Ι.Α.Κ.Ε.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

INSTITUTE OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

4ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο

Δημοκρατία, δικαιώματα και ανισότητες στην εποχή της κρίσης.

Προκλήσεις στον χώρο της έρευνας και της εκπαίδευσης

27 - 29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επιμέλεια έκδοσης:
Σπύρος Χ. Πανταζής • Ελένη Π. Μαράκη
Μαρία Ι. Καδιανάκη • Εμμανουήλ Δ. Μπελαδάκης
Γεώργιος Ε. Στριλιγκάς • Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης
Πολυχρόνης Ε. Σιφακάκης • Χρήστος Σ. Ντρουμπογιάννης

Ι.Α.Κ.Ε.
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
INSTITUTE OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

4ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο

Δημοκρατία, δικαιώματα και ανισότητες στην εποχή της κρίσης. Προκλήσεις στον χώρο της έρευνας και της εκπαίδευσης

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επιμέλεια έκδοσης:

Σπύρος Χ. Πανταζής

Ελένη Π. Μαράκη

Μαρία Ι. Καδιανάκη

Εμμανουήλ Δ. Μπελαδάκης

Γεώργιος Ε. Στριλιγκάς

Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης

Πολυχρόνης Ε. Σιφακάκης

Χρήστος Σ. Ντρουμπογιάννης

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2018

Ι.Α.Κ.Ε.
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
INSTITUTE OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES
Έβανς 83-85 Γρ. Α11 Τ.Κ. 71 201 Ηράκλειο Κρήτης Τηλ./Fax. 2815 200045
Website: www.iake.gr iake.weebly.com
ΙΑΚΕ «Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών»
iakekriti@gmail.com

Με τη στήριξη της Περιφέρειας Κρήτης

Επιμέλεια έκδοσης:
Σπύρος Χ. Πανταζής, Ελένη Π. Μαράκη
Μαρία Ι. Καδιανάκη, Εμμανουήλ Δ. Μπελαδάκης
Γεώργιος Ε. Στριλιγκάς, Ιωάννης Α. Τζωρτζάκης
Πολυχρόνης Ε. Σιφακάκης, Χρήστος Σ. Ντρουμπογιάννης

Εκδόσεις Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Σχεδιασμός εξωφύλλου & εκτύπωση:
Γραφικές Τέχνες ΕΜΜ. ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε
Κομνηνών 68 Πόρος, Ηράκλειο Κρήτης
Τ.: 2810 227933, Ε.: printpat@otenet.gr

ISBN: 978-618-83501-6-8

Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου

Πρόεδρος:
Μαράκη Ελένη του Παντελή

Αντιπρόεδρος:
Μπελαδάκης Εμμανουήλ του Δημητρίου

Γενική Γραμματέας:
Καδιανάκη Μαρία του Ιωάννη

Ταμίας:
Ντρουμπογιάννης Χρήστος του Σταύρου

Γραμματέας Εκδόσεων, Βιβλιοθήκης και Έντυπου Υλικού:
Στριλιγκάς Γεώργιος του Εμμανουήλ

Γραμματέας Οργανωτικού, Ηλεκτρονικής Δικτύωσης
και Επικοινωνίας:
Τζωρτζάκης Ιωάννης του Αντωνίου

Γραμματέας Καινοτόμων Προγραμμάτων,
Διεθνών Συμπράξεων και Ανταλλαγών:
Σιφακάκης Πολυχρόνης του Αντωνίου

Ελεγκτική Επιτροπή του Ινστιτούτου

Πρόεδρος:
Μηλάκης Εμμανουήλ του Ηρακλή

Αντιπρόεδρος:
Φαραζάκης Νικόλαος του Δημητρίου

Γραμματέας:
Σκουλά Ειρήνη του Νικολάου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου 28

Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου 30

Συντονιστές Γραμματείας και Προεδρείων 30

Γραμματεία του Συνεδρίου – Ομάδες Εργασίας 31

Θεματικές Ενότητες του Συνεδρίου 32

Χαιρετισμός Περιφερειάρχη Κρήτης 33

Καλωσόρισμα της Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής και του Προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής 35

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Υποδείγματα Δημοκρατίας και Διλήμματα Διακυβέρνησης: Ένας Φιλελεύθερος Ρεπουμπλικανισμός για τον 21ο Αιώνα 57
Κώστας Α. Λάβδας, Καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής και Διευθυντής του Τομέα Διεθνών Σχέσεων, Τμ. Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Πρώην Καθηγητής στην Έδρα Ελληνικών και Ευρωπαϊκών Σπουδών «Κωνσταντίνος Καραμανλής», The Fletcher School of Law and Diplomacy, Tufts University, USA

Within Immigrant Discourses during the Americanization Movement in the early 20th century at the USA. A summary of Research Study 58
Victoria Mali Johanna Panagiotou, υπεύθυνη έκδοσης περιοδικού Ethno News, Μόναχο

Πολιτική Επιστήμη και Δημόσια Ευθύνη (για μια «επανεπίσκεψη» του χώρου) 59
Α.-Ι. Δ. Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ, Επίτιμος Καθηγητής Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, Τακτικό Μέλος της Académie Européenne Interdisciplinaire des Sciences

Νέα Γενιά, Κρίση και Ανισότητες: επισφαλής εργασία, ανεργία, brain drain και διαγενεακή μεταβίβαση της φτώχειας. 59
Νίκος Παπαδάκης, Καθηγητής & Διευθυντής Κέντρου Πολιτικής Έρευνας & Τεκμηρίωσης (ΚΕΠΕΤ), Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης, Αν. Διευθυντής του Κέντρου Ερευνών & Μελετών του Παν. Κρήτης (ΚΕΜΕ-Π.Κ.)

The future of VET – Cedefop perspectives 59
Dr Loukas Zahilas, Cedefop, Head of DSI

Η παράδοξη σχέση μεταξύ εκπαίδευσης και νέων τεχνολογιών και πως αυτή δυνητικά επηρεάζει την ποιότητα της δημοκρατίας 60
Δρ Πάνος Λιβεράκος, Senior Expert at the UNDP/ Regional Hub for Civil Service,

Πολιτικά συναισθήματα και πολιτική Παιδεία στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών 61
Βασίλης Μπάρος, Καθηγητής Παιδαγωγικής με έμφαση την Έρευνα Παιδείας και Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο του Salzburg, Univ. Prof. Dr. Wassilios Baros (Univ. Salzburg)

Analphabetismus – der sichere Weg in die Arbeitslosigkeit? 61
Prof. Dr. Joachim Schroeder, Universität Hamburg

Ökonomisierung von Sozialpolitik: Arme Kinder, reiche Kinder **62**
Prof. Dr. Rita Braches (UniversitΓ€t Bamberg)

Εκδημοκρατισμός και Ανθρώπινα Δικαιώματα ως Μηχανισμοί Εξευρωπαϊσμού και Μετασχηματισμού Περιφερειακών Τάξεων **62**
Δημήτρης Ξενάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Kompetenzorientierte paedagogigische Arbeit mit gefluechteten und asylsuchenden Kindern und Jugendlichen **63**
Louis Henri Seukwa

ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΣΥΜΠΟΣΙΑ

Συμπόσιο με θέμα: «Θρησκεία και ανθρώπινα δικαιώματα» **67**
Υπό την Αιγίδα της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου

Συμπόσιο με θέμα: Διαπολιτισμική εκπαίδευση στην εποχή της κρίσης: Προκλήσεις και προοπτικές **68**
Dr.Αγγελίδης Παναγιώτης, Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών Αγωγής, Πανεπ. Λευκωσίας
Dr. Σολωμού Αιμίλιος Α., Ιστορικός, Διευθυντής Έδρας UNESCO, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Dr. Χατζησωτηρίου Χριστίνα, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ 71

Η τέχνη στα χνάρια της δημοκρατίας **71**
Γερονικολού Παναγιώτα, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Δημοκρατικός πολίτης και Δημοτικό σχολείο: προσεγγίζοντας το θέμα μέσω της Τέχνης και της Ρητορικής **72**
Καρέλα Γεωργία, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Η ιδέα του Γενικού Συμφέροντος και η εύνομη συνταγματική πολιτεία – Κοινωνικές προεκτάσεις στο σήμερα **72**
Κοψιδάς Οδυσσέας, Οικονομολόγος
Μαυράκη Μελπομένη, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Ξενάκη Αντωνία, Γαλλικής Φιλολογίας

Το φαινόμενο της διαφθοράς στο δημόσιο βίο της Κύπρου **73**
Στυλιανού Ανδρέας, Προϊστάμενος Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ 75

Κριτική στη θεωρία των ατομικών δικαιωμάτων κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου **75**
Αναστασάκη Μαρία, Εκπαιδευτικός ΠΕ05 & ΠΕ13, Υπ. Δρ. Παν/μίου Κρήτης

Ανθρώπινα δικαιώματα και εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη- απόψεις εκπαιδευτικών **76**
Γάτου Σοφία, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
Τζαμπερής Νεζάμ, Διδάσκων Πανεπιστημίου Αιγαίου ΠΜΣ "Περιβαλλοντική Εκπαίδευση"

Από την Κασσάνδρα στη Λίλια: μία εκπαιδευτική προσέγγιση για το trafficking μέσα από το θέατρο και τον κινηματογράφο **77**
Κατσαρού Βασιλική, Εκπαιδευτικός - οικονομολόγος
Βογιατζή Ειρήνη, Εκπαιδευτικός - φιλόλογος
Δεικτάκη Αναστασία, Εκπαιδευτικός - Κοινωνιολόγος

Το δικαίωμα ως ασυμβίβαστος όρος της δημοκρατίας **77**
Κοσμαδάκης Νίκος, Δημοσιογράφος

Η άριστη κατανομή των οικονομικών πόρων στην αναγκαστική απαλλοτρίωση **78**
Κοψιδάς Οδυσσέας, Διδάκτορας

Η γυναίκα στη δωδεκάλεκτο επιγραφή των νομών της Γόρτυνας. Θέση στην κοινωνία και δικαιώματα **78**
Μπάρα Αθηνά, Φοιτήτρια Κοινωνιολογίας- Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η Δημοκρατία συνάρτηση Παιδείας **79**
Μπερερής Πέτρος, ε.τ. Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Κυρίτση Αλεξάνδρα, MSc. Συγκριτική Φιλολογία

Το δικαίωμα του παιδιού στη συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες, με έμφαση στις μουσικές, και η καταπολέμηση των διακρίσεων μέσω της συμμετοχής αυτής **80**
Πούλου Ευγενία, Μουσικολόγος/ Μουσικοπαιδαγωγός

Αυτός ο Κόσμος, ο μικρός, ο ... Ένας! **81**
Τζανάκης Μιχαήλ, Φιλόγογος-συγγραφέας

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ 82

Η εκπροσώπηση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων του πολιτικού στίβου και η σύνδεση της με τα δικαιώματα και την ιδιότητα του πολίτη **82**
Αδικημενάκη Μαρία, Νηπιαγωγός ΠΕ 60, Φοιτήτρια ΠΜΣ

Προσωπική και συλλογική συνείδηση και παιδαγωγική αυτονομία της σχολικής μονάδας **82**
Βασιλειάδης Δημήτριος, Φοιτητής νομικής σχολής ΑΠΘ
Παπαϊωάννου Βασιλική, Σχολική Σύμβουλος

Συστημική προσέγγιση των φορέων άμεσης συνδιαλλαγής του δημόσιου τομέα με χρήστες υπηρεσιών (υπό εξέλιξη έρευνα) **83**
Σάρρας Σάββας, Κοινωνιολόγος, Σχέσεις Κράτους-Πολίτη «Συνήγορος του Πολίτη»

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ 85

Shifting paradigms of freedom: Democracy and education as dynamic gaming experiences against societal crises **85**
Tzanaki Anna, Senior lecturer in law, Lund University - Faculty of Law

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ 86

Η συμβολή των νέων μέσων επικοινωνίας στην εξέλιξη των σύγχρονων κοινωνικών κινημάτων **86**
Πέππα Ματίνα, Υποψήφια διδάκτωρ, εκπαιδευτικός

Μέσα υπέρ-Μαζικής, υπό-Ενημέρωσης, ημί-Δημοκρατίας **87**

Τζανάκης Μιχαήλ, Φιλόλογος-συγγραφέας

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ 88

Μαθητές ζωγραφίζουν τις εκλογές: οπτικός και πολιτειακός γραμματισμός 88
Αλτίνη Τατιάνα, Νηπιαγωγός, Φοιτήτρια ΑΠΘ
Βαμβακίδου Ιφιγένεια, Καθηγήτρια Νεοελληνικής Ιστορίας και Πολιτισμού

Η διδασκαλία της Ιστορίας ως πεδίο διαβούλευσης και καλλιέργειας της δημοκρατικής πολιτειότητας: Εκπαιδεύοντας τους αυριανούς πολίτες 89
Αποστολόπουλος Νικόλαος, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, υποψήφιος διδάκτορας Παν/μίου Αιγαίου

Το δημοκρατικό έλλειμμα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και η κοινωνική δικαιοσύνη στον σχολικό οργανισμό 89
Γόγολα Αγγελική, Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής

Εκπαιδευτικό Δράμα και Συμμετοχή στα Κοινά 90
Πίγκου-Ρεπούση Μυρτώ, Θεατροπαιδαγωγός, μέλος ΣΕΠ Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

ΕΞΟΥΣΙΑ, ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΡΟΛΟΙ 92

Διοικητική παθογένεια και αναγκαιότητα αλλαγής του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος 92
Παναγιωτόπουλος Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Δυτικής Ελλάδας
Περτέση Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός Π.Ε. 70, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια
Κυριαζή Αιμιλία, Εκπαιδευτικός Π.Ε. 70, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

Αναζητώντας την νομιμοποιητική βάση της συμμετοχής των εμπειρογνωμόνων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του Διεθνούς Δικαίου - Από την Πολιτεία του Πλάτωνα στην Οικολογική Τεχνοκρατία 92
Αυγερινοπούλου Διονυσία - Θεοδώρα, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Δικαίου, Επιστήμης και Τεχνολογίας

Άμεση ή αντιπροσωπευτική δημοκρατία; Ένα διαχρονικό δίλημμα υπό την έποψη της δημοψηφισματικής ιστορίας της Ελλάδας 93
Ζέρβας Νικόλαος, Υποψήφιος Διδάκτωρ ΕΚΠΑ

Το εγχείρημα της διοικητικής μεταρρύθμισης: προκλήσεις και δυνητικά αποτελέσματα 94
Ραμματά Μαρία, ΣΕΠΕ ΕΑΠ, Διδάσκουσα Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ 95

Οι μαθητικές κοινότητες, κύτταρα της δημοκρατικής ζωής του σχολείου 95
Βορβή Ιωάννα, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02
Δανιηλίδου Ευγενία, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02
Παπαγάλου Φωτεινή, Εκπαιδευτικός Π.Ε.19

Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτικού: Δικαίωμα ή υποχρέωση; 96
Καδιανάκη Μαρία, Σχολικός Σύμβουλος

Αξιολόγηση εκπαιδευτικού «μέσα από τα μάτια των μαθητών του» 96
Καδιανάκη Μαρία, Σχολική Σύμβουλος

Βιώνοντας την ισοτιμία στη σχολική τάξη, μέσα από τη συμμετοχή στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Όλη η τάξη μια παρέα" 97

Ηλία Ελένη, Δρ. Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ΕΚΠΑ

Δημοκρατία και Μετασχηματίζουσα Μάθηση: θεωρητικές συγκλίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές ενίσχυσης των δημοκρατικών δικαιωμάτων 98

Καλοκύρη Βασιλεία, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων, Καθηγήτρια-Σύμβουλος στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Η ρητορική του μίσους και πώς επηρεάζει τη σχολική κοινότητα. Μια μελέτη περίπτωσης 99

Κατσιγιάννη Βικτωρία, Υποψήφια Μεταδιδάκτορας ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Καΐλα Μαρία, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Οι διαφοροποιημένες δραστηριότητες κατά τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων ως εργαλείο υπέρβασης των ανισοτήτων 99

Παπαδάκη Αντωνία, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων

Από την ένταξη στη συνεκπαίδευση: προϋποθέσεις εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής της συνεκπαίδευσης 100

Παπαδανιήλ Μαρία, Σχολική Σύμβουλος

Εκπαιδευτική και δημοκρατική μεταρρύθμιση μέσα από παραστάσεις αρχαίου δράματος στην Αυστραλία στις αρχές του 20ου αιώνα 101

Παπαζαφειροπούλου Όλγα, Υποψήφια Διδάκτορ, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Ζητήματα λειτουργίας των σχολικών επιτροπών μετά τον Καλλικράτη: η περίπτωση της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών 102

Σιαμάγκας Δημήτριος, Διευθυντής 18ου Δημοτικού Σχολείου Σερρών

Κριτική Παιδαγωγική στο σύγχρονο σχολείο: Η καλλιέργεια της δημοκρατικής και κριτικής σκέψης των μαθητών, με την αξιοποίηση της Αριστοτελικής Ρητορικής – Ενδεικτικά παραδείγματα από την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, στο πλαίσιο των Διασχολικών Δικτύων Συνεργασίας επιστημονικής και παιδαγωγικής αρμοδιότητας της Σχολικής Συμβούλου 102

Ραμουτσάκη Ιωάννα, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ 104

Συγκριτική αποτίμηση των Νόμων 4327/2015 και 4473/2017 ως προς την επιλογή των Διευθυντών Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης 104

Βλάχου Μαίρη, Φιλόλογος- Υποδιευθύντρια, Υπ. Διδάκτωρ Frederick University

Η σχολική κουλτούρα βασικός άξονας αλλαγής και αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση 105

Γκουτζέλας Αθανάσιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, μετ. Ειδική Αγωγή, Μέλος ΙΠΕΜ ΔΟΕ

Νούσια Χρυσούλα, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Οι συστάσεις του Ο.Ο.Σ.Α. για τη σχολική ηγεσία και αυτονομία στην Ελλάδα (2008-2017): Μια κριτική επισκόπηση 105

Καψάσκη Αγγελική, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων, ΣΕΠ ΕΑΠ

Ο Διευθυντής/τρια της Εκπαιδευτικής Μονάδας ως Coach: Πώς το coaching μπορεί να επηρεάσει τους διευθυντές/τριες, τους εκπαιδευτικούς, και τους μαθητές/τριες 106

Μπουρμπούλη Αγγελική, Υπεύθυνη Σπουδών και Έρευνας, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης

Η επαγγελματική ικανοποίηση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο νομό Ηρακλείου 107

Σασλής-Θεοτοκάτος Γεώργιος, Μεταπτυχιακός φοιτητής

Απόψεις των υποψηφίων Διευθυντών Εκπαίδευσης σχετικά με τον Ν.43257/2015 **108**
Σιαμάγκας Δημήτριος, Διευθυντής 18ου Δημοτικού Σχολείου Σερρών
Κοτσάφτης Χρήστος, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ο ρόλος των δημοκρατικών αξιών στην εκπαιδευτική ηγεσία **109**
Τοτόλου Αγγελική, Διευθύντρια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κεφαλληνίας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ **110**

Η σχέση μεταξύ οικονομικής κρίσης και κοινωνικών σχέσεων στους έλληνες εκπαιδευτικούς. Συγκριτική διερεύνηση μεταξύ εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης **110**
Παπαπέτρου Σάββας, Κοινωνικός ψυχολόγος -ερευνητής

Πρόληψη σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό **111**
Περάκη Μακρή Μάνια/Μαρία, Εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπαίδευσης, Ειδική Παιδαγωγός, Κοινωνική Λειτουργός

Ο Λαϊκισμός ως απότοκο της δημοκρατικής και κοινωνικής κρίσης **112**
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης, Δρ. Πολιτικής Επιστήμης, Ερευνητής Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Παν. Κρήτης
Μαυροζαχαράκης Εμμανουήλ, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Ερευνητής Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παππάς Ηλίας, Υποψήφιος Διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης, Ερευνητής Κέντρου Ευρωπαικής Πολιτικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

European Pillar of Social Rights: a (un)promising step towards a social Europe **113**
Bafaloukou Maria, LLM, Political Scientist. Ph.D. Candidate. Panteion University

ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΤΕΧΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ **114**

Η ένταξη των τεχνών στη μαθησιακή διαδικασία ως απάντηση στη νοησιαρχία **114**
Αθανασέκου Μαρία, Ιστορικός Τέχνης - Επ. Συνεργάτης ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης - μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ
Αργυριάδης Αλέξανδρος, Επίκουρος καθηγητής Ειδικής Αγωγής, Frederick University
Μερτζάνη Ασημίνα, Κοινωνιολόγος - Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων

Ετερότητα - ξενότητα και ορθόδοξη χριστιανική παράδοση **115**
Δούκη Ιορδάνα, Εκπαιδευτικός

Η ξενάγηση και η ομιλία στα σχολεία. Δυνατότητα ή πάρεργο; **116**
Κυριακάκη- Σφακάκη Αθηνά, Επαγγελματίας Ξεναγός-Σ/ς Τραπεζικός- Συγγραφέας.

Τοπικά μουσεία και μικρές κοινότητες. Το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Νεάπολης Λασιθίου **116**
Κωστάκη Μαρία, Φιλόλογος, Δ/ντρια ΓΕΛ Νεάπολης, Πρόεδρος Λ & Ι Μ Νεάπολης

Η τέχνη της κούκλας από την αρχαιότητα ως τη σύγχρονη εποχή **117**
Μίχα Αθανασία, Φοιτήτρια Παν. Δυτικής Αττικής

Η συμβολή του θεατροπαιδαγωγικού εργαστηρίου στην ανάπτυξη της διαπολιτισμικής δεξιότητας των εκπαιδευτικών **118**
Χολέβα Αθανασία, θεατρολόγος-θεατροπαιδαγωγός ΜΑ
Λενακάκης Αντώνης, Επίκουρος καθηγητής ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

Κρητικού Ελένη, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ 04, Δ/νση Δ/θμιας Εκπ/σης Α' Αθήνας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ 120

Κοινωνικοί παράγοντες της βαθμολογικής αβεβαιότητας και των σχολικών επιδόσεων των μαθητών. Το πολιτιστικό κεφάλαιο (γλώσσα και κουλτούρα) του μαθητή ως παράγοντας προβληματικής της αξιολόγησης από τους εκπαιδευτικούς 120
Μαράκη Ελένη, Σχολική Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Δημόσιες εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε δυσπρόσιτες περιοχές και εκπαιδευτικές διαδρομές μαθητών 121
Καραχάλιου Μιχαηλία, Εκπαιδευτικός

Κοινωνικές ανισότητες στην αγορά εργασίας για οροθετικά άτομα: η Ελλάδα της οικονομικής Κρίσης 121
Καρπουτζάκη Ζωή, Παιδαγωγός δημοτικής εκπαίδευσης, φοιτήτρια κοινωνικής εργασίας
Μεραμβελιωτάκης Ηλίας, Στέλεχος επιχειρηματικού σχεδιασμού, φοιτητής κοιν. εργασίας
Δημοτάκη Αναστασία, Απόφοιτη τμήματος τουρ. επιχειρήσεων, φοιτήτρια κοιν. εργασίας

ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ 123

Κοινωνικές ανισότητες και προσβασιμότητα σε υπηρεσίες υγείας για ογκολογικούς ασθενείς στην περίοδο της κρίσης 123
Γιαννακόπουλος Βασίλειος, Κοινωνιολόγος, αναπληρωτής προϊστάμενος τμήματος κίνησης ασθενών ΠΓΝΠ

Στρατηγική «Ευρώπη 2020» και Αναπτυξιακοί Στόχοι Χιλιετίας Αναφορικά με την Φτώχεια και τον Κοινωνικό Αποκλεισμό: Σύγκριση, Ανάλυση και Κριτική 124
Κουμποτή Αντωνία, Φοιτήτρια, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Δημοκρατία, «Οικονομική κρίση» και κρίση θεσμών της σύγχρονης κοινωνίας 124
Μώκου Δέσποινα, Φοιτήτρια
Μώκος Ευάγγελος, Διευθυντής Σχολείου, Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ήθος και Παιδεία. Θεολογική προσέγγιση 125
Ροδοσθένους Δρ. Νίκος, Προϊστάμενος Ερευνητικού Κέντρου "Αριστοτέλης", Καθηγητής C.D.A. College, Κύπρου

Οι Επιπτώσεις της Κρίσης στην Νοτιοευρωπαϊκή Περιφέρεια: Διαστάσεις Κοινωνικής Αποσύνθεσης και Κρατικής Απορρύθμισης 126
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης, Δρ. Πολιτικής Επιστήμης, Ερευνητής Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Παν. Κρήτης
Παππάς Ηλίας, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Ερευνητής Κέντρου Ευρωπαϊκής Πολιτικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μαυροζαχαράκης Εμμανουήλ, Υποψήφιος Διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης, Ερευνητής Κέντρου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Επαγγελματική εξουθένωση εργαζομένων σε κοινωνικές δομές στην εποχή της κρίσης 127
Φιλιππίδης Γεώργιος, Διδάκτωρ Τμήμ. Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης Δ.Π.Θ.
Μπότση Ευανθία, Εκπαιδευτικός

Η Ευρωπαική-εθνική κυριαρχία και η ελληνική δημόσια διοίκηση 128
Χρονοπούλου Γεωργία, PhD Candidate of Panteion University

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ 129

Διερεύνηση της συναισθηματικής ανθεκτικότητας (resilience) και του επιπέδου άγχους, των Αφγανών γυναικών – προσφύγων, που διαβιούν στο Κέντρο Φιλοξενίας Σχιστού και είναι μητέρες παιδιών σχολικής ηλικίας, τα οποία φοιτούν σε ΔΥΕΠ (Δομές Υποδοχής και Εκπαίδευσης Προσφύγων) 129
Βουλγαρίδου Μαρία, Παιδαγωγός/ Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια/ Κοινωνική Λειτουργός
Μαρινάκη Μαρία, Επικοινωνιολόγος

Δικαιώματα ανήλικων προσφύγων στην εκπαίδευση της χώρας υποδοχής: όψεις και ζητήματα της πρόσφατης ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας 130
Δεληγιάννη Ευφροσύνη-Εριέττα, Σχολική Σύμβουλος, PhD
Κώτσης Κωνσταντίνος, Διεθνολόγος, LL.M.
Χολέβα Μαρία - Κωνσταντίνα, Ψυχολόγος, MSc

Δημιουργία προτάσεων πολιτικής για τη συνδυασμένη επαγγελματική μαθητεία και γλωσσική εκπαίδευση των μεταναστών, μέσω του προγράμματος WELCOME («Workplace Enriched Language Course for Migrant Education») 131
Καθαράκης Μιχάλης, Ερευνητής
Συμεωνίδου Μαρία, Διαχειρίστρια ευρωπαϊκών προγραμμάτων
Λεονταράκης Κυριάκος, Υπεύθυνος marketing

Στάσεις των Ελλήνων φοιτητών προς τους πρόσφυγες-μετανάστες, σε σύνδεση με την κοινωνική κυριαρχία και τον πολιτικό κυνισμό που επιδεικνύουν 131
Κριτσωτάκη Άννα Μαρία, Φοιτήτρια ψυχολογίας

Η ένταξη των μαθητών προσφυγικών κέντρων φιλοξενίας και ο ρόλος των ΔΥΕΠ. Προκλήσεις στο εκπαιδευτικό έργο 132
Κωσταρέλου Άννα, Καθηγήτρια ΠΕ 06, Επιμορφώτρια ΕΚΔΔΑ, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου

Εκπαίδευση Παιδιών Προσφύγων: Συγκρίνοντας τις περιπτώσεις στην Τουρκία, την Ελλάδα και την Ολλανδία 133
Μάνου Αγγελική, Εκπαιδευτικός ΠΕ 60, MSc, PhD
Ανδρουλάκης Εμμανουήλ, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, M.Sc

Η Επίδραση των Περιβαλλοντικών Καταστροφών στην Ανθρώπινη Μετανάστευση 134
Σπύρου Άγγελος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής στην Κοινωνιολογία
Λούπας Ευστάθιος, Περιβαλλοντολόγος- Περιβαλλοντικός Εκπαιδευτής
Χριστοδούλου Άντρεα, Φοιτήτρια Ιατρικής

Διερευνώντας τις προκλήσεις της διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών σε πρόσφυγες και μετανάστες: Ένας οδηγός για εκπαιδευτικούς 135
Σταθοπούλου Μαρία, Μέλος ΣΕΠ Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Ντάση Πετρούλα, Εκπαιδευτικός ΠΕ06 | Υπουργείο Παιδείας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 136

Οι επιδόσεις των Ελλήνων μαθητών στο PISA: Κοινωνιολογική ανάλυση των αποτελεσμάτων 136
Κουτούπη Μαρία, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, εκπαιδευτικός ΠΕ70
Κονταξή Ελπινίκη, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια
Νικολάου Σουζάννα - Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η επιμόρφωση των Δημοσίων Υπαλλήλων ως εργαλείο βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών. Γενικές παρατηρήσεις επί του εκπαιδευτικού προγράμματος «Βασικές Αρχές & Νέοι Κανονισμοί Επικουρικής Ασφάλισης & Συνταξιοδότησης» 136
Νιφόρου Αφροδίτη, ΕΚΔΔΑ, Μέλος Μητρώου Κύριου Διδακτικού Προσωπικού
Χαμάκος Γεώργιος, ΕΚΔΔΑ, Μέλος Μητρώου Κύριου Διδακτικού Προσωπικού

Ο θεσμός της Δημογεροντίας : Άσκηση άτυπης κοινωνικής πολιτικής των Χριστιανών της Κρήτης και η μισθοδοσία των μελών και των οργάνων της, την περίοδο της ύστερης Τουρκοκρατίας στην Κρήτη (1865). 137
Πατεράκη Άννα, Phd, Κοινωνική Επιστήμων

Εκπαιδευτική πολιτική και μαθητές με μηδενική γνώση ελληνικής γλώσσας - Διερεύνηση των υφιστάμενων δομών και προοπτική βελτίωσής τους 138
Ρηνάκη Αικατερίνη, Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας - Ψυχολόγος
Αντωνάκη Ευαγγελία, Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής

ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ, ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 140

Σύγχρονες προσεγγίσεις - εκπαίδευση και παρεμβάσεις της νοητικής υστέρησης 140
Βαμβάκη Άννα, Νηπιαγωγός

Αντιλήψεις νηπιαγωγών σχετικά με την έμφυλη διάσταση του παιδαγωγικού ρόλου εκπαιδευτών/τριών προσχολικής αγωγής 141
Βασιλάκη Ασπασία, Med- Εκπαιδευτικός, απόφοιτος κοινωνιολογίας

Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα και προσχολική εκπαίδευση νηπίων με αναπηρία: μια διαδικασία προσωποποιημένης εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικού αποκλεισμού; 141
Γελαστοπούλου Μαρία, ΙΕΠ/Εισηγήτρια Ειδικής Αγωγής, Ειδική Παιδαγωγός

Τα χαρακτηριστικά της ανθρωπογεωγραφίας της σχολικής τάξης ως παράγοντας αποτελεσματικής διδασκαλίας 142
Κατερίνη Ιωάννα, Εκπαιδευτικός
Φύκαρης Ιωάννης, Επίκουρος καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Ιωαννίνων

Εξισώνοντας τις ευκαιρίες για όλους να κοινωνούν τη γνώση, μέσα από τη συγγραφή στη Βικιπαίδεια 143
Κεφαλάς Εμμανουήλ, Πρόεδρος Συλλόγου Σχολείων Κοινότητας Βικιπαίδειας Ελλάδας

Η εκπαίδευση των τσιγγανοπαίδων στην Ελλάδα 144
Λιάπη Ευαγγελία, Φιλόλογος Ειδικής Εκπαίδευσης
Γιώγου Σταματία, Νηπιαγωγός

Κοινωνικός αποκλεισμός, διαπολιτισμικότητα και ψηφιακό χάσμα: μια αποτύπωση της Ελληνικής πραγματικότητας 145
Μαρκάκη Ειρήνη, Υποψήφια διδάκτωρ

Μαθησιακές δυσκολίες. Παρεμβάσεις, προοπτικές 146
Νάτσκος Χρήστος, Δάσκαλος

Οι εκπαιδευτικές ανάγκες της τρίτης ηλικίας στο Δήμο Μαλεβυζίου. Τάσεις και προοπτικές 146
Παναγιωτάκης Γεώργιος, Υπ. Διδάκτορας Πανεπιστημίου Frederick της Κύπρου

Η θέση των αλλοεθνών πληθυσμών στα διδακτικά εγχειρίδια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης . Αντιλήψεις του χθες και του σήμερα. Συγκριτική μελέτη στα βιβλία του1980 και του 2006 **147**
Κυριαζή Βιλελμίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70/Ειδική Παιδαγωγός
Παπαπέτρου Σάββας, Κοινωνικός ψυχολόγος -ερευνητής

Διαπολιτισμική εκπαίδευση: δημιουργώντας ένα σχολείο για όλους **148**
Πασχαλίδη Μαρίνα, Πτυχιούχος φιλοσοφικών και κοινωνικών σπουδών, φοιτήτρια
Στριλιγκά Μαλαματένια, Δασκάλα, ειδική παιδαγωγός

Το σύνδρομο της Στοκχόλμης και οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες στην εκπαίδευση **149**
Πέππα Αικατερίνη, Αναπληρώτρια εκπαιδευτικός ΠΕ18.02

Σχολικός εκφοβισμός: Ενημέρωση και δράσεις πρόληψης στο νηπιαγωγείο **150**
Περάκη Μακρή Μάνια/Μαρία, Εκπαιδευτικός, Κοινωνική Λειτουργός, Ειδική Παιδαγωγός

Κοινωνικές ανισότητες και σχολική αποτελεσματικότητα στην εποχή της κρίσης: Δημοκρατία, δικαιώματα και συμπερίληψη στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση **151**
Σιφακάκης Πολυχρόνης, Σχολικός Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Σαρακινιώτη Αντιγόνη, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Τμήματος Επιστημών της Αγωγής Πανεπιστημίου Κύπρου

Ψυχική ανθεκτικότητα: μια παρέμβαση σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες **152**
Τρυφερίδου Ευδοξία, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Portrayals of ethnicities discrimination in education themed movies: a game theoretic analysis **152**
Tsamkosoglou Symeon, Post graduate student, University of Piraeus
Paravantis John A., Associate Professor, Department of International & European Studies, University of Piraeus

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 154

Στοιχεία Διαπολιτισμικότητας στα Εγχειρίδια Διδασκαλίας της Γλώσσας του Λυκείου **154**
Αλεξάκης Μανόλης, Εκπαιδευτικός

Η κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών προσχολικής αγωγής στη διαπολιτισμική εκπαίδευση **155**
Αμπατζόγλου Αναστασία, Νηπιαγωγός, Υπ. διδακτόρισσα Πανεπιστημίου Αιγαίου
Ψαθοπούλου Παγώνα –Ξανθή, Εργαστηριακός Συνεργάτης Α -ΤΕΙ Προσχολικής Αγωγής Αθήνας, Παιδαγωγός Προσχολικής ηλικίας

Ο ρόλος του αθλητισμού και του μαθήματος της φυσικής αγωγής στην ένταξη των αλλοδαπών παιδιών και στον περιορισμό των διακρίσεων **155**
Αποστόλου Στυλιανός, Γυμναστής, MSc
Καραγγελή Ανθή, Κοινωνιολόγος, Νηπιαγωγός, MSc

Πραγματισμός και Νέα Παιδαγωγική Dewey: η δυναμική της θεωρίας που μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας της σημερινής Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, στοχεύοντας στην έξοδο της κοινωνίας από την κρίση **156**
Γκανέτσου Χαρά, Υποψήφια Διδάκτορ του Παντείου Πανεπιστημίου
Τσούνη Βασιλική, Υποψήφια Διδάκτορ του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου

Η συμβολή των πολυτροπικών αφηγήσεων του κινηματογράφου στη διαπολιτισμική επικοινωνία στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Η περίπτωση της τουρκικής ταινίας «Dedemin İnsanlar» (*Οι άνθρωποι του παππού μου*) 157

Μαρία Δημάση, Καθηγήτρια - ΤΓΦΠΠΧ ΔΠΘ

Γρηγορία Καρολίνα Κωνσταντινίδου, Υπ. Διδάκτορας - ΤΓΦΠΠΧ ΔΠΘ

Διαπολιτισμική εκπαίδευση. Ανάλυση σε εκπαιδευτικά-παιδαγωγικά, ψυχολογικά και κοινωνιολογικά πλαίσια 157

Ζαρείφης-Ζησιμάτος Χαράλαμπος, Ερευνητής, για την διαπολιτισμική εκπαίδευση από κοινωνιολογική πλευρά

Σαρατσοπούλου Αντωνία, Ερευνητής για την διαπολιτισμική εκπαίδευση από ψυχολογική πλευρά

Κάτσιος Αντώνιος, Ερευνητής για την διαπολιτισμική εκπαίδευση από εκπαιδευτική πλευρά

«Έχω το δικαίωμα να είμαι διαφορετικός»: ένα πρόγραμμα καλλιέργειας διαπολιτισμικής ενσυναίσθησης 158

Πατένταλη Βασιλική, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Διευθύντρια Δ. Σ. Αδριανής-Νικηφόρου Δράμας

Σπέρκου Ευδοκία, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, MSc Παιδαγωγική και Νέες Τεχνολογίες

Ιωαννίδου Αναστασία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος Project P.R.E.S.S του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου 159

Τσιντώνη Τιτίκα-Κωνσταντίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02 - Φιλόλογος, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων

Λογοτεχνία και διαπολιτισμική αγωγή στη προσχολική ηλικία 160

Ψαθοπούλου Παγώνα –Ξανθή, Εργαστηριακός Συνεργάτης Α -ΤΕΙ Προσχολικής Αγωγής Αθήνας, Παιδαγωγός Προσχολικής ηλικίας

Αμπατζόγλου Αναστασία, Νηπιαγωγός, Υπ. διδακτόρισσα Πανεπιστημίου Αιγαίου

ΜΕΤΑΒΑΣΗ – ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 161

Επηρεασμοί για κατεύθυνση σπουδών και ικανοποίηση από αυτές: Μελέτη περίπτωσης στο ΤΕΙ Κρήτης 161

Κουνελάκη Βασιλεία, ΤΕΙ Κρήτης / Φοιτήτρια

Θαλασσινός Νικόλαος, ΤΕΙ Κρήτης / ΕΤΕΠ

Φραγκιαδάκης Γεώργιος Α., ΤΕΙ Κρήτης / Αναπληρωτής Καθηγητής

Tracking high-school and university performance: A case study in Nutrition-Dietetics Department 162

Sfendourakis Ioannis, TEI Crete / Personell

Thalassinos Nikolaos, TEI Crete / Personell

Fragkiadakis Georgios A., TEI Crete / Associate Professor

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 163

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και αγορά εργασίας 163

Παπούλας Ανδρέας, Πρώτος Λειτουργός Εκπαίδευσης - Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαιδευσης - Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου

Η επίδραση της κρίσης 2011-2017 στην απασχόληση των αποφοίτων Διατροφής-Διαιτολογίας του ΤΕΙ Κρήτης 164

Τσικαλάκης Γεώργιος, ΤΕΙ Κρήτης / ΕΔΙΠ

Σφακιανάκη Ειρήνη, ΤΕΙ Κρήτης / ΕΤΕΠ

Φραγκιαδάκης Γεώργιος Α., ΤΕΙ Κρήτης / Αναπληρωτής Καθηγητής

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ 165

Οι νόμοι και η Ανομία στη Σύγχρονη Δημοκρατία και ο ρόλος της Εκπαίδευσης. 165
Γκίατα Ουρανία, Φοιτήρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Εκπαίδευση και Δημοκρατία 166
Λούπας Ευστάθιος, Περιβαλλοντολόγος - Περιβαλλοντικός Εκπαιδευτής
Χατζηφωτιάδης Χρήστος, Μαθητής Γ Λυκείου
Λάμπρου Κωνσταντίνα, Φοιτήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Κοινωνικές - εκπαιδευτικές ανισότητες και ποιότητα 166
Μηλιωρίτσας Ευάγγελος, Δ/ντής 1ου Ε.Κ. Ανατολικής Αττικής
Μηλιωρίτσα Βασιλική, Λογίστρια - ΕΒΑ - Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΕΑΠ

Δεξιότητες: ένα μονοπάτι προς την απασχολησιμότητα των κοινωνικά ευπαθών ομάδων 167
Παναγιωτόπουλος Γεώργιος, Επίκουρος καθηγητής ΤΕΙ
Καρανικόλα Ζωή, Εκπαιδευτικός
Αλεξοπούλου Κατερίνα, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Μηχανισμοί υποδοχής, ένταξης και στήριξης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών δημοτικής εκπαίδευσης στις ελληνικές σχολικές μονάδες. 168
Παπαδοπούλου Μιχαέλα, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Med

Επαγγελματική Προσαρμοστικότητα και ενήλικοι μαθητές.Η περίπτωση των ενήλικων μαθητών του 4ου Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Ηρακλείου 169
Ποντίκη Μαρία, Εκπαιδευτικός (ΠΕ02 - Φιλόλογος)
Δεσποτόπουλος Γεώργιος, Εκπαιδευτικός (ΠΕ19 - Πληροφορικής)

Αξιολόγηση οριζόντιων δεξιοτήτων μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης 170
Τερζάκης Στυλιανός, Ε.ΔΙ.Π. Τμήμα Χημείας – Πανεπιστήμιο Κρήτης
Αλιακίζογλου Αικατερίνη, Υπεύθυνη Σ.Ε.Π. – ΚΕ.ΣΥ.Π. Χαλκίδας
Αντωνίου Θεόδωρος, Υπεύθυνος Σ.Ε.Π. – ΚΕ.ΣΥ.Π. Ηρακλείου

ΕΡΕΥΝΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ 171

Κατασκευή και εφαρμογή άτυπου εργαλείου αξιολόγησης δυσκολιών του γραπτού λόγου 171
Αργυριάδης Αλέξανδρος, Επίκουρος καθηγητής Ειδικής Αγωγής, Frederick University
Αθανασέκου Μαρία, Ιστορικός Τέχνης - Επιστημονική Συνεργάτης ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης - μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ
Μερτζάνη Ασημίνα, Κοινωνιολόγος - Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων

Διδάσκοντας τον σεβασμό στην Πνευματική Ιδιοκτησία σε μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης 172
Καλέμης Κωνσταντίνος, Επιμορφωτής Επιμορφωτών ΕΚΔΔΑ (Εκπ/ση Ενηλίκων και Ηλ. Μάθηση) Επ. Συνεργάτης ΕΚΠΑ, Επισκέπτης Καθηγητής Παν. Αμμάν Ιορδανία &Vistula Πολωνία, Συντονιστής Εκπαίδευσης Προσφύγων ΚΦΠ Μαλακάσας
Κωσταρέλου Άννα, Καθηγήτρια ΠΕ 06, Επιμορφώτρια ΕΚΔΔΑ, Διευθύντρια Δημ. Σχολείου

Φιλαναγνωσία και Συναισθηματική Νοημοσύνη σε παιδιά Δημοτικού 172
Μπελαδάκη Νίκη, Αρχειονόμος – Βιβλιοθηκονόμος- Μουσειοπαιδαγωγός

Η έννοια του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών όπως ερμηνεύεται από τους ίδιους. Εμπειρική μελέτη σε δείγμα δασκάλων του Ηρακλείου και της Ρόδου 173
Μπελαδάκης Εμμανουήλ, Διευθυντής Σχολικής Μονάδας
Ράπτης Νίκος, Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου

MOV-UP: προσέγγιση της τοπικής ιστορίας μέσα από την τέχνη στη Γ' Δημοτικού 174
Μπερτσιά Βασιλική, Δασκάλα ΠΕ70
Ρίζου Αικατερίνη, Δασκάλα ΠΕ70
Αμπαρτζάκη Μαρία,

Η αποτελεσματικότητα του ηγετικού μοντέλου πρόσκλησης 175
Νικολάου Ανδρέας, Διδακτορικός

Τεχνητή Νοημοσύνη (A.I.) και εκπαίδευση 176
Τζωρτζάκης Ιωάννης, Σχολικός Σύμβουλος

Οι δικτυακοί τόποι των σχολικών μονάδων ως σύγχρονο εργαλείο διοίκησής τους 176
Χαρισιάδης Δημήτριος, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Φυσικός
Καραβασίλης Ιωάννης, Σχολικός Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ 178

Η αφήγηση ως καινοτόμος στρατηγική για τη διδασκαλία και μάθηση της επιστήμης 178
Ριζάκη Αικατερίνη, Σχολική Σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης Αττικής

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ 179

Η μουσική εκπαίδευση σήμερα στην Ελλάδα. Προτάσεις για την εφαρμογή της άτυπης Παιδαγωγικής 179
Αυλωνίτου Χρυσάνθη, Μουσικολόγος Καθηγήτρια μουσικής, Υποψ, Διδάκτωρ Παν/μιου Αθηνών

Η ελληνική γλώσσα και η ελληνική ιστορία ως πεδία ιδεολογικών αντιπαραθέσεων στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Οι συγκρούσεις μεταξύ Επιστήμης και ελληνοκεντρικής ιδεολογίας 179
Πατεράκης Στυλιανός, Μεταπτυχιακός κοινωνιολογίας, γλωσσολόγος, ιστορικός, φιλόλογος

Η συμβολή των ανθρωπιστικών επιστημών στη διαμόρφωση του ενεργού πολίτη του 21ου αιώνα 180
Δρ. Ροδοσθένους. Ειρήνη, Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων στη Μέση Εκπαίδευση της Κύπρου

ΔιαβάΖΟΥΜΕ το Άργος, ξετυλίγουμε το νήμα του χρόνου και γράφουμε τη δική μας ιστορία 181
Σκούρτης Μιχάλης, Συντηρητής αρχαιοτήτων,Ιστορικός του ελληνικού πολιτισμού
Ξυπνητού Μαρία, MSc Αρχιτέκτων-αναστηλωτής ΕΜΠ
Κυριάκου Γιάννης, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ 182

Σχολικός εκφοβισμός: ψυχολογικές και κοινωνικές προεκτάσεις 182
Δασκαλάκη Μαρία, Φιλόλογος - Ειδική Παιδαγωγός

Η φιλοσοφία του Επίκουρου και των Στωικών διανοητών ως μαθησιακό ερέθισμα καλλιέργειας της κριτικής και δημιουργικής αντίληψης 183
Ρεντίφης Γεράσιμος, Διδάσκων Ε.Α.Π.

Η εκπαίδευση ως λογοτεχνική μαρτυρία μέσα από τα κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη και του Ιωάννη Κονδυλάκη. **183**
Ρουμπής Νικόλαος, Καθηγητής Διδασκαλείου Νέας Ελληνικής ΕΚΠΑ

Αποδομώντας τον ιστορικό χρόνο μέσα από τις θεωρίες της πολιτισμικής αλλαγής **184**
Ρούσου Αναστασία, Φιλόλογος, Αρχαιολόγος

Η συμβολή της φιλοσοφίας του Πλωτίνου στην καλλιέργεια της συναισθηματικής νοημοσύνης **185**
Σαβαΐδης Στυλιανός, Φιλόλογος

Παγκόσμια Υπερδομή και Ανισότητες. Ο ρόλος της ανθρωπιστικής παιδείας **185**
Τζιώγα Ειρήνη-Μαρία, Υποψήφια Διδάκτωρ / Εκπαιδευτικός

Περιβαλλοντική Ηθική: Μπορεί η Φιλοσοφία να συμβάλλει στην επίλυση του περιβαλλοντικού προβλήματος; **186**
Τσούνη Βασιλική, Εκπαιδευτικός ΠΕ 02
Γκανέτσου Χαρά, Εκπαιδευτικός ΠΕ11

Όταν η "φαύλη" δημοκρατία του Πλάτωνα συναντά την σημερινή **187**
Χασιώτη Μαρία, Φιλόλογος

Η δημοκρατία στον μεσοπόλεμο υπό το πρίσμα του συνταγματικού δικαίου και της λογοτεχνίας **188**
Χασιώτη Μαρία, Φιλόλογος
Μηλιωρίτσας Ευάγγελος, Διευθυντής 1ου ΕΚ Ανατολικής Αττικής
Σακαρέλλου Ευθυμία, Διευθύντρια 1ου ΓΕΛ Παλλήνης

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ **189**

Η συνεισφορά των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την ανάδειξη καλών πρακτικών από την χρήση αειφορικών συστημάτων ενέργειας. Η περίπτωση του Δήμου Χερσονήσου **189**
Ανδριανού Ευτυχία, Δ. Υπάλληλος Τμήμα Προγραμματισμού Οργάνωσης και Εσωτ. Ελέγχου
Υφαντή Σοφία, Μηχ. Μηχανικός Τμήμα Τεχνικών Έργων Δ/νσης Τεχνικών Υπηρεσιών
Τζαγάκης Μιχαήλ, Ηλ. Μηχανικός Τμήμα Τεχνικών Έργων Δ/νσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Στάσεις αστυνομικών για το ρόλο τους στην προστασία του περιβάλλοντος **190**
Καληωράκης Μιχαήλ, Απόφοιτος Π.Μ.Σ. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Παπαβασιλείου Βασίλης, Επίκουρος καθηγητής

Οι μικροί δεινοσαυροερευνητές **191**
Καπετανάκη Σοφία, Νηπιαγωγός
Σπανάκη Άννα, Νηπιαγωγός

Τα ΜΜΕ στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη **192**
Κάτζη Χρυσάνθη, Αναπλ. Καθηγήτρια, Τμ. Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Frederick
Λάμπρου Ήβη, Επίκουρη Καθηγήτρια,τμ. Δημοσιογραφίας, ΜΜΕ και Επικοινωνίας

Περιβαλλοντικοί ρύποι και υδρόβια ζωή **193**
Κορακάκη Ελένη, Καθηγήτρια/Γενικό Λύκειο Γαζίου

Η επίδραση επιμορφωτικών δράσεων στην αυτοαντίληψη των εκπαιδευτικών και η διερεύνηση των επιμορφωτικών τους αναγκών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.): Η περίπτωση των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χίου **193**
Σταυρινούδης Σταύρος, Εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, φυσικός

Αντιληπτά ενοχλητικά οικιστικά περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά. Η περίπτωση της μεσαιωνικής πόλεως Ρόδου **194**
Τσακίρης Ιωάννης, Μεταδιδάκτορας, ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Καΐλα Μαρία, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ **196**

Δημοκρατία και Εκπαίδευση. Τάσεις και διαδικασίες εκδημοκρατισμού στην εκπαίδευση την περίοδο του μεσοπολέμου στην Ελλάδα, 1917 - 1932 **196**
Βρέττη Ανθούλα, MA Εκπαίδευση και ανθρώπινα δικαιώματα

Το περιοδικό Εφημερίς των Κυριών (1909-1911) της Χ.Π. Μελανδινού: Ο εκπαιδευτικός του λόγος και ο γυναικείος προορισμός **197**
Γιασαφάκη Χαριτωμένη, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η Αγία Γη της Κρήτης. Ο Θραψανιώτης δάσκαλος Ιωάννης Γενειατάκης. Οι αγώνες του για Δημοκρατία, Ελευθερία και ΕΝΩΣΗ της Κρήτης με την Ελλάδα **198**
Καλογεράκης Γεώργιος, Δάσκαλος

Κοινωνικές ανισότητες στο σχολείο και η έννοια του "πολιτισμικού προνομίου". Η θεωρία του πολιτισμικού κεφαλαίου του P. Bourdie και η έννοια του "Habitus" **198**
Καραγγελή Ανθή, Κοινωνιολόγος, Νηπιαγωγός

Ευεργεσίες και φιλανθρωπία στην αυτοκρατορική ιδεολογία της Μέσης Βυζαντινής περιόδου. Οι συμβουλές του πατριάρχη Φωτίου στον μαθητή του Λέοντα ΣΤ΄ και στον ηγεμόνα Βόρι- Μιχαήλ της Βουλγαρίας **199**
Καρατόλιος Κωνσταντίνος, Υπ. Διδάκτορας Κοινωνικής Ιστορίας του Βυζαντίου, Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η κρίση και ο ευρωσκεπτικισμός αφορμή και πρόκληση για δημιουργία, η ένταξη της έννοιας της Ενωμένης Ευρώπης στην εκπαιδευτική διαδικασία: διαπιστώσεις, ενστάσεις, προβληματισμοί, προτάσεις **200**
Παπαδάκης Νικόλαος, Ερευνητής

Το φύλο στη σκέψη των αριστερών μεταρρυθμιστών παιδαγωγών τη δεκαετία του 1940 **201**
Παπαστεφανάκη Ελευθερία, Φιλόλογος, Υπ. διδάκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης

Ζαχαρίας Παπαντωνίου - Ο θεμελιωτής της παιδικής λογοτεχνίας – 100 χρόνια απο την έκδοση του αναγνωστικού "Τα Ψηλά Βουνά" **202**
Μικελλίδης Δημήτρης, Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης
Μικελλίδου Νίκη, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ **203**

MOV-UP: προσέγγιση της τοπικής ιστορίας μέσα από την τέχνη **203**
Ανδρέου Μαρία, Εκπαιδευτικός
Κανταρτζόγλου Φώτιος, Εκπαιδευτικός
Κρητσωτάκη Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός

Αλληλεπίδραση σχολείου και οικογένειας παιδιού με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες μέσω της χρήσης Νέων Τεχνολογιών. Οι απόψεις των γονέων **204**
Γενιτσαρίδου Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός

Η αξιοποίηση της ηλεκτρονικής μάθησης από τους/τις εκπαιδευτές/εκπαιδεύτριες των Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.ΙΕΚ) **204**
Γωγάκη Ηλιάννα, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων, Νηπιαγωγός, Υποψήφια Διδάκτορας
Τερζοπούλου Θεοδώρα, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων, Νηπιαγωγός, Υποψήφια Διδάκτορας

Δικαίωμα στο παιχνίδι. Από το "Κρυφτό" και την "Μικρή Ελένη" στα "Pokemon" και τα ψηφιακά παιχνίδια: Η σχέση του παιδιού με τα παραδοσιακά και τα ψηφιακά παιχνίδια σήμερα **205**
Δασκαλάκη Ζαχαρένια, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας

QR Code Scavenger: Inquiry-based learning και Διδακτική Φυσικών Επιστημών **206**
Κλημεντιώτη Χριστίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Υποψ. Διδ. ΕΚΠΑ
Στεφανίδης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Υποψ. Διδ. ΕΚΠΑ

Web 2.0 εργαλεία & η χρήση τους στην εκπαίδευση **207**
Κουκάκης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός

Διαδικτυακά εργαλεία στην εκπαίδευση ενηλίκων **207**
Μαστοράκης Σωκράτης, Εκπαιδευτής ενηλίκων
Βασιλογιαννάκη Μαρία, Εκπαιδεύτρια ενηλίκων

Εφαρμογή προσαρμοστικης μάθησης σε παιδιά με ΔΕΠΥ : Μελέτη περίπτωσης Ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού για την διδασκαλία ενότητας του γλωσσικου μαθήματος **208**
Μελισσουργάκης Ιωάννης, Υποψήφιος διδάκτωρ Πανεπιστημίο Κρήτης
Σφακιανάκη Βασιλική, MSc special education

Πώς μια αυτοσχέδια ιστορία παιδιών προσχολικής ηλικίας γίνεται πολυτροπική ταινία; **209**
Μήτρου Ελένη, Νηπιαγωγός
Σουλτανίδου Μαρία, Νηπιαγωγός

«Κυρία Φιλοσοφία, χαίρω πολύ!»: ένα καινοτόμο διδακτικό σενάριο για την πρόκληση του φιλοσοφικού στοχασμού κατά την διδασκαλία της Φιλοσοφίας στο Λύκειο, με την αρωγή τεχνικών βιωματικής μάθησης **210**
Μπεϊκάκη Κασσάνδρα, Φιλόλογος (Πειραματικό Λύκειο Ρεθύμνου)

Επαναθέσμιση, Nudged cabinet, πολλαπλές ροές, ισομορφισμός και Νευροφυσική σχηματίζουν ένα νέο αξιακό πολιτικό σκηνικό. Ποια είναι η επιρροή του ισομορφισμου σε στοχευόμενες αλλαγές του εκπαιδευτικού συστήματος; **211**
Παναγιωτάκη Ευαγγελία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

Το ταξίδι της ελπίδας: σχεδιάζοντας και υλοποιώντας ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με στοιχεία επαυξημένης πραγματικότητας, που εξυπηρετεί τους στόχους της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. **212**
Παπαδάκης Δημήτριος, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Φωκίδης Εμμανουήλ, Assistant professor University of the Aegean, Department of primary school education
Σφακιανού Μαρία, Εκπαιδευτικος, Υπ.Διδάκτωρ Ιονίου Πανεπιστημίου

Διάχυτη Μάθηση. Από όραμα πραγματικότητα με τη χρήση του Experience API **213**
Παπαδοκωστάκη Κοραλία, Εκπ/κός Πληροφορικής

Επιβράβευση και Θετική Ενίσχυση με το Class Dojo **214**
Παπαδοκωστάκη Κοραλία, Εκπ/κός Πληροφορικής

Οι φορητές τεχνολογίες στο νηπιαγωγείο και στις πρώτες τάξεις Δημοτικού **214**
Σκαράκη Ευαγγελία, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Τ.Π.Ε. στην Εκπαίδευση: Συγκριτική διερεύνηση της άποψης και της στάσης καθηγητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και υποψηφίων εκπαιδευτικών που επιμορφώνονται στις Τ.Π.Ε. **215**
Σκουληκάρη Αριάδνη - Ειρήνη, Μηχανικός Η/Υ και Πληροφορικής, Συνεργάτης ΑΣΠΑΙΤΕ Κρήτης

Χρήση των wikis ως ένα εργαλείο που υποστηρίζει τη συνεργατική εξ αποστάσεως μάθηση στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μελέτη περίπτωσης σε μαθητές στ’ Δημοτικού του 25ου Δημοτικού σχολείου Πατρών **216**
Φίλιας Ανδρέας, Εκπαιδευτικός

War video games: Roger that! A critical pedagogy and visual literacy project in primary education **217**
Agapoglou Theodora, Aristotle University of Thessaloniki/ PhD Candidate
Parlampa Artemis, Aristotle University of Thessaloniki/ M.A. ICT
Patinari Fotini, Aristotle University of Thessaloniki/ M.A. Intercultural Education
Tziampazi Theodora, Aristotle University of Thessaloniki/M.A. Training of Educators

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΠΑΚΕΤΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ **218**

Αυτοβιογραφική μνήμη και αναπτυξιακή διαταραχή στο φάσμα του αυτισμού: Διδακτικές προκλήσεις και προσκλήσεις **218**
Γαλαρινιώτης Νικόλαος, Εκπαιδευτικός
Κοσκοσίδου Αγάπη, Εκπαιδευτικός

Η δημιουργική γραφή ως εργαλείο ανάπτυξης της έκφρασης και του λόγου σε παιδιά σχολικής ηλικίας με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. **218**
Γιαννάκη Μυρτώ, Δασκάλα - Ειδική Παιδαγωγός

Δημοκρατία και εκπαιδευτικές πρακτικές .Οι απόψεις των νηπιαγωγών για τη δημοκρατική εκπαίδευση **219**
Δήμιζα Σταματίνα, Εκπαιδευτικός

Οι Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ) και το ευρύτερο πλαίσιο αντιμετώπισης των μαθησιακών δυσκολιών **220**
Δουλγεράκη Εβίτα, Λογοθεραπεύτρια, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
Τσιρίτα Εμμανουέλλα, Παιδαγωγός ΚΔΑΠ Ρεθύμνου, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Ειδικής Αγωγής ΕΑΠ

Η σύγχρονη προσέγγιση στη διαχείριση περιστατικών Ειδικής Αγωγής: Η διεπιστημονική ομάδα ως αντικείμενο ανάλυσης και ολιστικής παρέμβασης **221**
Δουλγεράκη Εβίτα, Λογοθεραπεύτρια, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
Πετρουλάκη Κωνσταντίνα, Εκπαιδευτικός
Σπυρίδου Ραφαηλία, Ψυχολόγος

Η διδασκαλία του Ολοκαυτώματος των Θεσσαλονικέων Εβραίων: Η τοπική «συγκρουσιακή» ιστορία της «Ιερουσαλήμ των Βαλκανίων» **222**
Ελευθερίου Πολυξένη, Υποψήφια διδάκτωρ τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.
Κογκούλη Πελαγία, Διδάκτωρ τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.

Η σημασία της αξιοποίησης εναλλακτικών τεχνικών στη διδακτική διαδικασία: Μια παραδειγματική εφαρμογή **222**
Ευαγγέλου Φίλιππος, Εκπαιδευτικός

«Για ένα παιδί που κοιμάται»: Μια διδακτική προσέγγιση σύμφωνα με το μοντέλο των M. Benton και G. Fox **223**
Λιναρίτη Μαρία, Φιλόλογος

Αποδόμηση των μηχανισμών προπαγάνδας των ολοκληρωτικών καθεστώτων μέσα από τη μελέτη γραμματοσήμων και καλλιέργεια δημοκρατικής συνείδησης: η περίπτωση της κατεχόμενης Δωδεκανήσου **224**
Μουλά Ευαγγελία, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Β/θμιας Δωδ/σου
Παπαδομαρκάκης Ιωάννης, Δ/ντης Β/θμιας Εκπ/σης Δωδ/σου

Η ενδοϋπηρεσιακή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των υπηρεσιακών στελεχών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η ανάδειξη καλών πρακτικών από την χρήση εσωτερικών συστημάτων και διαδικασιών εκπαίδευσης. Η περίπτωση του Δήμου Χερσονήσου **225**
Ξυπάκη Μαρία, Τακτικός Υπάλληλος Τμήματος Λογιστηρίου Δήμου Χερσονήσου
Σκυβαλάκη Θεονύμφη, Τακτικός Υπάλληλος Τμήματος Λογιστηρίου Δήμου Χερσονήσου
Ανδριανού Ευτυχία, Τακτικός υπάλληλος Τμήματος Προγραμματισμού Οργάνωσης και εσωτερικού Ελέγχου Δήμου Χερσονήσου

Διδακτικές επισκέψεις και μαθησιακά οφέλη στα επαγγελματικά σχολεία **226**
Σαμαρά Ευφροσύνη, Εκπαιδευτικός

Νοεροί υπολογισμοί και διάλογος **226**
Συμεωνίδης Νικόλαος, Υποψήφιος διδάκτορας

Διδακτικές προσεγγίσεις των μαθηματικών σε μαθητές με ΔΕΠΥ της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως ενισχυτής επίλυσης προβλημάτων ζωής **227**
Tsampouris Georgios, University of Cordoba / Doctoral Program Student
Sampedro Begoña, University of Córdoba / Assistant Professor Doctor

Η οικοσυστημική προσέγγιση ως μέθοδος αξιολόγησης σε παιδιά με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο:στρατηγικές οργάνωσης διδασκαλίας **228**
Τσιαούσκογλου Ζωή, Εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής

Μέθοδος προσέγγισης των αρχαίων ελληνικών στην προσχολική εκπαίδευση μέσα από μελοποιημένους μύθους του Αισώπου και τη χρήση λογισμικών των ΤΠΕ **229**
Φώτη Παρασκευή, Νηπιαγωγός- Φιλόλογος- Μουσικός

Η φωτογραφία ως ιστορική μαρτυρία για μία περίοδο κρίσης. «Κατοχή, Αντίσταση και Απελευθέρωση» στο μάθημα της Ιστορίας γ΄ γυμνασίου μέσα από είκοσι φωτογραφίες **229**
Χιονίδης Παντελεήμων, Πειραματικό Γυμνάσιο Αγίων Αναργύρων - μέλος ΣΕΠ, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ **231**

Η έννοια της κοινωνικής αλληλεγγύης στο αναλυτικό πρόγραμμα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής του Δημοτικού Σχολείου: Καταγραφή και ανάλυση των απόψεων των μαθητών της Στ΄ Τάξης, όπως αυτές εκφράζονται μέσα από τη ζωγραφική τους **231**
Γκόλια Παρασκευή, Ph.D., Δ/ντρια του 5ου Δ.Σ. Φλώρινας
Ζυγούρη Έλενα, Σχολική Σύμβουλος Π.Ε. Καστοριάς
Καζταρίδου Αλίκη, Σχολική Σύμβουλος Π.Ε. Καστοριάς

Οι συναισθηματικές εμπειρίες των μαθητών Ε' και Στ' Δημοτικού στα Μαθηματικά **232**
Κλημεντιώτη Χριστίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Υποψ. Διδ. ΠΤΔΕ/ΕΚΠΑ
Μπαμπάλης Θωμάς, Αν. Καθηγητής ΠΤΔΕ/ΕΚΠΑ

Νέες προκλήσεις στον χώρο της εκπαίδευσης: καθολικά σχεδιασμένο εκπαιδευτικό υλικό και σχολικά εγχειρίδια προσβάσιμα από μαθητές με αναπηρίες **233**
Κουρμπέτης Βασίλης, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής/Σύμβουλος Α΄ ΥΠ.Π.Ε.Θ.
Γελαστοπούλου Μαρία, ΙΕΠ/Εισηγήτρια Ειδικής Αγωγής, Ειδική Παιδαγωγός

Στρατηγικές νοερών αριθμητικών υπολογισμών πρόσθεσης και αφαίρεσης διψήφιων αριθμών μαθητών δημοτικού σχολείου **234**
Μαστροθανάσης Κωνσταντίνος, Δάσκαλος, Προϊστάμενος Δημοτικού Σχολείου
Ζερβουδάκης Κωνσταντίνος, Μαθηματικός

Από το ιδεατό στο επίσημο και στο αντιλαμβανόμενο και εφαρμοζόμενο αναλυτικό πρόγραμμα. Η περίπτωση της αποτελεσματικής κατανόησης και εφαρμογής του κυπριακού αναλυτικού προγράμματος στο μάθημα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη **234**
Παπασταύρου Βασίλης, Υποψήφιος διδάκτορας Πανεπιστήμιο Κύπρου
Κουτσελίνη Μαίρη, Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ο ρόλος και η θέση των Αναλυτικών Προγραμμάτων στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες - Προκλήσεις και προοπτικές. Προς μια μετασχηματιστική εκπαίδευση **235**
Πασιόπουλος Γεώργιος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου (Ρόδος)
Ξαφάκος Ευστάθιος, Διδάκτορας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Τζήλου Γεωργία, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Ε.Α.Π.

Αντιμαχόμενες ιδεολογικές δυνάμεις στη διαμόρφωση αναλυτικών προγραμμάτων. Το ΑΠΣ και το ΔΕΠΠΣ ως εκπαιδευτικό παράδειγμα ιδεολογικών διεργασιών **236**
Πετούση Μαρία, MA Επιστήμες της Αγωγής: Θεωρία της Παιδείας-Αναλυτικά Προγράμματα

Ο στόχος για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στα νέα Προγράμματα Σπουδών των Θρησκευτικών **236**
Στριλιγκάς Γεώργιος, Σχολικός Σύμβουλος Θεολόγων

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

Ανθρώπινα δικαιώματα, μετανάστευση και φύλο: η περίπτωση της D. **241**
Κάλφα Μαρία, Υπ. Διδάκτωρ Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ, Κοιν. Ανθρωπολόγος

Η εξέλιξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η ανθρώπινη ευτυχία **241**
Μαυρίδης Συμεών, Δικηγόρος, ΠΔ 407/80 Τμήμα κοινωνικής διοίκησης και πολιτικής επιστήμης Δ.Π.Θ.

Οι κύκλιοι ελληνικοί χοροί ως μέσο διαπολιτισμικής έκφρασης και διαχρονικής προβολής πολιτικών ιδεωδών στον σύγχρονο κόσμο **242**
Τσαούση Ελισάβετ, Εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Το Δομικό πλαίσιο του ιταλικού εκπαιδευτικού συστήματος **243**
Σκλείδα Σοφία, Φιλόλογος, MA, Διδάκτωρ Συγκριτικής Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Νέα δεδομένα για την χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τα παιδιά **243**
Κουρούπης Κωνσταντίνος, Λέκτορας / Δικηγόρος

Πάρλαλης Σταύρος, Επίκουρος Καθηγητής / Κοινωνικός Λειτουργός

Το Πανεπιστήμιο ως constructum και οι διδακτικές πρακτικές της πανεπιστημιακής τάξης **244**
Καραμπατζάκη Χρυσούλα, Υποψία Διδάκτωρ

Παρουσίαση της μαθησιακής πρακτικής του επί τιμή Α΄ Σχολικού Συμβούλου Φιλολόγων Κωνσταντίνου Β. Δημουλά (όταν ήταν δάσκαλος) **245**
Βουβούση Μαρία, Φιλόλογος ΠΕ02

Η φιλοσοφία με παιδιά ως μέσο πρακτικής εξάσκησης της δημοκρατίας στο νηπιαγωγείο **246**
Νικολιδάκη Σοφία, Εκπαιδευτικός/ Διδάσκουσα στην ΑΣΠΑΙΤΕ Ηρακλείου

Το Πρόγραμμα Σπουδών στο δημοκρατικό και ανθρώπινο σχολείο του 21ου αιώνα **246**
Μπούντα Ελένη, Σχολική σύμβουλος

Καλό σχολείο και δημοκρατικό σχολείο: στρατηγική και όραμα για την εκπαίδευση **247**
Κατσαρός Ιωάννης, Σχολικός Σύμβουλος

Επιτυχημένη σχολική ηγεσία: κατανοώντας την επίδραση του επιτυχημένου σχολικού ηγέτη στα μαθησιακά αποτελέσματα **248**
Καρύδης Θωμάς, Εκπαιδευτικός ΠΕ 60 - Προϊστάμενος, Med Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση

Η συμμετοχική τέχνη ως ανανεωτικό μοντέλο κοινωνικής συνοχής και εκδημοκρατισμού της εκπαίδευσης **249**
Σταυρούλη Μαρία, Υποψήφια διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου

Bullying: Ένα κεφάλαιο που κλείνει με το τέλος των σχολικών μας χρόνων ή ένα κεφάλαιο που παραμένει ανοιχτό; **250**
Μαρκαντώνη Δωρίτα, Εκπαιδευτικός Δημοτικής Εκπαίδευσης Κύπρου

Οικονομική Κρίση και Αυτοκτονικότητα στην Κύπρο: Η αναγκαιότητα της πρόληψης **250**
Κατσουνάρη Ιωάννα, Λέκτορας Τμήμα Ψυχολογίας και Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Frederick Κύπρος
Ηροδότου Στυλιανός, Λέκτορας Τμήμα Ψυχολογίας και Κοινωνικής Εργασίας

Παράγοντες διαφθοράς και κοινωνικό κράτος στη νότια Ευρώπη πριν και μετά την εκδήλωση της τελευταίας οικονομικής ύφεσης **251**
Μουρατιδου Τσεκτουρίδου Σαββούλα, Διδάκτωρ

Το δικαίωμα στην υγεία. Προκλήσεις και ανισότητες στην εποχή της κρίσης **251**
Μωυσίδου Αγγελική, Διδάκτωρ κοινωνικής διοίκησης και πολιτικής επιστήμης, ΔΠΘ

Η κοινωνική και οικονομική κρίση στην Ελλάδα και η όξυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων: εμπειρίες, νοηματοδοτήσεις και προβολές στον λόγο μαθητών Γυμνασίου **252**
Χάλαρη Μαρία, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια ΕΚΠΑ

Κοινωνική κατοικία, φαινόμενα γκετοποίησης και στρατηγικές αποτροπής στην Κύπρο **253**
Πάρλαλης Σταύρος, Πανεπιστήμιο Frederick / Επίκουρος Καθηγητής
Ιωάννου Βύρωνας, Πανεπιστήμιο Frederick / Επίκουρος Καθηγητής
Νικολάου Λώρα, Αρχιτέκτονας - Πολεοδόμος / Επισκέπτης Ακαδημαικός

Οι διοικητικές και κοινωνικές πολιτικές για τις μεταναστευτικές ροές 2015-2017 **254**
Μπουγά Μαρία, Υποψήφια Διδάκτωρ - Ερευνήτρια

Ηθική της Εκπαίδευσης και της Διδασκαλίας-Σύγχρονες τάσεις και προσεγγίσεις **254**
Τσαμήτρου Ιφιγένεια, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Παρουσίαση του έργου «το φύλο ως ερώτημα» της Ομάδας Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας «εκ των υστέρων» (*) του Κωνσταντίνου Β. Δημουλά **255**
Βουβούση Μαρία, Φιλόλογος ΠΕ02

Μελέτη Περίπτωσης των Ρομά στον Δήμο Αλμωπίας **256**
Χατζηαβραμίδου Ευδοκία, Προϊσταμένη Κοινωνικής Υπηρεσίας Δήμου Αλμωπίας

Η πολιτική και νομική εξέλιξη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα **256**
Ανδρεάδου Ανατολή, Νομικός
Ανδρεάδου Αναστασία, Εκπαιδευτικός

Η συμβολή της ομαδικής διδασκαλίας στην ενδυνάμωση πολιτισμικά διαφερόντων μαθητών **257**
Ανδρεάδου Γαβριέλα, Νηπιαγωγός
Χαρούμενου Ζωή, Νηπιαγωγός ειδικής αγωγής
Χαρούμενου Νικολέτα, Νηπιαγωγός

Εικονικός κοσμοπολιτισμός: Η δημιουργία και η διάδοση του διαπολιτισμικού κεφαλαίου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης **258**
Γιάκη Σπυριδούλα, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πατρών

Γεωπολιτικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη μετάβαση των μαθητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η περίπτωση του νομού Ευβοίας την περίοδο 2013-2016 **259**
Κακαρά Αλεξάνδρα, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Κιμουλάκης Νικόλαος, Ε.ΔΙ.Π. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Οι στερεοτυπικές αντιλήψεις για τα δυο φύλα στην εκπαίδευση και την εργασία στη Μετανεωτερική Ελλάδα. Επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών, μέσα από πολιτικές ενίσχυσης της ισότητας **260**
Δράγιος Χρήστος, Μεταπτυχιακός φοιτητής

Διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών των εκπαιδευτών ενηλίκων που διοργανώνουν σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης και ανάπτυξης κοινωνικών ικανοτήτων και οι βιωματικές εκπαιδευτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούν **261**
Χρυσοχόου Ήρα, Εκπαιδεύτρια

Η παιδεία στο Βυζάντιο κατά την περίοδο της Εικονομαχίας **261**
Δημοπούλου Ελισάβετ, Εκπαιδευτικός

Η συνεργατική καινοτομία ενός γενικού και ενός ειδικού σχολείου. Μελέτη περίπτωσης **262**
Βαΐτση Μαρία, Εκπαιδευτικός, ΜΔΕ

Αναγκαιότητα της ένταξης και χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στην προσχολική τάξη **263**
Νούσια Αλεξάνδρα, Υποψήφια διδάκτωρ

Η επιχειρηματική καινοτομία στην οικονομία της γνώσης **264**
Παππά Ευαγγελία, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Διευθυντές και δάσκαλοι: Επαγγελματική μάθηση, ηγετικά χαρακτηριστικά και κοινότητες πρακτικής **265**
Χατζοπούλου Βασιλική, Δασκάλα, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Η οικουμενικότητα και η διαχρονικότητα του προσφυγικού ζητήματος – Διδακτικό σενάριο για το γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας στο πλαίσιο της ενότητας: «Η Μικρασιατική εκστρατεία και η καταστροφή» **265**
Κοκκινέλη Κυριακή, Εκπαιδευτικός

Σενάριο διδασκαλίας για μαθητές νηπιαγωγείου με τη χρήση του λογισμικού «Μαθαίνω να κυκλοφορώ με ασφάλεια» **266**
Κοκκινέλη Κυριακή, Εκπαιδευτικός
Κούτλα Βασιλική, Εκπαιδευτικός

Ο αναστοχασμός στα Προγράμματα Σπουδών Διαδικασίας ως προώθηση της πολιτειότητας μέσα από την εκπαίδευση: Η περίπτωση των νέων Προγραμμάτων Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση **267**
Αντωνίου Φλωρεντία, Διδάκτορας Παιδαγωγικής
Ματιάκη Βασιλική, Υπ. Διδάκτορας Θεολογίας

"ΟΛΙΣ.ΘΗΣΗ" μια πιθανή δυστοπία όταν η λιτότητα εφαρμόζεται στην εκπαίδευση **268**
Κουτρουμπάς Παύλος, Εκπαιδευτικός Πληροφορικής ΠΕ 20

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Τεχνητή νοημοσύνη: η πρόκληση της εποχής μας **271**
Χριστοφοράτου Σουλτάνα-Βαρβάρα, Εκπαιδευτικός-Βιολόγος
Χαραμής Κυριάκος, Εκπαιδευτικός-Μαθηματικός
Νικολιδάκη Ελένη, Εκπαιδευτικός-Φιλόλογος

Η σεξουαλική αγωγή ως κοινωνικοπολιτικό δικαίωμα στην Ελλάδα του σήμερα: εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές στο υπερεθνικό και εθνικό επίπεδο **271**
Χασκή Ευφροσύνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, M.Sc. Διεθνούς και Συγκριτικής Παιδαγωγικής
Εξάρχου Σοφία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, M.Sc. Διεθνούς και Συγκριτικής Παιδαγωγικής

Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης: Πώς θα μπορούσαμε να προστατευτούμε από την παραπληροφόρηση και την χειραγώγηση; **272**
Δημακοπούλου Αλεξάνδρα, Φιλόλογος - Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

"Κι αν ήσουν εσύ;" ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και σε θέματα προσφύγων από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες **273**
Χολέβα Αθανασία, θεατρολόγος/θεατροπαιδαγωγός

Διά-κριση και στιγμιότυπα γυναικείων και αντρικών μορφών στο χρόνο και το χρώμα. Πόσο νωπό είναι το Μινωικό παρελθόν; **274**
Λίπα Βασιλική, Δρ. Ιστορίας-Αρχαιολογίας
Τσίτσα Έφη, Συντηρήτρια έργων τέχνης

Εργαστήριο αξιοποίησης της εικόνας σε ζητήματα κατανόησης δικαιωμάτων μέσω ενός παραδείγματος περιβαλλοντικής εστίασης **274**
Παπαδοπούλου Μαρία, Νηπιαγωγός

Αν-Ισότητες: Το δικαίωμα στην Εκπαίδευση. Μια θεατρική διερεύνηση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στον σύγχρονο κόσμο για ένα σχολείο που ξυπνά συνειδήσεις **275**
Καραμπάτσα Βάια, Εκπαιδευτικός, ΠΕ02 Φιλόλογος
Βόγια Αγγελική, Εκπαιδευτικός, ΠΕ32 Θεατρολόγος
Κολλάτου Μαρίνα, Εκπαιδευτικός, ΠΕ06 Αγγλικής

Η τρισδιάστατη κινούμενη εικόνα (animation) ως μέσο έκφρασης και δημιουργικότητας στην εκπαίδευση **276**
Λιοντάκη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός
Γενιτσαρίδου Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός

Γλωσσικό μάθημα με εν δυνάμει δίγλωσσους/ες μαθητές/τριες σε συμβατική τάξη δημοτικού σχολείου: Ανάπτυξη ακαδημαϊκής ικανότητας **277**
Κυριάκου Νάνσια, Ειδική Επιστήμονας Πανεπιστημίου Κύπρου, Τμήμα Επιστημών της Αγωγής

World cafe: βιωματικό εργαστήριο **277**
Κανλή Σοφία, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Καλούδη Ελευθερία, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ο θησαυρός του καθενός ας γίνει φάρος και οδηγός για ένα σχολείο δημοκρατικό! **278**
Μηνά Φλωρεντία, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Λιασίδη Θέκλα, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Η "αδυναμία" ως ευκαιρία ενίσχυσης της ετερότητας στο πλαίσιο της διαφοροποίησης της διδασκαλίας **279**
Φύκαρης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Άτυπη μάθηση: το περιεχόμενο, η σημασία και η αξιοποίησή της στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού **280**
Χατζηνεοφύτου Σαλώμη, Καθηγήτρια μέσης εκπαίδευσης, Διδάκτωρ παιδαγωγικών

Πρώτη ανάγνωση με βάση τους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας **280**
Κυριάκου Ξένια, Εκπαιδευτικός Δημοτικής Εκπαίδευσης - Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ **281**

Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου

Κουτούζης Μανώλης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Ε.Α.Π.

Κουτσελίνη Μαίρη, Καθηγήτρια - Πρόεδρος Τμήμ. Επιστημών της Αγωγής, University of Cyprus

Κυπριωτάκη Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Λάβδας Κώστας, Καθηγητής, π.Αντιπρύτανης Πανεπιστημίου Κρήτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο
Λιβεράκος Πάνος, Senior Expert at the UNDP, Regional Hub for Civil Service
Μαντάς Παναγιώτης, Σύμβουλος Α΄, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων**Μανωλάκος Προκόπης,** Σχολικός Σύμβουλος Π. Ε., ΠΔΕ Αττικής
Μανωλίτσης Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μαράκη Ελένη, Σχολική Σύμβουλος Π. Ε., ΠΔΕ Κρήτης
Μητροπούλου Βασιλική, Επίκουρη Καθηγήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Μουζάκη Αγγελική, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μπαμπάλης Θωμάς, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Μπερερής Πέτρος, Σύμβουλος επί τιμή του Π. Ι. τ. Διευθυντής Σπουδών, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
Μυλωνάκου-Κεκέ Ηρώ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Νικολάου Σουζάνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Ξενάκης Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης,
Οικονομάκου Μαριάνθη, Διδάσκουσα ΠΔ. 407/80, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Οικονομίδης Βασίλης, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παναγιωτοπούλου Αλεξάντρα, Επιστ. Υπεύθυνη εκπαίδευσης Κοινωνικού Πολύκεντρου, ΑΔΕΔΥ
Παπαδάκης Νίκος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παπαιωάννου Απόστολος, Ομότιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Παπαϊωάννου Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Παπαπέτρου Σάββας, Λέκτορας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Παπαχρήστου Κώστας, Σχολ. Σύμβουλος / τ. Διευθυντής Σπουδών, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
Παπούλας Ανδρέας, Π.Λ.Ε - Προϊστάμενος Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης, (ΔΙ.Π.Α.Ε) Κύπρου
Ράπτης Νικόλαος, Προϊστάμενος Πρωτ/θμιας Εκπ/σης Ν.Δωδεκανήσου, ΠΔΕ Νοτίου Αιγαίου
Ρογδάκη Αγάθη, Σχολικός Σύμβουλος Π. Ε., ΠΔΕ Δυτικής Ελλάδας
Ροδοσθένους Ειρήνη, Επιθεωρήτρια φιλολογικών μαθημάτων, Γραμ. Επιστημ. Ομίλου Κύπρου
Ρουμπής Νικόλαος, Καθηγητής Διδασκαλείου Νέας Ελληνικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Σαραφίδου Κατερίνα, Σχολική Σύμβουλος Π. Ε., ΠΔΕ Δράμας
Σεραφείμ-Ρηγοπούλου Ευαγγελία, Σχολική Σύμβουλος Π. Ε., ΠΔΕ Αν. Μακεδονίας και Θράκης
Σιφακάκης Πολυχρόνης, Σχολικός Σύμβουλος Π. Ε., ΠΔΕ Κρήτης
Σολωμού Αιμίλιος, Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Σπαντιδάκης Ιωάννης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Στυλιανού Αντρέας, Βοηθός Δ/ντή, Ταμίας Επιστημονικού Ομίλου Κύπρου
Τσατσαρώνη Άννα, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Τσιάλος Στέφανος, Σχ. Σύμβουλος Π. Ε.- Προϊστάμενος ΕΠΚΑ Πρωτ/θμιας Εκπ/σης, ΠΔΕ Ηπείρου
Φραγκούλης Ιωσήφ, Αναπληρωτής Καθηγητής, Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., Καθηγητής Σύμβουλος Ε.Α.Π.
Φύκαρης Γιάννης, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Φωτόπουλος Νίκος, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας/Φλώρινα
Χατζηδάκη Ασπασία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Χατζησωτηρίου Χριστίνα, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Μαράκη Ελένη

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Μπελαδάκης Εμμανουήλ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:
Καδιανάκη Μαρία

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:
Ντρουμπογιάννης Χρήστος

ΜΕΛΗ:
Αλεξάκης Μανόλης
Βλαχάκης Γιώργος
Βλαχοκυριάκου Φωτεινή
Γενιτσαρίδου Καλλιόπη
Γιαλιτάκης Νίκος

ΜΕΛΗ:
Δρακάκης Εμμανουήλ
Θεοφάνους Κωνσταντίνος
Καναβάκη Μαρία
Κατσαγκόλης Αθανάσιος
Μαρινάκη Ζαφειρούλα
Μαρκάκη Ειρήνη
Μαρκογιαννάκη Σοφία
Μηλάκης Εμμανουήλ
Μπελαδάκη Νίκη
Πατεράκη Άννα
Πατεράκης Γεώργιος
Σιφακάκης Πολυχρόνης
Στριλιγκάς Γεώργιος
Τζωρτζάκης Ιωάννης
Τουραμπέλης Μιχαήλ
Χανιωτάκης Γιάννης
Ψαλτάκη Ευγενία

Συντονιστές Γραμματείας και Προεδρείων

Αλεξάκης Μανόλης
Αντωνακάκης Δημήτριος
Αρβανιτάκης Μιχαήλ
Βαρδιάμπαση Τερψιχόρη
Βλαχοκυριάκου Φωτεινή
Γενιτσαρίδου Καλλιόπη
Γιαλιτάκης Νίκος
Γιαμαλάκης Γρηγόρης
Γρηγοράκης Ιωάννης
Δρακάκης Μανώλης
Θεοφάνους Κωνσταντίνος
Καλοκύρη Βασιλεία
Καναβάκη Μαρία
Καρτσάκη Στυλιανή
Κατσαγκόλης Αθανάσιος
Κτιστάκη Φεβρωνία
Κοκοτσάκη Αντωνία
Μαθιουδάκης Γιάννης
Μαρινάκη Ζαφειρούλα
Μαράκη Αγγελική
Μαρκάκη Ειρήνη
Μαρκογιαννάκη Σοφία
Μερκουλίδη Ελευθερία
Μηλάκης Εμμανουήλ
Μπελαδάκη Νίκη
Μπελιμπασάκης Εμμανουήλ
Ντρουμπογιάννης Σταύρος
Ντρουμπογιάννης Αντώνης
Πανσεληνάς Γεώργιος
Παντέρα Μαρία
Παπαδάκης Σταμάτης
Πατεράκη Άννα
Πατεράκης Γεώργιος
Πατεράκη Μαρία
Ραμματά Μαρία
Ραμουτσάκη Ιωάννα

Σκουλά Ειρήνη
Σπανόπουλος Λάζαρος
Ταμιωλάκης Γεώργιος
Τουραμπέλης Μιχαήλ
Τσικαλάκης Γιώννης
Φαραζάκης Νικόλαος
Φουντουλάκης Αντώνιος
Χανιωτάκης Γιάννης
Χρηστάκης Μιχάλης
Ψαλτάκη Ευγενία

Γραμματεία του Συνεδρίου – Ομάδες Εργασίας

Botnari Natalia
Αγγουράκη Ροδάνθη
Αλδάκου Ελένη
Αλεξάκη Σοφία
Αλεξίου Βιβή
Αναγνωστάκης Γεώργιος
Αναγνωστοπούλου Ναταλία
Βαμβουνάκη Χρυσή
Βαρούχα Μαρία
Γιαλιτάκη Φωτεινή
Γκουλιαμάνη Ειρήνη
Γκουτζικίδη Αναστασία
Γωγάκη Ανδρονίκη
Δαγκωνάκη Χρύσα
Διαμαντούλη Ευθαλία
Εζανίδου Παναγιώτα
Ευθυμίου Μαρία
Ιατράκης Γιάννης
Καδιανάκη Αριστειδούλα
Καλλέργη Άννα
Καλούδη Ελευθερία
Καρκανάκη Μαρία
Καρκανάκης Στυλιανός
Καφετζάκη Καλλιόπη
Καψή Μαρία
Κοκκιάδη Μαρία
Κοκκίνη Μαρία
Κοκοβάκη Εμμανουήλ
Κομονταχάκης Ιωάννης
Κονιδάκης Γιώργος
Κοσμαδάκης Νικόλαος
Θεοφάνους Ειρήνη
Κουγιουμουτζής Ζαχαρίας
Κουφάκη Μαρία
Μαραγκάκη Ελένη
Μαρκογιαννάκη Αθηνά
Μελιώτη Στυλιανή
Μερκουλίδη Ελευθερία
Μπαλασάκη Αλίκη
Μπαρά Αθηνά
Μπάτσουλης Αναστάσιος
Μπελαδάκη Δέσποινα
Μπελαδάκη Μαρία
Νταλιαδάκης Χαράλαμπος
Ορφανάκης Βασίλειος
Παναγιωτίδου Μαρία-Ζωή
Παπαδημητράκη Ευαγγελία
Λιαπάκης Νίκος
Παπαματθαιάκη Εμμανουέλα
Πατεράκη Ευαγγελία
Σταματάκη Έφη
Στριλιγκά Μαλαματένια
Στριλιγκά Μαρία
Σωμαράκη Ειρήνη
Τρουλλινός Πύραμος
Τσεντελιέρου Σοφία
Τσοράγλου Αγγελική
Φραγκούλη Ευαγγελία
Χαιρέτη Μαρία
Χαλεπάκη Δήμητρα
Χαλιώτου Αικατερίνη
Χαραλαμπάκη Ευαγγελία
Χουρσανίδου Αναστασία
Σιφάκης Νικόλαος
Χρυσοστομάκης Γιώργος
Χριστοδούλου Μαρία

Θεματικές Ενότητες του Συνεδρίου

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

- Ανθρώπινα δικαιώματα παρελθόν, παρόν και μέλλον
- Πολιτικές οντότητες, συμμετοχή και συλλογικότητα
- Έθνη, κράτη και πολιτικοί θεσμοί
- Ελευθερία, αντιπροσωπευτικότητα και πολιτικά δικαιώματα
- Μέσα μαζικής ενημέρωσης και δημοκρατία
- Πολιτική, πολιτειακή και δημοκρατική παιδεία
- Εξουσία, θεσμοί και νέοι κοινωνικοί ρόλοι
- Δημοκρατία και σχολικές πρακτικές
- Δημοκρατία και εκπαιδευτική ηγεσία
- Κοινωνική κρίση και δημοκρατία
- Θρησκεία, τέχνη, πολιτισμός στον δημόσιο χώρο και την εκπαίδευση

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ

- Κρίση και κοινωνικές συνέπειες
- Νέες διαστρωματώσεις και κοινωνική κινητικότητα
- Μετανάστευση και προσφυγικά ρεύματα
- Κοινωνική πολιτική και εκπαίδευση
- Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, μειονότητες και ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση
- Θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
- Κοινωνικά δίκτυα και κοινωνικές σχέσεις
- Τριτοβάθμια εκπαίδευση και αγορά εργασίας
- Εκπαίδευση, εργασία και ανισότητες

ΕΡΕΥΝΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

- Θετικές επιστήμες στην κοινωνία της γνώσης
- Ανθρωπιστικές επιστήμες στην εποχή της παγκοσμιοποίησης
- Φιλολογικές, ανθρωπολογικές, ψυχολογικές και φιλοσοφικές θεωρήσεις
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση – οικολογικές εφαρμογές
- Ιστορία και κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
- Νέες τεχνολογίες, καινοτόμες δράσεις
- Διδακτικά πακέτα και μέθοδοι διδασκαλίας
- Αναλυτικά προγράμματα, σχολικά εγχειρίδια

Χαιρετισμός Περιφερειάρχη Κρήτης

Για την Περιφέρεια Κρήτης η διοργάνωση και υποστήριξη του 4^{ου} Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου του Ι.Α.Κ.Ε. σηματοδοτεί τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζουν, τόσο οι φορείς της εκπαίδευσης, της έρευνας αλλά και το πλαίσιο αλληλεπίδρασης με τις τοπικές κοινωνίες και την Αυτοδιοίκηση.

Ύστερα από την άκρως επιτυχημένη διοργάνωση των προηγούμενων συνεδρίων, με τη συμμετοχή δεκάδων εκατοντάδων εισηγητών η Διοίκηση του Ι.Α.Κ.Ε. με την ίδια συνέπεια και επιστημονικότητα έχει προετοιμάσει και το φετινό διεθνές συνέδριο, θέτοντας στο τραπέζι του διαλόγου τη «Δημοκρατία, τα δικαιώματα και τις ανισότητες στην εποχή της κρίσης. Τις προκλήσεις στο χώρο της έρευνας και της εκπαίδευσης».

Ζητήματα που παραμένουν στο προσκήνιο με επίταση εξ αιτίας των ιδιαίτερων πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών που επικρατούν στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τον κόσμο.

Έναν κόσμο όπου η δύση δεν αποτελεί πλέον την μοναδική δύναμη σε αυτόν, αλλά ασφαλώς ακόμα την κύρια. Δημογραφικά υποχωρεί, ιδιαίτερα το ευρωπαϊκό της τμήμα. Η δημοκρατία που εμφανιζόταν να είναι ο νικητής του τέλους του 20ου αιώνα βρίσκεται εκ νέου σε υποχώρηση και απαιτεί τη συνεχή φροντίδα μας. Νέες δυνάμεις κάνουν την εμφάνισή τους στο παγκόσμιο προσκήνιο. Ορισμένες από αυτές θέλουν να λειτουργούν μέσα στους υπάρχοντες κανόνες. Άλλες να αναθεωρήσουν τις δομές του παγκόσμιου συστήματος. Οι τελευταίες συνδυάζουν συχνά τον εσωτερικό αυταρχισμό με τον αναθεωρητισμό, ενώ στις πιο ακραίες περιπτώσεις καταγράφονται εκδηλώσεις ακραίου εθνικισμού.

Τις τελευταίες δεκαετίες η ΕΕ βρίσκεται σε κρίση, αν και, παρόλα αυτά, αποτελεί –παρά τις αντιφάσεις και ελλείψεις- παράδειγμα κράτους δικαίου και προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Καθήκον μας είναι να τη βγάλουμε από την κρίση. Να την κάνουμε ακόμα καλύτερη. Να αναπτύξουμε τα θετικά της και να αφήσουμε πίσω τα αρνητικά φαινόμενα που γέννησε η κρίση. Εκείνο που επειγόντως χρειάζεται είναι μια δημοκρατική συζήτηση για το μέλλον της ΕΕ. Πώς θα ενδυναμώσουμε τη δημοκρατία; Πώς θα περιορίσουμε τις ανισότητες, πώς θα διασφαλίσουμε τα δικαιώματα; Σε αυτά τα καυτά ζητήματα το Ι.Α.Κ.Ε. με τη διοργάνωση του φετινού συνεδρίου θα επιχειρήσει να δώσει απαντήσεις.

Ως Περιφέρεια Κρήτης συγχαίρουμε θερμά όλους όσοι συνέβαλαν και υποστήριξαν τη διοργάνωση, καλωσορίζοντας στην Κρήτη τους συνέδρους, με την ελπίδα ότι κατά την παραμονή τους στο νησί, θα χαρούν τις ομορφιές της Κρήτης, απολαμβάνοντας την Κρητική φιλοξενία.

Σταύρος Αρναουτάκης
Περιφερειάρχης Κρήτης

Καλωσόρισμα της Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής και του Προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής

Με ιδιαίτερη χαρά και ικανοποίηση σας καλωσορίζουμε στο 4ο Διεθνές Συνέδριο του Ινστιτούτου Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, με θέμα **«Δημοκρατία, δικαιώματα και ανισότητες στην εποχή της κρίσης. Προκλήσεις στον χώρο της έρευνας και της εκπαίδευσης»,** που διοργανώνουμε στο Ηράκλειο Κρήτης, από 27 έως και 29 Απριλίου 2018, στο Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Ηρακλείου.

Στα τελευταία δέκα χρόνια, η οικονομική κρίση και η μεγάλη ύφεση που ακολούθησε οδήγησαν σε μια απέραντη κοινωνική κρίση, η οποία επηρέασε αρνητικά πολλές χώρες του κόσμου και εκατομμύρια ανθρώπους. Η κρίση όξυνε τις κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες, υπομόνευσε την κοινωνική δικαιοσύνη, διεύρυνε την κοινωνική αδικία, περιόρισε την κοινωνική προστασία, ενδυνάμωσε την ξενοφοβία και τον ρατσισμό, επηρέασε θεμελιώδεις αρχές και τη λειτουργία της Δημοκρατίας, παραβίασε θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, άλλαξε ριζικά τη ζωή πολλών ανθρώπων.

Η χώρα μας έγινε συνώνυμο της κρίσης, λόγω των ισχυρών και ποικίλων επιπτώσεων που η τελευταία είχε σε πολλούς τομείς της ζωής των Ελλήνων (κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό, πολιτιστικό και εκπαιδευτικό). Τα θέματα «Δημοκρατία, Δικαιώματα και ανισότητες» είναι από τα πιο σημαντικά και κρίσιμα ζητήματα στη δεκαετία που διανύουμε, εποχή κορύφωσης της κρίσης, τόσο στην Ευρώπη όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το Συνέδριό μας επιδιώκει να συνδέσει ερευνητικά συμπεράσματα με κοινωνικές αναλύσεις και προγραμματικές πρακτικές, καθώς επίσης να διερευνήσει σύγχρονες θεωρήσεις σε θέματα Δημοκρατίας, Δικαιωμάτων και ανισοτήτων. Παράλληλα, να προσφέρει ευκαιρίες διαλόγου, δράσεων και πρωτοβουλιών, οι οποίες μπορούν συμβάλλουν στην ατομική και συλλογική ανάπτυξη, αλλά και έργων που ενισχύουν ενισχύοντας ατομικές ικανότητες και δημόσιες πολιτικές στον χώρο της έρευνας, του πολιτισμού και της εκπαίδευσης. Ειδικότερος στόχος είναι η διερεύνηση των βαθύτερων αιτίων των κοινωνικών ανισοτήτων, καθώς και των δυνατοτήτων κοινωνικής ένταξης και των προοπτικών ζωής και ευρύτερα των θεμελιωδών δικαιωμάτων που αφορούν στους νέους ανθρώπους, οι οποίοι αποτελούν μια εξαιρετικά ευάλωτη κοινωνική ομάδα στην εποχή μας. Εξίσου σημαντικός θεματικός άξονας του Συνεδρίου είναι το ζήτημα της Δημοκρατίας σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, με επίκεντρο την ανάδειξη της αναπτυξιακής και κοινωνικής οπισθοδρόμησης στο περιβάλλον της τρέχουσας κρίσης, που σημειώνεται από πολλούς, σε ό,τι αφορά τον θεσμό της Δημοκρατίας και το κοινό χρέος για την προάσπιση και την προώθηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Το Συνέδριό μας υλοποιείται με την πολύτιμη στήριξη της Περιφέρειας Κρήτης, Δήμων της περιφερειακής ενότητας Ηρακλείου και πλήθους συνεργατών από τον χώρο της

Εκπαίδευσης, της Εκκλησίας, του πολιτισμού και της επιχειρηματικότητας. Είναι εξαιρετική τιμή για το Συνέδριό μας η ευλογία του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, καθώς επίσης ότι το Συμπόσιο «Θρησκεία και Ανθρώπινα Δικαιώματα» τελεί υπό την υψηλή Αιγίδα Του.

Θεωρούμε ότι με τις εισηγήσεις, τις διαλέξεις και τις ανακοινώσεις από αξιόλογους ομιλητές από τη χώρα μας και το εξωτερικό, τους οποίους έχουμε την τιμή να φιλοξενούμε, καθώς επίσης με τον δημόσιο διάλογο που θα αναπτυχθεί μέσα από τις επιστημονικές ανακοινώσεις, τις παρουσιάσεις, τα συμπόσια, τα εργαστήρια, τις αναρτημένες ανακοινώσεις και τις ανοιχτές συζητήσεις, θα φωτιστούν με επιχειρήματα, με λόγο και αντίλογο, πολλές πτυχές του ερευνητικού πεδίου και του επιστημονικού διαλόγου για τη Δημοκρατία, τα ανθρώπινα Δικαιώματα, τις ανισότητες και την εκπαίδευση σε περιόδους κρίσης και θα εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα.

Περιμένουμε την ενεργή συμμετοχή σας και σας καλωσορίζουμε στην όμορφη και φιλόξενη πόλη του Ηρακλείου.

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσοι βοήθησαν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την επιτυχία του Συνεδρίου.

Εκ μέρους της Οργανωτικής και της Επιστημονικής Επιτροπής

Η Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

Ελένη Π. Μαράκη
Σχολική Σύμβουλος
Α/θμιας Εκπαίδευσης

Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής

Σπύρος Χ. Πανταζής
Ομότιμος Καθηγητής
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

4ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Δημοκρατία, δικαιώματα και ανισότητες στην εποχή της κρίσης. Προκλήσεις στον χώρο της έρευνας και της εκπαίδευσης»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 — **Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου**

08:00-09:00	ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ *Σημείωση: Στο υπόγειο του Πολιτιστικού Συνεδριακού Κέντρου λειτουργεί parking αυτοκινήτων με ημερήσια χρέωση 2 €. Είσοδος από την οδό Γιαννίκου*					
09:00-10:30	**ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ** **ΑΙΘΟΥΣΑ: ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** Προεδρείο: **Κουκιαδάκης Ευριπίδης,** Αντιπεριφερειάρχης Ηρακλείου, **Αιμίλιος Σολωμού,** Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος Διοίκησης Πανεπιστημίου Λευκωσίας, **Καλογεράκης Ζαχαρίας**, Δήμαρχος Μινώα Πεδιάδος, **Κύρκος Αθανάσιος,** Αντιδήμαρχος Δ. Μαλεβιζίου, **Σιφακάκης Πολυχρόνης,** Μέλος Δ.Σ. Ι.Α.Κ.Ε. **Κεντρικές ομιλίες:** **Κώστας Α. Λάβδας,** Καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής και Διευθυντής του Τομέα Διεθνών Σχέσεων, Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο Θέμα: **Υποδείγματα Δημοκρατίας και Διλήμματα Διακυβέρνησης: Ένας Φιλελεύθερος Ρεπουμπλικανισμός για τον 21ο Αιώνα** **Victoria Mali Johanna Panagiotou,** υπεύθυνη έκδοσης του περιοδικού Ethno News στο Μόναχο Θέμα: **Within Immigrant Discourses during the Americanization Movement in the early 20th century at the USA**					
10:30-12:00	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Α1** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** **Προεδρείο:** Βλαχάκης Γιώργος, Πατεράκη Μαρία, Μπελιμπασάκης Εμμανουήλ, Βαρδιάμπαση Τερψιχόρη, Παραδεισανός Κωνσταντίνος	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Α2** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **EL GRECO** **Προεδρείο:** Κερασιώτης Γιώργος, Τσικαλάκη Κυριακή, Γιαμαλάκης Γρηγόρης, Ξυλούρης Νικόλαος, Λαμπράκης Εμμανουήλ	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Α3** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΒΙΤΣΕΝΤΖΟΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ** **Προεδρείο:** Γαλανάκης Ιωάννης, Λιλίτσης Βασίλης, Στειακάκης Γιώργος, Καπετανάκης Χάρης, Τσιαούσκογλου Ζωή	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Α4** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ** **Προεδρείο:** Περυσινάκης Αντώνης, Καλογεράκης Γεώργιος Ι., Μανωλιτσάκης Νικόλαος, Δαφέρμος Ηρακλής, Μπαλασάκη Αλίκη	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Α5** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ** **Προεδρείο:** Μικελλίδη Νίκη, Μαυρουδής Γιάννης, Παπαδάκης Ανδρέας, Ζαχαριουδάκη Ειρήνη, Ψυλλάκης Στέφανος	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Α6** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ** **Προεδρείο:** Αλεξάκης Μανόλης, Μπελαδάκη Νίκη, Σηφάκης Νικόλαος, Διαμαντούλη Έφη, Καραβόλια Αναστασία
	Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες – εκπαιδευτική ηγεσία	**Δημοκρατία και σχολικές πρακτικές**	**Εξουσία, θεσμοί και νέοι κοινωνικοί ρόλοι**	**Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, μειονότητες και ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση**	**Εκπαίδευση, εργασία και ανισότητες – κοινωνική κρίση**	**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ**
	Πολυχρόνης Σιφακάκης, Αντιγόνη Σαρακινιώτη: Κοινωνικές ανισότητες και σχολική αποτελεσματικότητα στην εποχή της κρίσης: Δημοκρατία, δικαιώματα και συμπερίληψη στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση **Ηλιάννα Γωγάκη, Θεοδώρα Τερζοπούλου:** Η αξιοποίηση της ηλεκτρονικής μάθησης από	**Βασιλεία Καλοκύρη:** Δημοκρατία και Μετασχηματίζουσα Μάθηση: θεωρητικές συγκλίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές ενίσχυσης των δημοκρατικών δικαιωμάτων **Ελένη Ηλία:** Όλη η τάξη μια παρέα: Βιώνοντας την ισοτιμία στη σχολική τάξη, μέσα από τη συμμετοχή σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα	**Μαρία Ραμματά:** Το εγχείρημα της διοικητικής μεταρρύθμισης: προκλήσεις και δυνητικά αποτελέσματα **Διονυσία-Θεοδώρα Αυγερινοπούλου:** Αναζητώντας την νομιμοποιητική βάση της συμμετοχής των εμπειρογνωμόνων στις	**Αγγελική Καψάσκη:** Οι συστάσεις του Ο.Ο.Σ.Α. για τη σχολική ηγεσία και αυτονομία στην Ελλάδα (2008-2017): Μια κριτική επισκόπηση **Γεώργιος Παναγιωτάκης:** Οι εκπαιδευτικές ανάγκες της τρίτης ηλικίας στο Δήμο Μαλεβυζίου. Τάσεις και	**Ευστάθιος Λούπας, Χρήστος Χατζηφωτιάδης, Κωνσταντίνα Λάμπρου:** Εκπαίδευση και Δημοκρατία **Στυλιανός Ιωάννης Τζαγκαράκης, Εμμανουήλ Ηλίας Παππάς:** Ο Λαϊκισμός ως απότοκο της δημοκρατικής και κοινωνικής κρίσης	10:00-11:00 **Σουλτάνα-Βαρβάρα Χριστοφοράτου, Κυριάκος Χαραμής, Ελένη Νικολιδάκη:** Τεχνητή νοημοσύνη: η πρόκληση της εποχής μας

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 — **Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου**

10:30-12:00	τους/τις εκπαιδευτές/εκπαιδεύτριες των Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.ΙΕΚ) **Μαίρη Βλάχου:** Συγκριτική αποτίμηση των Νόμων 4327/2015 και 4473/2017 ως προς την επιλογή των Διευθυντών Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης **Ιωάννης Μελισσουργάκης, Βασιλική Σφακιανάκη:** Εφαρμογή προσαρμοστικης μάθησης σε παιδιά με ΔΕΠΥ: Μελέτη περίπτωσης Ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού για την διδασκαλία ενότητας του γλωσσικου μαθήματος **Εμμανουήλ Κεφαλάς:** Εξισώνοντας τις ευκαιρίες για όλουςνα κοινωνούν τη γνώση μέσα από τη συγγραφή στη Βικιπαίδεια	**Αντωνία Παπαδάκη:** Οι διαφοροποιημένες δραστηριότητες κατά τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων ως εργαλείο υπέρβασης των ανισοτήτων **Όλγα Παπαζαφειροπούλου:** Εκπαιδευτική και δημοκρατική μεταρρύθμιση μέσα από παραστάσεις αρχαίου δράματος στην Αυστραλία στις αρχές του 20ου αιώνα **Ιωάννα Ραμουτσάκη:** Κριτική Παιδαγωγική στο σύγχρονο σχολείο: Η καλλιέργεια της δημοκρατικής και κριτικής σκέψης των μαθητών, με την αξιοποίηση της Αριστοτελικής Ρητορικής – Ενδεικτικά παραδείγματα από την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, στο πλαίσιο των Διασχολικών Δικτύων Συνεργασίας επιστημονικής και παιδαγωγικής αρμοδιότητας της Σχολικής Συμβούλου	διαδικασίες λήψης αποφάσεων του Διεθνούς Δικαίου - Από την Πολιτεία του Πλάτωνα στην Οικολογική Τεχνοκρατία **Ευαγγελία Παναγιωτάκη:** Πολιτικοί θεσμοί κατά των διακρίσεων, Γνώση Πολιτικών θεσμών, Πολιτική Υποστήριξη **Γεώργιος Παναγιωτόπουλος, Αικατερίνη Περτέση, Αιμιλία Κυριαζή:** Διοικητική παθογένεια και αναγκαιότητα αλλαγής του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος **Ιωάννα Βορβή, Ευγενία Δανιηλίδου, Φωτεινή Παπαγάλου:** Οι μαθητικές κοινότητες, κύτταρα της δημοκρατικής ζωής του σχολείου	προοπτικές **Μιλελβίνη Κυριαζή, Σάββας Παπαπέτρου:** Η θέση των αλλοεθνών πληθυσμών στα διδακτικά εγχειρίδια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αντιλήψεις του χθες και του σήμερα. Συγκριτική μελέτη στα βιβλία του1980 και του 2006 **Μάνια/Μαρία Περάκη Μακρή:** Σχολικός εκφοβισμός: Ενημέρωση και δράσεις πρόληψης στο νηπιαγωγείο **Symeon Tsamkosoglou, John A. Paravantis:** Portrayals of ethnicities discrimination in education themed movies: a game theoretic analysis	**Maria Bafaloukou:** European Pillar of Social Rights: a (un)promising step towards a social Europe **Ιορδάνα Δούκη:** Ετερότητα - ξενότητα και ορθόδοξη χριστιανική παράδοση **Ουρανία Γκιάτα:** Οι νόμοι και η Ανομία στη Σύγχρονη Δημοκρατία και ο ρόλος της Εκπαίδευσης	11:00-12:00 **Νάνσια Κυριάκου:** Γλωσσικό μάθημα με εν δυνάμει δίγλωσσους/ες μαθητές/τριες σε συμβατική τάξη δημοτικού σχολείου: Ανάπτυξη ακαδημαϊκής ικανότητας
12:00-12:30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ					
12:30-14.30	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Β1** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** **Προεδρείο:** Καναβάκη Μαρία, Δερμιτζάκης Ζαχαρίας, Γωγάκη Ανδρονίκη, Τσαγανά Έφη, Χανιωτάκης Ιωάννης	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Β2** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **EL GRECO** **Προεδρείο**: Garancini Gian Andrea, Κατσαγκόλης Αθανάσιος, Παπακαλούση Μαρία, Διαλυνάς Εμμανουήλ, Ραμματά Μαρία	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Β3** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΒΙΤΣΕΝΤΖΟΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ** **Προεδρείο:** Τριπολιτάκης Κωνσταντίνος, Χαχλάκης Ιωάννης, Κυριακάκη-Σφακάκη Αθηνά, Φακίνου Καλλιόπη, Σημαιάκης Δημήτριος	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Β4** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ** **Προεδρείο:** Μηλάκης Εμμανουήλ, Πατεράκη Άννα, Ιερωνυμάκης Αντώνιος, Πετρουλάκη Νεκταρία, Μαραγκάκη Ελένη	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Β5** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ** **Προεδρείο:** Οικονόμου Τριαντάφυλλος, Βαλατίδης Ευρυβιάδης, Κτιστάκη Φεβρωνία, Χορταριά Συραγώ, Ζαϊμάκης Εμμανουήλ	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Β6** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ** **Προεδρείο:** Κοκοβάκης Εμμανουήλ, Πανακάκη Ελένη, Τρουλλινού Αγγελική, Αγγουράκη Ροδάνθη, Κουγιουμουτζής Ζαχαρίας

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 | **Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου**

	Νέες τεχνολογίες, καινοτόμες δράσεις	Θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης	Ανθρώπινα δικαιώματα παρελθόν, παρόν και μέλλον	Φιλολογικές, ανθρωπολογικές, ψυχολογικές και φιλοσοφικές θεωρήσεις	Μετανάστευση και προσφυγικά ρεύματα	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
12:30-14.30	**Δημήτριος Παπαδάκης, Εμμανουήλ Φωκίδης, Μαρία Σφακιανού:** Το ταξίδι της ελπίδας: σχεδιάζοντας και υλοποιώντας ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με στοιχεία επαυξημένης πραγματικότητας, που εξυπηρετεί τους στόχους της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης **Ζαχαρένια Δασκαλάκη:** Δικαίωμα στο παιχνίδι. Από το "Κρυφτό" και την "Μικρή Ελένη" στα "Pokemon" και τα ψηφιακά παιχνίδια: Η σχέση του παιδιού με τα παραδοσιακά και τα ψηφιακά παιχνίδια σήμερα **Γεώργιος Κουκάκης:** Web 2.0 εργαλεία & η χρήση τους στην εκπαίδευση **Καλλιόπη Γενιτσαρίδου:** Αλληλεπίδραση σχολείου και οικογένειας παιδιού με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες μέσω της χρήσης Νέων Τεχνολογιών. Οι απόψεις των γονέων	**Μανόλης Αλεξάκης:** Στοιχεία Διαπολιτισμικότητας στα Εγχειρίδια Διδασκαλίας της Γλώσσας του Λυκείου **Αναστασία Αμπατζόγλου, Παγώνα-Ξανθή Ψαθοπούλου:** Η κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών προσχολικής αγωγής στη διαπολιτισμική εκπαίδευση **Παγώνα-Ξανθή Ψαθοπούλου, Αναστασία Αμπατζόγλου:** Λογοτεχνία και διαπολιτισμική αγωγή στη προσχολική ηλικία **Στυλιανός Αποστόλου, Ανθή Καραγγελή:** Ο ρόλος του αθλητισμού και του μαθήματος της φυσικής αγωγής στην ένταξη των αλλοδαπών παιδιών και στον περιορισμό των διακρίσεων **Χαράλαμπος Ζαρείφης-Ζησιμάτος, Αντωνία Σαρατσοπούλου, Αντώνιος Κάτσιος:** Διαπολιτισμική εκπαίδευση. Ανάλυση σε εκπαιδευτικά-παιδαγωγικά, ψυχολογικά και	**Βασιλική Κατσαρού, Ειρήνη Βογιατζή, Αναστασία Δεικτάκη:** Από την Κασσάνδρα στη Λίλια: μία εκπαιδευτική προσέγγιση για το trafficking μέσα από το θέατρο και τον κινηματογράφο **Σοφία Γάτου, Νεζάμ Τζαμπερής:** Ανθρώπινα δικαιώματα και εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη-απόψεις εκπαιδευτικών **Νίκος Κοσμαδάκης:** Το δικαίωμα ως ασυμβίβαστος όρος της δημοκρατίας **Ευγενία Πούλου:** Το δικαίωμα του παιδιού στη συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες, με έμφαση στις μουσικές, και η καταπολέμηση των διακρίσεων μέσω της συμμετοχής αυτής	**Νικόλαος Ρουμπής:** Η εκπαίδευση ως λογοτεχνική μαρτυρία μέσα από τα κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη και του Ιωάννη Κονδυλάκη **Γεράσιμος Ρεντίφης:** Η φιλοσοφία του Επίκουρου και των Στωικών διανοητών ως μαθησιακό ερέθισμα καλλιέργειας της κριτικής και δημιουργικής αντίληψης **Αναστασία Ρούσου:** Αποδομώντας τον ιστορικό χρόνο μέσα από τις θεωρίες της πολιτισμικής αλλαγής **Στυλιανός Σαβαΐδης:** Η συμβολή της φιλοσοφίας του Πλωτίνου στην καλλιέργεια της συναισθηματικής νοημοσύνης **Ειρήνη-Μαρία Τζιώγα:** Παγκόσμια Υπερδομή και	**Άγγελος Σπύρου, Ευστάθιος Λούπας, Άντρεα Χριστοδούλου:** Η Επίδραση των Περιβαλλοντικών Καταστροφών στην Ανθρώπινη Μετανάστευση **Μαρία Βουλγαρίδου, Μαρία Μαρινάκη:** Διερεύνηση της συναισθηματικής ανθεκτικότητας (resilience) και του επιπέδου άγχους, των Αφγανών γυναικών – προσφύγων, που διαβιούν στο Κέντρο Φιλοξενίας Σχιστού και είναι μητέρες παιδιών σχολικής ηλικίας, τα οποία φοιτούν σε ΔΥΕΠ (Δομές Υποδοχής και Εκπ **Μιχάλης Καθαράκης, Μαρία Συμεωνίδου, Κυριάκος Λεονταράκης:** Δημιουργία προτάσεων πολιτικής για τη συνδυασμένη επαγγελματική μαθητεία και γλωσσική εκπαίδευση των μεταναστών, μέσω του προγράμματος WELCOME («Workplace Enriched Language Course for Migrant Education»)	12:30-13:30 **Ξένια Κυριάκου:** Πρώτη ανάγνωση με βάση τους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας 13:30-14:30 **Αθανασία Χολέβα:** "Κι αν ήσουν εσύ;" ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και σε θέματα προσφύγων από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες

	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018					Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου
	Ευαγγελία Σκαράκη: Οι φορητές τεχνολογίες στο νηπιαγωγείο και στις πρώτες τάξεις Δημοτικού **Ειρήνη Μαρκάκη**: Κοινωνικός αποκλεισμός, διαπολιτισμικότητα και ψηφιακό χάσμα: μια αποτύπωση της Ελληνικής πραγματικότητας	κοινωνιολογικά πλαίσια **Τιτίκα-Κωνσταντίνα Τσιντώνη:** Η διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος Project P.R.E.S.S του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου	**Μιχαήλ Τζανάκης:** Αυτός ο Κόσμος, ο μικρός, ο ... Ένας! **Αθηνά Μπάρα:** Η γυναίκα στη δωδεκάλεκτο επιγραφή των νομών της Γόρτυνας. Θέση στην κοινωνία και δικαιώματα	Ανισότητες. Ο ρόλος της ανθρωπιστικής παιδείας **Μαρία Δασκαλάκη:** Σχολικός εκφοβισμός: ψυχολογικές και κοινωνικές προεκτάσεις	**Άννα Κωσταρέλου:** Η ένταξη των μαθητών προσφυγικών κέντρων φιλοξενίας και ο ρόλος των ΔΥΕΠ. Προκλήσεις στο εκπαιδευτικό έργο **Νίκη Μπελαδάκη:** Φιλαναγνωσία και Συναισθηματική Νοημοσύνη σε παιδιά Δημοτικού	
14:30-16:30	ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΗ ΔΙΑΚΟΠΗ					
16:30-18:00	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Γ1** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** **Προεδρείο:** Απλαδάς Γιώργος, Χρυσάκης Νίκος, Βλαχοκυριάκου Φωτεινή, Παπαδάκης Σταμάτης, Σμυρνάκη Ευγενία	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Γ2** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **EL GRECO** **Προεδρείο:** Panagiotou Victoria Mali Johanna, Ντούλια Αθηνά, Εργαζάκης Βασίλης, Παπαδάκη Κορίνα, Γενιτσαρίδου Καλλιόπη	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Γ3** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΒΙΤΣΕΝΤΖΟΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ** **Προεδρείο:** Μαμάκης Γεώργιος, Καλογεράκης Γεώργιος Α., Λειβαδιωτάκη Κατερίνα, Τζιράκης Μανώλης, Φουκαδάκης Γεώργιος	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Γ4** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ** **Προεδρείο:** Σιμιτζή-Δέλλα Ελευθερία, Μαρκάκης Πολυχρόνης, Ανυφαντάκη Καλλιόπη, Τσαγκαράκης Ευάγγελος, Αναγνωστάκης Γιώργος	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Γ5** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ** **Προεδρείο:** Πανσεληνάς Γιώργος, Μαρκόπουλος Παναγιώτης, Αλεγκάκη Ελευθερία, Λενακάκη Μαρία, Σαμαρά Νικολέτα	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Γ6** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ** **Συντονισμός:** Μαρκογιαννάκη Αθηνά, Νταλιαδάκης Χαράλαμπος, Μοχιανάκης-Καραμπατζάκης Αντώνης, Καλησπεράκη Φωτεινή, Μπάρα Αθηνά
	Έρευνα, εκπαίδευση και καινοτομία	**Πολιτικές οντότητες, συμμετοχή και συλλογικότητα**	**Θρησκεία, τέχνη, πολιτισμός στον δημόσιο χώρο και την εκπαίδευση**	**Δημοκρατία και δικαιώματα**	**Ανθρώπινα δικαιώματα παρελθόν, παρόν και μέλλον**	**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ**
	Ευαγγελία Παναγιωτάκη: Επαναθέσμιση, Nudged cabinet, πολλαπλές ροές, ισομορφισμός και Νευροφυσική σχηματίζουν ένα νέο αξιακό πολιτικό σκηνικό. Ποια είναι η επιρροή του ισομορφισμού σε στοχευόμενες αλλαγές του εκπαιδευτικού συστήματος; **Κοραλία Παπαδοκωστάκη:** Διάχυτη Μάθηση. Από	**Δημήτριος Βασιλειάδης, Βασιλική Παπαϊωάννου:** Προσωπική και συλλογική συνείδηση και παιδαγωγική αυτονομία της σχολικής μονάδας **Σάββας Σάρρας:** Συστημική προσέγγιση των φορέων άμεσης συνδιαλλαγής του	**Αθανασία Μίχα:** Η τέχνη της κούκλας από την αρχαιότητα ως τη σύγχρονη εποχή **Μαρία Αθανασέκου, Αλέξανδρος Αργυριάδης, Ασημίνα Μερτζάνη:** Η ένταξη των τεχνών στη μαθησιακή διαδικασία ως απάντηση στη νοησιαρχία	**Anna Tzanaki:** Shifting paradigms of freedom: Democracy and education as dynamic gaming experiences against societal crises **Παναγιώτα Γερονικολού:** Η τέχνη στα χνάρια της δημοκρατίας **Γεωργία Καρέλα:**	**Μαρία Αναστασάκη:** Κριτική στη θεωρία των ατομικών δικαιωμάτων κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου **Πέτρος Μπερερής, Αλεξάνδρα Κυρίτση:** Η Δημοκρατία συνάρτηση Παιδείας **Σάββας Παπαπέτρου:**	16:30-17:30 **Σαλώμη Χατζηνεοφύτου:** Άτυπη μάθηση: το περιεχόμενο, η σημασία και η αξιοποίησή της στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού

			ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018		Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου	
16:30-18:00	όραμα πραγματικότητα με τη χρήση του Experience API **Ιωάννης Τζωρτζάκης:** Τεχνητή Νοημοσύνη (A.I.) και εκπαίδευση **Δημήτριος Χαρισιάδης, Ιωάννης Καραβασίλης:** Οι δικτυακοί τόποι των σχολικών μονάδων ως σύγχρονο εργαλείο διοίκησής τους **Μαρία Δημάση, Γρηγορία Καρολίνα Κωνσταντινίδου:** Η συμβολή των πολυτροπικών αφηγήσεων του κινηματογράφου στη διαπολιτισμική επικοινωνία στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Η περίπτωση της τουρκικής ταινίας «Dedemin İnsanlar» (Οι άνθρωποι του παππού μου)	δημόσιου τομέα με χρήστες υπηρεσιών (υπό εξέλιξη έρευνα) **Ματίνα Πέππα:** Η συμβολή των νέων μέσων επικοινωνίας στην εξέλιξη των σύγχρονων κοινωνικών κινημάτων **Μιχαήλ Τζανάκης:** Μέσα υπέρ-Μαζικής, υπό-Ενημέρωσης, ημί-Δημοκρατίας **Ανδρέας Στυλιανού:** Το φαινόμενο της διαφθοράς στο δημόσιο βίο της Κύπρου	**Αθηνά Κυριακάκη- Σφακάκη:** Η ξενάγηση και η ομιλία στα σχολεία. Δυνατότητα ή πάρεργο; **Μαρία Κωστάκη:** Τοπικά μουσεία και μικρές κοινότητες. Το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Νεάπολης Λασιθίου **Αθανασία Χολέβα, Αντώνης Λενακάκης, Ελένη Κρητικού:** Η συμβολή του θεατροπαιδαγωγικού εργαστηρίου στην ανάπτυξη της διαπολιτισμικής δεξιότητας των εκπαιδευτικών	Δημοκρατικός πολίτης και Δημοτικό σχολείο: προσεγγίζοντας το θέμα μέσω της Τέχνης και της Ρητορικής. **Οδυσσέας Κοψιδάς, Μελπομένη Μαυράκη, Αντωνία Ξενάκη:** Η ιδέα του Γενικού Συμφέροντος και η εύνομη συνταγματική πολιτεία – Κοινωνικές προεκτάσεις στο σήμερα. **Βασιλική Μπερτσιά, Αικατερίνη Ρίζου, Μαρία Αμπαρτζάκη:** MOV-UP: προσέγγιση της τοπικής ιστορίας μέσα από την τέχνη στη Γ' Δημοτικού	Η σχέση μεταξύ οικονομικής κρίσης και κοινωνικών σχέσεων στους έλληνες εκπαιδευτικούς. Συγκριτική διερεύνηση μεταξύ εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης **Μάνια/Μαρία Περάκη Μακρή:** Πρόληψη σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό **Οδυσσέας Κοψιδάς:** Η άριστη κατανομή των οικονομικών πόρων στην αναγκαστική απαλλοτρίωση	17:30-18:30 **Βασιλική Λίπα, Έφη Τσίτσα:** Διά-κριση και στιγμιότυπα γυναικείων και αντρικών μορφών στο χρόνο και το χρώμα. Πόσο νωπό είναι το Μινωικό παρελθόν;
18:00-18:30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ					
18:30-20:00	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Δ1** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** **ΣΥΜΠΟΣΙΟ** **Υπό την αιγίδα της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου** **Συντονιστής:** Στριλιγκάς Γεώργιος, Μέλος Δ.Σ. ΙΑΚΕ	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Δ2** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **EL GRECO** **Προεδρείο:** Κανέλλος Ιωάννης, Αναστασάκης Ιωάννης, Κατόπη Μάγδα, Μιχελογιαννάκη-Καραβελάκη Αταλάντη, Δαγκωνάκη Χρύσα	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Δ3** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΒΙΤΣΕΝΤΖΟΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ** **Προεδρείο:** Μπερκούτης Αντώνης, Ντρουμπογιάννης Χρήστος, Στιβακτάκης Γιάννης, Καρατάσος Νικόλαος, Μοχιανάκη-Καραμπατζάκη Μαριλένα	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Δ4** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ** **Προεδρείο:** Γρηγοράκης Γιάννης, Πλατάκη Παρασκευή, Δρόσου Ζαχαρένια, Μαθιουδάκης Ιωάννης, Γιαλιτάκη Φωτεινή	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Δ5** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ** **Προεδρείο:** Ινιωτάκης Πέτρος, Σπυριδάκη Ελένη, Κουφάκης Μανώλης, Σπανού Μαρία, Σακελλαρίου Κατερίνα	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Δ6** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ** **Προεδρείο:** Καλούδη Ελευθερία, Κοκκίνη Μαρία, Κεφαλάκη Μαρία, Κουφάκη Μαρία, Τσατσάκη Ευαγγελία
	Θρησκεία και ανθρώπινα δικαιώματα	**Δημοκρατία και εκπαιδευτική ηγεσία**	**Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, μειονότητες και ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση**	**Περιβαλλοντική εκπαίδευση – οικολογικές εφαρμογές**	**Διδακτικά πακέτα και μέθοδοι διδασκαλίας**	**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ**

18:30-20:00	**Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Ειρηναίος,** Εκπρόσωπος της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου: Το Σεπτό Μήνυμα της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου **Γεώργιος Καλαντζής**, Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων: Θρησκεία και ανθρώπινα δικαιώματα: Προκλήσεις και προοπτικές στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα **Κωνσταντίνος Ζορμπάς,** Γενικός Διευθυντής της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης: Θρησκεία και ανθρώπινα δικαιώματα: Προκλήσεις και προοπτικές στη σύγχρονη ευρωπαϊκή πραγματικότητα **Χριστόφορος Αρβανίτης,** Επίκουρος Καθηγητής της Πατριαρχικής Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης: Το πολιτισμικό "πρωτείο" των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η συν-απάντησις του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου Α΄	**Αγγελική Μπουρμπούλη:** Ο Διευθυντής/τρια της Εκπαιδευτικής Μονάδας ως Coach: Πώς το coaching μπορεί να επηρεάσει τους διευθυντές/τριες, τους εκπαιδευτικούς, και τους μαθητές/τριες **Γεώργιος Σασλής-Θεοτοκάτος:** Η επαγγελματική ικανοποίηση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο νομό Ηρακλείου **Αγγελική Τοτόλου:** Ο ρόλος των δημοκρατικών αξιών στην εκπαιδευτική ηγεσία **Ανδρέας Νικολάου:** Η αποτελεσματικότητα του ηγετικού μοντέλου πρόσκλησης **Αθανάσιος Γκουτζέλας, Χρυσούλα Νούσια:** Η σχολική κουλτούρα βασικός άξονας αλλαγής και αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση	**Ιωάννα Κατερίνη, Ιωάννης Φύκαρης:** Τα χαρακτηριστικά της ανθρωπογεωγραφίας της σχολικής τάξης ως παράγοντας αποτελεσματικής διδασκαλίας **Ευαγγελία Λιάπη, Σταματία Γιώγου:** Η εκπαίδευση των τσιγγανοπαίδων στην Ελλάδα. **Χρήστος Νάτσκος:** Μαθησιακές δυσκολίες. Παρεμβάσεις, προοπτικές **Κωνσταντίνος Τριπολιτάκης:** Εκπαιδευτικές Πολιτικές Πρόληψης και Υποστήριξης στη Σχολική Κοινότητα **Georgios Tsampouris, Begoña Sampedro:** Διδακτικές προσεγγίσεις των μαθηματικών σε μαθητές με ΔΕΠΥ της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως ενισχυτής επίλυσης προβλημάτων ζωής **Ζωή Τσιαούσκογλου:** Η οικοσυστημική προσέγγιση ως μέθοδος αξιολόγησης σε παιδιά με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο: στρατηγικές οργάνωσης διδασκαλίας	**Βασιλική Τσούνη, Χαρά Γκανέτσου:** Περιβαλλοντική Ηθική: Μπορεί η Φιλοσοφία να συμβάλλει στην επίλυση του περιβαλλοντικού προβλήματος; **Μιχαήλ Καλημωράκης, Βασίλης Παπαβασιλείου:** Στάσεις αστυνομικών για το ρόλο τους στην προστασία του περιβάλλοντος **Ελένη Κορακάκη:** Περιβαλλοντικοί ρύποι και υδρόβια ζωή **Σταύρος Σταυρινούδης:** Η επίδραση επιμορφωτικών δράσεων στην αυτοαντίληψη των εκπαιδευτικών και η διερεύνηση των επιμορφωτικών τους αναγκών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.): Η περίπτωση των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χίου **Ιωάννης Τσακίρης, Μαρία Καΐλα:** Αντιληπτά ενοχλητικά οικιστικά περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά. Η περίπτωση της μεσαιωνικής πόλεως Ρόδου	**Φίλιππος Ευαγγέλου:** Η σημασία της αξιοποίησης εναλλακτικών τεχνικών στη διδακτική διαδικασία: Μια παραδειγματική εφαρμογή **Εβίτα Δουλγεράκη, Εμμανουέλλα Τσιρίτα:** Οι Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ) και το ευρύτερο πλαίσιο αντιμετώπισης των μαθησιακών δυσκολιών **Εβίτα Δουλγεράκη, Κωνσταντίνα Πετρουλάκη, Ραφαηλία Σπυρίδου:** Η σύγχρονη προσέγγιση στη διαχείριση περιστατικών Ειδικής Αγωγής: Η διεπιστημονική ομάδα ως αντικείμενο ανάλυσης και ολιστικής παρέμβασης **Μαρία Λιναρίτη:** «Για ένα παιδί που κοιμάται»: Μια διδακτική προσέγγιση σύμφωνα με το μοντέλο των M. Benton και G. Fox **Μαρία Ξυπάκη, Θεονύμφη Σκυβαλάκη, Ευτυχία Ανδριανού:** Η ενδοϋπηρεσιακή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των υπηρεσιακών στελεχών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η ανάδειξη καλών πρακτικών από την χρήση εσωτερικών συστημάτων και διαδικασιών εκπαίδευσης. Η περίπτωση του Δήμου Χερσονήσου	18:30-19:30 **Αγγελική Βόγια, Βάγια Καραμπάτσα, Μαρίνα Κολλάτου**: «Αν…ισότητες: Το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Μια θεατρική διερεύνηση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στον σύγχρονο κόσμο για ένα σχολείο που ξυπνά συνειδήσεις»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 — Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου

20:00-21:30	**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΝΑΡΞΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ** **ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ** **ΑΙΘΟΥΣΑ: ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** Προεδρείο: **Αρναουτάκης Σταύρος**, Περιφερειάρχης Κρήτης, **Γεώργιος Καλαντζής,** Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων Υπουργείου Παιδείας, **Λαμπρινός Βασίλειος,** Δήμαρχος Ηρακλείου**, Παπαδάκης Νίκος,** Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης, **Μαράκη Ελένη**, Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής **Κεντρική Ομιλία:** **Α.-Ι. Δ. Μεταξάς,** Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης ΕΚΠΑ, Επίτιμος Καθηγητής Πανεπιστημίων, Τακτικός Μέλος της Académie Européenne Interdisciplinaire des Sciences Θέμα: **Πολιτική Επιστήμη και Δημόσια Ευθύνη (για μια «επανεπίσκεψη» του χώρου)** **Σύντομο θεατρικό δρώμενο** από τους μαθητές του 3ου ΓΕΛ Λάρισας: «Μαλάλα, το κορίτσι που άλλαξε τον κόσμο»

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 — Πολιτιστικό και Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου

08:00-09:00	ΥΠΟΔΟΧΗ					
09:00-10:30	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ε1** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** **Προεδρείο:** Αντωνακάκης Δημήτριος, Ψαλτάκη Ευγενία, Μαρινάκη Ζαφειρούλα, Κομονταχάκης Ιωάννης, Μαράκη Αγγελική	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ε2** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **EL GRECO** **Προεδρείο:** Σχοιναράκης Νίκος, Πατεράκης Γεώργιος, Ανδρωνά Μαρίνα, Λαμπράκη Μαριάννα, Καρτσάκη Στυλιανή	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ε3** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΒΙΤΣΕΝΤΖΟΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ** **Προεδρείο:** Φουντουλάκης Αντώνιος, Παπαδημητράκη Ευαγγελία, Χουρσανίδου Αναστασία, Κοσμαδάκης Νικόλαος, Μαρκάκη Ειρήνη	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ε4** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ** **Προεδρείο:** Δρακάκης Εμμανουήλ, Μπαρμπουνάκης Νίκος, Αλμπαντάκης Γιώργος, Παπαματθαιάκη Εμμανουέλα, Μπατσούλης Αναστάσιος	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ε5** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ** **Προεδρείο:** Κλινάκης Απόστολος, Λεβέντη Καλλιόπη, Χαραλαμπάκη Ευαγγελία, Σταματάκη Έφη, Κοκοτσάκη Αντωνία	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ε6** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ** **Προεδρείο:** Χαβάκης Εμμανουήλ, Γενιτσαρίδου Καλλιόπη, Παναγιωτίδου Μαρία-Ζωή, Μερκουλίδη Ελευθερία, Λιοντάκη Αικατερίνη
	Κοινωνικές ανισότητες-Μετανάστευση και προσφυγικά ρεύματα	**Τοπική αυτοδιοίκηση – Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης**	**Πολιτική, πολιτειακή και δημοκρατική παιδεία**	**Διδακτικά πακέτα και μέθοδοι διδασκαλίας**	**Αναλυτικά προγράμματα, σχολικά εγχειρίδια**	**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ**
	Μιχαηλία Καραχάλιου: Δημόσιες εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε δυσπρόσιτες περιοχές και εκπαιδευτικές διαδρομές μαθητών **Ζωή Καρπουτζάκη,** **Ηλίας Μεραμβελιωτάκης,** **Αναστασία Δημοτάκη:**	**Ευτυχία Ανδριανού,** **Σοφία Υφαντή,** **Μιχαήλ Τζαγάκης:** Η συνεισφορά των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την ανάδειξη καλών	**Αγγελική Γόγολα:** Το δημοκρατικό έλλειμμα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και η κοινωνική δικαιοσύνη στον σχολικό οργανισμό **Τατιάνα Αλτίνη,** **Ιφιγένεια Βαμβακίδου:**	**Ευφροσύνη Σαμαρά:** Διδακτικές επισκέψεις και μαθησιακά οφέλη στα επαγγελματικά λύκεια **Νικόλαος Συμεωνίδης:** Νοεροί υπολογισμοί και διάλογος	**Γεώργιος Στριλιγκάς:** Ο στόχος για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στα νέα Προγράμματα Σπουδών των Θρησκευτικών **Παρασκευή Φώτη:** Μέθοδος προσέγγισης των αρχαίων ελληνικών στην	

	ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018					Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου
09:00-10:30	Κοινωνικές ανισότητες στην αγορά εργασίας για οροθετικά άτομα: η Ελλάδα της οικονομικής Κρίσης **Ελένη Μαράκη:** Κοινωνικοί παράγοντες της βαθμολογικής αβεβαιότητας και των σχολικών επιδόσεων των μαθητών. Το πολιτιστικό κεφάλαιο (γλώσσα και κουλτούρα) του μαθητή ως παράγοντας προβληματικής της αξιολόγησης από τους εκπαιδευτικούς **Ευφροσύνη-Εριέττα Δεληγιάννη, Κωνσταντίνος Κώτσης, Μαρία-Κωνσταντίνα Χολέβα:** Δικαιώματα ανήλικων προσφύγων στην εκπαίδευση της χώρας υποδοχής: όψεις και ζητήματα της πρόσφατης ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας **Άννα Μαρία Κριτσωτάκη:** Στάσεις των Ελλήνων φοιτητών προς τους πρόσφυγες-μετανάστες, σε σύνδεση με την κοινωνική κυριαρχία και τον πολιτικό κυνισμό που επιδεικνύουν	πρακτικών από την χρήση αειφορικών συστημάτων ενέργειας. Η περίπτωση του Δήμου Χερσονήσου **Δημήτριος Σιαμάγκας:** Ζητήματα λειτουργίας των σχολικών επιτροπών μετά τον Καλλικράτη: η περίπτωση της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών **Ανθή Καραγγελή:** Κοινωνικές ανισότητες στο σχολείο και η έννοια του "πολιτισμικού προνομίου". Η θεωρία του πολιτισμικού κεφαλαίου του P. Bourdie και η έννοια του "Habitus **Νικόλαος Παπαδάκης:** Η κρίση και ο ευρωσκεπτικισμός αφορμή και πρόκληση για δημιουργία, η ένταξη της έννοιας της Ενωμένης Ευρώπης στην εκπαιδευτική διαδικασία: διαπιστώσεις, ενστάσεις, προβληματισμοί, προτάσεις **Ελευθερία Παπαστεφανάκη**: Το φύλο στη σκέψη των αριστερών μεταρρυθμιστών παιδαγωγών τη δεκαετία του 1940	Μαθητές ζωγραφίζουν τις εκλογές: οπτικός και πολιτειακός γραμματισμός **Μυρτώ Πίγκου-Ρεπούση:** Εκπαιδευτικό Δράμα και Συμμετοχή στα Κοινά **Νικόλαος Ζέρβας:** Άμεση ή αντιπροσωπευτική δημοκρατία; Ένα διαχρονικό δίλημμα υπό την έποψη της δημοψηφισματικής ιστορίας της Ελλάδας **Μαρία Αδικημενάκη:** Η εκπροσώπηση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων του πολιτικού στίβου και η σύνδεση της με τα δικαιώματα και την ιδιότητα του πολίτη	**Πολυξένη Ελευθερίου, Πελαγία Κογκούλη:** Η διδασκαλία του Ολοκαυτώματος των Θεσσαλονικέων Εβραίων: Η τοπική «συγκρουσιακή» ιστορία της «Ιερουσαλήμ των Βαλκανίων» **Ευαγγελία Μουλά, Ιωάννης Παπαδομαρκάκης:** Αποδόμηση των μηχανισμών προπαγάνδας των ολοκληρωτικών καθεστώτων μέσα από τη μελέτη γραμματοσήμων και καλλιέργεια δημοκρατικής συνείδησης: η περίπτωση της κατεχόμενης Δωδεκανήσου **Σταματίνα Δήμιζα:** Δημοκρατία και εκπαιδευτικές πρακτικές .Οι απόψεις των νηπιαγωγών για τη δημοκρατική εκπαίδευση.	προσχολική εκπαίδευση μέσα από μελοποιημένους μύθους του Αισώπου και τη χρήση λογισμικών των ΤΠΕ **Κωνσταντίνος Μαστροθανάσης, Κωνσταντίνος Ζερβουδάκης:** Στρατηγικές νοερών αριθμητικών υπολογισμών πρόσθεσης και αφαίρεσης διψήφιων αριθμών μαθητών δημοτικού σχολείου **Σοφία Καπετανάκη, Άννα Σπανάκη:** Οι μικροί δεινοσαυροερευνητές **Μαρίνα Πασχαλίδη, Μαλαματένια Στριλιγκά:** Διαπολιτισμική εκπαίδευση: δημιουργώντας ένα σχολείο για όλους	10:00-11:00 **Ιωάννης Φύκαρης:** Η "αδυναμία" ως ευκαιρία ενίσχυσης της ετερότητας στο πλαίσιο της διαφοροποίησης της διδασκαλίας
10:30-11:00	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ					

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 — **Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου**

	ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ζ1 **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** **Προεδρείο:** Σπαθαράκη Ανδρονίκη, Καρακούδης Στέλιος, Δεμίρογλου Παντελής, Νικολιδάκης Σάββας, Χριστινάκη Δέσποινα	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ζ2** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **EL GRECO** **Προεδρείο:** Κικινής Αθανάσιος, Χατζησωτηρίου Χριστίνα, Μπουρμπούλη Αγγελική, Παλαίχωρος Σάββας, Κυριάκου Νάνσια	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ζ3** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΒΙΤΣΕΝΤΖΟΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ** **Προεδρείο:** Γώγουλος Γεώργιος, Κοπιδάκη Αικατερίνη, Κωστένης Ελευθέριος, Πατεράκη Ευαγγελία, Χατζηγιαννάκη Αργυρούλα	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ζ4** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ** **Προεδρείο:** Χαρούμενου Νικολέτα, Σιαμάγκας Δημήτριος, Ρηνάκη Καίτη, Καλογιαννάκης Εμμανουήλ, Στριλιγκά Μαλαματένια	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ζ5** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ** **Προεδρείο:** Χατζηδάκης Γεώργιος, Ευαγγέλου Φίλιππος, Τσεντελιέρου Σοφία, Χατζηδάκη Κατερίνα, Εξανίδου Παναγιώτα	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Ζ6** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ** **Προεδρείο:** Χαβάκης Εμμανουήλ, Σκουλά Ειρήνη, Αλεγκάκης Γιώργος, Τσοράογλου Αγγελική, Μερκουλίδη Ελευθερία
	Δημοκρατία και σχολικές πρακτικές	**Ανθρωπιστικές επιστήμες στην εποχή της παγκοσμιοποίησης**	**Νέες τεχνολογίες, καινοτόμες δράσεις**	**Έρευνα, εκπαίδευση και καινοτομία**	**Τριτοβάθμια εκπαίδευση: Μετάβαση, Πρόσβαση. και αγορά εργασίας**	**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ**
11:00-12:30	**Βικτωρία Κατσιγιάννη, Μαρία Καΐλα:** Η ρητορική του μίσους και πώς επηρεάζει τη σχολική κοινότητα. Μια μελέτη περίπτωσης **Μαρία Χασιώτη:** Όταν η "φαύλη" δημοκρατία του Πλάτωνα συναντά τη σημερινή **Παπαδανιήλ Μαρία:** Από την ένταξη στη συνεκπαίδευση: προϋποθέσεις εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής της συνεκπαίδευσης **Μαρία Καδιανάκη:** Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτικού: Δικαίωμα ή υποχρέωση;	**Ανδρέας Παπούλας,** Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και αγορά εργασίας **Μιχάλης Σκούρτης, Μαρία Ξυπνητού, Γιάννης Κυριάκου:** ΔιαβάΖΟΥΜΕ το Άργος, ξετυλίγουμε το νήμα του χρόνου και γράφουμε τη δική μας ιστορία **Ειρήνη Ροδοσθένους:** Η συμβολή των ανθρωπιστικών επιστημών στη διαμόρφωση του ενεργού πολίτη του 21ου αιώνα **Στυλιανός Πατεράκης:** Η ελληνική γλώσσα και η ελληνική ιστορία ως πεδία ιδεολογικών αντιπαραθέσεων στην εποχή	**Κοραλία Παπαδοκωστάκη:** Επιβράβευση και Θετική Ενίσχυση με το Class Dojo **Βάια Καραμπάτσα, Αγγελική Βόγια, Μαρίνα Κολλάτου:** Αν-Ισότητες: Το δικαίωμα στην Εκπαίδευση. Μια θεατρική διερεύνηση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στον σύγχρονο κόσμο για ένα σχολείο που ξυπνά συνειδήσεις **Σωκράτης Μαστοράκης, Μαρία Βασιλογιαννάκη:** Διαδικτυακά εργαλεία στην εκπαίδευση ενηλίκων **Theodora Agapoglou, Artemis Parlampa, Fotini Patinari, Theodora Tziampazi:**	**Στυλιανός Τερζάκης, Αικατερίνη Αλιακίζογλου, Θεόδωρος Αντωνίου:** Αξιολόγηση οριζόντιων δεξιοτήτων μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης **Γεώργιος Μαυροειδής:** Η εκπαίδευση ατόμων (κυρίως μαθητών), σε πολυαισθητηριακό περιβάλλον Snoezelen **Φώτιος Κανταρτζόγλου, Μαρία Ανδρέου, Καλλιόπη Κρητσωτάκη:** MOV-UP: προσέγγιση της τοπικής ιστορίας μέσα από την τέχνη **Εμμανουήλ Μπελαδάκης, Νίκος Ράπτης:** Η έννοια του επαγγελματισμού των	**Βασιλεία Κουνελάκη, Νικόλαος Θαλασσινός, Γεώργιος Α. Φραγκιαδάκης:** Επηρεασμοί για κατεύθυνση σπουδών και ικανοποίηση από αυτές: Μελέτη περίπτωσης στο ΤΕΙ Κρήτης **Ioannis Sfendourakis, Nikolaos Thalassinos, Georgios A. Fragkiadakis:** Tracking high-school and university performance: A case study in Nutrition-Dietetics Department **Γεώργιος Τσικαλάκης, Ειρήνη Σφακιανάκη, Γεώργιος Α. Φραγκιαδάκης:** Η επίδραση της κρίσης 2011-2017 στην απασχόληση των αποφοίτων Διατροφής-	11:00-12:00 **Σοφία Κανλή, Ελευθερία Καλούδη:** World cafe: βιωματικό εργαστήριο

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 **Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου**

11:00-12:30	**Μαρία Καδιανάκη:** Αξιολόγηση εκπαιδευτικού «μέσα από τα μάτια των μαθητών του»	της παγκοσμιοποίησης. Οι συγκρούσεις μεταξύ Επιστήμης και ελληνοκεντρικής ιδεολογίας **Μικελλίδης Δημήτρης, Μικελλίδου Νίκη:** Ζαχαρίας Παπαντωνίου - Ο θεμελιωτής της παιδικής λογοτεχνίας - 100 χρόνια από την έκδοση του αναγνωστικού "Τα Ψηλά Βουνά"	War video games: Roger that! A critical pedagogy and visual literacy project in primary education **Νικόλαος Αποστολόπουλος:** Η διδασκαλία της Ιστορίας ως πεδίο διαβούλευσης και καλλιέργειας της δημοκρατικής πολιτειότητας: Εκπαιδεύοντας τους αυριανούς πολίτες	εκπαιδευτικών όπως ερμηνεύεται από τους ίδιους. Εμπειρική μελέτη σε δείγμα δασκάλων του Ηρακλείου και της Ρόδου **Αγγελική Μάνου, Εμμανουήλ Ανδρουλάκης:** Εκπαίδευση Παιδιών Προσφύγων: Συγκρίνοντας τις περιπτώσεις στην Τουρκία, την Ελλάδα και την Ολλανδία	Διαιτολογίας του ΤΕΙ Κρήτης **Χρυσάνθη Κάτζη, Ήβη Λάμπρου:** Τα ΜΜΕ στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη **Αριάδνη-Ειρήνη Σκουληκάρη:** Τ.Π.Ε. στην Εκπαίδευση: Συγκριτική διερεύνηση της άποψης και της στάσης καθηγητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και υποψηφίων εκπαιδευτικών που επιμορφώνονται στις Τ.Π.Ε.	12:00-13:00 **Μαρία Παπαδοπούλου:** Εργαστήριο αξιοποίησης της εικόνας σε ζητήματα κατανόησης δικαιωμάτων μέσω ενός παραδείγματος περιβαλλοντικής εστίασης
12:30-14:00	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η1** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** **ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ** **Συντονίστρια:** Μαράκη Ελένη, Πρόεδρος ΙΑΚΕ	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η2** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **EL GRECO** **Προεδρείο:** Κουτσουράκη Στέλα, Μικελίδης Δημήτριος, Παπαδανιήλ Μαρία, Σαλεβουράκη Μαρία, Στριλιγκά Μαρία	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η3** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΒΙΤΣΕΝΤΖΟΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ** **Προεδρείο:** Φίλιας Ανδρέας, Μαρνέλου Ελένη, Τζαράκης Φιλοκτήτης, Ορφανάκης Βασίλης, Καδιανάκη Αριστειδούλα	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η4** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ** **Προεδρείο**: Ανδρουλάκης Εμμανουήλ, Χατζηστεφάνου Σαλώμη, Αποστολόπουλος Νικόλαος, Μελισουργάκη Μαίρη, Ντρουμπογιάννης Αντώνης	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η5** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ** **Προεδρείο:** Σανουδάκης Αντώνης, Κωνσταντουδάκης Χρήστος, Μαρκογιαννάκη Σοφία, Καφετζάκη Καλλιόπη, Μεϊμάρη Ελένη	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η6** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ** **Προεδρείο:** Τσαχάκη Στυλιανή, Παπουτσάκη Άννα, Γιαλιτάκη Φωτεινή, Τρουλλινός Πύραμος, Καψή Μαρία
	Διαπολιτισμική εκπαίδευση στην εποχή της κρίσης: Προκλήσεις και προοπτικές	**Κρίση και κοινωνικές συνέπειες - Εκπαίδευση, εργασία και ανισότητες**	**Διδακτικά πακέτα και μέθοδοι διδασκαλίας**	**Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, μειονότητες και ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση**	**Ιστορία και κοινωνιολογία της εκπαίδευσης**	**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ**
	Παναγιώτης Αγγελίδης, Κοσμήτορας, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας: Σχολική βελτίωση στην	**Αντωνία Κουμποτή:** Στρατηγική «Ευρώπη 2020» και Αναπτυξιακοί Στόχοι Χιλιετίας Αναφορικά με την	**Αικατερίνη Ριζάκη:** Η αφήγηση ως καινοτόμος στρατηγική για τη διδασκαλία και μάθηση της επιστήμης	**Ελένη Μήτρου, Μαρία Σουλτανίδου:** Πώς μια αυτοσχέδια ιστορία παιδιών προσχολικής ηλικίας	**Ανθούλα Βρέττη:** Δημοκρατία και Εκπαίδευση. Τάσεις και διαδικασίες εκδημοκρατισμού στην	

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 — **Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου**

12:30-14:00	εποχή της κρίσης: Μέσα από τον φακό της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης **Αιμίλιος Α. Σολωμού**, Ιστορικός, Διευθυντής Έδρας UNESCO, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας: Ιστορική Παιδεία στο Διαπολιτισμικό Σχολείο σε μια περίοδο κρίσης **Χριστίνα Χατζησωτηρίου,** Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας: Βελτιώνοντας το Διαπολιτισμικό Σχολείο στην εποχή της κρίσης	Φτώχεια και τον Κοινωνικό Αποκλεισμό: Σύγκριση, Ανάλυση και Κριτική **Ευάγγελος Μηλιωρίτσας, Βασιλική Μηλιωρίτσα:** Κοινωνικές - εκπαιδευτικές ανισότητες και ποιότητα **Γεώργιος Παναγιωτόπουλος, Ζωή Καρανικόλα, Κατερίνα Αλεξοπούλου:** Δεξιότητες: ένα μονοπάτι προς την απασχολησιμότητα των κοινωνικά ευπαθών ομάδων **Μιχαέλα Παπαδοπούλου:** Μηχανισμοί υποδοχής, ένταξης και στήριξης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών δημοτικής εκπαίδευσης στις ελληνικές σχολικές μονάδες. **Μαρία Ποντίκη, Γεώργιος Δεσποτόπουλος:** Επαγγελματική Προσαρμοστικότητα και ενήλικοι μαθητές. Η περίπτωση των ενήλικων μαθητών του 4ου Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Ηρακλείου	**Νικόλαος Γαλαρινιώτης, Αγάπη Κοσκοσίδου:** Αυτοβιογραφική μνήμη και αναπτυξιακή διαταραχή στο φάσμα του αυτισμού: Διδακτικές προκλήσεις και προσκλήσεις **Μυρτώ Γιαννάκη:** Η δημιουργική γραφή ως εργαλείο ανάπτυξης της έκφρασης και του λόγου σε παιδιά σχολικής ηλικίας με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. **Βασίλειος Ζαγκότας, Αικατερίνη Θεοδώρου:** Η οργάνωση του διδακτικού χώρου ως παράγοντας διακινδύνευσης της επιτυχίας της διδασκαλίας **Παντελεήμων Χιονίδης:** Η φωτογραφία ως ιστορική μαρτυρία για μία περίοδο κρίσης. «Κατοχή, Αντίσταση και Απελευθέρωση» στο μάθημα της Ιστορίας γ΄ γυμνασίου μέσα από είκοσι φωτογραφίες	γίνεται πολυτροπική ταινία; **Άννα Βαμβάκη:** Σύγχρονες προσεγγίσεις - εκπαίδευση και παρεμβάσεις της νοητικής υστέρησης **Ασπασία Βασιλάκη**: Αντιλήψεις νηπιαγωγών σχετικά με την έμφυλη διάσταση του παιδαγωγικού ρόλου εκπαιδευτών/τριών προσχολικής αγωγής **Μαρία Γελαστοπούλου:** Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα και προσχολική εκπαίδευση νηπίων με αναπηρία: μια διαδικασία προσωποποιημένης εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικού αποκλεισμού; **Ευδοξία Τρυφερίδου:** Ψυχική ανθεκτικότητα: μια παρέμβαση σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	εκπαίδευση την περίοδο του μεσοπολέμου στην Ελλάδα, 1917 - 1932 **Χαριτωμένη Γιασαφάκη:** Το περιοδικό Εφημερίς των Κυριών (1909-1911) της Χ.Π. Μελανδινού: Ο εκπαιδευτικός του λόγος και ο γυναικείος προορισμός **Γεώργιος Καλογεράκης:** Η Αγία Γη της Κρήτης. Ο Θραψανιώτης δάσκαλος Ιωάννης Γενειατάκης. Οι αγώνες του για Δημοκρατία, Ελευθερία και ΕΝΩΣΗ της Κρήτης με την Ελλάδα **Κωνσταντίνος Καρατόλιος:** Ευεργεσίες και φιλανθρωπία στην αυτοκρατορική ιδεολογία της Μέσης Βυζαντινής περιόδου. Οι συμβουλές του πατριάρχη Φωτίου στον μαθητή του Λέοντα ΣΤ΄ και στον ηγεμόνα Βόρι-Μιχαήλ της Βουλγαρίας **Μαρία Χασιώτη, Ευάγγελος Μηλιωρίτσας, Ευθυμία Σακαρέλλου:** Η δημοκρατία στον μεσοπόλεμο υπό το πρίσμα του συνταγματικού δικαίου και της λογοτεχνίας	13:00-14:00 **Ευφροσύνη Χασκή, Σοφία Εξάρχου:** Η σεξουαλική αγωγή ως κοινωνικοπολιτικό δικαίωμα στην Ελλάδα του σήμερα: εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές στο υπερεθνικό και εθνικό επίπεδο

	ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 — **Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου**
14:00-15:30	**ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ** **ΑΙΘΟΥΣΑ: ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** Προεδρείο: **Μεταξάς Δ. Α.-Ι.,** Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης ΕΚΠΑ**,** **Πιτσούλης Γεώργιος:** Πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης, **Πλεύρη Αριστέα,** Αναπληρώτρια Δημάρχου Ηρακλείου και Αντιδήμαρχος Πολιτισμού - Εθελοντισμού και Μνημείων, **Seukwa Louis Henri,** Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αμβούργου, **Μπελαδάκης Εμμανουήλ,** Αντιπρόεδρος ΙΑΚΕ **Κεντρικές ομιλίες:** **Νίκος Παπαδάκης,** Καθηγητής & Διευθυντής Κέντρου Πολιτικής Έρευνας & Τεκμηρίωσης (ΚΕΠΕΤ), Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης, Αν. Διευθυντής του Κέντρου Ερευνών & Μελετών του Παν. Κρήτης (ΚΕΜΕ-Π.Κ.) Θέμα: **Νέα Γενιά, Κρίση και Ανισότητες: επισφαλής εργασία, ανεργία, brain drain και διαγενεακή μεταβίβαση της φτώχειας** **Dr Loukas Zahilas,** Cedefop, Head of DSI Θέμα: **The future of VET – Cedefop perspectives** **Δρ Πάνος Λιβεράκος,** Senior Expert at the UNDP/ Regional Hub for Civil Service Θέμα: **Η παράδοξη σχέση μεταξύ των νέων τεχνολογιών, της ποιότητας της δημοκρατίας και της εκπαίδευσης**
14:00-16:00	**1[Η] ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΟΥΣ**: **Ξενάγηση στο ιστορικό κέντρο, θρησκευτικά μνημεία και στο αρχαιολογικό Μουσείο του Ηρακλείου** Εθελόντρια ξεναγός: **Κυριακάκη-Σφακάκη Αθηνά.** Αναχώρηση από το Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο, ώρα 14:00
15:30-16:30	ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΗ ΔΙΑΚΟΠΗ
16:30-18:00	**ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ** **ΑΙΘΟΥΣΑ: ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** Προεδρείο: **Πανταζής Σπυρίδων,** Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής ΙΑΚΕ**,** **Baros Wassilios,** Professor, Universität Salzburg, **Ξενάκης Δημήτρης,** Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης, **Φύκαρης Ιωάννης,** Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, **Τζωρτζάκης Ιωάννης,** Μέλος Δ.Σ. ΙΑΚΕ **Κεντρικές ομιλίες:** **Joachim Schroeder,** Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αμβούργου, Θέμα: **Analphabetismus – der sichere Weg in die Arbeitslosigkeit?** **Rita Braches,** Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου του Bamberg**,** Θέμα: **Ökonomisierung von Sozialpolitik: Arme Kinder, reiche Kinder** **Wassilios Baros,** Καθηγητής Παιδαγωγικής με έμφαση την Έρευνα Παιδείας και Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο του Salzburg**,** Θέμα: **Πολιτικά συναισθήματα και πολιτική Παιδεία στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών** **Σημείωση:** *Οι εισηγήσεις θα γίνουν με διερμηνεία στα Ελληνικά*

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 — **Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου**

	ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ **Φουαγιέ Πολιτιστικού και Συνεδριακού Κέντρου Ηρακλείου** Συντονιστής: **Σιφακάκης Πολυχρόνης** Υπεύθυνοι: **Ταμιωλάκης Γιώργος, Σπανόπουλος Λάζαρος, Μπελαδάκη Μαρία, Τσικαλάκης Γιάννης, Μαυριτσάκης Γεώργιος, Κουγιουμουτζής Ζαχαρίας, Μελιώτη Στέλλα, Φαραζάκης Νικόλαος, Ντρουμπογιάννης Σταύρος, Ιατράκης Γιάννης**
17:00-20:00	**Ανατολή Ανδρεάδου, Αναστασία Ανδρεάδου:** Η πολιτική και νομική εξέλιξη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα **Γαβριέλα Ανδρεάδου, Ζωή Χαρούμενου, Νικολέτα Χαρούμενου:** Η συμβολή της ομαδικής διδασκαλίας στην ενδυνάμωση πολιτισμικά διαφερόντων μαθητών **Φλωρεντία Αντωνίου, Βασιλική Ματιάκη:** Ο αναστοχασμός στα Προγράμματα Σπουδών Διαδικασίας ως προώθηση της πολιτειότητας μέσα από την εκπαίδευση: Η περίπτωση των νέων Προγραμμάτων Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση **Χρυσάνθη Αυλωνίτου:** Η μουσική εκπαίδευση σήμερα στην Ελλάδα. Προτάσεις για την εφαρμογή της άτυπης Παιδαγωγικής **Μαρία Βαΐτση:** Η συνεργατική καινοτομία ενός γενικού και ενός ειδικού σχολείου. Μελέτη περίπτωσης **Μαρία Βουβούση:** Παρουσίαση της μαθησιακής πρακτικής του επί τιμή Α΄ Σχολικού Συμβούλου Φιλολόγων Κωνσταντίνου Β. Δημουλά (όταν ήταν δάσκαλος) **Μαρία Βουβούση:** Παρουσίαση του έργου «το φύλο ως ερώτημα» της Ομάδας Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας «εκ των υστέρων» (*) του Κωνσταντίνου Β. Δημουλά **Σπυριδούλα Γιάκη:** Εικονικός κοσμοπολιτισμός: Η δημιουργία και η διάδοση του διαπολιτισμικού κεφαλαίου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης **Ελισάβετ Δημοπούλου:** Η παιδεία στο Βυζάντιο κατά την περίοδο της Εικονομαχίας **Χρήστος Δράγιος:** Οι στερεοτυπικές αντιλήψεις για τα δυο φύλα στην εκπαίδευση και την εργασία στη Μετανεωτερική Ελλάδα. Επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών, μέσα από πολιτικές ενίσχυσης της ισότητας **Αλεξάνδρα Κακαρά, Νικόλαος Κιμουλάκης:** Γεωπολιτικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη μετάβαση των μαθητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η περίπτωση του νομού Ευβοίας την περίοδο 2013-2016 **Μαρία Κάλφα:** Ανθρώπινα δικαιώματα, μετανάστευση και φύλο: η περίπτωση της D **Χρυσούλα Καραμπατζάκη**: Το Πανεπιστήμιο ως constructum και οι διδακτικές πρακτικές της πανεπιστημιακής τάξης **Θωμάς Καρύδης:** Επιτυχημένη σχολική ηγεσία: κατανοώντας την επίδραση του επιτυχημένου σχολικού ηγέτη στα μαθησιακά αποτελέσματα **Ιωάννης Κατσαρός:** Καλό σχολείο και δημοκρατικό σχολείο: στρατηγική και όραμα για την εκπαίδευση **Ιωάννα Κατσουνάρη, Στυλιανός Ηροδότου:** Οικονομική Κρίση και Αυτοκτονικότητα στην Κύπρο: Η αναγκαιότητα της πρόληψης **Κυριακή Κοκκινέλη, Βασιλική Κούτλα:** Σενάριο διδασκαλίας για μαθητές νηπιαγωγείου με τη χρήση του λογισμικού «Μαθαίνω να κυκλοφορώ με ασφάλεια» **Κυριακή Κοκκινέλη:** Η οικουμενικότητα και η διαχρονικότητα του προσφυγικού ζητήματος – Διδακτικό σενάριο για το γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας στο πλαίσιο της ενότητας: «Η Μικρασιατική εκστρατεία και η καταστροφή» **Κωνσταντίνος Κουρούπης, Σταύρος Πάρλαλης:** Νέα δεδομένα για την χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τα παιδιά **Παύλος Κουτρουμπάς:** "ΟΛΙΣ.ΘΗΣΗ" μια πιθανή δυστοπία όταν η λιτότητα εφαρμόζεται στην εκπαίδευση **Δωρίτα Μαρκαντώνη:** Bullying: Ένα κεφάλαιο που κλείνει με το τέλος των σχολικών μας χρόνων ή ένα κεφάλαιο που παραμένει ανοιχτό; **Συμεών Μαυρίδης:** Η εξέλιξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η ανθρώπινη ευτυχία **Σαββούλα Μουρατιδου Τσεκτουρίδου:** Παράγοντες διαφθοράς και κοινωνικό κράτος στη νότια Ευρώπη πριν και μετά την εκδήλωση της τελευταίας οικονομικής ύφεσης **Μαρία Μπουγά:** Οι διοικητικές και κοινωνικές πολιτικές για τις μεταναστευτικές ροές 2015-2017 **Ελένη Μπούντα**: Το Πρόγραμμα Σπουδών στο δημοκρατικό και ανθρώπινο σχολείο του 21ου αιώνα

	Αγγελική Μωυσίδου: Το δικαίωμα στην υγεία. Προκλήσεις και ανισότητες στην εποχή της κρίσης **Σοφία Νικολιδάκη**: Η φιλοσοφία με παιδιά ως μέσο πρακτικής εξάσκησης της δημοκρατίας στο νηπιαγωγείο **Αλεξάνδρα Νούσια:** Αναγκαιότητα της ένταξης και χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στην προσχολική τάξη **Ευαγγελία Παππά:** Η επιχειρηματική καινοτομία στην οικονομία της γνώσης **Σταύρος Πάρλαλης, Βύρωνας Ιωάννου, Λώρα Νικολάου:** Κοινωνική κατοικία, φαινόμενα γκετοποίησης και στρατηγικές αποτροπής στην Κύπρο **Σοφία Σκλείδα:** Το Δομικό πλαίσιο του ιταλικού εκπαιδευτικού συστήματος **Μαρία Σταυρούλη:** Η συμμετοχική τέχνη ως ανανεωτικό μοντέλο κοινωνικής συνοχής και εκδημοκρατισμού της εκπαίδευσης **Ιφιγένεια Τσαμήτρου:** Ηθική της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας – Σύγχρονες τάσεις και προσεγγίσεις **Ελισάβετ Τσαούση:** Οι κύκλιοι ελληνικοί χοροί ως μέσο διαπολιτισμικής έκφρασης και διαχρονικής προβολής πολιτικών ιδεωδών στον σύγχρονο κόσμο **Μαρία Χάλαρη:** Η κοινωνική και οικονομική κρίση στην Ελλάδα και η όξυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων: εμπειρίες, νοηματοδοτήσεις και προβολές στον λόγο μαθητών Γυμνασίου **Ευδοκία Χατζηαβραμίδου:** Μελέτη Περίπτωσης των Ρομά στον Δήμο Αλμωπίας **Βασιλική Χατζοπούλου**: Διευθυντές και δάσκαλοι: Επαγγελματική μάθηση, ηγετικά χαρακτηριστικά και κοινότητες πρακτικής **Ήρα Χρυσοχόου:** Διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών των εκπαιδευτών ενηλίκων που διοργανώνουν σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης και ανάπτυξης κοινωνικών ικανοτήτων και οι βιωματικές εκπαιδευτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούν					
18:00-19:30	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Θ1** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** **Προεδρείο:** Καμπουράκης Λάμπρος, Μπράτης Δημήτριος, Σαραφίδου Αικατερίνη, Αλεξίου Βιβή, Μπελαδάκη Μαρία	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Θ2** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **EL GRECO** **Προεδρείο:** Αλεξάκης Γεώργιος, Περικλειδάκης Γεώργιος, Γιαλιτάκης Νικόλαος, Πατένταλη Βασιλική, Στιβακτάκης Αντώνης	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Θ3** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΒΙΤΣΕΝΤΖΟΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ** **Προεδρείο:** Βαμβακάς Λάμπρος, Στρατήγης Γιώργος, Φαραζάκης Νίκος, Φραγκομιχελάκης Χαρίδημος, Κοκκιάδη Μαρία	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Θ4** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ** **Προεδρείο**: Παπαπέτρου Σάββας, Μαράκης Εμμανουήλ, Καραβασίλης Γιάννης, Πλουμής Κωνσταντίνος, Γκουτζέλας Αθανάσιος	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Θ5** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ** **Προεδρείο:** Αρβανίτης Χριστόφορος, Βαμβάκη Άννα, Πετλάκη Μαρία, Λυραράκη Αργυρώ, Πασχαλίδης Νικόλαος	**ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Θ6** **ΑΙΘΟΥΣΑ:** **ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ** **Προεδρείο:** Δροσουλάκης Κωνσταντίνος, Τουραμπέλης Μιχαήλ, Σωμαράκη Ειρήνη, Μαρινάκη Μάνια, Φραγκούλη Ευαγγελία
	Αναλυτικά προγράμματα, σχολικά εγχειρίδια	**Κρίση και κοινωνικές συνέπειες**	**Κοινωνική πολιτική και εκπαίδευση**	**Θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης**	**Έρευνα, εκπαίδευση και καινοτομία**	**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ**
	Βασίλης Παπασταύρου, Μαίρη Κουτσελίνη: Από το ιδεατό στο επίσημο και στο αντιλαμβανόμενο και εφαρμοζόμενο αναλυτικό πρόγραμμα. Η περίπτωση της αποτελεσματικής κατανόησης και εφαρμογής του κυπριακού αναλυτικού προγράμματος στο μάθημα της Περιβαλλοντικής	**Βασίλειος Γιαννακόπουλος:** Κοινωνικές ανισότητες και προσβασιμότητα σε υπηρεσίες υγείας για ογκολογικούς ασθενείς στην περίοδο της κρίσης	**Μαρία Σταθοπούλου, Πετρούλα Ντάση:** Διερευνώντας τις προκλήσεις της διδασκαλίας ξένων γλωσσών σε πρόσφυγες και μετανάστες: Ένας οδηγός για εκπαιδευτικούς	**Βασιλική Πατένταλη, Ευδοκία Σπέρκου, Αναστασία Ιωαννίδου:** «Έχω το δικαίωμα να είμαι διαφορετικός»: ένα πρόγραμμα καλλιέργειας διαπολιτισμικής ενσυναίσθησης	**Δημήτριος Σιαμάγκας, Χρήστος Κοτσάφτης:** Απόψεις των υποψηφίων Διευθυντών Εκπαίδευσης σχετικά με τον Ν.43257/2015 **Αλέξανδρος Αργυριάδης, Μαρία Αθανασέκου, Ασημίνα Μερτζάνη:**	18:00-19:00 **Αικατερίνη Λιοντάκη, Καλλιόπη Γενιτσαρίδου:** Η τρισδιάστατη κινούμενη εικόνα (animation) ως μέσο έκφρασης και δημιουργικότητας στην εκπαίδευση

	ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018					Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου
18:00-19:30	Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη **Βασίλης Κουρμπέτης, Μαρία Γελαστοπούλου:** Νέες προκλήσεις στον χώρο της εκπαίδευσης: καθολικά σχεδιασμένο εκπαιδευτικό υλικό και σχολικά εγχειρίδια προσβάσιμα από μαθητές με αναπηρίες **Γεώργιος Πασιόπουλος, Ευστάθιος Ξαφάκος, Γεωργία Τζήλου:** Ο ρόλος και η θέση των Αναλυτικών Προγραμμάτων στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες - Προκλήσεις και προοπτικές. Προς μια μετασχηματιστική εκπαίδευση **Μαρία Πετούση:** Αντιμαχόμενες ιδεολογικές δυνάμεις στη διαμόρφωση αναλυτικών προγραμμάτων. Το ΑΠΣ και το ΔΕΠΠΣ ως εκπαιδευτικό παράδειγμα ιδεολογικών διεργασιών **Παρασκευή Γκόλια, Έλενα Ζυγούρη, Αλίκη Καζταρίδου:** Η έννοια της κοινωνικής αλληλεγγύης στο αναλυτικό πρόγραμμα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής του Δημοτικού Σχολείου: Καταγραφή και ανάλυση των απόψεων των μαθητών της Στ΄ Τάξης, όπως αυτές εκφράζονται μέσα από τη ζωγραφική τους	**Γεωργία Χρονοπούλου:** Η Ευρωπαική-εθνική κυριαρχία και η ελληνική δημόσια διοίκηση **Στυλιανός Ιωάννης Τζαγκαράκης, Ηλίας Παππάς, Εμμανουήλ Μαυροζαχαράκης:** Οι Επιπτώσεις της Κρίσης στην Νοτιοευρωπαϊκή Περιφέρεια: Διαστάσεις Κοινωνικής Αποσύνθεσης και Κρατικής Απορρύθμισης **Δέσποινα Μώκου, Ευάγγελος Μώκος:** Δημοκρατία, «Οικονομική κρίση» και κρίση θεσμών της σύγχρονης κοινωνίας **Γεώργιος Φιλιππίδης, Ευανθία Μπότση:** Επαγγελματική εξουθένωση εργαζομένων σε κοινωνικές δομές στην εποχή της κρίσης	**Μαρία Κουτούπη, Ελπινίκη Κονταξή, Σουζάννα-Μαρία Νικολάου:** Οι επιδόσεις των Ελλήνων μαθητών στο PISA: Κοινωνιολογική ανάλυση των αποτελεσμάτων **Αφροδίτη Νιφόρου, Γεώργιος Χαμάκος:** Η επιμόρφωση των Δημοσίων Υπαλλήλων ως εργαλείο βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών. Γενικές παρατηρήσεις επί του εκπαιδευτικού προγράμματος «Βασικές Αρχές & Νέοι Κανονισμοί Επικουρικής Ασφάλισης & Συνταξιοδότησης» **Άννα Πατεράκη:** Ο θεσμός της Δημογεροντίας : Άσκηση άτυπης κοινωνικής πολιτικής των Χριστιανών της Κρήτης και η μισθοδοσία των μελών και των οργάνων της, την περίοδο της ύστερης Τουρκοκρατίας στην Κρήτη (1865) **Αικατερίνη Ρηνάκη, Ευαγγελία Αντωνάκη:** Εκπαιδευτική πολιτική και μαθητές με μηδενική γνώση ελληνικής γλώσσας - Διερεύνηση των υφιστάμενων δομών και προοπτική βελτίωσής τους	**Νίκος Ροδοσθένους:** Ήθος και Παιδεία. Θεολογική προσέγγιση **Χαρά Γκανέτσου, Βασιλική Τσούνη:** Πραγματισμός και Νέα Παιδαγωγική Dewey: η δυναμική της θεωρίας που μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας της σημερινής Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, στοχεύοντας στην έξοδο της κοινωνίας από την κρίση **Αικατερίνη Πέππα:** Το σύνδρομο της Στοκχόλμης και οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες στην εκπαίδευση **Χριστίνα Κλημεντιώτη, Γεώργιος Στεφανίδης:** QR Code Scavenger: Inquiry-based learning και Διδακτική Φυσικών Επιστημών **Χριστίνα Κλημεντιώτη, Θωμάς Μπαμπάλης:** Οι συναισθηματικές εμπειρίες των μαθητών Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού στα Μαθηματικά	Κατασκευή και εφαρμογή άτυπου εργαλείου αξιολόγησης δυσκολιών του γραπτού λόγου **Κωνσταντίνος Καλέμης, Άννα Κωσταρέλου:** Διδάσκοντας τον σεβασμό στην Πνευματική Ιδιοκτησία σε μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης **Κασσάνδρα Μπεϊκάκη:** «Κυρία Φιλοσοφία, χαίρω πολύ!»: ένα καινοτόμο διδακτικό σενάριο για την πρόκληση του φιλοσοφικού στοχασμού κατά την διδασκαλία της Φιλοσοφίας στο Λύκειο, με την αρωγή τεχνικών βιωματικής μάθησης **Ανδρέας Φίλιας:** Χρήση των wikis ως ένα εργαλείο που υποστηρίζει τη συνεργατική εξ αποστάσεως μάθηση στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μελέτη περίπτωσης σε μαθητές ΣΤ΄ δημοτικού του 25ου Δημοτικού σχολείου Πατρών	19:00-20:00 **Φλωρεντία Μηνά, Θέκλα Λιασίδη**: Ο θησαυρός του καθενός ας γίνει φάρος και οδηγός για ένα σχολείο δημοκρατικό!
19:30-20:00	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ					

	ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018 — **Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο Ηρακλείου**
20:00-21:00	**ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ** **ΑΙΘΟΥΣΑ: ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** Προεδρείο: **Baros Wassilios,** Professor, Universität Salzburg, **Δημάση Μαρία,** Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, **Αγγελίδης Παναγιώτης:** Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, **Αργυριάδης Αλέξανδρος,** Επίκουρος Καθηγητής Ειδικής Αγωγής, Frederick University, **Καδιανάκη Μαρία**, Σχολική Σύμβουλος, Γενική Γραμματέας ΙΑΚΕ **Κεντρικές ομιλίες:** **Louis Henri Seukwa,** Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αμβούργου, Θέμα: **Kompetenzorientierte pädagogigische Arbeit mit geflüchteten und asylsuchenden Kindern und Jugendlichen** **Δημήτρης Ξενάκης,** Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Θέμα: **Εκδημοκρατισμός και Ανθρώπινα Δικαιώματα ως Μηχανισμοί Εξευρωπαϊσμού και Μετασχηματισμού Περιφερειακών Τάξεων** **Σημείωση:** *Οι εισηγήσεις θα γίνουν με διερμηνεία στα Ελληνικά*
21:00-21:30	**ΤΕΛΕΤΗ ΛΗΞΗΣ** **ΑΙΘΟΥΣΑ: ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ** Προεδρείο: **Λάβδας Α. Κώστας,** Καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο, **Braches Rita,** Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο του Bamberg, **Κατσουνάρη Ιωάννα,** Λέκτορας Τμήματος Ψυχολογίας και Κοινωνικής Εργασίας, Frederick University, **Παπούλας Ανδρέας,** Πρόεδρος Εκπαιδευτικού Ομίλου Κύπρου, **Πάιδας Γιάννης**, Πρόεδρος ΑΔΕΔΥ **ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ – ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ** **Σύνοψη – Συμπεράσματα Συνεδρίου:** **Σπυρίδων Πανταζής,** Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής **Λήξη συνεδρίου:** **Ελένη Μαράκη,** Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής
21:30	**2η ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΟΥΣ:** **Κρητική παραδοσιακή βραδιά γνωριμίας με τη μουσική και τη γαστρονομία της Κρήτης στο παραδοσιακό κρητικό χωριό «ΑΡΟΛΙΘΟΣ»** Θα μας διασκεδάσει το κρητικό συγκρότημα του Γιώργη Ξυλούρη (Καντρής). Δηλώστε έγκαιρα τη συμμετοχή σας στη διεύθυνση **http://goo.gl/jre6QN** ή στη Γραμματεία του Συνεδρίου. Αναχώρηση με λεωφορεία από το Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο, ώρα 21:30

	ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018
09:00-18:00	**3η ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΟΥΣ:** **Ημερήσια εκδρομή: Θαλασσόκοσμος - Μάλια - Νεάπολη, Φουρνή, Άγιος Νικόλαος - Ελούντα - Σπιναλόγκα, Κριτσά** Εθελόντρια ξεναγός: **Κυριακάκη-Σφακάκη Αθηνά.** Δηλώστε έγκαιρα τη συμμετοχή σας στην διεύθυνση **http://goo.gl/jre6QN** ή στη Γραμματεία του Συνεδρίου. Αναχώρηση με λεωφορεία από το Πολιτιστικό Συνεδριακό Κέντρο ώρα 09:00, επιστροφή ώρα 18:00

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ				
	ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μαράκη Ελένη **ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:** Μπελαδάκης Εμμανουήλ **ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:** Καδιανάκη Μαρία **ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:** Ντρουμπογιάννης Χρήστος	**ΜΕΛΗ:** Αλεξάκης Μανόλης Βλαχάκης Γιώργος Βλαχοκυριάκου Φωτεινή Γενιτσαρίδου Καλλιόπη Γιαλιτάκης Νίκος Δρακάκης Εμμανουήλ Θεοφάνους Κωνσταντίνος	Καναβάκη Μαρία Κατσαγκόλης Αθανάσιος Μαρινάκη Ζαφειρούλα Μαρκάκη Ειρήνη Μαρκογιαννάκη Σοφία Μηλάκης Εμμανουήλ Μπελαδάκη Νίκη Πατεράκη Άννα	Πατεράκης Γεώργιος Σιφακάκης Πολυχρόνης Στριλιγκάς Γεώργιος Τζωρτζάκης Ιωάννης Τουραμπέλης Μιχαήλ Χανιωτάκης Γιάννης Ψαλτάκη Ευγενία
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΕΙΩΝ				
	Αλεξάκης Μανόλης Αντωνακάκης Δημήτριος Αρβανιτάκης Μιχαήλ Βαρδιάμπαση Τερψιχόρη Βλαχοκυριάκου Φωτεινή Γενιτσαρίδου Καλλιόπη Γιαλιτάκης Νίκος Γιαμαλάκης Γρηγόρης Γρηγοράκης Ιωάννης Δρακάκης Μανώλης Θεοφάνους Κωνσταντίνος Καλοκύρη Βασιλεία	Καναβάκη Μαρία Καρτσάκη Στυλιανή Κατσαγκόλης Αθανάσιος Κτιστάκη Φεβρωνία Κοκοτσάκη Αντωνία Μαθιουδάκης Γιάννης Μαρινάκη Ζαφειρούλα Μαράκη Αγγελική Μαρκάκη Ειρήνη Μαρκογιαννάκη Σοφία Μερκουλίδη Ελευθερία Μηλάκης Εμμανουήλ	Μπελαδάκη Νίκη Μπελιμπασάκης Εμμανουήλ Ντρουμπογιάννης Σταύρος Ντρουμπογιάννης Αντώνης Πανσεληνάς Γεώργιος Παντέρα Μαρία Παπαδάκης Σταμάτης Πατεράκη Άννα Πατεράκης Γεώργιος Πατεράκη Μαρία Ραμματά Μαρία	Ραμουτσάκη Ιωάννα Σκουλά Ειρήνη Σπανόπουλος Λάζαρος Ταμιωλάκης Γεώργιος Τουραμπέλης Μιχαήλ Τσικαλάκης Γιώννης Φαραζάκης Νικόλαος Φουντουλάκης Αντώνιος Χανιωτάκης Γιάννης Χρηστάκης Μιχάλης Ψαλτάκη Ευγενία
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ – ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ				
	Botnari Natalia Αγγουράκη Ροδάνθη Αλδάκου Ελένη Αλεξάκη Σοφία Αλεξίου Βιβή Αναγνωστάκης Γεώργιος Αναγνωστοπούλου Ναταλία Βαμβουνάκη Χρυσή Βαρούχα Μαρία Γιαλιτάκη Φωτεινή Γκουλιαμάνη Ειρήνη Γκουτζικίδη Αναστασία Γωγάκη Ανδρονίκη Δαγκωνάκη Χρύσα Διαμαντούλη Ευθαλία Εζανίδου Παναγιώτα Ευθυμίου Μαρία	Ιατράκης Γιάννης Καδιανάκη Αριστειδούλα Καλλέργη Άννα Καλούδη Ελευθερία Καρκανάκη Μαρία Καρκανάκης Στυλιανός Καφετζάκη Καλλιόπη Καψή Μαρία Κοκκιάδη Μαρία Κοκκίνη Μαρία Κοκοβάκη Εμμανουήλ Κομονταχάκης Ιωάννης Κονιδάκης Γιώργος Κοσμαδάκης Νικόλαος Θεοφάνους Ειρήνη Κουγιουμουτζής Ζαχαρίας Κουφάκη Μαρία	Μαραγκάκη Ελένη Μαρκογιαννάκη Αθηνά Μελιώτη Στυλιανή Μερκουλίδη Ελευθερία Μπαλασάκη Αλίκη Μπαρά Αθηνά Μπάτσουλης Αναστάσιος Μπελαδάκη Δέσποινα Μπελαδάκη Μαρία Νταλιαδάκης Χαράλαμπος Ορφανάκης Βασίλειος Παναγιωτίδου Μαρία-Ζωή Παπαδημητράκη Ευαγγελία Λιαπάκης Νίκος Παπαματθαιάκη Εμμανουέλα Πατεράκη Ευαγγελία	Σταματάκη Έφη Στριλιγκά Μαλαματένια Στριλιγκά Μαρία Σωμαράκη Ειρήνη Τρουλλινός Πύραμος Τσεντελιέρου Σοφία Τσοράγλου Αγγελική Φραγκούλη Ευαγγελία Χαιρέτη Μαρία Χαλεπάκη Δήμητρα Χαλιώτου Αικατερίνη Χαραλαμπάκη Ευαγγελία Χουρσανίδου Αναστασία Σιφάκης Νικόλαος Χρυσοστομάκης Γιώργος Χριστοδούλου Μαρία

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Υποδείγματα Δημοκρατίας και Διλήμματα Διακυβέρνησης: Ένας Φιλελεύθερος Ρεπουμπλικανισμός για τον 21ο Αιώνα

Κώστας Α. Λάβδας, Καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής και Διευθυντής του Τομέα Διεθνών Σχέσεων, Τμ. Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Πρώην Καθηγητής στην Έδρα Ελληνικών και Ευρωπαϊκών Σπουδών «Κωνσταντίνος Καραμανλής», The Fletcher School of Law and Diplomacy, Tufts University, USA

Ποιός είναι ο ρόλος και το περιεχόμενο που επιφυλάσσεται στην ιδιότητα του πολίτη (citizenship) από τα διαφορετικά υποδείγματα δημοκρατικής διακυβέρνησης; Συνθέτουν τα πρόσφατα παραδείγματα περιορισμένου αυταρχισμού (που μια σχολή πολιτικής ανάλυσης τα ονομάζει, κάπως επιπόλαια, «ανελεύθερες δημοκρατίες» - illiberal democracies) μια τάση που δείχνει το μέλλον; Υποστηρίζω ότι, αντίθετα, βρισκόμαστε σήμερα σε ένα σταυροδρόμι αναζήτησης νέων μορφικών και περιεχομενικών παραμέτρων της δημοκρατικής διακυβέρνησης. Πράγματι, η διάψευση των εύκολων υποσχέσεων μιας εν πολλοίς ψευδεπίγραφης αριστεράς αλλά και τα προφανή όρια του «κλασικού φιλελευθερισμού» στις σύγχρονες συνθήκες ενθαρρύνουν μια δημιουργική αναζήτηση πρόσθετων αρχών και κριτηρίων στις μεγάλες πολιτικές παραδόσεις της Δύσης, παραδόσεις που αντλούν έννοιες από την ελληνική, ρωμαϊκή και αναγεννησιακή πολιτική σκέψη. Ωστόσο η σύγχρονη συζήτηση για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η δημοκρατική διακυβέρνηση πάσχει από δυο διακριτά αλλά αμοιβαία ενισχυόμενα πλέγματα συγχύσεων: (α) τη σύγχυση ανάμεσα σε Πολιτεία (republic) και Δημοκρατία (democracy) και (β) τη σύγχυση ανάμεσα σε αυτά που οφείλουμε στους συμπολίτες μας ως εταίρους ενός πολιτειακού συστήματος στο οποίο συμμετέχουμε και αυτά που οφείλουμε στους συνανθρώπους μας ως ανθρώπινα όντα. Ως προς το (α), επειδή η Δημοκρατία είναι κανονιστικό (normative) ιδεώδες και όχι κατηγορία πολιτεύματος, αναπτύσσονται συγκεκριμένες διαστάσεις της Δημοκρατίας που μπορούν να υποβοηθήσουν την εφαρμογή της ως έννοιας και της εμπειρικής πολιτικής ανάλυσης. Ως προς το (β), επειδή οι εξελίξεις στις διεθνείς νόρμες και τους διεθνείς κανόνες δεν επιτρέπουν την απλοϊκή διάκριση μεταξύ θεσμικών καθηκόντων (institutional & civic duties / στο εσωτερικό του πολιτειακού συστήματος) και ηθικών καθηκόντων (moral duties / προς την ανθρωπότητα), αναπτύσσονται συγκεκριμένα κριτήρια που μπορούν να υποβοηθήσουν του συνδυασμούς των καθηκόντων υπό συνθήκες έλλογης πατριωτικής πολιτειότητας. Στη συνέχεια, εξετάζεται το υπό εξέλιξη πολιτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως ένα νέο δημοκρατικό υπόδειγμα φιλελεύθερης πολιτειοκρατίας (liberal republicanism). Υπάρχει, όμως, ένα όριο σε κάθε υπαρκτό ή υπό διαμόρφωση υπόδειγμα δημοκρατικής διακυβέρνησης. Επειδή η Δημοκρατία παραμένει κανονιστικό ιδεώδες και επειδή τα καθήκοντα προς τους συνανθρώπους μας αποτελούν ένα από τα συστατικά στοιχεία του ιδεώδους, είναι αδύνατο η δημοκρατική διακυβέρνηση να πραγματοποιηθεί πλήρως στο εσωτερικό ακόμη και ενός τυπικά άμεμπτου πολιτειακού υποδείγματος εάν δεν έχουν

παγιωθεί στις διεθνείς σχέσεις συνθήκες «αιώνιας ειρήνης» όπως τις εννοούσε ο Κάντ ή (κατ'ελάχιστο) συνθήκες μεικτής και διάχυτης αμοιβαιότητας (mixed & diffuse reciprocity) που διασφαλίζουν την ειρήνη και ενθαρρύνουν μια εξωτερική πολιτική που εστιάζεται στην προώθηση στόχων μέσω συνεργασίας.

Within Immigrant Discourses during the Americanization Movement1 in the early 20th century at the USA. A summary of Research Study

Victoria Mali Johanna Panagiotou, υπεύθυνη έκδοσης περιοδικού Ethno News, Μόναχο

According to BBC, “more than a million migrants and refugees crossed into Europe in 2015, sparking a crisis as countries struggled to cope with the influx and creating division in the EU over how best to deal with resettling people”. [2]

However, how could population be resettled within a latently or perceptibly a hostile environment, where both Politicians and Press partially reject new arrivals?

The latter are not only obliged to face and overcome the above-mentioned antagonistic situation but also to come across the host society´s attitude.

Thus, the academic discourses worldwide must focused not merely on the isolated xenophobic mottos of Politicians and the fourth power, but on the manner that human beings are irrationally defined as "second-class foreigners", a taxonomy that is primarily subject to Arab and African refugees, even confronted with supplementary selection and classification mechanisms.

Inconsistently, this kind of "hierarchization of the stranger" is also welcomed by a number of "long-lived assimilated migrants". This phenomenon constitutes a crucial issue on my current research.

In an aim to profoundly understand contemporary Inner-Immigrant discourses, I will study the coexistence of various ethnic groups during the early 20th century at the USA, as a reference.

Precisely, I aim to submit a PhD thesis at the Institute of American Studies at the University of Munich (LMU), titled: “Within Immigrant Discourses during the Americanization Movement in the early 20th century at the USA”, under the direct supervision of Prof. Dr. Michael Hochgeschwender.

[1] Americanization Movement: “A variety of programs and campaigns aimed at turning foreigners into Americans”:

[2] “Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts”, BBC online, 4 March 2016

Πολιτική Επιστήμη και Δημόσια Ευθύνη (για μια «επανεπίσκεψη» του χώρου)

Α.-Ι. Δ. Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ, Επίτιμος Καθηγητής Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, Τακτικό Μέλος της Académie Européenne Interdisciplinaire des Sciences

Πόσο η Πολιτική Επιστήμη, ως έγκυρη γνώση, είναι προσωπικό χρέος του πολίτη για να έχει δικαίωμα γνώμης πάνω στην άσκηση της εξουσίας; Πότε μια τέτοια γνώση είναι προνόμιο και πότε υποχρέωση;

Ποιος έχει την ευθύνη ώστε ο πολίτης να μαθαίνει να παρατηρεί, να καταγράφει και να κρίνει ό,τι του επιβάλλεται ή και του υποβάλλεται στο όνομα ενός δημοσίου συμφέροντος; Μιας διάστασης που ορίζεται από το Κράτος και πολύ λιγότερο από την Κοινωνία;

Και πόσο είναι στην ίδια την ευθύνη του να διεκδικεί έγκαιρη πληροφόρηση πάνω στην πραγματικότητα της εξουσίας; ώστε να νομιμοποιεί το δικαίωμά του να την εγκαλεί, να την αμφισβητεί ή και να την δικαιώνει;

Νέα Γενιά, Κρίση και Ανισότητες: επισφαλής εργασία, ανεργία, brain drain και διαγενεακή μεταβίβαση της φτώχειας.

Νίκος Παπαδάκης, Καθηγητής & Διευθυντής Κέντρου Πολιτικής Έρευνας & Τεκμηρίωσης (ΚΕΠΕΤ), Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης, Αν. Διευθυντής του Κέντρου Ερευνών & Μελετών του Παν. Κρήτης (ΚΕΜΕ-Π.Κ.)

Αντικείμενο της παρούσας εισήγησης είναι οι επιπτώσεις της Οικονομικής Κρίσης και της Ύφεσης στην ελληνική Νέα Γενιά. Εξετάζεται το εκπαιδευτικό επίπεδο της ελληνικής νέας γενιάς, η απασχολησιμότητα των νέων, όσο και η κοινωνική ευπάθεια εντός της νέας γενιάς. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο ζήτημα της αποδημίας επιστημονικού προσωπικού, στο πρόβλημα της επισφαλούς εργασίας και στις επιπτώσεις αυτού στους βιογραφικούς σχεδιασμούς των νέων, όσο και στο φαινόμενο της διαγενεακής μεταβίβασης της φτώχειας.

The future of VET – Cedefop perspectives

Dr Loukas Zahilas, Cedefop, Head of DSI

The future of work and the future of education and training are going to look very different, as automation and Artificial Intelligence make many manual, repetitive jobs obsolete. The world is changing rapidly and in this moving landscape education, training and

the labour market are no longer the same and therefore must also change. Still Europe is also facing big challenges as we still have 22.6 m unemployed people and 62.8m of low-qualified adults. By 2060 the EU will move from having four-working-age people for every person aged over 65 years to about two working-age persons and the working-age population will decrease by 2060 from 306m to 269m.

As a response to these challenges, societies are searching for a more meaningful vocational education and training (VET) in the context of the labour market. There is a need for a better package that would attract learners, getting people back into work and promoting equality, inclusion and solidarity. There are different views and perspectives on the future of VET: (a) Reflecting tendencies towards automation and job-polarisation there are concerns that demand for medium-level skills will start to drop and (b) Reflecting demographic developments and an ageing European population, it is possible to envisage an increased demand for medium-level skills related (for example) to health, social and personal services.

Cedefop's research project "The changing nature and role of VET in Europe" (2016-18) is currently at the centre of the discussion on the future of vocational education and training. By analysing developments in the sector over the last two decades it analyses current challenges and point to future development opportunities in this area.

Η παράδοξη σχέση μεταξύ εκπαίδευσης και νέων τεχνολογιών και πως αυτή δυνητικά επηρεάζει την ποιότητα της δημοκρατίας

Δρ Πάνος Λιβεράκος, Senior Expert at the UNDP/ Regional Hub for Civil Service,

Με βάση την εμπειρία που έχουμε αποκομίσει μέχρι σήμερα, η εκπαιδευτική διαδικασία έχει παραμείνει σε ένα επίπεδο όπου η αποστήθιση πληροφοριών και όχι η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης είναι το κύριο ζητούμενο. Στην εποχή της ύπαρξης υπερπληθώρας πληροφορίας η πρακτική αυτή μάλλον είναι παρωχημένη, αφού ο καθένας έχει τη δυνατότητα να βρει την πληροφορία που αναζητά μέσα από την τεράστια βιβλιοθήκη που φέρει το τίτλο Διαδίκτυο. Το ζητούμενο, λοιπόν, είναι να καταργηθεί το σύστημα συσσώρευσης και απομνημόνευσης πληροφοριών και να αντικατασταθεί με ένα νέο όπου η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης για την συστηματική ανάλυση της θα είναι το αντικείμενο της, ώστε κάποιος να έχει τη δυνατότητα να διακρίνει ποια πληροφορία είναι έγκυρη και ακριβής και ποια είναι παραπλανητική ή ανακριβής. Στη περίπτωση δε της δημοκρατίας, η δυνατότητα κριτικής ανάλυσης της πληροφορίας που διαχέεται στο Διαδίκτυο επί παντός επιστητού, αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο στην διαμόρφωση απόψεων και συμπεριφορών, γιατί αυτές είναι πολύ εύκολο να χειραγωγούνται και να κατευθύνονται με βάση τις σκοπιμότητες ειδικών ομάδων που προωθούν τις πολιτικές επιδιώξεις που τις ωφελούν ενδεχομένως μονομερώς. Σε αυτή τη περίπτωση, ή έλλειψη

κριτικής αναλυτικής σκέψης, βασισμένης στη λογική, οδηγεί την δημοκρατία σε μια κατάσταση όπου η κοινή γνώμη άγεται και φέρεται ανάλογα με την πληροφορία που διοχετεύεται σκόπιμα για τη χειραγώγηση της, οδηγώντας της έτσι σε μια κατάσταση όπου η δημοκρατία είναι μόνο ονομαστικά υπαρκτή και όχι ουσιαστικά.

Πολιτικά συναισθήματα και πολιτική Παιδεία στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών

Βασίλης Μπάρος, Καθηγητής Παιδαγωγικής με έμφαση την Έρευνα Παιδείας και Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο του Salzburg, Univ. Prof. Dr. Wassilios Baros (Univ. Salzburg)

Τα τελευταία 20 χρόνια η εμπειρική εκπαιδευτική έρευνα διήλθε από ένα πρόγραμμα διαρθρωτικής προσαρμογής, το οποίο αποσκοπούσε να αναδιαμορφώσει την Παιδαγωγική Επιστήμη σε οργανωτικό επίπεδο και να την καταστήσει ικανή να ανταποκριθεί στις επίκαιρες εξελίξεις και τα διεθνή πρότυπα. Επικράτησε μια νέα τεχνική διακυβέρνησης, που υπό το κράτος του νεοφιλελευθερισμού διείσδυσε σταδιακά σε όλα τα λειτουργικά συστήματα της σύγχρονης κοινωνίας. Ένα καθαρά τεχνολογικό – φανξιοναλιστικό πρίσμα εμπειρικών μετρήσεων, το οποίο εστιάζει στις εκροές/αποτελέσματα (output) της εκπαίδευσης, μη λαμβάνοντας υπόψη την έννοια της Παιδείας με την ευρύτερη έννοια. Το περιεχόμενο της Πολιτικής Παιδείας, επίσης, περιορίζεται κυρίως στην απόκτηση γνώσεων. Κατά πόσο, ωστόσο, είναι νέοι της εποχής μας, σε θέση να βιώσουν ηθικά/πολιτικά συναισθήματα όταν έρχονται αντιμέτωποι με καταστάσεις που θίγουν μια ηθική τάξη πραγμάτων και προσβάλλουν κάποιες, για αυτούς, αποδεκτές αξίες; Είναι, οι ίδιοι εκπαιδευτικοί, σε θέση, να νιώσουν ηθικά συναισθήματα όταν βιώνουν τις συνέπειες μνημονιακών πολιτικών της λιτότητας και της «παγκοσμιοποιημένης εκμετάλλευσης» όπως η αποδόμηση του κοινωνικού κράτους αλλά και η κρίση δημοκρατίας;

Analphabetismus – der sichere Weg in die Arbeitslosigkeit?

Prof. Dr. Joachim Schroeder, Universität Hamburg

Illiterale Menschen müssen spezifische Hürden im Zugang zum Arbeitsmarkt bewältigen. Zudem fehlen passende Angebote für die berufliche Vorbereitung, Qualifizierung und Ausbildung sowie für die betriebliche Fort- und Weiterbildung. Der Beitrag stellt empirische Befunde, theoretische Kontroversen, bildungspolitische Entwicklungen sowie konzeptionelle Überlegungen zu der auch im europäischen Kontext relevanten Frage vor, wie Bildungssysteme verändert werden müssten, um jenen Menschen Bildungschancen zu eröffnen, die nur über sehr geringe schriftsprachliche Kompetenzen verfügen.

Ökonomisierung von Sozialpolitik: Arme Kinder, reiche Kinder

Prof. Dr. Rita Braches (UniversitΓ€t Bamberg)

Die im aktivierenden Sozialstaat vorangetriebene Ökonomisierung von Kindheit reduziert Kinder auf ihren Nutzen und führt zwangsläufig zum Ausschluss nicht-marktförmiger Personengruppen. Neben einer zunehmenden Minderheit von Kindern, die in Armutsverhältnissen aufwachsen, lebt auf der anderen Seite des Spektrums eine ebenfalls wachsende Zahl von Kindern in sehr wohlhabenden Familien. Die im Zusammenhang mit Armut bzw. Reichtum entstehenden Ungleichheiten schaffen zum einen gegenläufige Bedingungen des Aufwachsens und zum anderen völlig unterschiedliche Zukunftschancen. Grundlegende gesellschaftliche Güter wie Bildung, Gesundheit, soziale Beziehungen, soziale Positionen etc. und Wohlfahrt sind unter Kindern in Abhängigkeit zu ihrer sozialen bzw. familialen Zugehörigkeit sehr unterschiedlich verteilt. Die neoliberale Modernisierung und Umstrukturierung der westlichen Gesellschaften verstärkt und verfestigt die ungerechte Verteilung von Ressourcen, Bodenschätzen, Grundeigentum, Kapital und Arbeit. Um die Spaltung der Kindheiten, die mit einer zunehmenden Spaltung der Gesellschaft einhergeht nicht noch weiter zu verstärken, muss Sozialpolitik den Anspruch haben, verteilungspolitisch zu wirken und die Gruppe von Kindern in ihren gleichen aber auch spezifischen Rechtsansprüchen wahrzunehmen und anzuerkennen. Neben einer grundlegenden Kritik an den derzeitigen Wohlfahrtsregimes werden konkrete Maßnahmen diskutiert, die strukturelle Veränderungen hin zu einer „guten Kindheit“ zum Ziel haben.

Εκδημοκρατισμός και Ανθρώπινα Δικαιώματα ως Μηχανισμοί Εξευρωπαϊσμού και Μετασχηματισμού Περιφερειακών Τάξεων

Δημήτρης Ξενάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Μια από τις βασικές προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού θεσμικού στερεώματος στο διεθνές σύστημα είναι η διαμόρφωση σταθερού και προβλέψιμου περιβάλλοντος, κυρίως μέσα από την προώθηση του εκδημοκρατισμού, της χρηστής διακυβέρνησης και την ενδυνάμωση της βιώσιμης ανάπτυξης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η προώθηση του σεβασμού τους και του κράτους δικαίου, κυριάρχησαν ανάμεσα στα θέματα των εξωτερικών σχέσεων της τότε Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ήδη από τη δεκαετία του 1970. Ακολούθησαν η προώθηση του εκδημοκρατισμού και της χρηστής διακυβέρνησης, στόχοι πιο φιλόδοξοι, λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό στον οποίο απαιτείται ο μετασχηματισμός κράτους και κοινωνίας.

Για να προωθήσει τους στόχους της, η ΕΕ έχει συνάψει σχέσεις, ιδίως μέσω συμφωνιών σύνδεσης, συνεργασίας και εταιρικών σχέσεων σε διμερές και δια-περιφερειακό επίπεδο,

όπου με εξαίρεση τις ρήτρες για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου κλπ, τις οποίες θέτει απαρέγκλιτα σε όλες τις συμφωνίες που συνάπτει, δεν ακολουθεί ενιαία στάση, λαμβάνοντας υπόψη το οικονομικό μέγεθος και την εμπορική ισχύ του αντισυμβαλλόμενου, τα οφέλη που αναμένει ανάλογα με τον τύπο της συμφωνίας, καθώς και άλλους παράγοντες, όπως η γεωπολιτική θέση της αντισυμβαλλόμενης χώρας.

Η πολιτική αιρεσιμότητα με τη διασύνδεση των οικονομικών στόχων της αναπτυξιακής πολιτικής έχει αποτελέσει συχνά αντικείμενο πολιτικών αντιπαραθέσεων μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της, κυρίως όσον αφορά ζητήματα εθνικής κυριαρχίας και εξαγωγής πολιτικών προτύπων. Εντοπίζονται όμως και προβλήματα νομιμοποίησης, τα οποία αφορούν στην απουσία κοινώς αποδεκτών ορισμών σχετικά με το τι αποτελεί δημοκρατία και τι χρηστή διακυβέρνηση, αλλά και στο γεγονός ότι «δεν υπάρχει ούτε κάποιος ισχυρά εγκαθιδρυμένος κανόνας ή γενική αρχή του διεθνούς δικαίου, που να επιβάλλει το ατομικό ή συλλογικό δικαίωμα στη δημοκρατία, ούτε κάποιο «απόλυτο καθήκον» των κρατών ή των κυβερνήσεων για δημοκρατική διακυβέρνηση, παρά το γεγονός ότι οι ουσιώδης αρχές της δημοκρατίας έχουν ενσωματωθεί στο διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ταυτόχρονα, η ευρεία ασυμφωνία που υφίσταται μεταξύ της εσωτερικής πρακτικής και των εξωτερικών πολιτικών στόχων της ΕΕ δεν βοηθά, ούτε στην υιοθέτηση σαφών στρατηγικών, ούτε στη δημιουργία μιας αντίληψης εκτός των συνόρων της, σύμφωνα με την οποία η Ένωση να μπορεί να απαιτεί από τις τρίτες χώρες να βελτιώνουν τις διακυβερνητικές και δημοκρατικές τους επιδόσεις.

Οι σκέψεις αυτές αφορούν στο ζήτημα της «εξαγωγής» των κοινών πολιτικών αξιών που συγκροτούν τον πυρήνα του ευρωπαϊκού δημόσιου πολιτισμού σε νόρμες διεθνούς συμπεριφοράς και στη διαδικασία επέκτασης της περιμέτρου του ευρωπαϊκού πεδίου θεσμοποίησης που βρίσκεται σε εξέλιξη από τη δεκαετία του 1990. Στο πλαίσιο αυτό, τα προβλήματα τόσο λόγο των αδυναμιών των Ευρωπαϊκών στρατηγικών όσο και εξαιτίας των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζει η περιφερειακή εξέλιξη, αποτελούν μια ενδιαφέρουσα περίπτωση μελέτης στο πεδίο των εξωτερικών διαστάσεων του εξευρωπαϊσμού αφενός, αναδεικνύοντας τις διαφορετικές προσεγγίσεις στην προώθηση της πολιτικής αλλαγής και αφετέρου, οριοθετώντας τις προοπτικές επέκτασης της περιμέτρου του εξευρωπαϊσμού στον Αραβικό κόσμο.

Kompetenzorientierte paedagogigische Arbeit mit gefluechteten und asylsuchenden Kindern und Jugendlichen

Louis Henri Seukwa

Der Vortrag setzt sich mit dem aktuell ins Zentrum der öffentlichen Debatte gerückten Problemkomplex der Bildung und gesellschaftlichen Integration von geflüchteten Menschen auseinander. Unter Berücksichtigung der „zielgruppenspezifischen Benachteiligungen“

werden Überlegungen für die Modalitäten einer effektiven Integrationsarbeit mit Geflüchteten offeriert, die sowohl den Adressaten, als auch den Anforderungen einer u.a. durch (Flucht)Migration plural gewordenen Gesellschaft gerecht werden. Συμμετέχοντες ομιλητές του Συμποσίου:

ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΣΥΜΠΟΣΙΑ

Συμπόσιο με θέμα: «Θρησκεία και ανθρώπινα δικαιώματα»

Υπό την Αιγίδα της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου

Συμμετέχοντες ομιλητές του Συμποσίου:

1. Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Ειρηναίος, Εκπρόσωπος της Α.Θ. Παναγιότητος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου: «Το Σεπτό Μήνυμα της Α.Θ. Παναγιότητος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου».

2. Γεώργιος Καλαντζής, Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων: «Θρησκεία και ανθρώπινα δικαιώματα: Προκλήσεις και προοπτικές στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα».

3. Κωνσταντίνος Ζορμπάς, Γενικός Διευθυντής της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης: «Θρησκεία και ανθρώπινα δικαιώματα: Προκλήσεις και προοπτικές στη σύγχρονη ευρωπαϊκή πραγματικότητα».

4. Χριστόφορος Αρβανίτης, Επίκουρος Καθηγητής της Πατριαρχικής Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης: «Το πολιτισμικό "πρωτείο" των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η συν-απάντησις του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου Α΄».

Το Συμπόσιο τελεί υπό την υψηλή Αιγίδα της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ο οποίος απεδέχθη το σχετικό αίτημα του ΙΑΚΕ. Τον Οικουμενικό Πατριάρχη θα εκπροσωπήσει ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Ειρηναίος, ο οποίος θα αναγνώσει το Σεπτό Πατριαρχικό Μήνυμα. Δια του αιτήματός του το ΙΑΚΕ αναγνωρίζει και τιμά την οικουμενική συμβολή του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου και του Οικουμενικού Πατριαρχείου στον αγώνα για την προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Περίληψη:

Η θρησκεία ανέκαθεν λειτούργησε ως χώρος ηθικής και πνευματικής καλλιέργειας, προβάλλοντας το δικό της όραμα για τη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών και των ανθρώπινων σχέσεων. Από την άλλη πλευρά, στον ευαίσθητο χώρο της θρησκευτικότητας συχνά ανιχνεύονται φαινόμενα διαιρέσεων και φανατισμού, τα οποία γίνονται αφορμή για σοβαρές παραβιάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων και άλλα προβλήματα. Αρκετές σύγχρονες αντιπαλότητες έχουν ισχυρό θρησκευτικό υπόβαθρο ή χρησιμοποιούν τη θρησκευτικότητα ως μέσο για την προώθηση ιδιοτελών σκοπών.

Στην εποχή μας, οι θρησκευτικοί θεσμοί καλούνται να συμβάλλουν στην προώθηση και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσα από την αλληλογνωριμία, τον διάλογο και την καταλλαγή, καθώς επίσης με ουσιαστικές δράσεις που αφορούν στην ανακούφιση όσων αδικούνται ή στερούνται βασικά ανθρώπινα δικαιώματα.

Σημαντική είναι η συμβολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης και προσωπικά του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, για την προβολή της αξίας του ανθρώπινου προσώπου και την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αξιών, καταθέτοντας μέσα από πολύτροπες δράσεις τη διαχρονική μαρτυρία της Ορθόδοξης παράδοσης. Ενδεικτικές είναι οι αναφορές σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τα

μεγάλα κοινωνικά προβλήματα της εποχής μας στις αποφάσεις και ανακοινώσεις της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Κρήτη το 2016, καθώς επίσης μια σειρά από πρόσφατες παρεμβάσεις με οικουμενική απήχηση του ίδιου του Οικουμενικού Πατριάρχου, οι οποίες αφορούν σε ζητήματα βίας, συγκρούσεων, ανισοτήτων, προσφυγικών ροών, θρησκευτικού φανατισμού ή φονταμενταλισμού κ.ά.

Συμπόσιο με θέμα: Διαπολιτισμική εκπαίδευση στην εποχή της κρίσης: Προκλήσεις και προοπτικές

Dr.Αγγελίδης Παναγιώτης, Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών Αγωγής, Πανεπ. Λευκωσίας
Dr. Σολωμού Αιμίλιος Α., Ιστορικός, Διευθυντής Έδρας UNESCO, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Dr. Χατζησωτηρίου Χριστίνα, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

1. **Δρ. Αγγελίδης, Παναγιώτης**: «Σχολική βελτίωση στην εποχή της κρίσης: Μέσα από τον φακό της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης»
2. **Δρ. Σολωμού Αιμίλιος**. Α: «Ιστορική Παιδεία στο Διαπολιτισμικό Σχολείο σε μια περίοδο κρίσης»
3. **Δρ. Χατζησωτηρίου Χριστίνα**: «Βελτιώνοντας το Διαπολιτισμικό Σχολείο στην εποχή της κρίσης»

Σύγχρονα φαινόμενα, συμπεριλαμβανομένων του μοντερνισμού, της παγκοσμιοποίησης, και της μετανάστευσης έχουν αλλάξει άρδην το κοινωνικο-πολιτικό και πολιτισμικό συγκείμενο της εκπαίδευσης. Η οικονομική κρίση που έχει εμφανιστεί την τελευταία δεκαετία σε πολλές δυτικές χώρες σε συνδυασμό με τη μετακίνηση πληθυσμιακών ομάδων στην Ευρώπη, κυρίως λόγω της εμπόλεμης κατάστασης στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, έχει επηρεάσει σημαντικά τις κοινωνίες των Ευρωπαϊκών χωρών και τα όσα συμβαίνουν στην εκπαίδευση γενικότερα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την άνοδο των ακροδεξιών κομμάτων σε διάφορες χώρες και την εμφάνιση του νέο-ρατσισμού. Τα σχολεία ειδικότερα έχουν ενισχύσει τον πολυπολιτισμικό τους χαρακτήρα αλλά τα εκπαιδευτικά συστήματα φαίνεται να αδρανούν μπροστά στις νέες πρωτόγνωρες συνθήκες στις οποίες βρέθηκαν. Στο συμπόσιο αυτό θα προσπαθήσουμε να συζητήσουμε τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαμε να βελτιώσουμε τα σχολεία μας στην εποχή της κρίσης χωρίς να έχουμε στη διάθεσή μας πολλές πηγές.

Στην πρώτη παρουσίαση θα εξεταστούν τρόποι βελτίωσης του σχολείου ‘από μέσα’ και τρόποι ανάπτυξης πιο συμπεριληπτικών πρακτικών. Στη δεύτερη παρουσίαση θα συζητηθεί η ιστορική παιδεία και πώς η ενίσχυσή της μπορεί να συνεισφέρει στη βελτίωση του διαπολιτισμικού σχολείου. Στην τρίτη εισήγηση θα παρουσιαστούν οι απόψεις των εμπλεκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία για τα επιτυχημένα συστατικά της βελτίωσης του διαπολιτισμικού σχολείου.

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Η τέχνη στα χνάρια της δημοκρατίας

Γερονικολού Παναγιώτα, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Πόσο βαρυσήμαντος και πολυδιάστατος είναι ο όρος δημοκρατία; Πόσο διαφορετικός ανά εποχή και κουλτούρα; Πώς το παιδικό μυαλό τον εκλαμβάνει, όταν στο σχολικό εγχειρίδιο της ιστορίας, τον συναντά με τη θεμελίωση της δημοκρατίας από τον Κλεισθένη – που όμως δεν αφορά σε συλλογική ισότητα – μέχρι την πραγματικότητα που βιώνει σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον;

Το προκείμενο αυτό σενάριο στόχο έχει οι μαθητές να προσεγγίσουν στοιχειώδεις αξίες της δημοκρατίας, όπως την ελευθερία, την ειρήνη, το δικαίωμα στην εργασία, τη διαφορετικότητα, την ισότητα, την αποδοχή, τη δικαιοσύνη…

Μέσα από πίνακες ζωγραφικής, γλυπτά, λογοτεχνικά κείμενα και ποιήματα, αλλά και ευφάνταστες δραστηριότητες ενσυναίσθησης, θα κληθούν τα παιδιά να αντιληφθούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, που πηγάζουν από το υπέρτατο ιδανικό της δημοκρατίας σε μια εποχή που βάλλεται και αμφισβητείται.

Η δημοκρατία στα παιδικά μάτια είναι θαρραλέα, αληθινή, πολύχρωμη και βαδίζει στον δρόμο που οδηγεί σε έναν καλύτερο και δικαιότερο κόσμο.

Το σενάριο βασίζεται στην ιδέα ότι τα παιδιά έχουν διαφοροποιημένο τρόπο απόκτησης της μάθησης και γίνεται προσπάθεια σημείο εκκίνησης να είναι ο βιόκοσμός τους.

Αφόρμηση: -Δανειστική εκπαιδευτική βαλίτσα 2Π -Παραμύθι ¨Στ' αχνάρια της Δημοκρατίας¨

Βιώνοντας το γνωστό – βιώνοντας το νέο: Πίνακες γνωστών ζωγράφων (Manet, Picasso, Kandinsky,Van Gogh, Klimt…), ξυλογραφίες, γλυπτά, αρχιτεκτονικά δημιουργήματα, αποτελούν έναυσμα για προβληματισμό σχετικά με βασικές αρχές της δημοκρατίας.

Εννοιολογώντας με θεωρία και ορολογία:Ποιήματα, κείμενα, ρήσεις και τραγούδια για τη δημοκρατία (Λειβαδίτης, Ρίτσος, Βρεττάκος, Voltaire, Hughes), εννοιολογικοί χάρτες, γλωσσική προσέγγιση, συννεφόλεξα.

Εφαρμόζοντας κατάλληλα και δημιουργικά: Εικαστικό εργαστήριο, debate πολιτευμάτων, παιχνίδια ρόλων / ζωντάνεψε τον πίνακα – το γλυπτό, επισκέψεις (αίθουσα δημοτικού συμβουλίου).

Εφαρμόζοντας λειτουργικά και κριτικά: Δείχνοντας στα παιδιά αποτύπωση πρωτότυπου

χειρόγραφου του Συντάγματος του 1844, φτιάχνουν το σύνταγμα της τάξης και κολλάζ με τα δικαιώματά τους.

Δημοκρατικός πολίτης και Δημοτικό σχολείο: προσεγγίζοντας το θέμα μέσω της Τέχνης και της Ρητορικής

Καρέλα Γεωργία, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Το δημοκρατικό σχολείο σε αντίθεση με το παραδοσιακό επιδιώκει να προσφέρει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ιδιαιτερότητα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εκπαίδευση για τη δημιουργία του δημοκρατικού πολίτη, αφού έχει γίνει σαφές ότι η εκπαίδευση και το σύγχρονο σχολείο μπορούν να συνεισφέρουν προς αυτήν την κατεύθυνση.

Μέσω των σχολικών αντικειμένων στοχεύουμε στην εδραίωση της έννοιας της δημοκρατίας. Άμεσα συνυφασμένη μ’ αυτήν την έννοια είναι και η έννοια του πολίτη που έχει προσλάβει πολλές και διαφορετικές διαστάσεις. Έτσι, γίνεται αναφορά στον ρόλο που αυτός αναλαμβάνει μέσα στην πολιτεία που ζει και δραστηριοποιείται, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχει και τον ρόλο που αυτός θα διαδραματίσει στη διατήρησή της.

Στη σημερινή εποχή η εκπαίδευση παίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του πολίτη ο οποίος με τη σειρά του θα αποτελέσει εγγύηση για τη δημιουργία μιας δημοκρατικής κοινωνίας, μιας κοινωνίας με δημοκρατικές αρχές.

Στην παρούσα εργασία θα παρουσιαστεί μια διδακτική προσπάθεια που έγινε με τους μαθητές και τις μαθήτριες της Ε΄ τάξης του 3ου Δημοτικού σχολείου Νέου Ψυχικού πάνω στην έννοια της δημοκρατικότητας και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που πηγάζουν απ’ αυτήν. Οι μαθητές και οι μαθήτριες προσέγγισαν το εξεταζόμενο θέμα μέσω της τέχνης. Επίσης, έγιναν δραματοποιήσεις, παιχνίδια ρόλων και δημιουργικές δραστηριότητες ρητορικής καθιστώντας τη διαδικασία ενδιαφέρουσα.

Η ιδέα του Γενικού Συμφέροντος και η εύνομη συνταγματική πολιτεία – Κοινωνικές προεκτάσεις στο σήμερα

Κοψιδάς Οδυσσέας, Οικονομολόγος
Μαυράκη Μελπομένη, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Ξενάκη Αντωνία, Γαλλικής Φιλολογίας

Το «Κοινωνικό Συμβόλαιο» αποτελεί το γνωστότερο φιλοσοφικό κείμενο του Ζαν Ζακ Ρουσσώ, το οποίο επρόκειτο να επηρεάσει συθέμελα την πνευματική και την πολιτική

κίνηση του 18ου αιώνα. Δημοσιεύοντας το 1762 το έργο «Κοινωνικό Συμβόλαιο» ή «Αρχές πολιτικού δικαίου» ο Ρουσσώ, παρουσιάζοντας τη θεωρία του για το κράτος και αναζητώντας το θεμέλιο της πολιτικής κοινωνίας, επιχειρεί να εκθέσει τους όρους μιας σταθερής και δίκαιης πολιτείας, θέτοντας την ελευθερία ως προϋπόθεση του δικαίου και το κοινό αγαθό ως δέον να ισχύει ως νόμος. Κεντρική θέση στην πολιτική του θεωρία κατέχει η έννοια της γενικής βούλησης, η οποία κατατείνει στο γενικό συμφέρον (άλλως στο κοινό αγαθό) και επί της οποίας ερείδεται η ιδέα της εύνομης συνταγματικής πολιτείας. Η γενική βούληση, η οποία απορρέει ως συμφωνία του σώματος με κάθε μέλος του και η οποία πηγάζει από όλους και εφαρμόζεται σε όλους, προσεγγίζεται από τον Ρουσσώ αφαιρετικά και αλγεβρικά, υπό την έννοια ότι δεν αποτελεί ένα άθροισμα ιδιαίτερων βουλήσεων, αλλά «άθροισμα διαφορών», μέσα από τις οποίες καθορίζεται το κοινό συμφέρον. Συμφωνα, με τη χαρακτηριστική διατύπωσή του, «αν αφαιρέσετε από τις επιμέρους βουλήσεις τα συν και τα πλην που αλληλοεξουδετερώνονται, θα απομένει ως υπόλοιπο η γενική βούληση» (Rousseau, 1990: 52). Άλλωστε, αυτό που γενικεύει τη βούληση είναι λιγότερο ο αριθμός των ψήφων και περισσότερο το κοινό συμφέρον που τις ενώνει (Rousseau, 1990: 60 - 61). Καταληκτικά, όπως εύστοχα έχει επισημανθεί το «κοινωνικό συμβόλαιο» δεν έχει άλλο θεμέλιο παρά το γενικό συμφέρον, το οποίο ανάγεται σε κανόνα απαράβατο και στο οποίο κατατείνει η κυρίαρχη, αναπαλλοτρίωτη και αδιαίρετη γενική βούληση, όπως τούτη προσεγγίζεται και ως ακολούθως, ως ένα εκ των συστατικών της ευνομούμενης ρουσσωικής πολιτείας.

Το φαινόμενο της διαφθοράς στο δημόσιο βίο της Κύπρου

Στυλιανού Ανδρέας, Προϊστάμενος Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου

Το φαινόμενο της διαφθοράς αποτελεί πλέον ένα πολυσύνθετο κοινωνικό φαινόμενο, με το οποίο είναι αντιμέτωπη όχι μόνο η Κύπρος, αλλά στο δικό του φάσμα βρίσκονται όλα τα κράτη παγκοσμίως. Ως τέτοιο γίνεται ακόμη πιο μεγάλο λόγω της διαρκούς ύφεσης, των χαμηλών ρυθμών ανάπτυξης, της αυξανόμενης ανεργίας των νέων κυρίως, και γενικά της φτώχειας των λαών, με προοπτικές καθόλου αισιόδοξες.

Ωστόσο, υπάρχει ένας έντονος προβληματισμός στον προσδιορισμό μιας κοινά αποδεχτής έννοιας της διαφθοράς, τι συνιστά διαφθορά και τι όχι και ποιες είναι οι συνιστώσες της. Η δυσκολία διατύπωσης ενός κοινά αποδεχτού ορισμού για τη διαφθορά επιβεβαιώνεται και από την απουσία του καθορισμού της στην Παγκόσμια Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς (The United Nations Convention against Corruption), εξαιτίας της έλλειψης συναίνεσης μεταξύ των κρατών, αφού εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως οι κοινωνικές, οικονομικές, πολιτιστικές και άλλες παραδοσιακές και ιστορικές αντιλήψεις των διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων των λαών.

Το μεγάλο ερώτημα είναι πώς μπορεί ένα κράτος να αντιμετωπίσει τη διαφθορά; Η απάντηση δυστυχώς είναι ότι η πλήρης εξάλειψη της διαφθοράς δεν μπορεί να γίνει με κανένα τρόπο. Πάντα υπήρχε από καταβολής κόσμου από τους πρωτόπλαστους μέχρι και σήμερα, όπου εκατοντάδες τέτοιες περιπτώσεις βλέπουμε καθημερινά από τα ΜΜΕ να συμβαίνουν και να αυξάνονται ραγδαία, με αποτέλεσμα να θέτουν σε κίνδυνο τη Δημοκρατία, να υπονομεύουν τη χρηστή διοίκηση, να μην σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, να υποσκάπτουν την εμπιστοσύνη του πολίτη απέναντι στο κράτος και τους θεσμούς του.

Ωστόσο, με τα ενδεδειγμένα μέτρα καταστολής από μέρους της Πολιτείας, αλλά και με σειρά άλλων μέτρων ευαισθητοποίησης των πολιτών, και, κυρίως, μέσω της ορθής αγωγής και παιδείας, με την ανάδειξη των αξιών της χρηστής διοίκησης, υπάρχει ελπίδα να αντιμετωπιστεί και να περιοριστεί το φαινόμενο της διαφθοράς.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ

Κριτική στη θεωρία των ατομικών δικαιωμάτων κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου

Αναστασάκη Μαρία, Εκπαιδευτικός ΠΕ05 & ΠΕ13, Υπ. Δρ. Παν/μίου Κρήτης

Στόχος της παρούσας μελέτης είναι να παρουσιάσει την κριτική σημαντικών Ελλήνων στοχαστών στη θεωρία των ατομικών δικαιωμάτων κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου και να καταδείξει τις αποκλίσεις τους, αλλά και τα κοινά τους σημεία. Η εν λόγω κριτική ασκήθηκε τόσο από την αριστερή διανόηση όσο και από τους φιλελεύθερους ριζοσπάστες, αλλά και από εκπροσώπους της φασιστικής διανόησης.

Η εργασία θα εστιάσει λοιπόν στις συμβολές δημοσιολόγων της περιόδου με διαφορετικές ιδεολογικές αφετηρίες, των οποίων ο λόγος και οι στρατηγικές επιχείρησαν να επηρεάσουν τις θεσμικές και πολιτικές εξελίξεις, καθώς και τους πολιτικούς προσανατολισμούς μιας κοινωνίας που βίωνε ριζικούς μετασχηματισμούς σε συνθήκες πολυπαραγοντικής και πολύμορφης κρίσης.

Μαρξιστική κριτική της θεωρίας των δικαιωμάτων αποτυπώνεται υποδειγματικά στις αναλύσεις του Σεραφείμ Μάξιμου, μια κορυφαία περίπτωση μαρξιστή θεωρητικού, τον οποίο επιλέξαμε μεταξύ των κλασικών μαρξιστών. Από τη σοσιαλιστική διανόηση επελέγη η περίπτωση του Αλέξανδρου Σβώλου, από τους σημαντικότερους Έλληνες πολιτειολόγους και διανοούμενους του Μεσοπολέμου. Τέλος, από τη δεξιά διανόηση, επελέγη η κριτική προσέγγιση των καθηγητών Συνταγματικού Δικαίου Κούμαρου και Μαντζούφα, αναλυτών του μεταξικού καθεστώτος.

Οι παραπάνω θεωρητικοί συμφωνούν ουσιαστικά με την άποψη ότι τα ατομικά δικαιώματα είναι χαρακτηριστικό του φιλελευθερισμού που, ως κατεξοχήν ιδεολογία της αστικής τάξης, επεδίωξε τη νομική κατοχύρωσή τους προκειμένου να προασπίσει τις αντιφεουδαρχικές κατακτήσεις της εν λόγω κοινωνικής τάξης.

Τα ατομικά δικαιώματα, επομένως, πόρρω απέχουν από το να έχουν καθολικό χαρακτήρα όπως παρουσιάζεται στη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη κι επιπλέον, χάνουν το χαρακτήρα τους ως όπλα των ασθενέσθερων τάξεων, με αποτέλεσμα η δημοκρατία να ταυτίζεται τελικά με την απόλυτη εξουσία μιας κοινωνικής τάξης επί του συνόλου των τάξεων. Κάποιοι στοχαστές φτάνουν στο σημείο να απορρίψουν

την έννοια των δικαιωμάτων αντικαθιστώντας την με αυτή του καθήκοντος, ενώ άλλοι τα αναγνωρίζουν τελικά ως ζωτικής σημασίας στοιχεία τόσο για την ατομική όσο και για την κοινωνική ζωή.

Ανθρώπινα δικαιώματα και εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη-απόψεις εκπαιδευτικών

Γάτου Σοφία, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
Τζαμπερής Νεζάμ, Διδάσκων Πανεπιστημίου Αιγαίου ΠΜΣ "Περιβαλλοντική Εκπαίδευση"

Η εκπαίδευση αποτελεί δίαυλο για την προώθηση και τη θεμελίωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που, αντίστοιχα, δίνουν μεγάλη προσοχή στην ίση και δίκαιη πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας παιδεία. Η σχέση εκπαίδευσης-δικαιωμάτων είναι αλληλένδετη και αλληλοεξαρτώμενη. Σκοπός της εκπαίδευσης-παιδείας είναι η πλήρης ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και η ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών. Προάγει την κατανόηση, την ανεκτικότητα και τη φιλία ανάμεσα σε όλα τα έθνη και σε όλες τις φυλές και τις θρησκευτικές ομάδες, και ευνοεί την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της ειρήνης.

Σε αυτό το πλαίσιο, σκοπός της εργασίας είναι η καταγραφή των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που υπηρετούν στον Δήμο της Αγίας Παρασκευής Αττικής σε ζητήματα που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και την εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη. Απώτερο στόχο αποτελεί η αξιοποίηση των ευρημάτων για τον σχεδιασμό παρεμβάσεων που θα προωθήσουν την αντιμετώπιση του σοβαρού αυτού ζητήματος. Για τις ανάγκες της έρευνας, η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε είναι εμπειρική ποσοτική με ερευνητικό εργαλείο το ερωτηματολόγιο. Η επιλογή του δείγματος πραγματοποιήθηκε με τυχαία δειγματοληψία και οφείλεται στο γεγονός ότι οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών, οι οποίοι αποτελούν πρότυπα για τους μαθητές, μελλοντικούς ενεργούς πολίτες, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της στάσης τους απέναντι στα ζητήματα των προκαταλήψεων και της διαφορετικότητας. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά το διάστημα 19-26 Μαΐου 2017 με συμμετοχή 128 ατόμων.

Από τα ευρήματα της έρευνας προκύπτει ότι η πλειονότητα των συμμετεχόντων δηλώνει σε μεγάλο βαθμό την άποψη ότι η Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στα ζητήματα της ανισότητας, των δυσμενών συνθηκών, του προσφυγικού και του μεταναστευτικού.

Από την Κασσάνδρα στη Λίλια: μία εκπαιδευτική προσέγγιση για το trafficking μέσα από το θέατρο και τον κινηματογράφο

Κατσαρού Βασιλική, Εκπαιδευτικός - οικονομολόγος
Βογιατζή Ειρήνη, Εκπαιδευτικός - φιλόλογος
Δεικτάκη Αναστασία, Εκπαιδευτικός - Κοινωνιολόγος

Η διδακτική μας πρόταση ακολουθεί την επιστημολογική αντίληψη για την ολιστική προσέγγιση της γνώσης και το πλαίσιο της εποικοδομητικής διάστασης και της κοινωνικοπολιτισμικής αλληλεπίδρασης στη διαδικασία της μάθησης. Υποστηρίζει τη συμμετοχή των μαθητών με ενεργό και συνεργατικό τρόπο και προωθεί ως μέθοδο την ομαδοσυνεργατική. Έχει σκοπό να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν σχέσεις συνεργασίας και ουσιαστικής επικοινωνίας και να ανακαλύψουν τις ιδιαίτερες περιπτώσεις καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις σύγχρονες κοινωνίες. Επιδιώκουμε, μέσα από την τέχνη και τον οπτικοακουστικό γραμματισμό των μαθητών να τους βοηθήσουμε να αναπτύξουνε σχέσεις αλληλεγγύης και εμπιστοσύνης και να προωθήσουμε την αναγκαιότητα μιας άλλης προσέγγισης που θα μας οδηγήσει σε συμπεριφορές αντιρατσιστικές, δημοκρατικές και ανθρωπιστικές. Η ανάπτυξη της δημιουργικής παράλληλα με την κριτική σκέψη θεωρείται αφενός απαραίτητη προϋπόθεση για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών, συνειδητοποιημένων και χειραφετημένων, και αφετέρου αναγκαία ικανότητα για την αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των σύγχρονων κοινωνιών και την αντιμετώπιση των προκλήσεων στον 21ο αιώνα.

Το δικαίωμα ως ασυμβίβαστος όρος της δημοκρατίας

Κοσμαδάκης Νίκος, Δημοσιογράφος

Πολλές φορές, στην καθημερινή ζωή χρησιμοποιούμε την έννοια του δικαιώματος. «Δικαίωμά μου είναι να έχω πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη», «δικαίωμά μου είναι να διεκδικήσω αυτό που θεωρώ σωστό» είναι προτάσεις που χρησιμοποιούμε με μεγάλη συχνότητα. Στην κοινή συνείδηση, το δικαίωμα λειτουργεί ως βέτο. Από τη στιγμή που κάποιος θα επικαλεστεί ένα συγκεκριμένο δικαίωμα, τότε ο συνομιλητής του ή μία πλειοψηφία ή ακόμη και το σύνολο της κοινωνίας των πολιτών δε μπορεί να το προσβάλλει.

Θα προσδιορίσω το δικαίωμα ως μέγεθος που έχει τη βάση του σε μία παραδοχή. Ο καθένας έχει τη μέγιστη δυνατή ελευθερία να διαμορφώνει τις σχέσεις του προς τους άλλους. Η ελευθερία αυτή έχει τα όρια της εκεί όπου αρχίζει η ίση ελευθερία του καθενός από όλους τους άλλους. Η ατομική ελευθερία δεν αφορά το συγκεκριμένο δρων άτομο αλλά όλα τα άτομα από κοινού που συνυπάρχουν. Το κάθε άτομο έχει μια δυνατότητα. Έχει

την ελευθερία να διαμορφώνει το βίο του όπως επιθυμεί και η ελευθερία αυτή είναι ίση με την ελευθερία του άλλου, ο οποίος επιθυμεί, επίσης, να διαμορφώσει το βίο του. Η ατομική ελευθερία προσδιορίζεται ως αυτονομία, η οποία λαμβάνει τη μορφή δικαιωμάτων.

Τα δικαιώματα δεν πρέπει να προσδιορίζονται ως ατομοκεντρικά μεγέθη. Αλλά, νοούνται πάντα με σχέσεις αμοιβαιότητας. Μέσα από αυτήν την εργασία, θα προσπαθήσω να καταδείξω τη θεμελίωση του δικαιώματος και πως χωρίς την εγκαθίδρυση μιας συλλογικής οντότητας που να τα αναγνωρίζει και να τα σέβεται, δε νοείται. Είναι η καντιανή σύλληψη του δικαιώματα. Με αυτόν τον τρόπο, δικαιολογείται η αντίληψη γιατί μια δημοκρατία δε μπορεί να προσδιοριστεί εάν η πολιτειακή εξουσία δε σέβεται τα δικαιώματα. Όπως, επίσης, ισχύει το αντίστροφο. Δηλαδή δε νοούνται δικαιώματα εάν οι συνθήκες δεν προσδιορίζουν το κάθε άτομο ως ελεύθερο και ίσο με τ' άλλα άτομα. Η ελευθερία και η ισότητα αυτή συναποτελούν το κανονιστικό ιδεώδες της δημοκρατίας.

Η άριστη κατανομή των οικονομικών πόρων στην αναγκαστική απαλλοτρίωση

Κοψιδάς Οδυσσέας, Διδάκτορας

Ο V. Pareto περιγράφει την άριστη κατανομή των οικονομικών πόρων η οποία επιτυγχάνει ταυτόχρονα την μέγιστη παραγωγική αποτελεσματικότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη. Το Σύνταγμα της Ελλάδας περιγράφει την διαδικασία της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης των ιδιοκτησιών όταν προκύπτει δημόσια ανάγκη. Τα κριτήρια αποζημίωσης για την απαλλοτρίωση αυτή δεν λαμβάνουν υπόψη τις θετικές και αρνητικές εξωτερικότητες που θα προκαλέσει το επιγενόμενο δημόσιο έργο. Συνέπεια αυτού του γεγονότος είναι η μη δίκαιη κοινωνικά κατανομή των οικονομικών πόρων. Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό την διερεύνηση αυτής της αδυναμίας του συστήματος αποζημίωσης που δεν ικανοποιεί τα κριτήρια της αριστοποίησης κατά Pareto.

Η γυναίκα στη δωδεκάλεκτο επιγραφή των νομών της Γόρτυνας. Θέση στην κοινωνία και δικαιώματα

Μπάρα Αθηνά, Φοιτήτρια Κοινωνιολογίας- Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η Δωδεκάδελτος επιγραφή των νόμων της Γόρτυνας χρονολογείται στο τέλος του 6ου αρχές του 5ου αιώνα π.Χ. Η θέση της Γυναίκας στο κείμενο των νόμων καθορίζεται με βάση τις χαρακτηριστικές ιδιότητες :

I. « Δούλη»
II. «Δούλη –Οικέα»

ΙΙ. «Ελευθέρα»

Ορισμένα από τα θέματα στα οποία υπάρχουν προβλέψεις -αναφορές στην γυναίκα, είναι: 1. ΒΙΑΣΜΟΙ. Στην περίπτωση βιασμού δούλης ,η ποινή του βιαστή είναι μικρότερη από την ποινή εάν η βιασθείσα ήταν ελευθέρα.

2. ΓΑΜΟΣ. Σύναψη γάμου σε ηλικία άνω των 12 ετών . Απαγορεύεται η διγαμία ή πολυγαμία. Σε γάμο μεταξύ δούλων-οικέων, στην περίπτωση θανάτου του συζύγου ή στην περίπτωση διαζυγίου, η δούλη οικέα λαμβάνει τα ανήκοντα σε αυτήν. Σε γάμο δούλων το παιδί ανήκει στον κύριο του ανδρός. Εάν χήρα ή διαζευγμένη δούλη γεννήσει παιδί ,αυτό παραδίδεται στον κύριο του πατέρα, και εάν αυτός δεν το δεχθεί στον κύριο της μητέρας. Εάν δούλη γεννήσει εξώγαμο παιδί αυτό περιέρχεται στον κύριο του πατέρα της. Εάν αυτός δεν υπάρχει στους κυρίους των αδελφών της.

3. ΔΙΑΖΥΓΙΟ. Το διαζύγιο προκύπτει εφόσον ο χωρισμός δηλώνεται με το ρήμα «διακρίνεσθαι», και ο γάμος λύεται με συμφωνία η μονομερώς. Εάν ο άνδρας ήταν αίτιος του χωρισμού όφειλε να καταβάλλει στην γυναίκα πέντε στατήρες.

4. ΠΡΟΙΚΑ.Ο πατέρας μπορεί εάν θέλει να δώσει στην μελλόνυμφη κόρη του τα περιουσιακά στοιχεία που δικαιούται, όχι όμως περισσότερα, και ενώπιον τριών ή περισσοτέρων ενηλίκων και ελευθέρων μαρτύρων.

5. ΥΙΟΘΕΣΙΕΣ. Απαγορεύεται η υιοθεσία από γυναίκα ή «άνηβο». Ο υιοθετών αναγγέλει την πράξη ενώπιον συναθροίσεως πολιτών. Εάν ο υιοθετήσας λόγω θανάτου εγκαταλείπει και γνήσιους υιούς, ο υἱοθετημένος λαμβάνει μερίδιο της περιουσίας «όπως ακριβώς οι κόρες από τους αδελφούς»

6. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ. Στους υιούς δίνονται τα 2/3 της κληρονομιάς και στις θυγατέρες το 1/3 ανεξαρτήτως του αριθμού τους.

Η Δημοκρατία συνάρτηση Παιδείας

Μπερερής Πέτρος, ε.τ. Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Κυρίτση Αλεξάνδρα, MSc. Συγκριτική Φιλολογία

Παιδεία, Δημοκρατία και Ελλάδα υπήρξαν έννοιες ταυτόσημες και μέσα απ' αυτή την πανάρχαια και μοναδική σχέση γεννήθηκε ο σημερινός ελληνοκεντρικός κόσμος.

Στην Ελλάδα με την Παιδεία και τους θεσμούς της πρωτοαναπτύχθηκε η Δημοκρατία, που έχει ως προϋπόθεση την υπερνίκηση των θρησκευτικών και μυθικών προλήψεων, την ανατροπή της βίας, την πραγματική άσκηση της εξουσίας από τον λαό, με έναν ρωμαλέο πολιτικό λόγο στηριζόμενο στον διάλογο, τη διαβούλευση και τον λογικό στοχασμό.

Η Δημοκρατία θεμελιώνεται πάνω σε οικουμενικές αξίες όπως η ελευθερία, η δικαιοσύνη, ο σεβασμός του άλλου και εκεί όπου οι πολίτες εκφράζουν την πολιτική τους βούληση αποκλειστικά κατά ορισμένους από τον νόμο τρόπους.

Η Παιδεία είναι ανθρωποπλαστική, θεραπευτική δύναμη ψυχής, άσκηση αρετής που

αποσκοπεί να μεταπλάσει τον άνθρωπο σε Άνθρωπο. Είναι η μόνη δύναμη που θα δημιουργήσει στο άτομο κοινωνική συνείδηση, η οποία θα αντικαταστήσει την επιθετικότητα με την διαλλακτικότητα. Θεμελιώνεται στο ότι προσφέρει την δυνατότητα για κριτική στάση απέναντι στη γνώση.

Γέννημα της Παιδείας, ο ανθρωπισμός, καλλιεργεί την πίστη στα ιδανικά και η ουσία της είναι ο αντιδογματισμός. Είναι μια δημιουργική-επικοινωνιακή δραστηριότητα και μια στάση που μπορεί να διαρκεί.

Στη προσπάθεια που γίνεται σήμερα, για προστασία και εμπέδωση των θεμελίων της Δημοκρατίας στην Ενωμένη Ευρώπη, η Παιδεία είναι ανάγκη να βρει το νέο ρόλο της. Ο τελικός στόχος της, κυρίαρχο σημείο στον προβληματισμό όλων των Ευρωπαϊκών Κρατών, είναι η δημιουργία ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων, που γνωρίζουν να ''ίστανται'' ως ικανά και τίμια στελέχη στις δύσκολες συνθήκες της σύγχρονης παραγωγικής διαδικασίας, αλλά και να ''υπάρχουν'' ως σκεπτόμενοι δημοκρατικοί πολίτες''.

Το δικαίωμα του παιδιού στη συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες, με έμφαση στις μουσικές, και η καταπολέμηση των διακρίσεων μέσω της συμμετοχής αυτής

Πούλου Ευγενία, Μουσικολόγος/ Μουσικοπαιδαγωγός

Στην προκειμένη ομιλία θα παρουσιαστεί το δικαίωμα του παιδιού στην συμμετοχή στον Πολιτισμό, τα οφέλη από την μουσική και πολιτιστική δραστηριότητα και οι τρόποι καταπολέμησης των διακρίσεων μέσω των δραστηριοτήτων αυτών, καθώς και το δικαίωμα στη μη διάκριση. Θα παρουσιαστούν περιπτώσεις διακρίσεων σε βάρος παιδιών που δυσκολεύουν ή καταστούν απαγορευτική την συμμετοχή τους στις παραπάνω δραστηριότητες και πως κάτι τέτοιο μπορεί να εξαληφθεί.

Θα παρουσιαστεί όλο το νομικό πλαίσιο για την προστασία του δικαιώματος του παιδιού στην πολιτιστική και μουσική δραστηριότητα, μέσα από Διεθνή Κείμενα και Συμβάσεις του ΟΗΕ, της UNESCO, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της ΕΕ. Ειδικά, θα αναφερθεί η πολιτική της ΕΕ σε σχέση με τον Πολιτισμό και θα παρουσιαστούν ευρωπαϊκοί μουσικοί θεσμοί και προγράμματα (European Union Youth Orchestra, Creative Europe, κά).

Θα παρουσιαστούν δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, όπως η Α/θμια και Β/θμια Εκπαίδευση, τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, Πολιτιστικά και Μουσικά Τμήματα των Δήμων, Φιλαρμονικές και Μπάντες, Πολιτιστικά Μουσικά Τμήματα των Ενοριών, χορωδίες, μουσικά σύνολα και πολιτιστικές δράσεις ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Επίσης, θα παρουσιαστεί η διαπολιτισμική εκπαίδευση και οι στόχοι της, Προγράμματα και Εκστρατείες («All equal – all different», «Μελίνα –Εκπαίδευση και Πολιτισμός», Ινστιτούτο «i-RED») και όλα τα μεγάλα Προγράμματα Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η προκειμένη ομιλία θα εμπλουτίσει τις γνώσεις των εκπαιδευτικών και τον τρόπο αντιμετώπισης διακριτικών συμπεριφορών, καθώς και όσων ασχολούνται με την εκπαίδευση και την τέχνη, όσον αφορά στην ενσωμάτωση παιδιών θυμάτων διακρίσεων στο σύνολο (πχ τάξη, χορωδία, ορχήστρα, θεατρική ομάδα, κτλ) και την συμβολή της συμμετοχής τους σε μουσικές και πολιτιστικές δραστηριότητες στην εξάλειψη των διακρίσεων αυτών. Θα προετοιμάσει και θα προϊδεάσει μελλοντικούς καλλιτέχνες και εκπαιδευτικούς και θα δώσει τρόπους αντιμετώπισης σε καταστάσεις διακρίσεων. Τέλος, η ομιλία μπορεί να φανεί χρήσιμη και σε γονείς, παιδιών θυμάτων διακρίσεων, τα οποία μπορούν να βρουν διέξοδο κι έναν εναλλακτικό τρόπο έκφρασης μέσω του Πολιτισμού.

Αυτός ο Κόσμος, ο μικρός, ο ... Ένας!

Τζανάκης Μιχαήλ, Φιλόγογος-συγγραφέας

Διεκδίκηση για τα αυτονόητα! Προβληματισμός για τα στοιχειώδη. Κι όμως τα ανθρώπινα δικαιώματα εξακολουθούν στον 21ο αιώνα να αποτελούν ένα τεράστιο θέμα σ' έναν Κόσμο, που για την ακρίβεια δεν είναι ένας, αλλά τρεις (Αναπτυγμένος, Αναπτυσσόμενος και Υπανάπτυκτος ή Τρίτος Κόσμος). Ένας Κόσμος που μέρος του απειλείται από τη θνησιμότητα της πληθώρας αγαθών κι ένα άλλο που η θνησιμότητα οφείλεται στη φτώχεια και τη στέρηση. Οι Ανισότητες γεννήθηκαν από τη χρονική στιγμή δημιουργίας των ανθρώπινων κοινωνιών. Δουλοκτητικό, φεουδαρχικό και καπιταλιστικό σύστημα εγγυήθηκαν και εγγυώνται τη διατήρηση των παραβιάσεων ακόμα και των πιο προφανών δικαιωμάτων του ανθρώπου. Τα «ανδράποδα» και τα «res» της αρχαιότητας, η «πραμάτεια» απ' τα σκλαβοπάζαρα της αποικιοκρατίας, οι «μπουρζουάδες» της φεουδαρχίας δεν διαφοροποιούνται και πολύ από το «προσωπικό» που στελεχώνει τις πολυεθνικές στη Νοτιοανατολική Ασία, ή τους κατοίκους στις φαβέλες της Λατινικής Αμερικής ή των slums της Αφρικής. Κι οι επαναστάσεις; Γαλλική, Οκτωβριανή, η Διακήρυξη του 1948 από τον ΟΗΕ; Μπορεί να προσβλέπει κάποιος πως το μέλλον δεν είναι καταδικασμένο να ανατροφοδοτεί τις ανισότητες; Πώς τα τεχνολογικά και επιστημονικά άλματα θα συμβάλλουν σε μια άλλου τύπου «παγκοσμιοποίηση» που δε θα εκμεταλλεύεται ο άνθρωπος τον άνθρωπο στη διαιώνιση του "homo homini lupus". Δικαιώματα ατομικά, πολιτικά, φυσικά κλπ είναι εξ ορισμού θύματα της ανισότητας, ή της ισχύος ή μήπως το πλήρωμα του χρόνου θα επουλώσει πληγές αιώνων; Ο ρόλος της σύγχρονης και απελευθερωμένης από «αυθεντίες» εκπαίδευσης μπορεί να συνδράμει σ' αυτήν την κατεύθυνση; Όλα όσα αποδέχονται οι πολλοί πως δεν «αλλάζουν», είναι εφικτό εν τέλει να τα αλλάξει εκείνος που πραγματικά το θέλει; Παιδαγωγική αναγκαιότητα –και πρόταση- το θέμα των «Ανθρώπινων Δικαιωμάτων» να διδάσκεται ως αυτοτελές αντικείμενο στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ως μέσο κοινωνικής αφύπνισης απέναντι στο πρόβλημα.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Η εκπροσώπηση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων του πολιτικού στίβου και η σύνδεση της με τα δικαιώματα και την ιδιότητα του πολίτη

Αδικημενάκη Μαρία, Νηπιαγωγός ΠΕ 60, Φοιτήτρια ΠΜΣ

Παρά τους αγώνες για την χορήγηση του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις γυναίκες, οι εξελίξεις δείχνουν ότι ναι μεν έχουν εισέλθει αρκετές γυναίκες στα κέντρα λήψης αποφάσεων σε σύγκριση με το παρελθόν, όμως εξακολουθεί να υπάρχει στις μέρες μας ένα σημαντικό έλλειμμα συμμετοχής των γυναικών στα κοινά και ειδικότερα στα κέντρα λήψης αποφάσεων του πολιτικού πεδίου δράσης. Στους υπόλοιπους τομείς της κοινωνικής ζωής η παρουσία των γυναικών, θεωρείται πλέον σήμερα αυτονόητη – και σε μερικούς είναι ιδιαίτερα δυναμική. Τα τελευταία χρόνια, επιχειρείται να γίνει μια σύνδεση της πολιτικής εκπροσώπησης των γυναικών με τα δικαιώματα και την ιδιότητα του πολίτη, τις πολιτικές συνδηλώσεις που αυτές οι έννοιες έχουν, καθώς και με τις σχέσεις των γυναικών με την πολιτική εξουσία, και προωθείται ταυτόχρονα η λήψη υποστηρικτικών μέτρων, που θα συντελέσουν σε αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική. Στην εισήγηση αυτή ελπίζεται να δοθούν χρήσιμες πληροφορίες σε όσους/ες ασχολούνται με τα ζητήματα φύλου και την παροχή ίσων δικαιωμάτων, αλλά και γενικά σε όλους/ες τους/τις ενδιαφερόμενους/ες.

Προσωπική και συλλογική συνείδηση και παιδαγωγική αυτονομία της σχολικής μονάδας

Βασιλειάδης Δημήτριος, Φοιτητής νομικής σχολής ΑΠΘ
Παπαϊωάννου Βασιλική, Σχολική Σύμβουλος

Η αυτονομία της σχολικής μονάδας συνδέεται στη διεθνή βιβλιογραφία με την παιδαγωγική – διδακτική, διοικητική και οικονομική αυτονομία της. Η έννοια της αυτονομίας της σχολικής μονάδας προσδιορίζεται με βάση τις τρέχουσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και στόχος της είναι να βελτιώσει την ποιότητα της

δημόσιας εκπαίδευσης. Η ενίσχυση της αυτονομίας της σχολικής μονάδας συνεπάγεται ανάπτυξη της δυνατότητάς της να προγραμματίζει, να οργανώνει, να υλοποιεί και να αξιολογεί αποτελεσματικά το έργο της, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και υποχρεώσεις όλων των μελών που την αποτελούν, αλλά και τις κοινωνικές ανισότητες που όχι μόνο διαιωνίζονται αλλά μπορούν και να δημιουργούνται στο χώρο του σχολείου.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η διαφοροποίηση που παρατηρείται σε κάθε σχολική κοινότητα σε πολλά επίπεδα [κουλτούρα, διαπολιτισμικότητα, κοινωνική προέλευση, γλωσσική επάρκεια, διάκριση των φύλων, πρόσβαση στην κοινωνία της πληροφορίας, η μη φοίτηση στο σχολείο (π.χ. ΡΟΜΑ), η μαθητική διαρροή, η φοίτηση σε διαφορετικούς τύπους σχολείων, ο αναλφαβητισμός κλπ.] η ενίσχυση της αυτοδυναμίας της σχολικής μονάδας σε παιδαγωγικό κυρίως επίπεδο, κρίνεται πιο απαραίτητη από ποτέ. Το σχολείο οφείλει να λαμβάνει υπόψη την εσωτερική, αρχικά, τροφοδότηση, μέσω της αυτοξιολόγησης, προκειμένου να ενθαρρύνει τους εκπαιδευτικούς να πάρουν στα χέρια τους εργαλεία που θα τους επιτρέψουν να καταλάβουν καλύτερα το πλαίσιο στο οποίο εργάζονται, να βελτιώσουν και να αντλήσουν ικανοποίηση από τη δουλειά τους και να δημιουργούν συνεργασίες, σπάζοντας τα δεσμά της επιστημονικής και παιδαγωγικής απομόνωσης, αναγνωρίζοντας τη συλλογική πέρα από την προσωπική συνείδηση.

Στην παρούσα μελέτη παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά της αυτονομίας της σχολικής μονάδας που συνδέονται με την προσωπική και συλλογική συνείδηση, συζητούνται επιλεκτικά συγκεκριμένα χαρακτηριστικά όπως η συνεργασία, η ευελιξία, η αποδοχή της διαφορετικότητας και η δικτύωση σχολείων μεταξύ τους και φωτίζονται τα χαρακτηριστικά της προσωπικής (π.χ. «ανάγκη του ανήκειν ») και συλλογικής συνείδησης (π.χ. ο νόμος της προτεραιότητας) στην υπηρεσία της επιβίωσης, της πληρότητας και της διασφάλισης της καλύτερης ύπαρξης της ομάδας.

Συστημική προσέγγιση των φορέων άμεσης συνδιαλλαγής του δημόσιου τομέα με χρήστες υπηρεσιών (υπό εξέλιξη έρευνα)

Σάρρας Σάββας, Κοινωνιολόγος, Σχέσεις Κράτους-Πολίτη «Συνήγορος του Πολίτη»

Σκοπός της έρευνας είναι η αποτύπωση της μορφής και του περιεχομένου της συνδιαλλαγής υπαλλήλων-πολιτών στα σημεία εκροής του συστήματος της Δημόσιας Διοίκησης.

Θεωρώντας το σύνολο της Δημόσιας Διοίκησης ως διακριτό σύστημα εντός του ευρύτερου κοινωνικού υπερ-συστήματος, διερευνώνται η δυναμικότητα, η πολυπλοκότητας των σχέσεων που αναπτύσσονται, η τελεολογική συμπεριφορά, καθώς και τα επικοινωνιακά χαρακτηριστικά στα αντίστοιχα σημεία εκροών του συστήματος.

Μεθοδολογία:

Θεωρητική υποστήριξη του συστημικού χαρακτήρα της Δημόσιας Διοίκησης και

διερεύνηση των επιμέρους χαρακτηριστικών του, με έμφαση στα σημεία εκροών του προς το κοινωνικό υπερ-σύστημα εντός του οποίο λειτουργεί.

Διερεύνηση δυσλειτουργιών επικοινωνίας στα σημεία εκροής του συστήματος, με χρήση ερωτηματολογίων προς τους διαχειριστές του συστήματος, δηλαδή τους δημόσιους υπαλλήλους.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Shifting paradigms of freedom: Democracy and education as dynamic gaming experiences against societal crises

Tzanaki Anna, Senior lecturer in law, Lund University - Faculty of Law

Following the euphoria during the early 2000s and the advent of the new millennium, the world not only experienced sharp economic setbacks but also was called to come to terms with a new curious paradox. Hopes for globalization, new technologies and political conciliation leading to human and economic progress were overtaken by trends to centralize power in economic and political markets away from direct control and participation of individual citizens via democratic processes. In this peculiar setting, the individual has become largely irrelevant and de facto delegitimized since its actions, views or ideas cannot be said to have an impact on the key decisionmaking actors of the Brave New World. Paradoxically, a more connected, developed and liberal world may simultaneously also entail reduced political accountability, diminished ownership and control over one's life, "rights" with no meaning attached and latent forms of social inequality such as access to the labor market or education.

Modernity and economic liberalization, however, need not necessarily be negatively associated but rather may serve as the impetus to tap on new forms of freedom. A push for decentralized governance and engaged education is argued for as strategies to avert crisis but most importantly for society, and the individuals within it, to thrive. Digitalisation and enhanced transparency enable personalised participation in democratic, political and educational governance. Rather than the individual being a subject of authority, it is set (free) to be the actor at centre stage of the game, with real access to, choice and decision making power. This bottom-up approach in democratic or educational organisation leads to initiative, influence and innovation – all necessary traits of a society of diverse but respected individuals to aspire to.

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η συμβολή των νέων μέσων επικοινωνίας στην εξέλιξη των σύγχρονων κοινωνικών κινημάτων

Πέππα Ματίνα, Υποψήφια διδάκτωρ, εκπαιδευτικός

Η τεχνολογική επανάσταση έχει συμβάλει σε μια ιστορική μετατόπιση από την παραδοσιακή μορφή της δημόσιας σφαίρας, σε μια νέα, παγκόσμια και ψηφιακή εναλλακτική. Ως εκ τούτου, οι Τεχνολογίες Πληροφόρησης και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) είναι σήμερα πλήρως ενσωματωμένες στο πεδίο της πολιτικής επικοινωνίας, της πολιτικής συμμετοχής και οργάνωσης, καθώς και στο πεδίο της συλλογικής και κινηματικής δράσης. Από τη «μάχη του Σηάτλ», έως την «Αραβική Άνοιξη» και το σύγχρονο φαινόμενο των «Αγανακτισμένων» στην Ισπανία και άλλες μεσογειακές χώρες, τα νέα μέσα επικοινωνίας διαδραμάτισαν εξέχοντα ρόλο στην οργάνωση, τον συντονισμό και τη διάδοση των κινητοποιήσεων, καθώς και στην γρήγορη αναμετάδοση πληροφοριών σχετικά με τις δράσεις που λάμβαναν χώρα. Η παρούσα μελέτη επιχειρεί να κατανοήσει τον ρόλο των νέων ψηφιακών μέσων, και συγκεκριμένα του Twitter, στην εξέλιξη των σύγχρονων κοινωνικών κινημάτων, εστιάζοντας στην Ελλάδα ως μελέτη περίπτωσης. Η Ελλάδα ανήκει στο λεγόμενο «Μεσογειακό» ή «Πολωμένο Πλουραλιστικό» μιντιακό μοντέλο, το οποίο και δεν έχει διερευνηθεί επαρκώς. Ως εκ τούτου, το κεντρικό ερευνητικό ερώτημα εξετάζει την σχέση μεταξύ της χρήσης Σελίδων Κοινωνικής Δικτύωσης (ΣΚΔ) και της συμμετοχής των πολιτών σε συλλογικές δράσεις και πολιτικές κινητοποιήσεις. Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε μέσω της συμπλήρωσης online ερωτηματολογίου, ενώ το δείγμα της έρευνας αποτελείται από τριακόσιους χρήστες σελίδων κοινωνικής δικτύωσης. Οι συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών ελέγχθηκαν στατιστικώς δια μέσω της ανάλυσης παραγόντων. Τα αποτελέσματα της έρευνας προτείνουν ότι η ώρα ενασχόλησης με τις ΣΚΔ δεν αποτελεί καθοριστικό παράγοντας. Εν αντιθέσει, ο τρόπος χρήσης των ΣΚΔ βρέθηκε ότι ασκεί σημαντική επιρροή στο βαθμό εμπλοκής των πολιτών σε συλλογικές δράσεις. Τέλος, πραγματοποιήθηκε συγκριτική ανάλυση μεταξύ των χρηστών του Facebook και του Twitter, τα αποτελέσματα της οποίας υποδεικνύουν ότι το Twitter κρίνεται καταλληλότερο όταν στόχος είναι η γρήγορη αναμετάδοση ενημερώσεων, και ο συντονισμός συλλογικών δράσεων. Τέλος, βάσει των αποτελεσμάτων, η παρούσα μελέτη υποστηρίζει τη θεωρία του κοινωνικού σχηματισμού των νέων μέσων.

Μέσα υπέρ-Μαζικής, υπό-Ενημέρωσης, ημί-Δημοκρατίας

Τζανάκης Μιχαήλ, Φιλόλογος-συγγραφέας

Η τερατώδης ανάπτυξη στο χώρο της τεχνολογίας των ΜΜΕ, επέδρασε ποικιλοτρόπως στο ρόλο τους. Οι παραδοσιακοί θεματοφύλακες του πλουραλισμού, άρα και της Δημοκρατίας μετατρέπονται σταδιακά σε φορείς ιδιότυπου ολοκληρωτισμού. Η μεταβίβαση του Τύπου από το δημοσιογραφικό κόσμο στον επιχειρηματικό, τον μετατρέπει από πνευματικό σε καταναλωτικό αγαθό. Η ανεξέλεγκτη δύναμή του δημιουργεί πρόβλημα διαχείρισής του από τους ίδιους που τον ελέγχουν. Η ιδιότυπη «μιντιακή» δημοκρατία ελλοχεύει κινδύνους που δεν επισημαίνονται πλέον μόνο από στοχαστές (πχ. Ουμπέρτο Έκο), αλλά και από τους ίδιους τους «εξαρτημένους» πλέον καταναλωτές. Η αντιστρόφως ανάλογη ποιότητα και ποσότητα της παρεχόμενης Ενημέρωσης, διαμορφώνει ένα διαφορετικό πεδίο στο χώρο των ΜΜΕ. Η εντυπωσιοθηρία προβάλλει ως πρώτιστος στόχος, το δημοσιογραφικό «χρέος» είναι η υπηρεσία στον εργοδότη σε καιρούς που κάθε μορφής εργασίας θεωρείται επισφαλής, ενώ στο Παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον των «Αγορών» δεν χωρούν «παρωχημένες» απόψεις, καταδικασμένες εκ των προτέρων να τεθούν στο περιθώριο. Η Ανάγνωση αντικαθίσταται από την παρακολούθηση, η Κριτική από τον Ψιττακισμό και την «αναπαραγωγή» της είδησης, ο εν δυνάμει εξεγερμένος πολίτης μετατρέπεται σε ευνουχισμένο φορολογούμενο, απορροφημένο από τη γοητεία του μικροαστικού ονείρου. Τα ΜΜΕ πλέον αποτελούν το «φούρνο μικροκυμάτων» που «καταψυγμένα» πρόσωπα και ιδέες μπορούν να προσφερθούν ως φρέσκα προϊόντα στο κοινό. Χτίζονται καριέρες με τον πιο παράδοξο τρόπο της «σαγήνης» του ψευτο-πλουραλισμού και της δημοκρατίας του τηλεκοντρόλ ή του «ποντικιού», που υποτίθεται δίνουν ελευθερίες στον πολίτη. Η καταγραφή των αλλαγών στο χώρο των ΜΜΕ τα τελευταία χρόνια προϊδεάζει για την υποκατάστασή τους από άλλους που πρώτα πρέπει να «δοκιμαστούν» στη νέα πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα που διαμορφώνεται παγκοσμίως.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Μαθητές ζωγραφίζουν τις εκλογές: οπτικός και πολιτειακός γραμματισμός

Αλτίνη Τατιάνα, Νηπιαγωγός, Φοιτήτρια ΑΠΘ
Βαμβακίδου Ιφιγένεια, Καθηγήτρια Νεοελληνικής Ιστορίας και Πολιτισμού

Η απεικόνιση της εκλογικής αναμέτρησης και το επικοινωνιακό περιεχόμενο των εκλογών στα παιδικά ιχνογραφήματα γίνεται αντικείμενο διερεύνησης στην παρούσα έρευνα με σκοπό να καταγράψουμε και να διερευνήσουμε τον τρόπο με τον οποίο μαθητές και μαθήτριες της Στ΄ τάξης του ελληνικού Δημοτικού Σχολείου αντιλαμβάνονται και ερμηνεύουν πολιτειακές έννοιες.

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 221 ιχνογραφήματα μαθητών που φοιτούσαν στην Στ' τάξη του Δημοτικού Σχολείου το σχολικό έτος 2012-13.

Το δείγμα συγκεντρώθηκε από Δημοτικά σχολεία της περιοχής της Φλώρινας, της Λάρισας και των Τρικάλων. Αρχικά, ζητήθηκε από τους μαθητές/τριες να ιχνογραφήσουν τις εικόνες που τους έρχονται στον μυαλό με το άκουσμα της λέξης «εκλογές». Δεν δόθηκαν κατευθυντήριες οδηγίες για να μην επηρεαστούν από τις αντιλήψεις ή από συγκεκριμένους άξονες, που προσδιορίζουν τη συγκεκριμένη έννοια. Αυτό συνέβη, επειδή επιθυμούσαμε να αποτυπώσουν οι ίδιοι οι μαθητές/τριες τις σκέψεις τους και τις ιδέες τους για τον όρο «εκλογές».

Το μεθοδολογικό εργαλείο που χρησιμοποιούμε για την ανάλυση των ιχνογραφημάτων είναι η σημειωτική μέθοδος σύμφωνα με το μοντέλο των Kress & Van Leeuwen (2010), όσον αφορά στην ανάγνωση της οπτικής επικοινωνίας. Στην έρευνά μας, επιλέξαμε παιδικά ιχνογραφήματα, επειδή η παραγωγή σημείων από παιδιά προσφέρει άρτιο μοντέλο σκέψης για τη δημιουργία σημείων.Ειδικότερα, αντιμετωπίζουμε τα ιχνογραφήματα ως μορφές επικοινωνίας, με τη σοβαρότητα που θα αντιμετωπίζαμε και τις γλωσσικές μορφές. Σε κάθε ιχνογράφημα αναλύουμε την ύπαρξη μορφών, το χρώμα, τα σύμβολα, τη θέση και το σχήμα της εικόνας, το κείμενο και την τεχνική που χρησιμοποιήθηκε.

Στόχος μας είναι να συνθέσουμε μια γενική γνωστική εικόνα της πολιτειακής κοινωνικοποίησης των μαθητών αυτής της ηλικιακής ομάδας όπως διαμορφώνεται από το σχολικό και το οικογενειακό μαθησιακό τους περιβάλλον.

Η διδασκαλία της Ιστορίας ως πεδίο διαβούλευσης και καλλιέργειας της δημοκρατικής πολιτειότητας: Εκπαιδεύοντας τους αυριανούς πολίτες

Αποστολόπουλος Νικόλαος, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, υποψήφιος διδάκτορας Παν/μίου Αιγαίου

Η ιστορική εκπαίδευση, έχοντας μια μακρά σύνδεση με την αγωγή του πολίτη, δύναται να αξιοποιηθεί ως πεδίο απόκτησης δημοκρατικών αξιών, στάσεων και δεξιοτήτων που προάγουν την ανεκτικότητα, την αποδοχή της διαφορετικότητας των οπτικών, καθώς και την ενεργό συμμετοχή των υποκειμένων της μάθησης.

Διαμέσου της αλληλεπίδρασης με κατάλληλα και συχνά αντικρουόμενα τεκμήρια από την εθνική, την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια ιστορία αλλά και της συμμετοχικής διαβούλευσης γύρω από προβληματικές καταστάσεις του παρελθόντος, επίμαχα ιστορικά θέματα ή ζητήματα δικαιοσύνης και ισότητας, με προεκτάσεις στο παρόν και στο μέλλον, οι μαθήτριες και οι μαθητές, παράλληλα με την ανάπτυξη της ιστορικής τους σκέψης, μπορούν να συλλογιστούν, να συνεργαστούν και να οδηγηθούν στην ανταλλαγή απόψεων, όπως επίσης και στη διατύπωση δικών τους (και όχι δοσμένων) έλλογων κρίσεων και συμπερασμάτων για τα αίτια των ιστορικών γεγονότων, τις συνέπειες και τη σημασία τους. Αυτού του είδους η πολυπρισματική και δυναμική προσέγγιση του παρελθόντος στο μάθημα της Ιστορίας, εξυπηρετεί τόσο τις συλλογικές ανάγκες και τα αιτήματα των κοινωνιών του παρόντος, όσο και τις αρχές της δημοκρατικής πολιτειότητας.

Επί της ουσίας, η εμπλαισίωση της ιστορικής εκπαίδευσης με τα παραπάνω χαρακτηριστικά, τις μεθοδολογικές πρακτικές και τους επιμέρους στόχους, συμβάλλει καθοριστικά προς την κατεύθυνση της εξοικείωσης με τις δημοκρατικές διαδικασίες και τον πλουραλισμό των εκδοχών που εγγενώς διακατέχει κάθε αφηγηματική απόπειρα ανασύστασης των θραυσμάτων του χθες.

Σε ένα τέτοιο περιβάλλον μάθησης, οι μαθήτριες και οι μαθητές διαπραγματευόμενοι όψεις του παρελθόντος, ασκούνται στη διαλογική συζήτηση, στη συμμετοχή και στη δράση για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων. Εκπαιδεύονται στην αποδοχή της ετερότητας, μυούνται στον κριτικό τρόπο σκέψης και αποκτούν μια κουλτούρα της δημοκρατίας (culture of democracy), έτσι ώστε να καταστούν ενεργά και σκεπτόμενα πολιτικά όντα.

Το δημοκρατικό έλλειμμα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και η κοινωνική δικαιοσύνη στον σχολικό οργανισμό

Γόγολα Αγγελική, Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής

Η δημοκρατική εκπαίδευση συνιστά παράγοντα με κοινωνικές, διοικητικές και παιδαγωγικές προεκτάσεις και αφορά όλους όσους συμμετέχουν συνειδητά ή μη στη

δημιουργία ή αναπαραγωγή της. Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις προς αυτή την κατεύθυνση, δημιουργούν υψηλές προσδοκίες, αλλά φαίνεται ότι δεν επαρκούν για την εδραίωσή της. Σκοπός της έρευνας είναι η ανίχνευση ύπαρξης δημοκρατικού ελλείμματος στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και ο προσδιορισμός των πτυχών της σχολικής ζωής όπου αυτό γίνεται αισθητό και δρα εις βάρος της κοινωνικής δικαιοσύνης. Διεξήχθη μια συγχρονική μελέτη σε εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του νομού Αργολίδας, ώστε να διερευνηθούν οι απόψεις τους για το δημοκρατικό έλλειμμα στην εκπαίδευση. Εκατόν ογδόντα δύο (182) εκπαιδευτικοί ανταποκρίθηκαν στην έρευνα, μέσω διαδικασίας μη αναλογικής στρωματοποιημένης δειγματοληψίας. Κλήθηκαν να αποκριθούν σε 35 ερωτήσεις, ενός ερωτηματολογίου που κατασκευάστηκε για τις ανάγκες της εν λόγω έρευνας. Η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων έγινε μέσω περιγραφικής στατιστικής, με τη βοήθεια του προγράμματος IBM SPSS statistics v.23. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν σημαντικές ελλείψεις και αδυναμίες του εκπαιδευτικού μας συστήματος, που εστιάζονται σε ζητήματα σχολικής αυτονομίας, ευελιξίας των αναλυτικών προγραμμάτων, συμμετοχής στις διαδικασίες λήψης απόφασης, επιμόρφωσης και επαγγελματικής ανάπτυξης, διαχείρισης της ετερότητας. Τα ερευνητικά ευρήματα δύναται να αξιοποιηθούν κυρίως ως εργαλεία προβληματισμού και να αποτελέσουν δίαυλο ανατροφοδότησης και διαλόγου μεταξύ των εκπαιδευτικών λειτουργών, των στελεχών και των υπευθύνων χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής.

Εκπαιδευτικό Δράμα και Συμμετοχή στα Κοινά

Πίγκου-Ρεπούση Μυρτώ, Θεατροπαιδαγωγός, μέλος ΣΕΠ Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Το Εκπαιδευτικό Δράμα αποτελεί μία όλο και πιο διαδεδομένη παιδαγωγική προσέγγιση με στόχους που υπερβαίνουν τη θεατρική εκπαίδευση των μαθητών και των μαθητριών και αφορούν στην ευρύτερη κοινωνική και πολιτική ανάπτυξή τους ως συμμετέχοντες στη γνώση και τα κοινά. Λόγω του βιωματικού και διαδραστικού του χαρακτήρα χρησιμοποιείται σε διαφορετικά εκπαιδευτικά πλαίσια έτσι ώστε να υποστηρίξει μία εκπαιδευτική ατζέντα που δεν αφορά μόνο στην κατάρτιση/μάθηση των παιδιών και των νέων αλλά και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων και την ανάπτυξη ταυτοτήτων όπως αυτή του εγγράμματου ή/και του ενεργού πολίτη. Διαφορετικές θεατροπαιδαγωγικές τεχνικές υπεισέρχονται στη μαθησιακή διαδικασία για να εμπλέξουν όχι μόνο πνευματικά αλλά και συναισθηματικά και σωματικά τους μαθητές και τις μαθήτριες σε έναν ολιστικό τρόπο διερεύνησης και γνώσης.

Στη συγκεκριμένη ανακοίνωση παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του διεθνούς ερευνητικού Προγράμματος "Νέοι, Θέατρο, Ριζοσπαστική Ελπίδα και Ηθικό Φαντασιακό: μια διαπολιτισμική έρευνα παιδαγωγικής του θεάτρου, παράστασης και ενεργού συμμετοχής στα κοινά" το οποίο συντονίζεται από την Διακεκριμένη Καθηγήτρια Kathleen

Gallagher και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Οντάριο (Πανεπιστήμιο του Τορόντο). Στο πρόγραμμα συμμετέχουν ερευνητές και σχολεία από τον Καναδά, την Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ταϊβάν, και την Ινδία και χρησιμοποιούν το εκπαιδευτικό δράμα ως παιδαγωγική και εθνολογική μέθοδο προκειμένου να διερευνηθούν, να αποτυπωθούν και, ενίοτε, να παραστασιοποιηθούν τα ενδιαφέροντα, οι αγωνίες και η ελπίδα των νέων όπως αποτυπώνονται στις ίδιες τους τις αφηγήσεις. Στα αποτελέσματα της έρευνας- για τα σχολεία της Αθήνας - συμπεριλαμβάνονται συμπεράσματα για τον τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχοντες αντιλαμβάνονται την Ελλάδα της κρίσης, τα προβλήματα και τις πιθανές προοπτικές, το ρόλο τους ως αυριανοί πολίτες ενώ ταυτόχρονα καταγράφονται τα θέματα και οι διαδικασίες που κινητοποιούν και εμπλέκουν ενεργά τους έφηβους – συμμετέχοντες στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

ΕΞΟΥΣΙΑ, ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΡΟΛΟΙ

Διοικητική παθογένεια και αναγκαιότητα αλλαγής του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

Παναγιωτόπουλος Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Δυτικής Ελλάδας
Περτέση Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός Π.Ε. 70, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια
Κυριαζή Αιμιλία, Εκπαιδευτικός Π.Ε. 70, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

Το έλλειμμα ποιότητας, οι στρεβλώσεις και οι αντιφάσεις της διοικητικής δομής του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος δυσχεραίνουν την αποτελεσματική λειτουργία του. Διαφαίνεται έντονα η ανάγκη μετάβασης από ένα συγκεντρωτικό εκπαιδευτικό σύστημα σε ένα αποκεντρωτικό τόσο μέσα από ριζικές μεταρρυθμίσεις όσο και από την εκ βάθρων ανασυγκρότηση του οικοδομήματος της ελληνικής εκπαίδευσης. Στην παρούσα εργασία αποτυπώνεται η ανάγκη βελτίωσης της αποδοτικότητας της διοίκησης του εκπαιδευτικού συστήματος με όρους ολικής ποιότητας, διαδικασία που θα οδηγήσει τόσο σε αύξηση της αποτελεσματικότητας όσο και στην ενεργό συμμετοχή των παραγόντων σε περιφερειακό επίπεδο. Καθίσταται δε αναγκαία η υιοθέτηση κατάλληλων στρατηγικών, οι οποίες θα οδηγήσουν στη δημιουργία ισχυρών περιφερειακών πόλων εκπαίδευσης με προσεκτικά διαρθρωμένη δομή και ενισχυμένες αρμοδιότητες σε διοικητικό επίπεδο.

Αναζητώντας την νομιμοποιητική βάση της συμμετοχής των εμπειρογνωμόνων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του Διεθνούς Δικαίου - Από την Πολιτεία του Πλάτωνα στην Οικολογική Τεχνοκρατία

Αυγερινοπούλου Διονυσία - Θεοδώρα, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Δικαίου, Επιστήμης και Τεχνολογίας

Αυτό το άρθρο εξετάζει το ερώτημα του πως έχουν μετεξελιχθεί τα ζητήματα της ενσωμάτωσης της επιστήμης, εν γένει, στους νόμους και τους διεθνείς περιβαλλοντικούς νόμους ειδικότερα, με την πάροδο των ετών, ενώ εστιάζει στα διδάγματα που μπορούν να εξαχθούν από το παρελθόν. Απαρχή της διερεύνησης του ζητήματος είναι η φιλοσοφία του

Πλάτωνος, καθώς ο Πλάτωνας είναι ένας από τους πρώτους φιλοσόφους που διερωτήθηκε για το αν θα πρέπει μια πόλη να κυβερνάται από τη τεχνοκρατία ή τη δημοκρατία προτάσσοντας ως καταλληλότερη επιλογή για διακυβέρνηση τον ρήτορα, διατηρώντας την επιφύλαξη ότι χρειάζεται η συμβολή των εμπειρογνωμόνων σε ζητήματα που απαιτούνται ειδικές γνώσεις. Η επιρροή του Πλάτωνα στο σύγχρονο νομοθέτη αποτελεί τομέα διερεύνησης μέσα από την ανάλυση διαφόρων εποχών και σταδίων με εστίαση στην εποχή του Διαφωτισμού και της Λογικής έως τις αρχές του 20ου αιώνα. Η παραδοχή του άρθρου είναι ότι η ιδέα του Πλάτωνα για την «ιδανική πολιτεία» έχει μετεξελιχθεί και επηρεάσει καταλυτικά τη διαμόρφωση της διεθνούς περιβαλλοντικής διακυβέρνησης μέσω της ενσωμάτωσης των επιστημονικών κοινοτήτων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του Διεθνούς Δικαίου. Ως εκ τούτου έχει συμβάλει στη διαμόρφωση της σύγχρονης έννοιας της τεχνοκρατίας, η οποία λειτουργώντας εν παραλλήλω με τους θεσμούς της δημοκρατικής διακυβέρνησης συνιστά την ενδεδειγμένη πρακτική για τις περιβαλλοντικές επιστήμες.

Άμεση ή αντιπροσωπευτική δημοκρατία; Ένα διαχρονικό δίλημμα υπό την έποψη της δημοψηφισματικής ιστορίας της Ελλάδας

Ζέρβας Νικόλαος, Υποψήφιος Διδάκτωρ ΕΚΠΑ

Καταστατική αρχή των δημοκρατικών κρατών είναι, μεταξύ άλλων, εκείνη της αντιπροσώπευσης. Σύμφωνα με την αντιπροσωπευτική αρχή η δημόσια εξουσία δεν ασκείται απευθείας από τους πολίτες, αλλά μέσω των νομίμων αντιπροσώπων τους. Τοιουτοτρόπως, εξασφαλίζεται τόσο η αποτελεσματικότητα, όσο και η ποιότητα της διακυβέρνησης. Για το λόγο αυτό, ήδη από τα μέσα του 19ου αιώνα, μετά το πέρας της Β' Γαλλικής Επανάστασης, τα ευρωπαϊκά κράτη άρχισαν να την υιοθετούν. Μάλιστα, η Ελλάδα ήταν από τις πρώτες χώρες που δομήθηκαν πάνω στο αντιπροσωπευτικό σύστημα, έχοντας αναγνωρίσει τα πολιτικά δικαιώματα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι, καθολικά για τους άρρενες πολίτες, ήδη από το 1844.

Μ'όλα τα προεκτεθέντα, μία από τις πτυχές της πολύπλευρης κρίσης, που αντιμετωπίζει η ελληνική πολιτεία την τελευταία δεκαετία, έχει θέσει εν αμφιβόλω την αντιπροσωπευτική αρχή. Η κρίση νομιμοποίησης του πολιτικού συστήματος, που πλήττει το ελληνικό κράτος, έχει αυξήσει αφ' ενός τις αμφισβητήσεις απέναντι στο αντιπροσωπευτικό σύστημα, αφ' ετέρου τους υποστηρικτές μιας ενδεχόμενης μετάβασης στο μοντέλο της άμεσης δημοκρατίας. Το κατά πόσον είναι εφικτή, με τα σημερινά πολιτικά και κοινωνικά δεδομένα, η συγκεκριμένη μετάβαση αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας εισήγησης.

Αναλύοντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του σημαντικότερου εκ των αμεσοδημοκρατικών θεσμών, του δημοψηφίσματος, θα εξετάσουμε τη δυνατότητα καθιέρωσής του ως βασικού μέσου λήψεως δημοσίων αποφάσεων στο ελληνικό γίγνεσθαι. Μελετώντας παράλληλα τη δημοψηφισματική ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας, θα

διαπιστώσουμε πως αντενδείκνυται η μετάβαση σ’ ένα αμεσοδημοκρατικό μοντέλο διακυβέρνησης, συνυπολογιζόμενων αρνητικών παραγόντων που διέπουν τις σύγχρονες κοινωνίες, όπως είναι η παραπληροφόρηση. Ως εκ τούτου, η εισήγησή μας πρόκειται να καταλήξει στην αναγκαιότητα διατήρησης του αντιπροσωπευτικού συστήματος διακυβέρνησης, με τομές που θα συνεισφέρουν στη βελτίωσή του και χαρακτηριστικότερες εξ’ αυτών την ενίσχυση των θεσμικών αντιβάρων απέναντι στην εκάστοτε κυβερνητική-πρωθυπουγοκεντρική εξουσία, καθώς και την επικράτηση της αξιοκρατικής αρχής στην ανάδειξη από το εκλογικό σώμα αντιπροσώπων στα δημόσια αξιώματα.

Το εγχείρημα της διοικητικής μεταρρύθμισης: προκλήσεις και δυνητικά αποτελέσματα

Ραμματά Μαρία, ΣΕΠΕ ΕΑΠ, Διδάσκουσα Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Πολλοί μελετητές της δημόσιας διοίκησης έχουν ασχοληθεί με το ζήτημα της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, ενώ η διεθνής βιβλιογραφία επί του θέματος είναι εξαιρετικά πλούσια. Πρόκληση για κάθε μελετητή της διοικητικής επιστήμης αποτελεί η αναζήτηση ενός μοντέλου και μίας μεθοδολογίας που θα οδηγήσει σε μία πιο βελτιωμένη απόδοση της δημόσιας διοίκησης σε σύγκριση με την παρούσα και η οποία θα διακρίνεται για τη διοικητική της αποτελεσματικότητα ενώ παράλληλα, θα διασφαλίζει την επιτυχή υλοποίηση των σύγχρονων πολλαπλών αποστολών της δημόσιας διοίκησης. Σήμερα, η παραδοσιακή βεμπεριανή δημόσια διοίκηση καλείται να αναπτύξει εύκαμπτα αντανακλαστικά και να εξοπλιστεί με ικανότητες άμεσης προσαρμογής στις ανάγκες της κοινωνίας, ταχείας ενσωμάτωσης των τρεχουσών εξελίξεων (τεχνολογικές, δημογραφικές, παγκόσμιων απειλών, κ.ά.) και ανταπόκρισης στα πολλαπλά αιτήματα μίας περισσότερο από ποτέ εκσυγχρονισμένης και απαιτητικής κοινωνίας.

Το παρόν κείμενο προβληματισμού θα αναπτύξει το πλαίσιο και τη λογική της σύγχρονης μεταρρυθμιστικής προσπάθειας, τα αίτια που οδηγούν αναπόδραστα σε μία επείγουσα μεταρρυθμιστική προσπάθεια στην ελληνική δημόσια διοίκηση, καθώς και τη στρατηγική της διοικητικής μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης.

Πρόκειται να αναλυθούν : 1) τα αίτια που οδηγούν τις περισσότερες χώρες στο εγχείρημα της μεταρρύθμισης, 2) οι τομείς μεταρρύθμισης (οικονομία, διοίκηση, προσωπικό, οργάνωση, επιμέρους τομεακές πολιτικές), 3) ο τρόπος και η διαδικασία μεταρρύθμισης που ακολουθείται (top/down, νομοθετική διάσταση, θεσμική-οργανωσιακή διάσταση). Θα γίνει αναφορά στις μνημονιακές δεσμεύσεις της χώρας μας για τη διοικητική μεταρρύθμιση. Και τέλος, θα εκτεθούν οι λόγοι για τους οποίους η μεταρρυθμιστική προσπάθεια αποτυγχάνει στη χώρα μας.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Οι μαθητικές κοινότητες, κύτταρα της δημοκρατικής ζωής του σχολείου

Βορβή Ιωάννα, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02
Δανιηλίδου Ευγενία, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02
Παπαγάλου Φωτεινή, Εκπαιδευτικός Π.Ε.19

Το σχολείο αποτελεί θεσμό ο οποίος κοινωνικοποιεί και συγχρόνως διαπαιδαγωγεί. Εκτός από τη μεταβίβαση γνώσεων επιδιώκει την προετοιμασία των μαθητών και αυριανών πολιτών για την ομαλότερη ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο καλλιεργώντας αντίστοιχες δεξιότητες, αξίες, στάσεις και συμπεριφορές.

Το σύγχρονο σχολείο αντιμετωπίζει συχνά προβληματικές καταστάσεις, που απορρέουν από ευρύτερα προβλήματα της κοινωνίας (κοινωνική ανισότητα, ρατσισμός, βία, κρίση αξιών κ.λπ.). Για την πρόληψη και την αποτελεσματική διαχείριση δυσλειτουργιών και δυσαρμονικών συμπεριφορών στη σχολική ζωή είναι σημαντική η δημοκρατική συμμετοχική οργάνωση και λειτουργία του σχολείου. Κομβικά ζητήματα που σχετίζονται με την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου είναι η συνεργασία και συμμετοχή όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην πραγματοποίηση σχολικών δράσεων που διαπνέονται από δημοκρατικό, ελεύθερο πνεύμα, αντίληψη συλλογικής προσπάθειας και υπευθυνότητα.

Στην κατεύθυνση της ενεργητικής συμμετοχής των μαθητών και της εφαρμογής δημοκρατικών διαδικασιών στη σχολική ζωή σημαντικές είναι οι μαθητικές κοινότητες, θεσμός με ιδιαίτερη παιδαγωγική αξία. Μέσω των μαθητικών κοινοτήτων οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να εκφραστούν, να ενισχύσουν τις αξίες τους, να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους, να κατανοήσουν τις υποχρεώσεις τους και να εξοικειωθούν με τις δημοκρατικές διεργασίες του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

Ωστόσο, ερευνητικά δεδομένα δείχνουν ότι τα μαθητικά συμβούλια έχουν αποδυναμωθεί στη συνείδηση των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας και δεν αξιοποιούνται οι πολλαπλές δυνατότητές τους για τον εμπλουτισμό της σχολικής ζωής και τη βελτίωση της ποιότητάς της. Η άποψη αυτή συνάδει με τα αποτελέσματα έρευνας που παρουσιάζεται στην παρούσα εργασία. Η έρευνα στόχευε στη διερεύνηση του βαθμού ουσιαστικής αξιοποίησης των μαθητικών συμβουλίων και πραγματοποιήθηκε σε

εκπαιδευτικούς Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, με το σκεπτικό ότι ο ρόλος τους στην προώθηση των στόχων των μαθητικών κοινοτήτων και στη δημοκρατική λειτουργία του σχολείου είναι σημαντικός και απαραίτητος. Δίνονται τα αποτελέσματα της έρευνας και κατατίθενται προτάσεις για την αναβάθμιση του θεσμού, που στηρίζονται στις προτάσεις των εκπαιδευτικών.

Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτικού: Δικαίωμα ή υποχρέωση;

Καδιανάκη Μαρία, Σχολικός Σύμβουλος

Η αυτοαξιολόγηση είναι η πιο διαδεδομένη και συνηθισμένη μορφή αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, εφόσον καθημερινά οι εκπαιδευτικοί κάνουν σκέψεις για τις επιτυχίες και τις αποτυχίες τους, ενώ συγχρόνως αξιολογούν τις προσπάθειες τους και τα αποτελέσματα της διδασκαλίας τους. Ωστόσο, αυτή η αυτονόητη πρακτική περνά απαρατήρητη, επειδή πραγματοποιείται αποσπασματικά, διαισθητικά, ανεπαίσθητα, ανεπίσημα και εμπειρικά, κυρίως όμως, επειδή δεν αξιοποιούνται τα πλεονεκτήματα που είναι σε θέση να προσφέρει η συστηματική εφαρμογή της.

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται τη σημαντικότητα της αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού και την ανάγκη αξιοποίησής της στην εκπαιδευτική πρακτική. Διαφαίνεται ότι υπάρχουν παράγοντες που αναστέλλουν την αυτοαξιολογική διαδικασία αλλά και παράγοντες που την υποβοηθούν. Το ερώτημα που τίθεται είναι: Μήπως οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να απαιτήσουν να αποκτήσουν ευκαιρίες και ικανότητες αυτοαξιολόγησης;

Αξιολόγηση εκπαιδευτικού «μέσα από τα μάτια των μαθητών του»

Καδιανάκη Μαρία, Σχολική Σύμβουλος

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού είναι διαδικασία δύσκολη, πολύπλευρη και πολύπλοκη, καθώς επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες οι οποίοι δεν μπορούν ούτε να αγνοηθούν ούτε και να απομονωθούν, ώστε να διερευνηθεί συστηματικά η επίδρασή τους στη διαδικασία της διδασκαλίας και της αξιολόγησης. Η δυσκολία εφαρμογής συστηματικής αξιολογικής διαδικασίας του εκπαιδευτικού έχει αποδοθεί σε ποικίλους παράγοντες. Ένας από αυτούς είναι η έλλειψη πρωτοβουλίας από την πλευρά των εκπαιδευτικών για εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης με διαδικασίες «από κάτω προς τα πάνω». Συνήθως οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι αξιολογούνται άτυπα σε καθημερινή βάση από τους μαθητές τους.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων μαθητών

πρωτοσχολικής ηλικίας για τη δασκάλα τους. Με μέσο συλλογής δεδομένων την ημιδομημένη συνέντευξη, έξι μαθητές Β΄ δημοτικού διατυπώνουν αξιολογικές κρίσεις για την εκπαιδευτικό της τάξης. Τολμούν να πουν τι τους ενοχλεί, τι τους στεναχωρεί, τι επιθυμούν, ποια παράπονα έχουν και κυρίως τι μπορεί να αλλάξει για να γίνει καλύτερη. Διαφαίνεται ότι οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία αξιολόγησης της εκπαιδευτικού, έχουν κριτική ικανότητα και αναπτύσσουν αυτονομία.

Βιώνοντας την ισοτιμία στη σχολική τάξη, μέσα από τη συμμετοχή στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Όλη η τάξη μια παρέα"

Ηλία Ελένη, Δρ. Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ΕΚΠΑ

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο: «Όλη η τάξη μια παρέα…» σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε σε δημόσιο νηπιαγωγείο, ώστε να διευκολύνει και να ενθαρρύνει το σύνολο των μαθητών στην κοινωνικοποίησή τους. Αποσκοπώντας στην καλλιέργεια της δημοκρατικής συνείδησης των αυριανών πολιτών, ως πρώτιστος στόχος του προγράμματος τίθεται τα νήπια να γνωρίσουν, να κατανοήσουν και να υιοθετήσουν τις αξίες της δημοκρατίας και της ισοτιμίας ως τρόπο λειτουργίας ενός κοινωνικού συνόλου, εν προκειμένω της σχολικής τάξης. Καθώς επιδιώκεται να δημιουργηθούν δημοκρατικά βιώματα στην εκπαιδευτική καθημερινότητα στο σχολικό πλαίσιο, δίνονται με βάση το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε κάθε νήπιο ισάριθμες ευκαιρίες να βρεθεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της σχολικής τάξης. Το νήπιο εκφράζει τα προσωπικά χαρακτηριστικά του, συμπληρώνοντας ένα συγκεκριμένο αριθμό κοινών πεδίων. Ακολουθεί η αξιοποίηση αυτών των χαρακτηριστικών από τους συμμαθητές του, με τη δημιουργία ομαδικών αφηγηματικών κειμένων (ιστοριών), που έχουν βασικό ήρωά τους το συγκεκριμένο νήπιο. Η απόλυτη ισοτιμία στην αντιμετώπιση όλων ανεξαιρέτως των μαθητών τόσο ως προς τον καθορισμό της σειράς και τη χρονική διάρκεια της συμμετοχής τους όσο και ως προς την ποιότητά της και τη βαρύτητα που της αποδίδεται, οδηγεί στην ανάδειξη της μοναδικότητας του κάθε προσώπου/μέλους της σχολικής τάξης. Έτσι προκύπτει αβίαστα ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, στις ιδιαιτερότητες του καθενός ενώ διαφαίνεται και η αρμονία, η πληρότητα, η ισορροπία της ομάδας, ως αποτέλεσμα της ποικιλίας των χαρακτηριστικών των μελών της. Στο πρόγραμμα περιλαμβάνεται και η συμμετοχή του εκπαιδευτικού με ίσους όρους. Αυτό επιτυγχάνεται καθώς ο εκπαιδευτικός δεν αναφέρεται στον ενήλικο εαυτό του αλλά επικεντρώνεται αποκλειστικά στην παιδική του ηλικία, ως ερέθισμα για τις αντίστοιχες αφηγήσεις των μαθητών του.

Δημοκρατία και Μετασχηματίζουσα Μάθηση: θεωρητικές συγκλίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές ενίσχυσης των δημοκρατικών δικαιωμάτων

Καλοκύρη Βασιλεία, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων, Καθηγήτρια-Σύμβουλος στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Η εισήγηση αφορά στην ανάδειξη της συσχέτισης μεταξύ της δημοκρατικής θεωρίας και της Θεωρίας της Μετασχηματίζουσας Μάθησης καθώς και σε προτάσεις εκπαιδευτικών πρακτικών προς ενίσχυση της συμμετοχικής δημοκρατίας και των δικαιωμάτων. Υπόβαθρο της προβληματικής μας αποτελεί η προσπάθεια για αντιμετώπιση στερεοτυπικών παραδοχών, ανισοτήτων και κοινωνικών αποκλεισμών, ως προκλήσεων που οξύνονται στην εποχή της κρίσης, υπονομεύοντας τα δημοκρατικά δικαιώματα και την ίδια την ουσία της δημοκρατίας. Αναδεικνύοντας τη σύγκλιση «δημοκρατικής παιδείας» και «μετασχηματίζουσας μάθησης» εισηγούμαστε ότι η σύγχρονη εκπαίδευση μπορεί να διαδραματίσει θετικό ρόλο ως «φορέας πολιτισμικής παρέμβασης» υπέρ των ανθρωπιστικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων, σε αντίθεση με τις παλαιότερες καταγγελίες για το σχολείο ως «ιδεολογικό μηχανισμό του κράτους».

Ειδικότερα, στο πρώτο μέρος της εργασίας ανιχνεύεται η αλληλο-συνάρτηση δημοκρατίας και μετασχηματίζουσας μάθησης, σύμφωνα με τον Mezirow και άλλους στοχαστές της σύγχρονης εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζεται ως εγγενές στοιχείο της δημοκρατίας η δημιουργία ευκαιριών για αυτο-μετασχηματισμό και επισημαίνεται η διασύνδεση με χαρακτηριστικά της μετασχηματίζουσας μάθησης, όπως τη διαμόρφωση συνθηκών κατανόησης που ευνοούν τη συμμετοχική δημοκρατία, τον κριτικό στοχασμό των παραδοχών, τον στοχαστικό διάλογο, την ενθάρρυνση της αυτο-ανάπτυξης και του αυτοπροσδιορισμού και την ανοχή στη διαφορετικότητα -δηλαδή αξίες που, θεωρητικά τουλάχιστον, συνδέονται με ελευθερίες και δικαιώματα. Επισημαίνεται ως βασικός στόχος της μετασχηματίζουσας μάθησης το να γίνονται οι μανθάνοντες πιο χειραφετημένοι, κοινωνικά υπεύθυνοι και αυτοδύναμοι, ενεργά υποκείμενα της πολιτισμικής αλλαγής. Συνακόλουθα, στο δεύτερο μέρος της εργασίας προτείνονται εκπαιδευτικές πρακτικές μετασχηματίζουσας μάθησης στο σχολείο και στην εκπαίδευση ενηλίκων (επιμόρφωση εκπαιδευτικών). Οι προτάσεις αφορούν σε συστηματική και σχεδιασμένη εφαρμογή εκπαιδευτικών παρεμβάσεων εν είδει προγραμμάτων «μετασχηματίζουσας μάθησης», που θέτουν σε προτεραιότητα την αποδόμηση στερεοτύπων και τη βιωματική εκτίμηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων.

Συνοψίζοντας, στην εποχή της κρίσης, η καλλιέργεια δημοκρατικής παιδείας συναντάται με την αξιοποίηση της μετασχηματίζουσας μάθησης στο σχολείο και στην εκπαίδευση ενηλίκων, και προς την κατεύθυνση αυτή χρειάζεται ανασχεδιασμός εκπαιδευτικών πρακτικών και αξιακών προτύπων.

Η ρητορική του μίσους και πώς επηρεάζει τη σχολική κοινότητα. Μια μελέτη περίπτωσης

Κατσιγιάννη Βικτωρία, Υποψήφια Μεταδιδάκτορας ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Καΐλα Μαρία, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Τα τελευταία χρόνια η μετανάστευση προσφύγων από την εμπόλεμη ζώνη στη Συρία και το Αφγανιστάν προς την Ελλάδα και την Ευρώπη γενικότερα, δημιούργησε την ανάγκη και το δικαίωμα παράλληλα για την εκπαίδευση των παιδιών - προσφύγων κατά το διάστημα που διαμένουν στην Ελλάδα, κυρίως σε κέντρα φιλοξενίας προσφύγων, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις. Με τη λειτουργία των Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων (ΔΥΕΠ) στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση καθορίστηκαν οι σχολικές μονάδες των Περιφερειακών Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με την έναρξη του σχολικού έτους 2016-17. Η εισήγηση αφορά στις μορφές εκδήλωσης ρητορικής του μίσους που εμφανίστηκαν και την επιρροή που άσκησαν στο σχολικό περιβάλλον μέσα από μία μελέτη περίπτωσης (σχολική μονάδα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που φιλοξενεί ΔΥΕΠ) τη χρονική περίοδο Φεβρουαρίου –Ιουνίου 2017.

Η ρητορική μίσους (hate speech) καλύπτει όλες τις μορφές έκφρασης που διασπείρουν, υποκινούν, προβάλλουν ή δικαιολογούν το ρατσιστικό μίσος, την ξενοφοβία, τον αντισημιτισμό ή άλλες μορφές μίσους βασισμένες στην έλλειψη ανεκτικότητας (Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation No. (97) 20). Το Συμβούλιο τους Ευρώπης θεωρεί τη ρητορική του μίσους απειλή για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα και σχεδίασε σχετική εκστρατεία με στόχο την κινητοποίηση των νέων ενάντια στη ρητορική μίσους δίνοντας εναλλακτικές «απαντήσεις» όπως είναι η εκπαίδευση, η πρόληψη, η ευαισθητοποίηση και η υποστήριξη στα θύματα

Ο ρόλος του σχολείου είναι καθοριστικός στην ενδυνάμωση ενός περιβάλλοντος αποδοχής και κατανόησης. Η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο στη διδασκαλία της αρμονικής συμβίωσης στις σχολικές κοινότητες και της προώθησης της ισότητας, του σεβασμού στη διαφορετικότητα και της αλληλεγγύης ώστε το σχολείο να αποτελεί περιβάλλον ασφάλειας και σεβασμού.

Οι διαφοροποιημένες δραστηριότητες κατά τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων ως εργαλείο υπέρβασης των ανισοτήτων

Παπαδάκη Αντωνία, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων

Η παρούσα εισήγηση έχει ως θέμα τη διαφοροποίηση των εργασιών που ανατίθενται στους μαθητές στο πλαίσιο των φιλολογικών μαθημάτων. Στόχος είναι η ανάδειξη της σημασίας της διαφοροποίησης της διδασκαλίας, προκειμένου όλοι οι μαθητές να

ενεργοποιηθούν και να διευκολυνθεί η διαδικασία της μάθησης. Η ελεύθερη επιλογή εργασιών, οι οποίες οργανώνονται με βάση τη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του Gaardner, λειτουργεί ως εργαλείο ενίσχυσης κινήτρων για τη μάθηση και αποτρέπει την περιθωριοποίηση μαθητών στο πλαίσιο της διδασκαλίας, η οποία μπορεί να οδηγήσει σταδιακά ακόμα και στη μαθητική διαρροή. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφοροποίηση της διδασκαλίας είναι σύμφυτη με τη δημοκρατική εκπαίδευση καθώς προσφέρει ευκαιρίες μάθησης για κάθε μαθητή μέσα στην τάξη και, επομένως, διευκολύνει την πρόσβαση όλων των μαθητών στο εκπαιδευτικό αγαθό, ο πλουραλισμός επιλογών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του μαθήματος ενθαρρύνει τη συμμετοχή στη διδακτική διαδικασία. Στην εισήγηση αυτή παρουσιάζονται παραδείγματα διαφοροποίησης εργασιών που έχουν ανατεθεί στους μαθητές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στα φιλολογικά μαθήματα για να εκπονήσουν εκτός σχολείου, προκειμένου οι εκπαιδευτικοί να αξιολογήσουν το τελικό αποτέλεσμα (product) της εκπαιδευτικής διαδικασίας αλλά και την πορεία της μάθησης του κάθε μαθητή. Οι εργασίες αυτές ανατέθηκαν στους μαθητές στο πλαίσιο δειγματικών διδασκαλιών που πραγματοποιήθηκαν από τη σχολική σύμβουλο φιλολόγων Πέλλας σε διάφορα σχολεία με πολύ θετικά αποτελέσματα, εφόσον αυξήθηκε η συμμετοχή των μαθητών που εκπόνησαν μια εργασία εκτός τάξης.

Από την ένταξη στη συνεκπαίδευση: προϋποθέσεις εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής της συνεκπαίδευσης

Παπαδανιήλ Μαρία, Σχολική Σύμβουλος

Η φιλοσοφία της συνεκπαίδευσης των παιδιών με αναπηρία στο γενικό σχολείο αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής. Η συνεκπαίδευση των παιδιών και των νέων, με και χωρίς αναπηρία, αποτελεί φιλοσοφικό προσανατολισμό του εκπαιδευτικού συστήματος κάθε σύγχρονης πολιτείας, αλλά και προσωπική ανθρώπινη ευθύνη για αλλαγές που σχετίζονται με την ανάγκη για ισότητα των ανθρώπων και τον σεβασμό στην αξιοπρέπεια και διαφορετικότητα. Κατά συνέπεια, σε κάθε ευρωπαϊκή, αλλά και μη ευρωπαϊκή χώρα ψηφίζονται νομοθετικές πράξεις, οι οποίες έχουν στόχο την προώθηση ενταξιακού μαθησιακού περιβάλλοντος για όλους τους μαθητές, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με αναπηρίες. Ο σκοπός της παρούσας εργασίας συνίσταται στη μελέτη της συνεκπαίδευσης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Αρχικά επιχειρείται ο εννοιολογικός προσδιορισμός των σημαντικότερων όρων που χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται από την εφαρμογή της ενταξιακής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, καθώς επίσης και η εξέλιξη των σύγχρονων πολιτικών της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Αν και η συνεκπαίδευση μαθητών με ΕΕΑ και αναπηρία υποστηρίζεται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, οι υποστηρικτικές υπηρεσίες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ελλειμματικές και με χαμηλό κοινωνικό έρεισμα. Συνακόλουθα, η

συνεκπαίδευση είναι ένα εγχείρημα το οποίο συναντά σημαντικά εμπόδια και για την εφαρμογή της είναι απαραίτητος ο μετασχηματισμός πολλών παραμέτρων, όπως οι στάσεις και οι αντιλήψεις δασκάλων, γονέων, και μαθητών, τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών, οι τεχνικές διδασκαλίας. Ως εκ τούτου, στη συνέχεια η εργασία αφενός αναφέρεται στα οφέλη της ενταξιακής εκπαίδευσης για όλους τους εμπλεκόμενους και αφετέρου αναλύει τις προϋποθέσεις και τους παράγοντες που συμβάλλουν στην εφαρμογή της.

Εκπαιδευτική και δημοκρατική μεταρρύθμιση μέσα από παραστάσεις αρχαίου δράματος στην Αυστραλία στις αρχές του 20ου αιώνα

Παπαζαφειροπούλου Όλγα, Υποψήφια Διδάκτορ, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Στην εισήγηση πρόκειται μέσα από πρωτότυπο υλικό που συνέλεξα από επιτόπια έρευνα σε βιβλιοθήκες της Αυστραλίας, να γίνουν διδακτικές προτάσεις για την άσκηση των δημοκρατικών θεσμών, μέσα από μαθητικές παραστάσεις αρχαίου δράματος. Η σύντομη ιστορική αναδρομή σε φοιτητικές παραστάσεις αρχαίας τραγωδίας στις αρχές του 20ου αιώνα στην Αυστραλία, θα λειτουργήσει ως προβολή στην σύγχρονη πολυπολιτισμική μας εποχή. Η πρώιμη σκηνική αναπαράσταση έργων αρχαίας τραγωδίας από φοιτητές, όπως Ιφιγένεια εν Ταύροις, Άκληστης, Αγαμέμνωνος, Αντιγόνης, δημιουργεί ένα γενικότερο ενδιαφέρον για το αρχαιοελληνικό πνεύμα και τις αξίες της αθηναϊκής δημοκρατίας. Παράλληλα δίδονται και διαλέξεις για το αρχαίο δράμα, στις οποίες τονίζεται η διαχρονική αξία των έργων, αλλά και η επιμορφωτική και ψυχαγωγική λειτουργία τους. Στα πλαίσια μίας συγκρητιστικής κουλτούρας γίνονται παραλληλισμοί μεταξύ των δραματουργικών παραστάσεων της αρχαίας Ελλάδας και της επικαιρότητας της προπολεμικής Αυστραλίας. Οι πολιτειακοί θεσμοί της αρχαίας Αθήνας θεωρούν ότι η τέχνη δεν αποτελεί προϊόν ιδιωτικής πρωτοβουλίας, αλλά την περιβάλλουν με την μορφή «αγώνα», στα πλαίσια θρησκευτικών εορτασμών. Τάση την οποία – όπως προκύπτει – ενστερνίζεται και η Αυστραλιανή Κοινοπολιτεία, θεσπίζοντας υπό μορφή κρατικού φεστιβάλ την εβδομάδα αρχαίου δράματος (διεθνούς), όπου συμμετέχουν όλοι οι πολιτισμοί που συναπαρτίζουν τον πληθυσμό της Αυστραλίας. Συμπερασματικά, ο παιδευτικός και μεταρρυθμιστικός ρόλος της αρχαίας τραγωδίας, την εντάσσει σε κεντρική θέση σε σχέση με την εύρυθμη λειτουργία του κράτους. Η πολιτιστική αναμόρφωση, όπως και η ένταξη των μειονοτικών κοινωνικών ομάδων σε ένα φόρουμ συλλογικής συνείδησης, επέρχεται με την επαφή των επιμέρους ομάδων με την αρχαιοελληνική σκέψη και αποτελεί μοντέλο και πρόταση για την σύγχρονη πραγματικότητα.

Ζητήματα λειτουργίας των σχολικών επιτροπών μετά τον Καλλικράτη: η περίπτωση της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών

Σιαμάγκας Δημήτριος, Διευθυντής 18ου Δημοτικού Σχολείου Σερρών

Η παρούσα εργασία ερευνά τις σχέσεις, που αναπτύσσονται μεταξύ Σχολικής Επιτροπής και Διεύθυνσης Σχολικών Μονάδων, στο πλαίσιο λειτουργίας της Ενιαίας Σχολικής Επιτροπής μετά την ψήφιση του Ν.3852/10. Ειδικότερα διερευνά τις απόψεις των Διευθυντών/ντριών των σχολικών μονάδων της Α/θμιας Εκπ/σης σχετικά με τη λειτουργία της Σχολικής Επιτροπής και του τρόπου με τον οποίο αντιμετωπίζει τη βασική αποστολή της: την αντιμετώπιση των λειτουργικών αναγκών των σχολείων.

Σκοπός είναι να καταγραφούν και να αναδειχθούν τα ελλείμματα της Σχολικής Επιτροπής καθώς και οι συνέπειές τους στη λειτουργία των σχολικών μονάδων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολικής Επιτροπής και της διαδικασίας με την οποία προμηθεύεται αγαθά και υπηρεσίες για τις ανάγκες των σχολικών μονάδων. Τα ευρήματα της εργασίας μας στηρίζονται σε εμπειρική έρευνα, που πραγματοποιήθηκε στο σύνολο των σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην περιφερειακή Ενότητα Σερρών το Νοέμβριο του 2017.

Στα αποτελέσματά της συμπεριλαμβάνονται το δημοκρατικό έλλειμμα στη λειτουργία Διοικητικών Συμβουλίων, η αναποτελεσματική λειτουργία της διαδικασίας προμηθειών κι η προβληματική επικοινωνία με τη διοίκηση των σχολικών μονάδων.

Κριτική Παιδαγωγική στο σύγχρονο σχολείο: Η καλλιέργεια της δημοκρατικής και κριτικής σκέψης των μαθητών, με την αξιοποίηση της Αριστοτελικής Ρητορικής – Ενδεικτικά παραδείγματα από την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, στο πλαίσιο των Διασχολικών Δικτύων Συνεργασίας επιστημονικής και παιδαγωγικής αρμοδιότητας της Σχολικής Συμβούλου

Ραμουτσάκη Ιωάννα, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων

Η παρούσα εισήγηση επιχειρεί να αναδείξει τη σημασία της παιδαγωγικής αξιοποίησης των εργαλείων και των τεχνικών της Ρητορικής του Αριστοτέλη, για την καλλιέργεια της δημοκρατικής και κριτικής σκέψης των μαθητών αλλά και της εν γένει προσωπικότητάς τους, υπό το πρίσμα της κριτικής παιδαγωγικής στο σύγχρονο σχολείο. Μια τέτοια πρόταση, κατ’ επέκταση, στοχεύει και στην πρόληψη ή στην αντιμετώπιση αρνητικών φαινομένων στη σχολική μονάδα, η οποία οφείλει να λειτουργεί ως πραγματική κοινότητα μάθησης προσώπων, που καλλιεργεί ισότιμα το πνεύμα και την ψυχή. Αρχικά, εξετάστηκαν έργα του Αριστοτέλη, όπως Ρητορική, Τοπικά, Αναλυτικά, Πολιτικά, σε συνδυασμό με το Γοργία του

Πλάτωνα και άλλες δόκιμες πηγές σύγχρονων εκπαιδευτικών προσεγγίσεων. Στη συνέχεια, τα ερευνητικά δεδομένα συνδυάστηκαν με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και εφαρμόστηκαν, στο πλαίσιο των Διασχολικών Δικτύων Συνεργασίας επιστημονικής και παιδαγωγικής αρμοδιότητας της συγγραφέως, σε φυσικό και προσομοιωμένο περιβάλλον σχολικού τμήματος, από τα οποία θα παρουσιαστούν ενδεικτικά παραδείγματα. Μέσα από την άσκηση στην ακρίβεια, στη σαφήνεια, στη συμμετρία, στη διαλεκτική σύζευξη των αντιθέτων, στην επιχειρηματολογία, που δεν προσβάλλει, δεν προωθεί τον ανταγωνισμό, αλλά πείθει, στην ενσυναίσθηση και στην ενεργητική ακρόαση, οι εκπαιδευόμενοι μπόρεσαν να οδηγηθούν, σταδιακά, στην ενδοσκόπηση, στην αυτοκριτική, στην κατανόηση και εσωτερίκευση αρχών, αξιών και κανόνων. Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί κατανόησαν ότι η αριστοτελική Ρητορική και Φιλοσοφία μας παρέχουν εξαιρετικά εργαλεία δουλειάς, για την αξιοποίηση της γλώσσας ως εργαλείου πειθούς, με στόχο την καλλιέργεια αξιών και στάσεων ζωής, η οποία, πολλές φορές, προϋποθέτει τον μετασχηματισμό στερεότυπων και μονολιθικών αντιλήψεων των εκπαιδευομένων. Η κριτική προσέγγιση ποικίλων θεμάτων, μέσα σε ένα μαθησιακό περιβάλλον καινοτόμο μεθοδολογικά, που κρατά σε εγρήγορση τους εκπαιδευόμενους και αμείωτο το ενδιαφέρον τους, αναδεικνύει τη Γραμματεία μας σε βασικό μέσο διαπαιδαγώγησης, πολιτικής αγωγής και παιδείας, ανοίγοντας το δρόμο για την αναβάθμιση και την ενίσχυση της ανθρωπιστικής παιδείας στο σημερινό σχολείο.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ

Συγκριτική αποτίμηση των Νόμων 4327/2015 και 4473/2017 ως προς την επιλογή των Διευθυντών Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Βλάχου Μαίρη, Φιλόλογος- Υποδιευθύντρια, Υπ. Διδάκτωρ Frederick University

Η εκπαίδευση θεωρείται ο κατεξοχήν φορέας γνώσης και οι μεταβολές που σημειώνονται στην εποχή μας, σε συνδυασμό με τη διείσδυση των νέων τεχνολογιών και την εφαρμογή των καινοτόμων προγραμμάτων αποτελούν βασικό παράγοντα του τρόπου σχεδιασμού των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων. Ιδιαίτερη έμφαση, όμως, δίνεται και στην ενίσχυση του ρόλου της σχολικής ηγεσίας τα τελευταία χρόνια, όπου η οικονομική κρίση και οι υφεσιακές πολιτικές δημιουργούν προβλήματα στον τρόπο λειτουργίας των σχολικών μονάδων και στη διαχείριση των διαφόρων προκλήσεων και προβλημάτων. Για τον λόγο αυτό, λοιπόν, το ενδιαφέρον πλέον εστιάζεται στον τρόπο επιλογής των σχολικών διευθυντών και στον τρόπο προσέγγισης του ρόλου τους από τους ίδιους τους σχολικούς διευθυντές.

Με βάση, λοιπόν, αυτά τα στοιχεία, στο συγκεκριμένο άρθρο επιχειρήθηκε η ανάλυση και η συγκριτική αποτίμηση των δύο τελευταίων νομοσχεδίων, που αφορούν τον τρόπο επιλογής των σχολικών Διευθυντών και, κυρίως, των σχολικών Διευθυντών των Λυκείων, προκειμένου να αναδειχθούν διαφοροποιήσεις και ομοιότητες στον τρόπο προσέγγισης της διαδικασίας της επιλογής των σχολικών Διευθυντών. Ειδικότερα, μετά την παρουσίαση του ρόλου της σχολικής ηγεσίας και της επιλογής των σχολικών Διευθυντών, στη συνέχεια παρουσιάζονται τα κριτήρια επιλογής τους, με βάση τα δύο τελευταία νομοσχέδια του 2015 και του 2017, που αφορούν την επιλογή των εκπαιδευτικών στελεχών. Η κριτική αποτίμηση των δύο νομοσχεδίων έγινε με την ανάλυση κριτικού λόγου, αναδεικνύοντας ποικίλες διαφοροποιήσεις, με κυριότερη αυτή, που αφορά τον ρόλο του Συλλόγου Διδασκόντων.

Επίσης, στο άρθρο αυτό επιχειρήθηκε η ανάλυση πιθανών δυσλειτουργιών των δύο αυτών νομοσχεδίων και διερευνήθηκε το αν μπορούν να καλύψουν πιθανά κενά, που είχαν σημειωθεί σε προηγούμενα νομοσχέδια, ενώ επίσης, προτάθηκαν και πιθανές αλλαγές, που θα μπορούσαν να αναβαθμίσουν και να εκσυγχρονίσουν τη συγκεκριμένη διαδικασία. Τέλος, στόχος αυτού του άρθρου είναι να εμπλουτίσει την ελληνική αρθρογραφία για τη διαδικασία επιλογής των σχολικών Διευθυντών, παρέχοντας τα απαραίτητα ερεθίσματα για την περαιτέρω διερεύνηση του θέματος.

Η σχολική κουλτούρα βασικός άξονας αλλαγής και αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση

Γκουτζέλας Αθανάσιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, μετ. Ειδική Αγωγή, Μέλος ΙΠΕΜ ΔΟΕ
Νούσια Χρυσούλα, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Στη συγκεκριμένη εργασία θα προβάλουμε τη σημασία της κουλτούρας και την σπουδαιότητα της ως κινητήριας δύναμης λειτουργίας στους σχολικούς οργανισμούς Σκοπός και στόχος είναι να αναδείξουμε ότι στα σχολεία με υγιείς κουλτούρες παρατηρήθηκε ένα αποδεκτό σύστημα κοινών αξιών, ομοφωνία για τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιηθούν οι επιδιώξεις, ανάληψη ηγετικού ρόλου από το διευθυντικό προσωπικό και συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων σε διαδικασίες ρουτίνας που σχετίζονται με την κουλτούρα.

Συνεπώς, για τη βελτίωση των σχολικών μονάδων αλλά και για αναγκαίες αλλαγές σ' αυτήν ο παράγοντας κουλτούρα δεν μπορεί να αγνοηθεί αφού η κουλτούρα καθορίζει την αποτελεσματικότητά τους.

Σε κάθε περίπτωση, η «κουλτούρα» αυτή διαφαίνεται από την πρώτη κιόλας επίσκεψη στη μονάδα: αντανακλάται στην εικόνα που παρουσιάζει το κτίριο, στις ζωγραφιές ή εκθέσεις των μαθητών που βρίσκονται κρεμασμένες στους τοίχους ή που απουσιάζουν απ' αυτούς, στα πρόσωπα των δασκάλων, της καθαρίστριας, του διευθυντή, στα μάτια των μαθητών, στις πρώτες κουβέντες που θα ακούσει ο επισκέπτης από ένα διάλογο, στον τρόπο που θα τον υποδεχτούν και θα τον καλημερίσουν.

Συμπερασματικά, θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι, «Σχολική Κουλτούρα» είναι οι στάσεις, οι απόψεις, οι αξίες και οι συμπεριφορές που επιδεικνύουν τα άτομα στη σχολική μονάδα όπου φοιτούν ή εργάζονται.

Αναμφίβολα, το θέμα της κουλτούρας στον οργανισμό γίνεται το κέντρο για μια

εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, μεγάλη ή μικρή, δεν είναι εύκολη και απαιτούνται όραμα και σαφείς στόχοι, αλλά πρώτιστα μελέτη και καλή γνώση της πραγματικότητας.

Οι συστάσεις του Ο.Ο.Σ.Α. για τη σχολική ηγεσία και αυτονομία στην Ελλάδα (2008-2017): Μια κριτική επισκόπηση

Καψάσκη Αγγελική, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων, ΣΕΠ ΕΑΠ

Οι διεθνείς οργανισμοί την εποχή της παγκοσμιοποίησης, στην οποία ζούμε, παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του λόγου των εθνών κρατών για την εκπαιδευτική πολιτική, επηρεάζουν τους κυβερνητικούς στόχους και έχουν σημαντικό ρόλο στην αλλαγή των δομών των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων .

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς Διεθνείς Οργανισμούς ,που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την εθνική πολιτική των κρατών σε παγκόσμια κλίμακα. Στη χώρα μας οι μνημονιακές δεσμεύσεις πολιτικής συνδέονται άμεσα με εφαρμογή λύσεων από την εργαλειοθήκη του Ο.Ο.Σ.Α .για την εκπαίδευση . Για το λόγο αυτό θα παρουσιάσουμε τις προτάσεις του οργανισμού αυτού στο θέμα της εκπαιδευτικής ηγεσίας και της σχολικής αυτονομίας, με στόχο να ερευνήσουμε με ποιο τρόπο και σε ποιο βαθμό οι πρακτικές, που προτείνει με την κατανεμημένη ηγεσία συντελούν στην ανάπτυξη της δημοκρατίας στο μικρο- επίπεδο της σχολικής μονάδας και συνδέονται με την εθνική πολιτική.

Το ερευνητικό υλικό της εισήγησής μας θα αποτελέσουν οι Εκθέσεις του Εθνικού συστήματος Παιδείας της Χώρας μας που ζήτησαν οι ελληνικές κυβερνήσεις από τον ΟΟΣΑ, και άλλες σχετικές αναφορές του την τελευταία δεκαετία . Οι συστάσεις αυτές πολιτικής θα συγκριθούν με τα επίσημα κείμενα του δημόσιου λόγου του ΟΟΣΑ όπως αναφορές, τους Δείκτες/ υποδείξεις και τις εργαλειοθήκες του Οργανισμού για το θέμα της σχολικής ηγεσίας από το 2008 ως τις μέρες μας, τομέα, όπου ο Οργανισμός αυτός έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες διεθνώς στο πλαίσιο του στρατηγικού του στόχου, της προώθησης της ποιοτικής διδασκαλίας . Στόχος της σύγκρισης είναι να ερευνηθεί κατά πόσο οι συστάσεις πολιτικής του ΟΟΣΑ διαφοροποιούνται σε σχέση με τη διεθνή δημόσιο λόγο του και τα γνωρίσματα της νέας δημόσιας διοίκησης που τον χαρακτηρίζει και κατά πόσο προσαρμόστηκαν σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες και το κοινωνικοπολιτικό συγκείμενο στην χώρα μας και ποιες οι πιθανές επιπτώσεις από την εφαρμογή τους στην πράξη .

Ο Διευθυντής/τρια της Εκπαιδευτικής Μονάδας ως Coach: Πώς το coaching μπορεί να επηρεάσει τους διευθυντές/τριες, τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές/τριες

Μπουρμπούλη Αγγελική, Υπεύθυνη Σπουδών και Έρευνας, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης

Έχει επανειλημμένα αποδειχθεί ότι οποιαδήποτε παρέμβαση για βελτίωση της αποτελεσματικότητας της σχολικής μονάδας συνδέεται άμεσα με την ατομική συμπεριφορά του/της διευθυντή/τριας και των εκπαιδευτικών της, ενώ ο ανθρώπινος παράγοντας είναι καθοριστικός για οποιαδήποτε συστηματική, διαδικαστική ή οργανωτική αλλαγή.

Το Coaching έχει αποδειχτεί ότι πολλαπλασιάζει την επίδραση της ηγεσίας στα αποτελέσματα των σχολικών μονάδων σε όρους παραγωγικότητας και επίτευξης στόχων, δέσμευσης, αποτελεσματικής επίλυσης εντάσεων και κρίσεων, όπως και οργανωτικής ανάπτυξης. Αυτό είναι ιδιαίτερα κρίσιμο, ιδιαίτερα την περίοδο αυτή που η φήμη της Δημόσιας Εκπαίδευσης βάλλεται πανταχόθεν, έχοντας ως αποτέλεσμα το χαμηλό ηθικό των

εκπαιδευτικών, τη συνεχή συρρίκνωση των διατιθέμενων πόρων και τις αυξανόμενες πιέσεις.

Με τα δεδομένα αυτά, οι διευθυντές/τριες των σχολικών μονάδων έχουν έναν νέο διπλό ρόλο να επιτελέσουν: από τη μια να κάνουν καλά τη δουλειά τους και από την άλλη να υποστηρίζουν την ομάδα των υφισταμένων και συνεργατών τους στο δρόμο της προσωπικής και συλλογικής ανάπτυξης τους.

Ο ρόλος αλλά και τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου διευθυντικού στελέχους περιλαμβάνουν στοιχεία τόσο από το Management όσο και από την Ηγεσία και σχετίζεται με το 'να λες στους ανθρώπους τι να κάνουν', ενώ το Coaching με το 'να βοηθάς τους ανθρώπους να αναπτύσσονται'. Όταν μιλάμε για Coaching για τον σύγχρονο Διευθυντή/τρια, αναφερόμαστε κυρίως στην ανάγκη για την υιοθέτηση μιας διαφορετικής προσέγγισης, χαρακτηριστικών και ρόλου προς τους υφισταμένους, που απαιτεί μικρότερη ανάγκη για έλεγχο και ταυτόχρονα την απόκτηση μιας βαθιάς αίσθησης ακεραιότητας, δεκτικότητας στην ανατροφοδοότηση και ανοικτότητας σε άλλες επιρροές. Ο Διευθυντής/τρια- Coach χρειάζεται να δείχνει ενσυναίσθηση και ταυτόχρονα επιθυμία για την ανάπτυξη των άλλων.

Η αποσαφήνιση των εννοιών, τα βασικά χαρακτηριστικά του Διευθυντή/τριας-coach και ο συμβουλευτικός ρόλος του Διευθυντή/τριας της σχολικής μονάδας είναι τα κύρια αντικείμενα μελέτης και αναφοράς της παρούσας εισήγησης.

Η επαγγελματική ικανοποίηση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο νομό Ηρακλείου

Σασλής-Θεοτοκάτος Γεώργιος, Μεταπτυχιακός φοιτητής

Είναι γεγονός ότι η επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και όλων γενικότερα των εργαζομένων αποτελεί βασική προτεραιότητα προκειμένου να ανταποκριθούν με επιτυχία στην εργασία τους αλλά και στις νέες προκλήσεις που έρχονται.

Σκοπός της έρευνας ήταν να διερευνήσει την επαγγελματική ικανοποίηση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης οι οποίοι υπηρετούν στο νομό Ηρακλείου Κρήτης. Πιο συγκεκριμένα, να διερευνήσει τους παράγοντες που κάνουν τους ανωτέρω εκπαιδευτικούς να αισθάνονται περισσότερο ή λιγότερο ικανοποιημένοι. Το δείγμα αποτέλεσαν 231 εκπαιδευτικοί που υπηρετούν τόσο στην πόλη του Ηρακλείου (πρωτεύουσα του νομού) όσο και στην ύπαιθρο του νομού. Η έρευνα διεξήχθη με τη βοήθεια ερωτηματολογίων που είχαν σχεδιαστεί για το σκοπό της. Επιλέχθηκε ο συγκεκριμένος νομός αφενός επειδή ο διεξάγων την έρευνα υπηρετεί ως αναπληρωτής αλλά και επειδή κάθε σχολικό έτος δέχεται έναν μεγάλο αριθμό αναπληρωτών εκπαιδευτικών σύμφωνα και με τα στοιχεία που παρατίθενται παρακάτω.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, η πλειοψηφία του δείγματος δηλώνει από μέτρια έως

πολύ ικανοποιημένη από το επάγγελμά της. Οι τομείς που παρατηρούνται τα ποσοστά μεγαλύτερης ικανοποίησης είναι οι διαπροσωπικές σχέσεις που διαμορφώνονται στο σχολείο, οι σχέσεις με τους μαθητές καθώς και το αίσθημα προαγωγής αξιών και οραμάτων όπως η ελευθερία, η ισότητα κ.α. Αντίθετα, οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί εκφράζουν μικρά ποσοστά ικανοποίησης για το εργασιακό καθεστώς με το οποίο εργάζονται για τις χαμηλές αποδοχές τους όπως επίσης για το γεγονός ότι το έργο τους δεν αναγνωρίζεται από ένα κομμάτι της κοινωνίας και πολλές φορές από την ίδια την Πολιτεία.

Μελλοντικές έρευνες επάνω στο θέμα της επαγγελματικής ικανοποίησης των αναπληρωτών εκπαιδευτικών πρέπει να πραγματοποιηθούν σε πανελλήνιο επίπεδο, για να καταγραφούν οι απόψεις ενός ευρύτερου δείγματος αλλά και να προταθούν από τους ίδιους λύσεις στα ζητήματα που τους απασχολούν οι οποίες αν εφαρμοστούν θα οδηγήσουν σε ακόμη μεγαλύτερα ποσοστά ικανοποίησης.

Απόψεις των υποψηφίων Διευθυντών Εκπαίδευσης σχετικά με τον Ν.43257/2015

Σιαμάγκας Δημήτριος, Διευθυντής 18ου Δημοτικού Σχολείου Σερρών
Κοτσάφτης Χρήστος, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Η διαδικασία επιλογής στελεχών εκπαίδευσης έχει υποστεί πλήθος αλλαγών στη χώρα μας στο πέρασμα των χρόνων. Κάθε φορά που θεσμοθετείται ένα νέο πλαίσιο, η συζήτηση φουντώνει και διεξάγεται όχι απαραίτητα στο στενό επιστημονικό πεδίο της διοίκησης της εκπαίδευσης. Με αφορμή τις επιλογές, που στηρίχτηκαν στον τελευταίο νόμο 4327/15, ο οποίος εισήγαγε για πρώτη φορά τη διαδικασία της ψηφοφορίας, γίνεται μια προσπάθεια να αξιολογηθεί και να αποτιμηθεί κατά την πρώτη και πιθανότατα τελευταία – καθώς κρίθηκε αντισυνταγματικός – εφαρμογή του μέσα από τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών, που συμμετείχαν στις διαδικασίες ως υποψήφιοι.

Ο σκοπός της εργασίας είναι να καταγράψει και να διερευνήσει τις απόψεις και τις αντιλήψεις των υποψήφιων για τη θέση του Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με την αξιοπιστία, την αντικειμενικότητα και την αποτελεσματικότητα του νέου θεσμικού πλαισίου, που προβλέπει ψηφοφορία μεταξύ των Διευθυντών σχολικών μονάδων. Στην ποσοτική έρευνα, που διεξήχθη την περίοδο Μάρτιος-Μάιος 2017με τη χρήση ερωτηματολογίου, πήραν μέρος είκοσι ένας εκπαιδευτικοί, υποψήφιοι Διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε μία από τις επτά Περιφερειακές Ενότητες της Κεντρικής Μακεδονίας.

Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι στην πλειοψηφία τους οι υποψήφιοι για τη θέση του Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης εκτιμούν ότι ο νέος νόμος δεν ενισχύει τη διοικητική αποκέντρωση, υποβαθμίζει τις σπουδές, δεν προάγει την αξιοκρατία και συναρτά τη διοικητική εξέλιξη με τις διαπροσωπικές σχέσεις. Επιπλέον, θεωρούν ότι η

μυστική ψηφοφορία στηρίζεται σε προσωπικές εκτιμήσεις με βάση το συναίσθημα, δεν έχει αντικειμενικά χαρακτηριστικά και υπονομεύει τις ανθρώπινες σχέσεις. Τέλος, η πλειοψηφία ενώ δεν απορρίπτει μια φανερή ψηφοφορία με αιτιολόγηση τάσσεται υπέρ της συνέντευξης από Συμβούλιο επιλογής, στην αξιοπιστία του οποίου θα συμβάλλουν πανεπιστημιακοί, ψυχολόγοι και δικαστικοί.

Η εργασία ανέδειξε τη συμφωνία με προηγούμενες έρευνες, που κατέγραψαν τις δημοφιλείς διαδικασίες επιλογής στελεχών, όπως και τη θητεία έναντι της μονιμότητας στις θέσεις ευθύνης.

Ο ρόλος των δημοκρατικών αξιών στην εκπαιδευτική ηγεσία

Τοτόλου Αγγελική, Διευθύντρια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κεφαλληνίας

Η ηγεσία ορίζεται ως ικανότητα άσκησης επιρροής σε μια ομάδα ανθρώπων προκειμένου να υλοποιηθεί ένα όραμα και οι επιδιωκόμενοι στόχοι. Η ουσία του θέματος είναι η έννοια της δύναμης. Ειδικότερα, πρόκειται για το είδος της δύναμης αλλά και τον τρόπο που ασκείται. Όμως, η ηγεσία δεν είναι αξιολογικά ουδέτερη. Χρειάζεται να μελετηθούν τα μέσα που χρησιμοποιεί ένας ηγέτης για να πετύχει τους στόχους του, αλλά και το περιεχόμενο των στόχων.

Η αξιοποίηση επιλεγμένης ελληνόγλωσσης και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας κατέτεινε στη διάκριση των μορφών άσκησης ηγεσίας. Αναδείχθηκε επίσης ο ρόλος της ηγεσίας στην προώθηση των αλλαγών και την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Οι επιδράσεις της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών τόσο στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου όσο και στην ανάπτυξη της κουλτούρας του σχολείου είναι σημαντικές.

Διαπιστώθηκε ότι οι σύγχρονες συνθήκες απαιτούν δημοκρατικό-συμμετοχικό στιλ ηγετικής συμπεριφοράς στο σχολείο. Οι ηγέτες αξιοποιούν τη συναισθηματική επιρροή για να πείσουν και να εμπνεύσουν τους άλλους. Βασικές συνιστώσες που σχετίζονται με το ρόλο του εκπαιδευτικού ηγέτη είναι το όραμα, το σχολικό κλίμα και η ενίσχυση της ομάδας. Ακόμα, η ηγεσία συνδέεται με το χειρισμό των αλλαγών. Οι οργανισμοί χρειάζονται ισχυρή ηγεσία για να επιτύχουν το βέλτιστο αποτέλεσμα. Δημιουργώντας νέες πρακτικές ηγεσίας, βασισμένες σε ηθική διάσταση των αξιών, το σχολείο μπορεί να μεταμορφωθεί από οργανισμό σε κοινότητα.

Αναδεικνύεται έτσι η ανάγκη για κατάλληλη προετοιμασία των εκπαιδευτικών ηγετών στην Ελλάδα προκειμένου επιτευχθεί βελτίωση του σχολείου και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Απαιτείται η ανάπτυξη ηγετικών δεξιοτήτων προκειμένου να ανταποκριθούν στις προκλήσεις για αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η σχέση μεταξύ οικονομικής κρίσης και κοινωνικών σχέσεων στους έλληνες εκπαιδευτικούς. Συγκριτική διερεύνηση μεταξύ εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Παπαπέτρου Σάββας, Κοινωνικός ψυχολόγος -ερευνητής

Η έννοια ανθεκτικότητα είναι πολυδιάστατη και εξαρτάται τόσο από ατομικούς - ενδογενείς, όσο και από εξωτερικούς παράγοντες και γι' αυτό δύσκολα μπορεί να προσδιοριστεί. Η ανθεκτικότητα βοηθά το άτομο να ξεπεράσει τις προκλήσεις και τις αντιξοότητες της ζωής και δημιουργείται και ενισχύεται μέσω της αλληλεπίδρασής του με το ευρύτερο περιβάλλον. Οι Έλληνες εκπαιδευτικοί για να αντιμετωπίσουν τόσο τις προκλήσεις, όσο και τις αντιξοότητες που επέφερε η οικονομική κρίση, χρειάζονται μια δυνατή αλληλεπίδραση μέσα από την οποία να αναπτύξουν ανθεκτικότητα.

Με την εργασία αυτή επιχειρούμε τη μέτρηση της ανθεκτικότητας των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (N=1656) αστικών, ημιαστικών, αγροτικών και νησιωτικών περιοχών σε σχέση με μεταβλητές και παραμέτρους οι οποίες σχετίζονται με την οικονομική κρίση και ενδέχεται να την επηρεάζουν.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα φάνηκε ότι υψηλό ποσοστό εκπαιδευτικών παρουσιάζουν μέτρια έως μεγάλη ανθεκτικότητα, υπάρχει μεγάλη και σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ της κλίμακας της ανθεκτικότητας και της ανταπόκρισης στην κάλυψη των οικονομικών υποχρεώσεων, παρατηρείται μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στους εκπαιδευτικούς και των δύο βαθμίδων με οικογένεια και οι εκπαιδευτικοί και των δύο βαθμίδων μέσα από τη λειτουργία του σχολείου και της οικογένειας παρουσιάζουν αυξημένη ανθεκτικότητα.

Συμπερασματικά φάνηκε ότι η οικονομική κρίση συσχετίζεται άμεσα με την ανθεκτικότητα των ελλήνων εκπαιδευτικών και των δύο βαθμίδων, οι οποίοι για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και τις αντιξοότητες που επέφερε η οικονομική κρίση, ανέπτυξαν δυνατή αλληλεπίδραση μέσα από την οποία ενισχύουν την ατομική ανθεκτικότητά τους.

Πρόληψη σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό

Περάκη Μακρή Μάνια/Μαρία, Εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπαίδευσης, Ειδική Παιδαγωγός, Κοινωνική Λειτουργός

Στην εισήγηση μας αναφερόμαστε στην Σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση παιδιών και εστιάζουμε στους τρόπους πρόληψης και ενημέρωσης του φαινόμενου στα παιδιά πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Παρουσιάζονται τα είδη της Σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης καθώς και τα σημάδια που πρέπει να μας ανησυχήσουν στην εμφάνιση και στην συμπεριφορά του παιδιού ώστε να διερευνήσουμε , εκπαιδευτικοί και γονείς , τι συμβαίνει στο παιδί.

Το προφίλ των δραστών κακοποίησης και εκμετάλλευσης παρουσιάζεται και επισημαίνεται ότι η πλειοψηφία των δραστών σεξουαλικής παρενόχλησης – κακοποίησης είναι ΑΝΤΡΕΣ ΓΝΩΣΤΟΙ στα παιδιά .

Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης είναι καθοριστικής σημασίας ,όπως και αυτός των γονέων , στην πρόληψη της Σεξουαλικής κακοποίησης .

Στην εισήγηση δίνονται αναλυτικά τρόποι ενημέρωσης και επικοινωνίας με τα παιδιά ώστε να μάθουν να προφυλάσσονται από κινδύνους κακοποίησης.

Γίνεται αναφορά σε ενδεικτικές δραστηριότητες που εμείς έχουμε πραγματοποιήσει στο Νηπιαγωγείο και μπορούν να γίνουν στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού καθώς και ιστορίες που μπορούν να διαβαστούν και να δουλευτούν με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού στην τάξη .

Η σεξουαλική κακοποίηση αφορά δυστυχώς διεθνώς 1 στα 5 παιδιά. Η ενημέρωση για το φαινόμενο κρίνεται απαραίτητη τόσο στα παιδιά όσο και σε γονείς , εκπαιδευτικούς αλλά και στην ευρύτερη κοινωνία , μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης αλλά και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Τα προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στο θέμα της Σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών πρέπει να αποτελούν μέρος του προγράμματος των σχολικών δραστηριοτήτων στα σχολεία της Πρωτοβάθμιας αλλά και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Πρέπει να γίνει καταγραφή και αξιολόγηση προγραμμάτων πρόληψης της Σεξουαλικής Κακοποίησης παιδιών αλλά και αξιοποίηση και διάχυση τους τόσο στα σχολεία της πρωτοβάθμιας όσο και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι το θέμα αυτό αφορά όλους και ότι δεν πρέπει να γυρνάμε τις πλάτες μας σε αυτό.

Ο Λαϊκισμός ως απότοκο της δημοκρατικής και κοινωνικής κρίσης

Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης, Δρ. Πολιτικής Επιστήμης, Ερευνητής Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Παν. Κρήτης
Μαυροζαχαράκης Εμμανουήλ, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Ερευνητής Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παππάς Ηλίας, Υποψήφιος Διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης, Ερευνητής Κέντρου Ευρωπαικής Πολιτικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η πολυεπίπεδη κρίση που προέκυψε ως χρηματοπιστωτική και εν συνεχεία εξέλαβε διάφορες εκφάνσεις στην Ευρώπη προσέφερε αρκετό χώρο για την ανάπτυξη λαϊκιστικών εναλλακτικών λύσεων στον δημόσιο διάλογο. Αρκετά πολιτικά κόμματα που μέχρι εκείνη τη στιγμή είχαν περιορισμένη απήχηση σε εκλογικό και πολιτικό επίπεδο, ενισχύθηκαν μέσω της υιοθέτησης μιας αντιδραστικής και εν πολλοίς ακραίας στρατηγικής η οποία περιλάμβανε μια αντιευρωπαϊκή ρητορική στο πλαίσιο μιας συνειδητής προσπάθειας δημιουργίας ενός εξωτερικού εχθρού, ώστε να συγκεντρώσουν τον αυξανόμενο αριθμό απογοητευμένων ψηφοφόρων, οι οποίοι επιδέχονταν και τις πρώτες δραματικές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες της κρίσης.

Σε όλη τη Νότια Ευρώπη αλλά και στην Κεντρική, αναδύθηκαν κόμματα που μπορούν να καταταχθούν είτε στον ακροδεξιό είτε στον ακροαριστερό λαϊκισμό, όπως το AfD στη Γερμανία και οι PODEMOS στην Ισπανία. Αυτό το στοιχείο που θα πρέπει να επισημανθεί είναι ότι η ανάπτυξη της αντισυστημικής ατζέντας αυτών των περιπτώσεων κομμάτων συνδέεται άμεσα με τις αρνητικές κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της πολυεπίπεδης κρίσης που μαστίζει την Ευρωζώνη, η οποία έχει αυξήσει τα επίπεδα των κοινωνικών προβλημάτων, της ανισότητας, του κοινωνικού αποκλεισμού και ταυτόχρονα οι περιοριστικές πολιτικές έχουν αποτύχει κυρίως για την αντιμετώπιση των οικονομικών ανισοτήτων, ενώ έχουν αποδιαρθρώσει το κράτος πρόνοιας και κατά συνέπεια τον σταθεροποιητικό ρόλο του.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η σύνδεση των κοινωνικών, οικονομικών αλλά και των δημοκρατικών συνεπειών της κρίσης με τη λαϊκίστικη ρητορική των προαναφερθέντων κομμάτων μέσω της μελέτης συγκεκριμένων περιπτώσεων αυτών ανά την Ευρώπη, προκειμένου να προσδιοριστούν τα κύρια χαρακτηριστικά τους, ώστε να αποτυπωθεί το μέγεθος της επίπτωσης της κρίσης στην μεταλλαγή της πολιτικής κουλτούρας και έκφρασης σε μεγάλο φάσμα χωρών της Ευρωζώνης.

European Pillar of Social Rights: a (un)promising step towards a social Europe

Bafaloukou Maria, LLM, Political Scientist. Ph.D. Candidate. Panteion University

The present paper attempts to examine the "European Pillar of Social Rights" which has been jointly signed by the European Parliament, the Council and the Commission on 17 November 2017, at Social Summit. A plethora of violations in relation to social rights illustrates that Social Europe is in need of reorientation. During the last decades the much-vaunted European Welfare States have been under a slow deterioration that has been accelerated because of the 2008 financial crisis and the implementation of the austerity measures across Europe. Unemployment, poverty and inequality have reached unacceptably high levels across the continent. Hence, the social crisis emphasizes the argument that social rights are inherently vague and lacking in clarity. Moreover, the social crisis unravels the hollowness that lies at the heart of "Social Europe". Obviously, Europe should be equipped with a vigorous and tangible social dimension. The "European Pillar of Social Rights" which was initially launched by the President of the European Commission, sets a new perspective within the European Society, by clarifying the notion that both economic and social development will be essential for the Union's future development. The Pillar sets out 20 principles for better living and working conditions for Europe's citizens.

The paper analyses the contribution of the "European Pillar of Social Rights" to the protection of the social rights. The aim is to examine to what extent "constitutionalization" of social rights could be transformed from a rhetoric perspective to a more pragmatistic one within the European Integration. This paper firstly attempts to provide a comprehensive review and critique of the benefits and possible weaknesses of the new initiative of the European Commission. Secondly, it attempts to estimate whether the "European Pillar of Social Rights" will be a useful instrument to settle the issue regarding the unclear legal nature of social rights.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΤΕΧΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η ένταξη των τεχνών στη μαθησιακή διαδικασία ως απάντηση στη νοησιαρχία

Αθανασέκου Μαρία, Ιστορικός Τέχνης - Επ. Συνεργάτης ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης - μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ
Αργυριάδης Αλέξανδρος, Επίκουρος καθηγητής Ειδικής Αγωγής, Frederick University
Μερτζάνη Ασημίνα, Κοινωνιολόγος - Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων

Σε μια άκρως «χρησιμοθηρική» κοινωνία, που παραγκωνίζει τις ανθρωπιστικές σπουδές για να δώσει έμφαση στην κατεύθυνση της τεχνολογίας, η ενασχόληση με την τέχνη και η ένταξή της στη μαθησιακή διαδικασία προβάλλει πιο επιτακτική από ποτέ. Τα εκπαιδευτικά συστήματα, ανά τους αιώνες, εστιάζουν στη νοησιαρχία, στον ορθολογισμό, με στόχο τη δημιουργία ανερχόμενων και επίδοξων τεχνοκρατών παραμελώντας την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών. Η νοησιαρχία, η φιλοσοφική τάση που δίνει την προτεραιότητα στο νου και στα προϊόντα της νόησης, ο Ιντελεκτουαλισμός, προάγεται σε βάρος της φαντασίας και της δημιουργικότητας. Όπως πολλά γνωστικά αντικείμενα των ανθρωπιστικών σπουδών και η τέχνη παραμένει ένας τομέας ενδιαφέροντος με μη άμεσα ή απτά αποτελέσματα. Αυτό είναι το μεγαλύτερο μειονέκτημα των θεωρητικών αντικειμένων. Στις ξένες γλώσσες ή στα μαθηματικά, εφαρμόζονται άμεσα οι γνώσεις, ενώ η εφαρμογή της τέχνης είναι λιγότερο άμεση και ο μαθητής αποθαρρύνεται από τη μελέτη της, γιατί είναι συντονισμένος στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα της γρήγορης εφαρμογής και των άμεσων αποτελεσμάτων. Η σύγχρονη εκπαίδευση, όπως και η κοινωνία, αποθεώνουν τη λογική, τη χρησιμοθηρικότητα, το «πρακτικό», χαρακτηρίζοντας την τέχνη ως κάτι ανώφελο που έχει μια τυπική θέση στο πρόγραμμα χωρίς να αξιοποιείται στο έπακρο. Πολλές μελέτες έχουν καταδείξει τη σημασία της ένταξης της τέχνης στη μαθησιακή διαδικασία και τα πολλαπλά οφέλη που συνεπάγονται για τον εκπαιδευόμενο-μαθητή. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να υπογραμμίσει τη θετική και καίρια συμβολή της τέχνης σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο. Εστιάζει στα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα και το αντίκρισμα της ένταξης της στην ευρύτερη δημόσια σφαίρα και το πολιτισμικό περιβάλλον, καθώς και στην προσωπική εξέλιξη όσων έρχονται σε επαφή μαζί της. Πρόκειται για βιβλιογραφική ανασκόπηση σε βάσεις δεδομένων και σε φυσικές βιβλιοθήκες. Τα

αποτελέσματα της μελέτης κατέδειξαν την ανάγκη τοποθέτησης των τεχνών σε ανάλογο επίπεδο με τα υπόλοιπα μαθήματα καθώς και την εστίαση της σύγχρονης έρευνας στην διαθεματική διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων μέσω των τεχνών.

Ετερότητα - ξενότητα και ορθόδοξη χριστιανική παράδοση

Δούκη Ιορδάνα, Εκπαιδευτικός

Η εισήγηση βασίζεται σε μεταπτυχιακή εργασία που υποβλήθηκε και κρίθηκε στο παιδαγωγικό τμήμα δημοτικής εκπαίδευσης, της σχολής επιστημών της αγωγής, του πανεπιστημίου Κρήτης.

Ο προβληματισμός της τοποθετείται στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικής κοινωνίας, σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης.

Κινούμενη στην προοπτική της αντίληψης ότι η ανοιχτότητα αποτελεί διαδικασία που μαθαίνεται και η χριστιανική θέαση στη βάση της οντολογίας που εισάγει, οδηγεί στην ανακάλυψη και αναψηλάφηση της ξενότητας - ετερότητας καθώς και στην μετάβαση από τις νομικές κατασκευές στην ανθρώπινη ζωή, η παρούσα εργασία - εισήγηση στοχεύει να διερευνήσει το αν και κατά πόσο η έννοια του ξένου και της ετερότητας καθορίζει την πρόσληψη του άλλου στην ορθόδοξη σκέψη. Επίσης επιχειρεί να δείξει πως επανέρχεται και επανατίθεται η έννοια της ξενότητας και της ετερότητας στην διαδρομή της χριστιανικής σκέψης και τι δυναμικό νοήματος απελευθερώνει για τον άνθρωπο σήμερα, προκειμένου να συμβάλει στη διαλογική σχέση του εγώ και της ετερότητας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω επιλέχθηκαν τέσσερα κείμενα από την ορθόδοξη παράδοση. Ως μέθοδος έρευνας ακολουθήθηκε η ανάλυση περιεχομένου, στην λογική της ποιοτικής έρευνας και του ιστορικού - ερμηνευτικού παραδείγματος.

Σε μία συνολική εκτίμηση των κειμένων καταδεικνύεται ότι στην ορθόδοξη χριστιανική προσέγγιση, η κατανόηση του άλλου, του ξένου, της ετερότητας, εντοπίζεται πέρα και έξω από διασπαστικά δίπολα του τύπου άλλοι - εμείς στη δυναμική της αλληλοπεριχώρησης. Η ταυτότητα νοείται ως δυνατότητα εξόδου από τον εαυτό και η αρχή της τρεπτότητας των όντων καθορίζει την αναζήτηση και την πραγμάτωση της ετερικής σχέσης. Η διαφορά δεν γίνεται αντιληπτή μόνο ως διαίρεση, ο άλλος δεν καθορίζεται μόνο από τις ιδιότητές του. Τέλος η διευρημένη προοπτική της ανθρώπινης ελευθερίας και της υπαρξιακής ενότητας του ανθρώπου απαντούν στην αναγκαιότητα εμπλουτισμού του κριτηρίου με το οποίο προσεγγίζουμε τον άλλο, τον ξένο, την κάθε ετερότητα, γεγονός μείζονος σημασίας καθώς η θρησκεία αποτελεί σημαντικό και συχνά καίριο παράγοντα αναζήτησης νοήματος.

Η ξενάγηση και η ομιλία στα σχολεία. Δυνατότητα ή πάρεργο;

Κυριακάκη- Σφακάκη Αθηνά, Επαγγελματίας Ξεναγός-Σ/ς Τραπεζικός- Συγγραφέας.

Η ερώτηση είναι για τους ξεναγουμένους και όχι για τους επαγγελματίες ξεναγούς.Τα τελευταία 25 χρόνια, προσφέρω εθελοντικές ξεναγήσεις και ομιλίες αρχαιολογικού και ιστορικού περιεχομένου, σε φορείς και Εκπαιδευτικές μονάδες όλων των βαθμίδων. Τα θέματα των ομιλιών είναι αρχαιολογικά και ιστορικά, με σύγχρονη ροή λόγου και εικόνας (p. p). Τα τελευταία 4 χρόνια, χάρη στην τεχνολογία, η καταγραφή των συνεργασιών αυτών έχει συστηματοποιηθεί . Τίθενται, για τις συνεργασίες με τα σχολεία, βασικές προϋποθέσεις : 1.Η ξενάγηση να έχει γνωστοποιηθεί ως δυνατότητα αξιοποίησης πληροφοριών και όχι ως ώρα παιχνιδιού.2.Η ξενάγηση και η ομιλία να έχουν δομηθεί σε πλοκή και διάρκεια αρμόζουσα στο δυνητικό επίπεδο αφομοίωσης γνώσεων.3.Η παρουσίαση και η ξενάγηση να περιλαμβάνει και χρόνο ελεύθερης συζήτησης και υποβολής ερωτήσεων. Η αυξητική εξέλιξη των συμμετοχών,καταδεικνύει το ενδιαφέρον του κοινωνικού συνόλου. Στο σχολείο,η ξενάγηση και η ομιλία μπορούν να λειτουργήσουν εις όφελος της διδασκαλίας και να συντελέσουν στην επινόηση ποικίλων δραστηριοτήτων πρό και μετά . Πρό της ξεναγήσεως για την αρτιότερη προετοιμασία των παιδιών και για εμπέδωση του τι θα γίνει, πως , πού, και γιατί. Μετά, δυνητικά επινοούνται συζητήσεις και δρασεις, από τις οποίες προκύπτουν εργασίες, και εργαστηριακές παραγωγές. Διά της ξεναγήσεως εμπλουτίζεται το γνωστικό πεδίο, υποκινούνται σε έρευνα με διεύρυνση και άσκηση της κριτικής σκέψης. Επίσης η ξενάγηση,συνδράμει στην κατανόηση της κοινωνικής συνύπαρξης. Τα παιδιά κινούνται στον αρχαιολογικό / ιστορικό χώρο μαζί με άλλους επισκέπτες. Μοιράζονται τον χώρο με πολλούς άλλους που βρίσκονται εκει για τον ίδιο σκοπό. Τίθενται κανόνες ώστε ολοι να απολαυσουν την επίσκεψη. Σεβασμός στον χώρο, σεβασμός στους ‘’συν- επισκέπτες’’, σεβασμός στον ομιλούντα ξεναγό. Καταγράφονται άξονες κοινωνικής συμπεριφοράς, που μένουν.Οι ξεναγήσεις και οι ομιλίες δημιουργούν κινητήριες ιδέες, διαθέσεις και αισθήματα με επίκεντρο στις ενότητες : κοινωνία,πολιτισμός, τέχνη, θρησκεία, ιστορία ,μνημεία, αρχαιολογικές θέσεις.

Τοπικά μουσεία και μικρές κοινότητες.
Το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Νεάπολης Λασιθίου

Κωστάκη Μαρία, Φιλόλογος, Δ/ντρια ΓΕΛ Νεάπολης, Πρόεδρος Λ & Ι Μ Νεάπολης

Τα τελευταία χρόνια, η δημιουργία μουσείων σε μικρές κοινότητες ή απομακρυσμένες περιοχές και η ανακαίνιση παλαιών κτηρίων για τη στέγαση μουσειακών συλλογών αποτελεί μια πραγματικότητα. Η αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για χρηματοδότηση έδωσε και δίνει τη δυνατότητα σε φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (

σωματεία, πολιτιστικοί σύλλογοι) να μπορέσουν να αναδείξουν τον πολιτιστικό πλούτο ενός τόπου, εκθέτοντας συλλογές τοπικού ενδιαφέροντος με στόχο τη διατήρηση της συλλογικής μνήμης και ταυτότητας της κοινότητας και την επίτευξη μιας ήπιας «ανάπτυξης». Πρόκληση για τα μουσεία αυτά αποτελεί η προσπάθεια να ενταχθούν στο πολιτιστικό τοπίο όχι μόνο ως οντότητες αλλά και ως σημεία συνάντησης ανθρώπων και εποχών, παρουσιάζοντας όχι μόνο το παρελθόν αλλά συνδέοντας το με το παρόν μέσα από μορφές άτυπης εκπαίδευσης.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου ένα τέτοιο μουσείο οφείλει και πρέπει να είναι ανοιχτό και προσβάσιμο σε όλους. Στον όρο «πρόσβαση» περιλαμβάνονται, η φυσική πρόσβαση σε όλους, η οικονομική, η γνωστική, η διανοητική και συναισθηματική κλπ

Ένα παράδειγμα αυτής της αντίληψης αποτελεί το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Νεάπολης Λασιθίου. Οι Συλλογές του προερχόμενες από δωρεές κυρίως δίνουν τη δυνατότητα στον επισκέπτη να σχηματίσει μια πλήρη εικόνα της ζωής του Μεραμπέλλου από τα μέσα περίπου του 19ο αι. ως το 1960. Ο επισκέπτης ξεκινά την περιήγησή του από την αίθουσα της νεώτερης Ιστορίας από το 1823 ως το 1944 και συνεχίζει στις επόμενες αίθουσες που ακολουθούν η λαογραφία και ο πολιτισμός σε ενότητες:Το αγροτικό σπίτι και οι τοπικές ενδυμασίες, Η εκπαίδευση, Η υφαντική τέχνη, κλπ

Στο Μουσείο υλοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, αλλά και ομάδων Ατόμων με Αναπηρία, διαλέξεις και σεμινάρια με εκπαιδευτικούς φορείς , εκδηλώσεις πολιτισμού και συναντήσεις ομάδων.

Στόχος είναι η γνωριμία του μουσείου με τους εκπαιδευτικούς και η αύξηση της επισκεψιμότητας των σχολείων, αφού η νέα γενιά καλείται να συνεχίσει την παράδοση με αυθεντικό τρόπο.

Η τέχνη της κούκλας από την αρχαιότητα ως τη σύγχρονη εποχή

Μίχα Αθανασία, Φοιτήτρια Παν. Δυτικής Αττικής

Το project έχει τη βασική ιδέα ''Κούκλες-Η τέχνη από την αρχαιότητα ως τη σύγχρονη εποχή''και πραγματοποιήθηκε σε ένα παιδικό σταθμό στην Ελλάδα στα πλαίσια της εργαστηριακής μου άσκησης. Είναι πολύ σημαντικό τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας να είναι ενεργοί δημιουργοί των δικών τους πολιτισμών. Πρόκειται για ένα εναλλακτικό και καινοτόμο project που κύριος στόχος του είναι να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά ώστε να είναι έτοιμα να αποκτήσουν μαθησιακές, ψυχικές, μαθηματικές, κοινωνικές δεξιότητες και αποδοχή της διαφορετικότητας μέσα από την τέχνη της κούκλας και τον πολιτισμό. Το project αρχικά έχει τρία στάδια.1ο Στάδιο: Παρατήρηση, διάλογος, τεχνική ακρόασης του Μωσαϊκού και συμβολικό παιχνίδι. 2ο Στάδιο: ιδεοθύελλα και δημιουργία project. 3ο Στάδιο: Τελικό Προϊόν. Επιπλέον, πραγματοποιούνται νέες εκπαιδευτικές καινοτόμες μέθοδοι που συμπεριλαμβάνουν τις κούκλες persona dolls και την τεχνολογία,

ανθρωποκεντρική και διαθεματική προσέγγιση, αρχαιολογική στρωματογραφία και ενσυναίσθηση. Το να δούμε πώς παίζουν τα παιδιά και με ποιά παιχνίδια παίζουν είναι πολύ σημαντικό για την ανάπτυξή τους και για την διατήρηση του πολιτισμού. Το αποτέλεσμα, είναι μοναδικό. Τα παιδιά μαθαίνουν για την ιστορία της κούκλας, κατασκευάζουν διαφορετικά είδη κούκλας και ανακαλύπτουν την αρχαία παραδοσιακή δουλειά του Κουκλοκατασκευαστή και Κουκλοπαίχτη μέσα από πολλές τέχνες όπως του θεάτρου, χορού, οικοδομικών κατασκευών και τεχνολογίας. Τα παιδιά επικοινωνούν και αλληλεπιδρούν όχι μόνο μεταξύ τους αλλά και με άλλες χώρες μέσω νέων εκπαιδευτικών καινοτόμων τεχνικών. Η συμβολή του project είναι μεγάλη για τη διατήρηση του πολιτισμού και της ιστορίας της Ελλάδας καθώς διεξάγεται σε ευρωπαϊκό και ανθρωποκεντρικό πλαίσιο και συνδέει την Ευρώπη με τις έννοιες της επικοινωνίας, της ενότητας, της τέχνης και του πολιτισμού. Είναι πολύ σημαντικό να ξεπεράσουμε τα ασφαλή όρια και να δοκιμάσουμε νέες προκλήσεις. Άραγε μπορούμε να ξεφύγουμε από την κούκλα Barbie;

Η συμβολή του θεατροπαιδαγωγικού εργαστηρίου στην ανάπτυξη της διαπολιτισμικής δεξιότητας των εκπαιδευτικών

Χολέβα Αθανασία, θεατρολόγος-θεατροπαιδαγωγός MA
Λενακάκης Αντώνης, Επίκουρος καθηγητής ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ
Κρητικού Ελένη, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ 04, Δ/νση Δ/θμιας Εκπ/σης Α' Αθήνας

Στις ραγδαίες εξελίξεις των τελευταίων χρόνων στην Ελλάδα και διεθνώς ο εκπαιδευτικός καλείται να ανταπεξέλθει ως επαγγελματίας της εκπαίδευσης σε πολλά επίπεδα. Οι απαιτήσεις εμφανίζονται πολυσχιδείς και απαιτούν αναθεωρήσεις και επικαιροποιήσεις του διδακτικού και μεθοδολογικού ρεπερτορίου. Η καταλληλόλητα των διδακτικών εργαλείων κρίνεται στην πράξη, εντός και εκτός σχολείου, όπου η ανομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού δοκιμάζει τις διαπροσωπικές και διαπολιτισμικές αντοχές του, το ευέλικτο και δημιουργικό του πνεύμα και την εν γένει παιδαγωγική αποτελεσματικότητά του. Η εισήγηση εστιάζει στον τρόπο που ο εκπαιδευτικός σήμερα παρακολουθεί και διαχειρίζεται τις νέες κοινωνικο-πολιτικές αλλαγές, ειδικά μάλιστα εκείνες που προέκυψαν από την άνοιξη του 2015 με το μεγάλο προσφυγικό κύμα στην Ελλάδα. Τα ερευνητικό ερώτημα που θέτουμε είναι αν, σ’ αυτές τις νέες προ(σ)κλήσεις, οι βιωματικές/θεατροπαιδαγωγικές πρακτικές μπορούν να συμβάλουν στον εμπλουτισμό του μεθοδολογικού του ρεπερτορίου και μ’ αυτό στην ανάπτυξη της διαπολιτισμικής δεξιότητας του εκπαιδευτικού. Στην έρευνά μας συμμετείχαν 926 εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι παρακολούθησαν ένα εικοσάωρο επιμορφωτικό σεμινάριο του θεατροπαιδαγωγικού προγράμματος «κι αν ήσουν εσύ;», το οποίο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση

και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα. Εργαλεία συλλογής των δεδομένων της έρευνας ήταν το ερωτηματολόγιο με κλειστού και ανοικτού τύπου ερωτήσεις, το οποίο διανεμήθηκε σε δύο φάσεις. Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε σημαντικές μετακινήσεις σε επίπεδο διαπολιτισμικών δεξιοτήτων των συμμετεχόντων, ευαισθητοποίησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και διεύρυνσης του προσωπικού και διδακτικού ρεπερτορίου τους.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ

Κοινωνικοί παράγοντες της βαθμολογικής αβεβαιότητας και των σχολικών επιδόσεων των μαθητών. Το πολιτιστικό κεφάλαιο (γλώσσα και κουλτούρα) του μαθητή ως παράγοντας προβληματικής της αξιολόγησης από τους εκπαιδευτικούς

Μαράκη Ελένη, Σχολική Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Στην παρούσα εργασία γίνεται προσπάθεια διερεύνησης, μέσα από μια βιβλιογραφική επισκόπηση, τους κοινωνικών παραγόντων της βαθμολογικής αβεβαιότητας και των σχολικών επιδόσεων των μαθητών. Αναδεικνύουμε την κοινωνική προέλευση των μαθητών ως παράγοντα προβληματικής της αξιολόγησης από τον εκπαιδευτικό με δεδομένο ότι οι κοινωνικές τάξεις διακρίνονται μεταξύ τους και σε επίπεδο «κουλτούρας» και γλωσσικού κώδικα, δηλαδή μιλούν την αντίστοιχη γλώσσα ως μέσο έκφρασης και επικοινωνίας που χαρακτηρίζει την τάξη τους και με αυτήν εισέρχονται στο σχολείο. Το θέμα αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον γνωρίζοντας ότι η εκπαίδευση μεταδίδει ένα συγκεκριμένο πολιτιστικό-μορφωτικό κεφάλαιο, παρόμοιο με αυτό των κυρίαρχων κοινωνικοοικονομικών τάξεων. Έτσι, στο σχολείο τα παιδιά των ανώτερων κοινωνικών τάξεων είναι ευνοημένα, γιατί τα ίδια μεγάλωσαν σε ένα περιβάλλον με πολιτισμικό κεφάλαιο παρόμοιο του σχολείου, στο οποίο πήραν αβίαστα γνώσεις εγκυκλοπαιδικές για την τέχνη και τον πολιτισμό. Ωστόσο στις σχέσεις σχολικής επίδοσης και κοινωνικής προέλευσης, καθώς και της ισότητας ευκαιριών, κεντρική θέση κατέχει η διαδικασία της αξιολόγησης με κύριο ρόλο αυτόν της κατάταξης των μαθητών με μια λογική βαθιά συγκριτική. Ήδη από τη δεκαετία του '90, η αξιολόγηση λειτουργεί ως ορθολογικός και αποτελεσματικός μηχανισμός κρίσης και ελέγχου. Τα ποσοτικά δεδομένα είναι το σημείο αναφοράς για τη δημόσια αξιολόγηση και η μεθοδική επεξεργασία τους εξασφαλίζει τη διαφάνεια και την υπευθυνότητα. Ακανθώδες όμως θέμα, σε σχέση με την αξιολόγηση, παραμένει η αναφορά στις έννοιες της αντικειμενικότητας, της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων της που είναι και ζητούμενο, για να μπορούμε να μιλάμε για «κοινωνική» δικαιοσύνη στην εκπαίδευση. Το γεγονός, τέλος, της «ίσης» αντιμετώπισης των μαθητών από το σχολείο, δημιουργεί σήμερα ακόμα περισσότερα προβλήματα, μιας και φοιτούν σε αυτό πολλοί αλλοδαποί μαθητές με διαφορετικές γλώσσες και κουλτούρες. «Ίσο» σχολείο σημαίνει, μεταξύ των άλλων, μονοπολιτισμικό σχολείο σε μια πολυ-πολιτισμική κοινωνία;

Δημόσιες εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε δυσπρόσιτες περιοχές και εκπαιδευτικές διαδρομές μαθητών

Καραχάλιου Μιχαηλία, Εκπαιδευτικός

Η παρούσα εργασία σκοπό έχει να καταγράψει τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τις δημόσιες εκπαιδευτικές υπηρεσίες που προσφέρονται στις δυσπρόσιτες περιοχές και τις εκπαιδευτικές διαδρομές των μαθητών των περιοχών αυτών, καθώς και να διερευνήσει τους παράγοντες εκείνους που σχετίζονται με τις φιλοδοξίες και τις προσδοκίες των μαθητών και επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές τους διαδρομές. Για τη διερεύνηση του θέματος, πραγματοποιήθηκαν δέκα ημιδομημένες συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν υπηρετήσει για τουλάχιστον ένα έτος, σε δυσπρόσιτο και απομακρυσμένο νησί του Νοτίου ή Βορείου Αιγαίου. Μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας, αναδεικνύονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της διδασκαλίας αλλά και της διαβίωσης σε δυσπρόσιτες περιοχές. Παράλληλα, διαπιστώνεται, πως τόσο το μορφωτικό επίπεδο των γονέων, όσο και οι επαγγελματικές δυνατότητες και προοπτικές που παρέχονται στον τόπο κατοικίας, αλλά και ο τρόπος που τις αντιλαμβάνονται γονείς και μαθητές, συμβάλλουν στη διαμόρφωση των φιλοδοξιών και των προσδοκιών των μαθητών για τις εκπαιδευτικές διαδρομές που θα ακολουθήσουν. Πριν την παρουσίαση και ανάλυση των βασικών δεδομένων γίνεται μια σύντομη περιγραφή της διεθνούς βιβλιογραφίας για τα συγκεκριμένα θέματα. Τα ευρήματα της έρευνας δεν μπορούν να γενικευθούν, δύνανται όμως να αποτελέσουν αξιόλογες ενδείξεις, για μια κριτική διερεύνηση αναφορικά με την ισότητα των ευκαιριών στην Ελληνική εκπαίδευση.

Κοινωνικές ανισότητες στην αγορά εργασίας για οροθετικά άτομα: η Ελλάδα της οικονομικής Κρίσης

Καρπουτζάκη Ζωή, Παιδαγωγός δημοτικής εκπαίδευσης, φοιτήτρια κοινωνικής εργασίας
Μεραμβελιωτάκης Ηλίας, Στέλεχος επιχειρηματικού σχεδιασμού, φοιτητής κοιν. εργασίας
Δημοτάκη Αναστασία, Απόφοιτη τμήματος τουρ. επιχειρήσεων, φοιτήτρια κοιν. εργασίας

Σε περιόδους οικονομικής ύφεσης, αξίζει να μελετηθούν οι κοινωνικές ανισότητες που υπάρχουν στο χώρο εργασίας, αναφορικά με την κοινότητα ενδιαφέροντος των οροθετικών ατόμων.

Στόχος της μελέτης είναι η αναζήτηση της δομικής προέλευσης του προβλήματος της κοινότητας των οροθετικών ατόμων που οδηγεί στην περιθωριοποίηση των ατόμων αυτών από την αγορά εργασίας και η καταγραφή των επιδράσεων που έχει το πρόβλημα αυτό στα ίδια τα άτομα.

Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης με συγκριτική αξιολόγηση των ευρημάτων. Η μελέτη της σύγχρονης ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας χρησιμοποιήθηκε για την κατανόηση των στάσεων και των αντιλήψεων του επιχειρηματικού κόσμου απέναντι στον ιό του HIV, βασιζόμενη πάντα στα κριτήρια πρόσληψης αλλά και απόλυσης του προσωπικού από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών σχολικών μονάδων και των κέντρων σχολικής μελέτης), ενώ η μελέτη καταγεγραμμένων περιστατικών και μαρτυριών οροθετικών ατόμων δίδει την απαραίτητη πληροφόρηση για τις επιδράσεις του κοινωνικού στιγματισμού στα άτομα αυτά.

Τα ευρήματα από την ανάλυση της ελληνικής αλλά και της διεθνούς βιβλιογραφίας αναδεικνύουν σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα της κοινωνίας μας όπως η διατήρηση συντηρητικών στάσεων, αντιλήψεων, στερεότυπων και προκαταλήψεων που πηγάζουν κυρίως από την έλλειψη γνώσης ενώ παράλληλα φαίνεται να έχουν δυσμενείς επιδράσεις για το ίδιο το άτομο.

Οι ιδιωτικοί φορείς εργασίας αλλά και οι κοινωνικοί φορείς μπορούν αξιοποιώντας τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης, να ενημερωθούν, να ευαισθητοποιηθούν και να δημιουργήσουν τα κατάλληλα μέτρα παρέμβασης στοχεύοντας στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των οροθετικών ατόμων και στην ομαλή ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Κοινωνικές ανισότητες και προσβασιμότητα σε υπηρεσίες υγείας για ογκολογικούς ασθενείς στην περίοδο της κρίσης

Γιαννακόπουλος Βασίλειος, Κοινωνιολόγος, αναπληρωτής προϊστάμενος τμήματος κίνησης ασθενών ΠΓΝΠ

Εισαγωγή: Τα νοσοκομεία, τα κέντρα υγείας, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η ιδιωτική και δημόσια υγεία αποτελούν τις υπηρεσίες που αποσκοπούν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών και την ισότιμη πρόσβασή τους, ώστε να διατηρούν την υγεία τους.

Σκοπός: Βασικός σκοπός της μελέτης είναι η ανάδειξη των εμποδίων προσβασιμότητας στην υγεία και των κοινωνικών ανισοτήτων όπου υπάρχουν και επηρεάζουν τα θέματα υγείας των ογκολογικών ασθενών.

Υλικά – Μέθοδοι: Χρησιμοποιήσαμε στο ερωτηματολόγιο την κλίμακα SF36v2 και αναλύσαμε τα στοιχεία με το πρόγραμμα Spss. Επιλέξαμε την απλή τυχαία δειγματοληψία καθώς επιτρέπει την συνθήκη: ότι κάθε άτομο στην ομάδα στόχου έχει την ίδια πιθανότητα να επιλεγεί στο δείγμα. Στη μελέτη πήραν μέρος 215 ασθενείς από το ογκολογικό και ακτινοθεραπευτικό τμήμα του ΠΓΝΠ, από τις 1/6/2017 έως 31/8/2017.

Αποτελέσματα: Το δείγμα μας έχει τα εξής ποσοστά: 20% Καρκίνος του Πνεύμονα,17,2% του Μαστού, 12,1% του παχέος/ λεπτού εντέρου και 11,6% του προστάτη. Η μεταφορά για τις ιατρικές ανάγκες των χρόνιων ασθενών προς το Νοσοκομείο γίνεται με ιδιόκτητο αυτοκίνητο σε ποσοστό 53% και 23,7% με αυτοκίνητο άλλου φιλικού προσώπου. Το 55,3% του δείγματος έχει πρόσβαση σε εθελοντικούς συλλόγους και στο Ίντερνετ. Οι ογκολογικοί ασθενείς απάντησαν ότι αντιμετώπισαν μερικά προβλήματα πρόσβασης ή έλλειψης φαρμάκων που αφορούν την θεραπεία τους σε ποσοστό 24,2% και μέτριου βαθμού προβλήματα 23,3%. Σε ποσοστό 81,4% οι ογκολογικοί ασθενείς έχουν συνοδό μαζί τους κατά την διάρκεια των θεραπειών τους και έχουν επισκεφθεί Ιδιωτικό νοσοκομείο σε ποσοστό 29,3%.

Συμπεράσματα: Η μελέτη μας παρουσιάζει τα ευρήματα που αφορούν την κοινωνική ανισότητα και την προσβασιμότητα στην υγεία και τους τρόπους παρέμβασης στο ελληνικό σύστημα υγείας κατά την περίοδο της κρίσης.

Στρατηγική «Ευρώπη 2020» και Αναπτυξιακοί Στόχοι Χιλιετίας Αναφορικά με την Φτώχεια και τον Κοινωνικό Αποκλεισμό: Σύγκριση, Ανάλυση και Κριτική

Κουμποτή Αντωνία, Φοιτήτρια, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Η εργασία αφορά μία ενδελεχή ανάλυση των Αναπτυξιακών Στόχων Χιλιετίας και της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής ' Ευρώπη 2020'. Η ανάλυση αφορά όλα τα συναφή και εμπλεκόμενα όργανα, επιτροπές, πρωτοβουλίες και δράσεις των δύο οργανισμών - του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντίστοιχα. Ακολουθεί μία ανάλυση των θετικών και αποτελεσματικών πρακτικών και τα θολά σημεία , ενώ στο τελευταίο μέρος της εργασίας γίνεται μία σύγκριση μεταξύ των δύο σε ότι αφορά τις δράσεις, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τα πραγματικά αποτελέσματα αλλά και τις προσδοκίες.

Η ανάλυση περιλαμβάνει τον τρόπο αντίληψης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις εκάστοτε περιπτώσεις και υποδεικνύει την διαφορά μεταξύ ανεπτυγμένου και αναπτυσσόμενου κόσμου. Αναφέρεται επίσης στις πληθυσμιακές και πολιτισμικές διαφορές, στα προβλήματα που ανακύπτουν λόγω αυτών των διαφορών και τον εκάστοτε τρόπο - και όργανο- αντιμετώπισης. Αναφορές γίνονται επίσης σε προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης αυτών των θεμάτων και από την πλευρά του ΟΗΕ αλλά και από την Ευρωπαϊκή Ένωση όπως και μελλοντικά σχέδια και πολιτικές που θα ακολουθήσουν αυτές τις δύο στρατηγικές.

Από την κριτική για την έλλειψη νομιμότητας και ισότητας του ΟΗΕ μέχρι τους επιτευχθέντες στόχους και από την συνθήκη της Λισαβόνας και την μη αντιμετώπιση των ήδη υπαρχόντων κενών στην πολιτική μέχρι τις θετικές ενδείξεις της στρατηγικής 'Ευρώπη 2020', από τα κοινά στοιχεία πολιτικής, ευαισθητοποίησης και συμμετοχής ευρέους κοινού μέχρι την στενή σύγκριση μεταξύ οργάνων των δύο οργανισμών, η παρούσα εργασία προσπαθεί να εξηγήσει και να αναλύσει τις δράσεις και τα σχέδια δύο διεθνών οργανισμών με τεράστια επιρροή στην διαμόρφωση της διεθνούς κοινότητας.

Δημοκρατία, «Οικονομική κρίση» και κρίση θεσμών της σύγχρονης κοινωνίας

Μώκου Δέσποινα, Φοιτήτρια
Μώκος Ευάγγελος, Διευθυντής Σχολείου, Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η «οικονομική κρίση» όπως και εάν ερμηνεύεται, προκαλεί γενικότερες αναταράξεις σε κοινωνικό, συναισθηματικό και ιδεολογικό επίπεδο καθιστώντας τους καιρούς που διανύουμε κρίσιμους. Στο πλαίσιο αυτό, φαινόμενα όπως η ανεργία, η φτώχεια ο ρατσισμός, η βία, η απόγνωση αλλά και η αλληλεγγύη, η ελπίδα, η κινητοποίηση, αλλάζουν νόημα και μορφή αλλοιώνοντας ή όχι με τη σειρά τους τη Δημοκρατία, αλλά και θέτοντας

νέα ερωτήματα και προκλήσεις στην έρευνα: Ποιες είναι, για παράδειγμα, οι επιπτώσεις αυτής της κρίσης στους θεσμούς, στον τρόπο σκέψης, στα συναισθήματα, στην εικόνα που διαμορφώνει κανείς για τον εαυτό του, στις ηθικές αξίες; Πως επηρεάζονται οι σχέσεις των ανθρώπων μεταξύ τους και οι τρόποι με τους οποίους αντιλαμβάνονται τους άλλους; Ποιες είναι οι επιπτώσεις της κρίσης στις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και τους μειονοτικούς πληθυσμούς; Και γενικότερα πως επηρεάζονται οι θεσμοί (οικογένεια, σχολείο, ΜΜΕ) και οι συλλογικότητες;

Με την παρούσα έρευνα προσπαθούμε να διερευνήσουμε την πιθανή σχέση ανάμεσα στην «οικονομική κρίση» και την κρίση των θεσμών είτε αυτοί είναι πολιτικοί ή γενικότεροι, και τις τυχόν νέες διαμορφούμενες σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων, καθώς μια επισκόπηση της βιβλιογραφίας δείχνει ότι οι θεσμοί τείνουν να διαμορφώνονται μέσα από μια σχέση αλληλεπίδρασης με τις όποιες αλλαγές συμβαίνουν στα διάφορα πεδία της ζωής του ανθρώπου. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το διάστημα Οκτωβρίου – Νοεμβρίου 2017 και τα υποκείμενα της έρευνας απάντησαν σε ερωτηματολόγια, ενώ τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι υπάρχει μία ιδιόμορφη σχέση ανάμεσα στην «οικονομική κρίση» και τη διαμόρφωση νέων δομών στους θεσμούς. Επιπλέον τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν και τον τρόπο που ο άνθρωπος κατανοεί τις αλλαγές που συμβαίνουν στις επιμέρους κοινωνικές δομές καθώς και τον τρόπο που θα μπορέσει να αυτορρυθμιστεί όσο το δυνατόν γρηγορότερα και πιο ευέλικτα αλλάζοντάς το κοινωνικό του γίγνεσθαι. Προαπαιτούμενο βέβαια είναι να πειστεί να μπει σε μια τέτοια διαδικασία και να εναρμονιστεί με τις αλλαγές.

Ήθος και Παιδεία. Θεολογική προσέγγιση

Ροδοσθένους Δρ. Νίκος, Προϊστάμενος Ερευνητικού Κέντρου "Αριστοτέλης", Καθηγητής C.D.A. College, Κύπρου

Η παιδεία δεν πρέπει να είναι μόνο φορέας γνώσεων, αλλά πρέπει να καλλιεργεί το πνεύμα και την ψυχή και να είναι φορέας ιδεών, αξιών και ήθους. Η πνευματική δύναμη χωρίς την παρουσία ανθρώπινου ήθους γίνεται δύναμη ανεξέλεγκτη και καταστροφική. Το πρόβλημα τής διαφθοράς που έχουμε υποστεί ως κοινωνία και τού οποίου τώρα συνειδητοποιούμε μία μόνο πλευρά που είναι η οικονομική κρίση, δεν πρόκειται να λυθεί ως διά μαγείας με μόνο κάποια καθαρώς οικονομικά μέτρα. Η Πατερική Θεολογία αναφέρεται στην αγωγή τής ψυχής, και μάλιστα κατά Χριστόν, βασιζόμενη στις χριστιανικές αρχές και αξίες με «φόβον Θεού», με καλλιέργεια των αρετών τής ψυχής και τού πνεύματος και με παιδεία τέτοια, που ο νέος να αντιληφθεί ότι σκοπός τής ζωής δεν είναι μόνο η απόκτηση χρημάτων ή διαφόρων καταναλωτικών αγαθών και μάταιης εξουσίας, αλλά για ό,τι συνιστά την ουσία τής ζωής και για τις αξίες που πρέπει να εμπνέουν τη ζωή τού Χριστιανού (σύνεση, ταπεινοφροσύνη, εγκράτεια, δικαιοσύνη, αυτογνωσία). Ταυτόχρονα

δεν σημαίνει ότι υποτιμά τη σημασία των γνώσεων ή τη σπουδαιότητα των γραμμάτων. Προσδίδει όμως μια διαφορετική ιεράρχηση των αναγκών τού ανθρώπου: πρώτα το πνεύμα και μετά το σώμα, πρώτα η αγωγή και μετά η γνώση.

Οι Επιπτώσεις της Κρίσης στην Νοτιοευρωπαϊκή Περιφέρεια: Διαστάσεις Κοινωνικής Αποσύνθεσης και Κρατικής Απορρύθμισης

Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης, Δρ. Πολιτικής Επιστήμης, Ερευνητής Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Παν. Κρήτης
Παππάς Ηλίας, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Ερευνητής Κέντρου Ευρωπαϊκής Πολιτικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μαυροζαχαράκης Εμμανουήλ, Υποψήφιος Διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης, Ερευνητής Κέντρου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η οικονομική κρίση έπληξε σε πολύ μεγάλο βαθμό τις χώρες της Νότιας Ευρώπης αυξάνοντας τα ήδη εκτεταμένα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετώπιζε η συγκεκριμένη περιοχή. Πέραν των ομοιοτήτων των επιπτώσεων της κρίσης, θα πρέπει να τονιστεί ότι οι Νοτιοευρωπαϊκές χώρες εμφανίζουν και κοινές πορείες σε αρκετούς κοινωνικο-οικονομικούς και πολιτικούς παράγοντες, με συνέπεια την χάραξη κοινών κατευθύνσεων τόσο σε θεσμικό επίπεδο όσο και αναφορικά με ζητήματα πολιτικής οικονομίας. Επομένως, αυτοί οι παράγοντες μπορεί να θεωρηθούν ως καθοριστικοί για την διαμόρφωση ενός διακριτού συστήματος-μοντέλου ευημερίας. Οι προεκτάσεις των συγκεκριμένων κοινών συνισταμένων οδήγησαν σε σημαντικές ομοιότητες ως προς τα κοινωνικά και οικονομικά αποτελέσματα της κρίσης, παρά τις όποιες αξιοσημείωτες διαφορές, κυρίως σε επίπεδο ρυθμών. Τα κοινά κοινωνικο-οικονομικά ζητήματα που αντιμετωπίζει η συγκεκριμένη περιοχή οδήγησαν επίσης στην δημιουργία παρεμφερών κατευθύνσεων και δυσλειτουργιών στην θεσμική διάρθρωση, με βασική απόληξη την αντιμετώπιση αντίστοιχων πιέσεων στο πλαίσιο της παρούσας κρίσης. Ως εκ τούτου, τα κράτη της Νότιας Ευρώπης αφενός βρέθηκαν σε έναν κυκεώνα οικονομικής αποδιάρθρωσης λόγω των εγγενών και εξωγενών οικονομικών ανισορροπιών και αφετέρου ο δημόσιος τομέας και ιδίως το κράτος πρόνοιας αντιμετωπίστηκαν ως βασικοί παράγοντες οικονομικής αστάθειας και ο περιορισμός τους που κρίθηκε αναγκαίος, δεν οδήγησε στη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους. Απώτερη επίπτωση αυτής της τάσης ήταν η επαύξηση των κοινωνικών δυσχερειών, η αμφισβήτηση του κράτους πρόνοιας ως θεσμού ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής μέσω της αλληλεγγύης και η εφαρμογή μιας εσωτερικής υποτίμησης-υποβάθμισης του κοινωνικού κεφαλαίου και εν γένει του παραγωγικού συστήματος. Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη τα κοινά ζητήματα που εμφανίστηκαν κατά τη διάρκεια της κρίσης στις εν λόγω χώρες, η παρούσα πρόταση στοχεύει στον προσδιορισμό των κοινών χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης περιοχής, η οποία ακριβώς γι’ αυτό τον λόγο,

μελετάται ακόμα ως ένα διακριτό πεδίο και στην χαρτογράφηση δυνητικών λύσεων σε επίπεδο πολιτικής στρατηγικής.

Επαγγελματική εξουθένωση εργαζομένων σε κοινωνικές δομές στην εποχή της κρίσης

Φιλιππίδης Γεώργιος, Διδάκτωρ Τμήμ. Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης Δ.Π.Θ.
Μπότση Ευανθία, Εκπαιδευτικός

Το σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης είναι ένα φαινόμενο που έχει ως σκοπό να περιγράψει μια έντονη ψυχοσυναισθηματική κατάσταση των εργαζομένων, η οποία εμφανίζεται μετά από μια μακρά περίοδο έκθεσης σε στρεσογόνους εργασιακούς παράγοντες. Η έννοια της επαγγελματικής εξουθένωσης (burn-out) εμφανίζεται ολοένα και περισσότερο τα τελευταία χρόνια και έχει απασχολήσει ιδιαίτερα τους επαγγελματίες της ψυχικής υγείας, αλλά και τους ειδικούς του μάνατζμεντ, καθώς έχουν αναγνωρίσει τις σημαντικές της επιπτώσεις στο άτομο, στον οργανισμό και γενικότερα στην οικονομία και την παραγωγή.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να ερευνήσει την επαγγελματική εξουθένωση των εργαζομένων σε Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας. Είναι από τις λίγες φορές που γίνεται έρευνα για την επαγγελματική εξουθένωση των εργαζομένων στον ευαίσθητο χώρο της κοινωνικής πρόνοιας και έχει πολύ μεγάλη σημασία που διεξήχθη σε μια περίοδο που η χώρα βρίσκεται σε Κρίση και οι εργαζόμενοι έχουν δεχθεί πολύ σοβαρές περικοπές και συμπιέσεις των ατομικών τους εισοδημάτων, αλλά και των εργασιακών τους δικαιωμάτων.

Το δείγμα της έρευνας, που προτείνεται να παρουσιαστεί, αποτέλεσαν οι εργαζόμενοι 6 Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας, οι οποίες ανήκουν στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (N=130), το οποίο είναι ένα από τα 12 Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας που λειτουργούν ανά Περιφέρεια σε όλη την Ελλάδα. Για την μελέτη της επαγγελματικής εξουθένωσης των εργαζομένων στις προνοιακές δομές χρησιμοποιήθηκε το δομημένο ερωτηματολόγιο της Maslach, το οποίο διαθέτει διεθνή αξιοπιστία και έχει σταθμιστεί και στην Ελλάδα.

Από τα αποτελέσματα που προέκυψαν φαίνεται ότι η επαγγελματική εξουθένωση των εργαζομένων βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα, γεγονός που οφείλεται αφενός στην ήδη επιβαρυμένη ψυχοσυναισθηματικά εργασία σε κοινωνικές δομές, αφετέρου στην οικονομική κρίση των τελευταίων ετών που οδήγησε στην ραγδαία αύξηση των εξυπηρετουμένων από τις συγκεκριμένες δομές. Παράλληλα η μείωση των εργαζομένων στις δημόσιες κοινωνικές δομές, με τον ταυτόχρονο περιορισμό των εργασιακών και ατομικών τους δικαιωμάτων, συνέτειναν στην αύξηση της επαγγελματικής εξουθένωσης στους συγκεκριμένους εργασιακούς κλάδους.

Η Ευρωπαική-εθνική κυριαρχία και η ελληνική δημόσια διοίκηση

Χρονοπούλου Γεωργία, PhD Candidate of Panteion University

Σκοπός της μελέτης είναι να προσεγγίσει τον βαθμό και τη χρήση εργαλείων εναρμόνισης της ευρωπαϊκής κυριαρχίας με το έθνος κράτος και επίδρασης στο modus operandi της εθνικής κυριαρχίας μέσω των μεταβλητών της αλληλεγγύης, συνοχής και ηθικής της διακυβέρνησης. Στη Συνθήκη της Λισαβόνας(2007, άρθρο 5]) διευκρινίζονται οι αρμοδιότητες των χωρών της ΕΕ, αρχές της επικουρικότητας και αναλογικότητας . Η χρήση μείγματος εταιρικής «πολυεπίπεδης διακυβέρνησης» και λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ)προκάλεσε αντιδράσεις χωρών (Βίσεγκραντ & Γερμανίας)

Αρχικά, η αδυναμία διαχείρισης των δημοσιονομικών υποχρεώσεων έθεσε την Ελλάδα υπό επιτροπεία και σε διεργασίες από την τριμερή (ΕΕ, OECD, ΔΝΤ) .Η εφαρμογή των μνημονιακών συμπεφωνημένων ανέδειξε την ύπαρξη δημοκρατικού ελλείμματος στη λειτουργία του ευρωπαϊκού μορφώματος. Γεγονός που επέβαλε πανευρωπαϊκά τη χρήση ενός μείγματος εταιρικής «πολυεπίπεδης διακυβέρνησης1» παρά τις πολιτικές αντιδράσεις ορισμένων κρατών, όπως οι χώρες του Βίσεγκραντ ή η αυστηρή πολιτική της Γερμανίας. Η ΕΕ βρέθηκε αντιμέτωπη με μία πρωτόγνωρα δυσχερή δημοσιονομική κατάσταση στο χώρος της. Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας(ΕΜΣ) τέθηκε σε λειτουργία για να διατηρήσει τη κυριαρχία της. Η διαδικασία αυτή απαίτησε τη συνέργεια της εθνικής και ενωσιακής κυριαρχίας των κρατών μελών της ΕΕ, όλων των ταχυτήτων, υπό τη μορφή της εταιρικής διακυβέρνησης με στόχο τη συνοχή και το βαθμό εναρμόνισης.

Η ΕΕ στηρίζει τη δημοκρατική αρχή και το θεσμικό status των πολιτών (Τσάτσος:2007,99) με μείωση της αυταρχικότητας των ισχυρών και του ευρωσκεπτικισμού. Η επαναδιανομή και ανακατανομή του πλούτου απομακρύνει το «πέπλο της άγνοιας» για την ευημερία των λαών. Το «Τέλος» της Ευρώπης της «κρίσης» ισορροπείται στον άξονα της Παρετιανής ευμερίας με μια «Ευρώπη συμφιλιωμένη, ευημερούσα και ελεύθερη» κατά τον Jürgen Habermas. Η ανακατανομή του πλούτου θα συμβάλλει στον εξορθολογισμό της τριπλής κρίσης που προκαλεί η τεχνική κρίση της οικονομικής διακυβέρνησης, η ηθική κρίση της αλληλεγγύης και η αποχή της πολιτικής συνυπευθυνότητας δομικά στοιχεία εδραίωσης της ειρήνης στα έθνη της Ευρώπης.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ

Διερεύνηση της συναισθηματικής ανθεκτικότητας (resilience) και του επιπέδου άγχους, των Αφγανών γυναικών – προσφύγων, που διαβιούν στο Κέντρο Φιλοξενίας Σχιστού και είναι μητέρες παιδιών σχολικής ηλικίας, τα οποία φοιτούν σε ΔΥΕΠ (Δομές Υποδοχής και Εκπαίδευσης Προσφύγων)

Βουλγαρίδου Μαρία, Παιδαγωγός/ Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια/ Κοινωνική Λειτουργός
Μαρινάκη Μαρία, Επικοινωνιολόγος

Σκοπός της έρευνας: Η αποτύπωση της ψυχολογικής προσαρμογής και η διερεύνηση πιθανών διαταραχών κατάθλιψης και άγχους, απότοκων της προσφυγοποίησης, των γυναικών Αφγανών προσφύγων που διαμένουν στο Κέντρο Φιλοξενίας της Δομής Σχιστού.

Μεθοδολογία: Χρήση ερωτηματολογίων διερεύνησης α) της ανθεκτικότητας: αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο βασιζόμενο στους 6 άξονες διερεύνησης και αποτύπωσης της συναισθηματικής ανθεκτικότητας (Meggen Tucker Sixbey, 2005: Development of the family resilience assessment scale to identify resilience constructs,) β) του επιπέδου κατάθλιψης και άγχους: (The short-form version of the Depression Anxiety Stress Scales DASS-21, 2005)

Η μεταναστευτική – προσφυγική πορεία μιας οικογένειας δεν συνιστά, αφ' εαυτής, παράγοντα εμφάνισης δυσλειτουργίας ή παθολογίας μέσα στην οικογένεια. Αντίθετα, ενδέχεται να συσπειρώσει την οικογένεια ή ακόμα και να επαυξήσει την λειτουργικότητά της. Είναι όμως σαφές ότι η οικογένεια ως σύνολο, αντιμετωπίζει την ιδιαιτερότητα της συνήθως βίαιης αποκοπής της από το οικείο κοινωνικό και πολιτιστικό της πλαίσιο καθώς και την εμπειρία αντίξοων ή και επικίνδυνων βιωμάτων. Επιπλέον υφίσταται τις συνέπειες υπερβολικά πολλών και ταχύτατων εξωτερικών αλλαγών. Η προσφυγική πορεία εκπατρισμού συνιστούν μια συλλογική ψυχολογική δοκιμασία για την οικογένεια και ιδιαίτερα για τις γυναίκες – μητέρες οι οποίες είναι - εξαιτίας των πολιτισμικών χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου πληθυσμού - κυρίως επιφορτισμένες με την φροντίδα για την επιβίωση και εξέλιξη των παιδιών τους. Με την παρούσα εργασία διερευνάται εάν έχουν, ως άτομα, υπερβεί το όριο προσαρμοστικότητάς τους και έχουν εμφανίσει υψηλά επίπεδα άγχους ή και δυσλειτουργικές συμπεριφορές.

Δικαιώματα ανήλικων προσφύγων στην εκπαίδευση της χώρας υποδοχής: όψεις και ζητήματα της πρόσφατης ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας

Δεληγιάννη Ευφροσύνη-Εριέττα, Σχολική Σύμβουλος, PhD
Κώτσης Κωνσταντίνος, Διεθνολόγος, LL.M.
Χολέβα Μαρία - Κωνσταντίνα, Ψυχολόγος, MSc

Η εισήγηση αυτή, που εντάσσεται στην ειδικότερη θεματική: «Κοινωνικές ανισότητες: Μετανάστευση και προσφυγικά ρεύματα» πραγματεύεται το ζήτημα των δικαιωμάτων των ανηλίκων προσφύγων στην εκπαίδευση της χώρας υποδοχής και επιχειρεί να συμβάλει στην άμβλυνση των προβλημάτων ένταξης των μαθητών-προσφύγων στα σχολεία μας.

Με γνώμονα ότι σε εποχές κρίσης μια δημοκρατική πολιτεία κρίνεται κυρίως, από τη στάση που τηρεί απέναντι στην κοινωνική ανισότητα, επιχειρείται να παρουσιαστούν συγκεκριμένα τα δικαιώματα που έχουν οι ανήλικοι πρόσφυγες στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, σύμφωνα πάντα με τις αρχές από τις οποίες εμφορείται το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Στόχος είναι, μέσα από τη νομική θεμελίωση και την καθημερινή εμπειρία της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας, να δοθεί μια σφαιρική εικόνα της παρούσας κατάστασης, ώστε α. να φανούν το εύρος και η ποιότητα των εκπαιδευτικών δικαιωμάτων που απολαμβάνουν οι προσφυγόπαιδες, καθώς και τα ψυχολογικά οφέλη για τους ίδιους και τους γηγενείς συμμαθητές τους και β. να κατατεθούν προτάσεις προς βελτίωση της αποτιμώμενης κατάστασης.

Συγκεκριμένα, στο πρώτο μέρος της ανακοίνωσης γίνεται εκτενής αναφορά στα εκπαιδευτικά δικαιώματα των ανηλίκων προσφύγων, όπως αυτά κατοχυρώνονται από Συνθήκες Διεθνών Οργανισμών που έχουν επικυρωθεί από την Ελλάδα και την συντριπτική πλειονότητα των κρατών.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται –κατόπιν επικαιροποιημένης βιβλιογραφικής ενημέρωσης- σφαιρικά, αλλά και με συγκεκριμένα εμπειρικά δεδομένα σχολικών μονάδων- οι εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες του ΥΠΠΕΘ, καθώς και άλλων τυπικών και άτυπων φορέων εκπαίδευσης, προκειμένου να συνεισφέρουν στην προστασία του δικαιώματος των προσφυγοπαίδων στην εκπαίδευση και κατ' επέκταση στην ευρύτερη κοινωνική τους ένταξη.

Στο τρίτο μέρος της ανακοίνωσης, ανιχνεύονται οι αναμενόμενες από την παραπάνω ενταξιακή διαδικασία θετικές κοινωνιοψυχολογικές επιδράσεις όχι μόνο για τα προσφυγόπουλα, αλλά και για την υπόλοιπη σχολική κοινότητα, καθώς και για την ευρύτερη κοινωνία υποδοχής.

Κλείνοντας, αποτυπώνονται τα κυριότερα συμπεράσματα από την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου και διατυπώνονται προτάσεις οι οποίες, συνεπικουρώντας εκείνες των Επιστημονικών Επιτροπών του ΥΠΠΕΘ, αποσκοπούν στη βάθυνση των εκπαιδευτικών δικαιωμάτων των ανηλίκων προσφύγων.

Δημιουργία προτάσεων πολιτικής για τη συνδυασμένη επαγγελματική μαθητεία και γλωσσική εκπαίδευση των μεταναστών, μέσω του προγράμματος WELCOME («Workplace Enriched Language Course for Migrant Education»)

Καθαράκης Μιχάλης, Ερευνητής
Συμεωνίδου Μαρία, Διαχειρίστρια ευρωπαϊκών προγραμμάτων
Λεονταράκης Κυριάκος, Υπεύθυνος marketing

Σε πολλές περιπτώσεις οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι με μεταναστευτικό υπόβαθρο παρουσιάζουν αντίσταση στην εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας η οποία παράλληλα αποτελεί και εμπόδιο για την περεταίρω εξέλιξη εκπαίδευσης και κατάρτισης σε δεξιότητες. Η συνδυασμένη επαγγελματική κατάρτιση και γλωσσική εκμάθηση, αποτελεί παράλληλα προϋπόθεση για την πιστοποίηση και ενσωμάτωση των νεοαφιχθέντων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η προσαρμογή της μεθοδολογίας της γλωσσικής εκμάθησης στην επαγγελματική κατάρτιση των μεταναστών ώστε να γίνει η απόκτηση της γλωσσικής δεξιότητας περισσότερο αποτελεσματική αποτελεί συνεπώς εκπαιδευτικό στόχο για την επίτευξη μιας βέλτιστης εκπαιδευτικής πολιτικής. Με την υλοποίηση τους ευρωπαϊκού προγράμματος WELCOME δημιουργήθηκε μια μεθοδολογία για εκπαιδευόμενους σε μειονεκτική θέση και μεταναστευτικό υπόβαθρο που παρουσιάζει αντίσταση στην εκμάθηση μιας ξένης γλώσσα, σύμφωνα με τις ανάγκες και απαιτήσεις τους. Ο σκοπός του προγράμματος είναι να αναπτυχθεί περαιτέρω η χρήση και η διάδοση της μεθοδολογίας για τη συνδυασμένη επαγγελματική κατάρτιση και γλωσσική εκμάθηση, που απαιτείται για την εκπαίδευση, πιστοποίηση και ενσωμάτωση των νεοαφιχθέντων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο στόχος είναι να προσαρμοστεί η μεθοδολογία της γλωσσικής εκμάθησης στην επαγγελματική κατάρτιση των μεταναστών ώστε να γίνει η απόκτηση της γλωσσικής δεξιότητας περισσότερο αποτελεσματική. Η κύρια πρόκληση του εκπαιδευτικού προγράμματος WELCOME είναι να προετοιμάσει τους νεοαφιχθέντες μετανάστες σε συγκεκριμένο επαγγελματικό προφίλ στο ελάχιστα δυνατό συντομότερο διάστημα και να γίνουν προτάσεις πολιτικής για την υιοθέτηση του εκπαιδευτικού προγράμματος σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στάσεις των Ελλήνων φοιτητών προς τους πρόσφυγες-μετανάστες, σε σύνδεση με την κοινωνική κυριαρχία και τον πολιτικό κυνισμό που επιδεικνύουν

Κριτσωτάκη Άννα Μαρία, Φοιτήτρια ψυχολογίας

Εισαγωγή: Λόγω των ραγδαίων γεωπολιτικών ανακατατάξεων, εκατοντάδες πρόσφυγες-μετανάστες καταφθάνουν συνεχώς και διαμένουν στην Ελλάδα. Η απογοήτευση από την

επισφαλή οικονομικο-πολιτική θέση της χώρας οδήγησε πολλούς Έλληνες στο συμπέρασμα ότι αυτό το κύμα ανθρώπων επιβαρύνει την κατάσταση, αντίληψη που δυσχεραίνει την κοινωνική ενσωμάτωση αυτής της ευάλωτης ομάδας. Διότι η προσαρμογή των προσφύγων-μεταναστών εξαρτάται πολύ από τη θέση που θα τους αναγνωρίσουν οι γηγενείς. Κρίθηκε λοιπόν σημαντικό να διερευνηθούν οι στάσεις των Ελλήνων φοιτητών ως φορείς της εξέλιξης της ελληνικής κοινωνίας, σε σύνδεση με την δυσπιστία στους πολιτικούς, και την κοινωνική κυριαρχία (σύμφωνα με την βιβλιογραφία τα άτομα με αυξημένη κοινωνική κυριαρχία εμφανίζουν υψηλότερο ρατσισμό).

Σκοπός: Η διερεύνηση των στάσεων των φοιτητών στους πρόσφυγες-μετανάστες, σε σύνδεση με την κοινωνική κυριαρχία και τον πολιτικό κυνισμό.

Μεθοδολογία: 378 Έλληνες φοιτητές από αστικά κέντρα και διάφορες σχολές συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο που περιείχε δημογραφικές ερωτήσεις και τρεις πενταβάθμιες κλίμακες Likert: την Attitude scale toward Syrian, Iraqui and Afghan refugees and immigrants των Sram & Neumann (29 ερωτήσεις) , την κλίμακα προσανατολισμού κοινωνικής κυριαρχίας των Pratto, Sidanius, Stallworth & Malle (8 ερωτήσεις) , και την κλίμακα πολιτικού κυνισμού των Nachmias και Sram (5 ερωτήσεις). Η στατιστική ανάλυση έγινε με το πακέτο SPSS.

Αποτελέσματα: Μετά από διερευνητική ανάλυση, η κλίμακα των στάσεων χωρίστηκε σε δύο υποκλίμακες, τον “αγώνα εναντίον των πρόσφύγων” με Μ.Ο. 1,62 και την υποκλίμακα “οι πρόσφυγες ως απειλή” με Μ.Ο. 1,93. Για την κοινωνική κυριαρχία ο Μ.Ο. ήταν 2,22, ενώ στον πολιτικό κυνισμό 3,82. Η κλίμακα των στάσεων συνδέθηκε μέτρια και θετικά με την κοινωνική κυριαρχία.

Συμπεράσματα: Οι φοιτητές δεν διατηρούν αρνητικές στάσεις στους πρόσφυγες-μετανάστες, εμφανίζουν μέτρια κοινωνική κυριαρχία και υψηλό πολιτικό κυνισμό.

Η ένταξη των μαθητών προσφυγικών κέντρων φιλοξενίας και ο ρόλος των ΔΥΕΠ. Προκλήσεις στο εκπαιδευτικό έργο

Κωσταρέλου Άννα, Καθηγήτρια ΠΕ 06, Επιμορφώτρια ΕΚΔΔΑ, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου

Σε όλους είναι οικεία η εικόνα τους: ορδές ανθρώπων με ζωγραφισμένη στο πρόσωπό τους την φρίκη όλων των πολιτισμών παίρνουν το δρόμο της φυγής με την ελπίδα όχι για καλύτερη ζωή, επαγγελματική σταδιοδρομία ή ταξιδιωτικές εμπειρίες, αλλά για ζωή. Είναι πρόσφυγες, δηλαδή άτομα που λόγω δικαιολογημένου φόβου δίωξης για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε κοινωνική ομάδα ή λόγω των πολιτικών τους πεποιθήσεων, βρίσκονται εκτός της χώρας της οποίας έχουν την ιθαγένεια και δεν μπορούν, ή εξαιτίας αυτού του φόβου, δεν επιθυμούν να απολαμβάνουν της προστασίας της χώρας αυτής. Ένας πολιτισμός τους δηλαδή είναι ο αγώνας για την επιβίωση.

Οι πρόσφυγες μαθητές διαφέρουν από τους υπόλοιπους μαθητές ως προς αυτό το πολύ ουσιαστικό στοιχείο: κινδυνεύει η ζωή τους και έγιναν πρόσφυγες για να επιβιώσουν ή γεννήθηκαν στην προσφυγιά. Η πολιτιστική τους ιδιαιτερότητα βρίσκεται όχι μόνο στην πολιτισμική και άλλου είδους καταγωγή ή συνανηκότητα, αλλά και στο ακραίο βίωμα αφενός του να έρθει κανείς αντιμέτωπος με το θάνατο και αφετέρου της απώλειας της πατρίδας του για λίγο ή για πάντα. Η έννοια πατρίδα ή πατρίδες δεν αποτελούν αυτονόητο και στατικό δεδομένο, αλλά πρέπει να επαναπροσδιοριστεί από τον καθένα και να δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα "τι είναι πατρίδα" και "πόσες πατρίδες έχει ο άνθρωπος".

Ένα άλλο στοιχείο χαρακτηριστικό για τους πρόσφυγες μαθητές που δεν θα επιστρέψουν στην πατρίδα τους, πράγμα που αποτελεί σχεδόν πάντα το όνειρο κάθε πρόσφυγα, είναι η αναγκαιότητα να επιτύχουν στα εκπαιδευτικά συστήματα της/ των χώρας/ χωρών όπου θα εγκατασταθούν προσωρινά ή οριστικά.

Εκπαίδευση Παιδιών Προσφύγων: Συγκρίνοντας τις περιπτώσεις στην Τουρκία, την Ελλάδα και την Ολλανδία

Μάνου Αγγελική, Εκπαιδευτικός ΠΕ 60, MSc, PhD
Ανδρουλάκης Εμμανουήλ, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, M.Sc

Σήμερα η Ευρώπη εξακολουθεί να βρίσκεται αντιμέτωπη με μια μεγάλη εισροή μικτών μεταναστευτικών ρευμάτων. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η έλλειψη ενός ομοιόμορφου και αποτελεσματικού συστήματος ασύλου, σε συνδυασμό με τη γενικότερη αμηχανία των κυβερνήσεων, την αυξανόμενη ξενοφοβία και την αποσπασματικότητα των μέτρων για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης, δημιουργούν πρόσθετες προκλήσεις αναφορικά με την αποτελεσματική προστασία των προσφύγων που χτυπούν την πόρτα της «ευρωπαϊκής ευημερίας».

Μεγάλο μέρος της ερευνητικής συζήτησης γύρω από τις «προσφυγικές κρίσεις στην Ευρώπη» εστιάζεται μέχρι τώρα στην ανάδειξη ζητημάτων όπως ο έλεγχος των συνόρων, οι πολιτικές της ΕΕ καθώς και σε πολιτικές αντιπαραθέσεις με τη μορφή των αντι-μεταναστευτικών συναισθημάτων. Αντίθετα, θέματα που αφορούν στην παρακολούθηση της ένταξης των προσφύγων και των παιδιών τους στην κοινωνία, στην εκπαίδευση και την εργασία εμφανίζονται με πιο αργούς ρυθμούς.

Στη συγκεκριμένη εισήγηση θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε τις υφιστάμενες θεσμικές εκπαιδευτικές ρυθμίσεις όπως διατυπώνονται στη Θεωρία Περιεχομένου Ένταξης (Crul and Schneider 2010; Crul and Mollenkopf 2012; Crul et al. 2012; Crul et al. 2013; Crul 2016). Η θεωρία αυτή βασίζεται στην έρευνα των επιπτώσεων των διαφορών στα εκπαιδευτικά συστήματα και το πως αυτές επηρεάζουν τη συνέχεια της πορείας των παιδιών των μεταναστών στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας. Θα κάνουμε μια σύγκριση στις περιπτώσεις της Τουρκίας, της Ελλάδας και της Ολλανδίας μεταξύ των πέντε

σημαντικών θεσμικών ρυθμίσεων που έχει διαπιστωθεί ότι επηρεάζουν τις σχολικές σταδιοδρομίες των παιδιών προσφύγων: 1. Είσοδος στην εκπαίδευση, 2. Δομές υποδοχής / εισαγωγής / εισδοχής, 3. Προσχολική εκπαίδευση, 4. Διδασκαλία δεύτερης γλώσσας και 5. Πρόσθετη υποστήριξη ανιχνεύοντας ομοιότητες και διαφορές, καταγράφοντας αδυναμίες και αναδεικνύοντας καλές πρακτικές.

Η Επίδραση των Περιβαλλοντικών Καταστροφών στην Ανθρώπινη Μετανάστευση

Σπύρου Άγγελος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής στην Κοινωνιολογία
Λούπας Ευστάθιος, Περιβαλλοντολόγος- Περιβαλλοντικός Εκπαιδευτής
Χριστοδούλου Άντρεα, Φοιτήτρια Ιατρικής

Ένα θέμα που μαστίζει στις μέρες μας είναι αυτό της μετανάστευσης. Πιο συγκεκριμένα το θέμα το οποίο θα μας απασχολήσει καθόλη τη διάρκεια της εργασίας αφορά την περιβαλλοντική μετανάστευση, ένας τομέας ο οποίος συνήθως συμβαίνει εν περίοδο κλιματικής αλλαγής και πλήττει κυρίως τις αναπτυσσόμενες χώρες. Αρχικά, ξεκινάμε με μία σύντομη εισαγωγή δίνοντας τους ορισμούς που έχουν δοθεί για τα άτομα που τη βιώνουν.

Στην συνέχεια θα μελετήσουμε μέσω μιας βιβλιογραφικής ανασκόπησης τους τρόπους με τους οποίους , μπορεί να επηρεάσει το περιβάλλον στη μετανάστευση αλλά και το συνδυασμό περιβάλλοντος, οικονομίας και κοινωνίας σε αυτή. Σχετικά με την περιβαλλοντική μετανάστευση, επιστήμονες ισχυρίζονται πως η αύξησή της στο μέλλον είναι αρκετά πιθανή και για το λόγο αυτό τονίζουν τη σημαντικότητα περαιτέρω διερεύνησής της.

Με βάση αυτό, στη συνέχεια κάνουμε μία συσχέτιση με την βοήθεια ενός λογισμικού προγράμματος του SPSS, για διάφορες χώρες ανάμεσα σε περιβαλλοντικούς-κοινωνικοοικονομικούς δείκτες και μετανάστευση (στην περίπτωσή μας η μετανάστευση αφορά τα «άτομα που χρήζουν προστασίας»).

Τελικά, από την ανάλυσή μας, το συμπέρασμα από τη βιβλιογραφία επαληθεύεται…

«Η περιβαλλοντική μετανάστευση χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση».

Διερευνώντας τις προκλήσεις της διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών σε πρόσφυγες και μετανάστες: Ένας οδηγός για εκπαιδευτικούς

Σταθοπούλου Μαρία, Μέλος ΣΕΠ Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Ντάση Πετρούλα, Εκπαιδευτικός ΠΕ06 | Υπουργείο Παιδείας

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τα αποτελέσματα μελέτης που διερευνά τα προβλήματα, τις ανάγκες και τις απόψεις των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών οι οποίοι διδάσκουν σε πρόσφυγες στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη, με απώτερο στόχο τη δημιουργία ενός οδηγού διδασκαλίας που λαμβάνει υπόψη τις συγκεκριμένες ανάγκες. Η ερευνα, στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι απο 100 εκπαιδευτικοί, διεξήχθη σε δύο φασεις ενω οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο με ανοιχτού και κλειστού τύπου ερωτήσεις. Συγκεκριμένα, κατα την πρώτη φάση το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από εκπαιδευτικούς Αγγλικής οι οποίοι υπηρετούν σε δομές υποδοχής και εκπαίδευσης προσφύγων στα δημόσια σχολεία (ΔΥΕΠ), εκπαιδευτικοί που διδάσκουν την Αγγλική σε πρόγραμμα του Τμήματος Αγγλικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και τέλος από εκπαιδετικούς σε δομές φιλοξενίας και άλλες μη επίσημες δομές. Κατα την δευτερη φάση της ερευνας, και λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα της πρώτης φάσης, το ερωτηματολογιο εμπλουτίστηκε και συμπληρώθηκε απο εκπαιδευτικούς που διδάσκουν ξένες γλώσσες σε ομάδες προσφύγων σε όλη την Ευρώπη.

Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν οδήγησαν στη δημιουργία ενός οδηγού διδασκαλίας για την εκμάθηση ξένων γλωσσων ο οποιος μπορεί να φανεί χρήσιμος απο την συγεκριμένη ομάδα εκπαιδευτικών αφού περιλαμβάνει πρακτικές και συμβουλές βασισμένες σε ερευνητικά αποτελεσματα. Η παρουσίαση τονίζει την ανάγκη να εισαχθούν νέες παιδαγωγικές μέθοδοι και πρακτικές με στόχο την αξιοποίηση όλων των γλωσσών στην (πολυπολιτιμική) ξενόγλωσση τάξη (Σταθοπούλου 2015).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι επιδόσεις των Ελλήνων μαθητών στο PISA: Κοινωνιολογική ανάλυση των αποτελεσμάτων

Κουτούπη Μαρία, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, εκπαιδευτικός ΠΕ70
Κονταξή Ελπινίκη, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια
Νικολάου Σουζάννα - Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η εργασία επικεντρώνεται στο ζήτημα της σχολικής επίδοσης των μαθητών στην Ελλάδα, όπως προκύπτει από την αξιολόγηση του PISA (Πρόγραμμα ΟΟΣΑ) που διεξάγεται στη χώρα μας από το 2000 έως σήμερα ανά τριετία. Πιο συγκεκριμένα το πρόγραμμα αξιολογεί τις επιδόσεις 15χρονων μαθητών σε τρεις βασικές θεματικές: Κατανόηση Κειμένου, Μαθηματικά και Φυσικές Επιστήμες. Στην εργασία μας αποσαφηνίζονται αρχικά οι όροι «επίδοση» και «αξιολόγηση». Μέσω της ανασκόπησης στη βιβλιογραφία, αναδεικνύονται οι λόγοι που ο ΟΟΣΑ εμπλέκεται στην αξιολόγηση των μαθητών με το PISA, παρουσιάζεται ο τρόπος διεξαγωγής του προγράμματος, το αντικείμενο και το περιεχόμενο που διαφέρει από χρονιά σε χρονιά και τα αποτελέσματα για τους Έλληνες μαθητές. Ακολουθεί κριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων και εκτιμώνται από κοινωνιολογική οπτική οι λόγοι που οι μαθητές στην Ελλάδα παρουσιάζουν συχνά χαμηλές επιδόσεις στο διαγωνισμό του PISA.

Η επιμόρφωση των Δημοσίων Υπαλλήλων ως εργαλείο βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών. Γενικές παρατηρήσεις επί του εκπαιδευτικού προγράμματος «Βασικές Αρχές & Νέοι Κανονισμοί Επικουρικής Ασφάλισης & Συνταξιοδότησης»

Νιφόρου Αφροδίτη, ΕΚΔΔΑ, Μέλος Μητρώου Κύριου Διδακτικού Προσωπικού
Χαμάκος Γεώργιος, ΕΚΔΔΑ, Μέλος Μητρώου Κύριου Διδακτικού Προσωπικού

Το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης δημιουργήθηκε από μια σειρά συγχωνεύσεων ασφαλιστικών φορέων και έχει ως αντικείμενο εργασιών την παροχή υπηρεσιών

επικουρικής ασφάλισης. Η συγχώνευση αυτή δεν συνοδεύτηκε από μια αντίστοιχη ενοποίηση κανονισμών με αποτέλεσμα να εμφανίζει μεγάλη ανομοιογένεια στη λειτουργία των οργανικών μονάδων του, στην εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου, και κυρίως στο προφίλ των εργαζομένων σε θέματα γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων. Ειδικότερα διαπιστώθηκε ότι οι ανάγκες του απαιτούσαν καλή γνώση του θεσμικού πλαισίου και κοινό τρόπο εφαρμογής του στις εργασίες των υπαλλήλων που σχετίζονταν άμεσα ή έμμεσα με την απονομή παροχών του Οργανισμού και την Εξυπηρέτηση των πολιτών.

Από το Ταμείο επιλέχθηκε η επιμόρφωση ως εργαλείο για την αναμόρφωση του προφίλ του με στόχο την βελτίωση της παρεχόμενης υπηρεσίας προς του πολίτες. Επειδή στην επαγγελματική εκπαίδευση ενηλίκων οι γνώσεις καθίστανται ουσιαστικότερες και διαχέονται αποτελεσματικότερα μόνον όταν εμπεριέχονται στις δεξιότητες και συνδέονται άμεσα με την πράξη, προτάθηκε η δημιουργία ενός επιμορφωτικού προγράμματος το οποίο επέτρεπε την μεταφορά γνώσης και εμπειρίας σε θέματα έκδοσης συνταξιοδοτικών αποφάσεων επικουρικής ασφάλισης ώστε οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν γνώσεις, στάσεις και ικανότητες για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους, πέραν της προσωπικής τους βελτίωσης.

Η ιδιαιτερότητα του συγκεκριμένου προγράμματος είναι ότι ξεφεύγει από την κλασσική προσέγγιση της απλής μεταφοράς γνώσης από τους εισηγητές προς τους επιμορφωνόμενους και στηρίζει την συνεργατική επιμόρφωση μέσα από σύγχρονες εκπαιδευτικές τεχνικές με ενεργή συμμετοχή των επιμορφωνόμενων σύμφωνα με τις θεωρίες της μετασχηματίζουσας μάθησης και της ανδραγωγικής. Επίσης ο ρόλος των εκπαιδευτών είναι να λειτουργούν ως διευκολυντές της συζήτησης εισάγοντας για προβληματισμό ορισμένα κρίσιμα ζητήματα που στόχο είχαν να διαφωτίσουν το κεντρικό θέμα.

Στην εισήγηση παρουσιάζεται η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την υλοποίηση σειράς επιμορφωτικών προγραμμάτων καθώς και τα αποτελέσματα τους κυρίως όσον αφορά τη μεταφορά και διάχυση των γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων από τους επιμορφωνόμενους στο περιβάλλον εργασίας τους.

Ο θεσμός της Δημογεροντίας : Άσκηση άτυπης κοινωνικής πολιτικής των Χριστιανών της Κρήτης και η μισθοδοσία των μελών και των οργάνων της, την περίοδο της ύστερης Τουρκοκρατίας στην Κρήτη (1865).

Πατεράκη Άννα, Phd, Κοινωνική Επιστήμων

Στόχος: Η μελέτη και έρευνα της κοινωνικής πολιτικής και εκπαίδευσης στην τουρκοκρατούμενη Κρήτη την περίοδο της ύστερης τουρκοκρατίας στο νησί.

Σχεδίαση: Ανίχνευση, βιβλιογραφική αναδίφηση της κείμενης νομοθεσίας (νομολογίας).

Μεθοδολογία: Αρχειακή έρευνα, μελέτη περιπτώσεων.

Αποτελέσματα: Στα πλαίσια των Οθωμανικών Μεταρρυθμίσεων (Τανζιμάτ 1856) εφαρμόζεται καθυστερημένα και στην Κρήτη (1858), ύστερα από την ειρηνική επανάσταση των Κρητικών, (επανάσταση του Μαυρογένη) ο θεσμός των Χριστιανικών δημογεροντιών, για την άτυπη Κοινωνική Διοίκηση της χριστιανικής κοινότητας της Κρήτης. Ιδρύθηκαν τότε, μια ανά διοικητικό Τμήμα του νησιού (Χανιά, Ρέθυμνο, Ηράκλειο) άτυπη υπηρεσία (Σωματείο), συνολικά τρεις δημογεροντίες, κάτω από την εποπτεία της Ιεράς Μητροπόλεως του Ηρακλείου.Τα σωματεία αυτά απέκτησαν οντότητα και ανάλαβαν δράση, με την σύσταση γραφείων, γραμματείας, ταμείου, την πρόσληψη υπαλλήλων, καθώς και με δικές τους κάθε μια, υπηρεσιακή στρογγυλή σφραγίδα. Ανέλαβαν δε την άτυπη διαχείριση των χριστιανικών υποθέσεων, τη διατήρηση αρχείου, την αρμοδιότητα πάνω σε θέματα κληρονομικού δικαίου, Τοπικής Αυτοδιοίκησης, λατρείας, παιδείας, λειτουργίας των Κοινών της πόλεως Καταστημάτων και διαχείρισης της μοναστηριακής περιουσίας.

Τόσο τα αιρετά μέλη της Δημογεροντίας (οι Δημογέροντες), με πρόεδρο τον τοπικό Αρχιερέα, όσο και τα όργανα λειτουργίας, των υπηρεσιών αυτών (υπάλληλοι, γραμματείς, ταμίας, επιστάτες, κλητήρες) ήταν όλοι μισθοσυντήρητοι. Σύμφωνα με τους Γενικούς Κανονισμούς του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ψηφίστηκε για το σκοπό αυτό, και ειδικός Κανονισμός ρύθμισης της μισθοδοσίας τους, με αναλυτικές οδηγίες και λεπτομέρειες για κάθε περίπτωση χωριστά, και ειδικά για την Κρήτη.

Μεταγραμμένο το κείμενο των Κανονισμών αυτών, φιλοδοξούμε να παρουσιάσουμε στη συνέχεια σε πλήρη έκταση, καθώς και σε πρωτότυπη μορφή (τα χειρόγραφα) με το σχετικό αναλυτικό σχολιασμό των λεπτομερειών τους.

Εκπαιδευτική πολιτική και μαθητές με μηδενική γνώση ελληνικής γλώσσας - Διερεύνηση των υφιστάμενων δομών και προοπτική βελτίωσής τους

Ρηνάκη Αικατερίνη, Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας - Ψυχολόγος
Αντωνάκη Ευαγγελία, Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής

Η εισήγηση διαπραγματεύεται το μεγάλο ζήτημα της ομαλής ένταξης και οικοδόμησης των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων των μαθητών με μηδενική έως ελάχιστη γνώση της ελληνικής γλώσσας (αλλοδαποί, παλιννοστούντες, πρόσφυγες, ρομά, οικονομικοί μετανάστες κλπ.). Είναι γεγονός ότι η χώρα μας έχει μπει σε μια εποχή εντυπωσιακών μεταναστευτικών ρευμάτων που έχει ως αποτέλεσμα τη μόνιμη διαμονή ενός πολύ μεγάλου αριθμού αλλοδαπών μαθητών, χωρίς να έχουν εξασφαλιστεί πάντα οι προϋποθέσεις ομαλής ένταξής τους στο εκπαιδευτικό σύστημα. Όταν δεν αναγνωρίζεται με σαφήνεια η γλωσσική διαφορά και η πολιτισμική διαφορετικότητα δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ουσιαστική σύνδεση της ταυτότητας του μαθητή με την εκπαιδευτική διαδικασία.

Στο Θεωρητικό μέρος της εισήγησης γίνεται αναφορά α) σε μελέτες κι έρευνες σχετικά με την αναγκαιότητα ψυχολογικής υποστήριξής τους, β) στις Δομές Υποδοχής κι

Εκπαίδευσης που λειτουργούν στην ελληνική εκπαίδευση και γ) στην Ευρωπαϊκή πολιτική όσον αφορά την ένταξη των παραπάνω μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Στο ερευνητικό μέρος της θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα μελέτης α) της αποτελεσματικότητας των δομών που ισχύουν σήμερα στον ελλαδικό χώρο και β) τις απόψεις των εκπαιδευτικών των κανονικών τμημάτων που φιλοξενούν μαθητές με μηδενική γνώση της ελληνικής γλώσσας, καθώς και των εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε τάξεις Υποδοχής.

Σκοπός της εισήγησης είναι να αναδειχθεί η αναγκαιότητα μιας εκπαιδευτικής πολιτικής τέτοιας, που να οδηγεί στην ομαλή σχολική και κοινωνική ένταξη των μαθητών που ξεκινούν τη φοίτησή τους στο Δημοτικό Σχολείο, χωρίς να γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα. Επιδίωξή μας είναι η κατάθεση προτάσεων βελτίωσης των υφιστάμενων δομών.

ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ, ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σύγχρονες προσεγγίσεις - εκπαίδευση και παρεμβάσεις της νοητικής υστέρησης

Βαμβάκη Άννα, Νηπιαγωγός

Σημαντικό κοινωνικό ζήτημα, όχι μόνον στην χώρα μας, αλλά σε ολόκληρο τον κόσμο αποτελούν τα παιδιά με αναπηρίες και η ειδική μεταχείριση τους. Ο ευαίσθητος χώρος αυτών των παιδιών χρήζει ιδιαίτερης αντιμετώπισης. Η νοητική υστέρηση κάνει την εμφάνισή της από τα πρώτα χρόνια της ιστορίας του ανθρώπου. Τα άτομα που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία αποτελούν μια ετερογενή ομάδα και διαφέρουν ως προς την αιτία που την προκάλεσε, τον βαθμό καθυστέρησης, την συμπεριφορά, καθώς και την εικόνα των συμπτωμάτων. Έχουν μια γενική δυσκολία σχεδόν σε όλες τις γνωστικές λειτουργίες, που οφείλεται σε δυσλειτουργίες του αυτόνομου και του κεντρικού νευρικού συστήματος. Παρουσιάζουν προβλήματα προσοχής, μνήμης κυρίως της βραχύχρονης, καθώς και προβλήματα γλωσσικής ανάπτυξης και επικοινωνίας. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους διαφέρουν από τους συνηθισμένους κοινωνικούς κανόνες και αποκλίνουν από τα κανονιστικά πρότυπα. Οι ικανότητες, οι ανεπάρκειες, τα ψυχολογικά και συμπεριφορικά χαρακτηριστικά τους δεν θα πρέπει να γενικεύονται. Αποτελεί μια ανεπάρκεια με ποικίλα χαρακτηριστικά και διαβαθμίσεις. Οι διαφοροποιήσεις αυτές επηρεάζουν τις ανάγκες τους, την κοινωνική και παιδαγωγική αντιμετώπιση τους. Τα παιδιά με νοητική υστέρηση κατακτώντας λειτουργικές δεξιότητες σε κοινωνικό και ακαδημαϊκό επίπεδο και αναπτύσσοντας δεξιότητες αυτοπροσδιορισμού βελτιώνουν την κοινωνική τους λειτουργικότητα αλλά και την ποιότητα της ζωής τους. Σήμερα ο σχεδιασμός και η οργάνωση της εκπαίδευσης των μαθητών με νοητική υστέρηση με βάση την πληρέστερη κατανόηση, αλλά και αξιολόγηση των δυνατοτήτων τους στοχεύοντας σε ευέλικτα και λειτουργικά προγράμματα είναι πρωταρχικό μέλημα των ειδικών. Τα σύγχρονα μοντέλα καθώς και τα προγράμματα εκπαίδευσης έχουν ως βασικό στόχο την κατάλληλη προετοιμασία των μαθητών με νοητική υστέρηση με σεβασμό στην προσωπικότητα τους, στην ιδιαιτερότητα τους, στις ανάγκες τους και στα χαρίσματα τους για την επιτυχή ένταξη τους στην κοινωνία.

Αντιλήψεις νηπιαγωγών σχετικά με την έμφυλη διάσταση του παιδαγωγικού ρόλου εκπαιδευτών/τριών προσχολικής αγωγής

Βασιλάκη Ασπασία, Med- Εκπαιδευτικός, απόφοιτος κοινωνιολογίας

Αν και δεν υπάρχουν σήμερα επαγγέλματα τα οποία έχουν ιστορικά ασκηθεί αποκλειστικά από ένα μόνο φύλο, διαφαίνονται ισχυρές τάσεις για το χαρακτηρισμό ορισμένων επαγγελμάτων ως «ανδρικά» ή «γυναικεία» (Κάτη, 2002: 29). Σύμφωνα με το καταμερισμό εργασίας με βάση το φύλο, οι γυναίκες απασχολούνται συνήθως σε θέσεις εργασίας που έχουν κατά συνέπεια οριστεί στερεοτυπικά ως «γυναικεία» επαγγέλματα επειδή προϋποθέτουν κάποια υποτιθέμενη χειρωνακτική δεξιότητα, είτε οικιακά ενδιαφέροντα ή μια κλίση στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών (Arnot, 2004: 64). Στην τελευταία αυτή κατηγορία συγκαταλέγονται κυρίως οι υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και διδασκαλίας. Πέρα δηλαδή από τον καταμερισμό της εργασίας, η «εκθήλυνση» ορισμένων επαγγελμάτων πραγματοποιείται λόγω των «φυσικών ιδιοτήτων» των γυναικών να τα ασκήσουν, μέσω της μαθητείας τους στην οικογενειακή σφαίρα, καθώς τους προσδίδεται μεγαλύτερη συνάφεια με τη «γυναικεία φύση» (Αβδελά, 1990: 38). Ωστόσο, η ιδεολογία της θηλυκότητας και η αποδοχή του καταμερισμού εργασίας με βάση το φύλο δρουν σαν φίλτρο για τη συνεχή παρουσία των γυναικών σε ορισμένα είδη επαγγελμάτων, με συγκεκριμένες προσδοκίες και στάσεις απέναντι στην εργασία (Arnot, 2004: 70). Ένα από αυτά τα επαγγέλματα είναι εκείνο της νηπιαγωγού. Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε σε εν ενεργεία νηπιαγωγούς, μελετώντας τη διάσταση του φύλου στο επάγγελμά τους. Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιαστούν οι αντιλήψεις των συμμετεχουσών σχετικά με τον παιδαγωγικό ρόλο των νηπιαγωγών, ανδρών και γυναικών. Πιο αναλυτικά θα δούμε πώς γυναίκες νηπιαγωγοί θεωρούν ότι τα δύο φύλα χωριστά μπορούν να συνεισφέρουν αποτελεσματικά στην εκπαιδευτική πράξη της προσχολικής αγωγής, με άξονα ενδιαφέροντος την πολύπλευρη ανάπτυξη των μαθητών/ τριών. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ημι-δομημένες συνεντεύξεις. Η μεθοδολογία μας βασίστηκε στις αρχές της φεμινιστικής έρευνας μέσα από το ποιοτικό παράδειγμα της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου.

Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα και προσχολική εκπαίδευση νηπίων με αναπηρία: μια διαδικασία προσωποποιημένης εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικού αποκλεισμού;

Γελαστοπούλου Μαρία, ΙΕΠ/Εισηγήτρια Ειδικής Αγωγής, Ειδική Παιδαγωγός

Οι σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις, διεθνώς, βασίζονται στις αρχές της ενταξιακής εκπαίδευσης στοχεύοντας στη δημιουργία δημοκρατικών σχολικών

περιβαλλόντων, στην άρση των διακρίσεων, στη διασφάλιση ίσων ευκαιριών συμμετοχής όλων των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών με αναπηρία. Αναδεικνύεται η άμεση σύνδεση του Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος (Ε.Ε.Π.) με την εκπαίδευση των εν λόγω μαθητών. Η εφαρμογή του κρίνεται κρίσιμη προκειμένου να παρασχεθούν η κατάλληλη εκπαίδευση και οι απαραίτητες υπηρεσίες ειδικής αγωγής με βάση τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Ωστόσο, μελετητές του χώρου αναφέρονται σε προβλήματα κατά την εφαρμογή του και εκφράζουν τον προβληματισμό τους για τις διαδικασίες και πρακτικές που υιοθετούνται στο πλαίσιο υλοποίησης του ΕΕΠ, καθώς αυτές μπορεί να συμβάλουν στην προώθηση μιας ενταξιακής προοπτικής στην εκπαίδευση ή στο διαχωρισμό, στιγματισμό και αποκλεισμό μαθητών με αναπηρία.

Αντικείμενο της παρούσας μελέτης αποτελούν οι απόψεις και εμπειρίες των συμμετεχόντων στη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής του ΕΕΠ και συγκεκριμένα του προσωπικού των Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΕΔΔΥ) και των νηπιαγωγών γενικής και ειδικής εκπαίδευσης αναφορικά με την εφαρμογή του ΕΕΠ για την εκπαίδευση νηπίων με αναπηρία. Σκοπός της έρευνας είναι η αποτύπωση της παρούσας κατάστασης στο πλαίσιο της προσχολικής εκπαίδευσης, υπό το πρίσμα της προσωποποιημένης ενταξιακής οπτικής. Επιδιώκεται να μελετηθούν οι διαδικασίες και πρακτικές που εφαρμόζονται και να διερευνηθεί, αν το Ε.Ε.Π, όπως εφαρμόζεται, αποτελεί μια εκπαιδευτική προσέγγιση που προωθεί την ενταξιακή εκπαίδευση ή αν καθίσταται μέσο αποκλεισμού ανάπηρων νηπίων. Ακολουθείται ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση με ερευνητικό εργαλείο την ημιδομημένη συνέντευξη και παρατήρηση σε ειδικά νηπιαγωγεία και τμήματα ένταξης στο γενικό σχολείο.

Τα ευρήματα αφορούν στη νοηματοδότηση του ΕΕΠ και στις εκπαιδευτικές πρακτικές που εφαρμόζονται, στους ρόλους των νηπιαγωγών και δίνουν απαντήσεις αναφορικά με την προώθηση ή μη ΄πρακτικών ένταξης και ισότιμης εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία. Έτσι, φωτίζεται ένα πεδίο που δεν έχει διερευνηθεί στο παρελθόν στην Ελλάδα.

Τα χαρακτηριστικά της ανθρωπογεωγραφίας της σχολικής τάξης ως παράγοντας αποτελεσματικής διδασκαλίας

Κατερίνη Ιωάννα, Εκπαιδευτικός
Φύκαρης Ιωάννης, Επίκουρος καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Ιωαννίνων

Η σχολική αίθουσα αποτελεί ένα κοινωνικό σύστημα όπου η εκπαιδευτική διαδικασία ερμηνεύεται ως ένα πολιτισμικό και συνάμα επικοινωνιακό γεγονός. Η ανθρωπογεωγραφία της σχολικής τάξης συνιστά όλες εκείνες τις παραμέτρους της εκπαιδευτικής διαδικασίας που επηρεάζουν την επικοινωνία και το βαθμό εμπλοκής των μαθητών στο μάθημα. Πέρα από τη διάταξη των θρανίων ή την επιλογή των μαθητών για το ποια θέση θα έχουν στη

διάρκεια του μαθήματος υπάρχουν και άλλοι κοινωνικοί, πολιτισμικοί, ανθρωποκεντρικοί και ψυχολογικοί παράγοντες που επιδρούν στην επίτευξη της αποτελεσματικής διδασκαλίας. Η παρούσα εισήγηση στοχεύει στην ανάδειξη και, ταυτόχρονα, στη διερεύνηση των δυναμικών χαρακτηριστικών της ανθρωπογεωγραφίας της σχολικής τάξης και πώς οι παράγοντες αυτοί μπορούν να συμβάλουν εποικοδομητικά στην αποτελεσματικότητα του διδακτώς γίγνεσθαι. Η μελέτη αξιοποιεί τη μέθοδο της βιβλιογραφικής αναδίφησης και στηρίζεται στους εξής τρεις άξονες: τον καθορισμό του εννοιολογικού πλαισίου, μέσα από την ανάδειξη των χαρακτηριστικών της ανθρωπογεωγραφίας στη σύγχρονη πολυπολιτισμική τάξη, την ανάδειξη των παραμέτρων της αποτελεσματικής διδασκαλίας και την αναζήτηση τρόπων με τους οποίους ο εκπαιδευτικός, χρησιμοποιώντας την ανθρωπογεωγραφία της σχολικής τάξης μπορεί να επιτύχει την αποτελεσματικότερη διδασκαλία.

Εξισώνοντας τις ευκαιρίες για όλους να κοινωνούν τη γνώση, μέσα από τη συγγραφή στη Βικιπαίδεια

Κεφαλάς Εμμανουήλ, Πρόεδρος Συλλόγου Σχολείων Κοινότητας Βικιπαίδειας Ελλάδας

Η συγγραφή στην Wikipedia, υπό κατάλληλη καθοδήγηση, έχει δειχθεί πως συνδέεται με νέους τρόπους μάθησης, ανάπτυξη δεξιοτήτων, καλλιέργεια συνεργατικότητας και υιοθέτηση υγιών στάσεων ζωής, σύμφωνα με την Ουνέσκο για την Εκπαίδευση στον 21ο αιώνα (Πυλώνες Ντελόρ). Ενώ η συγγραφή στην Wikipedia δίνει τη δυνατότητα να συμμετέχουν όλοι, ξεκινώντας από την ορθογραφική και συντακτική διόρθωση στα λήμματα, και προχωρώντας σε συμπλήρωση, επέκταση και διόρθωσή τους, δεν είναι για όλους εύκολο να κατακτήσουν την κορυφή της πυραμίδας της αναθεωρημένης ταξινομίας Bloom δημιουργώντας από αρχής λήμματα. Εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί και εφαρμοστεί στην ελληνική Wikipedia έχουν επιτρέψει τη συμμετοχή στη συγγραφή σε ομάδες που ως τώρα δεν θεωρούταν δυνατό πως μπορούν να συμμετέχουν συγγραφικά. Τα εργαλεία αυτά ξεκίνησαν να αναπτύσσονται με σκοπό να ξεπεραστεί η διαφορετικότητα και να εξισωθούν οι ευκαιρίες συμμετοχής σε ενήλικες, όμως εφαρμόστηκαν με επιτυχία και σε μαθητές της Δευτεροβάθμιας και Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, δίνοντας αποτελέσματα που ξεπέρασαν τα όρια και αναγνωρίστηκαν διεθνώς, με τη δημιουργία λημμάτων από οκτάχρονους λημματογράφους. Τα εργαλεία αυτά εφαρμόζονται επί του παρόντος σε ομάδα τρίτης ηλικίας, σε πιλοτικό πρόγραμμα συγγραφής στην ελληνική Wikipedia σε περιοχή με ελαττωμένες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, και υπάρχει η πρόθεση να εφαρμοστούν σε άτομα με ειδικές ανάγκες, πρόσφυγες, ψυχικά ασθενείς, και φυλακισμένους. Με δεδομένα τα γνωστικά οφέλη από τη συμμετοχή στη συγγραφή, τα οποία συμπληρώνονται με αντίστοιχα οφέλη στο πεδίο της συναισθηματικής και κοινωνικής νοημοσύνης, καθώς οι συγγραφείς καλούνται να λειτουργήσουν εντός της

διαδικτυακής κοινότητας των συντακτών της εγκυκλοπαίδειας, επισημαίνεται το επιπρόσθεο συναισθηματικό όφελός τους από την αμεσότητα των δημοσιεύσεων και την επίγνωση της χρησιμότητας της προσφοράς τους, καθώς και το δέσιμό τους με τα στοιχεία γνώσης και πολιτισμού για τα οποία συγγράφουν και κατ' επέκταση διαφυλάττουν. Τα ως τώρα αποτελέσματα της χρήσης της Wikipedia στο παραπάνω εκπαιδευτικό πλαίσιο την καθιστούν ένα εργαλείο άξιο προσοχής από την εκπαιδευτική κοινότητα και τους θεσμούς.

Η εκπαίδευση των τσιγγανοπαίδων στην Ελλάδα

Λιάπη Ευαγγελία, Φιλόλογος Ειδικής Εκπαίδευσης
Γιώγου Σταματία, Νηπιαγωγός

Σκοπός της εισήγησης είναι να αναδείξει : α) τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, β) να κατανοήσει τον ιδιαίτερο ρόλο του εκπαιδευτικού στις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες και γ) να παρουσιάσει στρατηγικές αντιμετώπισης των εκπαιδευτικών αναγκών των κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, ευπαθείς ή ομάδες υψηλού κινδύνου είναι οι ομάδες του πληθυσμού που έχουν περιορισμένη ή καθόλου πρόσβαση σε κοινωνικά και δημόσια αγαθά και δυσκολεύονται ή αδυνατούν σε πολλά επίπεδα και σε διάφορους τομείς να έχουν αξιόλογη ποιότητα ζωής.

Οι κοινωνικά ευπαθείς ομάδες έχουν παρόμοια και κοινά χαρακτηριστικά με άλλες εκπαιδευτικές ομάδες υπάρχουν όμως και σημαντικές ιδιαιτερότητες που χρειάζεται να ληφθούν σοβαρά υπόψη, ώστε να επιτευχθεί η ενεργή συμμετοχή στη διεργασία της μάθησης.

Στις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες εντάσσονται άτομα με αναπηρία, οι ψυχιατρικά πάσχοντες , φυλακισμένοι, αποφυλακισμένοι, χρήστες και πρώην χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών, οροθετικοί, άτομα από θρησκευτικές ή πολιτισμικές μειονότητες, ρομά/ τσιγγάνοι /τσιγγανοπαίδες, μονογονεϊκές οικογένειες, ανήλικοι παραβάτες, κακοποιημένες γυναίκες, μέλη εθνικών μειονοτήτων, θύματα εμπορίας (trafficking), πρόσφυγες, μετανάστες, παλιννοστούντες, οι αναλφάβητοι, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι κάτοικοι απομακρυσμένων ορεινών και νησιωτικών περιοχών, οι ανήλικοι παραβάτες και οι πληγέντες από θεομηνίες και φυσικές καταστροφές. Οι συνθήκες του κοινωνικού αποκλεισμού, τις οποίες καθεμία από τις ομάδες βιώνει, είναι πολύ διαφορετικές από τις συνθήκες μιας άλλης ομάδας.

Η μειωμένη συμμετοχή καθώς και τα υψηλά ποσοστά διαρροής των κοινωνικά ευπαθών ομάδων από τα προγράμματα εκπαίδευσης δείχνουν την απόκλιση που υπάρχει ανάμεσα στην αυτο-εικόνα του εκπαιδευομένου και στο εκπαιδευτικό πλαίσιο (Boshier, στο Cross, 1981).

Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στην εκπαίδευση των τσιγγανοπαίδων και στις αποτυχημένες προσπάθειες της ελληνικής κοινωνίας στην ένταξη τους στο εκπαιδευτικό σύστημα

Κοινωνικός αποκλεισμός, διαπολιτισμικότητα και ψηφιακό χάσμα: μια αποτύπωση της Ελληνικής πραγματικότητας

Μαρκάκη Ειρήνη, Υποψήφια διδάκτωρ

Οι ανισότητες που ενυπάρχουν στα κοινωνικά στρώματα, έχουν ως απόρροιά τους την δημιουργία ποικίλων κοινωνικών φαινομένων. Ένα φαινόμενο εξ αυτών είναι και ο κοινωνικός αποκλεισμός, ο οποίος ορίζεται ως η περιθωριοποίηση και ο αποκλεισμός ορισμένων ομάδων πληθυσμού από την κοινωνία, που αποτελούν μειονότητες. Συνηθέστερα, οι ομάδες οι οποίες πλήττονται από το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού είναι οι άπορες οικογένειες, τα άτομα με αναπηρία, οι μετανάστες και τώρα πρόσφατα, οι πρόσφυγες πολέμου.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της πρόσφατης δειγματοληπτικής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών διαβίωσης των Νοικοκυριών για το έτος 2015, που διενήργησε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), ο πληθυσμός που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό στην Ελλάδα, ανέρχεται σε ποσοστό της τάξεως του (35,7%). Ο πληθυσμός που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό, είναι κυρίως ηλικίας από 18 - 64 ετών και εκτιμάται ότι σε ποσοστό (37,4%), είναι Έλληνες, ενώ το (64,3%) είναι αλλοδαποί που διαμένουν στην Ελλάδα.

Όσον αφορά στο χώρο της εκπαίδευσης που μας ενδιαφέρει περισσότερο, εκεί η διαπολιτισμικότητα συνδυάζεται με την παρουσία αλλοδαπών μαθητών στα σχολεία και παραπέμπει ταυτόχρονα και στην εκπαίδευση των μαθητών αυτών. Εντούτοις, η διαπολιτισμικότητα δεν είναι, παρά ένας από τους πολλούς τρόπους διαχείρισης της πολυπολιτισμικότητας. Δυστυχώς, στις ημέρες μας, η αποδοχή της πολιτισμικής ετερότητας υφίσταται αποκλειστικά και μόνον σε θεωρητικό επίπεδο. Τα παιδιά των μειονοτικών ομάδων, πλήττονται στα σχολεία από την ταξική ανισότητα, όπως και όλα τα μέλη των μη προνομιούχων κοινωνικών στρωμάτων.

Το Ψηφιακό Χάσμα αποτελεί μια νέα μορφή κοινωνικής ανισότητας. Με τον όρο «χάσμα», εννοείται το κενό που παράγεται ανάμεσα σε άτομα ή ομάδες που επωφελούνται από τη χρήση νέων τεχνολογιών και σε εκείνα που δεν επωφελούνται, εξαιτίας κοινωνικο-οικονομικών παραγόντων. Το Ψηφιακό Χάσμα θεωρείται ως ζήτημα μείζονος σημασίας, εξαιτίας του ότι παρεμποδίζει την πρόσβαση ορισμένων ομάδων ατόμων στην απόκτηση περαιτέρω γνώσεων.

Μαθησιακές δυσκολίες. Παρεμβάσεις, προοπτικές

Νάτσκος Χρήστος, Δάσκαλος

Το σχολείο αποτελεί ένα μικρόκοσμο, όπου η μάθηση και η αλληλεπίδραση της εκπαιδευτικής διαδικασίας μπορεί να προκαλέσουν ή να δημιουργήσουν δυσκολίες και προβλήματα στο παιδί. Κάθε πρόβλημα που επηρεάζει σημαντικά τη μάθηση, την επίδοση και τη συμπεριφορά του αποτελεί σχολική δυσκολία. Οι μαθησιακές δυσκολίες, και κυρίως οι αναγνωστικές, αποτελούν ένα μεγάλο ποσοστό του μαθητικού πληθυσμού. Έρευνες των τελευταίων είκοσι ετών αναφέρονται στα αίτια, την διάγνωση, την αντιμετώπιση και την παρέμβαση των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών. Πρώιμα σημάδια των δυσκολιών αυτών εντοπίζονται από τη βρεφική ηλικία και γίνονται εμφανή στη προσχολική ηλικία. Πρόκειται για μια ανομειογενή ομάδα διαταραχών, οι οποίες είναι εμφανείς στη σχολική μαθησιακή διαδικασία επηρεάζουν την καθημερινότητα των παιδιών και αποτελούν το αντικείμενο πολλών επιστημονικών κλάδων. Μέχρι σήμερα τα αίτια των μαθησιακών δυσκολιών είναι ασαφή και η εμφάνισή τους είναι πιθανόν να οφείλεται σε περισσότερους του ενός μηχανισμούς. Η κατανόηση τους είναι περισσότερο περιγραφική και αναλυτική και λιγότερο αιτιοκρατική. Πρόκειται για μια σχολική και παιδαγωγική πραγματικότητα η οποία δεν έχει προσδιοριστεί με σαφήνεια στην ονομασία, στα κριτήρια διαγνωστικής αξιολόγησης, αλλά και στην καταλληλότερη μέθοδο αντιμετώπισης. Τα αποτελεσματικότερα προγράμματα για την αντιμετώπιση τους εστιάζονται σε τουλάχιστον τέσσερις διαστάσεις: την ενίσχυση των μεταγνωστικών δεξιοτήτων, την ενίσχυση της παρώθησης και των κινήτρων, την ενίσχυση της εκμάθησης και άσκησης ορθής ανάγνωσης και ορθής γραφής και της ενταγμένης μαθησιακής υποστήριξης μέσα στην ενιαία διδασκαλία της γενικής τάξης. Είναι απαραίτητο, επομένως, να εντοπίζονται εγκαίρως οι ανάγκες των παιδιών αυτών, για να περιορίζονται οι συνέπειες των δυσκολιών τους και να γίνεται η κατάλληλη παρέμβαση δημιουργώντας τις απαραίτητες δομές και τα κατάλληλα προγράμματα, έτσι ώστε να μπορούν να ενσωματωθούν ομαλά στο σχολείο γενικής εκπαίδευσης.

Οι εκπαιδευτικές ανάγκες της τρίτης ηλικίας στο Δήμο Μαλεβυζίου. Τάσεις και προοπτικές

Παναγιωτάκης Γεώργιος, Υπ. Διδάκτορας Πανεπιστημίου Frederick της Κύπρου

Στην Ελλάδα στον τομέα της εκπαίδευσης οι ηλικιωμένοι δεν είχαν ίσες ευκαιρίες και δικαιώματα. Ο αναλφαβητισμός στην Τρίτη Ηλικία της Ελλάδος βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα με βάση την Ε.Σ.Υ.Ε. ενώ τα Κ.Α.Π.Η. συνεχίζουν την λειτουργία τους με κοινωνική καταξίωση αλλά με κενά στην επιμόρφωση και εκπαίδευση των ηλικιωμένων.Ο Δήμος

Μαλεβυζίου με την σύσταση του Κ.Δ.Β.Μ. προχώρησε στην υλοποίηση και εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης για ενήλικες και ηλικιωμένους.Τα Πανεπιστήμια Τρίτης Ηλικίας συνεχίζουν ωστόσο μία λαμπρή πορεία σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες και στην Ελλάδα με το Πανεπιστήμιο Τρίτης Ηλικίας στην Θεσσαλονίκη ενώ σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης δεν λειτουργεί ακόμη. Σκοπός της διαδικτυακής μου έρευνας ήταν να διερευνήσω τις αντιλήψεις των ηλικιωμένων στα Κ.Α.Π.Η. και Κ.Η.Φ.Η. του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. του Δήμου Μαλεβυζίου και να καταγράψω τις απόψεις τους σχετικά με την επιμόρφωση και εκπαίδευσή τους. Στόχος της διαδικτυακής έρευνας ήταν να διερευνήσει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των ηλικιωμένων, να εντοπιστούν οι τομείς επιστημονικού τους ενδιαφέροντος, να προταθούν διάφορα μοντέλα ομάδων εργασίας και τέλος να συμβάλλουμε σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς φορείς στην εκπαίδευση και επιμόρφωσή τους.

Η διερεύνηση των στόχων έγινε με την ποσοτική διαδικτυακή έρευνα και ως μέθοδος ερευνητικού υλικού επιλέχθηκε το διαδικτυακό ερωτηματολόγιο. Συμπερασματικά με βάση τα αποτελέσματα από δείγμα 300 ενεργών ηλικιωμένων είχαμε θετικές απαντήσεις σχεδόν 100% ότι χρειάζονται εκπαίδευση και επιμόρφωση ιδιαίτερα στον τομέα της Υγείας με ποσοστό 45% ενώ έδειξαν μεγάλη προτίμηση στην ομάδα μαγειρικής - ζαχαροπλαστικής με ποσοστό 16%. Για την συνέχιση των σπουδών τους προτιμούν τα Πανεπιστήμια Τρίτης Ηλικίας με ποσοστό 46% έναντι ποσοστού 45% των Κ.Δ.Β.Μ. Επίσης έδειξαν να προτιμούν την εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο στους χώρους των Κ.Α.Π.Η. ενώ θεωρούν απαραίτητη την εκπαίδευσή τους για προσωπική ικανοποίηση σε ποσοστό 43%. Η έρευνα περιορίστηκε στα ενεργά μέλη των Κ.Α.Π.Η. και Κ.Η.Φ.Η. του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. ενώ κρίνεται αναγκαίο η επέκτασή της και σε άλλους Δήμους της Περιφέρειας Κρήτης.

Η θέση των αλλοεθνών πληθυσμών στα διδακτικά εγχειρίδια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης . Αντιλήψεις του χθες και του σήμερα. Συγκριτική μελέτη στα βιβλία του1980 και του 2006

Κυριαζή Βιλελμίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70/Ειδική Παιδαγωγός
Παπαπέτρου Σάββας, Κοινωνικός ψυχολόγος -ερευνητής

Άνθρωποι από άλλες χώρες, με διαφορετικό χρώμα δέρματος, διαφορετική θρησκεία, διαφορετική γλώσσα, διαφορετική κουλτούρα, διαφορετικά ήθη και έθιμα ζουν ανάμεσά μας εδώ και πολλές δεκαετίες. Μετανάστες, ξένοι, αλλόθρησκοι, αλλόγλωσσοι, αλλοδαποί είναι μόνο μερικοί από τους χαρακτηρισμούς που χρησιμοποιούν οι γηγενείς της χώρας υποδοχής για τους ανθρώπους που δεν ανήκουν στην ομάδα τους. Ποια είναι όμως η αντίληψη που καλλιεργούσε και καλλιεργεί το σχολείο, ως μικρογραφία της κοινωνίας, για τους «ξένους» συνανθρώπους μας;

Στόχο της παρούσας εργασίας αποτελεί η ποιοτική διερεύνηση των αντιλήψεων που διαμόρφωναν και διαμορφώνουν οι μαθητές του δημοτικού σχολείου για τους αλλοεθνείς πληθυσμούς μέσα από τα μηνύματα που προβάλλονται διαχρονικά στα διδακτικά τους εγχειρίδια κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Για την επίτευξη του σκοπού της έρευνάς μας εξετάστηκαν συγκριτικά - μέσα από ποιοτική ανάλυση - τα εγχειρίδια (δεκαετίας του ΄80 και ΄06) των γνωστικών αντικειμένων της Μελέτης Περιβάλλοντος και της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής όλων των τάξεων του Δημοτικού σχολείου.

Τα συμπεράσματα κατέδειξαν ότι η τα άτομα από διαφορετικές χώρες γίνονται περισσότερο αποδεκτά στην σημερινή εποχή (διδακτικά εγχειρίδια 2006) συγκριτικά με τη θέση που κατείχαν στα σχολικά βιβλία την χρονική περίοδο της δεκαετίας του 1980, χωρίς όμως να λείπουν παντελώς στοιχεία ρατσισμού και περιθωριοποίησής τους. Χαρακτηριστικό κοινό σημείο τόσο των παλιών όσο και των νέων σχολικών εγχειριδίων, που καλλιεργεί τη διαμόρφωση θετικών αντιλήψεων απέναντι στα άτομα από άλλες χώρες, αποτελεί η εκτενής αναφορά στα δικαιώματά τους.

Διαπολιτισμική εκπαίδευση: δημιουργώντας ένα σχολείο για όλους

Πασχαλίδη Μαρίνα, Πτυχιούχος φιλοσοφικών και κοινωνικών σπουδών, φοιτήτρια
Στριλιγκά Μαλαματένια, Δασκάλα, ειδική παιδαγωγός

Τα τελευταία χρόνια ενισχύεται ολοένα και περισσότερο ο πολυπολιτισμικός χαρακτήρας της ελληνικής κοινωνίας. Σχεδόν ένα εκατομμύριο πρόσφυγες έχουν εισέλθει τελευταία στα ελληνικά εδάφη και το κράτος αναζητά τρόπους διαχείρισης των δυσκολιών που προκύπτουν. Το εκπαιδευτικό σύστημα επηρεάζεται από αυτήν την πραγματικότητα και καλείται να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες ώστε να εξασφαλίσει ίσες ευκαιρίες μάθησης για όλα τα παιδιά, με σεβασμό στην πολιτισμική τους ετερότητα και με απώτερο στόχο την ομαλή λειτουργία της κοινωνίας. Έχουν γίνει σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση αυτή, αλλά ακόμα εξακολουθούν να παραβιάζονται σημαντικές αρχές διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι αρχικά να αναδείξει την αναγκαιότητα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μέσα από την περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης στην Ελλάδα αλλά και μέσα από το δικαίωμα όλων των παιδιών για πρόσβαση στην εκπαίδευση, όπως περιγράφεται στη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Έπειτα, επιχειρεί να θέσει τις βάσεις πάνω στις οποίες στηρίζεται το διαπολιτισμικό μοντέλο εκπαίδευσης και να δώσει ερεθίσματα στους εκπαιδευτικούς ώστε να στραφούν προς την κατεύθυνση αυτή.

Το διαπολιτισμικό μοντέλο εκπαίδευσης θεωρείται σήμερα το πλέον κατάλληλο για την υπέρβαση των δυσκολιών που υπάρχουν στις πολυπολιτισμικές τάξεις. Είναι ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό μοντέλο που στοχεύει όχι μόνο στην ομαλή συνύπαρξη, αλλά και στην αλληλεπίδραση των παιδιών, προάγοντας θεμελιώδεις αξίες όπως κατανόηση,

αλληλεγγύη, σεβασμός και εξάλειψη στερεοτύπων και προκαταλήψεων.

Στο μικρο-επίπεδο της τάξης, ο εκπαιδευτικός καλείται να αναπτύξει συμπεριληπτική κουλτούρα, να λαμβάνει υπόψη του τις ιδιαιτερότητες καθενός και να προσαρμόζει τη διδασκαλία του ενθαρρύνοντας την αλληλεπίδραση και τη συμμετοχή όλων. Στο μεσο-επίπεδο του σχολείου, οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να συνεργάζονται μεταξύ τους, με το διευθυντή και με τους γονείς των παιδιών. Το μακρο-επίπεδο του κράτους οφείλει να φροντίσει για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους πρόσφυγες και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Υπάρχει λοιπόν ανάγκη για αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος για τη συγκρότηση ενός σχολείου για όλους.

Το σύνδρομο της Στοκχόλμης και οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες στην εκπαίδευση

Πέππα Αικατερίνη, Αναπληρώτρια εκπαιδευτικός ΠΕ18.02

Στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες συχνά παρατηρείται το σύνδρομο της Στοκχόλμης, πρόκειται για το συναισθηματικό δέσιμο μεταξύ θύτη και θύματος συμπεριλαμβανομένων θυμάτων αιμομιξίας, κακοποιημένων παιδιών κ.ά.

Με τον όρο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες χαρακτηρίζουμε τις ομάδες εκείνες του πληθυσμού οι οποίες στερούνται πλήρους συμμετοχής στην κοινωνικοοικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή ενός τόπου ή την πρόσβασή τους στην εκπαίδευση, στην αγορά εργασίας, στην υγεία και σε άλλες υπηρεσίες.

Η συναισθηματική εξάρτηση του θύματος με το θύτη αποτελεί έναν τρόπο επιβίωσης ή αλλιώς έναν μηχανισμό αυτοσυντήρησης που εκδηλώνει το δεύτερο, λόγω ανάμεικτων συναισθημάτων: οργής και επιθυμίας για απελευθέρωση, οίκτου και ενδιαφέροντος για τον θύτη.

Για το λόγο αυτό, καθίσταται αναγκαία η λήψη συμβουλευτικής βοήθειας και η παρουσία ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών στο χώρο του σχολείου ιδιαίτερα όταν υπάρχουν ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να γίνει κατανοητή η συμπεριφορά των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στην εκπαίδευση, με βάση το σύνδρομο της Στοκχόλμης.

Μεθοδολογία: Μελέτη περίπτωσης.

Μέθοδος: Οικοσυστημική προσέγγιση.

Τα πιθανά αποτελέσματα είναι: Αρχικά οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες των μαθητών, αφενός μεν θα ενισχυθούν ψυχολογικά μέσω της παρακολούθησης συμβουλευτικών προγραμμάτων και αφετέρου θα ενταχθούν ομαλά στην σχολική ζωή.

Η παρούσα μελέτη έχει Θεωρητική αξία: Συμπληρώνει σχετικές μελέτες περίπτωσης που έχουν προηγηθεί.

Τέλος η συγκεκριμένη εισήγηση έχει Πρακτική Αξία: Οι ψυχολόγοι, οι κοινωνικοί

λειτουργοί και οι σχολικοί σύμβουλοι εφαρμόζοντας βασικές αρχές συμβουλευτικής θα δημιουργήσουν ένα καλό ψυχολογικό κλίμα μεταξύ των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων προς όφελος όλης της μαθητικής κοινότητας ιδιαίτερα σε θέματα επικοινωνίας, διαχείρισης άγχους, θυμού κ.τ.λ.

Συμπέρασμα: Θα επηρεαστεί θετικά ολόκληρο το περιβάλλον του σχολείου, καθώς το κόστος της εκπαίδευσης που αφορά στις παρεμβάσεις για την πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού των ομάδων αυτών είναι πολύ μικρότερο εν αντιθέσει του κόστους που αφορά στην αντιμετώπισή του.

Σχολικός εκφοβισμός: Ενημέρωση και δράσεις πρόληψης στο νηπιαγωγείο

Περάκη Μακρή Μάνια/Μαρία, Εκπαιδευτικός, Κοινωνική Λειτουργός, Ειδική Παιδαγωγός

Στην Εισήγηση μας παρουσιάζονται οι μορφές σχολικής βίας – εκφοβισμού καθώς και η προσωπικότητα του δράστη, τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας των θυμάτων που δέχονται bullying και οι ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις του εκφοβισμού στα παιδιά θύματα. Ο ρόλος των παρατηρητών ΄- θεατών του σχολικού εκφοβισμού είναι σημαντικός για την συνέχιση, ή την αντιμετώπιση του. Επίσης ο ρόλος του εκπαιδευτικού και του σχολείου είναι πρωταρχικής σημασίας.

Δίνονται οδηγίες προς τους εκπαιδευτικούς και οδηγίες από ειδικούς προς τα παιδιά που έχουν υποστεί σχολική βία. Η ενημέρωση γονέων είναι απαραίτητο να γίνει τόσο από τα μέσα ενημέρωσης, από τα σχολεία αλλά και από ειδικούς σε όλους τους γονείς και επιπρόσθετα στους γονείς των θυμάτων σχολικής βίας. Παρουσιάζεται ακόμα τι πρέπει να κάνουν οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς αν κάποιο παιδί εκφοβίζει άλλα παιδιά. Αναφέρονται εργαλεία και τεχνικές πρόληψης σχολικής βίας που μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκπαιδευτικοί στα σχολεία της Πρωτοβάθμιας. Επίσης παρουσιάζονται βιωματικές,δράσεις – δραστηριότητες που κάναμε σε τμήμα Νηπιαγωγείου στο Ηράκλειο με στόχο την πρόληψη της σχολικής βίας.

Συμπερασματικά αυτό που χρειάζεται να γίνει για την πρόληψη και μείωση του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού στα σχολεία είναι: Καταγραφή και Έρευνα προγραμμάτων – παρεμβάσεων πρόληψης δράσεων και τεχνικών για τον σχολικό εκφοβισμό, στην πρωτοβάθμια και στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και της αποτελεσματικότητας τους. Έρευνα στα σχολεία της Κρήτης αλλά και πανελλαδικά. Εκπαίδευση- ενδουπηρεσιακή Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στο φαινόμενο,στην πρόληψη της σχολικής βίας. Ενημέρωση των γονέων και των μαθητών αλλά και των μελών της κοινωνίας για το φαινόμενο του εκφοβισμού και τους τρόπους αντιμετώπισης του μέσα από προγράμματα πρόληψης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης αλλά και από τα μέσα κοινωνικής Δικτύωσης.

Κοινωνικές ανισότητες και σχολική αποτελεσματικότητα στην εποχή της κρίσης: Δημοκρατία, δικαιώματα και συμπερίληψη στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Σιφακάκης Πολυχρόνης, Σχολικός Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Σαρακινιώτη Αντιγόνη, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Τμήματος Επιστημών της Αγωγής Πανεπιστημίου Κύπρου

Οι υπερεθνικές πολιτικές βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας της εκπαίδευσης διαχέονται στη χώρα μας με αναφορά στις αρχές της «διαφάνειας» και της «κοινωνικής λογοδοσίας», αλλά συχνότερα με αναφορά στην ανάγκη «εκδημοκρατισμού», «ισότητας» και «εκσυγχρονισμού» της εκπαίδευσης. Το «δικαίωμα» της επιλογής σχολείου από την οικογένεια αποτελεί ένα ζήτημα στην αιχμή του προβληματισμού για τα κριτήρια ποιότητας και ισότητας στο ελληνικό σχολείο, ειδικά σε περιοχές με αυξημένες απαιτήσεις συμπερίληψης. Το θεσμικό πλαίσιο θέτει αυστηρά κριτήρια για τις εγγραφές των μαθητών στα δημόσια σχολεία, ωστόσο καταγράφονται παρεμβάσεις για μετακινήσεις μαθητών, που ανατρέπουν και αναδιατάσσουν το σχολικό χάρτη μιας εκπαιδευτικής περιφέρειας. Η εισήγηση αναφέρεται στις τυπικές και μη τυπικές πρακτικές, που ακολουθούν οι οικογένειες για την επιλογή του σχολείου φοίτησης των παιδιών τους, καθώς και στις συνθήκες που διαμορφώνονται για τα σχολεία, τους εκπαιδευτικούς και την ίδια την εκπαιδευτική διαδικασία εξαιτίας αυτών των πρακτικών. Τα δεδομένα προέρχονται από συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς και γονείς όμορων σχολείων με διαφορετική αναγνώριση στις τοπικές κοινωνίες, μεταξύ των οποίων εντοπίζονται φαινόμενα έντονης μετακίνησης μαθητών. Τα αποτελέσματα αποκαλύπτουν τις ανάγκες και τις αναπαραστάσεις των οικογενειών με διαφορετικά κοινωνικά χαρακτηριστικά για το τι συνιστά «καλό» δημόσιο σχολείο στην περιοχή τους, αλλά και τις θέσεις των εκπαιδευτικών. Στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύεται η ένταση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων που έχει σημειωθεί, αφενός εξαιτίας κοινωνικών πιέσεων και μετασχηματισμών, που η παρατεταμένη οικονομική κρίση έχει προκαλέσει στα χαρακτηριστικά του γηγενούς πληθυσμού, και αφετέρου εξαιτίας των αυξανόμενων αναγκών διαχείρισης της πολυπολιτισμικότητας, που θέτει στο σύστημα η παρουσία των προσφυγικών/μεταναστευτικών πληθυσμών στη χώρα μας. Υποστηρίζουμε ότι οι σύγχρονες προκλήσεις συμπερίληψης, ιδωμένες υπό το πρίσμα μιας δημοκρατικής εκπαίδευσης που να βασίζεται και να προωθεί τα δικαιώματα στην προαγωγή [enhancement], τη συμπερίληψη [communitas] και τη συμμετοχή [civic practice], όπως συστήνει ο B.Bernstein, μπορεί να προάγει την αναγνώριση των διαφορετικών ταυτοτήτων και την πραγμάτωσή τους από και μέσα στα σχολεία.

Ψυχική ανθεκτικότητα: μια παρέμβαση σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Τρυφερίδου Ευδοξία, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Η συγκεκριμένη εργασία αποσκοπεί σε μια παρουσίαση του ενός προγράμματος για την ενδυνάμωση της ψυχικής ανθεκτικότητας των μαθητών/τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της φοίτησης των παιδιών στο τμήμα ένταξης.

Θα αναφερθούμε στις έννοιες των μαθησιακών δυσκολιών, των συναισθηματικών και συμπεριφορικών διαταραχών και φυσικά στην ψυχική ανθεκτικότητα.

Στο πρακτικό κομμάτι θα αναφερθούμε στην αφορμή, τις «καταστάσεις κρίσεις» που «πυροδότησαν» εντάσεις και προβλήματα. Αποτέλεσμα ήταν η εφαρμογή ενός προγράμματος για να γνωρίσουν, να αναγνωρίσουν τα συναισθήματα τους τα παιδιά. Το σημαντικότερο όμως ήταν να μάθουν τον τρόπο δράσης και αντιμέτωπης δύσκολων καταστάσεων.

Τέλος, θα παρουσιάσουμε την «δουλειά» των παιδιών στο ηλεκτρονικό βιβλίο «Άγγιγμα ψυχής» που καθ΄ όλη τη διάρκεια του έτους δημιούργησαν στα πλαίσια του προγράμματος.

Portrayals of ethnicities discrimination in education themed movies: a game theoretic analysis

Tsamkosoglou Symeon, Post graduate student, University of Piraeus
Paravantis John A., Associate Professor, Department of International & European Studies, University of Piraeus

Ethnicities discrimination and racism are reported to be common in everyday practices, even in modern times. Critical Race Theory implies that racism is a social construct, and since it is constantly imposed on society by its own members, the vicious circle continues. Even though education is considered the key to modifying racist attitudes, there are many cases where discrimination thrives even in classrooms. In this study, Hollywood cinematography, a global ethnographer, is used as a means of documenting how discriminative behaviors are portrayed and represented in education-themed movies. Game Theory, a field most commonly applied in economics and global politics, is employed to model the harmonious or conflictual relationships among the actors that participate in the educational process. The research carried out herein confirmed that racism and discrimination are indeed social constructs, and are represented in education-themed movies through both the stereotypic portrayal of characters as well as the depiction of terms of employment for minority groups

in Hollywood. Black, Latinos, Asian and other minorities have fewer opportunities to work in the movie industry, and are in most cases portrayed as misfits, thieves, and gang members, in contrast to Whites who are usually portrayed as exceptional and outstanding members of society. It was also shown that the four atomic game theoretic models (coordination game, battle of the sexes, chicken game, and prisoner's dilemma) may be applied fruitfully to explain the complicated dynamics that are developed in an education setting.

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στοιχεία Διαπολιτισμικότητας στα Εγχειρίδια Διδασκαλίας της Γλώσσας του Λυκείου

Αλεξάκης Μανόλης, Εκπαιδευτικός

Στην εισήγηση μας αυτή ασχολούμαστε με ένα κομβικό ζήτημα στην εκπαίδευση των τελευταίων δεκαετιών, τον Διαπολιτισμό. Αφού προσδιοριστεί η έννοια και ο ρόλος του στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα, θα ολοκληρωθεί η εισαγωγική μας προσέγγιση με τη σύγκριση ανάμεσα στην εθνική παραδοσιακή στοχοθεσία της εκπαίδευσης και στη σύγχρονη στόχευση της στην ανάπτυξη του πνεύματος της Πολιτειότητας. Στο κύριο μέρος θα προχωρήσουμε στην παρουσίαση των στοιχείων διαπολιτισμού, όπως και όπου αυτά εντοπίζονται κατά σειρά στα εγχειρίδια διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας του Λυκείου, Α`, Β`, Γ`, τάξης. Στη συνέχεια επιχειρούμε την ποσοτική και ποιοτική τους αποτίμηση, προκειμένου να διαπιστώσουμε κατά πόσο ανταποκρίνονται στις σημερινές συνθήκες, όπου από τη μια το μαθητικό δυναμικό είναι πολυεθνικό και από την άλλη, η αντίληψη και η προσέγγιση των μαθητών, σε σχέση με τη ζωή τους, την κινητικότητα, την αποδοχή του διαφορετικού, μπορούν να λειτουργήσουν μέσα από το συγκεκριμένο υλικό. Επιδιώκεται επίσης να αποτυπωθεί η γεωγραφική διασπορά των αναφορών των σχετικών εγχειριδίων, προκειμένου να ανιχνευθεί σε ποιες γεωγραφικές, ντόπιες και παγκόσμιες, επιλέγει το υλικό τους να επικεντρωθεί για να διαμορφώσει μέσα από τη στρατηγική αυτή επιλογή προτεραιοποίησης, την ιδέα για το πρότυπο των ανθρώπων και των ρόλων τους. Γενικότερα η εισήγηση επικεντρώνεται στην αποτίμηση του τρόπου με τον οποίο ένα σχολικό εγχειρίδιο διαμορφώνει μια ιδεολογική τοποθέτηση και πρόταση, και μάλιστα τις περισσότερες φορές σε λανθάνουσα μορφή και όχι ρητά διατυπωμένη. Εφόσον αυτά επιβεβαιωθούν θα κλείσουμε την εισήγηση μας με μια μικρή αναφορά σε άλλες εκπαιδευτικές πολιτικές, οι οποίες έχουν επιλέξει να κινηθούν στην αναγκαία διαπολιτισμική διάσταση και ως εκ τούτου με μια πρόταση επανασχεδιασμού της διδασκαλίας της γλώσσας και των στόχων της, γνωρίζοντας πως η γλώσσα υποστηρίζει και διαμορφώνει το ιδεολογικό πλαίσιο που συνθέτει εν τέλει την ταυτότητα μας.

Η κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών προσχολικής αγωγής στη διαπολιτισμική εκπαίδευση

Αμπατζόγλου Αναστασία, Νηπιαγωγός, Υπ. διδακτόρισσα Πανεπιστημίου Αιγαίου
Ψαθοπούλου Παγώνα –Ξανθή, Εργαστηριακός Συνεργάτης Α -ΤΕΙ Προσχολικής Αγωγής Αθήνας, Παιδαγωγός Προσχολικής ηλικίας

Η διαπολιστισμικότητα αποτελεί ένα φαινόμενο πολύ γνωστό στο χώρο της εκπαίδευσης τις τελευταίες δεκαετίες. Η συνεχής αύξηση του αριθμού μαθητών με διαφορετικά γλωσσικά, θρησκευτικά, πολιτιστικά κ.ά. χαρακτηριστικά στη σύγχρονη πολυπολιτισμική σύγχρονη κοινωνία, δημιουργεί την ανάγκη συνεχούς μάθησης των εκπαιδευτικών. (Γεωργογιάννης, 1997, Νικολάου, 2009). Η απόκτηση των ιδιαίτερων ικανοτήτων είτε μέσω του βασικού προγράμματος σπουδών είτε της συμμετοχής σε επιμορφωτικά προγράμματα συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη ανταπόκρισης της σημερινής κατάστασης (Γκότοβος, 2002, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2009).

Το ερευνητικό μέρος της παρούσας μελέτης αποτελείται από δύο μέρη. Μελετάται η διερεύνηση και καταγραφή των γνωστικών αντικειμένων που αφορούν τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στα προγράμματα σπουδών προπτυχιακών και μεταπτυχιακών τμημάτων προσχολικής αγωγής των Πανεπιστημίων και ΑΤΕΙ, καθώς και η ανίχνευση επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών, των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, των προοπτικών κλπ, με τη χρήση ημι-δομιμένων συνεντεύξεων που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς βρεφονηπιακών σταθμών. Η ποιοτική ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας αναδεικνύει την έντονη ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης σε ζητήματα διαπολισμικότητας και μεθόδων προσέγγισης των σχετικών ζητημάτων ώστε να διασφαλίζεται η ουσιαστικότερη και εις βάθος κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Ο ρόλος του αθλητισμού και του μαθήματος της φυσικής αγωγής στην ένταξη των αλλοδαπών παιδιών και στον περιορισμό των διακρίσεων

Αποστόλου Στυλιανός, Γυμναστής, MSc
Καραγγελή Ανθή, Κοινωνιολόγος, Νηπιαγωγός, MSc

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ήδη από το 2007 με ψήφισμά του, επιβεβαιώνει το ενδιαφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον αθλητισμό, ιδιαίτερα δε για τις κοινωνικές και πολιτιστικές του πτυχές, καθώς και τις εκπαιδευτικές και κοινωνικές αξίες που μεταδίδει ο αθλητισμός όπως- μεταξύ άλλων - η αλληλεγγύη, η ευγενής άμιλλα, ο σεβασμός του αντιπάλου, η κοινωνική ένταξη, η καταπολέμηση κάθε είδους διακρίσεων, το ομαδικό πνεύμα, η ανεκτικότητα και καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή για την λήψη μιας σειράς πρωτοβουλιών προς την κατεύθυνση αυτή.

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το ρόλο του αθλητισμού και ιδιαίτερα τη σημασία του μαθήματος της φυσικής αγωγής κατά την διαδικασία της ομαλής ένταξης των αλλοδαπών παιδιών στο σχολικό περιβάλλον αλλά και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Μελετώντας διαφορετικά αναλυτικά προγράμματα σπουδών, διαφόρων εκπαιδευτικών συστημάτων, καταγράφονται οι ωφέλειες που προκύπτουν από τη συστηματική καλλιέργεια και διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής και οι τρόποι με τους οποίους ο αθλητισμός ως μία διαδεδομένη και δημοφιλής ανθρώπινη δραστηριότητα μπορεί να συμβάλλει στον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων και στην ανάδειξη των θετικών πλευρών του κοινωνικού φαινομένου της μετανάστευσης.

Ταυτόχρονα, καταγράφεται η ελληνική και διεθνής εμπειρία σχετικά με το ρόλο του αθλητισμού και του συγκεκριμένου σχολικού μαθήματος στην ένταξη των αλλοδαπών παιδιών ενώ γίνεται ιδιαίτερη αναφορά και καταγράφονται παρατηρούμενα ρατσιστικά φαινόμενα στο χώρο του σχολείου και παρατίθενται παραδείγματα εκπαιδευτικών πολιτικών και πρακτικών που εφαρμόστηκαν για την αντιμετώπιση των φυλετικών και πολιτισμικών διαφορών, περιορίζοντας τις διακρίσεις εξαιτίας της καταγωγής, σε δυτικές χώρες και στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Τέλος, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε δύο σχολεία της Αθήνας με σκοπό τη διερεύνηση της στάσης των Ελλήνων μαθητών/τριών απέναντι σε αλλοδαπούς συμμαθητές/τριες τους, οι οποίοι/ες συμμετείχουν ενεργητικά σε αθλητικές δραστηριότητες.

Πραγματισμός και Νέα Παιδαγωγική Dewey: η δυναμική της θεωρίας που μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας της σημερινής Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, στοχεύοντας στην έξοδο της κοινωνίας από την κρίση

Γκανέτσου Χαρά, Υποψήφια Διδάκτορ του Παντείου Πανεπιστημίου
Τσούνη Βασιλική, Υποψήφια Διδάκτορ του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να μελετήσει τη θεωρία Πραγματισμού του Dewey και να αντλήσει τα στοιχεία από τη νέα του παιδαγωγική τα οποία μοιάζουν επίκαιρα στη σημερινή εποχή. Στη συνέχεια θα αναδειχτούν οι βασικές αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και θα επιχειρηθεί συγκριτική μελέτη των δύο αυτών θεωριών, ώστε να προκύψουν εκείνα τα σημεία που θα δύναται να συμβάλλουν στην παροχή μιας πιο ποιοτικής εκπαίδευσης, η οποία θα είναι ικανή συνθήκη για έξοδο της κοινωνίας μας από την κρίση. Τα αποτελέσματα από τη συγκεκριμένη μεθοδολολογία εκπόνησης της έρευνας αυτής θα μπορούν να οδηγήσουν σε καλές πρακτικές για μια ποιοτική εκπαίδευση. Αισιοδοξούμε όχι μόνο στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων που μπορεί να δώσουν

νέα πνοή στη σημερινή διαπολιτισμική μας εκπαίδευση, αλλά και στην επέκταση συγκριτικών μελετών άλλων αξιόλογων θεωριών μάθησης και παροχής γνώσης που θα αφήσουν το δικό τους αποτύπωμα σε μια εκπαιδευτική διαδικασία που αποτελεί την πραγματική δύναμη εξόδου από την κρίση. Η εκπαίδευση μπορεί και οφείλει να είναι ο πραγματικός αρωγός μιας κοινωνίας, η οποία θα βασιστεί σε κάποιες νέες πρακτικές για να πραγματώσει τον τόσο δύσκολο ρόλο σε μιά κοινωνία πιο πολύχρωμη από ποτέ.

Η συμβολή των πολυτροπικών αφηγήσεων του κινηματογράφου στη διαπολιτισμική επικοινωνία στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Η περίπτωση της τουρκικής ταινίας «Dedemin İnsanlar» (*Οι άνθρωποι του παππού μου*)

Μαρία Δημάση, Καθηγήτρια - ΤΓΦΠΠΧ ΔΠΘ
Γρηγορία Καρολίνα Κωνσταντινίδου, Υπ. Διδάκτορας - ΤΓΦΠΠΧ ΔΠΘ

Η κινηματογραφική ταινία «Dedemin İnsanlar» (Οι άνθρωποι του παππού μου) τουρκική παραγωγή του 2011 σε σκηνοθεσία του Cagan Irmak, πραγματεύεται την ιστορία του Τουρκοκρητικού Μεχμέτ. Η αξιοποίηση της πολυτροπικής αφήγησης της ταινίας, η οποία στην εισήγηση μελετάται ως υπερκείμενο, μπορεί να αναδείξει την πολυφωνική διαλογικότητα των σεναριακών αποδόσεων των γεγονότων μιας εποχής στον συγκεκριμένο χώρο και έτσι να καταστεί εφικτή μια διαπολιτισμική προσέγγιση μεταξύ ατομικών και συλλογικών ταυτοτήτων οι οποίες οριοθετούνται διαχρονικά ως προσδιορίζουσες διαχρονικές ετερότητες.

Διαπολιτισμική εκπαίδευση. Ανάλυση σε εκπαιδευτικά-παιδαγωγικά, ψυχολογικά και κοινωνιολογικά πλαίσια

Ζαρείφης-Ζησιμάτος Χαράλαμπος, Ερευνητής, για την διαπολιτισμική εκπαίδευση από κοινωνιολογική πλευρά
Σαρατσοπούλου Αντωνία, Ερευνητής για την διαπολιτισμική εκπαίδευση από ψυχολογική πλευρά
Κάτσιος Αντώνιος, Ερευνητής για την διαπολιτισμική εκπαίδευση από εκπαιδευτική πλευρά

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται το πολύκροτο θέμα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Η Ελλάδα λόγω της σπάνιας γεωπολιτικής της θέσης, του εύκρατου κλίματος και της πολιτικής σταθερότητας προσελκύει μεγάλο αριθμό μεταναστών από χώρες της Ασίας, της Αφρικής

και των Βαλκανίων, οι οποίες μαστίζονται από την ανέχεια και τους συνεχείς πολέμους. Εξαιτίας αυτού του γεγονότος η ελληνική σχολική τάξη έχει μετατραπεί σε ένα ψηφιδωτό εθνοτήτων και πολιτισμών. Για να προαχθεί η σωστή εκπαίδευση είναι απαραίτητο να εδραιωθεί η αλληλεπίδραση των πολιτισμών και να εξαλειφθούν τα δείγματα ρατσισμού. Αναλυτικότερα, θα γίνει μια μεθοδευμένη έρευνα με ερωτηματολόγια τόσο στη πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όσο και γενικότερα στην κοινωνία. Από αυτή θα προκύψουν συμπεράσματα σχετικά με τον τρόπο που οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές, οι γονείς και οι πολίτες αντιμετωπίζουν τη διαπολιτισμικότητα. Στο πρώτο μέρος της εισήγησης εξετάζεται πώς η διαπολιτισμική εκπαίδευση εξαρτάται από την ψυχολογία και ο εκπαιδευτικός ως συμβουλευτής θα την προάγει ομαλά, λαμβάνοντας υπ όψιν τις ιδιαιτερότητες των μαθητών. Στο δεύτερο μέρος τον κεντρικό ρόλο κατέχουν οι μαθητές και οι απόψεις τους σχετικά με το θέμα. Στο τρίτο και τελευταίο μέρος διερευνάται η διαπολιτισμική εκπαίδευση από τη σκοπιά των γονέων και της κοινωνίας. Στόχος είναι να δοθεί μια σαφής εικόνα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και να γνωστοποιηθεί η ιδιαίτερη σημασία της.

«Έχω το δικαίωμα να είμαι διαφορετικός»: ένα πρόγραμμα καλλιέργειας διαπολιτισμικής ενσυναίσθησης

Πατένταλη Βασιλική, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Διευθύντρια Δ. Σ. Αδριανής-Νικηφόρου Δράμας
Σπέρκου Ευδοκία, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, MSc Παιδαγωγική και Νέες Τεχνολογίες
Ιωαννίδου Αναστασία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η ανάπτυξη της διαπολιτισμικής ενσυναίσθησης δηλαδή, της ικανότητας να κατανοεί κανείς την πολιτισμική ταυτότητα του άλλου και να μπορεί να επικοινωνεί με άτομα που προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση της αποτελεσματικής διαπολιτισμικής επικοινωνίας και αναμφίβολα μία από τις θεμελιώδεις αρχές της διαπολιτισμικότητας. Στο πλαίσιο της τάξης ο εκπαιδευτικός μέσα από παιδαγωγικές μεθόδους και διδακτικές προσεγγίσεις μπορεί να συμβάλει, ώστε οι μαθητές/τριες να υπερβούν τις αντιλήψεις τους για το διαφορετικό και να αναπτύξουν συμμετρικές διαπολιτισμικές σχέσεις.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση του εκπαιδευτικού πρόγραμματος καλλιέργειας διαπολιτισμικής ενσυναίσθησης, «Έχω το δικαίωμα να είμαι διαφορετικός», το οποίο υλοποιήθηκε από το Δημοτικό Σχολείο Παρανεστίου Δράμας, τη διδακτική χρονιά 2014-2015 από τις τάξεις Β΄, Γ΄, Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄. Η επιλογή του προγράμματος στηρίχθηκε αφενός, στο γεγονός, ότι ο πληθυσμός της περιοχής του σχολείου μας έχει αποκτήσει τα τελευταία χρόνια μία πολυπολιτισμική μορφή, στα ερωτηματικά και στις απορίες που έχει διεγείρει η λειτουργία του Κέντρου Κράτησης Μεταναστών στους μαθητές/τριες μας για θέματα σχετικά με τη διαφορετικότητα και αφετέρου στο ότι, εμείς οι εκπαιδευτικοί,

επιλέξαμε να μην είμαστε απλοί παρατηρητές, αλλά να παρέμβουμε παιδαγωγικά, μέσω του συγκεκριμένου προγράμματος. Έτσι, επιχειρήσαμε αρχικά, να διερευνήσουμε τα στερεότυπα, τον διαχωρισμό και την κοινωνική προκατάληψη και στη συνέχεια στοχεύσαμε στην ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών αναφορικά με την αποδοχή της διαφορετικότητας του «άλλου».

Κατά την πολύμηνη ενασχόλησή μας με το πρόγραμμα, πραγματοποιήσαμε πολλές και ενδιαφέρουσες εκπαιδευτικές δράσεις, οι οποίες συγκεντρώθηκαν και παρουσιάστηκαν σε μορφή βίντεο, όπου αποτυπώνονται οι ευχάριστες στιγμές που βίωσαν οι μαθητές μας, κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του. Μέσα από την αξιολόγηση του προγράμματος φάνηκε ότι οι μαθητές/τριες ευαισθητοποιήθηκαν και αντιλήφθηκαν, ότι η διαφορετικότητα αποτελεί στη φύση πλούτο και αρμονία και εκτίμησαν τις ιδιαίτερες ικανότητες και το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου να είναι διαφορετικός.

Η διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος Project P.R.E.S.S του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Τσιντώνη Τιτίκα-Κωνσταντίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ02 - Φιλόλογος, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων

Το έργο Project P.R.E.S.S. (Provision of Refugee Education and Support Scheme/Πρωτοβουλία Παροχής Εκπαίδευσης και Υποστήριξης στους Πρόσφυγες) αποτελεί μια πρωτοβουλία του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου προκειμένου να ανταποκριθεί στις εκπαιδευτικές και ενταξιακές ανάγκες των προσφύγων που βρίσκονται στην Ελλάδα. Το P.R.E.S.S. στοχεύει στον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων και παρεμβάσεων υποστήριξης για τους πρόσφυγες, με έμφαση στην πρωτογενή έρευνα επικοινωνιακών, γλωσσικών και εκπαιδευτικών αναγκών και προσδοκιών των προσφύγων και στην εκπαιδευτική ενδυνάμωση παιδιών και ενηλίκων προσφύγων που βρίσκονται στην Ελλάδα. Είναι αυτοχρηματοδοτούμενο από οικονομικούς πόρους του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και περιλαμβάνει τρεις άξονες παρέμβασης. Ο πρώτος περιλαμβάνει την ποιοτική και ποσοτική έρευνα επικοινωνιακών, γλωσσικών και εκπαιδευτικών αναγκών και προσδοκιών των προσφύγων (με βάση την ηλικία και άλλες αναλυτικές παραμέτρους). Ο δεύτερος άξονας στοχεύει στη γλωσσική και πολιτισμική ένταξη και προσαρμογή προσφύγων (ενηλίκων και παιδιών), μέσα από δράσεις άτυπης και μη τυπικής εκπαίδευσης και ο τρίτος εστιάζει στην κοινωνική ευαισθητοποίηση, στην παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών και σε στοχευμένες παρεμβάσεις για την μακροπρόθεσμη εκπαιδευτική ενδυνάμωση των προσφύγων.

Το εν λόγω έργο σχεδίασε και υλοποίησε σειρά εκπαιδευτικών παρεμβάσεων για τους πρόσφυγες που διαμένουν επί του παρόντος στην Ελλάδα, με ιδιαίτερη έμφαση στην έρευνα των ειδικών αναγκών τους και στην υιοθέτηση ορθών πρακτικών, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Στο πλαίσιο του δεύτερου, συγκεκριμένα, άξονα του έργου PRESS, για την

εκπαίδευση και υποστήριξη των προσφύγων, ολοκληρώθηκαν το Σεπτέμβριο του 2017 τρεις κύκλοι μαθημάτων μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης γυναικών στην Αθήνα και στην Μυτιλήνη. Η Δράση εντάσσεται στις εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που υλοποιούνται με σκοπό την γλωσσική-πολιτισμική και κοινωνική «ένταξη» ατόμων με προσφυγικό υπόβαθρο και στόχος της είναι η ανάπτυξη βασικών επικοινωνιακών δεξιοτήτων στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα. Σε αυτό το πλαίσιο και ακολουθώντας μια συμμετοχική προσέγγιση αναπτύχθηκε τετράγλωσσο εκπαιδευτικό υλικό (φαρσί, ελληνική, αραβική και αγγλική) το οποίο εφαρμόστηκε μέσα από task-based learning και art-based δραστηριότητες.

Λογοτεχνία και διαπολιτισμική αγωγή στη προσχολική ηλικία

Ψαθοπούλου Παγώνα –Ξανθή, Εργαστηριακός Συνεργάτης Α -ΤΕΙ Προσχολικής Αγωγής Αθήνας, Παιδαγωγός Προσχολικής ηλικίας
Αμπατζόγλου Αναστασία, Νηπιαγωγός, Υπ. διδακτόρισσα Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η έννοια της διαπολιτισμικοτητας και η σύνδεση της με την εκπαίδευση, αναμφίβολα δεν αποτελεί ένα νέο πεδίο εκπαιδευτικής διερεύνησης.

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, το ολοένα και αυξανόμενο ενδιαφέρον και οι προβληματισμοί που εγείρονται σχετικά με ζητήματα διαπολιτισμικοτητας και μετανάστευσης στην εκπαίδευση, θέτουν εκ νέου, τα ζητήματα διαπολιτισμικοτητας στην πρώτη γραμμή του εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος και της εκπαιδευτικής πολιτικής. (Γκότοβος 2003, Γκόβαρης, 2004).

Στο πλαίσιο αυτό οι σύγχρονοι παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας, καλούνται να ανταποκριθούν στο κάλεσμα για διεύρυνση των παιδαγωγικών τους προτάσεων και πρακτικών, σε σχετικά ζητήματα. Συχνές άλλωστε είναι οι καταγραφές διαθεματικών προσεγγίσεων που αφορούν την διαπολιτισμικοτητα (UNESCO, 2000, Νικολάου, 2009, Μάρκου 2011). Συνηθέστερα δε, αυτές περιλαμβάνουν (ή πλαισιώνουν) την εμπλοκή της λογοτεχνίας, είτε με τη μορφή ανάγνωσης και ανάλυσης παραμυθιού ή εξιστόρησης και ανάλυσης κάποιας ιστορίας.

Στο πλαίσιο αυτό, έρχεται να συνεισφέρει η παρούσα έρευνα, μέσα από την ποιοτική ανάλυση περιεχομένου, κλασσικών και σύγχρονων παραμυθιών και ιστοριών, τόσο όσων αφορά την εικονογράφηση, όσο και ως προς το κείμενο (περιεχόμενο).

Τα αποτελέσματα της έρευνας αναδεικνύουν έντονα, την στροφή της σύγχρονης λογοτεχνίας σε ζητήματα που αφορούν τη διαπολιτισμικοτητα συνδεόμενη με την έντονη μετανάστευση και τα ποικίλα ζητήματα που αυτή επιφέρει σε παγκόσμια κλίμακα.

ΜΕΤΑΒΑΣΗ – ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Επηρεασμοί για κατεύθυνση σπουδών και ικανοποίηση από αυτές: Μελέτη περίπτωσης στο ΤΕΙ Κρήτης

Κουνελάκη Βασιλεία, ΤΕΙ Κρήτης / Φοιτήτρια
Θαλασσινός Νικόλαος, ΤΕΙ Κρήτης / ΕΤΕΠ
Φραγκιαδάκης Γεώργιος Α., ΤΕΙ Κρήτης / Αναπληρωτής Καθηγητής

Σκεπτικό: Ως πιστοποίηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, σύμφωνα με το Νόμο 4009/2011, θεωρείται η εξωτερική διασφάλιση της ποιότητάς της, καθώς και η αποτελεσματικότητα/διαφάνεια της λειτουργίας των Α.Ε.Ι. Όμως, πριν και πέραν του εξωτερικού, απαιτείται στην πράξη ένα συνεχώς ενεργό και σε ετοιμότητα εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας που προλαμβάνει τα προβλήματα σπουδών και προετοιμάζει για την πιστοποίηση.

Μεθοδολογία: Μέσα από την καταγραφή με ερωτηματολόγιο τύπου Likert (κλίμακα 1-5), των επηρεασμών που δέχτηκαν για την κατεύθυνση σπουδών και την ικανοποίηση από αυτές, 116 φοιτητών (3ου, 5ου και 7ου εξαμήνου) του Τμήματος Διατροφής-Διαιτολογίας του ΤΕΙ Κρήτης, επιχειρούμε να καταγράψουμε στοιχεία και να βγάλουμε συμπεράσματα σε θέματα που αφορούν τη σχέση των φοιτητών με το Τμήμα.

Αποτελέσματα: Οι περισσότεροι φοιτητές παρουσιάζονται να έχουν επηρεασθεί θετικά στην επιλογή του Τμήματος, κυρίως από το ενδιαφέρον του αντικειμένου της Διατροφής και Διαιτολογίας και την επιθυμία προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο. Κατά τη δήλωση των φοιτητών, περισσότερο τους επηρέασαν οι γνώμες από το ευρύτερο οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον, παρά οι παροτρύνσεις από τους γονείς. Η αποτυχία εισαγωγής σε άλλο Τμήμα ή Σχολή επιλέγεται ως κύριος λόγος επιλογής του Τμήματος μόνο από πολύ περιορισμένο αριθμό φοιτητών (8 στους 116). Η ικανοποίηση για το πρόγραμμα σπουδών είναι κατά μέσους όρους (για τις αντίστοιχες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου) άνω ή ίσο του μετρίου (- 3 της κλίμακας 1-5), όμως ένα ποσοστό (14 στους 116) βαθμολογεί κάτω του μετρίου σε τουλάχιστον μία από τις σχετικές ερωτήσεις.

Συμπεράσματα: Πίσω από τις δηλώσεις των φοιτητών, που γενικά δεν εκπλήσσουν, πρέπει να αναζητηθούν οι βαθύτερες απόψεις και τα στερεότυπα που πιθανώς τους έχουν επηρεάζουν. Η φαινόμενη αποδοχή του προγράμματος σπουδών απαιτεί επίσης περαιτέρω

διερεύνηση, ιδίως σε σχέση με τις δυσκολίες που δηλώνει το 12% του δείγματος.

Συμβολή: Τα ευρήματα της έρευνας συμβάλλουν στη διερεύνηση του προβληματισμού και του τρόπου διαμόρφωσης των απόψεων φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Tracking high-school and university performance: A case study in Nutrition-Dietetics Department

Sfendourakis Ioannis, TEI Crete / Personell
Thalassinos Nikolaos, TEI Crete / Personell
Fragkiadakis Georgios A., TEI Crete / Associate Professor

Aim: We aimed to identify, analyse and compare high-school performance and academic performance among five (5) discrete categories of undergraduate students, who at the time (October and November 2017) were running the 5th, and 7th, semester of their academic studies. We tried to provide data-based answers concerning how the educational level of the students, the educational environment and overall cognitive understanding derives from specific courses followed during their high-school time period, possibly affect academic performance.

Methodology: We analysed indicators such as: “degree score grades”, “entrance exams marks”, “entrance exams final score”, and “grade access” of the students’ sample (131 students in total) to clarify the 'big picture' concerning students educational performance. We have also counted the number of students’ “successful subjects”, the gained “teaching units” and “grades” undertaken during their study period. Finally, normal distribution and correlation tests were carried out.

Results: Our case study has provided relevant results, such as: 1). The largest number of the enrolled students we studied, originated from one high-school type, general but with “humanities orientation” (47/131); 2). Although these students (47/131) were highly successful in their university entrance-exams, their academic performance was not comparably successful, probably due to the certain diversion between the courses followed in their secondary education programs and the our syllabus; 3). We have also detected a high positive correlation between two indicators, that is “entrance exams biology-grades” and “number of succeeded subjects” in the Department.

Conclusion: Graduates of Greek high-schools with “humanities orientation” are interested to study Nutrition and Dietetics, still, the transition stage to applied sciences represents a challenge for them.

Contribution: The decision for the entrance in tertiary education of students originating from various high-school types (sciences, humanities, economics etc.) remains a jurisdiction of the Ministry of Education; our contribution is potentially of interest to the Ministry services.

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και αγορά εργασίας

Παπούλας Ανδρέας, Πρώτος Λειτουργός Εκπαίδευσης - Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαιδευσης - Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου

Η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (Τ.Ε.) διεθνώς ορίζεται ως η εκπαίδευση η οποία προσφέρεται μετά το Λύκειο.

Παρά το γεγονός ότι το κάθε εθνικό σύστημα Τ.Ε. είναι σχεδιασμένο να ικανοποιεί τις ποσοτικές και ποιοτικές ανάγκες της χώρας του, λόγω της διευρυνσης της προσβασιμότητας στην Τ.Ε., και της Ιδιωτικής Τ.Ε. αυξήθηκε ο κατακόρυφα ο αριθμός των αποφοίτων. Η αγορά εργασίας δεν μπορεί να απορροφήσει όλους τους αποφοίτους και έτσι δημιουργήθηκε το πρόβλημα των ανέργων πτυχιούχων. Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι όπως είναι σχεδιασμένα τα εθνικά συστήματα σήμερα, παράγουν ανέργους.

Επομένως απαιτείται ανασχεδιασμός και αναδόμηση των εθνικών συστημάτων Τ.Ε.

Κατά συνέπεια τα Εθνικά συστήματα Τ.Ε. για αντιμετώπιση του προβλήματος άρχισαν να μελετούν και να εφαρμόζουν τρόπους διασύνδεσης της Τ.Ε. με την αγορά εργασίας, χωρίς να ξεφεύγουν απο τον βασικό σκοπό τους που είναι η παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης και προώθηση της έρευνας.

Για τον σκοπό αυτό ίδρυσαν γραφεία διασύνδεσης με τα επαγγελματικά σώματα, την βιομηχανία, τους συνδέσμους εργοδοτων και βιομηχανών, με τα επιμελητήρια κλπ και μελετούν τις έρευνες αγοράς. Μελετούν επίσης την εργοδοσημότητα των αποφοίτων τους

Το πρόβλημα είναι πολυδιάστατο και εμπλέκει όλους τους κοινωνικούς εταίρους, την πολιτική κάθε κράτους και γενικά την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση τως χώρας.

Στην εισήγηση θα γίνει παρουσίαση πως ο Ευρωπαικός χώρος Τ.Ε. αντιμετωπίζει το πρόβλημα και τι προωθείται απο την Ευρωπαική Επιτροπή.

Η επίδραση της κρίσης 2011-2017 στην απασχόληση των αποφοίτων Διατροφής-Διαιτολογίας του ΤΕΙ Κρήτης

Τσικαλάκης Γεώργιος, ΤΕΙ Κρήτης / ΕΔΙΠ
Σφακιανάκη Ειρήνη, ΤΕΙ Κρήτης / ΕΤΕΠ
Φραγκιαδάκης Γεώργιος Α., ΤΕΙ Κρήτης / Αναπληρωτής Καθηγητής

Σκεπτικό: Η οικονομική κρίση αποτέλεσε καταλύτη στην προσπάθεια των νέων για επαγγελματική καταξίωση και πρόοδο μετά την αποφοίτησή τους από τα ΑΕΙ της Ελλάδας. Σύμφωνα με στοιχεία του ΙΟΒΕ το Μάρτη 2017, για τους απόφοιτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από το 2011 και έπειτα, η πραγματικότητα είναι αρκετά δύσκολη, με το 36% των αποφοίτων να είναι άνεργοι.

Μεθοδολογία: Μέσα από την προσπάθεια καταγραφής της απασχόλησης 800 εκ των αποφοίτων του Τμήματος Διατροφής και Διαιτολογίας, επιχειρούμε να δείξουμε τις προοπτικές του επαγγέλματος, αλλά και της αντίστοιχης επιστήμης, στην ελληνική αγορά εργασίας την εποχή της ύφεσης/κρίσης.

Αποτελέσματα: Σε σχέση με τους αποφοίτους παλαιότερων ετών, στους μετά το 2011 παρουσιάζεται αυξημένο το ποσοστό προσωρινής ή μερικής απασχόλησης, με μειωμένες γενικά αποδοχές. Ορισμένες προσωπικές επιχειρήσεις αποφοίτων (π.χ. γραφεία σε Ηράκλειο, Ρέθυμνο, Χανιά, Ρόδο) έκλεισαν και αυξήθηκαν αυτοί που δεν ενεργοποιούνται επαγγελματικά (τουλάχιστον επίσημα). Το ενθαρρυντικό είναι ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του δείγματος, περισσότεροι από τους μισούς αποφοίτους του Τμήματος έχουν σταθερή εργασία στον ιδιωτικό τομέα, ως υπάλληλοι ή ως αυτοαπασχολούμενοι, ενώ ένα μικρό ποσοστό είναι εργαζόμενοι στο δημόσιο τομέα (μέση εκπαίδευση ως εκπαιδευτικοί, τοπική αυτοδιοίκηση), κυρίως ως έκτακτοι/εποχιακοί. Ένα ποσοστό της τάξης περίπου 15% κάνουν περαιτέρω σπουδές (μεταπτυχιακά ή διδακτορικά) ενώ ένα μικρό ποσοστό, της τάξης περίπου του 5%, έχει αναζητήσει επιτυχώς εργασία στο εξωτερικό (στο Ηνωμένο Βασίλειο κυρίως, αλλά και ΗΠΑ, Γερμανία κ.λπ.).

Συμπεράσματα: Στους αποφοίτους του Τμήματος Διατροφής και Διαιτολογίας του ΤΕΙ Κρήτης εντοπίζουμε στοιχεία ανταγωνιστικότητας, που επιτρέπουν στους περισσότερους να διατηρούν τις θέσεις εργασίας τους ή να διεκδικούν νέες. Η κινητικότητα μεταξύ των προσφερόμενων θέσεων εργασίας αυξήθηκε και πολλά ιδιωτικά διαιτολογικά γραφεία, ιδίως σε μικρές πόλεις, έκλεισαν.

Συμβολή: Γενικά, το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων με τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα (-65%) ήταν το χαμηλότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2016 και 2017 (-80%). Η εργασία συμβάλλει στην εκτίμηση της κατάστασης στους αποφοίτους Διατροφής-Διαιτολογίας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ

Οι νόμοι και η Ανομία στη Σύγχρονη Δημοκρατία και ο ρόλος της Εκπαίδευσης.

Γκίατα Ουρανία, Φοιτήρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Στις μέρες που ζούμε, το κομμάτι της γης στο οποίο κατοικούμε θεωρείται κομμάτι του "Δυτικού Κόσμου", όπου βασιλεύει η δημοκρατία, η ισότητα και η ισονομία. Είναι όμως ρεαλιστική αυτή η άποψη; Μπορούμε όντως να ισχυριστούμε πως το νομικό μας σύστημα και το δημοκρατικό μας καθεστώς μας παρέχουν ισονομία και δημοκρατία;

Με μια περιορισμένη και επιφανειακή έρευνα, κάποιος θα μπορούσε να συμφωνήσει με τα παραπάνω ερωτήματα. Αυτό που εμείς θα επιχειρήσουμε να κάνουμε είναι να τραβήξουμε το παραπέτασμα που έχουν ρίξει οι σύγχρονες δημοκρατίες, ώστε να εμβαθύνουμε σε αυτό που κρύβεται κάτω από τα χαμόγελα του σύγχρονου πολιτικού και κοινωνικού κατεστημένου : την ανομία, που σε πολλές χώρες συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας έχει γίνει τόσο κοινή, που η αντιμετώπιση της έχει πάψει να είναι το πολιτικό και κοινωνικό πρόβλημα που θα έπρεπε. Θα προσπαθήσουμε να αποδείξουμε πως, άθελά της, η σύγχρονη δημοκρατία κάμπτει τους νόμους και, έχοντας γίνει όργανο φιλόδοξων και εγωιστων προωθεί την ανομία.

Έπειτα, θα παρουσιάσουμε τρόπους με τους οποίους αυτή η ανομία θα μπορέσει να αντιμετωπισθεί μέσο μεταρρυθμίσεων του εκπαιδευτικού συστήματος, μεταρρυθμίσεις που θα έχουν ως συνέπεια την βελτίωση του ρόλου της εκπαίδευσης, τόσο στην αντιμετώπιση της ανομίας, όσο και στην βελτίωση του δημοκρατικού συστήματος γενικώς.

Επειδή, ας μην ξεχνάμε, η δημοκρατική κοινωνία είναι τόσο καλή όσο και τα επιμέρους στοιχεία που την απαρτίζουν: οι πολίτες. Μέσω της εκπαίδευσης λοιπόν, και μέσω της δημιουργίας μιας καλύτερης γενιάς πολιτών θα γίνει η αντιμετώπιση των προβλημάτων της δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένης της ανομίας, καθώς τα λάθη του δημοκρατικού συστήματος αποτελούν λάθη των υποκειμένων που το αποτελούν.

Εκπαίδευση και Δημοκρατία

Λούπας Ευστάθιος, Περιβαλλοντολόγος - Περιβαλλοντικός Εκπαιδευτής
Χατζηφωτιάδης Χρήστος, Μαθητής Γ Λυκείου
Λάμπρου Κωνσταντίνα, Φοιτήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Το παρόν άρθρο πραγματεύεται το πολίτευμα της Δημοκρατίας σε συνδυασμό με την εκπαίδευση. Αρχικά παρατίθεται ο ορισμός της Δημοκρατίας έτσι ώστε να γίνει κατανοητό το τι πρεσβεύει και πως συνδέεται με την εκπαίδευση. Στο θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας γίνεται πιο λεπτομερής αναφορά στη Δημοκρατία της συγχρονη εποχή. Ταυτόχρονα, εκτείνεται η ανάλυση της έννοιας αυτής, που έχουν να κάνουν με την μορφή της και τα είδη της. Στη συνέχεια υπάρχει η παράθεση του αρθρογράφου ως προς τον τρόπο τον οποίο θα έπρεπε να λειτουργεί το πολίτευμα αυτό. Έπειτα, γίνεται αναφορά και συνάμα σύγκριση με τη Δημοκρατία που γεννήθηκε και εξελίχθηκε στην αρχαία Ελλάδα. Συνεπώς, καταλήγουμε στα αποτελέσματα τα οποία διακρίνωνται σε δύο επιμέρους κατηγορίες. Η πρώτη είναι η ανάλυση των αποτελεσμάτων της Δημοκρατίας ως προς τον πνευματικό, κοινωνικό-οικονομικό και ηθικό τομέα. Η τελευταία είναι η ανάλυση των αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης ως προς τον πνευματικό, κοινωνικό, επαγγελματικό και τέλος, εθνικό τομέα.

Κοινωνικές - εκπαιδευτικές ανισότητες και ποιότητα

Μηλιωρίτσας Ευάγγελος, Δ/ντής 1ου Ε.Κ. Ανατολικής Αττικής
Μηλιωρίτσα Βασιλική, Λογίστρια - ΕΒΑ - Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΕΑΠ

Η εισήγηση αναφέρεται στις ενυπάρχουσες εκπαιδευτικές ανισότητες ως προέκταση των κοινωνικών και τις προκλήσεις που διαμορφώνονται στη σχολική ζωή και πράξη. Η συναρτησιακή σχέση μεταξύ των κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων επηρεάζει τη σχολική λειτουργία καθώς η μεταξύ τους ποσοστιαία παλινδρόμηση διαμορφώνει νέα δεδομένα διαχείρισης στη σχολική κοινότητα σε περιβάλλον έντονων ανισορροπιών.

Οι θεωρητικές προσεγγίσεις των εκπαιδευτικών ανισοτήτων και οι παράγοντες διαμόρφωσης αυτών ακολουθούν διαχρονικά ιδεολογικές θεωρήσεις και πολιτικές αντιλήψεις. Η αναδρομική σύνοψη των εκπαιδευτικών ανισοτήτων διαχρονικά αναδεικνύει τη συσχέτιση πολυεπίπεδων οικονομικών παραγόντων, ποικίλων πολιτικών και ιδεολογικών αλλαγών. Συνάδουν με την οικονομική σημασία της εκπαίδευσης και αφορούν παραμέτρους του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Οι ανισότητες αποτιμώνται με βάση την ατομική θεώρηση επειδή αφορούν τις αφετηρίες καθενός και αναφέρονται στις προσωπικές επιτεύξεις. Επομένως το σχολείο

λογοδοτεί για την εναρμόνιση ή μη ευκαιριών και αποτελεσμάτων. Χωροχρονικά τούτο σημαίνει ότι το σχολείο ενυπάρχει ως ενδιάμεσος φορέας των οικονομικών διεργασιών και των κοινωνικών αναγκών. Συνδέεται με την κοινωνική συνοχή, τη μαζική ευημερία ιδιαίτερα σε περίοδο έντονου μετασχηματισμού της κοινωνίας και της κοινωνικής μηχανικής.

Οι λόγοι εφαρμογής μοντέλου ποιότητας στη σχολική μονάδα αποτελούν βασικό άξονα της εισήγησης γιατί η κοινωνική κινητικότητα και η κοινωνική δικαιοσύνη κατευθύνουν την κουλτούρα της μονάδας και διαφοροποιούν την αποστολή της. Η παραμετροποίηση των ανισοτήτων συνδέεται με την ανοιχτότητα, την κοινωνική ευθύνη και τη σχετική αυτονομία της μονάδας. Αυτό αιτιολογεί μοντέλο ποιότητας ως μηχανισμό εργαλειακής διαχείρισης αναδιοργάνωσης λειτουργιών με στόχο την άμβλυνση και την ικανότητα εξομάλυνσης εκπαιδευτικών ανισοτήτων στη μονάδα. Η λειτουργία του, υπό το πλέγμα ανισοτήτων, ενδυναμώνει τη συνεργασία, τροφοδοτεί την ομαδικότητα και υποστηρίζει την εναλλαγή των ρόλων λόγω της διαφοροποίησης των συστημάτων ανισοτήτων.

Κοντολογίς, δια της αξιοποίησης υποδείγματος ολικής ποιότητας κατανοούνται τα κοινωνικά ζητήματα, η κοινωνική κινητικότητα και τα αποτελέσματα ζωής. Κοινωνείται η πραγματολογική αξία του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου στο πλαίσιο κοινωνικοσυναισθηματικής αγωγής και ψυχικής ηρεμίας.

Δεξιότητες: ένα μονοπάτι προς την απασχολησιμότητα των κοινωνικά ευπαθών ομάδων

Παναγιωτόπουλος Γεώργιος, Επίκουρος καθηγητής ΤΕΙ
Καρανικόλα Ζωή, Εκπαιδευτικός
Αλεξοπούλου Κατερίνα, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Οι συνεχώς μεταβαλλόμενες εθνικές και διεθνείς αγορές εργασίας με τις συνεπακόλουθες πνευματικές, συναισθηματικές και σωματικές απαιτήσεις, ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας, οι νέοι τρόποι εργασίας, οι ανεπαρκείς και ελλιπείς δεξιότητες, οι αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις, τα υψηλά ποσοστά ανεργίας καθιστούν τη διαδικασία εύρεσης, αναζήτησης, διατήρησης ή και αλλαγής της εργασίας όλο και πιο δύσκολη. Οι διεθνείς οργανισμοί και οι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), σε ένα πλαίσιο παγκόσμιας συνεργασίας και συνέργειας, συντάσσουν κείμενα, υιοθετούν πολιτικές, προγράμματα και δράσεις με κύριο στόχο την ευημερία των κοινωνιών, την αύξηση της απασχολησιμότητας των πολιτών και την ανάπτυξη της οικονομίας. Η παρούσα μελέτη, μέσα από την ποιοτική ανάλυση δύο κειμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έρχεται να αποτυπώσει και να ερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο η απασχολησιμότητα μπορεί να διατηρηθεί και να προστατευτεί. Έμφαση δίνεται στις ευάλωτες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όχι μόνο των αναπτυσσόμενων αλλά και των αναπτυγμένων χωρών, οι οποίες

υποφέρουν από φτώχεια, κοινωνικό αποκλεισμό και ανεργία. Η ανάλυση των κειμένων δείχνει ότι μια βασική διάστασή της απασχολησιμότητας αφορά στην απόκτηση κατάλληλων και σωστών δεξιοτήτων. Οι δεξιότητες καθορίζουν σημαντικά την ανταγωνιστικότητα και την ικανότητα του ατόμου να ανταποκρίνεται στις νέες εργασιακές συνθήκες. Ως κατηγορίες αναφέρονται οι βασικές (ανάγνωση, γραφή, αριθμητική), οι ψηφιακές, οι εγκάρσιες αλλά και οι πιο σύνθετες που οδηγούν στην αυτοπραγμάτωση. Το πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής αυτών των δεξιοτήτων, οι οποίες διαφοροποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες της εκάστοτε ομάδας, υποστηρίζεται από αντίστοιχες εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές και χρηματοδοτείται από συγκεκριμένα όργανα και φορείς.

Μηχανισμοί υποδοχής, ένταξης και στήριξης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών δημοτικής εκπαίδευσης στις ελληνικές σχολικές μονάδες.

Παπαδοπούλου Μιχαέλα, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Med

Η παρούσα εισήγηση σκοπό έχει να αναδείξει τις αντιλήψεις των νεοδιόριστων εκπαιδευτικών αναφορικά με τους μηχανισμούς υποδοχής, ένταξης και στήριξης που εφαρμόζει η εκάστοτε σχολική μονάδα της πρώτης τους τοποθέτησης. Ο όρος «νεοδιόριστος εκπαιδευτικός» αναφέρεται στον πρωτοδιοριζόμενο εκπαιδευτικό, σε αυτόν που είναι νέος στο επάγγελμα ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας (μόνιμος, αναπληρωτής ή ωρομίσθιος).

Η στιγμή του πρώτου διορισμού είναι καίριας σημασίας για τον εκπαιδευτικό - καθώς σηματοδοτεί «τη μετάβασή του από το θρανίο στην έδρα». Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθεί η εσωτερική πολιτική της σχολικής μονάδας για τις διαδικασίες υποδοχής, ένταξης και στήριξης των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών. Η έρευνα στοχεύει στον προσδιορισμό των πρακτικών των Διευθυντών και του Συλλόγων Διδασκόντων στις διαδικασίες υποδοχής, ένταξης και στήριξης. Επιπλέον, στόχος είναι να καταγραφεί εάν οι διαδικασίες υποδοχής, ένταξης και στήριξης διαφοροποιούνται ανάλογα με την ειδικότητα του νεοδιόριστου εκπαιδευτικού και να διερευνηθεί η ύπαρξη και η λειτουργία των μεντορικών σχέσεων μεταξύ των συναδέλφων.

Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω της ημιδομημένης συνέντευξης. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 15 εκπαιδευτικούς που υπηρετούν στον νομό Ηρακλείου, όλων των ειδικοτήτων με 1-5 χρόνια προϋπηρεσίας. Κατά τη διάρκεια της έρευνας τηρήθηκε ο κώδικας δεοντολογίας και σημειώθηκε η μέγιστη προσπάθεια προκειμένου να προσεγγιστεί όσο το δυνατόν περισσότερο η εγκυρότητα και η αξιοπιστία. Τα ερευνητικά αποτλέσματα παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον με τις απόψεις των δασκάλων εκπαιδευτικών άλλοτε να συμπίπτουν και άλλοτε να διαφοροποιούνται αισθητά συγκριτικά με τους εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων.

Επαγγελματική Προσαρμοστικότητα και ενήλικοι μαθητές.Η περίπτωση των ενήλικων μαθητών του 4ου Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Ηρακλείου

Ποντίκη Μαρία, Εκπαιδευτικός (ΠΕ02 - Φιλόλογος)
Δεσποτόπουλος Γεώργιος, Εκπαιδευτικός (ΠΕ19 - Πληροφορικής)

Οι ιδιαίτερες κοινωνικές, πνευματικές και οικονομικές συνθήκες της σύγχρονης εποχής έχουν διαμορφώσει αφενός ένα επαγγελματικό τοπίο ρευστό και αφετέρου έχουν εμφυσήσει στο άτομο την πεποίθηση ότι η επαγγελματική σταδιοδρομία δεν μπορεί να μελετάται ξεχωριστά από την προσωπική - ατομική. Στο πλαίσιο αυτό τα τελευταία χρόνια έχει αναδυθεί η έννοια της επαγγελματικής προσαρμοστικότητας και η σημασία της για την εξέλιξη του ατόμου σε όλα τα επίπεδα της ζωής του.

Στην παρούσα εργασία μελετάται ο βαθμός της επαγγελματικής προσαρμοστικότητας των ενήλικων μαθητών που φοιτούν στην Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση και αναζητούνται οι ανάγκες τους προκειμένου να καταφέρουν να χαράξουν ισότιμα και επιτυχώς νέα μονοπάτια στην επαγγελματική και κατ᾽ επέκταση στην προσωπική τους διαδρομή.

Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα διεξήχθη στους ενήλικες μαθητές του 4ου Επαγγελματικού Λυκείου Ηρακλείου (Εσπερινό). Σκοπός ήταν να διαφανούν οι ικανότητες που αφορούν την επαγγελματική τους προσαρμοστικότητα. Η επιλογή τους να επιστρέψουν στα θρανία ύστερα από αρκετά χρόνια και έχοντας ήδη διαγράψει κάποιοι από αυτούς μια επαγγελματική διαδρομή φανερώνει πως επιθυμούν να εξελιχθούν επαγγελματικά και προσωπικά. Επίσης, επιβεβαιώνεται η άποψη ότι η καριέρα στις μέρες μας δεν έχει γραμμική μορφή μα ανά πάσα στιγμή το άτομο μπορεί να αλλάξει επαγγελματική πορεία τόσο για οικονομικούς όσο και για προσωπικούς λόγους.

Τα αποτελέσματα της έρευνας κατέδειξαν ότι οι μαθητές αυτοί στην πλειοψηφία τους έχουν αναπτυγμένες ικανότητες που οδηγούν στην επαγγελματική προσαρμοστικότητα. Το γεγονός ότι είναι ενήλικες συμβάλλει αφενός στο ότι έχουν αναπτύξει οι περισσότεροι χαρακτηριστικά όπως ωριμότητα, αυτοπεποίθηση, αγωνιστικό πνεύμα και δυναμισμό, αφετέρου όμως δημιουργεί ανασφάλεια για τις επιλογές που πρέπει να κάνουν, καθώς ο χρόνος είναι περιορισμένος.

Τα συγκεκριμένα αποτελέσματα καταδεικνύουν την ανάγκη στήριξης και υποστήριξης των ενήλικων μαθητών στο πλαίσιο του επαγγελματικού προσανατολισμού με την παρουσία στα Εσπερινά σχολεία ενός συμβούλου σταδιοδρομίας και με την επαναφορά του μαθήματος του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Σ.Ε.Π.) στο ωρολόγιο Πρόγραμμα αυτού του τύπου σχολείων.

Αξιολόγηση οριζόντιων δεξιοτήτων μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Τερζάκης Στυλιανός, Ε.ΔΙ.Π. Τμήμα Χημείας – Πανεπιστήμιο Κρήτης
Αλιακίζογλου Αικατερίνη, Υπεύθυνη Σ.Ε.Π. – ΚΕ.ΣΥ.Π. Χαλκίδας
Αντωνίου Θεόδωρος, Υπεύθυνος Σ.Ε.Π. – ΚΕ.ΣΥ.Π. Ηρακλείου

Η σημερινή κοινωνία θέτει πολλές προκλήσεις στον άνθρωπο, καθώς αυτός διαπιστώνει ότι πολλές, απλές άλλοτε, πλευρές της καθημερινότητας του, σήμερα καθίστανται ιδιαίτερα πολύπλοκες. Σε ποιο βαθμό τα άτομα είναι προετοιμασμένα προκειμένου να αντιμετωπίσουν αυτή την πολυπλοκότητα και τι είδους δεξιότητες απαιτούνται για να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις αυτές είναι ένας καθοριστικός παράγοντας τόσο για την προσωπική όσο και την επαγγελματική τους ανάπτυξη. Οι απαιτούμενες για το σκοπό αυτό δεξιότητες συνήθως αναφέρονται ως οριζόντιες δεξιότητες και περιγράφονται ως δύσκολα μετρήσιμες. Ενδεικτικά είναι, η επικοινωνία, η δημιουργικότητα, η διαχείριση συγκρούσεων, η διαχείριση χρόνου, ο κριτικός τρόπος σκέψης, η δημιουργικότητα, η επίλυση προβλημάτων, η εποικοδομητική διαχείριση των συναισθημάτων - συναισθηματική νοημοσύνη, η ικανότητα ομαδικής εργασίας, η προσαρμοστικότητα, η ετοιμότητα στο τυχαίο, η διεκδικητική συμπεριφορά κ.ά. Η ανάπτυξη και η καλλιέργεια τους θεωρείται μείζονος σημασίας προκειμένου οι μαθητές, ως πολίτες του μέλλοντος, να είναι ικανοί να ανταποκρίνονται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες επαγγελματικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες. Οι οριζόντιες δεξιότητες μαθαίνονται, καλλιεργούνται και αναπτύσσονται σε όλες τις μορφές εκπαίδευσης, στη τυπική, στη μη τυπική και στην άτυπη εκπαίδευση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα αυτών των δεξιοτήτων ενισχύει την ανάπτυξή τους μέσω κατάλληλων προγραμμάτων στο πλαίσιο όλων των μορφών εκπαίδευσης. Ιδιαίτερα έχει ξεκινήσει να αναδεικνύονται θέματα εντοπισμού, περιγραφής, ανάπτυξης και αξιολόγησης των οριζόντιων δεξιοτήτων. Στο πλαίσιο αξιολόγησης τους, σύμφωνα με τα αρχικά αποτελέσματα εμπειρικής έρευνας, οι μαθητές Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δείγματος θεωρούν ότι έχουν ένα έλλειμμα οριζόντιων δεξιοτήτων, το οποίο μπορεί να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό (ο οποίος διερευνάται) την απόφαση για μελλοντικές σπουδές και επιλογή επαγγέλματος.

ΕΡΕΥΝΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Κατασκευή και εφαρμογή άτυπου εργαλείου αξιολόγησης δυσκολιών του γραπτού λόγου

Αργυριάδης Αλέξανδρος, Επίκουρος καθηγητής Ειδικής Αγωγής, Frederick University
Αθανασέκου Μαρία, Ιστορικός Τέχνης - Επιστημονική Συνεργάτης ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης - μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ
Μερτζάνη Ασημίνα, Κοινωνιολόγος - Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων

Τα άτυπα εργαλεία αξιολόγησης εκπαιδευτικών αναγκών αποτελούν μια σειρά δραστηριοτήτων που εφαρμόζει ο εκπαιδευτικός για την αναγνώριση και την αξιολόγηση συγκεκριμένων μαθησιακών δυσκολιών που αντιμετωπίζει ο μαθητής. Η σύγχρονη βιβλιογραφία καθιστά επιτακτική την ανάγκη για αξιολόγηση των μαθησιακών αναγκών προκειμένου να καταστεί σαφές το προφίλ του μαθητή και να ακολουθήσει επαρκέστερος εκπαιδευτικός προγραμματισμός, σύμφωνα με τις ανάγκες του. Λαμβάνοντας υπόψη την πρόσφατη ερευνητική δραστηριότητα διαπιστώθηκε μειωμένος αριθμός αξιόπιστων εργαλείων αξιολόγησης δυσκολιών του γραπτού λόγου. Για τον λόγο αυτό σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε ειδικό τεστ σε δείγμα 15 μαθητών πρώτης τάξης του δημοτικού, στην Αθήνα. Αρχικά, εκπονήθηκε πιλοτική εφαρμογή του ενώ στη συνέχεια και κατόπιν των βελτιώσεων που προέκυψαν από την παραπάνω δοκιμή, η ερευνητική ομάδα προχώρησε σε δεύτερη εφαρμογή. Τα αποτελέσματα της εφαρμογής κατέστησαν το εργαλείο εξαιρετικά αποτελεσματικό και οι εκπαιδευτικοί που το χρησιμοποίησαν επιβεβαίωσαν πληροφορίες πουν είχαν συλλάβει από την έως τώρα εκπαιδευτική τους εμπειρία. Έτσι, το εργαλείο που προέκυψε παρουσιάζει δομική εγκυρότητα, διακριτική ικανότητα, αξιοπιστία και ευαισθησία στην αλλαγή ενώ αποτελεί έναν αξιόπιστο τρόπο ελέγχου του μαθησιακού προφίλ των μαθητών.

Διδάσκοντας τον σεβασμό στην Πνευματική Ιδιοκτησία σε μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Καλέμης Κωνσταντίνος, Επιμορφωτής Επιμορφωτών ΕΚΔΔΑ (Εκπ/ση Ενηλίκων και Ηλ. Μάθηση) Επ. Συνεργάτης ΕΚΠΑ, Επισκέπτης Καθηγητής Παν. Αμμάν Ιορδανία &Vistula Πολωνία, Συντονιστής Εκπαίδευσης Προσφύγων ΚΦΠ Μαλακάσας
Κωσταρέλου Άννα, Καθηγήτρια ΠΕ 06, Επιμορφώτρια ΕΚΔΔΑ, Διευθύντρια Δημ. Σχολείου

Η διαχείριση των δικαιωμάτων αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για την κοινωνία της πληροφορίας στην ψηφιακή εποχή. Ο παραδοσιακός τρόπος διαχείρισης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των απτών έργων, βασίζεται κυρίως στη φυσική τους υπόσταση και στους περιορισμούς που αυτή επιβάλλει σε σχέση με τις δυνατότητες εκμετάλλευσης του περιεχομένου. Ωστόσο, στη νέα ψηφιακή πραγματικότητα, τα κρούσματα παραβίασης του δικαιώματος αναπαραγωγής έχουν αυξηθεί δραματικά, κυρίως λόγω της ευκολίας με την οποία μπορεί να αντιγραφεί και να διαμοιραστεί ένα ψηφιακό έργο. Στις μέρες μας η «προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων» είναι ένας όρος ιδιαίτερα παρεξηγημένος.

Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύει το έργο ως άυλο αγαθό και όχι τον υλικό φορέα στον οποίο ενσωματώνεται το έργο. Η ελληνική νομοθεσία περιλαμβάνει μία ενδεικτική απαρίθμηση των έργων και, κατά συνέπεια, οποιοδήποτε πνευματικό δημιούργημα, εφόσον εμφανίζει πρωτοτυπία, μπορεί να προστατευθεί. Βασικές προϋποθέσεις της προστασίας αποτελούν η μορφή του έργου και η πρωτοτυπία. Προστατεύονται επίσης τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και οι βάσεις δεδομένων. Το δικαίωμα ειδικής φύσης αναγνωρίζεται στον κατασκευαστή βάσης δεδομένων σύμφωνα με την οδηγία για τις βάσεις δεδομένων.

Οι δυνατότητες που προκύπτουν από την σύγχρονη τεχνολογία είναι απεριόριστες, ειδικά για μια χώρα με ανεκτίμητο πνευματικο, καλλιτεχνικό, πολιτιστικό πλούτο όπως η Ελλάδα. Σε αυτή την περίπτωση, είναι απαραίτητο δημιουργηθούν μηχανισμοί προστασίας και διαχείρισης των πνευματικών δικαιωμάτων ώστε να αποτραπεί η κερδοσκοπία, να πιστοποιηθεί η ιδιοκτησία και να τιμηθούν οι δημιουργοί των καλλιτεχνκών έργων.

Βασική μας άποψη είναι ότι η αρχή αλλά και η θεμελίωση των αξιών του σεβασμού στη δημιουργία πρέπει να μπουν από την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

Φιλαναγνωσία και Συναισθηματική Νοημοσύνη σε παιδιά Δημοτικού

Μπελαδάκη Νίκη, Αρχειονόμος – Βιβλιοθηκονόμος- Μουσειοπαιδαγωγός

Η έννοια της συναισθηματικής νοημοσύνης συναντάται ως μία καινούρια έννοια στο φάσμα της Ψυχολογίας αλλά απαρτίζεται από δύο όρους, το συναίσθημα και τη

νοημοσύνη, για τον προσδιορισμό των οποίων έχουν γίνει πολλές προσπάθειες από ειδικούς του πνεύματος και της διανόησης, από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα. Μεγάλο μέρος ερευνητών, τονίζει την τεράστια σημασία της Συναισθηματικής Νοημοσύνης στη γνωστική ανάπτυξη, τη σχολική και ακαδημαϊκή επιτυχία. Τα αποτελέσματα νεότερων ερευνών, υποστηρίζουν τη σχέση μεταξύ της Φιλαναγνωσίας και συναισθηματικής νοημοσύνης, ενώ καταγράφονται σημαντικά ευρήματα που αφορούν στην ανάπτυξη των συναισθηματικών δεξιοτήτων που φαίνεται να επηρεάζονται από τη Φιλαναγνωσία. Η παρούσα έρευνα εξετάζει τη σχέση της Φιλαναγνωσίας με τη Συναισθηματική Νοημοσύνη μαθητών Δημοτικού σε εκπαιδευτική περιφέρεια της Κρήτης. Σε πρόγραμμα παρέμβασης μέσω της Φιλαναγνωσίας, συμμετείχαν 100 παιδιά ηλικίας 10 ετών, τα οποία συμπλήρωσαν το αυτοαναφορικό εργαλείο μέτρησης της συναισθηματικής νοημοσύνης Wong & Law EI scale 2002 και τα ευρήματα εμφανίζουν σημαντική στατιστική συσχέτιση της συναισθηματικής νοημοσύνης των συμμετεχόντων με την Φιλαναγνωσία. Η φιλαναγνωσία δείχνει επίσης να επιδρά σημαντικά στη διαχείριση των συναισθημάτων τους, σύμφωνα με τα αποτελέσματα. Με βάση το συγκεκριμένο πρόγραμμα παρέμβασης και τα δεδομένα που αναδείχτηκαν, προτείνεται ο σχεδιασμός και η εφαρμογή συντονισμένων προγραμμάτων φιλαναγνωσίας τα οποία μπορούν να επιδράσουν σημαντικά στις συναισθηματικές και γνωστικές επιδόσεις των μικρών παιδιών.

Η έννοια του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών όπως ερμηνεύεται από τους ίδιους. Εμπειρική μελέτη σε δείγμα δασκάλων του Ηρακλείου και της Ρόδου

Μπελαδάκης Εμμανουήλ, Διευθυντής Σχολικής Μονάδας
Ράπτης Νίκος, Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου

Τα τελευταία χρόνια το ζήτημα του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών αποτελεί αντικείμενο συζήτησης, όχι μόνο στην εκπαιδευτική αλλά και στην πολιτική κοινότητα. Άλλωστε, το ζήτημα του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών, ιστορικά, δέχτηκε τις επιρροές κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών αλλαγών. Στην παρούσα έρευνα μελετούμε την ιστορία του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών όπως και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διαμορφώνουν την επαγγελματική τους ταυτότητα. Παράλληλα εξετάζουμε την αναγκαιότητα της συνεχούς κατάρτισης των εκπαιδευτικών ως ένα από τους κύριους παράγοντες του επαγγελματισμού τους. Η συμβολή του είδους και του περιεχομένου της κατάρτισης έχει απασχολήσει ιδιαίτερα τόσο τους εμπνευστές της εκπαιδευτικής πολιτικής όσο και τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς προκειμένου να ενισχυθούν θεωρητικά και κατά συνέπεια να διαμορφώσουν ορθή πρακτική μέσα στο καινούργιο πνεύμα μεταρρυθμίσεων που χαρακτηρίζει την εποχή μας. Το σχολείο αλλάζει και ο εκπαιδευτικός καλείται να πραγματώσει αυτή την αλλαγή. Μέσα από τη

βιβλιογραφική έρευνα αναδεικνύεται η μετάβαση του σχολείου από την νεωτερική στην μετανεωτερική εποχή στην εκπαίδευση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που συνοδεύουν αυτή τη διαδικασία. Στην εργασίας μας, γίνεται σύντομη αναδρομή στην ιστορικότητα του ζητήματος του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που αποδίδονται στους επαγγελματίες, δίνονται ορισμοί που αφορούν στον επαγγελματισμό των εκπαιδευτικών και αναλύονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που συνθέτουν την έννοια. Αναλύεται ο ρόλος του σχολείου στη μεταμοντέρνα εποχή και γίνεται διάκριση των αξιών, των στόχων όπως και των χαρακτηριστικών δομής και λειτουργίας του μοντέρνου και του μεταμοντέρνου σχολείου. Τέλος παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, σχετικά με τις απόψεις και τις προτάσεις εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε σχολεία της Ρόδου και της Κρήτης και αναφέρονται στην αναγκαιότητα συνεχούς ενδυνάμωσης της επαγγελματικής τους ταυτότητας.

MOV-UP: προσέγγιση της τοπικής ιστορίας μέσα από την τέχνη στη Γ’ Δημοτικού

Μπερτσιά Βασιλική, Δασκάλα ΠΕ70
Ρίζου Αικατερίνη, Δασκάλα ΠΕ70
Αμπαρτζάκη Μαρία,

Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2017-2018 οι εκπαιδευτικοί της Γ’ τάξης του Ζάννειου Εκπαιδευτηρίου, συμμετέχουμε στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα MOV-UP το οποίο χρηματοδοτείται από το Erasmus+. Μέσα από το εν λόγω ευρωπαϊκό πρόγραμμα στοχεύουμε στη βελτίωση των προσωπικών μας πρακτικών, ως εκπαιδευτικοί αλλά και στην υιοθέτηση νέων μεθόδων οι οποίες σχετίζονται με τις τρέχουσες εκπαιδευτικές εξελίξεις. Η ενασχόλησή μας με το πρόγραμμα εστιάζει στην κεραμική της μινωικής εποχής. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από επιμόρφωση και καθοδήγηση, επιθυμούμε να μετασχηματίσουμε τις πρακτικές και την επιστημολογία στη διδακτική μας πράξη ανοίγοντας νέους ορίζοντες μάθησης.

Προσπαθώντας να ξεφύγουμε από τις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας και προσέγγισης της νέας γνώσης, και με κύριο όχημα την τοπική ιστορία όπως εκείνη διαφαίνεται μέσα από τα αγγεία και τα πιθάρια της μινωικής εποχής, στοχεύουμε στην καλλιέργεια της επιστημονικής σκέψης των μαθητών και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων που κρίνονται σημαντικές για τον 21ο αιώνα. Σημασία για τη συμμετοχή μας στο πρόγραμμα, έχει να μπορέσουμε να βρούμε τρόπους με τους οποίους η γνώση να προέρχεται από την ανακάλυψη των ίδιων των μαθητών, τη διερεύνηση, τον διάλογο και την παρατήρηση των μαθητών/τριών και όχι μέσω της παραδοσιακής δασκαλοκεντρικής μεθόδου, που ενίοτε υιοθετείται ακόμα μέχρι σήμερα. Στη μελέτη μας παρουσιάζουμε τη μέχρι τώρα εμπειρία μας, μέσα από τις δραστηριότητες, τις εκπαιδευτικές επισκέψεις και

τις πρακτικές που εφαρμόστηκαν. Βασικές έννοιες όπως οι χωρικές έννοιες, χρονικές έννοιες αλλά και η ενασχόληση με συγκεκριμένα τεκμήρια και στοιχεία της τοπικής ιστορίας, μας δίνουν την ώθηση να προσεγγίσουμε με έναν τελείως διαφορετικό τρόπο τη νέα γνώση, η οποία οικοδομείται από τους μαθητές και ενσωματώνει τις προσωπικές τους σκέψεις, εμπειρίες και ανησυχίες.

Η αποτελεσματικότητα του ηγετικού μοντέλου πρόσκλησης

Νικολάου Ανδρέας, Διδακτορικός

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της έμμεσης επίδρασης που έχει η εφαρμογή του ηγετικού μοντέλου πρόσκλησης στην ακαδημαϊκή επίδοση, μέσω των σύγχρονων πρακτικών ηγεσίας. Μέσα στα πλαίσια αυτά διερευνήθηκε εάν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά και καλύτερη προσαρμογή του μοντέλου της ομάδας των σχολείων που εφάρμοζε το ηγετικό μοντέλο πρόσκλησης σε σχέση με την ομάδα των σχολείων που το εφάρμοζε λιγότερο.

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 531 εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων που εργάζονταν τη σχολική χρονιά 2016 σε 19 Λύκεια των επαρχιών Λευκωσίας, Λάρνακας και ελεύθερης Αμμοχώστου. Οι εκπαιδευτικοί συμπλήρωσαν ειδικό ερωτηματολόγιο που αφορούσε την αξιολόγηση του διευθυντή τους, όσον αφορά την εφαρμογή των διαστάσεων του ηγετικού μοντέλου πρόσκλησης και σύγχρονων πρακτικών ηγεσίας με επίκεντρο την ακαδημαϊκή επίδοση. Η επίδοση μετρήθηκε από τους μέσους όρους των βαθμολογιών των τελικών εξετάσεων των παιδιών της Γ τάξης για εισαγωγή στο πανεπιστήμιο στα Μαθηματικά και Νέα Ελληνικά. Για τους σκοπούς διερεύνησης το δείγμα χωρίστηκε σε 2 ομάδες σχολείων, στην Α ομάδα σχολείων που εφάρμοζε τις διαστάσεις του μοντέλου και στη Β ομάδα που εφάρμοζε λιγότερο. Η ανάλυση των δεδομένων περιελάβανε επιβεβαιωτική (CFA) και δομική ανάλυση (SEM).

Έχουν αναγνωριστεί σχολεία όπου οι διευθυντές έκαναν μεγαλύτερη χρήση των διαστάσεων του ηγετικού μοντέλου πρόσκλησης. Οι τιμές των παραγοντικών μέσων όλων των διαστάσεων για την ομάδα των σχολείων που εφάρμοζε τις διαστάσεις του ηγετικού μοντέλου πρόσκλησης ήταν θετικά στατιστικά σημαντικές σε σχέση με αυτές της ομάδας των σχολείων που τις εφάρμοζε λιγότερο. Το μοντέλο της Α ομάδας των σχολείων είχε καλύτερη προσαρμογή από το μοντέλο της Β ομάδας.

Στο υφιστάμενο εκπαιδευτικό σύστημα εντοπίζεται αδυναμία των διευθυντών για συνειδητή εφαρμογή των διαστάσεων του μοντέλου. Η ανάγκη εκπαιδευτικής μεταρρυθμιστικής πολιτικής ανάδειξης του μοντέλου για συνειδητή και στοχευμένη εφαρμογή είναι σημαντική για αποτελεσματικότερη μάθηση, καθώς έχουν εντοπιστεί περιοχές μελλοντικής επαγγελματικής ανάπτυξης των διευθυντών.

Τεχνητή Νοημοσύνη (A.I.) και εκπαίδευση

Τζωρτζάκης Ιωάννης, Σχολικός Σύμβουλος

Δύο από τις απαιτήσεις των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων είναι η ενεργητική εμπλοκή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία και η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία. Ένα καινοτόμο μοντέλο εκπαίδευσης που πετυχαίνει βελτίωση των μαθητικών επιδόσεων με παράλληλη μείωση του διδακτικού χρόνου, η Αντεστραμμένη Διδασκαλία (flipped classroom), αξιοποιεί το χρόνο στο σχολείο αποκλειστικά για ενεργητικές μαθησιακές δραστηριότητες, μεταφέροντας την παράδοση του μαθήματος στο σπίτι, με αξιοποίηση συνήθως βίντεο και άλλου ψηφιακού υλικού. Η αξιοποίηση όμως βίντεο, προσομοιώσεων, καθώς και η αναζήτηση και μετάφραση πληροφοριών, που είναι πλέον συνηθισμένες δραστηριότητες των μαθητών που συμμετέχουν σε μαθήματα και σχολικά projects, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, αποτελούν μικρό μόνο τμήμα των δυνατοτήτων που παρέχουν τα σύγχρονα υπολογιστικά συστήματα. Τα τελευταία μόλις χρόνια, ως επακόλουθο και της ανάπτυξης του διαδικτύου, η τεχνητή νοημοσύνη (artificial intelligence) δίνει εντυπωσιακά αποτελέσματα σε πολλά και διαφορετικά πεδία εφαρμογής, αξιοποιώντας την ποσότητα των διαθέσιμων πληροφοριών, τη μηχανική μάθηση (machine learning), τις δυνατότητες αναγνώρισης προτύπων των νευρωνικών δικτύων (artificial neural networks) και τις τεχνικές λήψης απόφασης κάτω από αβεβαιότητα (fuzzy logic). Τα παραπάνω ήδη χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση, από τις μηχανές αναζήτησης και μετάφρασης, τα συστήματα ανάλυσης μαθησιακών και εκπαιδευτικών πρακτικών και αποτελεσμάτων (learning analytics & teaching analytics) μέχρι τα ημι-αυτοματοποιημένα συστήματα διδασκαλίας, σαν αυτό του Khan Academy.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης που αξιοποιούνται ήδη «αόρατα» στην εκπαίδευση και άλλες που εκτιμάται ότι θα έχουν καθοριστικό ρόλο τα επόμενα χρόνια.

Οι δικτυακοί τόποι των σχολικών μονάδων ως σύγχρονο εργαλείο διοίκησής τους

Χαρισιάδης Δημήτριος, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Φυσικός
Καραβασίλης Ιωάννης, Σχολικός Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από τη ραγδαία εξέλιξη των ΤΠΕ και των εφαρμογών του Διαδικτύου. Η Δημόσια Διοίκηση χρησιμοποιεί τις νέες υπηρεσίες που προσφέρει η τεχνολογία αναβαθμίζοντας τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους πολίτες με στόχο την καλύτερη, ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτησή τους μέσα από νέους τρόπους διοίκησης και εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι Σχολικές Μονάδες

ακολουθώντας αυτή την πρακτική χρησιμοποιούν εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με σκοπό την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διοίκησή τους. Έτσι, κάθε Σχολική Μονάδα υποχρεώνεται από την κείμενη νομοθεσία να διαθέτει το Δικτυακό της Τόπο, ο οποίος εξασφαλίζει την παρουσία του σχολείου στο διαδίκτυο, τη δημόσια λογοδοσία του και τη σύνδεσή του με την κοινωνία, ενώ ταυτόχρονα είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο διοίκησης της Σχολικής Μονάδας. Στην παρούσα ποσοτική έρευνα διερευνάται μέσα από την περίπτωση των Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών, κατά πόσο οι Σχολικοί Δικτυακοί Τόποι αποτελούν αποτελεσματικό εργαλείο διοίκησης των Σχολικών Μονάδων. Ειδικότερα, στόχος της έρευνας είναι να διερευνήσει σε ποιό βαθμό οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται στα Γυμνάσια και στα Λύκεια της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών διαθέτουν ικανότητες διαχείρισης των Σχολικών Δικτυακών Τόπων και τον βαθμό ικανοποίησής τους από τις υπηρεσίες που αυτοί παρέχουν για διοικητικούς σκοπούς, αλλά και από το περιεχόμενό τους. Επιπλέον, διερευνάται αν υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών από τις παρεχόμενες υπηρεσίες και την ικανότητα διαχείρισης του Σχολικού Δικτυακού Τόπου. Η έρευνα διενεργήθηκε σε τυχαίο δείγμα εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Νομού Σερρών, οι οποίοι απάντησαν σε κατάλληλα σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο. Από την στατιστική επεξεργασία των αποτελεσμάτων προέκυψε ότι οι εκπαιδευτικοί διαθέτουν σε μέτριο επίπεδο ικανότητες διαχείρισης του ΣΔΤ, ενώ άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικοί όλων των ηλικιών δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιημένοι από το περιεχόμενο και τις υπηρεσίες των Σχολικών Δικτυακών Τόπων. Επομένως, οι Σχολικοί Δικτυακοί Τόποι χρήζουν ποιοτικής αναβάθμισης ώστε να αποτελέσουν αποτελεσματικά εργαλεία διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Η αφήγηση ως καινοτόμος στρατηγική για τη διδασκαλία και μάθηση της επιστήμης

Ριζάκη Αικατερίνη, Σχολική Σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης Αττικής

Τα τελευταία χρόνια στο ερευνητικό πεδίο της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών αναπτύσσεται έντονος προβληματισμός για ενδιαφέρουσες αλλαγές στη διδασκαλία και μάθηση της επιστήμης, σχετικές με τη σύνδεσή τους με το ανθρώπινο στοιχείο της επιστήμης. Η παρούσα εργασία προτείνει την αξιοποίηση της αφήγησης ως καινοτόμου στρατηγικής για τη διδασκαλία και μάθηση της επιστήμης. Η αφήγηση σε αυτό το πλαίσιο δίνει προτεραιότητα όχι μόνο στο αποτέλεσμα του επιστημονικού έργου του κάθε επιστήμονα αλλά και στον ίδιο τον επιστήμονα, αναδεικνύει την επιστήμη ως μια ανθρώπινη δραστηριότητα και προσεγγίζει τη φύση της επιστήμης. Η αφήγηση προϋποθέτει βέβαια τη δημιουργία μιας ιστορίας με βάση στοιχεία από την ιστορία της επιστήμης. Με αφετηρία κυρίως σημαντικές εφευρέσεις επιστημόνων δημιουργούνται σενάρια ιστοριών αξιοποιώντας επιπλέον πραγματικά γεγονότα από τη ζωή και το έργο τους. Στο πλαίσιο του διδακτικού μετασχηματισμού του ιστορικού υλικού για τη δημιουργία του σεναρίου της ιστορίας για αφήγηση, γίνεται προσπάθεια να υπάρχει δομή με πλοκή η οποία συμπεριλαμβάνει μία εκτυλισσόμενη δράση, κλιμάκωση και μία λύση ή συμπέρασμα και σε αρκετές περιπτώσεις αυτό το σενάριο μπορεί να είναι και φανταστικό για να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της αφήγησης. Στο πλαίσιο διδασκαλίας η αφήγηση της ιστορίας, ως τέχνη του προφορικού λόγου συνδυασμένη με σύγχρονα πολυτροπικά μέσα, παρουσιάζεται ως ψηφιακή αφήγηση που μπορεί να συνεισφέρει στη μάθηση με ελκυστικό τρόπο. Οι μαθητές στη συνέχεια έχουν τη δυνατότητα να συζητούν, να σχεδιάζουν, να πραγματοποιούν πειραματικές δραστηριότητες, να επιχειρηματολογούν, να αναδεικνύουν τη σχέση επιστήμης με την πολιτική, την οικονομία, την κοινωνία, να διαπιστώνουν πώς λειτουργεί η επιστήμη και να προσεγγίζουν αυτό που καλούμε φύση της επιστήμης.

Στην εργασία μας θα παρουσιάσουμε ενδεικτική περίπτωση ψηφιακής αφήγησης και ένα προτεινόμενο σενάριο διδασκαλίας ώστε να διαφανεί η ιδιαίτερη παρουσία της, ο ρόλος της καθώς και ο τρόπος αξιοποίησής της στην εκπαιδευτική πράξη.

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η μουσική εκπαίδευση σήμερα στην Ελλάδα. Προτάσεις για την εφαρμογή της άτυπης Παιδαγωγικής

Αυλωνίτου Χρυσάνθη, Μουσικολόγος Καθηγήτρια μουσικής, Υποψ, Διδάκτωρ Παν/μιου Αθηνών

Η παρούσα εισήγηση έχει στόχο να παρουσιάσει τη μουσική εκπαίδευση σήμερα στην Ελλάδα και να προτείνει την υιοθέτηση της άτυπης παιδαγωγικής για την αποτελεσματικότερη επίτευξη των στόχων της μουσικής αγωγής στην Ελλάδα. Η μεθοδολογία της εργασίας στηρίζεται στη συλλογή δευτερογενών δεδομένων, τα οποία συλλέχθηκαν μέσα από βιβλία και άρθρα σε περιοδικά. Με δεδομένο ότι στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα, αρχίζουν να διαφαίνονται σημαντικές αλλαγές στις παιδαγωγικές αντιλήψεις, το σχολείο του 21ου αιώνα αρχίζει να συνδέει τη σχολική μάθηση με τα βιώματα και τις εμπειρίες των μαθητών. Στην Ελλάδα το φαινόμενο αυτό παρατηρείται μέσα από τα πρώτα βήματα εφαρμογής της άτυπης παιδαγωγικής, η οποία όμως έχει πολύ μέλλον προκειμένου να εφαρμοστεί αποτελεσματικά. Ο πειραματισμός και η βιωματική επαφή με μουσικά φαινόμενα, που προσφέρει η άτυπη παιδαγωγική οδηγούν τον μαθητή στην απελευθέρωση των δημιουργικών του ικανοτήτων και στο χτίσιμο μιας στέρεης προσωπικότητας για το μέλλον του.

Η ελληνική γλώσσα και η ελληνική ιστορία ως πεδία ιδεολογικών αντιπαραθέσεων στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Οι συγκρούσεις μεταξύ Επιστήμης και ελληνοκεντρικής ιδεολογίας

Πατεράκης Στυλιανός, Μεταπτυχιακός κοινωνιολογίας, γλωσσολόγος, ιστορικός, φιλόλογος

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η εξέταση των ελληνοκεντρικών απόψεων που εκφράστηκαν σε ραδιοφωνικές εκπομπές του σταθμού Παραπολιτικά FM, τις οποίες συντόνιζε ο Ανδρέας Μαζαράκης και στις οποίες ήταν καλεσμένοι άνθρωποι από τον χώρο

της φιλολογίας, της λαογραφίας, της φυσικής, της μουσικολογίας και της πληροφορικής. Σε αυτές, επιστήμονες ιστορικοί και γλωσσολόγοι που δεν ενστερνίζονται την ουσιοκρατική αντίληψη περί της εθνικής ταυτότητας χαρακτηρίστηκαν από τον συγκεκριμένο κύκλο ως αποδομιστές που απειλούν την αμιγή σύσταση της ελληνικής γλώσσας και επιδιώκουν την απόκρυψη στοιχείων που αφορούν το ελληνικό παρελθόν. Όλοι αυτοί οι «ανθελληνικοί κύκλοι» είναι, κατά τον Μαζαράκη και τους καλεσμένους του, οπαδοί της παγκοσμιοποίησης, που, κατά αυτούς, θα οδηγήσει στην κατάργηση των γλωσσών. Οι εκφραστές αυτής της άποψης θεωρούν ότι τα συμφέροντα της παγκόσμιας τάξης πραγμάτων ταυτίζονται με τη διάλυση του ελληνισμού και τη μετατροπή του ελληνικού έθνους σε αποπροσωποποιημένη και αφομοιωμένη μάζα, ώστε να μην μπορεί να αντισταθεί στα κελεύσματα της νέας τάξης πραγμάτων. Επιλέξαμε να μελετήσουμε το υλικό που προκύπτει από αυτές τις ραδιοφωνικές εκπομπές προς εξαγωγή συμπερασμάτων, καθώς αυτό δεν έχει τύχει έως τώρα κριτικής εξέτασης και ανάλυσης από την επιστημονική κοινότητα. Η ανάγκη πρόταξης αντιλόγου που βασίζεται σε επιστημονικά κεκτημένα της κοινωνιολογίας, της ιστορίας και της γλωσσολογίας καθίσταται επιτακτική, καθώς, μέσα από τους ραδιοφωνικούς δέκτες, το ιδεολογικό-εθνοκεντρικό παραλήρημα των συντονιστών και των καλεσμένων σε αυτές τις εκπομπές είναι δυνατόν να βρει -μέσω της ραδιοφωνικής διόδου αυτή τη φορά- ευήκοα ώτα στη δημόσια σφαίρα. Ήδη μεγάλο μέρος των απόψεων αυτών κυκλοφορεί στην κοινωνία και οι εκφραστές τους τις συγκροτούν σε επιστημονικοφανή «θεωρία». Θεωρούμε ότι ο καθένας μπορεί να πιστεύει οτιδήποτε είναι ικανό να του παρέχει ασφάλεια μέσα σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο εθνικό και διεθνές περιβάλλον. Ωστόσο, είναι ανάγκη να γίνει η διάκριση μεταξύ της ιδεολογίας που στηρίζεται σε επιστημονικά δεδομένα και στην ιδεολογία ανθρώπων που βασίζεται σε επιστημονικοφανείς απόψεις.

Η συμβολή των ανθρωπιστικών επιστημών στη διαμόρφωση του ενεργού πολίτη του 21ου αιώνα

Δρ. Ροδοσθένους. Ειρήνη, Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων στη Μέση Εκπαίδευση της Κύπρου

Η έννοια και η σημασία της κοινωνίας των πολιτών συνδέεται άμεσα με την εκπαίδευση ως το μέσο που επιδιώκει την πολιτική κοινωνικοποίηση του ατόμου και την ανάπτυξη της ταυτότητας του ενεργού πολίτη.

Η εκπαίδευση θα πρέπει να κινείται προς την κατεύθυνση της καλλιέργειας δεξιοτήτων, όπως απορρέουν από τις ανθρωπιστικές επιστήμες. Το ενδιαφέρον για την εκπαίδευση των νέων σχετίζεται με τη διατήρηση, καθώς και με την εξέλιξη του δημοκρατικού πολιτεύματος. Γίνεται προσπάθεια να αντιληφθούμε αν τελικά τα παιδαγωγικά και

εκπαιδευτικά προγράμματα, των ανθρωπιστικών επιστημών, έχουν πετύχει τον στόχο τους προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης του ενεργού και συμμετοχικού πολίτη, ενδυναμώνοντας την κοινωνία των πολιτών και συμβάλλοντας παράλληλα στην εξέλιξη, αλλά και τη συνοχή της κοινωνίας.

ΔιαβάΖΟΥΜΕ το Άργος, ξετυλίγουμε το νήμα του χρόνου και γράφουμε τη δική μας ιστορία

Σκούρτης Μιχάλης, Συντηρητής αρχαιοτήτων,Ιστορικός του ελληνικού πολιτισμού
Ξυπνητού Μαρία, MSc Αρχιτέκτων-αναστηλωτής ΕΜΠ
Κυριάκου Γιάννης, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Η ανάγκη για την προληπτική αλλά και την ουσιαστική προστασία των μνημείων της πολιτιστικής μας κληρονομιάς αποτέλεσε την αρχική ιδέα για την οργάνωση του εκπαιδευτικού προγράμματος ΔιαβάΖΟΥΜΕ το Άργος. Αναρωτηθήκαμε με ποιους τρόπους μπορούμε να προστατεύσουμε ένα μνημείο; Αυτός ο προβληματισμός μάς οδήγησε στη διαπίστωση πως η επαφή με τα μνημεία μπορεί να μας διδάξει και να μας προκαλέσει το ενδιαφέρον τόσο για τη γνώση όσο και για την προστασία τους. Πρώτα έγινε η επιλογή των μνημείων, στη συνέχεια ο τρόπος προσέγγισης του καθενός και τέλος ο σχεδιασμός των δράσεων. Με κυρίαρχο στόχο τη βιωματική γνώση οργανώσαμε περιπάτους σε κάθε χώρο, αναζητώντας τις λειτουργίες τους και τη σχέση τους με τους ανθρώπους και την καθημερινή τους ζωή. Κάθε σχολικό τμήμα, που συμμετέχει, συναντά, γνωρίζει και αφουγκράζεται τα σημαντικά μνημεία του Άργους που βρίσκονται διάσπαρτα γύρω μας. Οι περίπατοι πραγματοποιούνται με βάση το δίπολο γνωρίζω – προστατεύω. Σκοπός μας είναι να συνδέσουν τα παιδιά τη σχολική ζωή με τη γνώση και τη ζωή στην πόλη τους. Να διαμορφώσουν στάσεις και αξίες σχετικά με την προστασία τόσο του περιβάλλοντος όσο και της πολιτισμικής κληρονομιάς και να διεκδικήσουν μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Πέρα από την ιστορική - αρχιτεκτονική αξία τους τα μνημεία παίρνουν ψυχή από τις ιστορίες των ανθρώπων που τα κατοίκησαν. Αυτός ο γεμάτος αφηγήσεις και εικόνες περίπατος, βοηθά στην καταγραφή της διηνεκούς ιστορίας της, την κάνει εύκολα αντιληπτή στους χρήστες της και διατηρεί την εικόνα της ζωντανή. Η ευαισθητοποίηση των παιδιών για την πολιτιστική κληρονομιά συνιστά τον καλύτερο τρόπο προστασίας της. Η προστασία αυτή εμπεριέχει τη διαφύλαξη και την προβολή της ιστορικής μνήμης και τροφοδοτεί την προσπάθεια αναβάθμισης του πολιτιστικού περιβάλλοντος της πόλης μας. Η εφαρμογή του εκπαιδευτικού προγράμματος «ΔιαβάΖΟΥΜΕ το Άργος» διερευνά τους πιθανούς τρόπους συνεργασίας με την εκπαιδευτική κοινότητα και προσβλέπει στη δημιουργία ενός αειφόρου πολιτιστικού περιβάλλοντος ανάπτυξης.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

Σχολικός εκφοβισμός: ψυχολογικές και κοινωνικές προεκτάσεις

Δασκαλάκη Μαρία, Φιλόλογος - Ειδική Παιδαγωγός

Στον 21ο αιώνα, παρά τη θεμελίωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ιδιαιτέρως της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού, δεν είναι λίγα τα παιδιά εκείνα που πέφτουν θύματα και υφίστανται το σχολικό εκφοβισμό (bullying). Πρόκειται για μια επαναλαμβανόμενη και συνάμα στοχευμένη βλάβη ή ενόχληση και σε όλο αυτό εμπλέκεται τόσο το παιδί-θύμα, όσο και το παιδί-θύτης. Πίσω από το μανδύα του σχολικού εκφοβισμού υποβόσκουν διάφοροι λόγοι που οδηγούν σε αυτό το φαινόμενο. Η συνεχής, δηλαδή, αύξηση αυτού του προβλήματος πηγάζει από σωρεία λόγων που αφορούν γονεϊκούς-οικογενειακούς παράγοντες (οικογένεια) και ορισμένες κοινωνικές συγκυρίες (Μ.Μ.Ε, τεχνολογική ανάπτυξη κτλ).

Είναι πλέον γνωστό πως τόσο η ανοχή του θύματος στο σχολικό εκφοβισμό, όσο και η επιθετικότητα-παραβατικότητα από την πλευρά του θύτη ή διαφορετικά «νταή» μπορούν να τραυματίσουν και παράλληλα να στιγματίσουν την παιδική ψυχή. Σε ψυχολογικό και σε κοινωνικό επίπεδο τα παιδιά βάλλονται από μικρή ηλικία, γεγονός το οποίο επηρεάζει πρόδηλα και την ενήλικη ζωή τους. Μάλιστα, ανιχνεύονται πέντε κατηγορίες παιδιών που εμπλέκονται σε εκφοβιστικά επεισόδια: αυτά που θέλουν μονίμως να κυριαρχούν στη σχολική κοινότητα, οι ανήσυχοι και ευέξαπτοι εκφοβιστές, τα παιδιά που είναι πρώτα θύματα από κάποιο ίσως μεγαλύτερό τους κι έπειτα στο σχολείο αντιστρέφουν τους ρόλους και γίνονται τα ίδια θύτες πλέον και τέλος τα προκλητικά παιδιά. Πίσω από όλες αυτές τις κατηγορίες παιδιών υποκρύπτονται αναρίθμητες ψυχολογικές προεκτάσεις, που αποτελούν αίτια ροπής προς τον εκφοβισμό.

Εν κατακλείδι, το ελληνικό σχολείο της σύγχρονης πραγματικότητας δεν κατέχει τα απαραίτητα εφόδια, ώστε να μπορέσει να αναπτύξει την κατάλληλη αντι-εκφοβιστική παιδεία, η οποία θα μπορέσει να απομακρύνει τα παιδιά και τους μελλοντικούς ενήλικες από μορφές βιαιότητας και εκφοβισμού. Όμως, εμείς ως νέα γενιά εκπαιδευτικών γεμάτη ζέση και αισιοδοξία μπορούμε να αναπτύξουμε ποικίλες στρατηγικές στο σχολείο, μέσα στην οικογένεια και στον κοινωνικό περίγυρο του παιδιού, με απώτερο στόχο την εξάλειψη αυτού του γεγονότος.

Η φιλοσοφία του Επίκουρου και των Στωικών διανοητών ως μαθησιακό ερέθισμα καλλιέργειας της κριτικής και δημιουργικής αντίληψης

Ρεντίφης Γεράσιμος, Διδάσκων Ε.Α.Π.

Η φιλοσοφία του Επίκουρου στηρίζεται τόσο στην ψυχολογία, την ανάλυση των παθών και τη λειτουργία των λογικών δυνάμεων του ανθρώπου όσο και στις προϋποθέσεις της ατομικής οντολογίας και της φυσικής, που αντλεί τις αρχές της από τη διδασκαλία του Δημόκριτου. Καλλιεργεί την παράδοση περί της αιρέσεως του βίου με σκοπό την επίτευξη της σοφίας, η οποία εξασφαλίζει το ύψιστο αγαθό με τη συμβολή της αρετής της αταραξίας. Παράλληλα οι Στωικοί θεωρούν ότι ο άνθρωπος για να επιτύχει την πραγματική ευδαιμονία και να αποκτήσει ενάρετο βίο, θα πρέπει η ζωή του να διέπεται από την αρετή. Η αρετή συνίσταται στην κατάκτηση της εσωτερικής συνοχής και της ομαλής συγκρότησης των λειτουργιών του οργανισμού υπό την καθοδήγηση του Λόγου και στην απόκτηση της αρμόζουσας ψυχικής ηρεμίας, με την οποία διασφαλίζεται η σταθερότητα των δραστηριοτήτων. Ο εκπαιδευτής γνωρίζοντας τις συγκεκριμένες αντιλήψεις του Επικουρισμού και της Στοάς θα είναι σε θέση να φωτίσει κατά τη μαθησιακή διαδικασία πτυχές της κοινωνικής, πολιτικής, οικονομικής και πνευματικής ζωής της ελληνιστικής περιόδου και με συγκεκριμένες ασκήσεις, οι οποίες και θα παρουσιαστούν, θα διαμορφώσει το πλαίσιο για την καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής ικανότητας των εκπαιδευομένων.

Η εκπαίδευση ως λογοτεχνική μαρτυρία μέσα από τα κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη και του Ιωάννη Κονδυλάκη.

Ρουμπής Νικόλαος, Καθηγητής Διδασκαλείου Νέας Ελληνικής ΕΚΠΑ

Σε ορισμένα από τα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας μπορεί να διακρίνει κανείς την πτυχή της εκπαίδευσης που αφορά στη σχέση δασκάλου και μαθητή. Οι ενδοσχολικές σχέσεις όπως φωτογραφίζονται μέσα στα έργα πέρα από την ιστορική τους θέση και εξέλιξη, αναδεικνύουν τα κριτήρια και τα πρότυπα της εποχής ως προς τον εκπαιδευτικό τομέα και γενικότερα παρουσιάζουν τον συνήθη τρόπο παιδαγωγικής αγωγής σε μια εποχή (τύπος δασκάλου, είδος μαθητή, μέθοδος διδασκαλίας και τα αποτελέσματά της). Αν και αρκετοί είναι οι λογοτέχνες που καταπιάνονται με το θέμα αυτό, στην παρούσα μελέτη θα σταθούμε σε ενδεικτικά έργα δύο Κρητικών συγγραφέων, του Νίκου Καζαντζάκη και του Ιωάννη Κονδυλάκη, που κάνουν ευθείες αναφορές στην εκπαίδευση, εστιάζοντας ιδιαιτέρως στο έργο των δασκάλων. Η λογοτεχνία στην περίπτωση αυτή συσχετίζεται με τους παράγοντες που συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και προσφέρει ένα σημαντικό, ερευνητικό υπόβαθρο καθώς διευρύνει κυρίως τα ανθρώπινα τεκμήρια που

προτάσσουν οι κοινωνικές επιστήμες, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σχετικές καταγραφές προέρχονται είτε από τους ίδιους τους δασκάλους, είτε αποτελούν βιώματα μαθητών (που τα περιγράφουν στην ενήλικη ζωή τους), ή ακόμα είναι η ματιά τρίτων που εμπλέκονται έμμεσα με την εκπαίδευση, έτσι όπως την βιώνουν από την πλευρά της οικογένειας ή του κοινωνικού περίγυρου.

Αποδομώντας τον ιστορικό χρόνο μέσα από τις θεωρίες της πολιτισμικής αλλαγής

Ρούσου Αναστασία, Φιλόλογος, Αρχαιολόγος

Τι εννοούμε με τον όρο «πολιτισμός» και τι με τον όρο «Ιστορία»; Ποια η συσχέτισή τους με αυτόν της «πολιτισμικής αλλαγής»; Ποιες οι θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν διαμορφωθεί αναφορικά με την ερμηνευτική προσέγγιση του πολιτισμικού φαινομένου και με ποιο τρόπο αυτές δείχνουν να επηρεάζονται τόσο από το κοινωνικό όσο και από το πολιτικό υπόβαθρο της κάθε εποχής;

Αναμφίλεκτα, η απόπειρα από την πλευρά της λεγόμενης Ιστοριογραφικής Σχολής των Annales κατά τη διάρκεια των αρχών του 20ου αι. να προχωρήσει στην ερμηνεία όχι μόνο της Ιστορίας, αλλά και του ιστορικού χρόνου, με κυριότερο εκφραστή της τον Fernard Braudel, επηρέασε καίρια την αποτύπωση ανάλογων θεωριών, όπως για παράδειγμα αυτή της Πολιτισμικής Ιστορικής Αρχαιολογίας, αποτελώντας σε κάποιες περιπτώσεις και το εφαλτήριο τους.Η ενδελεχής ανάλυση των θεωριών των σχετιζόμενων με την πολιτισμική αλλαγή, όπως του Πολιτιστικού Εξελικτισμού ή της Μεταμοντερνιστικής Αρχαιολογίας, είναι δυνατόν να οδηγήσουν στην προσπάθεια ερμηνείας της αλλαγής αυτής μέσα από δυναμικές , όπως οι μετακινήσεις πληθυσμών ή τη διάδοση του πολιτισμού (Πολιτισμική Ιστορική Αρχαιολογία). Με αυτό τον τρόπο, είναι δυνατόν να τονιστεί και η τάση του για εξέλιξη (Πολιτισμικός Εξελικτισμός).Συνάμα, μέσα από άλλες θεωρήσεις τονίστηκε η προσέγγιση του πολιτισμού ως συστήματος συνιστώμενο από υποσυστήματα αλληλοεξαρτώμενα (Νέα ή Διαδικαστική Αρχαιολογία), απορρίπτοντας τη θεώρηση της Αρχαιολογίας ως επιστήμης θετικής.

Τέλος, με κοινή θεώρηση μόνο την τελευταία η περίφημη Σχολή των Annales, στα μέσα του προηγούμενου αιώνα είναι αυτή που προχώρα στη διάκριση των ιστορικών χρόνων, υπογραμμίζοντας παράλληλα τους ποικίλους παράγοντες που ασκούν επίδραση σε μικρά ή εκτενή χρονικά διαστήματα.

Όλες οι παραπάνω θεωρητικές προσεγγίσεις ακριβώς φιλοδοξούν να καταστούν το αντικείμενο μελέτης της παρούσας ανακοίνωσης, μέσα από μια προσπάθεια όχι μόνο κριτικής, αλλά και συγκριτικής αντίληψης τους.

Η συμβολή της φιλοσοφίας του Πλωτίνου στην καλλιέργεια της συναισθηματικής νοημοσύνης

Σαβαΐδης Στυλιανός, Φιλόλογος

Η συμβολή της φιλοσοφίας του Πλωτίνου στην καλλιέργεια της συναισθηματικής νοημοσύνης

Από την αρχαιότητα, η Αισθητική και πώς αυτή ορίζεται σε κάθε εποχή καλλιτεχνικής δημιουργίας απασχόλησε όχι μόνο τους καλλιτέχνες, αλλά και τους φιλοσόφους οι οποίοι επιχείρησαν να νοημοδοτήσουν την έννοια του ωραίου και να σταθούν κριτικά απέναντί του. Το ωραίο και συγκεκριμένα η δυσκολία του τρόπου με τον οποίο μπορεί να καθοριστεί και να διατυπωθεί αποτέλεσε αντικείμενο προβληματισμού και έρευνας σε όλη σχεδόν τη διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας .Με πλοηγό την αισθητική αντίληψη του Πλωτίνου ως θεωρία του Ωραίου όσο και ως στοχασμός πάνω στην τέχνη, η οποία εμφανίζεται ως αντανάκλαση του νοητού κόσμου και ως αποκάλυψη της ιδέας στην περιοχή του αισθητού αποκτά αναγωγικό χαρακτήρα. Ο Πλωτίνος νοηματοδοτεί το περιεχόμενο και της αξίες της Παιδείας στις μέρες μας και ο λόγος του είναι ιδιαίτερα επίκαιρος και προσανατολιστικός. Εφορμόμενος λοιπόν από την φιλοσοφία του στόχος μου είναι να επιχειρηθεί να αναλυθεί η σπουδαιότητα της τέχνης στην εκπαίδευση και την αναγκαιότητα που υπάρχει για να εδραιωθεί και να επεκταθεί. Η άποψη ότι η αισθητική εμπειρία είναι σημαντική για τη γνωστική ανάπτυξη τεκμηριώθηκε από θεωρητικές προσεγγίσεις και έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στα πεδία της Ψυχολογίας και της Παιδαγωγικής. Αρχής. Ολοένα και περισσότεροι σύγχρονοι παιδαγωγοί και κοινωνιολόγοι της εκπαίδευσης υποστηρίζουν πως το εκπαιδευτικό σύστημα, αν θέλει να ανταποκριθεί στις προκλήσεις των καιρών, θα πρέπει να βγει από τα στενά του όρια, να ανοιχτεί στην κοινωνία και κυρίως να έρθει σε διάδραση με τον πολιτισμό και τις πολιτισμικές δράσεις της ευρύτερης κοινωνίας στην οποία ανήκει. Επομένως μέσα από την σύνδεση της αισθητικής φιλοσοφίας και συγκεκριμένα την φιλοσοφία του Πλωτίνου θα επιχειρήσω να αναδειχθεί ο ρόλος της τέχνης κατά την εκπαιδευτική διεργασία που έχουν οι τέχνες στην εκπαίδευση.

Παγκόσμια Υπερδομή και Ανισότητες. Ο ρόλος της ανθρωπιστικής παιδείας

Τζιώγα Ειρήνη-Μαρία, Υποψήφια Διδάκτωρ / Εκπαιδευτικός

Ο όρος «κοινωνικές ανισότητες» απορρέει μέσα από τη διαμόρφωση των κοινωνιών που χάραξαν οι δομές ή τα συστήματα της παγκόσμιας κοινωνίας του πλανήτη. Οι ποικίλες μορφές που εμφάνισε αυτή τα τελευταία διακόσια χρόνια οφείλονταν στις διάφορες

μεταλλάξεις των δομών ή των συστημάτων της, που έως και το νεοφιλελευθερισμό, ουσιαστικά καθόρισαν, τη στρατηγική επικράτηση των ισχυρών επί των αδυνάτων. Έτσι, ο σύγχρονος άνθρωπος καθίσταται πια, νόμω, υποχείριο μιας παγκόσμιας νομενκλατούρας. Ωστόσο, η ιστορική γνώση των κοινωνικο-οικονομικών εξελίξεων διαχρονικά, δεν αρκεί μόνο για τη διαμόρφωση χαρτών προστασίας των κοινωνικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Απαιτείται η «επίγνωση» του ορισμού της γης-υφηλίου ως χώρου οριοθετημένα ελεύθερης δράσης και διάδρασης και του βασικού χαρακτηριστικού της που είναι οι πεπερασμένοι φυσικοί της πόροι. Η επίγνωση αυτή οδηγεί στην συνειδητοποίηση της διαφορετικότητας και της ανάγκης για αρμονική συνύπαρξη. Η αντιληπτική θεώρηση του ανθρώπου σήμερα -καθόλου ανθρωπιστικά ωφελιμιστική- στα πλαίσια της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας της αγοράς και του τεχνοκρατισμού είναι παραμορφωμένη κυρίως λόγω της «εξαναγκασμένης» βιοποριστικής θέσης του. Αυτή του «αφαιρεί» χρόνο, τον οποίο καρπώνεται το κεφάλαιο, με αποτέλεσμα να απομακρύνεται από τη δια βίου προσπάθεια απόκτησης της ταυτότητας του και της ουσιαστικής σημασίας του ως μέρος ενός συνόλου. Οι ανθρωπιστικές επιστήμες αποτελούν το κλειδί για την κατανόηση αυτής της συμπληρωματικής διαφορετικότητας κάθε ύπαρξης στον πλανήτη. Η αρχή γίνεται από την οικογένεια, και το σχολείο. Οι κρίσιμοι αυτού θεσμοί, με προγράμματα ενεργητικής διδασκαλίας θα διαμορφώνουν οικολογικές, πολιτικές και κοινωνικές συνειδήσεις. Τελικός σκοπός θα πρέπει να είναι η εμβάθυνση στην κατανόηση της πραγματικής ανθρώπινης ουσίας και της ηθικά υποχρεωτικής αποδοχής της ετερότητας, της αμοιβαιότητας και της αλληλεγγύης.

Περιβαλλοντική Ηθική: Μπορεί η Φιλοσοφία να συμβάλλει στην επίλυση του περιβαλλοντικού προβλήματος;

Τσούνη Βασιλική, Εκπαιδευτικός ΠΕ 02
Γκανέτσου Χαρά, Εκπαιδευτικός ΠΕ11

Η παρούσα εισήγηση σκοπό έχει την παρουσίαση και την κριτική ενασχόληση με τις απόψεις αναφορικά με το περιβάλλον από την αρχαιότητα ως και την εποχή μας. Με εφαλτήριο το μάθημα της Φιλοσοφίας το οποίο διδάσκεται στη Β Λυκείου και δεδομένο πως τα οικολογικά προβλήματα είναι οξύτατα θα αναζητήσουμε και θα παρουσιάσουμε τις θέσεις εκείνες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν προτάσεις για την Περιβαλλοντική Ηθική. Με αφετηρία την Ελλάδα και τις θέσεις των αρχαίων Ελλήνων για το περιβάλλον και τη θεοποίηση της φύσης θα καταβληθεί προσπάθεια να καταγραφούν οι απόψεις των φιλοσόφων αλλά και των φιλοσοφικών σχολών για τη φύση και τη σχέση ανθρώπου και περιβάλλοντος. Καταγράφεται η θεωρία του Μουτουελισμού, όπως αυτή διατυπώθηκε από τον Πιερ Ζοζέφ Προυντόν αλλά και οι προτάσεις του Μιχαήλ Μπακούνιν για την κατάργηση των θεσμών και την αναγέννηση τη φυσικής τάξης πραγμάτων .Ακολούθως θα

ασχοληθούμε με τις βασικές θέσεις της Κοινωνικής Οικολογίας όπως αυτές απορρέουν από το έργο του ιδρυτή του κινήματος αυτού Μ. Μπούκτσιν. Θα προσπαθήσουμε εδώ να εντοπίσουμε το ηθικό μήνυμα που μπορούμε να εξάγουμε από τη φύση μέσω της Κοινωνικής Οικολογίας και τις θετικές επιδράσεις του κινήματος αυτού για το περιβάλλον. Θα παρουσιαστούν επίσης και απόψεις οι οποίες προβλημάτισαν και προβληματίζουν καθώς ασκούν κριτική στον Πολιτισμό και την Τεχνολογία όπως ο Πρωτογονισμός του Τ. Ζερζάν και η Αποανάπτυξη του Σ. Λατούς. Ολοκληρώνοντας θα επιχειρήσουμε μια προσπάθεια κριτικής αποτίμησης των θέσεων αυτών και μια αναζήτηση των στοιχείων εκείνων που θα μπορούσαν να αποτελέσουν τρόπους άμεσης αντιμετώπισης του οικολογικού προβλήματος στις μέρες μας καθώς σήμερα περισσότερο από ποτέ καλούμαστε να εξετάσουμε τα καθήκοντά μας απέναντι στη φύση.

Όταν η “φαύλη” δημοκρατία του Πλάτωνα συναντά την σημερινή

Χασιώτη Μαρία, Φιλόλογος

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται την κρίση της Δημοκρατίας, όπως αυτή περιγράφεται στην Πλάτωνος «Πολιτεία» σε σύγκριση με την αντίστοιχη σημερινή. Ειδικότερα, σε πρώτο επίπεδο επιχειρείται να καταδειχθούν μέσω των παραγράφων 555 έως 566 της «Πολιτείας» τα χαρακτηριστικά της Δημοκρατίας, κατόπιν, τα συμπτώματα του εκφυλισμού της, ώστε να εκπέσει σε αναρχία και, έπειτα, να μεταβληθεί σε Τυραννίδα. Ο φιλόσοφος περιγράφει διεξοδικά πώς η Ολιγαρχία εκκολάπτει ένα πλήθος “κηφήνων”, εκ των οποίων οι κακούργοι έχουν κεντρί και οι πτωχοί είναι άκεντροι, οι οποίοι πληθύνονται και όταν συνειδητοποιήσουν την δύναμή τους, ανατρέπουν την Ολιγαρχία και εγκαθιστούν ένα ανάπηρο πολίτευμα, την Δημοκρατία, στην οποίαν επιτρέπονται τα πάντα. Ο καθένας πράττει και λέγει ό,τι θέλει και ζει όπως θέλει. Τα αξιώματα μοιράζονται με κλήρο, ώστε να δίνεται η εντύπωση ότι οι πολίτες είναι ίσοι. Οι δάσκαλοι φοβούνται και κολακεύουν τους μαθητές, οι γέροντες συμπεριφέρονται σαν να είναι νέοι, ακόμη και τα ζώα ωθούν τους ανθρώπους έξω από το δρόμο τους. Η άμετρη ελευθερία της Δημοκρατίας οδηγεί στην αναρχία. Μέσα στην πόλη δημιουργείται πόλωση μεταξύ απλήστων ολιγαρχικών και πτωχών, οι οποίοι έχουν ως προστάτες τους έγκεντρους κηφήνες, που όταν αναλάβουν την εξουσία με την βοήθεια του Δήμου, εγκαθιστούν την Τυραννίδα. Ακολούθως, σε δεύτερο επίπεδο επιχειρείται η σύγκριση των ανωτέρω συμπτωμάτων της φαύλης πολιτείας, όπως εντοπίζονται από τον Πλάτωνα, με τα συμπτώματα της σημερινής Δημοκρατικής Πολιτείας, η οποία διέρχεται κρίση. Μέσω αυτής της συγκριτικής έρευνας και ανάλυσης, φιλοδοξείται να αναδυθεί η επικαιροποίηση του ελληνικού φιλοσοφικού λόγου, ο οποίος δύναται να γίνει οδηγός στους χαλεπούς καιρούς που διανύουμε.

Η δημοκρατία στον μεσοπόλεμο υπό το πρίσμα του συνταγματικού δικαίου και της λογοτεχνίας

Χασιώτη Μαρία, Φιλόλογος
Μηλιωρίτσας Ευάγγελος, Διευθυντής 1ου ΕΚ Ανατολικής Αττικής
Σακαρέλλου Ευθυμία, Διευθύντρια 1ου ΓΕΛ Παλλήνης

Η παρούσα εισήγηση πραγματεύεται την κρίση της δημοκρατίας στην διάρκεια του μεσοπολέμου, όπως αυτή αποτυπώνεται τόσο στο πολιτειακό, όσο και στο λογοτεχνικό πεδίο. Εν πρώτοις, δομείται στον άξονα του Συνταγματικού δικαίου, και συγκεκριμένα εκκινεί από τις εκλογές του 1920, που έδωσαν την μεγάλη πλειοψηφία στους αντιβενιζελικούς και την επάνοδο του βασιλιά Κωνσταντίνου. Ακολουθεί η δικτατορία της επαναστάσεως του 1922, η δημοκρατία στο τέλος του 1923, η δικτατορία του στρατηγού Πάγκαλου το 1925, το κίνημα του στρατηγού Κονδύλη το 1926, το Σύνταγμα του 1927, η κυβέρνηση Βενιζέλου στα έτη 1928 – 1932, οι εκλογές το 1933, το βενιζελικό κίνημα το 1935, η δικτατορία του στρατηγού Κονδύλη το ίδιο έτος, η de facto κυβέρνηση Δεμερτζή του 1935 και η δικτατορία της 4ης Αυγούστου το 1936 έως το 1941. Σε δεύτερο επίπεδο, η εισήγηση δομείται στον άξονα της λογοτεχνίας, αφού οι ανωτέρω πολιτικοί και πολιτειακοί κλυδωνισμοί ήγειραν τις ψυχές των λογοτεχνών, όπως διαπιστώνεται στο έργο τους. Όσον αφορά στους ποιητές της δεκαετίας του 1920, πότε προέχει η ελπίδα στο μέλλον, όπως στον Βάρναλη, πότε κορυφώνεται η απελπισία, όπως στον Καρυωτάκη, ενώ ο Σικελιανός συνδέει το παρελθόν με το παρόν. Στην δεκαετία του 1930 οι ποιητές: Ρίτσος, Σεφέρης, Βρεττάκος, Εμπειρίκος, Εγγονόπουλος, Ελύτης, αναζητούν το καινούργιο. Κατ’ αναλογίαν, οι πεζογράφοι της δεκαετίας του 1920, όπως ο Βουτυράς, ο Παρορίτης και ο Πικρός, περιγράφουν με πεσσιμισμό τις συνθήκες της αστικής φτώχειας, ενώ έντονο είναι το στοιχείο της “φυγής” στους Κόντογλου και Καστανάκη, την στιγμή που ο Καζαντζάκης συγγράφει την «Ασκητική». Τέλος, η γενιά του ’30 κινήθηκε στον χώρο του ωμού ρεαλισμού, όπως ο Βενέζης και ο Μυριβήλης, του “κοινωνικού μυθιστορήματος”, όπως ο Θεοτοκάς και ο Καραγάτσης, ενώ στους μοντερνιστές σαν τον Πεντζίκη και τον Ξεφλούδα είναι χαρακτηριστική η εσωτερική αναζήτηση ενός ιδανικού, το οποίον βρίσκεται σε πλήρη σύγκρουση με την εξωτερική πραγματικότητα.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Η συνεισφορά των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την ανάδειξη καλών πρακτικών από την χρήση αειφορικών συστημάτων ενέργειας. Η περίπτωση του Δήμου Χερσονήσου

Ανδριανού Ευτυχία, Δ. Υπάλληλος Τμήμα Προγραμματισμού Οργάνωσης και Εσωτ. Ελέγχου
Υφαντή Σοφία, Μηχ. Μηχανικός Τμήμα Τεχνικών Έργων Δ/νσης Τεχνικών Υπηρεσιών
Τζαγάκης Μιχαήλ, Ηλ. Μηχανικός Τμήμα Τεχνικών Έργων Δ/νσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Με δεδομένο το γεγονός ότι η περιβαλλοντική παιδεία και αγωγή αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη φυσική και πολιτιστική επιβίωση της ανθρωπότητας, ο Δήμος Χερσονήσου θέτει σε προτεραιότητα τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε όλους τους τομείς δραστηριοποίησής του. Στο πλαίσιο αυτό συμμετέχει ενεργά σε δράσεις και πρωτοβουλίες που στόχο έχουν την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης. Το στρατηγικό σχέδιο δράσης που υλοποιεί, περιλαμβάνει πλήθος ενεργειών σε όλα τα πεδία κοινωνικής δράσης, που στόχο έχουν να αφυπνίσουν και να ενεργοποιήσουν την τοπική κοινωνία προς την κατεύθυνση αυτή. Η στόχευση-επιδίωξη προς τη Βιώσιμη Ανάπτυξη εκφράζεται, καθημερινά και πολυεπίπεδα, μέσω της καθημερινής συνεργασίας των Υπηρεσιών του Δήμου με όλους τους φορείς της τοπικής κοινωνίας. Ένας από τους βασικούς πυλώνες της συνεισφοράς του Δήμου Χερσονήσου, προς την κατεύθυνση αυτή, αποτελεί μεταξύ των άλλων, η συνεισφορά του στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, άμεσα ή έμμεσα, καθώς και η ανάδειξη αειφορικών και βιώσιμων καλών πρακτικών, που δίνουν τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες πολίτες :

- Να συμβάλλουν στη διαμόρφωση προτάσεων και να συνδιαμορφώσουν το πλαίσιο ενός νέου φιλόδοξου αναπτυξιακού μοντέλου, με στόχο την τοπική βιώσιμη ανάπτυξη
- Να αποκτήσουν εξωστρέφεια και να αναπτύξουν συνεργασίες με άλλους φορείς, είτε ατομικά είτε με την συμμετοχή τους σε δίκτυα, προκειμένου να δραστηριοποιούνται με θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης.
- Να ενδυναμώσουν το προφίλ τους μέσω της συμμετοχής τους σε πρωτοβουλίες που εκφράζουν πρωτότυπες και καινοτόμες τάσεις της διεθνούς και ευρωπαϊκής πολιτικής.
- Να αναδείξουν καλές πρακτικές και να προβάλλουν το έργο και την εξέλιξη της προόδου τους στα θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης μέσω δικτύωσης και ανάπτυξης συνεργασιών με άλλους φορείς.

Στάσεις αστυνομικών για το ρόλο τους στην προστασία του περιβάλλοντος

Καληωράκης Μιχαήλ, Απόφοιτος Π.Μ.Σ. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Παπαβασιλείου Βασίλης, Επίκουρος καθηγητής

Η παρούσα έρευνα εξετάζει τις στάσεις των αστυνομικών σχετικά με το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η αστυνομία στα περιβαλλοντικά προβλήματα. Έχει ως στόχο να διερευνήσει γενικότερα τις στάσεις τους σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και ειδικότερα τη συμμετοχή τους σε περιβαλλοντικές δράσεις και το ενδεχόμενο ίδρυσης αστυνομίας του περιβάλλοντος.

Η έρευνα ήταν επιτόπια και ως μελέτη περίπτωσης επιλέχθηκε η πόλη της Ρόδου. Πραγματοποιήθηκε κατά το διάστημα Μαρτίου-Απριλίου 2016, με ερωτηματολόγιο. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 137 αστυνομικοί, 119 άνδρες και 18 γυναίκες, που υπηρετούν στην πόλη της Ρόδου.

Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι η μεγάλη πλειονότητα του ερευνητικού δείγματος θεωρεί ότι η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να αποτελέσει βασική προτεραιότητα του κράτους και γι’ αυτό θα πρέπει άμεσα να διατεθούν χρήματα για το σκοπό αυτό. Επισημαίνουν την αναγκαιότητα άμεσης λήψη προληπτικών μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και κατασταλτικών, όπως η αυστηροποίηση της νομοθεσίας και των ποινικών κυρώσεων. Επίσης, η πλειονότητα φαίνεται να έχει θετική στάση σχετικά με την ίδρυση αστυνομίας περιβάλλοντος και την επιμόρφωση των αστυνομικών σε θέματα περιβαλλοντικά και ότι πρέπει να συμμετέχουν ενεργά σε εθελοντικές δράσεις που ως στόχο έχουν την προστασία του περιβάλλοντος.

Ωστόσο το ερευνητικό δείγμα παρουσιάζεται διχασμένο στο ενδεχόμενο η αστυνομία να αναλάβει πιο ενεργό ρόλο για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως και στην οργάνωση από την αστυνομία επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους πολίτες με θέμα την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και στο αν θα ήθελαν να υπηρετήσουν οι ίδιοι σε τμήμα αστυνομίας του περιβάλλοντος.

Τα πορίσματα της συγκεκριμένης έρευνας δεν μπορούν να γενικευτούν, καθώς αποτελούν μελέτη περίπτωσης, αφού αναφέρονται μόνο σε μια συγκεκριμένη περιοχή, ωστόσο παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό ενδιαφέρον, οπότε μπορούν να αξιοποιηθούν και να αποτελέσουν αφετηρία για γόνιμο προβληματισμό και ευρύτερη έρευνα.

Οι μικροί δεινοσαυροερευνητές

Καπετανάκη Σοφία, Νηπιαγωγός
Σπανάκη Άννα, Νηπιαγωγός

Οι μικροί δεινοσαυροερευνητές, ένα πρόγραμμα περιβαλλοντικής αγωγής στο πλαίσιο της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την εξέλιξη της γης και της ζωής. Ένα πρόγραμμα με προεκτάσεις σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, αειφόρου ανάπτυξης, δημιουργίας και έκφρασης. Σκοπός μας η ευαισθητοποίηση των παιδιών, των οικογενειών τους και της ευρύτερης κοινωνίας σε θέματα γνωριμίας και προστασίας του γεωπεριβάλλοντος. Στόχοι της μαθησιακής διαδικασίας η καλλιέργεια δεξιοτήτων, η συνδυασμένη χρήση ποικίλων πηγών πληροφοριών, η υιοθέτηση μαθητοκεντρικών παιδαγωγικών διαδικασιών, η συνεργασία μεταξύ μας, με τους γονείς και με την τοπική κοινωνία.

Επιμέρους θέματα: Πώς είναι οι δεινόσαυροι; Πού και πότε έζησαν; Τι έτρωγαν; Τι γεννούσαν;Πότε και γιατί εξαφανίστηκαν; Ποια είναι η ιστορία της γης μας; Ποια η εξέλιξη της ζωής πάνω σ΄ αυτή; Μια έρευνα για τις κλιματικές αλλαγές. Αγαπώ τη ζωή, αγαπώ και προστατεύω το περιβάλλον. Οι δεινόσαυροι στα βιβλία και στην τέχνη. Μια γιορτή για τους δεινοσαύρους.

Με τη μεθοδολογία του σχεδίου εργασίας και μέσα από: το θεατρικό παιχνίδι, τη δραματοποίηση, το κουκλοθέατρο, το χορό, το τραγούδι, την ποιητική και λογοτεχνική δημιουργία, τη λογοτεχνική προσέγγιση βιβλίων, το animation, το εργαστήριο χειροτεχνίας, ζαχαροπλαστικής, τη μέθοδο έρευνας, τις παιδαγωγικές επισκέψεις, προσεγγίσαμε το θέμα, περνώντας από όλες τις μαθησιακές περιοχές του Αναλυτικού Προγράμματος.

Το έντονο ενδιαφέρον των νηπίων για τους δεινοσαύρους, το μουσείο και το εργαστήρι Παλαιοντολογίας που διαμορφώσαμε στο Νηπιαγωγείο μας και τα σχετικά προγράμματα που παρακολουθήσαμε στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης και κυρίως οι περιβαλλοντικές προεκτάσεις που δώσαμε στο θέμα, έπεισαν νηπιαγωγούς και γονείς πως το θέμα είναι κατάλληλο και για τη νηπιακή ηλικία παρά τους αρχικούς ενδοιασμούς μας για το συναίσθημα του φόβου που θα προκαλούσε στα μικρά μας.

Ποικίλα τα μηνύματα για την πρόληψη και αντιμετώπιση της καταστροφής του περιβάλλοντος που βροντοφωνάξαμε δια ζώσης στην καλοκαιρινή μας γιορτή και που μεταδώσαμε διαδικτυακά με τα animation των μικρών δεινοσαυροερευνητών .

Τα ΜΜΕ στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

Κάτζη Χρυσάνθη, Αναπλ. Καθηγήτρια, Τμ. Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Frederick
Λάμπρου Ήβη, Επίκουρη Καθηγήτρια,τμ. Δημοσιογραφίας, ΜΜΕ και Επικοινωνίας

Η Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ) χαρακτηρίζεται ως μια κριτική, συμμετοχική και πολιτική μορφή εκπαίδευσης με στόχο αλλαγές στην εκπαιδευτική, κοινωνική και περιβαλλοντική πραγματικότητα που να οδηγούν στην αειφόρο ανάπτυξη.

Ως περιεχόμενο, προσεγγίζει κοινωνικά – οικονομικά και περιβαλλοντικά ζητήματα, αναδεικνύοντας τις μεταξύ τους συστημικές σχέσεις και οδηγώντας τον εκπαιδευόμενο μέσα από αναστοχαστικές διαδικασίες που αφορούν το δικό του ρόλο, στην αναζήτηση και εφαρμογή λύσεων. Προωθεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η κριτική και συστημική σκέψη και προσφέρει όραμα για ένα αειφόρο μέλλον που προκύπτει μέσα από συνεργασία, υπευθυνότητα και συλλογικότητα στη βάση της δημοκρατικής συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων και την υπεύθυνη ατομική και συλλογική δράση.

Σημαντικό στοιχείο της ΕΑΑ, είναι η σύνδεσή της με την πραγματική ζωή και δράση. Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η αξιοποίηση μη τυπικών και άτυπων μορφών εκπαίδευσης οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν την Τυπική εκπαίδευση και μπορούν παράλληλα να συμβάλουν και στην ευρύτερη εκπαίδευση των πολιτών.

Η μη-τυπική εκπαίδευση, αφορά οργανωμένες και συστηματικές δραστηριότητες οι οποίες δεν σχεδιάστηκαν αποκλειστικά ως εκπαιδευτικές αλλά εμπεριέχουν σημαντικές διαστάσεις μάθησης και υλοποιείται εκτός του πλαισίου του τυπικού συστήματος. Η άτυπη εκπαίδευση, είναι η διά βίου διαδικασία από την οποία το άτομο αποκτά και συσσωρεύει γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αντιλήψεις μέσα από τις καθημερινές εμπειρίες: στο σπίτι, στην εργασία, την ανάγνωση εφημερίδων και βιβλίων ή από τα ραδιόφωνο και τον κινηματογράφο.

Τα ΜΜΕ μπορούν να αποτελέσουν πλατφόρμα άτυπης αλλά και μη τυπικής εκπαίδευσης, δεδομένης της δυνατότητας πρόσβασης και διάχυσης της πληροφορίας που παρέχουν οι νέες διαθέσιμες τεχνολογίες.

Το παρόν άρθρο πραγματεύεται την δυναμική των ΜΜΕ ως εργαλείο εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Εξετάζει και συζητά το πώς τα ΜΜΕ μπορούν να εξυπηρετήσουν την επίτευξη των πέντε επιπέδων στόχων της ΕΑΑ και εμβαθύνει στις διαφορετικές τεχνικές με τις οποίες τα μέσα μπορούν να εμπλουτίσουν την εκπαιδευτική διαδικασία.

Περιβαλλοντικοί ρύποι και υδρόβια ζωή

Κορακάκη Ελένη, Καθηγήτρια/Γενικό Λύκειο Γαζίου

Η συνεδρία σχετίζεται με μια διδακτική πρόταση, που εφαρμόστηκε μέσα στα πλαίσια προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, σε μαθητές Β' Λυκείου. Στόχος του προγράμματος ήταν οι μαθητές να προσεγγίσουν, μέσω διερευνητικής μεθόδου, θέματα που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος και συγκεκριμένα να προσδιορίσουν τους ρύπους που αποτελούν παράγοντες μόλυνσης του νερού και απειλούν την υδρόβια ζωή. Οι ουσίες που πολλές φορές διαφεύγουν στο υδάτινο οικοσύστημα από ανθρωπογενείς δράσεις όπως απορρυπαντικά, λάδια, χημικά κ. α, μεταβάλλουν τους πληθυσμούς των οργανισμών που ζουν στο νερό και απειλούν την ύπαρξή τους.

Για την ουσιαστική κατανόηση των παραπάνω οι μαθητές εργάστηκαν διερευνητικά και ομαδοσυνεργατικά. Αρχικά ανέπτυξαν πρωτόζωα στο σχολικό εργαστήριο, που χρησιμοποιήθηκαν ως τα πρότυπα δείγματα της υδρόβιας ζωής ενώ στη συνέχεια εκτέλεσαν πλήθος ποιοτικών και ποσοτικών πειραμάτων. Πρόσθεσαν στα πρότυπα διάφορες ουσίες (λίπασμα, χλώριο, λάδι, απορρυπαντικό) και κατέγραψαν χρονικά τη μεταβολή του πληθυσμού των πρωτόζωων σε συνάρτηση με τον όγκο των προστιθέμενων ουσιών. Τέλος, μέσω βιβλιογραφικής έρευνας, ερμήνευσαν και αξιολόγησαν τα πειραματικά τους αποτελέσματα και κατανόησαν πλήρως το αντίκτυπο των ανθρωπογενών δράσεων στο υδάτινο οικοσύστημα.

Η συγκεκριμένη διδακτική πρότασή είναι δυνατό να εφαρμοστεί τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με την ανάλογη τροποποίηση των φύλλων εργασίας. Απαιτείται η χρήση απλών και ασφαλών υλικών ενώ ταυτόχρονα δίνει τη δυνατότητα εκτέλεσης πλήθους πειραμάτων μεταβάλλοντας τις παραμέτρους: είδος ρυπαντών, συγκέντρωση προστιθέμενων ουσιών, θερμοκρασία, pH, κ. α. Επιπλέον λόγω της οπτικής παρατήρησης στη μεταβολή του πληθυσμού των πρώτιστων οργανισμών, οι μαθητές προσεγγίζουν και κατανοούν πλήρως την επίδραση της ανθρωπογενούς παρέμβασης στο περιβάλλον.

Η επίδραση επιμορφωτικών δράσεων στην αυτοαντίληψη των εκπαιδευτικών και η διερεύνηση των επιμορφωτικών τους αναγκών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.): Η περίπτωση των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χίου

Σταυρινούδης Σταύρος, Εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, φυσικός

Σκοπός της εισήγησης είναι να καταγράψει τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών από επιμορφωτικές δράσεις στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και ακολούθως να διερευνήσει τις επιμορφωτικές τους ανάγκες στο εν λόγω πεδίο.

Η αναγκαιότητα της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας εκπορεύεται από το γεγονός ότι, διαπραγματεύεται τις «Επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» σε ένα ειδικό πλαίσιο συνθηκών με κύρια χαρακτηριστικά του την υποχρηματοδότηση και την υποστελέχωση που έχει υποστεί τα τελευταία χρόνια ο χώρος της δημόσιας εκπαίδευσης.

Εκπονήθηκε ποσοτική έρευνα με πληθυσμό-στόχο 143 εκπαιδευτικούς, της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χίου, που υλοποίησαν πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης εντός της περιόδου 2008-14. Δείγμα αποτέλεσαν 30 καθηγητές διαφόρων ειδικοτήτων Γυμνασίων, Γενικών και Επαγγελματικών Λυκείων, που επιλέχθηκαν με τη χρήση της συστηματικής δειγματοληψίας.

Ως εργαλείο συλλογής δεδομένων, χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο δομημένο σε 4 ενότητες. Η πρώτη ενότητα αφορά δημογραφικά στοιχεία˙ η δεύτερη καταγράφει τις εμπειρίες των υποκειμένων από την παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση˙ η τρίτη διερευνά τις επιμορφωτικές τους ανάγκες στο εν λόγω πεδίο σχετικά με το περιεχόμενο, το πλαίσιο, τη μορφή, τον τόπο, τον χρόνο και τον φορέα υλοποίησης της επιμορφωτικής δράσης˙ η τέταρτη εξετάζει τη συσχέτιση της επιμόρφωσης με τον τρόπο που οι ίδιοι αντιλαμβάνονται την επάρκειά τους..

Με την παρούσα εισήγηση αναδεικνύεται η αναγκαιότητα της επιμόρφωσης με προγράμματα των οποίων ο σχεδιασμός, η μεθοδολογία, η μορφή και το περιεχόμενό τους προσδιορίζεται με βάση τις προτιμήσεις των επιμορφούμενων. Προγράμματα δομημένα τόσο στη φιλοσοφία της «εκπαίδευσης ενηλίκων» όσο και της «εξ αποστάσεως εκπαίδευσης» και με θεματολογία τους τις παιδαγωγικές προσεγγίσεις καθώς και τη μεθοδολογία, το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης μέσω κυρίως βιωματικών δράσεων.

Η παρούσα έρευνα, συμπληρώνει τη δέσμη ερευνών που έχουν ήδη εκπονηθεί, έχοντας επίκεντρο την παραμεθόριο νησιωτική Ελλάδα όπου οι δυσκολίες υλοποίησης επιμορφωτικών προγραμμάτων, μετακίνησης εκπαιδευτικών και εξεύρεσης επιμορφωτών είναι οξύτερες.

Αντιληπτά ενοχλητικά οικιστικά περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά. Η περίπτωση της μεσαιωνικής πόλεως Ρόδου

Τσακίρης Ιωάννης, Μεταδιδάκτορας, ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Καΐλα Μαρία, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Αν δεχθούμε ότι η βελτίωση και εν συνεχεία η διατήρηση της ποιότητας του αστικού οικιστικού περιβάλλοντος μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως δείκτες υψηλής ή χαμηλής ποιότητας του επιπέδου ζωής του ανθρώπου, τότε η αξιολόγηση αυτής της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος κρίνεται απαραίτητη και αποτελεί κομβικής σημασίας αντικείμενο

έρευνας της Περιβαλλοντικής Ψυχολογίας.

Η παρούσα μελέτη αρχικά, διερευνά την εγκυρότητα και αξιοπιστία της κλίμακας μέτρησης της «Αντιληπτής Οικιστικής Περιβαλλοντικής Ποιότητας» (PREQ & NA) και στη συνέχεια, τις αντιλήψεις των κατοίκων της Μεσαιωνικής πόλεως Ρόδου. Η προσαρμογή της κλίμακας περιλαμβάνει: έλεγχο εννοιολογικής εγκυρότητας, διερευνητική παραγοντική ανάλυση και δημιουργία ελληνικής εκδοχής του εργαλείου μέτρησης.

Η μελέτη των απαντήσεων των κατοίκων του δείγματος (N= 162) της Μεσαιωνικής πόλεως Ρόδου (χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος Mann – Whitney U και Kruskall – Wallis), έδειξε ότι τα αντιληπτά οικιστικά περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, σχετίζονται με τα κοινωνικά και δημογραφικά τους χαρακτηριστικά και βιώνονται ως θετικά αλλά και δυνητικά ως αγχωτικά από αυτούς.

Οι απόψεις των κατοίκων σχετικά με τη στοχοθεσία, τη διαδικασία εφαρμογής, τον τρόπο λειτουργίας, τις προτεραιότητες αλλά και τις ενδεχόμενες αδυναμίες των υφιστάμενων οικιστικών περιβαλλοντικών παροχών, αποτελούν πολύτιμη γνώση που βοηθά με ουσιαστικό τρόπο στον πληρέστερο σχεδιασμό αλλά και την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του συστήματος σχεδιασμού των υπεύθυνων διαχείρισης πόλεων και προς μια τέτοια κατεύθυνση στοχεύει η παρούσα εργασία.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Δημοκρατία και Εκπαίδευση. Τάσεις και διαδικασίες εκδημοκρατισμού στην εκπαίδευση την περίοδο του μεσοπολέμου στην Ελλάδα, 1917 - 1932

Βρέττη Ανθούλα, MA Εκπαίδευση και ανθρώπινα δικαιώματα

Οι προσπάθειες εκδημοκρατισμού της ελληνικής κοινωνίας κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα μπορούν σε μεγάλο βαθμό να συνδεθούν με την ψήφιση δύο εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων. Πιο συγκεκριμένα εκείνη της περιόδου 1929 - 1932, επί κυβερνήσεως Ε. Βενιζέλου και της περιόδου 1963 - 1965, επί κυβερνήσεως Γ. Παπανδρέου. Η παρούσα εργασία θα περιοριστεί στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις που έλαβαν χώρα την περιόδου του μεσοπολέμου (1922 – 1940). Από το 1917 άρχισαν οι συστηματικές προσπάθειες εκσυγχρονισμού του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, οι οποίες όμως αντιμετώπιζαν για μισό αιώνα την έντονη αντίδραση από οργανωμένους φορείς.Η μεταρρύθμιση της περιόδου 1917-1920 θεωρείται σημαντική στα εκπαιδευτικά πράγματα της χώρας καθώς έλαβε μέτρα για την καλύτερη μόρφωση, τη μετεκπαίδευση και τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των δασκάλων, προώθησε την αποκέντρωση και βελτίωση της διοίκησης των σχολείων, ενώ κατήργησε την διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών στο Δημοτικό σχολείο. Τον Ιούλιο του 1928 ο Βενιζέλος συνέχισε την μεταρρυθμιστική προσπάθεια που έμελλε να αποτελέσει τομή στην ιστορία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Η «εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929» συνέβαλε σημαντικά στην προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος στις νέες εθνικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες. Η εργασία μας θα επικεντρωθεί στο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο του μεσοπολέμου. Βασιζόμενοι στις κυριότερες θεωρίες για την εκπαιδευτική πολιτική(φιλελεύθερη, μαρξιστική και νεοσυντηρητική) και τον τρόπο που πραγματεύονται το ζήτημα της συγκρότησης των εκπαιδευτικών θεσμών θα προσπαθήσουμε να εξετάσουμε τα ιδεοπολιτικά κίνητρα των συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων (1917 και 1929) και τη συμβολή τους στον εκδημοκρατισμό της εκπαίδευσης και κατ' επέκταση της ελληνικής κοινωνίας. Τα βασικά συμπεράσματα της έρευνας είναι ότι στόχος των βενιζελικών μεταρρυθμίσεων ήταν η σύνδεση του σχολείου με την παραγωγική δραστηριότητα, η οποία θα συνέβαλε στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, στη μείωση των άνεργων πτυχιούχων και στον αστικό εκσυγχρονισμό. Έτσι, οι μεγάλες μάζες του πληθυσμού θα αποκτούσαν τα εφόδια για τη ζωή και θα εντάσσονταν ομαλά στην δομή της ελληνικής κοινωνίας.

Το περιοδικό Εφημερίς των Κυριών (1909-1911) της Χ.Π. Μελανδινού: Ο εκπαιδευτικός του λόγος και ο γυναικείος προορισμός

Γιασαφάκη Χαριτωμένη, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στην παρούσα εισήγηση θα αναδειχθεί ο ρόλος της εκπαίδευσης στην αναπαραγωγή του κοινωνικά κατασκευασμένου χαρακτήρα του φύλου ως προϊόν κοινωνικοπολιτισμικών στοιχειών. Ειδικότερα, μέσω του περιοδικού «Εφημερίς των Κυριών, Γυναικείον Περιοδικόν εκδιδόμενον κατά δεκαπενθημερίαν εν Κωνσταντινουπόλει», φωτίζονται πτυχές της ιστορίας της εκπαίδευσης της ελληνορθόδοξης κοινότητας στην οθωμανική αυτοκρατορία στις αρχές του 20ου αιώνα και επισημαίνονται τρόποι παγίωσης έμφυλων ανισοτήτων και ιεραρχικών σχέσεων.

Η έρευνα της γυναικείας εκδοτικής δραστηριότητας, στην πλειοψηφία, της αγνοεί την έκδοση του περιοδικού (46 τεύχη μεταξύ 1/8/1909 και 15/7/1911). Στη βιβλιογραφία για το γυναικείο τύπο δεν γίνεται αναφορά στην Εφημερίδα των Κυριών, ενώ ελάχιστες είναι οι αναφορές στην ιδιοκτήτρια και διευθύντρια Χαρίκλεια Π. Μελανδινού (1867-1951), δασκάλα και διευθύντρια σε παρθεναγωγεία, συγγραφέα σχολικών εγχειριδίων.

Εδώ, θα παρουσιαστούν οι συντάκτες, οι περιοχές διανομής και η φυσική περιγραφή του περιοδικού. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την περιγραφή της θεματογραφίας ήταν η ανάλυση περιεχομένου: το σύνολο της ύλης μετατράπηκε σε μετρήσιμες μονάδες ανάλυσης βάσει του θέματος κάθε δημοσιεύματος. Η ερμηνευτική προσέγγιση, μέσω της συζήτησης του πρωτογενούς υλικού με το ιδεολογικό, πολιτικό, κοινωνικό συγκείμενο της εποχής, οδήγησε στην ανάδειξη της φυσιογνωμίας και του εκπαιδευτικού λόγου του περιοδικού.

Στα άρθρα των διδασκαλισσών συντακτριών εγγράφεται η ρητορική για το γυναικείο προορισμό, η οποία έχει αντίκτυπο στην ιδιωτική και κοινωνική δράση των γυναικών της ελληνορθόδοξης κοινότητας. Ο εκπαιδευτικός και επιστημονικός (υγεία, θετικές επιστήμες, θεολογία, ιστορία) λόγος διατηρεί το δόγμα περί «ισότητας στη διαφορά». Σε συνδυασμό με την απουσία αιτημάτων ψήφου και εργασίας εκτός του οίκου, ο λόγος αυτός διατηρεί την οικιακότητα και αποδέχεται την κοινωνική δράση τους μόνο όταν αποσκοπεί στη διαμόρφωση εθνικής συνείδησης για την «εκπλήρωσιν των ευγενών πόθων του Ελληνισμού». Η εθνικοπολιτική ιδιαιτερότητα των ελληνορθόδοξων κοινοτήτων λειτούργησε ανασχετικά, με αποτέλεσμα την απουσία συζήτησης ως προς τις γυναικείες διεκδικήσεις που θεωρήθηκαν διασπαστικές, σε αντίθεση με την Αθήνα όπου η γυναικεία χειραφέτηση είχε σημειώσει πρόοδο.

Η Αγία Γη της Κρήτης. Ο Θραψανιώτης δάσκαλος Ιωάννης Γενειατάκης. Οι αγώνες του για Δημοκρατία, Ελευθερία και ΕΝΩΣΗ της Κρήτης με την Ελλάδα

Καλογεράκης Γεώργιος, Δάσκαλος

Ο Ιωάννης Γενειατάκης γεννήθηκε το έτος 1874 στο χωριό Θραψανό Πεδιάδος. Ο πατέρας του Ηλίας, μετείχε στη Μεγάλη Κρητική Επανάσταση που ξέσπασε στην Κρήτη το 1866. Μεγάλωσε και ανδρώθηκε με το όραμα της ελευθερίας για την πολύπαθη και αγαπημένη του Κρήτη. Τα χρόνια της Κρητικής Πολιτείας διορίζεται δάσκαλος στο Δημοτικό Σχολείο Θραψανού. Διδάσκει τους μαθητές, μεταλαμπαδεύοντάς τους το όραμα της Ελευθερίας και της ΕΝΩΣΗΣ της Κρήτης με την Ελλάδα.

Το Δημοτικό Σχολείο Θραψανού, διαθέτει κατά τη γνώμη μας το πληρέστερο ίσως αρχείο των Δημοτικών Σχολείων της Ελλάδας, αφού διαφυλάττει όλα τα έγγραφα (εισερχόμενα-εξερχόμενα) από το 1899 ως σήμερα, σε διακόσιους (200) τόμους. Η μελέτη περιπτώσεων δεκάδων εγγράφων του αρχείου, που αφορούν τον δάσκαλο Ιωάννη Γενειατάκη, καταδεικνύει την αγάπη του για την Κρήτη. Την Κρήτη, στα γραπτά του κείμενα, ο Ιωάννης Γενειατάκης την αποκαλούσε Αγία Γη. Σε έγγραφο με ημερομηνία 1 Νοεμβρίου 1903, το οποίο υπογράφει ο ίδιος, διαβάζουμε μεταξύ άλλων :

«…χάρτη της Ελλάδος, της Ευρώπης, της Ελλην. Χερσονήσου της Ασίας, της Μικράς Ασίας της Αγίας Γης της Κρήτης και ωρολόγια κρεμαστά του τοίχου δύο κ.λ.π. χρειώδη, περιμένοντας λέγω και κατά τας προφορικάς υμών υποσχέσεις ουδέν δυστυχώς μέχρι της στιγμής ταύτης είδον να πράξητε…».

Τον Δεκέμβριο του 1912, σε ηλικία 38 ετών, εγκαταλείπει τη θέση του ως Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Θραψανού και παίρνει μέρος στους Βαλκανικούς πολέμους 1912-1913, κρατώντας ημερολόγιο. Σημαντική ήταν η συμβολή του για την ανέγερση και αποπεράτωση του διδακτηρίου του Δημοτικού Σχολείου Θραψανού. Τιμήθηκε με πολεμικά παράσημα, επαίνους και εύφημες μνείες. Πεθαίνει στο Θραψανό το έτος 1948, σε ηλικία 74 ετών.

Κοινωνικές ανισότητες στο σχολείο και η έννοια του "πολιτισμικού προνομίου". Η θεωρία του πολιτισμικού κεφαλαίου του P. Bourdie και η έννοια του "Habitus"

Καραγγελή Ανθή, Κοινωνιολόγος, Νηπιαγωγός

Ο Bourdieu χρησιμοποίησε τον όρο του πολιτισμικού προνομίου για να περιγράψει πως πέρα από τους οικονομικούς παράγοντες, πρωτίστως οι πολιτισμικές συνήθειες που κληρονομούνται από το οικογενειακό περιβάλλον στα παιδιά, συμβάλουν σημαντικά στη σχολική επίδοση. Το δυτικό εκπαιδευτικό σύστημα και η σχολική κουλτούρα αναπαράγει με

τον τρόπο που είναι δομημένο, τις αξίες, τις αντιλήψεις ακόμα και τις γλωσσικές πρακτικές της κυρίαρχης αστικής τάξης. Ως αποτέλεσμα της πρακτικής αυτής είναι τα παιδιά της εργατικής, λαϊκής τάξης να μην μπορούν να οικειοποιηθούν τους κώδικες του σχολικού περιβάλλοντος, καθώς νιώθουν ξένα ως προς αυτό ενώ οι μαθητές/τριες των αστικών και μεσοαστικών στρωμάτων να απολαμβάνουν τα κοινωνικά, στην ουσία, χαρίσματα του πολιτισμικού προνομίου τους, επιδεικνύοντας υψηλότερες επιδόσεις.

Στην παρούσα εργασία προσπαθούμε να προσεγγίσουμε και να αναλύσουμε τις έννοιες του πολιτισμικού κεφαλαίου και των πολιτισμικών ανισοτήτων, όπως χρησιμοποιούνται από τον Bourdieu, αφήνοντας να διαφανεί πως η κουλτούρα και το πολιτισμικό κεφάλαιο εμπλέκονται άμεσα με την κοινωνική ανισότητα. Ταυτόχρονα, αναφερόμαστε στην έννοια του habitus, ως έννοια που κυριαρχεί στο έργο του Bourdieu για να περιγράψει το σύνολο των προδιαθέσεων με βάση τις οποίες τα άτομα ενεργούν και εκδηλώνονται στις κοινωνικές περιστάσεις. Πρόκειται για ¨έξεις¨, για ενσωματωμένες συνήθειες, τάσεις και τρόπους συμπεριφοράς που το νεαρό άτομο αποκτά κατά την διάρκεια της κοινωνικοποίησης του, κυρίως όχι συνειδητά και διαρκούν καθώς δε χάνονται στο πέρασμα του χρόνου και χαρακτηρίζονται από ανθεκτικότητα. Ως αποτέλεσμα αυτού είναι άτομα της ίδιας κοινωνικής τάξης, να τείνουν να ενεργούν και να εκφράζονται με παρόμοιο τρόπο.

Πόσο το ισχύον εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα, με τις αλλαγές και τις βελτιώσεις των αναλυτικών προγραμμάτων των τελευταίων ετών, διευκολύνει στην άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και πόσο επίκαιρη ή όχι είναι η θεωρία του πολιτισμικού κεφαλαίου του Bourdieu, είναι ζητήματα που μας απασχολούν και επιχειρούμε να παρουσιάσουμε μέσα από μια κριτική παρουσίαση της λειτουργίας του σύγχρονου σχολείου.

Ευεργεσίες και φιλανθρωπία στην αυτοκρατορική ιδεολογία της Μέσης Βυζαντινής περιόδου. Οι συμβουλές του πατριάρχη Φωτίου στον μαθητή του Λέοντα ΣΤ΄ και στον ηγεμόνα Βόρι- Μιχαήλ της Βουλγαρίας

Καρατόλιος Κωνσταντίνος, Υπ. Διδάκτορας Κοινωνικής Ιστορίας του Βυζαντίου, Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Οι ευεργεσίες και η φιλανθρωπία αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της ιδεολογίας της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Μία τόσο σημαντική πτυχή της πολιτικής δεν θα μπορούσε φυσικά να μην αποτελέσει αντικείμενο της εκπαίδευσης του μελλοντικού αυτοκράτορα, πρακτική η οποία διασφάλιζε τη συνέχισή της και στο μέλλον.

Στα πλαίσια αυτά, συμβουλές που άπτονται του θέματός μας συναντάμε στους βασιλικούς ανδριάντες που απηύθυνε ο πατριάρχης Φώτιος τόσο στον μαθητή του Λέοντα ΣΤ΄, όσο και στον ηγεμόνα της Βουλγαρίας Βόρι- Μιχαήλ.

Οι βασιλικοί ανδριάντες είναι ρητορικά κείμενα γραμμένα από βυζαντινούς λόγιους, οι

οποίοι συχνά ήταν ταυτόχρονα δάσκαλοι των πριγκίπων στους οποίους τα απηύθυναν. Στην περίπτωσή μας ο Φώτιος διετέλεσε δάσκαλος του, πρίγκιπα τότε, Λέοντα. Αν και ο ηγεμόνας των Βουλγάρων Βόρις- Μιχαήλ δεν ήταν πραγματικός μαθητής του Φωτίου, ωστόσο η πρόσφατη μεταστροφή του στον χριστιανισμό τον καθιστούσε «πνευματικό τέκνο» του τελευταίου, γεγονός που υπογραμμίζεται, άλλωστε, από το ότι του αφιέρωσε έναν βασιλικό ανδριάντα. Με το κείμενο αυτό ο Φώτιος επιχειρεί να μυήσει τον νεοφώτιστο στην αυτοκρατορική ιδεολογία του Βυζαντίου.

Με την εισήγησή μας θα επιχειρήσουμε να ανιχνεύσουμε τις λειτουργίες που επιτέλεσαν οι ευεργεσίες του αυτοκράτορα και η φιλανθρωπία του σε μια κοινωνία, στην οποία ακόμα δεν έχει σχηματιστεί η έννοια του Κοινωνικού Κράτους όπως την γνωρίζουμε σήμερα, και ταυτόχρονα η πείνα και οι λοιμοί ήταν συχνά φαινόμενα. Θα εξετάσουμε ποιο ήταν το περιεχόμενό τους, η πολιτική και η κοινωνική λειτουργία τους και οι ιστορικές τους καταβολές. Θα επιχειρήσουμε, ακόμα, να απαντήσουμε στο ερώτημα του κατά πόσον οι προτροπές αυτές εφαρμόζονταν πραγματικά εκ μέρους των αυτοκρατόρων ή αν η επίκλησή τους γινόταν στο πλαίσιο απλών ρητορικών σχημάτων.

Η κρίση και ο ευρωσκεπτικισμός αφορμή και πρόκληση για δημιουργία, η ένταξη της έννοιας της Ενωμένης Ευρώπης στην εκπαιδευτική διαδικασία: διαπιστώσεις, ενστάσεις, προβληματισμοί, προτάσεις

Παπαδάκης Νικόλαος, Ερευνητής

Η «ελληνική κρίση» μπορεί να ειδωθεί, πέρα από οικονομικό, και ως ένα πολιτισμικό φαινόμενο. Μέσα από τις αντιδράσεις της κοινωνίας μας απέναντι στους εταίρους μας και την αγανάκτηση που δίκαια ή άδικα τις συνοδεύει, διαπιστώνουμε και μια έλλειψη παιδείας σχετικά με τους ποιους έχουμε δίπλα μας ή απέναντι μας.

Το γεγονός αυτό διαπιστώνεται όχι μόνο μέσα από την εμπειρία του γράφοντος ως εκπαιδευτικού, αλλά ακόμα και από την φοίτησή του στο Πανεπιστήμιο, μέσα από συζητήσεις με συμφοιτητές, μελλοντικούς τότε εκπαιδευτικούς δηλαδή.

Στόχος όμως της ανακοίνωσης μου δεν είναι μόνο να δοθεί η εικόνα αυτή, αλλά, κυρίως, να προταθούν λύσεις μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία, η καλύτερη κατανόηση του ευρωπαϊκού πολιτισμού, μέσα από ειδικά μαθήματα, όπως:

-η εξειδικευμένη διδασκαλία σε σχολεία και Πανεπιστήμια της Ιστορίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

-η υποχρεωτική διδασκαλία, ίσως ως μαθήματος κατ' επιλογήν υποχρεωτικού, σε σχολεία και Πανεπιστήμια, των ηθών και εθίμων των ευρωπαϊκών λαών

-η αναβάθμιση των μαθημάτων ξένων γλωσσών

-η υποχρεωτική διδασκαλία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας με ειδικά φιλολογικά

μαθήματα, ύλη που συνήθως παραλείπεται στην διδασκαλία

-η υποχρεωτική διδασκαλία της ευρωπαϊκής μουσικής παράδοσης και πολιτισμού και παρακολούθηση από μαθητές και νέους ανάλογων εκδηλώσεων

- η πληροφόρηση για τα εκπαιδευτικά προγράμματα των ευρωπαϊκών κρατών

Αυτά τα μέτρα στην εκπαίδευση θα έδιναν εργασία, επίσης, σε πολλούς άνεργους εκπαιδευτικούς, αλλά και θα τόνωναν την αίσθηση του ανήκειν στην Ευρώπη. Έτσι, θα διαπιστώσουμε «την κρίση ως ευκαιρία», όπως χαρακτηριστικά τιτλοφορεί βιβλίο του ο Χρήστος Γιανναράς, να συμβάλλουμε, συνειδητοποιημένοι στην ιδέα της ευρωπαϊκής ενότητας και ταυτότητας, χωρίς να αποτελούμε ένα λαό με σπουδαίο παρελθόν μονάχα, έναν «φελλαχολαό», όπως θα έλεγε ο Καζαντζάκης, αλλά μία θετική συμβολή στην κοινότητα των εταίρων μας.

Το φύλο στη σκέψη των αριστερών μεταρρυθμιστών παιδαγωγών τη δεκαετία του 1940

Παπαστεφανάκη Ελευθερία, Φιλόλογος, Υπ. διδάκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης

Τη δεκαετία του 1940 η αριστερά θα εντάξει στο λόγο της το γυναικείο ζήτημα μέσα από την οπτική του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα και της ανάγκης πλατιάς κινητοποίησης των νέων και των αγροτικών πληθυσμών. Το παράδειγμα της μεσοπολεμικής ΕΣΣΔ προσφέρει ένα τρόπο θέασης των γυναικείων διεκδικήσεων που διαφοροποιείται από το λεγόμενο αστικό φεμινισμό. Η ταξική πάλη και ο αγώνας κατά του κατακτητή τη δεκαετία του 1940 επικαλύπτουν το ζήτημα των γυναικείων διεκδικήσεων και επιδιώκουν την κινητοποίηση των ανδρών και των γυναικών στον αγώνα της κοινωνικής και εθνικής απελευθέρωσης. Οι αριστεροί μεταρρυθμιστές παιδαγωγοί συμμεριζόμενοι τις παραπάνω προτεραιότητες θα προχωρήσουν στο σχεδιασμό της εκπαίδευσης διατρανώνοντας: α) τη συνεκπαίδευση, β) την ισοτιμία στο δικαίωμα της μόρφωσης. Παράλληλα, τα αναγνωστικά του Βουνού κατά κόρον θα προβάλλουν τη γυναίκα σαν μητέρα και πατριώτισσα, η οποία συμμετέχει ενεργά στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα. Οι γυναίκες θα συμμετέχουν, μετά από ταχύρυθμες σπουδές που οργανώνονται από την πολιτική και στρατιωτική ηγεσία των ανταρτών ως νοσοκόμες και ως δασκάλες στα υποτυπώδη νοσοκομεία και τα σχολεία που οργανώνονται στις ανταντοκρατούμενες περιοχές. Παρά το γεγονός ότι οι θεσμοί που οικοδόμησε το ΕΑΜ και ο ΔΣΕ είχαν προσωρινό και ιδιόρρυθμο χαρακτήρα, μέσα στις συνθήκες του πολέμου διακηρύσσεται η πολιτική βούληση οι γυναίκες να συμμετέχουν ισότιμα στους πολιτικούς θεσμούς. Με αυτό τον τρόπο δηλώνεται έμμεσα και η ανάγκη για ισότιμη εκπαίδευση των γυναικών. Τέλος, οι γυναίκες θα αναπτύξουν τις δικές τους εκπαιδευτικές δραστηριότητες στις φυλακές και τις εξορίες τις οποίες βρέθηκαν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα για το οποίο διαθέτουμε πλούσιες μαρτυρίες είναι το στρατόπεδο εξόριστων γυναικών στο Τρίκερι στο οποίο πρωταγωνιστικό ρόλο έπαιξε η παιδαγωγός Ρ. Ιμβριώτη.

Ζαχαρίας Παπαντωνίου - Ο θεμελιωτής της παιδικής λογοτεχνίας – 100 χρόνια απο την έκδοση του αναγνωστικού "Τα Ψηλά Βουνά"

Μικελλίδης Δημήτρης, Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης
Μικελλίδου Νίκη, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου

Στη σύντομη αυτή παρουσίαση θα γίνει αναφορά στο θεμελιωτή της παιδικής λογοτεχνίας Ζαχαρία Παπαντωνίου με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 100 χρόνων από την έκδοση του Αναγνωστικού της Γ' τάξης Δημοτικού «Τα ψηλά βουνά» (1918-2018) που έγραψε ο λογοτέχνης. Θα γίνει μια σκιαγράφηση του πολιτικοκοινωνικού πλαισίου της εποχής που εμφανίστηκε ο Παπαντωνίου στη λογοτεχνική σκηνή. Έτσι, θα γίνει καλύτερα κατανοητό πόσο σημαντική ήταν η εμφάνιση του συγκεκριμένου λογοτέχνη για τα ίδια τα παιδιά, τη μόρφωση και ψυχαγωγία τους. Θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά των χαρακτηριστικών της τέχνης του λογοτέχνη, όπως αυτά εξάγονται μέσα από το έργο του, με ξεχωριστή αναφορά στα «Ψηλά βουνά». Θα ακουστούν ποιήματα και πεζά από το συγκεκριμένο βιβλίο.

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

MOV-UP: προσέγγιση της τοπικής ιστορίας μέσα από την τέχνη

Ανδρέου Μαρία, Εκπαιδευτικός
Κανταρτζόγλου Φώτιος, Εκπαιδευτικός
Κρητσωτάκη Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός

Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2017-2018 οι εκπαιδευτικοί του Ζάννειου Εκπαιδευτηρίου, συμμετέχουμε στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα MOV-UP το οποίο εντάσσεται στο πρόγραμμα Erasmus +. Στόχος της συμμετοχή μας στο πρόγραμμα είναι να μπορέσουμε, μέσω ενός Ευρωπαϊκού προγράμματος, το οποίο σχετίζεται με την τοπική ιστορία, να βελτιώσουμε τις προσωπικές μας πρακτικές ως εκπαιδευτικοί και να μπορέσουμε να διευρύνουμε τους ορίζοντές μας, ανακαλύπτοντας νέους τρόπους προσέγγισης της διδακτικής πράξης. Η ενασχόληση με το πρόγραμμα, μετά την απαραίτητη και κατάλληλη επιμόρφωση πάνω στις αρχές του προγράμματος, είναι να μετασχηματιστεί η μέχρι τώρα υπάρχουσα πρακτική και επιστημολογία, μέσω ενός πλαισίου το οποίο να ανοίγει νέες διόδους στη μάθηση και τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται η γνώση.

Προσπαθώντας να ξεφύγουμε από τα μέχρι τώρα στερεότυπα, αλλά με όχημα την τοπική ιστορία και τη σημασία που αυτή έχει στα παιδιά του σχολείου μας και τη γενικότερη και πολύπλευρη καλλιέργεια των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους, προσπαθούμε να αναπτύξουμε ένα διαφορετικό πλαίσιο πρόσληψης της γνώσης. Σημασία για τη συμμετοχή μας στο πρόγραμμα, έχει να μπορέσουμε να βρούμε τρόπους με τους οποίους η γνώση να προέρχεται από την ανακάλυψη, τη διερεύνηση τη συζήτηση και την παρατήρηση των παιδιών και όχι μέσω της στείρας αλλά παραδοσιακής μεθόδου, που ενίοτε υφίσταται ακόμα μέχρι σήμερα. Στη μελέτη μας παρουσιάζουμε τη μέχρι τώρα εμπειρίας μας, μέσω των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται, και τον τρόπο με τον οποίο έχουν αναδειχθεί οι καινούριες πρακτικές μάθησης και ανακάλυψης της γνώσης. Βασικές έννοιες όπως οι χωρικές έννοιες, χρονικές έννοιες αλλά και η ενασχόληση με συγκεκριμένα στοιχεία της τοπικής ιστορίας, τα οποία επιλέγονται βασισμένα στα ενδιαφέροντα των παιδιών, μας δίνουν το κίνητρο να αντιμετωπίσουμε από ένα διαφορετικό πρίσμα τη γνώση την οποία προσλαμβάνουμε αλλά και τους τρόπους με τους οποίους τη διαχειριζόμαστε.

Αλληλεπίδραση σχολείου και οικογένειας παιδιού με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες μέσω της χρήσης Νέων Τεχνολογιών. Οι απόψεις των γονέων

Γενιτσαρίδου Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός

Ενώ η αξία της αλληλεπίδρασης σχολείου και οικογένειας έχει επανειλημμένα τεκμηριωθεί, αποδεικνύεται ότι στην πράξη δεν είναι εύκολο να εφαρμοστούν αποτελεσματικές μορφές μεταξύ τους συνεργασίας. Οι Νέες Τεχνολογίες μπορούν να έχουν καθοριστικό ρόλο και να συμβάλουν στη βελτίωση της συνεργασίας αυτής. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τις προτεραιότητες των εμπλεκόμενων μερών και με απώτερο σκοπό τα θετικά αποτελέσματα στην εκπαιδευτική πορεία των μαθητών (ιδιαίτερα εκείνων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες), μπορούν να αποτελέσουν το καταλληλότερο μέσο μιας αμφίδρομης σύγχρονης ή ασύγχρονης επικοινωνίας - συνεργασίας.

Σκοπός της μελέτης είναι να αναδείξει τον ρόλο των Νέων Τεχνολογιών για την αλληλεπίδραση σχολείου και οικογένειας με παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες μέσα από τις αντιλήψεις γονέων μαθητών, που φοιτούν σε ειδικές εκπαιδευτικές δομές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Ηρακλείου. Στη μελέτη έλαβαν μέρος 30 γονείς. Η επιλογή τους έγινε χωρίς τυχαιοποίηση και πρόκειται για δείγμα ευκολίας. Για την πραγματοποίησή της έρευνας και τη συλλογή των δεδομένων επιλέχθηκε ο συνδυασμός ποσοτικών και ποιοτικών προσεγγίσεων, με τη χρήση ερωτηματολογίου και δομημένης συνέντευξης.

Τα ευρήματα της μελέτης καταδεικνύουν ότι οι γονείς δηλώνουν θετικά διακείμενοι για την αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών στη επικοινωνία- συνεργασία τους με το σχολείο. Παρόλες τις καλές προθέσεις τους, όμως, εξακολουθούν να παραμένουν αγκιστρωμένοι σε παραδοσιακές μορφές και μέσα επικοινωνίας. Σε γενικές γραμμές, η αλληλεπίδραση τους με τους εκπαιδευτικούς λαμβάνει χώρα κυρίως στον χώρο του σχολείου, μέσα από προγραμματισμένες συναντήσεις ή σε έκτακτες περιπτώσεις, όπου και πάλι προτιμάται η διά ζώσης επαφή, θεωρώντας την ως τον προσφιλέστερο, ασφαλέστερο και αποτελεσματικότερο τρόπο επικοινωνίας.

Η αξιοποίηση της ηλεκτρονικής μάθησης από τους/τις εκπαιδευτές/εκπαιδεύτριες των Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.ΙΕΚ)

Γωγάκη Ηλιάννα, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων, Νηπιαγωγός, Υποψήφια Διδάκτορας
Τερζοπούλου Θεοδώρα, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων, Νηπιαγωγός, Υποψήφια Διδάκτορας

Η ηλεκτρονική μάθηση (e-learning) συντελεί μια πραγματική επανάσταση στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι, καθώς αποτελεί έναν εναλλακτικό τρόπο εκπαίδευσης, ο οποίος προσφέρει τη δυνατότητα πρόσβασης στο εκπαιδευτικό υλικό 24 ώρες την ημέρα, όλες τις μέρες της εβδομάδας, μέσω του διαδικτύου (internet) (Νάσσαινας, 2010). Υπάρχουν αρκετές ηλεκτρονικές πλατφόρμες εκπαίδευσης, οι οποίες στηρίζουν την ηλεκτρονική και εξ αποστάσεως μάθηση. Μια από αυτές είναι το Moodle. Το Moodle προέρχεται από τις λέξεις Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment. Είναι ένα πακέτο λογισμικού ανοικτού κώδικα, το οποίο στηρίζει την παραγωγή μαθημάτων και ιστοσελίδων βασισμένων στο διαδίκτυο.

Σχεδόν όλα τα Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης της χώρας μας αξιοποιούν πλέον τη πλατφόρμα Moodle, με στόχο την ανάπτυξη επικοινωνίας και καθοδήγησης για τους σπουδαστές και τις σπουδάστριές τους. Είναι μια μέθοδος που έχει ενταχθεί προσφάτως στα ΔΙΕΚ, με συνέπεια να μην έχουν υλοποιηθεί αρκετές έρευνες, γεγονός που καθιστά αναγκαία την συγκεκριμένη έρευνα πρωτότυπη. Στόχος της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των τρόπων παιδαγωγικής αξιοποίησης της ηλεκτρονικής εκπαιδευτικής πλατφόρμας (Moodle) από τους/τις εκπαιδευτές/τριες των ΔΙΕΚ, ως συμπληρωματικής της παραδοσιακής/δια ζώσης διδασκαλίας.

Η έρευνα διεξήχθη κατά την περίοδο Οκτωβρίου- Δεκεμβρίου 2017 στη Ρόδο. Ήταν επιτόπια και ως βασική μέθοδος επιλέχτηκε η μελέτη περίπτωσης, έχοντας ως κύριο μεθοδολογικό εργαλείο την ημιδομημένη συνέντευξη. Το δείγμα ήταν 15 εκπαιδευτές και εκπαιδεύτριες του ΔΙΕΚ Ρόδου, διαφόρων ιδικοτήτων. Από τα αποτελέσματα προκύπτουν αναλυτικά οι τρόποι αξιοποίησης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας (Moodle) ανά ειδικότητα και μάθημα, οι ανασταλτικοί παράγοντες αξιοποίησης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας (Moodle), η στάση των εκπαιδευτών και των εκπαιδευτριών απέναντι στη συμπληρωματική ανοικτή και εξ’ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω της πλατφόρμας Moodle και προτάσεις για την καλύτερη αξιοποίησή της.

Δικαίωμα στο παιχνίδι. Από το "Κρυφτό" και την "Μικρή Ελένη" στα "Pokemon" και τα ψηφιακά παιχνίδια: Η σχέση του παιδιού με τα παραδοσιακά και τα ψηφιακά παιχνίδια σήμερα

Δασκαλάκη Ζαχαρένια, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας

Η παρούσα μελέτη επιχείρησε να ασχοληθεί με τη διείσδυση των νέων τεχνολογιών στο παιχνίδι των παιδιών σήμερα. Στόχος της εργασίας ήταν η διερεύνηση των παιχνιδιών (παραδοσιακών και ηλεκτρονικών) των παιδιών. Ερευνήθηκε εάν τα παιδιά γνωρίζουν τα παραδοσιακά παιχνίδια, που κληροδοτήθηκαν από τους γονείς τους και τις παλαιότερες γενιές. Παράλληλα, μελετήθηκε εάν εξακολουθούν τα παιδιά να έχουν τα παραδοσιακά παιχνίδια στην κορφή των προτιμήσεών τους ή εάν προτιμούν τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Ακόμη, μελετήθηκαν οι πιθανοί παράγοντες που επηρεάζουν το παιχνίδι των παιδιών,

όπως: α) ο χώρος του παιχνιδιού (εσωτερικός και εξωτερικός), β) το οικογενειακό περιβάλλον (ο ρόλος των γονέων στο παιχνίδι των παιδιών τους), γ) το φύλο των παιδιών (διαφορές ή/και ομοιότητες ανάμεσα στα αγόρια και στα κορίτσια σχετικά με το είδος των παιχνιδιών που επιλέγουν). Επίσης, έγινε προσέγγιση των απόψεων, των στάσεων και των προδιαθέσεων για το ηλεκτρονικό παιχνίδι και γενικότερα το παιχνίδι. Έπειτα, έγινε ανάλυση των ευρημάτων της έρευνας και συσχετισμός με άλλες έρευνες. Στο τέλος, πραγματοποιήθηκε σύνοψη των κύριων σημείων, καθώς και παράθεση των βασικών διαπιστώσεων και προτάσεων που προκύπτουν.

Η συγκεκριμένη έρευνα επικεντρώθηκε στον χώρο της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς μελετήθηκε το παιχνίδι στη ζωή των παιδιών ενός Δημοτικού Σχολείου της υπαίθρου στο Δήμο Ηρακλείου. Συμμετείχαν μαθητές και μαθήτριες από την Πέμπτη και Έκτη τάξη (10-12 ετών), καθώς και οι μητέρες των παιδιών αυτών. Για την παρούσα εργασία επιλέχθηκε η ποιοτική μέθοδος και ως ερευνητικό εργαλείο της αξιοποιήθηκε η ημιδομημένη συνέντευξη. Ο συνολικός αριθμός των συνεντευξιαζόμενων ήταν είκοσι. Συγκεκριμένα, συμμετείχαν στις συνεντεύξεις δέκα μαθητές και μαθήτριες (πέντε αγόρια και πέντε κορίτσια) και οι δέκα μητέρες τους αντίστοιχα.

QR Code Scavenger: Inquiry-based learning και Διδακτική Φυσικών Επιστημών

Κλημεντιώτη Χριστίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Υποψ. Διδ. ΕΚΠΑ
Στεφανίδης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Υποψ. Διδ. ΕΚΠΑ

Τις τελευταίες δεκαετίες η συνεχής αύξηση του μορφωτικού επιπέδου των ανθρώπων, έχει καταστήσει την «Επιστήμη» πιο προσιτή, τόσο στους ενήλικες όσο και στους μαθητές, όχι μόνο των μεγάλων ηλικιών αλλά ακόμα και τους μαθητές σχολικής και προσχολικής ηλικίας. Η βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των γονέων και η ενασχόληση με τα παιδιά, έχει βοηθήσει στην αναβάθμιση των καθημερινών αποριών των μαθητών σχετικά με τον περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν και δρουν. Η εξέλιξη αυτή αδιαμφισβήτητα επηρεάζει και τη διδασκαλία, η οποία οφείλει να εναρμονιστεί στις ανάγκες της εποχής.

Εστιάζοντας στις Φυσικές Επιστήμες, αλλά ταυτόχρονα και στην Κοσμολογία και την Αστρονομία, οι μαθητές εξοικειώνονται με σύγχρονη Επιστήμη, γίνονται αναμεταδότες της γνώσης και αναλαμβάνουν να εντάξουν στο παιχνίδι τους μικρούς και μεγάλους. Περιγράφουν και αποδίδουν τις δικές τους αναπαραστάσεις για τη σύγχρονη Επιστήμη αξιοποιώντας το Πείραμα, τις Νέες Τεχνολογίες και φυσικά το Παιχνίδι.

Στη μελέτη αυτή βασικό στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτέλεσε η χρήση των QR Codes. Η συγκεκριμένη τεχνολογία ώθησε τους μαθητές να βάλουν τις επιλεγμένες δραστηριότητες στο κέντρο, δίνοντάς τους ένα επιπλέον κίνητρο ώστε να ανακαλύψουν τις λύσεις των ιστοριών τους και να οδηγηθούν στη μάθηση, με έναν ξεχωριστό, ιδιαίτερο και κυρίως ευχάριστο τρόπο για τους ίδιους.

Οι μαθητές συνεργάζονται μεταξύ τους σε ομάδες και με τη χρήση των QR Codes ανακαλύπτουν τη γνώση, συνδυάζοντας την τεχνολογία με τη μάθηση.

Web 2.0 εργαλεία & η χρήση τους στην εκπαίδευση

Κουκάκης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός

Στην παρούσα εισήγηση πραγματοποιήθηκε μια προσπάθεια ανάλυσης της χρησιμότητας των εργαλείων Web 2.0 στην Εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εργαλεία αυτά ενθαρρύνουν τη συμμετοχικότητα και επικοινωνία στην Εκπαιδευτική διαδικασία αφού κάνοντας τακτική χρήση τους μπορούμε να επικοινωνήσουμε ουσιαστικά, να ανταλλάξουμε απόψεις, να μοιραστούμε γνώσεις και υλικό, να δημιουργήσουμε και πολύ σημαντικότερο να συνδημιουργήσουμε μέσω συμμετοχικών πρακτικών. Αρχικά περιγράφονται οι διάφοροι ορισμοί του όρου Web 2.0 αφού η ερμηνεία παραμένει μέχρι και σήμερα ελαφρώς συγκεχυμένη. Κατόπιν μνημονεύονται οι τεχνολογίες στις οποίες βασίστηκε η ανάπτυξη εφαρμογών που εντάσσονται στο γενικό πλαίσιο της Web 2.0 φιλοσοφίας. Στην πορεία της παρουσίασης καταβάλλεται μια προσπάθεια αποσαφήνισης των κινήτρων για αξιοποίηση αυτών των εργαλείων από την οπτική γωνία των εκπαιδευτικών και από αυτή των μαθητών. Ένα πολύ σημαντικό τμήμα της εργασίας πραγματεύεται συγκεκριμένες δημοφιλείς Web 2.0 εφαρμογές που καλύπτουν μια ευρεία γκάμα εκπαιδευτικών αναγκών του εκπαιδευτικού αλλά και του μαθητή. Το τελευταίο τμήμα της εργασίας είναι αφιερωμένο στην ανάπτυξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των εφαρμογών που εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία με σκοπό την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων αναφορικά με τον βαθμό αποδοχής και διείσδυσης των εργαλείων Web 2.0 στην Εκπαίδευση και γενικότερα στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και την προοπτική βελτίωσης τους στο μέλλον.

Διαδικτυακά εργαλεία στην εκπαίδευση ενηλίκων

Μαστοράκης Σωκράτης, Εκπαιδευτής ενηλίκων
Βασιλογιαννάκη Μαρία, Εκπαιδεύτρια ενηλίκων

Στόχος της εργασίας είναι να παρουσιάσει κάποια διαδικτυακά εργαλεία και να καταδείξει ότι μπορούν να προσφέρουν πολύτιμη βοήθεια στον εκπαιδευτή ενηλίκων σε πολλαπλά επίπεδα. Αφενός, σε εκπαιδευτικό επίπεδο, να τον βοηθήσουν να αναζητήσει και να χρησιμοποιήσει εναλλακτικούς τρόπους να βελτιώσει την εκπαιδευτική διαδικασία, να κινητοποιήσει τους εκπαιδευόμενους, αλλά και να βοηθήσει στην αποτελεσματικότερη επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευόμενου-εκπαιδευτή-δομής εκπαίδευσης.

Ο σχεδιασμός έχει να κάνει με την παρουσίαση 3 διαδικτυακών εργαλείων.

-MOODLE: Το Moodle είναι λογισμικό ανοιχτού κώδικα εικονικού περιβάλλοντος μάθησης και παρέχει ένα ισχυρό πακέτο με εργαλεία επεκτείνοντας την μάθηση πέρα της τάξης.

-DROPBOX: Το Dropbox είναι μια εφαρμογή αποθηκευτικού νέφους που επιτρέπει την αποθήκευση, τον συγχρονισμό και την κοινή χρήση αρχείων μεταξύ διαφορετικών συσκευών.

-EDMONDO: Το EdModo είναι ένα κοινωνικό δίκτυο που απευθύνεται σε μαθητές και καθηγητές. Μέσα αυτό, μπορούν να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν ιδέες και απόψεις ακόμη και έξω από τον χώρο του σχολείου.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε είναι η επισκόπηση βιβλιογραφίας πάνω στα εργαλεία, στους βοηθούς/οδηγούς τους και σε εργασίες χρηστών που τα έχουν χρησιμοποιήσει. Τα παραπάνω εργαλεία αποδεικνύονται να είναι υπερπολύτιμοι βοηθοί των εκπαιδευτών ενηλίκων. Καθώς με την χρήση τους έχουν τη δυνατότητα να:

Επικοινωνούν πιο αποτελεσματικά με τους εκπαιδευόμενους τόσο για επίλυση αποριών όσο και για διανομή εκπαιδευτικού υλικού τόσο σύγχρονα όσο και ασύγχρονα.

Κάνουν πιο αποτελεσματική αξιολόγηση των εκπαιδευομένων

Κάνουν έλεγχο λογοκλοπής περιεχομένου με χρήση plagiarism plugins

Να κάνουν την πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό προσιτή και από φορητές συσκευές.

Η χρησιμότητα αυτής της εργασίας έγκειται στο ότι έρχεται να τονίσει και να καταδείξει, ότι υπάρχουν εργαλεία τα οποία είναι προσβάσιμα από τον οποιονδήποτε εκπαιδευτή ενηλίκων και μπορεί να τα αξιοποιήσει στον βαθμό που τον εξυπηρετεί, προκειμένου να καταστήσει την εκπαιδευτική διαδικασία πολύ πιο αποτελεσματική.

Εφαρμογή προσαρμοστικης μάθησης σε παιδιά με ΔΕΠΥ : Μελέτη περίπτωσης Ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού για την διδασκαλία ενότητας του γλωσσικου μαθήματος

Μελισσουργάκης Ιωάννης, Υποψήφιος διδάκτωρ Πανεπιστημίο Κρήτης
Σφακιανάκη Βασιλική, MSc special education

Σήμερα οι νέοι αποτελούν τη γενιά της ψηφιακής εποχής. Η κοινωνία υπόκειται σε ραγδαίες αλλαγές σε κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό επίπεδο ως απόρροια της ανάπτυξης της τεχνολογίας. Ως εκ τούτου, το σχολείο ως μια μικρογραφία της κοινωνίας δε θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστο. Ενδεχομένως θα μπορούσε το σχολείο να εντάξει όλους τους μαθητές στις εξελίξεις, προετοιμάζοντάς τους σχετικά με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Καταρχήν ,είναι ιδιαίτερα δύσκολο να οριοθετηθεί και να δοθεί ένας αυστηρός ορισμός

για την ειδική αγωγή λόγω του πλήθους των θεωρητικών απόψεων και τον μορφών αναπηρίας. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με τον Ν.2817/2000 της Ελλάδας, «Άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες θεωρούνται τα άτομα που έχουν σημαντική δυσκολία μάθησης και προσαρμογής, εξαιτίας σωματικών, διανοητικών, ψυχολογικών, συναισθηματικών και κοινωνικών ιδιαιτεροτήτων.»

Μια από τις πολυπληθέστερες ομάδες στον φάσμα της ειδικής αγωγής αποτελεί η ΔΕΠΥ (Attention-Deficit Hyperactivity Disorder–ADHD). Πιο συγκεκριμένα, η Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ADHD) είναι μια από τις συχνότερες νευροβιολογικές διαταραχές της παιδικής κι εφηβικής ηλικίας. Τα συμπτώματα της ελλειμματικής προσοχής καθώς επίσης και της υπερκινητικότητας καθιστούν δύσκολη την ομαλή γνωστική ανάπτυξη των παιδιών αυτών. Ως εκ τούτου, οι νέες τεχνολογίες μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά αφού προσφέρουν απελευθερωτικές δυνατότητες στα παιδιά με ΔΕΠΥ ώστε να αναπτύξουν στο έπακρο τις δυνατότητες- ικανότητές τους.

Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται στην μελέτη της συγκεκριμένης ομάδας παιδιών (ΔΕΠΥ), ενώ συγχρόνως γίνεται προσπάθεια διερεύνησης και σύγκρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων έπειτα από χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού που βασίζεται στις αρχές προσαρμοστικής μάθησης (adaptive learning). Το συγκεκριμένο λογισμικό αναπτύχθηκε από εμάς και ο κεντρικός άξονας του είναι η προσαρμοστική μάθηση , καθώς θεωρούμε ότι η υποστήριξη των μαθητών , και ιδιαίτερα των ατόμων με ειδικές ανάγκες , κατά την διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας, πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες και στις απαιτήσεις του κάθε μαθητή. Έτσι, η συγκεκριμένη έρευνα αποτελεί ένα ιδιαίτερο κίνητρο για έμας.

Πώς μια αυτοσχέδια ιστορία παιδιών προσχολικής ηλικίας γίνεται πολυτροπική ταινία;

Μήτρου Ελένη, Νηπιαγωγός
Σουλτανίδου Μαρία, Νηπιαγωγός

Μπορούν άραγε τα παιδιά προσχολικής ηλικίας να δημιουργήσουν μια πολυτροπική ταινία; Που το σενάριο της μορφοποιείται με τρεις διαφορετικούς τρόπους; Η διαρκής επιμόρφωση σχετικά με τις σύγχρονες τάσεις στην προσχολική αγωγή και δεδομένου ότι οι Τ.Π.Ε (Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών) εισήχθησαν στην εκπαιδευτική διαδικασία, ως αναπόσπαστο μέρος της, μπορούν να δώσουν απάντηση στο παραπάνω ερώτημα.

Τα παιδιά προσχολικής αγωγής χρειάζονται τη διαμεσολάβηση νοητικών εργαλείων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι Τ.Π.Ε εμπεριέχουν τη δυναμική αυτή.

Ο σχεδιασμός βασίστηκε σε δυο τομείς: στον παιδαγωγικό και στον τεχνολογικό. Όσον αφορά τον παιδαγωγικό τομέα, βασικός στόχος ήταν να μάθουν τα παιδιά να εργάζονται

ομαδοσυνεργατικά (σε 3 ομάδες εργασίας: της αφήγησης, του μαύρου θεάτρου και των κινουμένων σχεδίων) για την πραγματοποίηση και ολοκλήρωση ενός τελικού αποτελέσματος. Παράλληλα, οι επιμέρους στόχοι αφορούν τους τομείς της γλώσσας, των μαθηματικών, της σωματικής έκφρασης, των εικαστικών.

Όσον αφορά τον τεχνολογικό τομέα, βασικός στόχος ήταν να εμπλακούν τα παιδιά με τη χρήση κατάλληλων εκπαιδευτικών λογισμικών, όπως photostory 3 και movie maker, για την πραγματοποίηση της πολυτροπικής ταινίας. Επιδιώχθηκε να μάθουν να εκφράζονται με δημιουργικό τρόπο χρησιμοποιώντας λογισμικό σχεδίασης και επεξεργασίας, αναπαραγωγής, καταγραφής ήχου, εικόνας και βίντεο.

Η παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε σε ένα ολοήμερο νηπιαγωγείο της Δράμας, στην Ελλάδα. Το θέμα «Χειμώνας» και πως αποδίδει μουσικά ο Vivaldi, μέσα από τις «4 εποχές» του , έδωσε αφορμή για να δομηθεί μια αυτοσχέδια ιστορία από τα παιδιά και να επιλεγούν οι ήρωες . Αποτυπώθηκε η ιστορία τους στο χαρτί. Έπειτα, η αυτοσχέδια ιστορία έγινε πολυτροπική ταινία.

Τέλος, ενδιαφέρον σημείο για τα παιδιά ήταν πώς γίνεται: α) η ηλεκτρονική αφήγηση, β) η παρουσίαση των ηρώων στο μαύρο θέατρο και γ) να κάνουν τους ήρωες να κινούνται, στο animation.

«Κυρία Φιλοσοφία, χαίρω πολύ!»: ένα καινοτόμο διδακτικό σενάριο για την πρόκληση του φιλοσοφικού στοχασμού κατά την διδασκαλία της Φιλοσοφίας στο Λύκειο, με την αρωγή τεχνικών βιωματικής μάθησης

Μπεϊκάκη Κασσάνδρα, Φιλόλογος (Πειραματικό Λύκειο Ρεθύμνου)

Ποια είναι η σχέση της Αλίκης της Χώρας των θαυμάτων με τον Ντεκάρτ; Τι ακριβώς γυρεύει ο Τρούμαν στις σχολικές αίθουσες παρέα με τον Πλάτωνα; Και ποιο ρόλο μπορούν να παίξουν τα μαγικά φίλτρα της Κίρκης στην ενεργοποίηση του φιλοσοφικού στοχασμού;

Επίσης: Τι σημαίνει τελικά Φιλοσοφώ; Ποια ακριβώς είναι η ιδιαιτερότητα των φιλοσοφικών ερωτημάτων σε σχέση με τα ερωτήματα των υπόλοιπων επιστημών; Και γιατί στο τέλος τέλος μας αφορούν;

Η φιλοσοφία ξεκινά από την απορία. Και τα ερωτήματα που θέτει είναι συχνά πιο σημαντικά από τις απαντήσεις…

Από την άλλη, έχουμε τους μαθητές που καλούνται να έλθουν σε επαφή με το φιλοσοφικό στοχασμό για πρώτη φορά στο Λύκειο και που έχουν συχνότατα την εντύπωση πως η Φιλοσοφία είναι ένα «μάθημα» δύσκολο, απρόσιτο ή και αδιάφορο.

Πρόκληση για τον εκπαιδευτικό αποτελεί το να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές πως η φιλοσοφική σκέψη τούς αφορά περισσότερο από όσο νομίζουν και πως μπορεί συμβάλλει στη συνολική κριτική τους συγκρότηση και στη διαδικασία εκπαίδευσής τους ως

δημοκρατικών πολιτών που διαθέτουν τον απαραίτητο προβληματισμό, τα εργαλεία και την ηθική ευαισθησία να διαλέγονται με σύγχρονα προβλήματα οικουμενικού χαρακτήρα.

Και επειδή η αρχή είναι το ήμισυ του παντός, στη συγκεκριμένη εισήγηση θα παρουσιαστούν βιωματικές, συσχετισμένες με σύγχρονες εκπαιδευτικές θεωρίες, εκπαιδευτικές δραστηριότητες/ τεχνικές, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί και εφαρμόζονται στην πραγματική τάξη και σε πραγματικές συνθήκες μάθησης. Στόχος της εισήγησής μας είναι να καταδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να διεγερθεί ο φιλοσοφικός στοχασμός και να γίνει μια εισαγωγή στη Φιλοσοφία με τρόπο ενδιαφέροντα και προκλητικό για τους μαθητές –έναν τρόπο που να έχει νόημα για τους ίδιους και να τους αφορά. Και, φυσικά, να τους παρέχει το κίνητρο, ώστε να αναπτύξουν την δημιουργική τους σκέψη, να αντιμετωπίζουν κριτικά τον κόσμο και να συλλογίζονται και να επιχειρηματολογούν υπεύθυνα αναζητώντας την αλήθεια με κριτήριο το καλύτερο επιχείρημα.

Επαναθέσμιση, Nudged cabinet, πολλαπλές ροές, ισομορφισμός και Νευροφυσική σχηματίζουν ένα νέο αξιακό πολιτικό σκηνικό. Ποια είναι η επιρροή του ισομορφισμου σε στοχευόμενες αλλαγές του εκπαιδευτικού συστήματος;

Παναγιωτάκη Ευαγγελία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

Η θεωρία της Επαναθέσμισης(New institutionalism), δίνει βαρύτητα, στο ευρύτερο περιβάλλον, στην κουλτούρα και το γνωστικό επίπεδο των ατόμων ως προς την συμπεριφορά τους ,στην νομιμότητα και σταθερότητα των θεσμών που διέπουν τους οργανισμούς και στην αλληλοεπίδραση των οργανισμών μεταξύ τους μέσα από ακριβείς ,σαφείς τυπικές διαδικασίες.

Η θεωρία των Nudged Unit Cabinet , ανήκει στο ολιστικό πεδίο των συμπεριφοριστικών επιστημών του LSE, εφαρμόζεται στην πολιτική θεωρία και τη οικονομία, μέσα από θετικές παροτρύνσεις , για να επηρεάσει την συμπεριφορά των ατόμων .

Πολλαπλό σύστημα ροών (multiple streams approach), ανήκει στις οργανωτικές προσεγγίσεις, εθνικής και υπερεθνικής εμβέλειας ,με πέντε δομικές ροές που αλληλεπιδρούν στην διαδικασία καθορισμού της ατζέντας (agenda setting),του σχηματισμού των πολιτικών θεσμών(policy formation) και της εφαρμογής τους (implementation) στην δημόσια διοίκηση. Οι ροές αφορούν α. τα προβλήματα που τίθενται προς επίλυση, β. των πολιτικών που εφαρμόζονται σ την επίλυσή τους, γ. των πολιτικών προσώπων και δ. των πολιτικών παραθύρων ευκαιρίας δημόσιων η ιδιωτικών συμφερόντων στην δημόσια πολιτική εθνικής και υπερεθνικής εμβέλειας.

Νευροφυσικη της Συνειδητότητας, μαζί με την επιστήμη της γνωστικής ψυχολογίας μελετά το χώρο της συνειδητότητας (τον βαθμό διαύγειας με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε

τον κόσμο γύρω μας. Μέσα από νέες μεθόδους (IAT ,fMRI,cardiovascular measurements ,από την ανίχνευση της δραστηριότητας ορισμένων εξειδικευμένων περιοχών του εγκεφάλου, οι ερευνητές προσδιορίζουν και επανασυντονιζουν, συμπεριφοριστικές αντιλήψεις των χρησιμοποιώντας εξειδικευμένες τεχνικές (Punctuated Equilibrium/policy image environment)

Στην εκπαίδευση οι αρχές του ισομορφισμού , της θεωρίας της Επαναθέσμισης, στα τρία του επίπεδα (νομικό, μιμητικό και ρητά υποχρεωτικό)αποτελούν πολύτιμα εργαλεία για την ολοκλήρωση δεδομένων αλλαγών, παραμερίζοντας αδράνειες κα θεσμικές διαβαθμίσεις ,που είχαν παγιωθεί από κοινωνικές ,πολιτισμικές και οργανωτικές δομές .

Το ταξίδι της ελπίδας: σχεδιάζοντας και υλοποιώντας ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με στοιχεία επαυξημένης πραγματικότητας, που εξυπηρετεί τους στόχους της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Παπαδάκης Δημήτριος, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Φωκίδης Εμμανουήλ, Assistant professor University of the Aegean, Department of primary school education
Σφακιανού Μαρία, Εκπαιδευτικος, Υπ.Διδάκτωρ Ιονίου Πανεπιστημίου

Η νέα εκπαιδευτική πραγματικότητα που δημιουργείται με τη σύνθεση πολυπολιτισμικών σχολείων αλλά και με την εξέλιξη άλλων παραγόντων όπως της τεχνολογίας, εντείνει την ανάγκη για εύρεση καινούριων μεθόδων μάθησης. Σε αυτό το πλαίσιο επιχειρείται η δημιουργία ενός εκπαιδευτικού προϊόντος που θα κινείται ανάμεσα σε τρεις πυλώνες, τη διαπολιτισμικότητα, τη μάθηση μέσω παιχνιδιού και την τεχνολογία (επαυξημένη πραγματικότητα). Σχεδιάστηκε ένα επιτραπέζιο παιχνίδι που έχει ως στόχο την εξυπηρέτηση των στόχων της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, και πιο συγκεκριμένα, την καλλιέργεια δεξιοτήτων που προωθούν τη διαπολιτισμική μάθηση, όπως, την ενσυναίσθηση, την ανοχή των αντιφάσεων, την κριτική στάση, την επικοινωνία και την ανταλλαγή απόψεων. Παράλληλα, στοχεύει στην παροχή ευκαιριών σε μαθητές που έχουν βιώσει καταστάσεις μετανάστευσης ή προσφυγιάς, ώστε να εκφραστούν και να μιλήσουν για τις εμπειρίες τους. Η επιλογή δημιουργίας επιτραπέζιου παιχνιδιού ενισχύθηκε από το γεγονός ότι τα επιτραπέζια αξιοποιούνται για παιδαγωγικούς σκοπούς είτε έχουν αυστηρά εκπαιδευτικό χαρακτήρα είτε δεν εμφανίζουν ξεκάθαρους εκπαιδευτικούς στόχους. Επίσης, τα γνωστικά αντικείμενα στα οποία εφαρμόζονται είναι ποικίλα. Επιπλέον, το επιτραπέζιο παιχνίδι που υλοποιείται στην παρούσα εργασία είναι εμπλουτισμένο με στοιχεία επαυξημένης πραγματικότητας, μιας ανερχόμενης ψηφιακής τεχνολογίας που εμπλουτίζει τον πραγματικό κόσμο με ψηφιακά στοιχεία, προσφέροντας, παράλληλα, και δυνατότητα διάδρασης. Αυτή η τεχνολογία φαίνεται να δημιουργεί νέες συνθήκες μάθησης, ενώ

παράλληλα αυξάνει το ενδιαφέρον των μαθητών. Ο μεθοδολογικός σχεδιασμός του βασίστηκε σε μια σειρά από χαρακτηριστικά που αφορούν τον σχεδιασμό επιτραπέζιων παιχνιδιών τα οποία όμως τροποποιήθηκαν, ώστε να εξυπηρετούν τους στόχους του παιχνιδιού. Η κατασκευή του επιτραπέζιου πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ενός συνδυασμού προγραμμάτων γραφιστικής και δημιουργίας γραφικών δύο ή τριών διαστάσεων, καθώς και με την αξιοποίηση των παροχών της εταιρίας επαυξημένης πραγματικότητας blippar (www.blippar.com/en/). Ο σχεδιασμός και η κατασκευή του επιτραπέζιου ανέδειξαν τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τον συνδυασμό επιτραπέζιου παιχνιδιού-επαυξημένης πραγματικότητας στην επίτευξη των στόχων της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Διάχυτη Μάθηση. Από όραμα πραγματικότητα με τη χρήση του Experience API

Παπαδοκωστάκη Κοραλία, Εκπ/κός Πληροφορικής

Αναμφίβολα τα σύγχρονα σπουδαία και δημοφιλή τεχνολογικά επιτεύγματα- το Διαδίκτυο, τα κοινωνικά δίκτυα και οι κινητές συσκευές- επηρεάζουν σημαντικά τις τάσεις της εκπαίδευσης. Με την ραγδαία εξάπλωση των ευρυζωνικών συνδέσεων και της Ασύρματης Δικτύωσης (Wi-Fi) και την έκρηξη του Web 2.0, η μάθηση έχει εξελιχθεί σε ηλεκτρονική μάθηση (e-learning) και φορητή μάθηση (mobile learning) και δεν είναι πλέον περιορισμένη σε αίθουσες ή εγχειρίδια. Η μάθηση μπορεί να επιτευχθεί μέσα από βίντεο στο YouTube, από αναρτήσεις στο FaceBook ή από την Ακαδημία Khan, με όλα αυτά να αποτελούν μέρος του οράματος της Διάχυτης Μάθησης (Ubiquitous Learning), όπου η μάθηση συμβαίνει παντού, οποτεδήποτε και με διάφορους τρόπους. Ωστόσο, αφού το περιεχόμενο είναι κατανεμημένο σε διάφορες μορφές, πλατφόρμες και παρόχους, η ανάγκη για συλλογή πληροφοριών για ένα χρήστη, με σκοπό την παρακολούθηση της επίδοσής του, το σχηματισμό του μαθησιακού του προφίλ και την παροχή κατάλληλου περιεχομένου είναι πλέον επιτακτική. Προκειμένου να υλοποιηθεί η Διάχυτη Μάθηση και να εξαχθούν σημαντικά συμπεράσματα, μια νέα προτυποποίηση που καταγράφει τις ενέργειες των χρηστών έχει αναπτυχθεί, το Experience API (xAPI).

Αξιοποιώντας το Experience API, δημιουργήσαμε ένα καινοτόμο προσαρμοστικό σύστημα μάθησης το οποίο είναι ανεξάρτητο από Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης (ΣΔΜ-Learning Management System). Η εφαρμογή μας περιέχει δύο ανεξάρτητα μαθήματα που επικοινωνούν μεταξύ τους «αόρατα», είναι παντελώς ανεξάρτητη από πλατφόρμες και ΣΔΜ (LMS) και συνεισφέρει στην παρακολούθηση της Διάχυτης Μάθησης, όπου η μάθηση δεν είναι μόνο επίσημη, αλλά μέρος της καθημερινής μας ζωής.

Επιβράβευση και Θετική Ενίσχυση με το Class Dojo

Παπαδοκωστάκη Κοραλία, Εκπ/κός Πληροφορικής

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε το Class Dojo, μια δωρεάν ηλεκτρονική πλατφόρμα διαχείρισης τάξης που υλοποιεί ένα σύστημα επιβράβευσης των μαθητών. Αρχικά, αναλύουμε τη σημασία της θετικής ενίσχυσης και της επιβράβευσης στη διδασκαλία και τη διαπαιδαγώγηση των μαθητών. Στη συνέχεια περιγράφουμε συνοπτικά τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά του Class Dojo, όπως τον καθορισμό των κριτηρίων για ενίσχυση, τη δυνατότητα επικοινωνίας με τους γονείς μέσα από την πλατφόρμα και τη λειτουργία εξαγωγής συγκεντρωτικών στοιχείων. Κατόπιν αναφέρουμε τις απαιτήσεις για την εισαγωγή του στην τάξη, προτείνουμε τρόπους αξιοποίησής του στη διδακτική ώρα, και τέλος σημειώνουμε συμπεράσματα από τη χρήση του σε τμήματα της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Οι φορητές τεχνολογίες στο νηπιαγωγείο και στις πρώτες τάξεις Δημοτικού

Σκαράκη Ευαγγελία, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Τα τελευταία χρόνια, τόσο από τη διεθνή εκπαιδευτική πρακτική όσο και από την ακαδημαϊκή βιβλιογραφία φαίνεται ότι διαμορφώνεται ένα κοινό πλαίσιο συναίνεσης για την ένταξη των ΤΠΕ σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αφορούν τα μικρά παιδιά καθώς στο εξωτερικό έχουν αρχίσει ήδη να χρησιμοποιούν συστηματικά τις ΤΠΕ στο νηπιαγωγείο ενώ στην χώρα μας η χρήση τους βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο. Ταυτόχρονα, οι νέες τεχνολογικές συσκευές, ιδιαίτερα εκείνες με οθόνες αφής, έχουν γίνει ουσιαστικά πανταχού παρούσες την τελευταία δεκαετία και αποτελούν μέρος της καθημερινότητας των νεαρών σε ηλικία παιδιών. Οι αιτίες είναι πολλές με προφανέστερες τα τεχνολογικά χαρακτηριστικά των συσκευών αυτών όπως για παράδειγμα, το γεγονός ότι οι ταμπλέτες, για τη λειτουργία τους δεν απαιτούν τη χρήση ξεχωριστών συσκευών εισόδου, όπως οι υπολογιστές. Αντίστοιχα, ευρεία είναι και η διάδοση των αυτοαποκαλούμενων φορητών εφαρμογών που απευθύνονται στα παιδιά της ηλικίας αυτής. Ωστόσο, πλείστες έρευνες έχουν δείξει ότι στην πλειοψηφία τους οι εφαρμογές αυτές ελάχιστα οφέλη προσφέρουν στην νοητική ανάπτυξη των παιδιών αυτών καθώς είναι ελάχιστες οι αναπτυξιακά ορθές εκπαιδευτικές εφαρμογές.

Στην παρούσα εργασία, μέσω της εφαρμογής ScratchJr παρουσιάζεται μια οιονεί πειραματική διαδικασία η οποία αποσκοπεί να κατανοήσουμε αν και κατά πόσο παιδιά ηλικίας 4 έως 9 ετών μπορούν να διδαχθούν αποτελεσματικά τις έννοιες των πλανητών και της βαρυτητας μέσω της χρήσης του προγραμματιστικού περιβάλλοντος ScratchJr. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι αφενός τα παιδιά με σχετικά ελάχιστη εκπαίδευση μπορούν να

δημιουργήσουν τα δικά τους σενάρια στο περιβάλλον ScratchJr, δραστηριότητα η οποία τα οδήγησε σε μια βαθύτερη εννοιολογική κατανόηση της έννοιας της βαρύτητας αλλά και τον εμπλουτισμό των γνώσεων τους για τους πλανήτες.

Τ.Π.Ε. στην Εκπαίδευση: Συγκριτική διερεύνηση της άποψης και της στάσης καθηγητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και υποψηφίων εκπαιδευτικών που επιμορφώνονται στις Τ.Π.Ε.

Σκουληκάρη Αριάδνη - Ειρήνη, Μηχανικός Η/Υ και Πληροφορικής, Συνεργάτης ΑΣΠΑΙΤΕ Κρήτης

Οι Νέες Τεχνολογίες Πληροφορίας κι Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην Εκπαίδευση, στη διδακτική πράξη και στη μαθησιακή διαδικασία.

Στην παρούσα έρευνα μελετάται η άποψη των εκπαιδευτικών ως προς τη συμβολή των Τ.Π.Ε. στη μαθησιακή διαδικασία αυξάνοντας το κίνητρο των μαθητών, και η στάση τους ως προς την ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη. Στην έρευνα αυτή, λαμβάνουν μέρος εθελοντικά καθηγητές της Β/θμιας Εκπαίδευσης και υποψήφιοι εκπαιδευτικοί που παρακολουθούν το Ετήσιο Πρόγραμμα Παιδαγωγικής Κατάρτισης (Ε.Π.ΠΑΙ.Κ) της ΑΣΠΑΙΤΕ στο Ηράκλειο Κρήτης το χρονικό διάστημα Οκτώβριος 2017 – Απρίλιος 2018. Για τους σκοπούς της έρευνας, δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο κι από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων σε αυτό, εξάγονται χρήσιμα συμπεράσματα ενώ ταυτόχρονα πραγματοποιείται σύγκριση των αποτελεσμάτων των δύο ομάδων συμμετεχόντων.

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα, η πλειοψηφία τόσο των καθηγητών όσο και των υποψηφίων εκπαιδευτικών, έχουν θετική στάση ως προς τη χρήση των ΤΠΕ. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, από τα οποία προκύπτει και η έντονη επιθυμία τους για επιμόρφωση στις ΤΠΕ. Επομένως, κρίνεται σημαντικό να μελετηθεί περαιτέρω η άποψη των υποψηφίων εκπαιδευτικών που επιμορφώνονται στις ΤΠΕ στην Εκπαίδευση στα πλαίσια του προγράμματος ΕΠΠΑΙΚ της ΑΣΠΑΙΤΕ, γι αυτό και πραγματοποιείται επιπλέον έρευνα με ένα δεύτερο ερωτηματολόγιο που σκοπό έχει να διερευνήσει την άποψη και τη στάση τους ως προς τις Τ.Π.Ε. αφότου έχουν λάβει τη σχετική επιμόρφωση.

Η συμβολή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι πολύ σημαντική και μπορεί να επιφέρει πολλαπλά οφέλη, αρκεί να υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις. Ανάμεσα σε αυτές, σίγουρα έχει σημαντική θέση η κατάλληλη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η διαμόρφωση πλήρης αντίληψης ως προς τα πλεονεκτήματα που μπορούν να επιφέρουν οι Τ.Π.Ε, καθώς και η υιοθέτηση θετικής στάσης ως προς τη ενσωμάτωσή τους στην εκπαίδευση.

Χρήση των wikis ως ένα εργαλείο που υποστηρίζει τη συνεργατική εξ αποστάσεως μάθηση στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μελέτη περίπτωσης σε μαθητές στ' Δημοτικού του 25ου Δημοτικού σχολείου Πατρών

Φίλιας Ανδρέας, Εκπαιδευτικός

Στην παρούσα εργασία μελετώνται οι επιδράσεις εργαλείων όπως τα wikis, ως εργαλείων για εξ αποστάσεως εκπαίδευση των μαθητών της τελευταίας τάξης του 25ου Δημοτικού Σχολείου Πατρών κατά το σχολικό έτος 2009-2010. Για το σκοπό αυτό αναπτύχθηκε εκπαιδευτικό υλικό διαδικτυακών συνεργατικών εργασιών που πραγματοποιήθηκαν από τους μαθητές με χρήση του ιστότοπου http://pbworks.com/. Με χρήση ερωτηματολογίου που συμπλήρωσαν οι μαθητές μετά την εφαρμογή του προγράμματος, συλλέχθηκαν δεδομένα τα οποία αναλύθηκαν με στόχο να διερευνηθεί ο βαθμός κατά τον οποίο τα εργαλεία wikis συνέβαλαν στην παραγωγή νέας γνώσης και δεξιοτήτων και στην επίδραση που πιθανόν έχουν παράγοντες όπως η δέσμευση, οι συνδέσεις και οι διασυνδέσεις, οι διαπροσωπικές σχέσεις. Συγχρόνως, επιχειρήθηκε να αναδειχθούν οι δυνατότητες αξιοποίησης των αρχών της ανοιχτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και εργαλείων της για την υποστήριξη της διδασκαλίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Τα εργαλεία wikis που αναπτύχθηκαν συνέβαλαν στην ανάπτυξη μεγαλύτερων συνδέσεων μεταξύ της νέας και της παλιότερης γνώσης αλλά και στην ανάπτυξη δημιουργικών δεξιοτήτων, επιτρέποντας έτσι στους εκπαιδευόμενους να δημιουργήσουν δομές για τις πληροφορίες και τις ιδέες που τους παρέχονται ή που αναζήτησαν, προκειμένου να παραχθεί νέα γνώση. Διαπιστώθηκε αύξηση ποσοστού των μαθητών που μετά το τέλος του προγράμματος χειρίζεται καλύτερα τον Η/Υ. Σημαντική διαφοροποίηση είχαμε σε ό,τι αφορά τη βελτίωση της ικανότητας χρήσης του διαδικτύου. Η επανεξέταση, το κρισιμότερο στάδιο της διαδικασίας παραγωγής γραπτού λόγου, βρήκε εφαρμογή στη διαδικασία παραγωγής κειμένου από τους μαθητές κατά τη διάρκεια δημιουργίας των έργων τους. Οι μαθητές, σε πολύ μεγάλο ποσοστό μετά την ενασχόλησή τους με τα wikis θεωρούν πως όσες φορές και να επιχειρηθεί η επανεγγραφή του κειμένου θα σημειωθεί βελτίωσή του. Διαπιστώθηκε αύξηση της δέσμευσης των εκπαιδευόμενων, όταν εργάζονται με ένα εργαλείο wiki το όποιο προωθεί τη συλλογική προσπάθεια την κοινωνική αλληλεπίδραση, τη συνεργατικότητα και την ανάληψη κοινής ευθύνης από τους μαθητές, με απώτερο σκοπό την πραγματοποίηση του στόχου.

War video games: Roger that!
A critical pedagogy and visual literacy project in primary education

Agapoglou Theodora, Aristotle University of Thessaloniki/ PhD Candidate
Parlampa Artemis, Aristotle University of Thessaloniki/ M.A. ICT
Patinari Fotini, Aristotle University of Thessaloniki/ M.A. Intercultural Education
Tziampazi Theodora, Aristotle University of Thessaloniki/M.A. Training of Educators

The objective of this paper is to present an innovative critical project that was designed, developed and implemented in the 3rd grade of a Greek primary school in Thessaloniki.

The theoretical background of the project was based upon the principles of interdisciplinary curriculum theories, critical education, critical and visual literacy. The project aimed at enhancing students' critical literacy skills and raising awareness towards violence by analyzing war video games. Especially the genre of first-person shooter was analyzed, as part of the popular culture that students consume. The combination of the theoretical frameworks was aligned with the diversity in the methodological approaches used, such as child-centered approaches, blending of traditional and digital media, descriptive and formative evaluation and the development of a cooperative procedural curriculum.

The students worked in groups, in order to study in depth the different sides of the subject they themselves had selected after brainstorming. The activities (e.g. role playing, writing a questionnaire, designing a poster, playing a board game, writing an informative leaflet) included inquiry based learning and the creation of products.

Regarding the visual literacy approaches, trailers of popular videogames were analyzed in the classroom according to the principles of visual literacy that had been first introduced through discussion. Commenting on the parameters of sound, music style, colors, image dynamics, character creation and the whole concept of the game design, we explored the way violence, bravery and militarism are projected in the "portrait" of a typical warrior-protagonist depicted in these games, along with the general atmosphere created via this semiology. This war representation was then contradicted to more realistic, critical or anti-war representations found in poems, paintings and photos.

Having taken all these impulses, the children finally shaped and exchanged opinions about the meaning and the depiction of war, while developing their critical thinking.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΠΑΚΕΤΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Αυτοβιογραφική μνήμη και αναπτυξιακή διαταραχή στο φάσμα του αυτισμού: Διδακτικές προκλήσεις και προσκλήσεις

Γαλαρινιώτης Νικόλαος, Εκπαιδευτικός
Κοσκοσίδου Αγάπη, Εκπαιδευτικός

Η επεισοδιακή ή αυτοβιογραφική μνήμη αναφέρεται στην ικανότητα των ατόμων να ανακαλούν γεγονότα ή ειδικά επεισόδια της προσωπικής του ζωής. Από τη σχετική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, πλήθος ερευνών αναδεικνύουν την αδυναμία των ατόμων που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού ως προς την ανάκληση της αυτοβιογραφικής τους μνήμης. Για παράδειγμα, οι Crane & Goddard (2008) σε έρευνα τους με ενήλικες στο φάσμα του αυτισμού, διαπίστωσαν ότι παρουσίαζαν έλλειμμα στην προσωπική επεισοδιακή μνήμη συγκριτικά με την ομάδα ελέγχου, ενώ δεν παρατηρήθηκε καμιά διαφοροποίηση στην προσωπική σημασιολογική τους μνήμη. Ακολούθως, οι Hare et al. (2007) ερμηνεύοντας τα αποτελέσματα των ερευνητικών τους δεδομένων, θεωρούν ότι η ανικανότητα των ατόμων με διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή στο φάσμα του αυτισμού να ανακαλέσουν πρόσφατες προσωπικές τους εμπειρίες συνδέεται ενδεχομένως στην αδυναμία τους για αυτοεπίγνωση και αυτοπαρακολούθηση-αυτοελέγχο.

Η παρούσα ερευνητική προσέγγιση αφορά στη μελέτη περίπτωσης μαθητή με διαγνωσμένη αναπτυξιακή διαταραχή στο φάσμα του αυτισμού που έχει ως σκοπό την ενίσχυση της αυτοβιογραφικής του μνήμης διαμέσου της διδακτικής διαδικασίας. Ουσιαστικά, προτάσσεται η σημαντικότητα της αυτοβιογραφικής μνήμης στην εκπαίδευση των ατόμων που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού.

Η δημιουργική γραφή ως εργαλείο ανάπτυξης της έκφρασης και του λόγου σε παιδιά σχολικής ηλικίας με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Γιαννάκη Μυρτώ, Δασκάλα - Ειδική Παιδαγωγός

Η δημιουργική γραφή είναι μια διαφορετική προσέγγιση στη γλωσσική διδασκαλία, έκφραση και δημιουργία. Προς υποστήριξη του συμπεριληπτικού σχολείου, οι διαφορετικές

προσεγγίσεις αξιοποιήθηκαν, στην παρούσα εργασία, σε παιδιά σχολικής ηλικίας με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με σκοπό να ενισχυθεί το κίνητρο μάθησης και η γλωσσική ανάπτυξη. Παρουσιάζονται ομαδοποιημένα -ανά τρόπο ανάπτυξης- δείγματα γραπτού λόγου μέσω διαφόρων τεχνικών που προάγουν τη δημιουργική γραφή. Το αποτέλεσμα είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό, καθώς παρά τις εγγενείς τους δυσκολίες και τα κενά που κάποια παιδιά ήδη είχαν, κατάφεραν ως επί το πλείστον να παράγουν πρωτότυπο υλικό γλωσσικού περιεχόμενου, να ευχαριστηθούν τη διαδικασία, να ενισχυθεί το αίσθημα της επάρκειας και η αυτοπεποίθησή τους. Τα πλεονεκτήματα, λοιπόν, που προσφέρει η διδακτική της δημιουργικής γραφής είναι πολλά και εντοπίζονται τόσο το πεδίο της διδακτικής της Γλώσσας όσο και της προσωπικής έκφρασης - αυτοβελτίωσης μέσω της εκπαίδευσης στο δημιουργικό τρόπο σκέψης. Αν λάβουμε υπόψιν μας ότι οι σημερινοί ενεργοί μαθητές είναι οι αυριανοί ενεργοί πολίτες της κοινωνίας, στους οποίους μάλιστα θα συμπεριλαμβάνονται και εκείνοι που άλλοτε βίωναν ως μαθητές σχολική αποτυχία ή/και εγκατάλειψη, είναι βέβαιο πως η παρούσα μέθοδος αποτελεί μια πολύ καλή διδακτική πρακτική για τα σχολεία του μέλλοντος.

Δημοκρατία και εκπαιδευτικές πρακτικές .Οι απόψεις των νηπιαγωγών για τη δημοκρατική εκπαίδευση

Δήμιζα Σταματίνα, Εκπαιδευτικός

Η σημαντικότητα του σχολείου και δη των πρώτων χρόνων εισόδου σε αυτό για την την προώθηση των δημοκρατικών αξιών και τη διαμόρφωση των μελλοντικών ενεργών αποτελούν το κεντρικό θέμα της παρούσας εργασίας. Για το σκοπό αυτό διενεργήθηκε έρευνα σε Νηπιαγωγεία της Αττικής, που καταδεικνύει ότι το σύγχρονο δημοκρατικό σχολείο μπορεί να μετουσιωθεί σε φυτώριο πολιτειακών αρετών, παρέχοντας και ταυτόχρονα εκπαιδεύοντας τους μαθητές/ μαθήτριες του Νηπιαγωγείου στις κοινωνικοπολιτικές δεξιότητες και στα δημοκρατικά δικαιώματα της ισότητας, της ελευθερίας, της ενεργούς συμμετοχής, της δικαιοσύνης, της συνεργασίας, και της κριτικής σκέψης.

Η έρευνα που διενεργήθηκε ήταν ποιοτική και η μεθοδολογία πολυπρισματική. Το δείγμα αποτέλεσαν 20 νηπιαγωγοί, οι οποίες ανταποκρίθηκαν σε μη δομημένες προσωπικές συνεντεύξεις. Εκτός από την ανάλυση των συνεντεύξεων, πραγματοποιήθηκε ανάλυση περιεχομένου του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο, του Οδηγού Εκπαιδευτικού για το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου (2011) και του Εγχειριδίου Δραστηριοτήτων για τους Νηπιαγωγούς (2008).

Με δεδομένο τον καταλυτικό ρόλο των εκπαιδευτικών συμπεραίνεται πως το ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο, στην πρωτοσχολική του τουλάχιστον βαθμίδα- αναφορικά με την προώθηση της δημοκρατίας είναι ελλιπές. Οι εκπαιδευτικές πρακτικές των νηπιαγωγών

προκύπτουν μέσα από τη δική τους εμπειρία και όχι από την επίσημη εκπαίδευση και επιμόρφωση που λαμβάνουν. Χαρακτήρισαν το θεσμικό πλαίσιο θεωρητικά δημοκρατικό και συμφώνησαν στη σημαντικότητα της επίσημης προώθησης της δημοκρατικής εκπαίδευσης στο Νηπιαγωγείο.

Οι Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ) και το ευρύτερο πλαίσιο αντιμετώπισης των μαθησιακών δυσκολιών

Δουλγεράκη Εβίτα, Λογοθεραπεύτρια, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
Τσιρίτα Εμμανουέλλα, Παιδαγωγός ΚΔΑΠ Ρεθύμνου, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Ειδικής Αγωγής ΕΑΠ

Οι παράγοντες που επιδρούν στη σχολική επίδοση μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με το εκάστοτε πλαίσιο ερμηνείας. Παραδοσιακά, οι ανισότητες στην επίδοση των μαθητών/τριών αποδίδονταν σε ατομικές διαφορές και ικανότητες, στη φιλομάθεια, στην επιμέλεια και την εργατικότητα. Επιπλέον, υφίστανται συγκεκριμένα εκπαιδευτικά πεδία που στοχεύουν στην βελτίωση των μαθησιακών επιδόσεων μέσω εξιδεικευμένων μαθησιακών παρεμβάσεων, όπως η ειδική αγωγή και η λογοθεραπεία. Οι σύγχρονες προσεγγίσεις μελετούν τη σχολική επίδοση λαμβάνοντας υπόψη τους διάφορους παράγοντες που διαμορφώνουν την προσωπικότητα των μαθητών/τριών σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα, π.χ το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο της οικογένειας, το μορφωτικό επίπεδο των γονέων, το φύλο, το είδος του σχολείου και η γεωγραφική του τοποθεσία. Ταυτόχρονα, εστιάζουν και στην επίλυση περιπτώσεων που χρήζουν επισταμένης και ειδικής διαχείρισης μέσα από συγκεκριμένες μεθόδους του ευρύτερου φάσματος της ειδικής αγωγής.

Κατά καιρούς ασκήθηκαν εκπαιδευτικές πολίτικες, προκείμενου να αντιμετωπιστεί η σχολική αποτυχία των μαθητών. Οι δημόσιες εκπαιδευτικές πολίτικες ξεκίνησαν με το μοντέλο της μαζικοποίησης "ίσες ευκαιρίες σε άνισες κοινωνίες" και στη συνέχεια λόγω αναποτελεσματικότητας του μοντέλου προτάθηκαν οι ΖΕΠ (Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας). Το μοντέλο αυτό στηρίζεται στην παροχή ίσων ευκαιριών σε κοινωνικά ευάλωτες ομάδες μέσω της άνισης μεταχείρισης αυτών. Σε αντιδιαστολή με τις ΖΕΠ, προτάθηκε το μοντέλο της «συνεκπαίδευσης», στόχος της οποίας είναι να δημιουργηθεί ένα «Σχολείο για Όλους», το οποίο θα μπορεί να υποδέχεται κάθε μαθητή, χωρίς να αποκλείει κανέναν με το πρόσχημα ότι αδυνατεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η χαρτογράφηση των επιμέρους πολιτικών στο πεδίο της εκπαίδευσης με ιδιαίτερη εστίαση στην ειδική αγωγή, που αποτελεί σημείο κλειδί για την επίλυση των μαθησιακών δυσκολιών και την βέλτιστη ένταξη στο μίκρο και μάκρο κοινωνικό περιβάλλον.

Η σύγχρονη προσέγγιση στη διαχείριση περιστατικών Ειδικής Αγωγής: Η διεπιστημονική ομάδα ως αντικείμενο ανάλυσης και ολιστικής παρέμβασης

Δουλγεράκη Εβίτα, Λογοθεραπεύτρια, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
Πετρουλάκη Κωνσταντίνα, Εκπαιδευτικός
Σπυρίδου Ραφαηλία, Ψυχολόγος

Ο Πλάτωνας (Πολιτεία Ζ, 537c), αμφισβητεί την πρακτική των διακριτών και αυτοτελώς διδασκόμενων μαθημάτων, και επισημαίνει την αναγκαιότητα συσχέτισης των επιμέρους γνώσεων, καθώς η φύση της πραγματικότητας είναι ενιαία. Πολλά «σύνθετα προβλήματα» απαιτούν συνδυασμένες προσπάθειες, τόσο οριζόντια (επιστημόνων διαφορετικών κλάδων), όσο και κάθετα (πολιτικοί, επαγγελματίες…).

Στο πλαίσιο του νέου προσανατολισμού της εκπαίδευσης και της συνεκπαίδευσης, η αγωγή των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες περιλαμβάνει ένα σύνολο καλών εκπαιδευτικών πρακτικών, οι οποίες απευθύνονται όχι μόνο στους μαθητές με αναπηρία αλλά σε όλους τους μαθητές.

Η διεπιστημονική ομάδα είναι μια ομάδα θεραπείας που αποτελείται από γιατρούς και ειδικούς θεραπευτές όπως παιδοψυχίατρο, αναπτυξιολόγο, ψυχολόγο, λογοθεραπευτή, εργοθεραπευτή και ειδικό παιδαγωγό όπου από κοινού προσπαθούν να κατανοήσουν τις ατομικές διαφορές και τις ανάγκες του κάθε παιδιού, και να παρέχουν διάγνωση, αξιολόγηση και θεραπεία σε ένα υποστηρικτικό πλαίσιο με τη φροντίδα του περιβάλλοντος. Επιπλέον, οι γονείς θεωρούνται εξίσου σημαντικά μέλη της ομάδας καθώς μεταφέρουν την εικόνα του παιδιού από την καθημερινότητα τους, σκέψεις, συναισθήματα αλλά και τυχόν αποκλίνουσες συμπεριφορές.

Σίγουρα η σύνθεση της ομάδας ποικίλλει ανάλογα με την ηλικία, την διαταραχή αλλά και το ταπεραμέντο του κάθε συμβαλλομένου μέλους.

Εξετάζοντας τα πλεονεκτήματα αλλά και τα μειονεκτήματα της αλληλεπίδρασης αυτής, τονίζεται η αναγκαιότητα της ύπαρξης της. Επιπρόσθετα, λαμβάνοντας υπόψιν μας την εξατομικευμένη θεραπεία σε συνδυασμό με την προσαρμογή του παιδιού στο σχολικό πλαίσιο αλλά και την ενεργή συμμετοχή της οικογένειας, στοχεύουμε στη σφαιρική και αποτελεσματικότερη πλαισίωση του παιδιού για την βελτίωση της λειτουργικότητάς του. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να αναδειχτεί η χρηστικότητα της διεπιστημονικής ομάδας στην ολιστική διαχείριση των περιστατικών ειδικής αγωγής στην σύγχρονη εποχή. Μέσω της διαδικασίας συναντίληψης είναι εφικτή η επιλογής της βέλτιστης πλαισίωσης.

Η διδασκαλία του Ολοκαυτώματος των Θεσσαλονικέων Εβραίων: Η τοπική «συγκρουσιακή» ιστορία της «Ιερουσαλήμ των Βαλκανίων»

Ελευθερίου Πολυξένη, Υποψήφια διδάκτωρ τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.
Κογκούλη Πελαγία, Διδάκτωρ τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.

Η προσέγγιση του Ολοκαυτώματος των Ελλήνων Εβραίων -ενός συγκρουσιακού θέματος που άπτεται της ιστορίας, της μνήμης και της ταυτότητας- υπακούει σε μία παιδαγωγική λογική η οποία βρίσκεται σε άμεση συνάφεια με τους πρωτεύοντες γενικούς σκοπούς της διδασκαλίας της τοπικής ιστορίας, που αφορούν την πολιτική κοινωνικοποίηση, την ενδυνάμωση της δημοκρατικής συνείδησης, την υπεράσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, καθώς και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης. Η σταθμισμένη αναφορά και επεξεργασία του Ολοκαυτώματος, που οδηγεί τους μαθητές στην κριτική ανάλυση και τη βαθύτερη κατανόησή του, καθώς και στην «ενσυναίσθηση» (empathy) ανήκει στην εκδοχή της λεγόμενης «Διδακτικής για θέματα καταστροφών» (catastrophe didactics). Οι παιδαγωγικές δράσεις για τη διδασκαλία του Ολοκαυτώματος καθίστανται αποτελεσματικές, μόνο με την προϋπόθεση ότι αποσκοπούν στην ηθική προσέγγιση του τραύματος μέσω μίας εξισορροπητικής σύνδεσης των βιωμάτων, των τραυμάτων, των συναισθημάτων και της απαίτησης για δικαιοσύνη. Το ζητούμενο είναι μία κριτικά συναισθηματική παιδαγωγική δράση που θα στοχεύει στην κατανόηση της διαφορετικής οπτικής, την οποία έχουν όσα άτομα ζουν σε κοινωνίες που έχουν βιώσει κάποιο ιστορικό τραύμα. Στην παρούσα εισήγηση θα γίνει μία προσπάθεια σχεδιασμού μίας διδακτικής προσέγγισης που θα βασιστεί στην αναπτυξιακή και ψυχοπαιδαγωγική θεωρία του «εποικοδομισμού» ή «κονστρουκτιβισμού» (Constructivist Theory) του Bruner, όπως και στη θεωρία της «κοινωνικής ανάπτυξης» (Social Development Theory) του Vygotsky. Όσον αφορά το πεδίο της ιστορικής μάθησης, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην κατανόηση της σημασίας των ιστορικών εννοιών πρώτου και δεύτερου βαθμού -κριτικός έλεγχος των πηγών, κατανόηση της συνέχειας, της αλλαγής και της αιτιότητας, κατανόηση του χωροχρονικού πλαισίου των ιστορικών γεγονότων-, με σκοπό τόσο την ανάπτυξη ιστορικών δεξιοτήτων των μαθητών, όσο και την καλλιέργεια της κριτικής ιστορικής σκέψης και του αναστοχασμού, αλλά και την κατανόηση των μηχανισμών συγκρότησης της ταυτότητας και της ετερότητας και την ανάπτυξη διαπολιτισμικής επικοινωνίας.

Η σημασία της αξιοποίησης εναλλακτικών τεχνικών στη διδακτική διαδικασία: Μια παραδειγματική εφαρμογή

Ευαγγέλου Φίλιππος, Εκπαιδευτικός

Η παρούσα εργασία στοχεύει στο να αναδείξει την αξία και την αναγκαιότητα της πρόκλησης του ενδιαφέροντος των μαθητών στη διδακτική διαδικασία με την αξιοποίηση

εναλλακτικών διδακτικών τεχνικών, προκειμένου να επιτευχθεί μάθηση. Ειδικότερα η εναλλακτικότητα στη διδακτική διαδικασία συμβάλλει στη διαμόρφωση συνθηκών παρακίνησης των μαθητών σε ενεργητική και εμπρόθετη συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία. Με αυτόν τον τρόπο η διδασκαλία αποκτά περισσότερο λειτουργικό παρά «εργαλειοχειριστικό» χαρακτήρα. Η εναλλακτικότητα ενισχύεται με διδακτικές τεχνικές, όπως ο καταιγισμός ιδεών, η δημιουργία κατασκευών ή μοντέλων ή μακετών, η αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών και ψηφιακών μέσων. Οι τεχνικές αυτές ενέχουν τα χαρακτηριστικά της ενεργοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών, της αξιοποίησης προϋπαρχουσών γνώσεων αλλά και εμπειριών των μαθητών. Επιπλέον ευνοούν τη συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία της μάθησης, τους ενθαρρύνουν στην εργασία σε μικρές ομάδες και δημιουργούν συνθήκες έρευνας και ανακάλυψης της γνώσης.

Ως απόρροια των ανωτέρω στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται μια εναλλακτική διδακτική εφαρμογή με τίτλο: «Από το χώμα στο αγγείο», η οποία εφαρμόστηκε σε μαθητές Δ΄ τάξης Δημοτικού Σχολείου. Αυτή η διδακτική εφαρμογή δίνει ένα πλαίσιο κατανόησης του τρόπου αξιοποίησης της εναλλακτικότητας στη διδακτική διαδικασία με την ανάπτυξη της ικανότητας από τους μαθητές της «παρατήρησης» και της «χειραπτικής» λειτουργίας για την απόκτηση της γνώσης.

Η ολοκλήρωση της εφαρμογής έδειξε ότι οι μαθητές αύξησαν την ικανότητα παρατήρησης και συγκέντρωσής τους επί των μαθησιακών επιδιωκόμενων, βελτίωσαν τη λεπτή κινητικότητά τους, ανακάλυψαν και πειραματίστηκαν με διαφορετικές δυνατότητες κατασκευής πήλινων αγγείων, επιτυγχάνοντας τελικά την απόκτηση των βασικών εννοιών του μαθησιακού περιεχομένου ποσοτικά σε σημαντικό βαθμό αλλά και ποιοτικά με την πρόκληση του ενδιαφέροντος και της διάθεσής τους για περαιτέρω εφαρμογές.

«Για ένα παιδί που κοιμάται»: Μια διδακτική προσέγγιση σύμφωνα με το μοντέλο των M. Benton και G. Fox

Λιναρίτη Μαρία, Φιλόλογος

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια απόπειρα διδακτικής προσέγγισης του ποιήματος με τίτλο «Για ένα παιδί που κοιμάται» της Δήμητρας Χριστοδούλου, το οποίο εμπεριέχεται στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β΄ Γυμνασίου. Η προτεινόμενη διδακτική προσέγγιση ακολουθεί το διδακτικό μοντέλο M.Benton και G. Fox και αξιοποιεί τις βασικές αρχές της συναλλακτικής θεωρίας της Rosenblatt, της οποίας ουσιαστικά αποτελεί και πρακτική εφαρμογή. Στόχος της εργασίας είναι να παρουσιάσει μια ολοκληρωμένη διδακτική πρόταση μέσα από την οποία οι μαθητές διαλέγονται με το ποίημα και συν-ομιλούν μαζί του με κριτική ματιά και ενσυναίσθηση αλλά και με τη διάθεση του συν-διαμορφωτή του νοήματος και γιατί όχι του δημιουργού-ποιητή, που γράφει το δικό του «ποίημα», ως έκφραση βιωματικών εμπειριών και συναισθηματικής ανταπόκρισης στα

πρόσωπα και τα γεγονότα του ποιήματος. Η επιλογή του συγκεκριμένου ποιήματος δίνει όλα εκείνα τα ερεθίσματα για μια αισθητική ανάγνωση, για κριτική και δημιουργική ερμηνεία αλλά και προβληματισμό σε σύγχρονα θέματα όπως η οικονομική μετανάστευση και η παιδική εργασία. Η διδακτική στρατηγική που χρησιμοποιείται είναι της φθίνουσας καθοδήγησης και της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου, που σταδιακά οδηγεί το μαθητή στην αυτόνομη εργασία και τη δυνατότητα της αυτορύθμισης και της σταδιακής απομάκρυνσης από την διδασκαλική εξουσία. Η μορφή της διδασκαλίας στηρίζεται στον ελεύθερο διάλογο ανάμεσα στους μαθητές και τον διδάσκοντα αλλά και ανάμεσα στις ομάδες που καλλιεργούν τη διερεύνηση και την ανακαλυπτική μάθηση. Μια τέτοια προσέγγιση διαφοροποιείται αρκετά από την ερμηνευτική μέθοδο που προτείνεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ως μέθοδος προσέγγισης των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Γ΄ Γυμνασίου κι αυτό καθιστά την συγκεκριμένη προσέγγιση, δημιουργική πρόκληση για τον εκπαιδευτικό και τον μαθητή.

Αποδόμηση των μηχανισμών προπαγάνδας των ολοκληρωτικών καθεστώτων μέσα από τη μελέτη γραμματοσήμων και καλλιέργεια δημοκρατικής συνείδησης: η περίπτωση της κατεχόμενης Δωδεκανήσου

Μουλά Ευαγγελία, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Β/θμιας Δωδ/σου
Παπαδομαρκάκης Ιωάννης, Δ/ντης Β/θμιας Εκπ/σης Δωδ/σου

Η ιστορία είναι μια διαρκής προσπάθεια αποδιάρθρωσης και επανασυναρμολόγησης των πολιτισμικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών συνθηκών, ένα συνεχές διακύβευμα, ένα πεδίο προς διερεύνηση και επαναδιαπραγμάτευση. Η ανάκληση της πληροφορίας κάθε φορά υπόκειται στη δημιουργική παρέμβαση και ανάπλασή της από την ιστορούσα συνείδηση. Η στείρα γεγονοτολογία που κυριαρχεί στη σχολική ιστορία συσκοτίζει τη διάσταση του ιστορικού χρόνου ως βιωμένης πραγματικότητας, ενώ η κυρίαρχη δημόσια ιστορία που κατά καιρούς επικρατεί, συνήθως υπηρετεί εθνικές σκοπιμότητες και λειτουργεί ως μηχανισμός ελέγχου της ιστορικής συνείδησης. Ταυτόχρονα η συνήθης μετωπική δασκαλοκεντρική διδασκαλία και η έμφαση στην αποστήθιση εξέθρεψε γενιές μαθητών ιστορικά αναλφάβητων, που αντιμετωπίζουν την ιστορία μηχανικά και αδιάφορα. Η συνειδητοποίηση του προβλήματος και η αναγνώριση της άρρηκτης σχέσης της ιστορικής συνείδησης με τη διαμόρφωση της προσωπικότητας και την πολιτική- εθνική ταυτότητα και τη δημοκρατία, ωθεί την εκπαιδευτική κοινότητα στην ανανέωση των διδακτικών μεθόδων. Συνεπώς προκύπτει ως ανάγκη ο εμπλουτισμός του γνωστικού αντικειμένου με στοιχεία που να παρουσιάζουν τη γνώση όχι ως περατωμένη αλήθεια, αλλά ως ερευνητική διαδικασία. Συγκεκριμένα, εστιάζοντας και αποδομώντας

τους μηχανισμούς ελέγχου και διαμόρφωσης της συνείδησης που μετέρχονται τα ολοκληρωτικά καθεστώτα, μέσα από τη μελέτη ενός θεσμικού πεδίου, αυτού του γραμματοσήμου, υποστηρίζουμε ότι είναι δυνατή η καλλιέργεια και η όξυνση της ιστορικής- κριτικής σκέψης των μαθητών, η ευαισθητοποίησή τους σε θέματα δημοκρατίας και δικαιωμάτων, αλλά και η ετοιμότητά τους να αναγνωρίζουν τους μηχανισμούς προπαγάνδας. Στην παρούσα εισήγηση θα προταθούν διερευνητικές δραστηριότητες που αφορούν στα γραμματόσημα της Φασιστικής Ιταλίας (1912/ 1922-1943) και της Γερμανίας (1943-1945) κατά την περίοδο της κατοχής των Δωδεκανήσων, περίοδο που αποτελεί αναπόσπαστο και μείζονος σημασίας κομμάτι της τοπικής -και εθνικής μας- ιστορίας και θα επιχειρήσουμε να καταστήσουμε τους μαθητές ικανούς να προβληματίζονται πάνω στη δημόσια λειτουργία του γραμματόσημου, ως φορέα ιδεολογίας και κατ' επέκταση να διαμορφώσουν δημοκρατική συνείδηση.

Η ενδοϋπηρεσιακή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των υπηρεσιακών στελεχών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η ανάδειξη καλών πρακτικών από την χρήση εσωτερικών συστημάτων και διαδικασιών εκπαίδευσης. Η περίπτωση του Δήμου Χερσονήσου

Ξυπάκη Μαρία, Τακτικός Υπάλληλος Τμήματος Λογιστηρίου Δήμου Χερσονήσου
Σκυβαλάκη Θεονύμφη, Τακτικός Υπάλληλος Τμήματος Λογιστηρίου Δήμου Χερσονήσου
Ανδριανού Ευτυχία, Τακτικός υπάλληλος Τμήματος Προγραμματισμού Οργάνωσης και εσωτερικού Ελέγχου Δήμου Χερσονήσου

Με δεδομένο το γεγονός, ότι η διαρκής εκπαίδευση και κατάρτιση των υπηρεσιακών στελεχών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της ομαλής και εύρυθμης λειτουργίας των οργανισμών τόσο στις συναλλαγές τους με τους πολίτες όσο και στις ενδοϋπηρεσιακές τους συναλλαγές, είναι αντιληπτή άμεσα η σπουδαιότατα της ύπαρξης ενός διοικητικά και θεσμικά οργανωμένου συστήματος ενδοϋπηρεσιακής εκπαίδευσης, η οποία θα απαντά άμεσα στην προσαρμογή των υπηρεσιών προς τις ταχύτατες αλλαγές του εκάστοτε ισχύον νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις συναλλαγές του οργανισμού αλλά και στην άμεση και οριζόντια ενημέρωση όλων των εμπλεκομένων σε αυτές ώστε να επικαιροποιούνται άμεσα οι αναδιαμορφωθείσες διαδικασίες προς όφελος του τελικού αποδέκτη που είναι ο πολίτης και δημότης της χώρας μας.

Διδακτικές επισκέψεις και μαθησιακά οφέλη στα επαγγελματικά σχολεία

Σαμαρά Ευφροσύνη, Εκπαιδευτικός

Είναι γνωστό ότι οι διδακτικές επισκέψεις δίνουν την ευκαιρία στους μαθητές, μέσα από την καθοδήγηση και εμψύχωση του καθηγητή, για βιωματική δραστηριότητα και εμπειρία πολύ ανώτερης ψυχοπαιδαγωγικής και διδακτικής σημασίας σε σχέση με οποιαδήποτε άλλο σχετικό, τεχνικά τέλειο, εποπτικό μέσο. Επιπλέον, αποτελουν αποτελεσματικό διδακτικό μέσο γιατί δίνουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό και τους μαθητές να προσεγγίσουν και να επεξεργαστούν ποικιλόμορφα και ποικιλότροπα, το εξεταζόμενο θέμα, ενώ κάνει πράξη το σύγχρονο παιδαγωγικό αίτημα του «ανοιχτού σχολείου».

Οι εκπαιδευτικοί των επαγγελματικών σχολείων αντιλαμβάνονται την αποτελεσματικότητα των επισκέψεων αυτών, αφού ένας από τους βασικός στόχους της εκπαιδευτικής - διδακτικής διαδικασίας στα σχολεία αυτά αποτελεί και η εξοικείωση των μαθητών με το φυσικό χώρο των ειδικοτήτων τους.

Στην εργασία αυτή γίνεται έρευνα για το τι ισχύει στο χώρο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, ενώ στο τέλος της εργασίας παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μικροέρευνας που έγινε σε ΕΠΑΛ, και δείχνει τη στάση των εκπαιδευτικών στην εφαρμογή αυτής της διδακτικής διαδικασίας.

Νοεροί υπολογισμοί και διάλογος

Συμεωνίδης Νικόλαος, Υποψήφιος διδάκτορας

Οι στόχοι της παρούσας ερευνητικής πρότασης είναι: α) να εγείρει τις στρατηγικές νοερών υπολογισμών μέσω των γλωσσικών εργαλείων και β) να αναδείξει τη συμβολή των νοερών υπολογισμών στις πράξεις. Αρωγός της υλοποίησής της και του σχεδιασμού ήταν η διδακτική διαδικασία και ο διάλογος που αναπτύχθηκε στην τάξη.

Η χρήση των αντωνυμιών ως γλωσσικό εργαλείο έγινε έχοντας ως κριτήριο τα χαρακτηριστικά τους, τα οποία βρίσκουν εφαρμογή μέσα από τις μορφές διδασκαλίας που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διδακτική διαδικασία και την υλοποίηση της παρέμβασης στην Στ′ τάξη. Επιδιώχθηκε η γενίκευση μέσω του διαλόγου, ώστε να γίνει κατανοητό από τους μαθητές ότι οι νοεροί υπολογισμοί έχουν εφαρμογή σε πράξεις που τους προκαλούν.

Όσον αφορά την προσέγγιση, δόθηκε στους μαθητές φύλλο αξιολόγησης με τέσσερα προβλήματα εξισώσεων, ένα για κάθε πράξη, τα οποία κλήθηκαν να λύσουν. Δημιουργήθηκε διάλογος όπου ο δάσκαλος έκανε χρήση των αντωνυμιών, οι οποίες ενεργοποίησαν τον προσανατολισμό της σκέψης των μαθητών σε εναλλακτικούς τρόπους υπολογισμού.

Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι μαθητές ενστερνίζονται τέτοιες εναλλακτικές

προσεγγίσεις υπολογισμού, μάλιστα, όχι άκριτα αλλά θέτοντας κριτήρια, όρια και προϋποθέσεις.

Συμπερασματικά, το γλωσσικό εργαλείο των αντωνυμιών, ενδεχομένως να συμβάλλει στη διαδικασία υιοθέτησης στρατηγικών υπολογισμών και στη ελεγχόμενη γενίκευσή τους.

Η παρούσα έρευνα φαίνεται να ενισχύει το υπάρχον θεωρητικό πλαίσιο και να επεκτείνει τις προοπτικές για την εφαρμογή του, καταθέτοντας πρόταση για περεταίρω ερευνητική διερεύνηση.

Διδακτικές προσεγγίσεις των μαθηματικών σε μαθητές με ΔΕΠΥ της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως ενισχυτής επίλυσης προβλημάτων ζωής

Tsampouris Georgios, University of Cordoba / Doctoral Program Student
Sampedro Begoña, University of Córdoba / Assistant Professor Doctor

Στο πλαίσιο της ερευνητικής διαδικασίας που πραγματοποιείται, μελετάται η σχέση της λογικο-μαθηματικής σκέψης δείγματος μαθητών γυμνασίου 12-15 ετών με λογικές αποφάσεις ζωής και επίλυσης προβλημάτων ζωής. Κατασκευάστηκε κατάλληλα διαμορφωμένο ερωτηματολόγιο που απευθύνεται σε δείγμα μαθητών με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) , σχολείων γενικής παιδείας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων της Ελλάδος και συγκεκριμένα του Ηρακλείου Κρήτης. Μέσα από τις εξειδικευμένες ερωτήσεις τα παιδιά θα υποβληθούν σε τεστ σχετικά με τις λογικο-μαθηματικές τους ικανότητες όπως επίσης και σε ειδικά τεστ σχετικά με λογικές αποφάσεις ζωής και επίλυσης προβλημάτων ζωής. Έπειτα από τη συλλογή των αποτελεσμάτων θα διερευνηθεί η σχέση της ανάπτυξης της λογικο-μαθηματικής σκέψης σε σύγκριση με την δυνατότητα των ατόμων να παίρνουν λογικές αποφάσεις ζωής και να επιλύουν προβλήματα ζωής. Η έρευνα χρησιμοποιεί κατάλληλα ψυχομετρικά εργαλεία και πραγματοποιείται μέσα από τη σκοπιά της Σχολικής Ψυχολογίας εφόσον ο ερευνητής-εκπαιδευτικός αναλύει το δείγμα του–μαθητές, με στόχο την καταγραφή, την προσμέτρηση και αργότερα την βελτίωση της σχολικής και καθημερινής ζωής.

Στο διεθνές αυτό συνέδριο αναμένεται να παρουσιαστεί η μεθοδολογία της έρευνας που ακολουθεί ο ερευνητής δίνοντας έμφαση στη δημιουργία του κατάλληλα διαμορφωμένου ερωτηματολογίου, οι πηγές της έρευνας και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της.

Η οικοσυστημική προσέγγιση ως μέθοδος αξιολόγησης σε παιδιά με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο: στρατηγικές οργάνωσης διδασκαλίας

Τσιαούσκογλου Ζωή, Εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής

Τα τελευταία χρόνια οι επιστήμονες ακολουθούν μια ολιστική προσέγγιση στον τρόπο αντίληψης των μαθησιακών δυσκολιών, η οποία δίνει πληροφορίες για το ίδιο το άτομο και τη διδακτική παρέμβαση που πρέπει να ακολουθηθεί, κομμάτι της οποίας είναι και η οικοσυστημική προσέγγιση.

Η ερευνητική πρόταση εστιάζεται στη διερεύνηση της οικοσυστημικής παρέμβασης και στην αποτελεσματικότητά της ως αξιολογικό εργαλείο. Στο στόχαστρό μας είναι επίσης οι στρατηγικές οργάνωσης διδασκαλίας που χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί, όπως αυτές εφαρμόζονται στη σχολική τάξη, με σκοπό να αναδείξουμε τις βέλτιστες.

Η διερεύνηση της ολιστικής προσέγγισης είναι πολύ σημαντική, καθώς προσπαθεί να αναδείξει τη μοναδικότητα του ατόμου, το ιδιαίτερο, ξεχωριστό και διαφορετικό προφίλ του, αλλά και τη σχέση του κάθε ατόμου με τις διάφορες πλευρές του οικοσυστήματος.

Η διερεύνηση των στρατηγικών οργάνωσης διδασκαλίας είναι επίσης πολύ σημαντική, καθώς οι εκπαιδευτικοί σκοποί που εκφράζονται μέσω τον ΑΠΣ και των ΔΕΠΠΣ , μπορεί να οριοθετούν το πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής μιας χώρας και να χαράσσουν κατευθύνσεις, αλλά δεν βοηθούν τον εκπαιδευτικό στην καθημερινή του πρακτική .

Η έρευνα ακολουθεί το κονστρουκτιβιστικό παράδειγμα. Το ερευνητικό σχέδιο περιλαμβάνει τη χορήγηση ερωτηματολογίου ελέγχου των στρατηγικών οργάνωσης διδασκαλίας των εκπαιδευτικών, ενώ στη μελέτη περίπτωσης χορηγήθηκαν τεστ αξιολόγησης στην εκτέλεση μαθηματικών πράξεων, ερωτηματολόγια απόδοσης αιτιολογικών προσδιορισμών αποτυχίας/ επιτυχίας, ερωτηματολόγια προσανατολισμού κινήτρων και μάθησης, ερωτηματολόγια συρρύθμισης συμπεριφοράς και ερωτηματολόγια για την αξιολόγηση του κλίματος της τάξης. Συμπληρώθηκε επίσης μία κλείδα παρατήρησης της διδακτικής συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού και της μαθησιακής συμπεριφοράς του μαθητή, όπως επίσης χορηγήθηκε στον εκπαιδευτικό της τάξης ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης.

Αποδείχθηκε πως η οικοσυστημική αξιολόγηση αποτελεί ένα λειτουργικό και αποτελεσματικό εργαλείο για τη συγκέντρωση πληροφοριών σε σχέση με τη διδασκαλία που δέχεται το παιδί και τις συνθήκες που επικρατούν στο μαθησιακό του περιβάλλον. Ενώ στο κομμάτι των στρατηγικών οργάνωσης διδασκαλίας αποδείχθηκε πως δεν υπάρχει μόνο μία απάντηση, αναδείχθηκαν όμως οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενες από κάθε μοντέλο.

Μέθοδος προσέγγισης των αρχαίων ελληνικών στην προσχολική εκπαίδευση μέσα από μελοποιημένους μύθους του Αισώπου και τη χρήση λογισμικών των ΤΠΕ

Φώτη Παρασκευή, Νηπιαγωγός- Φιλόλογος- Μουσικός

Η ανάγκη να διερευνηθεί πώς τα παιδιά μπορούν να κατανοήσουν τα αρχαία ελληνικά μέσα από μια οργανωμένη εκπαιδευτική παρέμβαση, η οποία θα έχει ως βάση της, την προσέγγιση αυτής της λυρικής γλώσσας με τη μουσική, την εικόνα και τον μύθο, μέσα σε ένα πλαίσιο συνδυαστικό και κατάλληλα προσαρμοσμένο στις ανάγκες και το γνωστικό επίπεδο των παιδιών αυτής της ηλικίας ήταν το αντικείμενο αυτής της εκτεταμένης έρευνας.

Το ενδιαφέρον για την έρευνα προέκυψε από την τωρινή κοινή παραδοχή της επιστημονικής κοινότητας ότι η προσχολική ηλικία είναι μια περίοδος μεγάλης σημασίας για τη γνωστική, ψυχοκινητική και κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη του ατόμου, καθώς και οι εμπειρίες που αποκτά το παιδί, κατά τη διάρκειά της, είναι κρίσιμες για τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του.

Συγκεκριμένες ιδέες και έρευνες επέδρασαν στη διαμόρφωση αυτού του ερευνητικού προγράμματος, ενώ αναλύθηκαν οι στόχοι και η μέθοδος εφαρμογής του καθώς και η μεθοδολογία της πειραματικής έρευνας, ο τρόπος συλλογής των δεδομένων. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία των δεδομένων και τα συμπεράσματα της έρευνας μας οδήγησαν στη διαμόρφωση μιας καινοτόμου μεθόδου εκμάθησης και προσέγγισης των αρχαίων ελληνικών βασισμένη στους μελοποιημένους μύθους του Αισώπου ενώ η χρήση των λογισμικών που χρησιμοποιήθηκαν στη διαδικασία αυτού του εκπαιδευτικού προγράμματος παρέμβασης, ανέδειξαν την προστιθέμενη αξία των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία και τη συμβολή τους στη μεταγνώση.

Η φωτογραφία ως ιστορική μαρτυρία για μία περίοδο κρίσης. «Κατοχή, Αντίσταση και Απελευθέρωση» στο μάθημα της Ιστορίας γ΄ γυμνασίου μέσα από είκοσι φωτογραφίες

Χιονίδης Παντελεήμων, Πειραματικό Γυμνάσιο Αγίων Αναργύρων - μέλος ΣΕΠ, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Η διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας συνιστά μία ενδιαφέρουσα πρόκληση στο νέο πλαίσιο σπουδών, όπως φανερώνει και ο προβληματισμός που έχει ήδη αναπτυχθεί σχετικά με τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται. Η βάση της διδακτικής του μαθήματος (πρέπει να) είναι η αξιοποίηση των ιστορικών πηγών. Ο εκπαιδευτικός καλείται να

δημιουργήσει ένα διδακτικό υλικό προσιτό στους μαθητές και αποτελεσματικό που θα μετατρέψει το μάθημα σε πεδίο έρευνας και διάλογου και το μαθητή σε δέκτη, παραγωγό και μετασχηματιστή της ιστορικής γνώσης.

Οι φωτογραφίες ως ιστορικά τεκμήρια φωτίζουν πολλαπλώς το δημόσιο και ιδιωτικό βίο του 19ου και, κυρίως, του 20ου αιώνα. Η αξιοποίηση τους κατά την πορεία του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη δύο πρωταρχικών στόχων της Ιστορίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Καταρχάς, απομακρύνει τους μαθητές από τη λογική της στείρας απομνημόνευσης και τους προσανατολίζει στην καλλιέργεια δεξιοτήτων πρόσληψης της γνώσης. Επιπλέον, η φωτογραφία αποτελεί ιδανική αφορμή προβληματισμού για την αντικειμενικότητα της ιστορικής «αλήθειας»· η φωτογραφία συχνά θεωρείται και αναγορεύεται σε αδιάψευστο ιστορικό τεκμήριο που εξασφαλίζει την απόλυτη αντιστοιχία ενός γεγονότος και της αναπαράστασής του. Απέναντι σε αυτήν την παγιωμένη αντίληψη χρειάζεται ακόμα μεγαλύτερη προσοχή στην ερμηνεία και στα ερωτήματα που απευθύνονται στο φωτογραφικό υλικό.

Η διδακτική πρόταση που παρουσιάζεται στην παρούσα εισήγηση επιχειρεί να συνεισφέρει σε αυτήν τη συζήτηση για την αξιοποίηση της φωτογραφίας ως ιστορικής μαρτυρίας. Στη γ΄ γυμνασίου οι μαθητές εξετάζουν την κατάσταση που διαμορφώθηκε στην Ελλάδα της περίοδου της Κατοχής (1940–1944) μέσα από την ανάλυση είκοσι φωτογραφιών της εποχής. Αξιοποιώντας τη συνεργασία μεταξύ τους εξοικειώνονται με την ανάλυση φωτογραφιών (συνθήκες δημιουργίας, ανάλυση συμβόλων, σύνδεση με την ύλη του μαθήματος, ερμηνεία του μηνύματος της εικόνας), διαμορφώνουν ερωτήματα και καταλήγουν σε συμπεράσματα για τις θεματικές ενότητες «Κατοχή και πείνα», «Αντίσταση και δωσιλογισμός», και «Απελευθέρωση».

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

Η έννοια της κοινωνικής αλληλεγγύης στο αναλυτικό πρόγραμμα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής του Δημοτικού Σχολείου: Καταγραφή και ανάλυση των απόψεων των μαθητών της Στ΄ Τάξης, όπως αυτές εκφράζονται μέσα από τη ζωγραφική τους

Γκόλια Παρασκευή, Ph.D., Δ/ντρια του 5ου Δ.Σ. Φλώρινας
Ζυγούρη Έλενα, Σχολική Σύμβουλος Π.Ε. Καστοριάς
Καζταρίδου Αλίκη, Σχολική Σύμβουλος Π.Ε. Καστοριάς

Η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στην κοινωνική και πολιτική ζωή αποτελεί τον πυρήνα των δημοκρατικών αξιών στην Ευρώπη (Citizenship Education in Europe, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δίκτυο Eurydice, 2012). Η κατανόηση της κοινωνίας των πολιτών και η συνειδητοποίηση της σημασίας της κοινωνικής αλληλεγγύης για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, στο πλαίσιο εφαρμογής της δημοκρατικής αρχής της ισότητας αποτελεί μείζονος αξίας θεματική ενότητα η οποία διδάσκεται στους μαθητές του δημοτικού σχολείου (ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ–Νέο Πρόγραμμα Σπουδών, Οριζόντια Πράξη» MIS: 295450, 2011).

Η κοινωνική αλληλεγγύη είναι μία από τις έννοιες για τις οποίες έχουν υιοθετηθεί διαφορετικές εννοιολογήσεις σε διαφορετικούς χρόνους, που ακολουθούν τις αλλαγές στο πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό συγκείμενο, όπως αυτό της βιομηχανικής επανάστασης. Στη σύγχρονη κοινωνία η αλληλεγγύη βασίζεται στην ενεργό εμπιστοσύνη, τη δέσμευση απέναντι στον άλλο και την προσωπική και κοινωνική υπευθυνότητα. Προϋποθέτει αλληλεπίδραση μέσα στα όρια του κοινωνικού συστήματος. Όμως, στη σημερινή συγκυρία (οικονομική κρίση, μετανάστευση, τεχνολογική επικοινωνία, ΜΜΕ), φαίνεται να υπερβαίνει τον κλασικό διαχωρισμό αλληλεπίδρασης - μη αλληλεπίδρασης, καθώς πολλοί, ατομικά ή συλλογικά, δείχνουν αλληλεγγύη για ανθρώπους με τους οποίους δεν αλληλεπιδρούν άμεσα (Stjerno, 2005).

Στο παραπάνω πλαίσιο, η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να καταγράψει και να μελετήσει τις απόψεις μαθητών Στ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου για την κοινωνική αλληλεγγύη, μέσα από την οπτική αναπαράσταση της έννοιας. Επιλέξαμε ιχνογραφήματα, διότι η ανάλυση τους αναδεικνύει, τόσο τις γνωστικές δεξιότητες των παιδιών, όσο και τον

ψυχισμό τους παράλληλα με τις συνδηλώσεις από τις επιδράσεις του περιβάλλοντος (Βαμβακίδου et al.). Για την περιγραφή και την ανάλυση των ιχνογραφημάτων προτείνεται το μοντέλο των Kress & Van Leeuwen (2010), όσον αφορά στην ανάγνωση της οπτικής επικοινωνίας. Ειδικότερα, αντιμετωπίζουμε τις ζωγραφιές ως μορφές επικοινωνίας, χρησιμοποιώντας τες με τη σοβαρότητα που αντιμετωπίζονται και οι γλωσσικές μορφές.

Οι συναισθηματικές εμπειρίες των μαθητών Ε' και Στ' Δημοτικού στα Μαθηματικά

Κλημεντιώτη Χριστίνα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Υποψ. Διδ. ΠΤΔΕ/ΕΚΠΑ
Μπαμπάλης Θωμάς, Αν. Καθηγητής ΠΤΔΕ/ΕΚΠΑ

Στόχος της παρούσας εργασίας αποτελεί η ποσοτική διερεύνηση των συναισθηματικών εμπειριών που διαμορφώνουν οι μαθητές Ε' και Στ' Δημοτικού στα Μαθηματικά.

Σύμφωνα με τα σύγχρονα μοντέλα των συναισθημάτων, βλέπουμε τα συναισθήματα ως σύνολα αλληλένδετων ψυχολογικών διεργασιών, συμπεριλαμβανομένων των συναισθηματικών, γνωστικών, φυσιολογικών και κινητήριων στοιχείων. Οι μελέτες σχετικά με τα συναισθήματα επίδοσης επικεντρώνονταν συνήθως στα συναισθήματα που σχετίζονταν με τα αποτελέσματα από τα διαγωνίσματα. Μια τέτοια αντίληψη είναι σύμφωνη με τα στοιχεία των μοντέλων του άγχους στα διαγωνίσματα παρουσιάζοντας συναισθηματικές, γνωστικές, και σωματικές πτυχές αυτού του συναισθήματος. Ως «συναισθήματα επίδοσης» ορίζονται τα συναισθήματα που συνδέονται άμεσα με τις δραστηριότητες ή τα αποτελέσματα.

Για την επίτευξη του σκοπού της έρευνάς μας εξετάστηκαν - μέσα από ποσοτική ανάλυση 1618 Ελλήνων μαθητών και μαθητριών Δημοτικών σχολείων, οι συναισθηματικές εμπειρίες που διαμορφώνουν οι μαθητές Ε' και Στ' Δημοτικού στα Μαθηματικά.

Το εργαλείο (AEQ-M - Achievement Emotions Questionnaire – Mathematics των Pekrun R.-Goetz T.-Frenzel A. 2005) το οποίο μεταφράστηκε στην Ελλάδα και χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα, αξιολογεί τα συναισθήματα που βιώνουν οι μαθητές στα Μαθηματικά στην τάξη - πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το μάθημα, και βασίζεται στη θεωρία του Pekrun (2006), στην αντίληψη δηλαδή ότι τα συναισθήματα επίδοσης των μαθητών μπορούν να οργανωθούν με συγκεκριμένους τρόπους σε τομείς.

Τα συμπεράσματα κατέδειξαν ότι τα παιδιά δεν είναι ικανοποιημένα σε σχέση με τις συναισθηματικές εμπειρίες που διαμορφώνουν στα Μαθηματικά.

Νέες προκλήσεις στον χώρο της εκπαίδευσης: καθολικά σχεδιασμένο εκπαιδευτικό υλικό και σχολικά εγχειρίδια προσβάσιμα από μαθητές με αναπηρίες

Κουρμπέτης Βασίλης, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής/Σύμβουλος Α΄ ΥΠ.Π.Ε.Θ.
Γελαστοπούλου Μαρία, ΙΕΠ/Εισηγήτρια Ειδικής Αγωγής, Ειδική Παιδαγωγός

Στο πλαίσιο υλοποίησης της Διεθνούς Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, τα εκπαιδευτικά συστήματα οφείλουν να στοχεύουν στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών περιβαλλόντων που ανταποκρίνονται στη διαφορετικότητα των μαθητών παρέχοντας διαφοροποιημένα μέσα και υλικά, εκπαιδευτικές διαδικασίες που προάγουν τη δημοκρατία, την ισότητα, τη συμμετοχή όλων των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών με αναπηρία, αποσκοπώντας στην άρση των ανισοτήτων και του αποκλεισμού. Προς αυτήν την κατεύθυνση, το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, στο πλαίσιο υλοποίησης έργων ΕΣΠΑ 2014-2020, προέβη στην υλοποίηση του έργου «Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού».

Το έργο περιλαμβάνει α) την ανάπτυξη καθολικά σχεδιασμένου έντυπου και ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού για μαθητές με και χωρίς αναπηρία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση β) την προσαρμογή των σχολικών εγχειριδίων για το γενικό σχολείο γ) τη δημιουργία πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης iepX για τη διοργάνωση μαζικών ανοιχτών online μαθημάτων με στόχο την εξ' αποστάσεως επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Το εν λόγω υλικό αφορά στην εκπαίδευση μαθητών με προβλήματα όρασης, ακοής, κινητικά προβλήματα, νοητική αναπηρία, Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος, Μαθησιακές Δυσκολίες και προβλήματα προσοχής και συγκέντρωσης. Απευθύνεται και σε μαθητές των Εργαστηρίων Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Αξιοποιούνται οι αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση (UDL) και οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών. Ακολουθούνται συνδυαστικά στοιχεία ποιοτικής και ποσοτικής μεθοδολογίας και η χειραφετική έρευνα, καθώς εμπλέκονται ανάπηροι στην ανάπτυξη και αξιολόγηση του υλικού.

Το εγχείρημα συμβάλλει στη δημιουργία ενός δημοκρατικού σχολείου στη βάση ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης και συμμετοχής όλων των μαθητών και προάγει την προσβασιμότητα και την ενταξιακή εκπαίδευση. Η αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα του έργου συνδέεται με τη συνεισφορά του σε όλους τους εμπλεκομένους στη μαθησιακή διαδικασία (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς, κ.α.), τη διαχρονικότητά του και τη δυνατότητα αναβάθμισής του. Τέλος, το υλικό μπορεί να αξιοποιηθεί για διδακτικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς από όλους τους εμπλεκομένους στην εκπαίδευση και είναι διαθέσιμο δωρεάν στην ιστοσελίδα http://prosvasimo.gr

Στρατηγικές νοερών αριθμητικών υπολογισμών πρόσθεσης και αφαίρεσης διψήφιων αριθμών μαθητών δημοτικού σχολείου

Μαστροθανάσης Κωνσταντίνος, Δάσκαλος, Προϊστάμενος Δημοτικού Σχολείου
Ζερβουδάκης Κωνσταντίνος, Μαθηματικός

Η αποτελεσματική εκτέλεση νοερών πράξεων αποτελεί μια περίπλοκη μεταγνωστική δραστηριότητα που επαφίεται στη γνώση και στις βασικές δεξιότητες του ατόμου, στις στρατηγικές που χρησιμοποιεί και στην ικανότητά του να αναφέρεται στο πώς λειτουργεί, πώς επεξεργάζεται και πώς ανακτά δεδομένα από το γνωστικό του σύστημα. Συνδέεται με τη βαθύτερη ανάπτυξη της αίσθησης των αριθμών και την κατανόηση της δομής του αριθμητικού συστήματος. Προϋποθέτει την κατανόηση των γραπτών αλγορίθμων υπολογισμού και την ικανότητα ευελιξίας στην επιλογή κατάλληλων στρατηγικών για τον υπολογισμό ενός ορθού αποτελέσματος.

Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση των στρατηγικών που χρησιμοποιούν μαθητές ηλικίας 8 έως 12 ετών για τον αποτελεσματικό υπολογισμό νοερών προσθέσεων και αφαιρέσεων διψήφιων αριθμών. Για το σκοπό αυτό ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να υπολογίσουν με το μυαλό το αποτέλεσμα μιας σειράς από πράξεις και να αναφέρουν τον τρόπο με τον οποίο σκέφτηκαν για να τις υπολογίσουν (think-aloud method) προκειμένου να αξιολογηθεί η ικανότητα εκτέλεσης και χρήσης αποτελεσματικών στρατηγικών επίλυσης τους.

Τα ευρήματα που προέκυψαν από τη μελέτη αυτή αναδεικνύουν μια μεγάλη ποικιλία στρατηγικών για την αποτελεσματική εκτέλεση των πράξεων της πρόσθεσης και της αφαίρεσης με το νου, όπως επίσης στοιχεία για το αναπαραστασιακό τους περιεχόμενο και τον τρόπο οργάνωσης των πληροφοριών στη μνήμη.

Από το ιδεατό στο επίσημο και στο αντιλαμβανόμενο και εφαρμοζόμενο αναλυτικό πρόγραμμα. Η περίπτωση της αποτελεσματικής κατανόησης και εφαρμογής του κυπριακού αναλυτικού προγράμματος στο μάθημα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη

Παπασταύρου Βασίλης, Υποψήφιος διδάκτορας Πανεπιστήμιο Κύπρου
Κουτσελίνη Μαίρη, Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η έρευνα εστιάζει την προσοχή της στις αναπαραστάσεις του αναλυτικού προγράμματος όπως τις περιγράφει ο Goodlad (1979) αναφορικά με το νέο αναλυτικό πρόγραμμα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη που εφαρμόζεται στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα από το 2010. Συγκεκριμένα τα ερευνητικά ερωτήματα

με τα οποία ασχολείται η έρευνα είναι τα εξής: Ποιο είναι το ιδεατό αναλυτικό πρόγραμμα σύμφωνα με τους ακαδημαϊκούς και ερευνητές - ειδικούς στο αντικείμενο της Π.Ε.; Πώς οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται και εφαρμόζουν το αναλυτικό πρόγραμμα; Ποιες αποκλίσεις φανερώνονται από το ιδεατό στο εφαρμοζόμενο αναλυτικό πρόγραμμα και πώς αυτές επηρεάζουν την αποτελεσματική εφαρμογή του; Στο δείγμα της έρευνας συμμετείχαν τέσσερις ακαδημαϊκοί ειδικοί επί του αντικειμένου, τα τρία μέλη της συγγραφικής επιτροπής του αναλυτικού προγράμματος και είκοσι εκπαιδευτικοί δημοτικής εκπαίδευσης. Για την καταγραφή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις όσον αφορά στους ακαδημαϊκούς και δεγματικές αξιολογήσεις και παρακολουθήσεις μαθημάτων των είκοσι εκπαιδευτικών. Μια από τις διαπιστώσεις της έρευνας είναι ότι οι απόψεις των ακαδημαϊκών συγκλίνουν σε μεγάλο βαθμό σε σχέση με τη φιλοσοφία του και ως εκ τούτου το αναλυτικό πρόγραμμα που υιοθετήθηκε έχει τη μορφή ενός ιδεατού αναλυτικού προγράμματος. Μεγάλη όμως απόκλιση εμφανίζεται στο πώς οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται και εφαρμόζουν το πρόγραμμα. Επίσης μέσω της έρευνας και των συνεντεύξεων με τα μέλη της συγγραφικής επιτροπής φανερώνεται ότι το τελικό κείμενο δεν είναι προϊόν πλήρους συμφωνίας αλλά όπως αναφέρει το ένα μέλος αυτό παραγκωνίζει την πτυχή της κατανόησης και εφαρμογής εκ μέρους των εκπαιδευτικών.

Ο ρόλος και η θέση των Αναλυτικών Προγραμμάτων στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες - Προκλήσεις και προοπτικές. Προς μια μετασχηματιστική εκπαίδευση

Πασιόπουλος Γεώργιος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου (Ρόδος)
Ξαφάκος Ευστάθιος, Διδάκτορας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Τζήλου Γεωργία, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Ε.Α.Π.

Στην εργασία που ακολουθεί επιδιώκεται να δοθεί μια απάντηση γιατί τα αναλυτικά προγράμματα πρέπει να εγκαταλείψουν τον μονοπολιτισμικό τους χαρακτήρα υπακούοντας στις επιταγές ενός παγκοσμιοποιημένου και πολυπολιτισμικού περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα η εκπαιδευτική πολιτική θα πρέπει να μετατοπιστεί σε πιο μετασχηματιστικές πρακτικές. Εκκινώντας από την εννοιολογική αποσαφήνιση της έννοιας των αναλυτικών προγραμμάτων, προχωράμε στην ανάδειξη της υποδόριας ιδεολογικοποίησής τους, γεγονός που ενυπάρχει και στο κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα. Εν συνεχεία, γίνεται προσπάθεια να προσδιοριστεί ο ρόλος των αναλυτικών προγραμμάτων στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες και παρατίθενται οι αρχές της πολυπολιτισμικής σχολής, καθώς και οι κριτικές που δέχτηκε από συντηρητικούς και ριζοσπάστες. Τέλος, διερευνούνται οι προκλήσεις που γεννά για τα αναλυτικά προγράμματα η μετανεωτερική εποχή, καθώς και η ανάγκη για μια μετασχηματιστική εκπαίδευση που θα ενισχύσει την

κριτική σκέψη των μαθητών και θα περιορίσει φαινόμενα ρατσισμού και περιθωριοποίησης διάφορων εθνοτικών ομάδων. Η παρούσα εργασία κινείται στο θεωρητικό πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής και στο ρόλο των αναλυτικών προγραμμάτων και επιχειρεί να συνεισφέρει στην άποψη ότι η εκπαίδευση έχει ακόμα δυνατότητες να επηρεάσει την κοινωνία και τον τρόπο λειτουργίας της και ταυτόχρονα να προετοιμάσει και να εφοδιάσει κατάλληλα για τις επόμενες δεκαετίες τον μελλοντικό πολίτη των παγκοσμιοποιημένων κοινωνιών.

Αντιμαχόμενες ιδεολογικές δυνάμεις στη διαμόρφωση αναλυτικών προγραμμάτων. Το ΑΠΣ και το ΔΕΠΠΣ ως εκπαιδευτικό παράδειγμα ιδεολογικών διεργασιών

Πετούση Μαρία, ΜΑ Επιστήμες της Αγωγής: Θεωρία της Παιδείας-Αναλυτικά Προγράμματα

Στην παρούσα βιβλιογραφική έρευνα μελετήθηκαν τα φιλοσοφικά ρεύματα και οι επιδράσεις τους στα αναλυτικά προγράμματα με σκοπό να διερευνηθεί κατά πόσον τα ΑΠ αποτελούν προϊόντα πολιτικών ιδεολογικών διεργασιών, κοινωνικοπολιτικών αντιλήψεων και αντίρροπων πολιτικών δυνάμεων. Διαπιστώθηκε ότι η φιλοσοφία και η θεωρητική προσέγγιση των αναλυτικών προγραμμάτων καθορίζεται ανάλογα με το πολιτικό-οικονομικό και κοινωνικό σύστημα που καλείται να εφαρμόσει η εκπαίδευση για να ανταπεξέλθει στις οικονομικές και κοινωνικοπολιτικές συνθήκες που επικρατούν στον παγκόσμιο χώρο και στα ολοένα αυξανόμενα προβλήματα που επιζητούν άμεσες λύσεις. Στην Ελλάδα το εκάστοτε πολιτικό σύστημα αναδιαμορφώνει τα Α.Π. τα οποία αποτελούν βασικό άξονα διαμόρφωσης και αναπαραγωγής της ιδεολογικής λειτουργίας του και συνδέονται άμεσα με την εκπαιδευτική πολιτική του όπως τεκμηριώθηκε από το παράδειγμα των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών και του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών.

Ο στόχος για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στα νέα Προγράμματα Σπουδών των Θρησκευτικών

Στριλιγκάς Γεώργιος, Σχολικός Σύμβουλος Θεολόγων

Κύριο ερευνητικό ερώτημα με το οποίο ασχολείται η παρούσα εργασία είναι εάν, κατά πόσον και με ποιες διαδικασίες προωθείται η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών, σύμφωνα με τα νέα Προγράμματα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού-Γυμνασίου και Λυκείου, τα οποία εκπονήθηκαν κατά

την περίοδο 2011-2015 και εφαρμόζονται από το σχολικό έτος 2016-2017. Δεδομένου ότι το μάθημα των Θρησκευτικών ασχολείται κατεξοχήν με θεολογικές έννοιες, στάσεις και αξίες, κατά πόσον οι θρησκευτικές παραδοχές επιδέχονται κριτική επεξεργασία; Άραγε, η κριτική σκέψη έχει επιπτώσεις στη θρησκευτική πίστη και τη θρησκευτικότητα; Πώς η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης υπηρετεί τη συνταγματική επιταγή για την ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης μέσω του μαθήματος των Θρησκευτικών; Ποιες διδακτικές στρατηγικές, μέθοδοι και τεχνικές είναι αξιοποιήσιμες στο μάθημα των Θρησκευτικών για την καλλιέργειά της;

Βασική διαπίστωση της εργασίας είναι ότι ανάπτυξη της κριτικής σκέψης έχει κεντρική θέση στη διδασκαλία του σύγχρονου μαθήματος των Θρησκευτικών. Η συγκεκριμένη στόχευση απορρέει τόσο από το θεωρητικό παιδαγωγικό πλαίσιο όσο και από την υφιστάμενη σκοποθεσία και τη διδακτική πρακτική του μαθήματος. Το αίτημα για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης σχετίζεται με τις πραγματικές παιδαγωγικές ανάγκες των μαθητών, τους διευκολύνει να κατανοήσουν τη δική τους θρησκευτικότητα και των άλλων, να οικοδομήσουν την προσωπική τους ταυτότητα και να καλλιεργήσουν δεξιότητες και ικανότητες που θα τους επιτρέψουν να αντιμετωπίζουν δημιουργικά και αποτελεσματικά τη σύνθετη πραγματικότητα μέσα στην οποία ζουν. Η προώθηση της ανάπτυξης της κριτικής σκέψης μέσω των Προγραμμάτων Σπουδών και των εγκεκριμένων υποστηρικτικών μέσων στα Θρησκευτικά μπορεί να συμβάλλει στην ουσιαστική αναβάθμιση της σχολικής θρησκευτικής εκπαίδευσης, μέσα από την αξιοποίηση κατάλληλων διδακτικών θεμάτων και στρατηγικών μάθησης. Σε σχέση με τα προηγούμενα Αναλυτικά Προγράμματα, τα νέα Προγράμματα Σπουδών προωθούν σε εξαιρετικό βαθμό τη διάσταση αυτή, τόσο στο επίπεδο του προσδιορισμού της προσδοκώμενης μάθησης όσο και στις προτεινόμενες διδακτικές στρατηγικές και δειγματικές διδακτικές προτάσεις.

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

Ανθρώπινα δικαιώματα, μετανάστευση και φύλο: η περίπτωση της D.

Κάλφα Μαρία, Υπ. Διδάκτωρ Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ, Κοιν. Ανθρωπολόγος

Στο πλαίσιο της εν λόγω εισήγησης επιχειρείται η σύνδεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με τη μετανάστευση και το φύλο. Οι γυναίκες μετανάστριες έρχονται αντιμέτωπες όχι μόνο με έμφυλες, αλλά και με ρατσιστικές προκαταλήψεις, οι οποίες επηρεάζουν την προσωπική, επαγγελματική και οικονομική τους ζωή. Η έρευνα εστιάζει στις εμπειρίες γυναικών μεταναστριών που προέρχονται από τη Βουλγαρία, πριν και μετά την άφιξη τους στην Ελλάδα. Οι έμφυλες προκαταλήψεις διατρέχουν τη ζωή τους, τόσο πριν όσο και μετά την άφιξη τους στην Ελλάδα. Ο στόχος αυτής της παρουσίασης έγκειται στην παρουσίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων που καταπατούνται στο πλαίσιο της μετακίνησης-μετανάστευσης, καθιστώντας δύσκολη την προσαρμογή σε νέα πολιτισμικά περιβάλλοντα. Η ιστορία της D. στην οποία θα εστιάσουμε αναφέρεται στις δυσκολίες που αντιμετώπισε τα πρώτα χρόνια της Ελλάδας και τις προκαταλήψεις που αντιμετώπισε τόσο στην εργασία όσο και στη προσωπική ζωή. Έτσι λοιπόν γεννάται το ερώτημα των δικαιωμάτων των γυναικών και πως αυτά καταπατούνται. Ωστόσο, θα δοθεί έμφαση στη χώρα καταγωγής και πως η αντιμετώπιση της γυναικείας ταυτότητας σε εκείνο το πλαίσιο περιορίζει σε μεγάλο βαθμό την πρωτοβουλία και την αυτενέργεια των γυναικών μετέπειτα.

Η εξέλιξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η ανθρώπινη ευτυχία

Μαυρίδης Συμεών, Δικηγόρος, ΠΔ 407/80 Τμήμα κοινωνικής διοίκησης και πολιτικής επιστήμης Δ.Π.Θ.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα ως σπέρματα φυτεύτηκαν στην αρχαία Ελλάδα και άνθισαν μέσω του συνταγματισμού του 18ου αιώνα. Η αμερικανική και γαλλική επανάσταση οδήγησαν στην κατοχύρωση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων, τη λεγόμενη και πρώτη γενιά της ιστορικής εξέλιξης των δικαιωμάτων. Η ανεξαρτησία πολλών κρατών και η επιγενόμενη κατοχύρωση καταλόγων ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός των συνταγμάτων σε συνδυασμό με την ωρίμανση των κοινωνικών συνθηκών συνετέλεσαν στην ανάπτυξη των κοινωνικών δικαιωμάτων στον μεσοπόλεμο όπως επίσης μετά τη λήξη του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Παράλληλα, η γενική μεταπολεμική κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη βοήθησε στην εμφάνιση από τη δεκαετία του ‘60 των δικαιωμάτων τρίτης γενιάς που περιλαμβάνουν τα συλλογικά δικαιώματα όπως την αυτοδιάθεση και την προστασία του περιβάλλοντος. Εσχάτως, από τη αυγή του 2000 αναπτύσσεται η τέταρτη γενιά εξέλιξης των δικαιωμάτων που στηρίζεται στη ραγδαία τεχνολογική και ιατρική πρόοδο όπως τη γενετική.

Παρόλη όμως την αλματώδη ανάπτυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων η ανθρώπινη ευτυχία παραμένει δυστυχώς ακόμα ζητούμενο. Αδιάκοποι πόλεμοι σε όλο το φάσμα του 20ού και 21ου αιώνα, αυξανόμενη κοινωνική ανισότητα, φτώχεια, κοινωνικός αποκλεισμός, ψυχολογικά προβλήματα, αυτοκτονίες, γενική δυσπιστία (πολιτική, θεολογική, κομματική, συζυγική), εξτρεμισμός και μισαλλοδοξία προβληματίζουν με την έντασή τους. Η παρούσα εισήγηση, ποιοτικής ανάλυσης μέσω βιβλιογραφικής επισκόπησης, προσπαθεί να φωτίσει την ιστορική εξέλιξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε σχέση με την ανθρώπινη ευτυχία, τη φύση και το προβληματισμό για την μελλοντική πορεία των δικαιωμάτων. Επιπροσθέτως, η έρευνα εστιάζει στο παράδοξο φαινόμενο του ολοένα αυξανόμενου αριθμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε σχέση με την υπό διερεύνηση πορεία του ανθρώπινου πολιτισμού προς την ευτυχία. Ο απώτερος στόχος είναι η καλύτερη εμπέδωση, κατανόηση και επέκταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός των σύνθετων πλουραλιστικών κοινωνιών.

Οι κύκλιοι ελληνικοί χοροί ως μέσο διαπολιτισμικής έκφρασης και διαχρονικής προβολής πολιτικών ιδεωδών στον σύγχρονο κόσμο

Τσαούση Ελισάβετ, Εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Ο χορός κατείχε πρωταρχική θέση στη ζωή των αρχαίων Ελλήνων, αποτελώντας ένα ολιστικό τρόπο αντίληψης του κόσμου. Ο Πλάτωνας στους «Νόμους» εκφράζει την πίστη του στις αρετές του χορού και διακηρύσσει πως «ο αρχαίος ελληνικός κυκλικός χορός έπρεπε να αναγεννηθεί και να καταστεί ένα από τα θεμελιώδη στοιχεία της εκπαίδευσης». Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η διερεύνηση της συσχέτισης της διαπολιτισμικής έκφρασης των κύκλιων χορών με τη διαχρονικότητά τους στην έκφραση πολιτικών ιδεωδών. Τα στοιχεία που αναδύθηκαν από την βιβλιογραφική έρευνα έδειξαν ότι ο χορός με κυκλική διάταξη συνιστά τον πιο γνωστό εικονογραφικό ορχηστικό τύπο της μινωικής Κρήτης. Στο πέρασμα των χρόνων, οι κύκλιοι χοροί απέκτησαν περισσότερο θρησκευτικό και δημόσιο χαρακτήρα, καθώς συνήθως τελούνταν σε χώρους λατρείας και γύρω από βωμούς θεών, όπως του Διονύσου, δίνοντας την ευκαιρία στις κοπέλες που βρίσκονταν σε ηλικία γάμου να εμφανίζονται δημοσίως μπροστά στους συμπολίτες τους και να αποκτούν την αίσθηση μελών της κοινότητας. Είναι ενδιαφέρον ότι, ο χορός ως μέσο έκφρασης της σχέσης διαφορετικών πολιτισμών διατηρήθηκε και εξελίχθηκε και κατά τις μετακινήσεις πληθυσμών ανά τους αιώνες, όπως στην περίπτωση του ελληνικού αποικισμού της Ιταλικής Χερσονήσου. Συγκεκριμένα, ο κύκλιος χορός «Όρμος» που χορεύονταν από τους αρχαίους Μεγαρείς αναπαριστάται σε τοιχογραφία που βρέθηκε στην πόλη Ρούβου της Κάτω Ιταλίας, περί το 400 π.Χ. Ένα αξιοσημείωτο γεγονός είναι ότι η διαχρονική αξία των πολιτισμικών και πολιτικών αρχών και αξιών όπως η ενότητα, η αλληλεγγύη, η ισότητα, η συνεργασία, η αρμονική συνύπαρξη, η αποδοχή του άλλου και το αγκάλιασμα του διπλανού που

εκφράζουν οι κύκλιοι χοροί με την κυκλική διάταξη των συμμετεχόντων, αντικατοπτρίζεται και σε σύμβολα του σύγχρονου κόσμου, με τη σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα. Συμπερασματικά, ο κύκλιος ο χορός συναρτάται με τις μορφές της κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης, και αποτελεί μέσο της πολιτισμικής ταυτότητας των λαών και έκφρασης κοινωνικών ιδεωδών.

Το Δομικό πλαίσιο του ιταλικού εκπαιδευτικού συστήματος

Σκλείδα Σοφία, Φιλόλογος, ΜΑ, Διδάκτωρ Συγκριτικής Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Το σχολείο, με τη σύγχρονη έννοια, γεννιέται στην Ιταλία, κατά το δεύτερο μισό του 17ου αιώνα κάτω από τη δυναμική ώθηση της αυτονομίας του κράτους. Το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα της Ιταλίας είναι το αποτέλεσμα πολυάριθμων μεταρρυθμίσεων, οι οποίες έλαβαν χώρα τόσο τον 19ο, και τον 20ό αιώνα, αλλά και κατά τη διάρκεια της πρώτης δεκαετίας του τρέχοντα αιώνα. Σήμερα, η πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ιταλία, παρέχεται σε δύο κύκλους, τον υποχρεωτικό και τον προαιρετικό, ενώ προηγείται χρονικά, η προσχολική αγωγή .Η εν λόγω ταξινόμηση, καίτοι ισχύουσα από παλαιότερο χρονικό διάστημα, με τις νέες μορφές της, επιχειρεί να λάβει υπόψη της και το σύγχρονο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό γίγνεσθαι. Εντός αυτού του σκεπτικού, σύμφωνα με το πνεύμα και τις αντίστοιχες πρόνοιες των νέων ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καταστρώθηκαν αντιστοίχως και οι οργανωτικές αλλαγές στο εκπαιδευτικό σχολικό σύστημα της Ιταλίας, οι οποίες εγκρίθηκαν από το εθνικό της κοινοβούλιο το 2003.

Η γενική μεθοδολογική διαδικασία που ακολουθήθηκε κατά την ανάπτυξη της μελέτης μας είναι η εξής: Περιγραφή - Ανάλυση - Αξιολόγηση - Ερμηνεία. Η χρήση της ανάλυσης περιεχομένου στην παρούσα μελέτη μας βοήθησε περισσότερο στην επεξεργασία του υλικού της έρευνας, καθώς και στην καλύτερη οργάνωση, ταξινόμηση και επεξεργασία του. Τέλος, η χρήση αυτής της προσέγγισης μας επέτρεψε να καταλήξουμε σε χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με το Δομικό πλαίσιο, αλλά και τη γενικότερη λειτουργία του ιταλικού εκπαιδευτικού συστήματος, στα πλαίσια του διεπιστημονικού διαλόγου για την έρευνα, την εκπαίδευση και την κοινωνική δράση στις σύγχρονες κοινωνίες, οι οποίες δέχονται προκλήσεις και πιέσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Νέα δεδομένα για την χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τα παιδιά

Κουρούπης Κωνσταντίνος, Λέκτορας / Δικηγόρος
Πάρλαλης Σταύρος, Επίκουρος Καθηγητής / Κοινωνικός Λειτουργός

Ο Κανονισμός 2016/679, ο οποίος υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εγκαινιάζει ένα νέο πλαίσιο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα φυσικών προσώπων, ενισχύοντας το επίπεδο ασφάλειάς τους. Ο νέος Κανονισμός έχει δεσμευτικό χαρακτήρα και αναμένεται να ισχύσει άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης από τις 25 Μαΐου 2018, τα οποία οφείλουν να προσαρμόσουν τις εθνικές τους νομοθεσίες στις επιταγές του Κανονισμού. Μια από τις νομοθετικές προβλέψεις του αφορά στις προϋποθέσεις χρήσης υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών από τα παιδιά. Ειδικότερα, στο άρθρο 8 του Κανονισμού, ορίζεται ως ελάχιστο όριο ηλικίας το 16ο έτος. Ωστόσο, παρέχεται η διακριτική ευχέρεια στα κράτη να καθορίσουν μικρότερο όριο ηλικίας, όχι όμως κάτω από 13 έτη, κατόπιν όμως απαραίτητης προηγούμενης γονικής συγκατάθεσης. Ήδη η Γερμανία και Ολλανδία προχώρησαν στην υιοθέτηση της εν λόγω νομοθετικής πρόβλεψης ενώ προετοιμάζεται νόμος στη Γαλλία. Και στις τρεις χώρες, το ηλικιακό όριο, όπου απαιτείται γονική συγκατάθεση, είναι το ανώτερο δυνατό, τα 16 έτη. Ήδη το Facebook διαμόρφωσε την υπηρεσία Messenger for kids, καθιστώντας δυνατή την επικοινωνία παιδιών αλλά μέσω των λογαριασμών των γονιών τους, προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιδιωκόμενη γονική συναίνεση.

Τα νέα δεδομένα που εισάγει ο νέος Κανονισμός κρίνονται θετικά, καθώς έρχεται να λειτουργήσει ως προστατευτικό ανάχωμα στην αλόγιστη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά. Βέβαια, ο περιορισμός της πρόσβασης στα ψηφιακά μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι απλά η κορυφή του παγόβουνου, όταν στην διεθνή βιβλιογραφία γίνονται αναφορές ότι οι σελίδες με την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα μεταξύ των νέων είναι – πέρα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης – ιστοσελίδες πορνογραφικού και ερωτικού περιεχομένου, online καταστήματα, πηγές που παρέχουν παράνομο λογισμικό καθώς και ιστοσελίδες με τυχερά παιχνίδια. Η παρούσα εργασία εστιάζει την προσοχή της σε πιθανούς τρόπους πρόληψης και προστασίας των νέων από τους κινδύνους του διαδικτύου, σύμφωνα πάντα με τον νέο ευρωπαϊκό Κανονισμό.

Το Πανεπιστήμιο ως constructum και οι διδακτικές πρακτικές της πανεπιστημιακής τάξης

Καραμπατζάκη Χρυσούλα, Υποψία Διδάκτωρ

Η παρούσα εισήγηση θέτει στο επίκεντρο το πεδίο του Πανεπιστημίου, πρώτον, ως δομή οργανωμένη με διαβαθμίσεις και λειτουργικές θέσεις για τις συμμετέχουσες και τους συμμετέχοντες σε αυτό, δεύτερον, ως θεσμό που ορίζει και ορίζεται από την αναπαραγωγή της γνώσης και των επιστημών και συνδέεται άμεσα με τους υπόλοιπους θεσμούς που συγκροτούν την κοινωνία και, τέλος, ως ιδέα που είναι πέρα από τα όρια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως βαθμίδας, αλλά φέρει το σύνολο των λόγων για το Πανεπιστήμιο από την ίδρυση των πρώτων ιδρυμάτων έως σήμερα. Σκοπός της εισήγησης είναι η διερεύνηση των

καθημερινών διδακτικών πρακτικών που χρησιμοποιούνται στην πανεπιστημιακή τάξη κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Ζητήματα όπως οι διαπραγμάτευση των σχέσεων των συμμετεχόντων και συμμετεχουσών στη διδασκαλία, η αλληλεπίδραση λεκτική και μη λεκτική, καθώς και η διάταξη του χώρου συγκροτούν τα ερευνητικά ερωτήματα. Σημαίνουσα θέση σε όλα αυτά έχει η διαδικασία της υποκειμενοποίησης των ατόμων και των ταυτοτήτων που συγκροτούν. Έπειτα από την παρουσίαση ερευνητικών παραδειγμάτων που συλλέχτηκαν με τη μέθοδο της παρατήρησης και της μαγνητοφώνησης των μαθημάτων και αναλύθηκαν μέσω της ανάλυσης λόγου, η παρούσα εισήγηση, καταλήγει στη συζήτηση για την ελευσόμενη δημοκρατία στο Πανεπιστήμιο ως διαρκές ζητούμενο που είναι εν γένει ιδεώδες της σύγχρονης κοινωνίας της κρίσης και των προκλήσεων. Τέλος, η εισήγηση συμβάλει αφενός στη χαρτογράφηση του πεδίου του Πανεπιστημίου στην Ελλάδα και αφετέρου, στη συζήτηση για την άρρηκτη σχέση της Κοινωνίας με το Πανεπιστήμιο και της ιδιότητας του Επιστήμονα με του Πολίτη.

Παρουσίαση της μαθησιακής πρακτικής του επί τιμή Α΄ Σχολικού Συμβούλου Φιλολόγων Κωνσταντίνου Β. Δημουλά (όταν ήταν δάσκαλος)

Βουβούση Μαρία, Φιλόλογος ΠΕ02

Σε μια τάξη, που ξεκινά μετωπικά, η επιθυμία των παιδιών να έχουν λόγο, που, στο μετωπικό σύστημα, εκ των πραγμάτων, δεν έχουν, για όλα όσα συμβαίνουν στην τάξη, οδηγεί στην κυκλική τοποθέτηση των θρανίων. Η έδρα έχει καταργηθεί. Ο δάσκαλος, από κυρίαρχος της τάξης, μεταμορφώνεται σε συντονιστή της ομάδας της. Το κάθε παιδί, έχοντας πλήρη εικόνα της δράσης των άλλων, μπορεί να είναι ρυθμιστής, με την ατομική αυτενέργεια εν τω όλω του μαθησιακού γίγνεσθαι, συνερευνητικά, του αποτελέσματος. Η αξιολόγηση όλων είναι έργο όλων. Τα δελτία της (μυστικής, τους κωδικούς των γνωρίζει μόνον ο δάσκαλος) αξιολόγησης συλλέγονται, στο τέλος κάθε εβδομάδας. Για κάθε παιδί και τον δάσκαλο, βγαίνει ο μέσος όρος βαθμολογίας, από το τμήμα. Σ’ αυτήν, ο δάσκαλος έχει, με βοηθό του το κοινωνιόγραμμα της τάξης, μόνον μικρή (1-3 βαθμούς), τροποποιητική, παρέμβαση. Κάθε πρώτη ημέρα της εβδομάδας, ανακοινώνεται η επίδοση του κάθε (πλην, αν δεν ήθελε) παιδιού. Η διασταυρωτική αυτή αυτοαξιολόγηση αφορά στα πάντα, όλης της (καθημερινής) παρουσίας του παιδιού και του δασκάλου, είναι, δηλαδή, περιγραφική, απλά, συμποσούμενη σε ένα βαθμό. Το πειθαρχικό μέρος είναι, πλέον, θέμα της ολομέλειας. Για επείγουσα υπόθεση, αμέσως ψηφοφορία, φανερή ή μυστική, το ίδιο, για όλους, με απόφαση αμέσως εκτελεστή, άλλως, στην απολογιστική και προγραμματιστική συζήτηση, στο τέλος της εβδομάδας, οπότε, στο τελευταίο τέταρτο της τελευταίας ώρας, συνεδριάζει, τακτικά, η ολομέλεια, όπου συζητιούνται τα πάντα, ακόμα και του καταστατικού της τάξης, για τα επόμενα βήματά μας. Τίποτα δεν θα συμβαίνει, την επόμενη εβδομάδα, αν δεν το έχουν αποφασίσει, τα ίδια, τα παιδιά. Θεαματικά

αποτελέσματα: Οι μαθητές έμαθαν πώς να μαθαίνουν, και το απέδειξαν με την μετέπειτα πρόοδό τους, βεβαιώνοντάς μας, ότι οφειλόταν στο σύστημά μας. Με το πέρασμα της διαχείρισης του μαθήματος, από τον δάσκαλο, στους ίδιους τους μαθητές, οι μαθητές μαθαίνουν να μαθαίνουν οι ίδιοι, και όταν, πια, δεν θα τον έχουν, μαζί τους.

Η φιλοσοφία με παιδιά ως μέσο πρακτικής εξάσκησης της δημοκρατίας στο νηπιαγωγείο

Νικολιδάκη Σοφία, Εκπαιδευτικός/ Διδάσκουσα στην ΑΣΠΑΙΤΕ Ηρακλείου

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται η έννοια της δημοκρατίας και οι τρόποι πρακτικής εφαρμογής της στο νηπιαγωγείο μέσα από την προσέγγιση της φιλοσοφίας με παιδιά. Η φιλοσοφία με παιδιά είναι μια μορφή εφαρμοσμένης φιλοσοφίας στη σχολική τάξη η οποία προάγει την κριτική, δημιουργική, ενσυναισθητική και συνεργατική σκέψη των παιδιών.

Παρά τους «περιορισμούς» στην αντίληψη των παιδιών νηπιακής ηλικίας, τα παιδιά εντάσσονται στο κοινωνικό σύνολο της σχολικής τάξης και του σχολείου. Μέσα από αυτή την συνύπαρξη και τον μεταξύ τους διάλογο, στον οποίο ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι κυρίως συντονιστικός, τα παιδιά διαμορφώνουν στάσεις, αντιλήψεις και κατ’ επέκταση συμπεριφορές οι οποίες είτε προάγουν είτε όχι τη δημοκρατία.

Ποιο συγκεκριμένα, θα μας απασχολήσουν ερωτήματα όπως, «Πώς αντιλαμβάνονται τα παιδιά τη δημοκρατία; Ποιες είναι οι απόψεις τους;», «Τι τρόπους προτείνουν τα παιδιά για τη δημοκρατική λειτουργία μιας τάξης και πώς οι τρόποι αυτοί «κουμπώνουν» με τους τρόπους των ενηλίκων;», «Είναι δυνατό να υπάρξει δημοκρατία από τα παιδιά χωρίς να επιβληθούν από τους ενήλικες οι τρόποι άσκησής της;», «Τι μπορούμε να μάθουμε από τα παιδιά για τη δημοκρατία;»

Η εισήγηση θα ολοκληρωθεί με πρακτικά παραδείγματα φιλοσοφίας με παιδιά στη σχολική τάξη μέσα από τα οποία η δημοκρατία μπορεί να μετατραπεί από θεωρητική συζήτηση σε βιωμένη πραγματικότητα.

Το Πρόγραμμα Σπουδών στο δημοκρατικό και ανθρώπινο σχολείο του 21ου αιώνα

Μπούντα Ελένη, Σχολική σύμβουλος

Το Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ) αποτελεί το επίκεντρο της διδακτικής πράξης, της μαθησιακής διαδικασίας και της σχολικής ζωής. Για το λόγο αυτό έχει κυρίαρχη σημασία για ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς αποτελεί αφετηρία και σημείο αναφοράς

για την ποιότητα στην εκπαίδευση, η οποία αντικατοπτρίζεται στα αποτελέσματα της μάθησης και είναι το ζητούμενο διακύβευμα για το δημοκρατικό και ανθρώπινο σχολείο του 21ου αιώνα. Η ποιότητα στην εκπαίδευση συνδέεται με τη λειτουργία του σχολείου ως ανοιχτή, δημιουργική κοινότητα μάθησης και καλλιεργεί την ποιοτικά αναβαθμισμένη κοινωνική συνοχή, με ισότητα ευκαιριών και δίκαιη αναδιανομή δυνατοτήτων. Αυτές οι αρχές υποστηρίζουν τον εκδημοκρατισμό του σχολείου, και επιδιώκουν τη διεύρυνση των παιδαγωγικών δικαιωμάτων των μαθητών και των εκπαιδευτικών, λαμβάνοντας τη δυνατότητα μέσα από το ΠΣ να αμφισβητούν κρατούσες πρακτικές και κυρίαρχους λόγους εξουσίας.

Το δημοκρατικό-ανθρώπινο σχολείο απαιτεί την απεξάρτηση του ΠΣ από έντονες ιδεολογικές φορτίσεις. Το πρώτο βήμα για αυτό αποτελεί η επιστημονική παραδοχή ότι το ΠΣ δεν είναι προϊόν, που υπάρχει έξω και πριν από την ανθρώπινη εμπειρία, αλλά είναι μια κοινωνική πράξη και απαντά στα εκάστοτε θεμελιώδη ερωτήματα πολιτικού χαρακτήρα. Κάτω από την επιφάνεια της εκπαιδευτικής πρακτικής, που συμπεριλαμβάνει οργανωτικές, διδακτικές και μαθητικές πρακτικές, δεν βρίσκουμε φυσικούς νόμους, αλλά πεποιθήσεις και αξίες. Οι σύγχρονες θεωρίες του ΠΣ υποστηρίζουν ότι το ΠΣ κάθε χώρας αντανακλά πεποιθήσεις, στάσεις, αξίες, πρότυπα συμπεριφοράς και διαμορφώνει την κυρίαρχη ιδεολογία, καθώς και το βαθμό οργάνωσης της κοινωνίας, ακόμα και της οικονομικής της ανάπτυξης.

Στην παρούσα εισήγηση θα αναπτυχθούν οι έξι διαστάσεις του ΠΣ: ο σκοπός, η φύση του περιεχομένου, οι σχέσεις ισχύος, η φύση του σχεδιασμού, η εφαρμογή και η αξιολόγηση του ΠΣ, οι οποίες αποτελούν τα βασικά στοιχεία για τη σύνταξη χειραφετικού ΠΣ, που αντιμετωπίζει κριτικά την κυρίαρχη ιδεολογία και οδηγεί το σχολείο σε μετασχηματιστική λειτουργία.

Καλό σχολείο και δημοκρατικό σχολείο: στρατηγική και όραμα για την εκπαίδευση

Κατσαρός Ιωάννης, Σχολικός Σύμβουλος

Η ανάπτυξη κοινής αντίληψης και ορισμού σχετικά με το τι συνιστά «καλό σχολείο» για την ελληνική κοινωνία μπορεί να εξασφαλίσει ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι θα καθοδηγούνται στη δράση τους από τις ίδιες προσδοκίες και θα εστιάζουν στις ίδιες προτεραιότητες για τη βελτίωση του σχολείου. Η σαφής διατύπωση του οράματος θα συμβάλει στη διαμόρφωση μιας απλής και συνεκτικής εθνικής στρατηγικής για την παιδεία. Θα εμπνεύσει και οδηγήσει στη διατύπωση ενός ενιαίου συνόλου στόχων με τον βαθμό επίτευξης των οποίων θα μετρούν την πρόοδό τους όλες οι δομές της εκπαίδευσης, από το κεντρικό επίπεδο του υπουργείου μέχρι την μικρότερη και πιο απομακρυσμένη σχολική μονάδα της χώρας, όλα τα στελέχη, όλοι οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς και οι τοπικές κοινωνίες.

Πρόκειται για μια εργασία που διερευνά τη σχέση «καλού» και «δημοκρατικού» σχολείου και με την κριτική ανάλυση, τις διαπιστώσεις, τα συμπεράσματα, τις προτάσεις και τις καλές πρακτικές που αναδεικνύει, φιλοδοξεί να συμβάλει στον διάλογο για την ανάπτυξη μιας εθνικής στρατηγικής για την παιδεία. Μεθοδολογικά βασίζεται στην επισκόπηση και την κριτική ανάλυση της σχετικής με το θέμα βιβλιογραφίας και των σχετικών θέσεων που έχουν κατατεθεί κατά καιρούς και έχουν επηρεάσει την ελληνική κοινωνία.

Στόχοι της εργασίας είναι:

- να διερευνηθούν οι θεωρητικές παραδοχές σχετικά με τη σημασία, τον ρόλο και τον τρόπο της διαμόρφωσης οράματος για την ανάπτυξη στρατηγικής, τα χαρακτηριστικά του οράματος που μπορεί να εμπνεύσει, να συνεγείρει να οδηγήσει σε συστράτευση και επιτυχία και οι σχετικές καλές πρακτικές στον χώρο της εκπαιδευτικής ηγεσίας
- να διερευνηθεί πώς γίνεται αντιληπτή και πώς περιγράφεται η έννοια του καλού σχολείου σε χώρες της ΕΕ,
- να διερευνηθούν η σχέση καλού σχολείου και δημοκρατικών αξιών,
- να αναδειχθούν οι αντιλήψεις που επικράτησαν τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας σε σχέση με την έννοια του καλού σχολείου

Επιτυχημένη σχολική ηγεσία: κατανοώντας την επίδραση του επιτυχημένου σχολικού ηγέτη στα μαθησιακά αποτελέσματα

Καρύδης Θωμάς, Εκπαιδευτικός ΠΕ 60 - Προϊστάμενος, Med Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση

Ο σύγχρονος διευθυντής-σχολικός ηγέτης ασκεί ουσιαστικό ρόλο στη βελτίωση του σχολείου, ανταποκρινόμενος ευέλικτα και αποτελεσματικά σε νέες απαιτήσεις και δεδομένα ενός περιπλοκότερου περιβάλλοντος εργασίας, συμβαδίζοντας με τις συνεχείς εξελίξεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία. Σύγχρονες διεθνείς μελέτες αναδεικνύουν τη σημαντικότητα της σχολικής ηγεσίας ως προς τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και το ενδιαφέρον της βιβλιογραφίας στρέφεται κυρίως στην επίδραση του σχολικού ηγέτη στα μαθησιακά αποτελέσματα.

Έρευνες διεθνώς για την επιτυχημένη σχολική ηγεσία, μελετώντας διαφορετικές χώρες που εμπλέκονται στο Διεθνές Πρόγραμμα Επιτυχημένης Σχολικής Ηγεσίας, επισημαίνουν τη σημαντική επίδραση του σχολικού ηγέτη στα μαθησιακά αποτελέσματα, εστιάζοντας στα ποιοτικά χαρακτηριστικά επιτυχημένων σχολικών ηγετών και περιγράφοντας το ηγετικό τους προφίλ. Μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης, σκοπός της παρούσας μελέτης αποτελεί η κριτική προσέγγιση και κατανόηση της επίδρασης των επιτυχημένων σχολικών ηγετών στα μαθησιακά αποτελέσματα, εστιάζοντας στις παραπάνω έρευνες.

Στα αποτελέσματα, διακρίνεται η έμμεση κυρίως επίδραση των επιτυχημένων σχολικών

ηγετών στα μαθησιακά αποτελέσματα μέσω βασικών ηγετικών πρακτικών που υιοθετούν και ενός συνόλου βασικών ηθικών και προσωπικών αξιών. Συγχρόνως, περιγράφονται ως περισσότερο ανθρωποκεντρικοί και δημοκρατικοί ηγέτες. Καταληκτικά, στα συμπεράσματα αναφέρεται ότι οι επιτυχημένοι σχολικοί ηγέτες προωθούν τη μάθηση και επιδρούν στα μαθησιακά αποτελέσματα μέσα από ένα συνδυασμό στυλ ηγεσίας, που είναι ιδανικός για κάθε σχολικό ηγέτη, λαμβάνοντας υπόψη το ιδιαίτερο σχολικό συγκείμενο και που ευνοεί στην επιτυχία της σχολικής μονάδας.

Στην ελληνική πραγματικότητα παρουσιάζεται ένα κενό στη βιβλιογραφία, με τις περισσότερες μελέτες να εστιάζουν στα χαρακτηριστικά των αποτελεσματικών σχολείων και διευθυντών. Δεδομένης της έλλειψης αυτής, επιχειρούμε με την παρούσα μελέτη να συμβάλλουμε στην προώθηση της έρευνας για τον επιτυχημένο σχολικό ηγέτη στην ελληνική επικράτεια και της ανάδειξης ηγετικών στρατηγικών και πρακτικών που επιδρούν στα μαθησιακά αποτελέσματα.

Η συμμετοχική τέχνη ως ανανεωτικό μοντέλο κοινωνικής συνοχής και εκδημοκρατισμού της εκπαίδευσης

Σταυρούλη Μαρία, Υποψήφια διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου

Η προτεινόμενη ανακοίνωση θα εξετάσει τις διαπολιτισμικές και παιδαγωγικές προεκτάσεις σε μία δημόσια συμμετοχική δράση, με τίτλο Shamiyaana, που διοργάνωσε ο Πακιστανός εννοιολογικός καλλιτέχνης Rasheed Araeen στην Πλατεία Κοτζιά στην Αθήνα, στο πλαίσιο της Documenta 14 (2017). Το δρώμενο αυτό βασίστηκε στην προσφορά γεύματος και απευθυνόταν σε κάθε κατηγορία πολίτη. Το γεύμα λάμβανε χώρα σε χρωματιστά αντίσκηνα, παρόμοια με εκείνα στα οποία πραγματοποιούνται θρησκευτικά τελετουργικά και γιορτές των Πακιστανών, όπως ο παραδοσιακός γάμος – shamiana. Οι συμμετέχοντες καλούνταν να μοιραστούν το γεύμα και να συζητήσουν για μία πιθανή κοινωνική αλλαγή. Η προετοιμασία του φαγητού έγινε σε συνεργασία με την «Οργάνωση Γη», έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό για την οικολογία, με στόχο τη χρήση φιλο-περιβαλλοντικών πρακτικών στην καλλιέργεια και παραγωγή προϊόντων και στην οποία συμμετέχουν και σχολικές ομάδες.

Η παρουσίαση των συμπερασμάτων από τη μελέτη της παραπάνω δημόσιας επιτελεστικής δράσης θα κινηθεί γύρω από δύο άξονες. Αρχικά, θα επιχειρήσει να καταδείξει την εξέλιξη ενός δημοκρατικού θεσμού, όπως ο δήμος της Αθήνας, αναφορικά με την ανοχή στις δημόσιες συναθροίσεις, την ελεύθερη διακίνηση ιδεών μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων και την εξοικείωση με την επικοινωνιακή κωδικογραφία της σύγχρονης τέχνης. Στη συνέχεια, θα αναλύσει το νέο μοντέλο βιωματικής εκπαίδευσης που προτείνει ο Araeen, αφού η συμμετοχή μαθητών στην παραγωγή των γευμάτων και την εκτύλιξη της δράσης επιτρέπει τη μύηση των παιδιών σε έννοιες όπως η

αλληλεγγύη και ο σεβασμός στην ετερότητα, ενώ ενθαρρύνει το άνοιγμα σε διαφορετικές αντιλήψεις, σε νέες αξιακές και ηθικές αρχές. Η απουσία σημαντικού όγκου έρευνας για τις εκδηλώσεις της Documenta 14 στην Αθήνα αποτελεί ένα επιπλέον κίνητρο για την τεκμηρίωση από τη γράφουσα των συνδηλώσεων, που προκύπτουν από το προαναφερόμενο έργο σχετικά με τη σύσφιξη του κοινωνικού δεσμού και την αναμόρφωση της εκπαιδευτικής εμπειρίας. Μεθοδολογικά η ανακοίνωση θα στηριχθεί σε οπτικοακουστικό υλικό και μαρτυρίες των συμμετεχόντων, αλλά και σε βιβλιογραφικές πηγές.

Bullying: Ένα κεφάλαιο που κλείνει με το τέλος των σχολικών μας χρόνων ή ένα κεφάλαιο που παραμένει ανοιχτό;

Μαρκαντώνη Δωρίτα, Εκπαιδευτικός Δημοτικής Εκπαίδευσης Κύπρου

Η παρουσίαση πραγματεύεται τις συνέπειες που επιφέρει το bullying στη ζωή των εμπλεκομένων (θυτών, θυμάτων και θεατών) και το πώς αυτές ακολουθούν τα άτομα για το υπόλοιπο της ζωής τους. Πώς συμπεριφέρεται στην ενήλική του ζωή ο θύτης, πώς επηρεάζεται το θύμα και ποια η εξέλιξη των θεατών; Επιπλέον, γίνεται αναφορά και στο bullying που εντοπίζεται στο εργασιακό, αλλά και στο οικογενειακό περιβάλλον, καταλήγοντας ουσιαστικά στο ότι το bullying, είναι ένα φαινόμενο το οποίο αφορά σε όλα τα ηλικιακά στάδια της ζωής ενός ατόμου και συναντάται σε όλα τα κοινωνικά πλαίσια.

Οικονομική Κρίση και Αυτοκτονικότητα στην Κύπρο: Η αναγκαιότητα της πρόληψης

Κατσουνάρη Ιωάννα, Λέκτορας Τμήμα Ψυχολογίας και Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Frederick Κύπρος
Ηροδότου Στυλιανός, Λέκτορας Τμήμα Ψυχολογίας και Κοινωνικής Εργασίας

Η μελέτη εξετάζει το φαινόμενο της αυτοκτονικότητας την περίοδο της οικονομικής ύφεσης στην Κύπρο. Συγκεκριμένος σκοπός της μελέτης είναι η σύγκριση τριών δεικτών οικονομικής ύφεσης (ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, ποσοστά ανεργίας, ποσοστά πληθυσμού στα όρια της φτώχειας/κοινωνικού αποκλεισμού) μεταξύ των ετών 2008-2014 με τα ποσοστά αυτοκτονιών κατά την ίδια περίοδο στην Κύπρο. Επιπρόσθετος στόχος της μελέτης είναι η εξέταση των δημογραφικών παραγόντων που σχετίζονται με το φαινόμενο της αυτοκτονικότητας στην Κύπρο. Ο λόγος που επιλέχθηκε η συγκεκριμένη περίοδος ήταν ώστε να μελετηθεί διαχρονικά η τάση στις αυτοχειρίες σε αλληλεπίδραση με την εξέλιξη της

οικονομικής ύφεσης στην Κύπρο. Τα αποτελέσματα της σύγκρισης αναδεικνύουν τη πιθανή συσχέτιση μεταξύ οικονομικής ύφεσης και των ποσοστών αυτοκτονιών στην Κύπρο. Παρουσιάζονται εισηγήσεις ως προς την πρόληψη του φαινομένου καθώς η κυπριακή κοινωνία συνεχίζει να αντιμετωπίζει τις ψυχοκοινωνικές συνέπειες της κρίσης.

Παράγοντες διαφθοράς και κοινωνικό κράτος στη νότια Ευρώπη πριν και μετά την εκδήλωση της τελευταίας οικονομικής ύφεσης

Μουρατιδου Τσεκτουρίδου Σαββούλα, Διδάκτωρ

Το ερευνητικό μας ενδιαφέρον εστιάζει στη διερεύνηση παραγόντων, όπως το πολιτικό σύστημα, η διοικητική πρακτική και οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, που δυνητικά επιδρούν στην ανάπτυξη του φαινομένου της διαφθοράς στη Νότια Ευρώπη και ειδικότερα στην Ελλάδα, την Ιταλία, την Ισπανία και την Πορτογαλία, πριν και μετά την εκδήλωση της τελευταίας ύφεσης. Πράγματι, η επεξεργασία των δευτερογενών στοιχείων από τις βάσεις δεδομένων των Transparency International (CPI), Political Risks Services, World Bank (WGI), World Value Survey και World Economic Forum (GCI), με την αξιοποίηση των τεχνικών της απλής γραμμικής παλινδρόμησης (στατιστικό περιγραφικό πρόγραμμα SPSS 13.0) επιβεβαιώνει τη συσχέτιση μεταξύ διαφθοράς και παραγόντων, όπως η φτώχεια, η κοινωνική ανισότητα, το ύψος κοινωνικών δαπανών ως προς το ΑΕΠ, η ποιότητα της γραφειοκρατίας, το ύψος Α.Ε.Π., ο πληθωρισμός, το δημόσιο χρέος, η φορολογική επιβάρυνση, ο Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης, η ποιότητα εκπαίδευσης και η εμπιστοσύνη στο πολιτικό σύστημα.

Το δικαίωμα στην υγεία. Προκλήσεις και ανισότητες στην εποχή της κρίσης

Μωυσίδου Αγγελική, Διδάκτωρ κοινωνικής διοίκησης και πολιτικής επιστήμης, ΔΠΘ

Η εργασία επικεντρώνεται στο κρίσιμο ζήτημα της επίδρασης της κρίσης στον υγειονομικό τομέα. Σε αυτό το πλαίσιο θα διερευνηθούν οι επιπτώσεις της στην παροχή υπηρεσιών, στην υγεία του ελληνικού πληθυσμού, καθώς και στην ανάπτυξη υγειονομικών ανισοτήτων που κατ' επέκταση δοκιμάζουν τις αντοχές του συστήματος υγείας. Είναι γνωστό ότι η οικονομική κρίση έχει σημαντικές επιπτώσεις στους κοινωνικούς τομείς μιας χώρας. Τι συμβαίνει όμως στον υγειονομικό τομέα; Το κοινωνικό φαινόμενο της κρίσης δημιουργεί, αναπαράγει, αμβλύνει ή οξύνει της ανισότητες στην υγεία; Στην Ελλάδα, το φαινόμενο αυτό βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη, ενώ οι επιπτώσεις του στον υγειονομικό τομέα δεν έχουν μελετηθεί επαρκώς. Μια διεθνής βιβλιογραφική ανασκόπηση

επιβεβαιώνει την υπόθεση ότι η αυξανόμενη οικονομική κρίση κατά τις τελευταίες δεκαετίες έχει επιδράσει αρνητικά στην υγεία των πληθυσμών του Ο.Ο.Σ.Α.. Εύλογα, ο στόχος της μείωσης των ανισοτήτων στην υγεία ως βασικό κριτήριο στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών κοινωνικής προστασίας οφείλει να βρίσκεται στο επίκεντρο του δημόσιου και ακαδημαϊκού διαλόγου τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Όμως πόσο εφικτή είναι η προοπτική αυτή σε ένα περιβάλλον αυστηρών μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής, επιτακτικής ανάγκης για περιστολή των πόρων και κατακερματισμού των υφιστάμενων δομών; Μήπως η τρέχουσα συγκυρία αναπόφευκτα οδηγεί σε ένα ζοφερό σενάριο μόνιμης λιτότητας; Και αντιστρόφως, η αναζωογόνηση του κοινωνικού κράτους κατά πόσο θα μπορούσε να προσφέρει διέξοδο από την κρίση; Άξονα ανάλυσης θα αποτελέσει η παρουσίαση δευτερογενών δεδομένων από το οπλοστάσιο διαφόρων οργανισμών (ενδεικτικά, Eurostat, Eurobarometer, OECD, WHO), συνδυάζοντας δείκτες κοινωνικοοικονομικής ανισότητας με δείκτες που αποτυπώνουν την ανισότητα ως προς την πρόσβαση σε δομές υγείας, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, την επάρκεια στην κάλυψη των αναγκών και την αυτοαναφερόμενη κατάσταση υγείας των πολιτών.

Η κοινωνική και οικονομική κρίση στην Ελλάδα και η όξυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων: εμπειρίες, νοηματοδοτήσεις και προβολές στον λόγο μαθητών Γυμνασίου

Χάλαρη Μαρία, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια ΕΚΠΑ

Η σημερινή κοινωνική και οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα σε συνδυασμό με την προσφυγική κρίση που αποτελεί παγκόσμια πρόκληση, έχει συμβάλει στην καλλιέργεια έντονου κλίματος αβεβαιότητας στους πολίτες και κυρίως στους νέους, και στην αίσθηση ενός απρόβλεπτου μέλλοντος. Η κατάσταση αυτή, έχει συμβάλει επίσης σε μια δραματική επιδείνωση της προσωπικής και επαγγελματικής ευημερίας χιλιάδων εκπαιδευτικών και μαθητών, και σε σοβαρή όξυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων η οποία οφείλεται κυρίως στις καταστροφικές επιπτώσεις της κρίσης στην ποιότητα της εκπαίδευσης.

Παρά τον τεράστιο αριθμό μελετών που εστιάζουν στην τρέχουσα κοινωνική και οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα, δεν έχουν μελετηθεί επαρκώς οι επιπτώσεις της κρίσης στους μαθητές, στις σημερινές μορφές που παίρνουν οι εκπαιδευτικές ανισότητες, καθώς και το πώς βιώνουν οι ίδιοι οι μαθητές τις επιπτώσεις αυτές. Για το λόγο αυτόν, η παρούσα έρευνα θα διερευνήσει μέσω ομάδων εστίασης (focus group interviews), τις εμπειρίες και τις νοηματοδοτήσεις 16 μαθητών Γυμνασίου ως προς τις εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανισότητες την εποχή της κρίσης, καθώς και τις σκέψεις και προβολές τους ως προς το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η εκπαίδευση στην αντιμετώπιση αυτών των ανισοτήτων.

Στους δύσκολους καιρούς έντονης μεταβατικότητας και κινητικότητας που ζούμε στην

Ελλάδα, ο εκπαιδευτικός θεσμός, καλείται να ασκήσει καθοριστικό ρόλο στη προετοιμασία των μαθητών για το νέο κοινωνικό και πολιτιστικό τους περιβάλλον, την εξάλειψη των διακρίσεων, την καλλιέργεια του αμοιβαίου σεβασμού και της συνεργασίας και την ένταξη των αλλοδαπών μαθητών και μαθητριών στην ελληνική κοινωνία. Για να το καταφέρει αυτό είναι απαραίτητο να εμπιστευτεί τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς - αυτούς δηλαδή που βρίσκονται στο κέντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας - και να τους δώσει την ευκαιρία να μιλήσουν, να αμφισβητήσουν και να σκεφτούν ξανά τις εκπαιδευτικές προτεραιότητες και τους στόχους του σχολείου.

Κοινωνική κατοικία, φαινόμενα γκετοποίησης και στρατηγικές αποτροπής στην Κύπρο

Πάρλαλης Σταύρος, Πανεπιστήμιο Frederick / Επίκουρος Καθηγητής
Ιωάννου Βύρωνας, Πανεπιστήμιο Frederick / Επίκουρος Καθηγητής
Νικολάου Λώρα, Αρχιτέκτονας - Πολεοδόμος / Επισκέπτης Ακαδημαικός

Η παρούσα μελέτη εστιάζει το ενδιαφέρον της στα φαινόμενα γκετοποίησης της κοινωνικής κατοικίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο και αναζητάει στρατηγικές αποτροπής ενός τέτοιου φαινομένου όσον αφορά την Κύπρο. Μια περιοχή κατοικίας ή ένα συγκρότημα στέγασης δεν είναι ελκυστικό για λόγους όπως: α) η διαστρωμάτωση του υφιστάμενου πληθυσμού δεν είναι ελκυστική με βάση τα κοινωνικά στερεότυπα της μεσαίας τάξης, β) οι μονάδες κατοικίας δεν ικανοποιούν τα πρότυπα διαβίωσης (life style) της μεσαίας τάξης, γ) οι πυκνότητες και άλλα χαρακτηριστικά χωροδιάταξης των μονάδων δεν είναι ελκυστικά, δ) το περιβάλλον και οι εξωτερικοί χώροι του συγκροτήματος δεν είναι λειτουργικοί (π.χ. κινητικότητα, στάθμευση) ή ελκυστικοί (π.χ. πράσινο, σκιά κ.λπ.), ε) επειδή η χωροθέτηση σε σχέση με την πόλη δεν είναι ευνοϊκή (π.χ. γειτνιάσεις με υποβαθμισμένες περιοχές) και στ) δεν υπάρχει φυσική ροή της πόλης (διαμπερής κίνηση πεζών και αυτοκινήτων).

Επίσης, δόθηκαν απαντήσεις στα κάτωθι ερωτήματα:

1. Ποιο είναι το ποσοστό κοινωνικής μείξης που αποτρέπει την γκετοποίηση στην Κύπρο;

50% νοικοκυριά με επιδότηση ενοικίου από το κράτος, 40% σχήματα ιδιοκτησίας – μεσαία εισοδήματα, 10% προνομιούχες πολυτελείς κατοικίες

2. Πως ικανοποιούνται τα πρότυπα διαβίωσης (lifestyle) της μεσαίας τάξης στην Κύπρο;

Ένταξη εμπορίου – αναψυχής, άλλων χρήσεων γειτονιάς, Συμμετοχικός σχεδιασμός και εμπλοκή των μελλοντικών χρηστών στον σχεδιασμό του συγκροτήματος, Αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί διασφαλίζουν την ποιότητα των έργων της

3. Ποιες είναι οι ανώτατες πυκνότητες δόμησης που θεωρούνται ικανοποιητικές στην Κύπρο;

Αναβάθμιση, προσέλκυση νέων κατοίκων με αύξηση αστικής πυκνότητας από τις 2700 στις 4900 μονάδες σε 28,5 εκτάρια γης. Προγράμματα κοινωνικής ένταξης, εκπαίδευσης,

πολιτισμού και κατάρτισης για νεολαία, ανέργους, ηλικιωμένους. Ανάθεση ρόλων και εργασιών (π.χ. κήποι, γιορτές κ.λπ.) με αμοιβή, που υποβοηθούν γένεση κοινωνικών επαφών και σχέσεων.

4. Πως διασφαλίζεται η καλή κατάστασης των συγκροτημάτων κατοικιών στην Κύπρο;
Εμπλοκή ιδιωτικού τομέα στην κατασκευή και διαχείριση του συγκροτήματος.

Οι διοικητικές και κοινωνικές πολιτικές για τις μεταναστευτικές ροές 2015-2017

Μπουγά Μαρία, Υποψήφια Διδάκτωρ - Ερευνήτρια

Ποιο είναι το νομοθετικό και πολιτικό πλαίσιο και ποιες οι δομές και οι δοικητικές πρακτικές που διαμορφώθηκαν για την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2015 – 2017; Με αφετηρία το ερώτημα αυτό,το κατά πόσο οι ελληνικές αρχές και η δημόσια διοίκηση έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στη διαχείριση των ζητημάτων πρώτης υποδοχής, προσωρινής φιλοξενίας, αλλά και περαιτέρω, ένταξης των προσφύγων και των μεταναστών που εισέρχονται στη χώρα. Θα παρουσιάσει συνοπτικά το πλαίσιο των νόμων και των πολιτικών που έχουν διαμορφωθεί κατά τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια στην Ελλάδα, και θα περιγράψει το μέγεθος, και το προφίλ (εθνικό, ηλικιακό, φύλο, κ.λπ.) των μεταναστών που ζουν στην Ελλάδα, καθώς και αυτούς που έχουν έρθει κατά τα τελευταία τρία χρόνια. Στη συνέχεια,θα εξεταστούν οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η μεγάλη αύξηση των προσφυγικών και των μεταναστευτικών ροών κατά τα τελευταία χρόνια. Οι παράγοντες αυτοί θα αναζητηθούν στη γεωγραφική θέση της Ελλάδας, και στους παράγοντες που ωθούν τους ανθρώπους να εγκαταλείψουν τη χώρα τους (push factors) αλλά και αυτούς που τους προσελκύουν στο να μεταναστεύσουν στην Ευρώπη (pull factors). Στο τέλος θα υπάρξουν συμπεράσματα και προτάσεις.

Ηθική της Εκπαίδευσης και της Διδασκαλίας- Σύγχρονες τάσεις και προσεγγίσεις

Τσαμήτρου Ιφιγένεια, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στη συγκεκριμένη εργασία εξετάζονται βασικές αρχές και έννοιες της διδασκαλίας σε συσχετισμό με τη νομοθεσία, τις συνταγματικές αρχές των φιλελεύθερων δημοκρατικών κοινωνιών, τις μεταμοντέρνες και κριτικές θεωρίες καθώς και το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Γίνεται ιστορική αναδρομή στις επιστημονικές προσεγγίσεις (Peters,Strike &

Sottis, Amy Gutmann) και τέλος μελετάται η ηθική διάσταση της εκπαίδευσης τόσο από την τεχνοκρατική όσο και από την "πρακτικη" 'άποψη.

Παρουσίαση του έργου «το φύλο ως ερώτημα» της Ομάδας Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας «εκ των υστέρων» (*) του Κωνσταντίνου Β. Δημουλά

Βουβούση Μαρία, Φιλόλογος ΠΕ02

Εισαγωγή. Τα φύλα είναι, βεβαίως, διακριτά, αλλ’ αυτό πολύ λίγο ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, καθώς, ακόμα και μέσα στην ομάδα των αντρών και των γυναικών, παρατηρούνται πλείστες όσες αποκλίσεις, όσον αφορά σε σωματικούς χαρακτήρες [πρωτεύοντες (γεννητικά μέρη: σπερματικό επιθήλιο, πόροι, γεννητικός ύβος, γεννητική σχισμή), δευτερεύοντες (στήθος / μαστός, τρίχωμα, καρωτίδα / φωνή, λεκάνη, σκελετός / μύες)], σεξουαλικό ένστικτο (τάση, τρόπος πλησιάσματος, αισθήσεις, ενεργητικότης) και συμπεριφορά (αισθηματική ζωή, νοητικές ικανότητες, απασχόληση, ντύσιμο) των ανθρώπων. Σκοπός. Στόχος μας, να έχουμε ασφαλέστερη άποψη, για την ψυχοβιοπαθολογία των ανθρώπων, αντιστοιχώντας το συμπεριφορικό επιφαινόμενο με το βιολογικό τους υπόστρωμα. Υλικό. Εκατοντάδες προσωπικότητες, ιδιαίτερου ψυχοφυλοβιοπαθολογικού ενδιαφέροντος, ενταχθησόμενες στην μηνιαία περιοδική σειρά μας «Η Ψυχοβιοπαθολογία στην Ιστορία». Μέθοδος. Βιβλιογραφική / περιγραφική / στατιστική / ερμηνευτική, πάνω στα ευρήματα του Magnus Hirschfeld. Αποτελέσματα. Ευρέθηκε, ότι η, κατά το φύλο, συμπεριφορά φτάνει (κατά τα ανάμικτα, ψυχοσωματικά, ιδιώματα του ατόμου) τους 43.046.721 τύπους, οι οποίοι μπορούν να συμποσωθούν, αδρομερώς, σε 81 συνδυασμούς, επιφανειακά, μόνον, διαφοροποιούμενοι στα δύο φύλα. Πρόσφατες ερευνητικές διαπιστώσεις επιβεβαιώνουν ότι το πλήθος της διαφοροποίησης εδράζεται στους γεννητικούς βιολογικούς παράγοντες (χρωμοσωμικό μωσαϊκό), που εκφράζονται μέσω των ορμονών του φύλου, σε μίξη, ανάμεσά τους. Συμπεράσματα. Δεν υπάρχουν δύο φύλα, αλλ’ ο «άνθρωπος», που συμβαίνει να εκτελεί λειτουργίες, που, κατά το φύλο, κινούνται σε ένα συνεχές, τα δύο άκρα του οποίου καταλαμβάνουν το (θεωρητικά) απόλυτα αρσενικό και το (θεωρητικά) απόλυτα θηλυκό, μεταξύ των οποίων υπάρχει η μίξη του αρσενικού προς το θηλυκό και του θηλυκού προς το αρσενικό. Ο φαινομενικός διαχωρισμός των ανθρώπων σε δύο φύλα πολύ λίγο φαίνεται να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, όπως αυτή υπαγορεύεται από το βιοψυχολογικό υπόστρωμα του καθενός. Η διάκριση «άντρας – γυναίκα» πρέπει να αντικατασταθεί από το συνεχές «αρσενικό – θηλυκό». Μόνον η γνώση, σε ποιο σημείο του continuum των φύλων, βρίσκεται ο άνθρωπος, μπορεί να βοηθήσει στην καλύτερη ερμηνεία της έκφρασης της γονοτυπικά υπαγορευόμενης συμπεριφοράς.

Μελέτη Περίπτωσης των Ρομά στον Δήμο Αλμωπίας

Χατζηαβραμίδου Ευδοκία, Προϊσταμένη Κοινωνικής Υπηρεσίας Δήμου Αλμωπίας

«Μια φορά …………Κι ο μύθος λένε πως εξηγεί το λόγο που οι τσιγγάνοι δεν μπορούσαν να μάθουν τη γλώσσα και τις επιστήμες τους …»

Όλοι αντιλαμβάνονται πόσο δύσκολη είναι η ζωή των ΡΟΜΑ αφού δεν τους δίνεται δυνατότητα μόρφωσης. Οι λέξεις« μόρφωση» αντιπαραβάλλεται με την λέξη «πείνα». Αυτή η πληθυσμιακή ομάδα που πλήττεται από τον αναλφαβητισμό.

Μελέτη περίπτωσης στο Δήμο Αλμωπίας.

Στο Δήμο Αλμωπίας υπάρχει ένας μόνιμος οικισμός ρομά που βρίσκεται στην παραποτάμια περιοχή της Αριδαίας. Η πρώτη εγκατάσταση των ρομά στην περιοχή έγινε το 2000.Αρχικά εγκαταστάθηκαν στην περιοχή του πρώην Δήμου Εξαπλατάνου. Περίπου πριν από πέντε χρόνια μετοίκισαν στην Αριδαία. Από την πρώτη μέρα που εγκαταστάθηκαν στην Αριδαία η Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου Αλμωπίας ήρθε σε επαφή μαζί τους .Πραγματοποίησε επισκέψεις στα καταλύματα τους, με σκοπό την ένταξη τους τόσο στο κοινωνικό όσο και στο σχολικό περιβάλλον. Όπως είναι αναμενόμενο με όλες τις μειονότητες έτσι και οι ρομά προκάλεσαν αντιδράσεις στη μικρή κοινωνία του Δήμου Αλμωπίας ιδίως ως προς την ένταξη τους στην σχολική κοινότητα. Χρήσιμη ήταν η βοήθεια του τότε Δ/ντη του 1ου Δημοτικού Σχολείου Αριδαίας , το οποίο είναι κατεξοχήν ένα σχολείο πολυπολιτισμικό(μετανάστες, πρόσφυγες).Στην αρχή της φοίτησης των ρομά υπήρξαν αντιδράσεις από το σύλλογο γονέων του 1ου Δημοτικού. Οι γονείς απευθύνθηκαν στην Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου ,η οποία τους ενημέρωσε ότι είχε φροντίσει για τον εμβολιασμό τους από την ημέρα που εγκαταστάθηκαν στο Δήμο Αλμωπίας, για να κοπάσουν οι αντιδράσεις .Έπρεπε ωστόσο να βρεθεί μια λύση όσον αφορά την φοίτηση τους. Πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές συναντήσεις μέσα από τις οποίες οι γονείς ενημερώθηκαν ότι πρέπει οι ρομά να φοιτήσουν κανονικά στο σχολείο βάσει νομοθεσίας. Ωστόσο, οι προκαταλήψεις και ο ρατσισμός που αντιμετωπίζει η συγκεκριμένη ομάδα, κατέστησαν δύσκολη την προσπάθεια μετάπεισης των γονέων σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα. Πλέον έχουν ενσωματωθεί ολοκληρωτικά τόσο στην κοινωνία όσο και στην σχολική κοινότητα.

Η πολιτική και νομική εξέλιξη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Ανδρεάδου Ανατολή, Νομικός
Ανδρεάδου Αναστασία, Εκπαιδευτικός

Τα τελευταία χρόνια, η ελληνική κοινωνία έχει έρθει αντιμέτωπη με την εισροή χιλιάδων προσφύγων, αλλάζοντας αμετάκλητα τον κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό, πολιτισμικό,

θρησκευτικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα της χώρας μας. Ο τομέας της εκπαίδευσης φαίνεται να επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό, καθιστώντας τον έτσι έναν φορτισμένο και ευαίσθητο τομέα της δημόσιας πολιτικής. Η ελληνική κοινωνία έγινε βαθμιαία πολυπολιτισμική -το ίδιο και το ελληνικό σχολείο, κάνοντάς το μια μεγάλη πρόκληση τόσο για το εκπαιδευτικό σύστημα όσο και την ίδια την ελληνική κοινωνία (Τσιρώνης, 2003). Οι μετανάστες και γενικά οι αλλοεθνείς αποτελούν το 10% του πληθυσμού της Ελλάδας, αλλάζοντας τη δημογραφική σύνθεση της χώρας. Έτσι, το γεγονός ότι σχεδόν το 11% του μαθητικού πληθυσμού στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση προέρχεται από περισσότερες από 50 διαφορετικές χώρες, ανάγκασε τις ελληνικές κυβερνήσεις να λάβουν συγκεκριμένα εκπαιδευτικά μέτρα για την ώθηση της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Το λεγόμενο «ένα σχολείο για όλους» περιορίζεται στη συνύπαρξη των μαθητών στο γενικό σχολείο. Παρόλο που το Υπουργείο Παιδείας έκανε μεταρρυθμίσεις για την ομαλή ενσωμάτωση των αλλοδαπών μαθητών στο σχολείο, παραμένει εξαιρετικά αμφίβολο αν στην Ελλάδα υλοποιούνται οι αρχές της ουσιαστικής ένταξης των μαθητών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο γενικό σχολείο. Η συγκεκριμένη εργασία θα ανατρέξει στις πιο σημαντικές εκπαιδευτικές πολιτικές που θεσπίστηκαν για την Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στη χώρα μας (Σούλης, 2008).

Η συμβολή της ομαδικής διδασκαλίας στην ενδυνάμωση πολιτισμικά διαφερόντων μαθητών

Ανδρεάδου Γαβριέλα, Νηπιαγωγός
Χαρούμενου Ζωή, Νηπιαγωγός ειδικής αγωγής
Χαρούμενου Νικολέτα, Νηπιαγωγός

Η ομαδική διδασκαλία αποτελεί σημαντική διδακτική πρόταση, που ιδιαίτερα στα τέλη του 20ού αιώνα εξελίχθηκε σε μορφοποιημένο κίνημα, με σαφείς θεωρητικές θέσεις και συγκεκριμένες διδακτικές πρακτικές.

Η παρούσα εργασία θα εξετάσει βιβλιογραφικά την ομαδική διδασκαλία, εξαίροντας τις συμβολές της συνεργατικής μάθησης σε πολυπολιτισμικές τάξεις, γενικότερα, και τα οφέλη της στην ενδυνάμωση των πολιτισμικά διαφερόντων μαθητών, ειδικότερα. Αρχικά, αποσαφηνίζεται ο όρος ομαδική διδασκαλία δίνοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης σύγχρονης κοινωνικής μορφής διδασκαλίας. Προσδιορίζονται οι προϋποθέσεις και οι αρχές που τη διέπουν για την εφαρμογή της στο σχολικό περιβάλλον. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στα οφέλη της ομαδικής διδασκαλίας όχι μόνο σε ακαδημαϊκό επίπεδο αλλά και στη νοητική-γλωσσική ανάπτυξη, στην κοινωνική μάθηση και την προσωπικότητα-συμπεριφορά του πολιτισμικά διαφέροντα μαθητή. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται και στη σύνδεση ανάμεσα στα οφέλη της συνεργατικής μάθησης σε πολυπολιτισμικές τάξεις και την προοπτική της ενδυνάμωσης για τους πολιτισμικά

διαφέροντες μαθητές και όχι μόνο. Μια διδασκαλία με σεβασμό στην ετερότητα χρησιμοποιεί τις συνεργατικές μεθόδους για να αναδείξει και να ενδυναμώσει τις ταυτότητες των μαθητών της. Τέλος, ερευνητικά δεδομένα αναδεικνύουν τη συμβολή της ομαδικής διδασκαλίας σε πολυπολιτισμικές τάξεις ως παράγοντα βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου.

Εικονικός κοσμοπολιτισμός: Η δημιουργία και η διάδοση του διαπολιτισμικού κεφαλαίου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Γιάκη Σπυριδούλα, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πατρών

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης συμβάλλουν στην εικονική οικοδόμηση μιας παγκόσμιας κοινότητας και στην ανάπτυξη της παγκόσμιας πολιτειότητας. Η έρευνα αυτή εντοπίζει τον εικονικό κοσμοπολιτισμό στην εποχή της παγκοσμιοποίησης με την αυξανόμενη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, χαρακτηρίζοντάς το διαπολιτισμικό κεφάλαιο ως μέσο για την διακοινοτική και διακρατική οικοδόμηση κοινοτήτων.

Αντλώντας από την θεωρία του Pierre Bourdieu για το πολιτισμικό κεφάλαιο, η έννοια του διαπολιτισμικού κεφαλαίου συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την διαβίωση σε μια παγκόσμια κοινωνία. Επίσης, περιλαμβάνει τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και συμπεριφορές που ο πολίτης χρειάζεται να έχει, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθεί σε ένα σύγχρονο πολυπολιτισμικό πλαίσιο.

Στην κατεύθυνση αυτή, η έννοια του διαπολιτισμικού κεφαλαίου μπορεί να βοηθήσει τα άτομα, που έρχονται σε επαφή με διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα, να αναπτύξουν μια πρακτική διαπολιτισμική επίγνωση για τον παγκόσμιο διασυνδεδεμένο κόσμο που κατοικούν, και με αυτόν τον τρόπο να ανοίξουν τον δρόμο για σημαντικά (δια)προσωπικά και κοινωνικά οφέλη. Το διαπολιτισμικό κεφάλαιο μπορεί να λειτουργήσει ως δείκτης της κοινωνιοπολιτισμικής διαφοράς, δίνοντας έμφαση στην σφαίρα των σχέσεων και των επαφών που δημιουργούνται ανάμεσα σε διαφορετικές κουλτούρες, στις οποίες διατηρούνται και μεταφέρονται οι «πολιτισμικές ιδιαιτερότητες» της κάθε πλευράς.

Όλο και περισσότερο, τα άτομα ως μέλη μιας παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας, επικοινωνούν διαπολιτισμικά και με τη μεσολάβηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, αναδιαμορφώνουν τις εθνοπολιτισμικές ταυτότητες τους. Σκοπός της εργασίας αυτής, μέσω της ανασκόπησης της τρέχουσας βιβλιογραφίας, είναι να εξετάσει την δημιουργία του διαπολιτισμικού κεφαλαίου στα μέσα κοινωνικά δικτύωσης και την συμβολή του στην ανάπτυξη του εικονικού κοσμοπολιτισμού. Το δοκίμιο ολοκληρώνεται με παραδοχές για τις ιδιότητες των εικονικών κοσμοπολιτικών κοινοτήτων και συστάσεις για το πώς μπορεί το διαπολιτισμικό κεφάλαιο να διευκολύνει την διαπολιτισμική επικοινωνία και να ενισχύσει την οικοδόμηση δημοκρατικών κοινοτήτων όπου συνυπάρχουν αρμονικά οι διαφορετικές κουλτούρες.

Γεωπολιτικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη μετάβαση των μαθητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η περίπτωση του νομού Ευβοίας την περίοδο 2013-2016

Κακαρά Αλεξάνδρα, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Κιμουλάκης Νικόλαος, Ε.ΔΙ.Π. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Η έρευνα αυτή αφορά την απογραφική μελέτη και καταγραφή της κινητικότητας των μαθητών/τριών στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση του Ν. Ευβοίας. Ήταν αποτέλεσμα στατιστικής έρευνας δευτερογενούς επεξεργασίας και περιλαμβάνει την αποτύπωση των σχολείων που λειτουργούν στο νομό Ευβοίας, τη διαφοροποίησή τους ως προς την πρωτεύουσα του νομού, το σύνολο του μαθητικού πληθυσμού στη μετάβασή του από την υποχρεωτική εκπαίδευση στη μετα-υποχρεωτική, που είναι το Λύκειο. Παράγοντες που λήφθηκαν υπόψη είναι το σύνολο των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων που εφαρμόστηκαν την τριετία 2013-2016, η γεωγραφική θέση των σχολείων του νομού ως προς την κινητικότητα των μαθητών/τριών προς το Λύκειο που λειτουργεί σε κάθε δήμο (Ημερήσιο και Εσπερινό Γενικό Λύκειο, Ημερήσιο και Εσπερινό Επαγγελματικό Λύκειο), η επιτυχία του πληθυσμού αυτού στις Πανελλαδικές Εξετάσεις καθώς και την εισαγωγή τους στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού Τομέα συγκριτικά με το ποσοστό επιτυχίας των μαθητών/τριών της χώρας. Επίσης διερευνήθηκαν οι οικονομικοί και πολιτικοί παράγοντες που επηρέασαν τη μετάβαση αυτή των μαθητών/τριών και στους οκτώ δήμους του νομού.

Πιο αναλυτικά καταγράφηκε η γεωγραφική κατανομή των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του νομού και η αποτύπωση του συνολικού μαθητικού πληθυσμού που φοίτησαν σε αυτά την εν λόγω χρονική περίοδο, καθώς και η μετάβαση του πληθυσμού αυτού από την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης προς την εισαγωγή του στη μετα-υποχρεωτική εκπαίδευση, για κάθε δήμο του νομού ξεχωριστά. Σημαντικό τμήμα της μελέτης αποτελεί η αποτύπωση των ομάδων προσανατολισμού και των τομέων που λειτουργούν στα Γενικά και Επαγγελματικά Λύκεια αντίστοιχα. Ακόμα δίνονται τα στοιχεία της επιτυχίας των μαθητών/τριών σχετικά με τη μετάβασή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση για κάθε δήμο του νομού ανάλογα: με το είδος Λυκείου από το οποίο οι μαθητές/τριες αποφοίτησαν και με το είδος των σχολών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στις οποίες είχαν δυνατότητα να εισαχθούν. Επιπροσθέτως αναλύονται και συγκρίνονται τα δεδομένα του νομού με τα αντίστοιχα που αφορούν στο μαθητικό πληθυσμό της χώρας.

Οι στερεοτυπικές αντιλήψεις για τα δυο φύλα στην εκπαίδευση και την εργασία στη Μετανεωτερική Ελλάδα. Επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών, μέσα από πολιτικές ενίσχυσης της ισότητας

Δράγιος Χρήστος, Μεταπτυχιακός φοιτητής

Οι διαφοροποιήσεις που υπάρχουν στην αγορά εργασίας ανάμεσα στα δύο φύλα εντάσσονται, κυρίως, στο καθεστώς των κοινωνικών διακρίσεων που χαρακτηρίζει την ελληνική κοινωνία. Παρατηρείται, ότι, ακόμη και σήμερα στον ελληνικό χώρο επαγγέλματα αυξημένου κοινωνικού κύρους, στις περισσότερες περιπτώσεις, καταλαμβάνονται από άνδρες, παραγκωνίζοντας πολλές φορές αξιόλογες γυναικείες υποψηφιότητες. Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιευμένες έρευνες απέχουμε πολύ, ως χώρα, από αντίστοιχα ευρωπαϊκά και μη κράτη, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της Γεν. Γραμματείας Ισότητας για βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης. Διαφαίνεται, λοιπόν, η συγκέντρωση γυναικών σε ορισμένους κλάδους απασχόλησης, καταλαμβάνοντας, συνήθως, χαμηλές θέσεις στην επαγγελματική ιεραρχία.

Θεωρούμε πως η διάκριση των επαγγελμάτων στην αγορά εργασίας σε γυναικεία και ανδρικά όπως και ο παραγκωνισμός των πρώτων από θέσεις αυξημένου κοινωνικού κύρους, αντανακλά τις στερεοτυπικές αντιλήψεις για το φύλο οι οποίες αναπαράγονται, ήδη, στο χώρο του σχολείου.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότητα των φύλων συνιστά προϋπόθεση για την πλήρη άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στόχος της παρούσας εργασίας, είναι να διερευνηθεί η έμφυλη διάσταση που υπάρχει στα επαγγέλματα αυτά, με βάση τη διαμόρφωση των ρόλων των φύλων, όπως αυτοί διαχέονται μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο συντηρεί, στην εποχή της Μετανεωτερικότητας, παλιές δομές και στάσεις.

Εξαιτίας της ευρύτητας του θέματος η εργασία μας θα επικεντρωθεί, μεθοδολογικά, στη σύγχρονη βιβλιογραφική έρευνα και στατιστικές που αντανακλούν τις στερεοτυπικές αντιλήψεις για τα δυο φύλα στην εκπαίδευση και στην εργασία καθώς και στην προσπάθεια εξισορρόπησης των ανισοτήτων μέσα από την εφαρμογή ανάλογων, δυστυχώς αποσπασματικών, πρακτικών στα σχολεία. Προηγουμένως γίνεται μια απόπειρα ώστε να φωτιστούν οι έννοιες του φύλου, των κοινωνικών ρόλων, των ταυτοτήτων φύλου που δημιουργούν τις προαναφερθείσες ανισότητες μέχρι σήμερα.

Προσεγγίζεται, επίσης, η συμβολή της θεσμοθετημένης επιμόρφωσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών, μέσα από πολιτικές περαιτέρω ενίσχυσης της ισότητας, για την εξισορρόπηση των παραπάνω ανισοτήτων, ώστε οι εκπαιδευτικοί να συμβάλλουν , ουσιαστικά, στην επίτευξη μιας κοινωνίας χωρίς διακρίσεις και ανισότητες.

Διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών των εκπαιδευτών ενηλίκων που διοργανώνουν σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης και ανάπτυξης κοινωνικών ικανοτήτων και οι βιωματικές εκπαιδευτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούν

Χρυσοχόου Ήρα, Εκπαιδεύτρια

Ο τομέας της προσωπικής ανάπτυξης και της ανάπτυξης κοινωνικών ικανοτήτων καθώς και το πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς. Σκοπός, της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εκπαιδευτών ενηλίκων που διοργανώνουν σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης και ανάπτυξης κοινωνικών ικανοτήτων αλλά και τις βιωματικές μεθόδους που εφαρμόζουν οι συγκεκριμένοι εκπαιδευτές ενηλίκων κατά την εκπαιδευτική διαδικασία. Επίσης, διερευνώνται τα χαρακτηριστικά και τα τυπικά προσόντα του αποτελεσματικού εκπαιδευτή ενηλίκων που διοργανώνει σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης και ανάπτυξης κοινωνικών ικανοτήτων, σύμφωνα με τις απόψεις των ίδιων των εκπαιδευτών. Προς αυτή την κατεύθυνση, επιλέχθηκε η ποιοτική προσέγγιση ώστε να υπάρξει λεπτομερής κατανόηση του υπό διερεύνηση θέματος. Το μεθοδολογικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή των δεδομένων είναι η ημιδομημένη συνέντευξη, ώστε να συλλεχθούν περισσότερες και αναλυτικότερες πληροφορίες από τους συμμετέχοντες. Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας έδειξαν ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτές ενηλίκων που συμμετείχαν,είναι πιστοποιημένοι από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ως εκπαιδευτές ενηλίκων άλλα έχουν πραγματοποιήσει διαφορετικές σπουδές ο καθένας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η θεματολογία των σεμιναρίων προσωπικής ανάπτυξης και ανάπτυξης κοινωνικών ικανοτήτων που πραγματοποιούν οι εκπαιδευτές που συμμετείχαν στην έρευνα, είναι μεγάλη. Επιπροσθέτως, όλοι οι εκπαιδευτές χρησιμοποιούν βιωματικές τεχνικές κατά την εκπαιδευτική διαδικασία και αρκετοί από αυτούς χρησιμοποιούν και εκπαιδευτικά παιχνίδια. Αναφορικά με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες, οι εκπαιδευτές που συμμετείχαν στην έρευνα μας, επιθυμούν να επιμορφώνονται σε διάφορα θέματα που άπτονται του γνωστικού αντικειμένου τους αλλά και στις αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων προκειμένου να βελτιώσουν τις γνώσεις και τις τεχνικές τους. Η συμβολή της παρούσας έρευνας στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων είναι μεγάλη καθώς δεν υπάρχει άλλη έρευνα με τη συγκεκριμένη θεματολογία που να έχει διεξαχθεί στον Ελλαδικό χώρο.

Η παιδεία στο Βυζάντιο κατά την περίοδο της Εικονομαχίας

Δημοπούλου Ελισάβετ, Εκπαιδευτικός

Το μεγάλο γεγονός της εσωτερικής ζωής του Βυζαντίου κατά τη βασιλεία των πρώτων αυτοκρατόρων της συριακής δυναστείας (Ισαύρων) υπήρξε η εικονομαχική κρίση.

Για το θέμα της παιδείας που εξετάζουμε στην παρούσα μελέτη, η περίοδος της Εικονομαχίας θεωρείται η πιο φτωχή εποχή σε ολόκληρη την ιστορία του Βυζαντίου αν κρίνει κανείς από τις πηγές που σώθηκαν ως τις μέρες μας.

Το γεγονός ότι δεν έχουμε κοσμικά χειρόγραφα και έχουμε έναν εξαιρετικό μικρό αριθμό θρησκευτικών χειρογράφων δείχνει ότι έγινε μια καταστροφή στο σύνολο των εργαστηρίων αντιγραφής.

Θα αναφερθούμε στα φιλολογικά είδη που άνθησαν την περίοδο της Εικονομαχίας και είναι οι βιογραφίες ευσεβών ανθρώπων της εποχής, ιδιαίτερα εκείνων που δοξάστηκαν στον αγώνα κατά της Εικονομαχίας. Οι Βίοι που διασώθηκαν παρουσιάζουν δυσκολίες στην ερμηνεία τους γιατί αντιγράφουν ο ένας τον άλλο και είναι μεροληπτικοί όχι μόνο εις βάρος των εικονοκλαστών, αλλά απέναντι σε καθετί κοσμικό. Ωστόσο μέσα στη σιωπή των άλλων πηγών, η «φιλολογία» αυτή είναι σημαντική γιατί δίνονται πληροφορίες για τη στοιχειώδη εκπαίδευση αλλά και για την «μέση» εκπαίδευση, τη γενική μόρφωση που λέγεται εγκύκλιος παιδεία. Δείχνουν επίσης ότι δεν υπήρχε κάποια αξιόλογη αλλαγή στη δομή και στο πρόγραμμα σε όλη την περίοδο που μας απασχολεί. Επίσης όπως θα δούμε υπήρξε συνέχεια και στην «ανώτερη» εκπαίδευση, στο «πανεπιστήμιο», καθώς και στις ιδιωτικές σπουδές, τουλάχιστον ως τα μέσα περίπου ή το δεύτερο μισό του 7ου αιώνα.

Στους Βίους της Εικονομαχίας δεν γίνεται λόγος, όπως θα δούμε, για το αυτοκρατορικό Πανεπιστήμιο, αλλά ούτε για την Πατριαρχική Σχολή. Τέλος θα γίνει αναφορά στον μυθικό χαρακτήρα της παράδοσης που αποδίδει στον Λέοντα Γ΄ Ίσαυρο (715-741) , την καταστροφή του ιδρύματος της ανώτερης εκπαίδευσης στην Κωνσταντινούπολη, που είχε το όνομα «διδασκαλείον» ή «οικουμενικόν» διδασκαλείον, καθώς και την εξόντωση των καθηγητών του.

Η συνεργατική καινοτομία ενός γενικού και ενός ειδικού σχολείου. Μελέτη περίπτωσης

Βαΐτση Μαρία, Εκπαιδευτικός, ΜΔΕ

Στόχος της παρούσας ερευνητικής εργασίας, που αποτελεί μία μελέτη περίπτωσης, ήταν να διερευνηθούν οι απόψεις των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών στα πλαίσια μιας συνεργατικής καινοτομίας ανάμεσα στο Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου Αττικής «Η Ελληνική Παιδεία» και στο Ειδικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα «Στουπάθειο». Στο θεωρητικό μέρος αναπτύχθηκαν αρχικά οι έννοιες της καινοτομίας και της συνεργασίας στην εκπαιδευτική μονάδα και αναδείχθηκαν όλες οι παράμετροι που τις διέπουν. Στη συνέχεια, καθώς πρόκειται για μια δράση που είχε αθλητικό υπόβαθρο, παρουσιάστηκαν πτυχές της έννοιας του αθλητισμού, ενώ παράλληλα έγινε αναφορά, αποσαφήνιση και ανάλυση εννοιών της Ειδικής Αγωγής. Το θεωρητικό πλαίσιο ολοκληρώθηκε με την επεξήγηση της σημαντικότητας ένταξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, όπως αυτής των ατόμων με

αναπηρία, σε χώρους του κοινωνικού γίγνεσθαι .Στο ερευνητικό μέρος παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ποιοτικής έρευνας που διεξήχθη, με ερευνητικό εργαλείο τη χρήση ημιδομημένης συνέντευξης και με ερευνητικό δείγμα τους διευθυντές και τους εμπλεκόμενους στη δράση εκπαιδευτικούς των δύο σχολικών μονάδων. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν πως η καινοτομία κρίθηκε ως επιτυχημένη λόγω του πολύ καλού κλίματος συνεργασίας που επέδειξαν όλοι οι εμπλεκόμενοι, είχε πολλαπλά οφέλη για τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς και για τους λόγους αυτούς συνεχίζεται σε συστηματική πια βάση. Στο τέλος της εργασίας γίνεται λόγος για τους μεθοδολογικούς περιορισμούς της έρευνας και τους προβληματισμούς της ερευνήτριας, ενώ διατυπώνονται ορισμένες προτάσεις για εκτενέστερη έρευνα, με αφετηρία τη δράση αυτή. Η βιβλιογραφική απουσία δια ζώσης συνεργατικών καινοτομιών ειδικών και τυπικών σχολείων καθιστά την παρούσα εργασία πρωτότυπη και πρωτοπόρα, και έχει ως στόχο να συνδράμει κατά το δυνατόν στη σταδιακή εξάλειψη προκαταλήψεων εναντίον μιας ευάλωτης κοινωνικής ομάδας, των ατόμων με αναπηρία, όχι μόνο στο χώρο της εκπαίδευσης αλλά και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Αναγκαιότητα της ένταξης και χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στην προσχολική τάξη

Νούσια Αλεξάνδρα, Υποψήφια διδάκτωρ

Η συνεχώς εξελισσόμενη τεχνολογικά κοινωνία μας, σε συνάρτηση με τη χρήση και ύπαρξη τεχνολογικών μέσων σχεδόν σε κάθε σπίτι, έχουν γεννήσει την ανάγκη για ένταξη και χρήση νέων τεχνολογικών μέσων ακόμη και στο χώρο της προσχολικής εκπαίδευσης.

Τα παιδιά μαθαίνουν αλληλεπιδρώντας με το περιβάλλον τους. Οι εμπειρίες τους από το σπίτι, την κοινότητα και την προσχολική τάξη, αναπτύσσουν και διαμορφώνουν τις γνώσεις τους σχετικά με τις λειτουργίες και τους σκοπούς της γραπτής γλώσσας καθώς και των υπολοίπων γνωστικών αντικειμένων. Ο τρόπος μάθησης των παιδιών επηρεάζεται από την αυξανόμενη σημασία της τεχνολογίας στην καθημερινότητα όλων μας. Συχνά τα παιδιά προσχολικής ηλικίας βλέπουν τους δασκάλους ή μέλη της οικογένειας τους που χρησιμοποιούν ποικίλα ηλεκτρονικά μέσα για διάφορους προσωπικούς σκοπούς. Η παρατήρηση αυτή, καθώς και η επίδραση των ψηφιακών μέσων στις πρακτικές αλφαβητισμού, φαίνεται να διαμορφώνουν τις αντιλήψεις, τα είδη και τον τρόπο μάθησης, που χρησιμοποιούν τα μικρά παιδιά για να διαβάζουν, να γράφουν και να επικοινωνούν.

Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη τη σπουδαιότητα των νέων μορφών μάθησης ώστε τα παιδιά να γίνουν πλήρως γραμματισμένα στη σύγχρονη κοινωνία μας και τον πιθανό αντίκτυπο της τεχνολογίας στις αναδυόμενες αντιλήψεις των παιδιών σχετικά με την παιδεία, η διερεύνηση ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στην εκμάθηση αλφαβητισμού στην προσχολική ηλικία κρίνεται πολύτιμη. Το γεγονός αυτό σε συνάρτηση με το συνεχώς

αυξανόμενο ενδιαφέρον και την εμβάθυνση των μικρών παιδιών στην χρήση διαφόρων τεχνολογικών μέσων, κάνει επιτακτική την ανάγκη για ένταξη και εκπαιδευτική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην προσχολική εκπαίδευση. Μιας και τα αποτελέσματα ποικίλων μελετών δείχνουν ότι οι νέες τεχνολογίες, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εκπαιδευτικό εργαλείο για να υποστηρίξουν τη διδασκαλία της αναδυόμενης παιδείας σε μια τάξη της πρώιμης παιδικής ηλικίας.

Η επιχειρηματική καινοτομία στην οικονομία της γνώσης

Παππά Ευαγγελία, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Στο σύγχρονο οικονομικό γίγνεσθαι αποτελούν κατευθυντήριους στόχους για κάθε επιχειρηματική οντότητα όχι μόνο η επίτευξη της βιωσιμότητας και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, αλλά κυρίως οι παράγοντες που οδηγούν σε αυτούς. Έτσι, εξασθενίζει σταδιακά η βαρύτητα που διαδραματίζουν οι παραδοσιακοί συντελεστές (εργασία, γη και υλικό κεφάλαιο) και βασικός πυλώνας της επιχειρηματικής στρατηγικής αναδεικνύεται η δημιουργία, αφομοίωση και διάχυση της γνώσης.

Η επιχείρηση είναι από τη μια μεριά αναγνωρίζει, μεταφέρει και αξιοποιεί γνώση που παράγεται αλλού και από την άλλη μεριά ανανεώνει, προσαρμόζει και εμπλουτίζει το απόθεμα της υπάρχουσας γνώσης, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στη δημιουργία προϋποθέσεων καινοτομίας. Η καινοτομία, επομένως, καθίσταται πολύτιμος πόρος της επιχείρησης και πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος αυξημένης σημαντικότητας σε περιόδους οικονομικής κρίσης.

Δεν είναι υπερβολή να υποστηριχτεί πως η μετατόπιση του ενδιαφέροντος από το κεφάλαιο έντασης εργασίας στο κεφάλαιο έντασης γνώσης/καινοτομίας σηματοδοτεί το πέρασμα από τη 'βιομηχανική κοινωνία' στην 'κοινωνία της γνώσης'. Οι επιχειρήσεις, βασικοί συν-δημιουργοί της νέας αυτής πραγματικότητας, μετατρέπονται σε «διυλιστήρια γνώσης», δημιουργούν «εφεδρείες ευφυΐας» και στο δυναμικό τους δραστηριοποιούνται «εργατικά μυαλά» αντί για «εργατικά χέρια».

Στόχος της εργασίας είναι η αποτύπωση και συγκριτική καταγραφή της θέσης των ελληνικών επιχειρήσεων στους δείκτες καινοτομικών επιδόσεων σε σχέση με εκείνη άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Ειδικότερα, αξιοποιώντας πηγές δευτερογενών δεδομένων, αναλύονται κρίσιμες διαστάσεις της καινοτομίας όπως, ανθρώπινοι πόροι, χρηματοοικονομική υποστήριξη, επενδύσεις, συμπράξεις επιχειρηματικότητας και ενδιάμεσες ροές.

Τα συμπεράσματα της εργασίας συμβάλλουν στη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής για την ανάδειξη των ισχυρών σημείων της επιχειρηματικής καινοτομίας στον ελληνικό χώρο και την επισήμανση βασικών παραγόντων που χρήζουν βελτίωσης.

Διευθυντές και δάσκαλοι: Επαγγελματική μάθηση, ηγετικά χαρακτηριστικά και κοινότητες πρακτικής

Χατζοπούλου Βασιλική, Δασκάλα, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια βιβλιογραφική επισκόπηση και εστιάζει στα χαρακτηριστικά του τεχνολογικού ηγέτη και στον τρόπο με τον οποίο αυτά συνδέονται με την παιδαγωγική και μετασχηματιστική ηγεσία, αναδεικνύοντας τη σπουδαιότητα της χρήσης και εφαρμογής της τεχνολογίας στο σχολικό περιβάλλον και επισημαίνοντας την ανάγκη απόκτησης τεχνογνωσίας των τεχνολογικών ηγετών στο πλαίσιο της επαγγελματικής μάθησης. Επιπρόσθετα παρουσιάζει τις κοινότητες πρακτικής μέσα από τις οποίες οι εκπαιδευτικοί κατασκευάζουν και διαμοιράζουν τη νέα γνώση, συνεργάζονται και επικοινωνούν. Η εργασία αυτή έχει ως βασικό στόχο να αναδειχθεί η σπουδαιότητα του ρόλου του τεχνολογικού ηγέτη στη σχολική βελτίωση και αποτελεσματικότητα σε όλα τα επίπεδα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Μπορεί να συμβάλει στην ανάδειξη της χρήσης και εφαρμογής της τεχνολογίας της πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) στο σχολικό πλαίσιο, της αναγκαιότητας για επαγγελματική κατάρτιση στο πεδίο της τεχνολογίας καθώς και του κρίσιμου ρόλου που καλείται να διαδραματίσει ο σχολικός ηγέτης στη διαδικασία αυτή με απώτερο στόχο την εναρμόνιση του σχολικού συγκείμενου με τις σύγχρονες τεχνολογικές απαιτήσεις του 21ου αιώνα.

Συμπερασματικά, η ανάπτυξη της επαγγελματικής μάθησης και των κοινοτήτων πρακτικής μπορεί να αναβαθμίσει την παρεχόμενη εκπαίδευση καθώς συμβάλλει στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και βελτιώνει τα μαθησιακά αποτελέσματα, ενώ καθοριστική σημασία παίζει ο ρόλος της τεχνολογικής ηγεσίας που προϋποθέτει βαθιά γνώση των εκπαιδευτικών διαδικασιών, άριστο σχεδιασμό, εποπτεία των ανθρώπινων πόρων και οικονομική διαχείριση. Οι τεχνολογικοί ηγέτες κρίνεται αναγκαίο να υποστηριχτούν και σε τυπικό επίπεδο προκειμένου να αναπτυχθούν επαγγελματικά ώστε να συμβάλουν αποτελεσματικά στην μαθησιακή επιτυχία. Επιπλέον τα δίκτυα συμβάλλουν στην ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων του σχολείου με την κοινότητα, δημιουργώντας τις κοινότητες πρακτικής που στόχο έχουν την επαγγελματική ανάπτυξη και κατά συνέπεια τη σχολική βελτίωση. Στο ελληνικό πλαίσιο διαπιστώνεται ότι οι εκπαιδευτικοί για να καλύψουν το κενό στην επίσημη υποστήριξη της επαγγελματικής τους ανάπτυξης, οδηγούνται στη δημιουργία ηλεκτρονικών δικτύων επαγγελματικής μάθησης.

Η οικουμενικότητα και η διαχρονικότητα του προσφυγικού ζητήματος – Διδακτικό σενάριο για το γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας στο πλαίσιο της ενότητας: «Η Μικρασιατική εκστρατεία και η καταστροφή»

Κοκκινέλη Κυριακή, Εκπαιδευτικός

Στην παρούσα εργασία αναλύεται διεξοδικά ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός σεναρίου διδασκαλίας για το γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας της Έκτης τάξης Δημοτικού Σχολείου. Το σενάριο αναφέρεται στην πέμπτη ενότητα του σχολικού εγχειριδίου με τίτλο «Η Μικρασιατική εκστρατεία και η καταστροφή» και είναι διαμορφωμένο σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών και το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το δημοτικό σχολείο. Το διδακτικό σενάριο διαρθρώνεται ως εξής: αρχικά, αναλύεται το θεωρητικό πλαίσιο εργασίας και στη συνέχεια περιγράφεται η οργάνωση της διδασκαλίας. Μέσα από την επεξεργασία της παρούσας ενότητας, η οποία συνιστά ορόσημο στην ιστορία του Μικρασιατικού Ελληνισμού, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να περιηγηθούν στον χωροχρόνο της περιόδου 1919-1922 και να κατανοήσουν τη σημασία της για την οικονομική, πολιτική, εθνολογική και γεωγραφική εξέλιξη του Ελληνικού κράτους. Παράλληλα, ο προβληματισμός που αναδύεται από την ενότητα σχετικά με το προσφυγικό ζητήμα και η κριτική προσέγγισή του συμβάλλει αφενός στη σύνδεση παρόντος – παρελθόντος κι αφετέρου στη συνειδητοποίηση της διαχρονικότητας και της οικουμενικότητας του προσφυγικού ζητήματος. Η διδακτική προσέγγιση του σεναρίου αξιοποιεί τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας και στοχεύει στην οικοδόμηση της ιστορικής γνώσης μέσα από τη διερεύνηση, την κριτική προσέγγιση και τον αναστοχασμό σπουδαίων ιστορικών γεγονότων για τον ελληνισμό. Η ένταξη των γεγονότων στο χωροχρονικό τους πλαίσιο και η πολυπρισματική προσέγγισή τους διευκολύνουν την πολλαπλή και εναλλακτική αναπαράσταση των πληροφοριών. Τέλος, η πολυτροπική παρουσίαση των γεγονότων από τους μαθητές και τον εκπαιδευτικό συμβάλλει στη δημιουργία ενός ελκυστικού περιβάλλοντος διδασκαλίας και μάθησης που ευνοεί και προωθεί την ανακάλυψη και τη δόμηση της γνώσης.

Σενάριο διδασκαλίας για μαθητές νηπιαγωγείου με τη χρήση του λογισμικού «Μαθαίνω να κυκλοφορώ με ασφάλεια»

Κοκκινέλη Κυριακή, Εκπαιδευτικός
Κούτλα Βασιλική, Εκπαιδευτικός

Στην παρούσα εργασία αναλύεται διεξοδικά ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός σεναρίου διδασκαλίας για μαθητές νηπιαγωγείου σχετικά με την Κυκλοφοριακή Αγωγή και με τίτλο: «Τον δρόμο κοιτώ και με ασφάλεια περνώ!». Η καινοτομία αυτού του διδακτικού σεναρίου έγκειται στο γεγονός ότι αξιοποιεί το λογισμικό «Μαθαίνω να κυκλοφορώ με ασφάλεια», το οποίο είναι εγκεκριμένο από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (νυν Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής). Η παιδαγωγική προσέγγιση που ακολουθείται κατά την οργάνωση και τη διεξαγωγή της διδασκαλίας στηρίζεται στο εποικοδομητικό μοντέλο. Στο παρόν σενάριο η γνώση προσεγγίζεται διαθεματικά και βιωματικά και ενισχύεται η φαντασία και η δημιουργικότητα των μαθητών. Το διδακτικό σενάριο διαρθρώνεται ως

εξής: αρχικά, αναλύεται η συμβατότητά του με το ισχύον Δ.Ε.Π.Π.Σ. και το Α.Π.Σ. για το νηπιαγωγείο και περιγράφονται η διάρκεια και ο χώρος υλοποίησης, η απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή και τα γνωστικά προαπαιτούμενα. Επιπλέον, προσδιορίζεται ο γενικός σκοπός, οι επιμέρους διδακτικοί στόχοι, η μεθοδολογική θεωρητική και διδακτική προσέγγιση και αναλύονται οι δραστηριότητες που υλοποιούνται με τη συμβολή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας. Οι Τ.Π.Ε. προσεγγίζονται ως ένα σύγχρονο δυναμικό εργαλείο μάθησης και διδασκαλίας, το οποίο συμβάλλει στην αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και στην επίτευξη των διδακτικών στόχων σε όλες σχεδόν τις μαθησιακές περιοχές.

Ο αναστοχασμός στα Προγράμματα Σπουδών Διαδικασίας ως προώθηση της πολιτειότητας μέσα από την εκπαίδευση: Η περίπτωση των νέων Προγραμμάτων Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση

Αντωνίου Φλωρεντία, Διδάκτορας Παιδαγωγικής
Ματιάκη Βασιλική, Υπ. Διδάκτορας Θεολογίας

Την τελευταία δεκαετία του 20ού αιώνα οι ραγδαίες εξελίξεις που επέφερε η κοινωνία της γνώσης δημιούργησαν την ανάγκη προσαρμογής των Προγραμμάτων Σπουδών προκειμένου αυτά να ανταποκρίνονται στη συνθήκη της παγκοσμιοποίησης και της πολυπολιτισμικότητας, προωθώντας τη δημοκρατία και τον πλουραλισμό. Σ' αυτό το πλαίσιο, το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η σύγχρονη κοινωνία και η εκπαίδευση είναι η πρόκληση να παράσχει στους πολίτες την παιδεία που απαιτείται, για να ζήσουν σε αυτή, την ικανότητα να συμμετάσχουν σε δημοκρατικές κοινότητες, να σκέφτονται κριτικά, αλλά και να ενεργούν συνειδητά σε έναν πλουραλιστικό κόσμο.

Ως επακόλουθο, έχει διαμορφωθεί διεθνώς ένα μοντέλο Προγραμμάτων Σπουδών, τα «Προγράμματα διαδικασίας», τα οποία αφενός, δίνουν βαρύτητα στη διαδικασία της μάθησης και στον τρόπο σκέψης του μαθητή και της μαθήτριας (πώς θα μάθει) και όχι στο περιεχόμενο (τι θα μάθει) ή στο αποτέλεσμα (πού θα φτάσει μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία) και αφετέρου, επιτρέπουν στον μαθητή και τη μαθήτρια να γίνει «φορέας μετασχηματισμού» της γνώσης μέσα από διαδικασίες αναστοχασμού, με απώτερο σκοπό την αποτίναξη της παθητικής κουλτούρας και την αποφυγή της αδράνειας της συνήθειας, ώστε να αποκτήσει την ιδιότητα του/της ενεργού πολίτη.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθεί αν και με ποιο τρόπο προωθείται και ενισχύεται ο αναστοχασμός των μαθητών και μαθητριών στα νέα Προγράμματα Σπουδών και τα συνοδευτικά πακέτα (φάκελοι) του μαθήματος των Θρησκευτικών, καθώς και η σχέση των αναστοχαστικών δράσεων που προτείνονται σε αυτά με την καλλιέργεια

της ενεργού πολιτειότητας. Υλικό της έρευνας θα αποτελέσουν τα νέα Προγράμματα Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών και οι συνοδευτικοί τους φάκελοι για την Στ' Τάξη Δημοτικού και για τις τρεις τάξεις (Α', Β', Γ') του Γυμνασίου, ενώ ως ερευνητική μέθοδος θα χρησιμοποιηθεί η Ποιοτική Ανάλυση Περιεχομένου.

"ΟΛΙΣ.ΘΗΣΗ" μια πιθανή δυστοπία όταν η λιτότητα εφαρμόζεται στην εκπαίδευση

Κουτρουμπάς Παύλος, Εκπαιδευτικός Πληροφορικής ΠΕ 20

Πρόκειται για ένα βιωματικό σενάριο που προέκυψε μέσα απο συζητήσεις με μαθητές, σχετικά με την αξία του σχολείου και τις συνέπειες που θα είχε η ψυχρή αντικατάσταση της ανθρώπινης επαφής από την τεχνολογία, για λόγους οικονομίας πόρων, αλλά και εξαιτίας υλιστικών αξιών μιας κοινωνίας. Μπορεί να χρησιμοποιηθει από τη θεατρική ομάδα του σχολείου, στο μάθημα της θεατρολογίας, στο μάθημα της Ερευνητικής Εργασίας, ή σε κάποιο Πρόγραμμα.Παρουσιάζει τις συνέπειες που μπορεί να έχει στο εκπαιδευτικό σύστημα και την κοινωνία η εξοικονόμηση πόρων από την παιδεία, λόγω της οικονομικής κρίσης. Πρόκειται για μία δυστοπία στην οποία οι μαθητές εκπαιδεύονται μέσω διαδικτύου από το σπίτι και όχι απο εκπαιδευτικούς σε σχολεία. Το κράτος απαλλάσσεται από πολλές δαπάνες για την παιδεία. Ωστόσο, το σύστημα αυτό αδιαφορεί τελείως για την ψυχική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Εστιάζει μόνο στην απόκτηση ξερών γνώσεων, γεγονός που το πετυχαίνει απόλυτα. Με τον καιρό, όμως, οι έφηβοι παρουσιάζουν σοβαρές ψυχικές διαταραχές, λόγω της κακής κοινωνικοποίησής τους. Τελικά, οι μαθητές εξεγείρονται εναντίον αυτού του συστήματος που αντιμετωπίζει τον άνθρωπο σα μηχανή και αγνοεί την ψυχή του. Είναι το παρακάτω δωρεάν ebook:
http://www.saitapublications.gr/2015/03/ebook.151.htm

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Τεχνητή νοημοσύνη: η πρόκληση της εποχής μας

Χριστοφοράτου Σουλτάνα-Βαρβάρα, Εκπαιδευτικός-Βιολόγος
Χαραμής Κυριάκος, Εκπαιδευτικός-Μαθηματικός
Νικολιδάκη Ελένη, Εκπαιδευτικός-Φιλόλογος

Ζώντας σε μια εποχή υψηλού ανταγωνισμού και ταχύτατης τεχνολογικής προόδου παρακολουθούμε με προβληματισμό τη «διαμάχη» που έχει πρόσφατα σημειωθεί με αφορμή την τεχνητή νοημοσύνη. Οι μαθητές θα κληθούν στο άμεσο μέλλον να απαντήσουν και να υπηρετήσουν τις νέες μορφές έρευνας, η αφετηρία των οποίων παρατηρείται ήδη στις μέρες μας. Μαθητές από διάφορα τμήματα της Β΄ Λυκείου εκδήλωσαν ενδιαφέρον να γνωρίσουν τις προκλήσεις του ψηφιακού αυτού κόσμου, με τους ενδεχόμενους κινδύνους που επισημαίνονται από ειδικούς. Πρόκειται, επομένως, να συγκροτηθεί μια ομάδα που θα επιχειρήσει να προσεγγίσει πτυχές αυτού του θέματος από κοινωνιολογική, φιλοσοφική και τεχνολογική σκοπιά.

Η σεξουαλική αγωγή ως κοινωνικοπολιτικό δικαίωμα στην Ελλάδα του σήμερα: εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές στο υπερεθνικό και εθνικό επίπεδο

Χασκή Ευφροσύνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, M.Sc. Διεθνούς και Συγκριτικής Παιδαγωγικής
Εξάρχου Σοφία, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, M.Sc. Διεθνούς και Συγκριτικής Παιδαγωγικής

Το δικαίωμα του παιδιού στην ενημέρωση, την υγεία και τον αυτοπροσδιορισμό καθιστά αναγκαία την αναγνώριση της σεξουαλικής αγωγής ως άρρητα συνδεδεμένης με την κοινωνική και εκπαιδευτική πολιτική. Η σεξουαλική αγωγή αντιμετωπίζεται ως θέμα «ταμπού» στην Ελληνική πραγματικότητα που αποκλειστικά αφορά «αποκλίνοντα» άτομα. Ενώ το κυρίαρχο μοντέλο περιορίζεται στη διατήρηση της κοινωνικής νόρμας μέσω της καταπίεσης της ποικιλομορφίας, η σεξουαλική αγωγή αγκαλιάζει την ετερότητα, την ελευθερία και το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση στοχεύοντας στην ολιστική ανάπτυξη του ατόμου. Ο κεντρικός άξονας της σεξουαλικής αγωγής αφορά την κατάκτηση μιας υγιούς αντίληψης ως προς τον εαυτό, τις διαπροσωπικές σχέσεις και τη σεξουαλική ζωή, μεσώ της καλλιέργειας γνώσεων, αξιών, στάσεων.

Σκοπός αυτής της έρευνας είναι η διερεύνηση της σεξουαλικής αγωγής όπως αυτή γίνεται αντιληπτή μέσα από τις διεθνείς και εθνικές εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές. Ως εκ τούτου, θεωρήθηκε σκόπιμη η επιλογή της συγκριτικής και ποιοτικής ερευνητικής προσέγγισης. Για τη συλλογή των δεδομένων διεξήχθησαν συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και μελετήθηκαν οι διεθνείς πολιτικές και τα αντίστοιχα

εθνικά αναλυτικά προγράμματα. Το θεωρητικό πλαίσιο για τη θεματική ανάλυση των δεδομένων προτείνει την κατηγοριοποίηση της σεξουαλικής αγωγής ως συντηρητικής, φιλελεύθερης, κριτικής και μεταμοντέρνας. Η σεξουαλική αγωγή στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα μελετήθηκε ως προς στους στόχους, το περιεχόμενο, την παιδαγωγική και τις αντιλήψεις για τις σχέσεις εξουσίας, την κοινωνία και το παιδί.

Μέσα από την έρευνα ανακύπτει και τεκμηριώνεται η σπουδαιότητα απόκτησης σεξουαλικού αλφαβητισμού εντός της σχολικής κοινότητας, παράλληλα με τους διάφορους ανασταλτικούς ή επικουρικούς παράγοντες. Συγκεκριμένα, τα ευρήματα της έρευνας αποδεικνύουν τη σημασία των κοινωνικο-πολιτικών συνθηκών στην προσέγγισή της σεξουαλικής αγωγής από την επίσημη εκπαίδευση. Επιπλέον, ως έντονα περιοριστικός παράγοντας για την εφαρμογή ανάλογων προγραμμάτων στο σχολείο παρουσιάζεται ο κοινωνικός συντηρητισμός. Τέλος, η παρούσα έρευνα συμβάλλει στην κατανόηση της σεξουαλικής αγωγής ως αναπόσπαστο κομμάτι της επίσημης εκπαίδευσης τη στιγμή που η ίδια αποτελεί επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου.

Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης: Πώς θα μπορούσαμε να προστατευτούμε από την παραπληροφόρηση και την χειραγώγηση;

Δημακοπούλου Αλεξάνδρα, Φιλόλογος - Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Το συγκεκριμένο εργαστήριο (εκπαιδευτικό υλικό που έχει παραχθεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ Δράση ΚΑ2, Σχολική Εκπαίδευση, «Demokleos: Ξανασκεφτόμαστε τη Δημοκρατική Συνείδηση και τη Συλλογική Ευθύνη για μια ολιστική προσέγγιση του σχολείου» - N. agreement: 2015-1-EL01-KA201-013930) επιχειρεί να βοηθήσει τους μαθητές να διαχωρίζουν το γεγονός/είδηση, από την ερμηνεία/σχόλιο στην είδηση, την πληροφόρηση από την παραπληροφόρηση.

Στο πρώτο μέρος - θεωρητικό - του εργαστηρίου, οι μαθητές ενημερώνονται για τις ρίζες της ελευθερίας λόγου και έκφρασης (ανθρώπινα δικαιώματα), καθώς και για τα όρια της ελευθερίας λόγου και τύπου (περιπτώσεις και παραδείγματα). Επίσης, για την δημοκρατική διάχυση της πληροφορίας στην κοινωνία της πληροφορίας, στην οποία ωστόσο ο κίνδυνος παραπληροφόρησης έχει ενταθεί.

Στο δεύτερο μέρος - δραστηριότητες - οι μαθητές εμπλέκονται ενεργά σε δραστηριότητες που αφορούν στην διαφοροποίηση ανάμεσα σε πληροφόρηση και παραπληροφόρηση μελετώντας περιπτώσεις παραπληροφόρησης που έχουν συλλεγεί από την πρόσφατη ειδησεογραφία των Μ.Μ.Ε. Εργαζόμενοι σε ομάδες αναλαμβάνουν τον ρόλο του δημοσιογράφου και συντάσσουν άρθρα, λεζάντες για εικόνες/φωτογραφίες, με σκοπό να μάθουν να διαχωρίζουν ανάμεσα στην είδηση και την ερμηνεία/σχόλιο στην είδηση - μελέτη περιπτώσεων στις οποίες η είδηση ταυτίζεται με την ερμηνεία/σχόλιο.

Εξάλλου, σχολιάζουν τίτλους εφημερίδων και τους αντικαθιστούν με δικούς τους,

σύμφωνα με το δημοσιογραφικό ήθος και την δημοσιογραφική δεοντολογία. Τα επιλεγμένα παραδείγματα/περιπτώσεις ειδήσεων και τίτλων αφορούν σε ειδησεογραφία σχετική με τα capitals controls στην Ελλάδα τον Ιούνιο του 2015.

"Κι αν ήσουν εσύ;" ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και σε θέματα προσφύγων από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες

Χολέβα Αθανασία, θεατρολόγος/θεατροπαιδαγωγός

Στο πλαίσιο του προγράμματος "κι αν ήσουν εσύ; 2017" το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες διοργανώνουν επιμορφωτικά σεμινάρια και εργαστήρια, μικρής ή μεγάλης διάρκειας, για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, φοιτητές, εμψυχωτές ομάδων, στελέχη τοπικών ανθρωπιστικών οργανώσεων και μέλη της τοπικής κοινωνίας (οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώσεις γονέων, στελέχη δημοτικών αρχών, ενώσεις εκπαιδευτικών κ.ά).

Τα σεμινάρια βασίζονται σε τεχνικές θεάτρου, εκπαιδευτικού δράματος και θεατρικού παιχνιδιού προσαρμοσμένες στο εκπαιδευτικό υλικό του Πανελληνίου Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση («Εσύ όπως κι Εγώ», «Μονόλογοι από το Αιγαίο», κ.ά), της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες («Δραστηριότητες βιωματικής μάθησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των προσφύγων, «Περάσματα», «Δεν είναι μόνο αριθμοί», «Σκληρό Καρύδι» κ.ά.) και άλλων φορέων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την αποδοχή της διαφορετικότητας, την πολιτειότητα κ.ά.

Τα σεμινάρια στοχεύουν:

- στην ευαισθητοποίηση σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων γενικότερα και δικαιωμάτων των προσφύγων ειδικότερα,
- στην εξοικείωση με τη χρήση τεχνικών θεάτρου και εκπαιδευτικού δράματος, που μπορούν να αξιοποιηθούν στο σχεδιασμό προγραμμάτων ή μαθημάτων με ανάλογη θεματολογία,
- στην παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού διαφόρων φορέων που ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα,
- στην ενημέρωση για τις εκπαιδευτικές και γενικότερες δράσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, του Πανελληνίου Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση και των άλλων συνεργαζόμενων φορέων.

Τα σεμινάρια είναι βιωματικά, έχουν τη μορφή θεατρικού εργαστηρίου, περιλαμβάνουν ασκήσεις, παιχνίδια, αυτοσχεδιασμούς, παιχνίδια ρόλων και άλλες δραστηριότητες.

Διά-κριση και στιγμιότυπα γυναικείων και αντρικών μορφών στο χρόνο και το χρώμα. Πόσο νωπό είναι το Μινωικό παρελθόν;

Λίπα Βασιλική, Δρ. Ιστορίας-Αρχαιολογίας
Τσίτσα Έφη, Συντηρήτρια έργων τέχνης

Το εργαστήριο αποσκοπεί στην εξέταση και στην προσπάθεια κατανόησης των διακρίσεων ανάμεσα στις γυναίκες και στους άντρες στο Μινωικό παρελθόν. Η δύναμη της οπτικής αναπαράσταση των μορφών μέσω των τοιχογραφιών αποτελούν στιγμιότυπα των ρόλων τους στο χρόνο, που δεν «μιλούν» μόνο για το παρελθόν, αλλά συνδέονται και με το παρόν. Η αξιοποίηση της θεματικής των τοιχογραφιών και ο συσχετισμός της με αντίστοιχα θέματα διαχρονικά θα αποτελέσει την άμαξα της βιωματικής προσέγγισης τους. Μέσα από την διαδικασία ενός παιχνιδιού που δημιουργήθηκε γι' αυτόν το σκοπό, οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο καλούνται να συγκρίνουν τους ρόλους των δυο φύλων, καθώς αυτοί αλλάζουν στο χρόνο, αλλά και συνάμα διαθέτουν ομοιότητες με τη σύγχρονη εποχή. Η αναζήτηση των κοινωνικών διακρίσεων, η βαθύτερη κατανόηση των έμφυλων ατομικών και κοινωνικών αξιών, αλλά και η αέναη διαπραγμάτευση των μεταξύ τους σχέσεων προσεγγίζεται με ευχάριστο και ψυχαγωγικό τρόπο.

Μέσα από το μονοπάτι των χρωστικών, ο πολύχρωμος λαβύρινθος από τοιχογραφίες, ανασυνθέτει σιωπηλά αλλά με μεγάλη οπτική δύναμη ίχνη από το βιολογικό και κοινωνικό φύλο. Το χρώμα, οι στάσεις, οι κινήσεις, οι χειρονομίες, τα ενδύματα, τα κοσμήματα των μορφών απεικονίζουν ταυτόχρονα και διακρίσεις ιδεολογικής, συμβολικής και κοινωνικής ισχύος, ορατά και σε σημερινά δρώμενα και δεδομένα. Στο πλαίσιο αυτό οι συμμετέχοντες θα γίνουν «αναγνώστες» της Μινωικής τέχνης θέτοντας τα δικά τους ερωτήματα και αναζητώντας τις δικές τους ερμηνείες, «ζωγραφίζοντας» τη δική τους σχέση με την εικόνα. Άραγε, τα θέματα, τα υλικά και οι τεχνικές των μινωικών τοιχογραφιών σε συνδυασμό με τα προσωπικά βιώματα και τις σχηματοποιημένες αντιλήψεις του καθενός μας μπορούν να μας απαντήσουν στο ερώτημα: πόσο νωπό είναι το παρελθόν;

Εργαστήριο αξιοποίησης της εικόνας σε ζητήματα κατανόησης δικαιωμάτων μέσω ενός παραδείγματος περιβαλλοντικής εστίασης

Παπαδοπούλου Μαρία, Νηπιαγωγός

Η παιδαγωγική «εκμετάλλευση» της εικόνας και των δυνατοτήτων της όσον αφορά στην κατανόηση ζητημάτων που σχετίζονται με τα δικαιώματα έμβιων όντων είναι περιορισμένη στο ελληνικό σχολείο παρόλο που είναι αναγκαία εξαιτίας των περιβαλλοντικών, κοινωνικοπολιτισμικών συνθηκών και της καθημερινής επαφής των παιδιών με τα

τηλεοπτικά μέσα. Σκοπός του εργαστηρίου είναι να αναδειχθούν ζητήματα που αφορούν στις μετακινήσεις έμβιων όντων, στις ανάγκες τους, στο πώς μπορούν να βοηθηθούν αυτά στους νέους τόπους φιλοξενίας ή μόνιμης διαμονής τους. Ακόμη να συμβάλλει στην κατανόηση καταπάτησης δικαιωμάτων και στην προστασία τους μέσω δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής εστίασης που αξιοποιούν τοπικές εικόνες πραγματικής ζωής στο σχολείο. Στόχος του εργαστηρίου είναι να δημιουργήσει πλαίσιο κατανόησης της πραγματικότητας που αποτυπώνουν οι επιλεγμένες εικόνες, έκφρασης συναισθημάτων, ανάπτυξης ενσυναίσθησης και ικανότητας βοήθειας «άλλου». Αντικείμενο του εργαστηρίου αποτελεί ένα διασυνοριακό υδάτινο οικοσύστημα. Περιλαμβάνει δραστηριότητες που αξιοποιούν σταθερές εικόνες (φωτογραφίες) και κινούμενες (βίντεο) του υγροτόπου, κυρίως των πτηνών που διαβιούν σε αυτόν σε διάφορες καιρικές συνθήκες καθώς και άλλων έμβιων όντων που διαβιούν στην γύρω περιοχή μόνιμα ή περιστασιακά επιδιώκοντας την ενεργή και κριτική εμπλοκή των συμμετεχόντων σε όλες τις φάσεις ανάπτυξής του. Το εργαστήριο ολοκληρώνεται με την αξιολόγησή του.

Αν-Ισότητες: Το δικαίωμα στην Εκπαίδευση. Μια θεατρική διερεύνηση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στον σύγχρονο κόσμο για ένα σχολείο που ξυπνά συνειδήσεις

Καραμπάτσα Βάια, Εκπαιδευτικός, ΠΕ02 Φιλόλογος
Βόγια Αγγελική, Εκπαιδευτικός, ΠΕ32 Θεατρολόγος
Κολλάτου Μαρίνα, Εκπαιδευτικός, ΠΕ06 Αγγλικής

Στόχος του εργαστηρίου είναι η παρουσίαση μιας καινοτόμου διδακτικής πρότασης – δράσης που αφορά στο θέμα των ανισοτήτων στην εκπαίδευση. Η δράση είναι ενταγμένη στο Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας με τίτλο «Αν-Ισότητες: Το δικαίωμα στην Εκπαίδευση», που υλοποιείται κατά το τρέχον σχολικό έτος (2017-2018) από το 3ο ΓΕΛ Λάρισας. Σκοπός της δράσης είναι η υποκίνηση μιας συζήτησης για τον ρόλο του πολίτη στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες και για τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να αναλάβει δράση και να αρθρώσει τον δικό του λόγο, συμβάλλοντας στην ανάδειξη και στην επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων. Το θέατρο προτείνεται ως βήμα λόγου για κοινωνικές ομάδες που δεν έχουν πρόσβαση στον δημόσιο λόγο αλλά και ως χώρος μάθησης, που προάγει γνώσεις με σημασία. Οι μαθητές εμπλέκονται σε ποικίλες δράσεις, όπως η συμμετοχή σε Θέατρο – Φόρουμ με θέμα την εκπαίδευση των προσφύγων, η δημιουργική γραφή και η δραματοποίηση λογοτεχνικού κειμένου, καθώς και η διάδραση με μαθητές – πρόσφυγες. Ενθαρρύνονται ακόμη να δραματοποιήσουν την ιστορία της Malala Yousafzai (Νόμπελ Ειρήνης, 2014), ενός κοριτσιού που αγωνίστηκε για το δικαίωμά του στην εκπαίδευση, ενσωματώνοντας παραστασιακό υλικό από τα προσωπικά τους βιώματα στη σύγχρονη πολυπολιτισμική Ελλάδα. Η διδακτική πρόταση στηρίζεται στη μέθοδο project και

χρησιμοποιεί μεθοδολογικά εργαλεία της θεατροπαιδαγωγικής επιστήμης και συγκεκριμένα της μεταδομιστικής θεώρησής της. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο σώμα και στην παραστασιακή δράση, με την επιλογή των κατάλληλων θεατρικών τεχνικών. Στο πλαίσιο αυτό η μάθηση νοείται ως μια διαδικασία μεταβολής του εαυτού και η παραστασιακή δράση ως «σωματοποιημένη επιστημολογία», καθώς το μανθάνον υποκείμενο ενεργοποιείται ψυχοσωματικά αλληλεπιδρώντας με τη διαφορά και αναστοχαζόμενο πάνω στις κοινωνικές σχέσεις, όπως τις ξέρουμε και όπως θα μπορούσαν να είναι. Το θέατρο αναδεικνύεται έτσι ως ένα δυναμικό πεδίο πολιτισμικής και πολιτικής παρέμβασης.

Η τρισδιάστατη κινούμενη εικόνα (animation) ως μέσο έκφρασης και δημιουργικότητας στην εκπαίδευση

Λιοντάκη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός
Γενιτσαρίδου Καλλιόπη, Εκπαιδευτικός

Η δημιουργικότητα στο σύγχρονο σχολείο μπορεί να εκφραστεί με πολλούς τρόπους και να συμβάλλει σε ένα μαθησιακό περιβάλλον όπου ο μαθητής εμπλέκεται σε αυθεντικές δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ενεργητική μάθηση, ανάπτυξη της φαντασίας, λήψη πρωτοβουλιών, ανάληψη ευθυνών, επίλυση προβληματικών καταστάσεων και πρωτότυπης δημιουργικής έκφρασης. Οι νέες τεχνολογίες μπορούν να συμβάλουν σε αυτήν την κατεύθυνση.

Άλλωστε οι μαθητές, μεγαλώνοντας σε ένα τεχνολογικά αναπτυγμένο περιβάλλον, έχουν μεγάλη εξοικείωση με την ψηφιακή τεχνολογία, οπότε επιβάλλεται να την εντάξουμε και να προσδώσουμε επιπρόσθετη μαθησιακή αξία στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθιστώντας την συγχρόνως πιο ευχάριστη κι ενδιαφέρουσα στην αντίληψη των μαθητών.

Είναι λογικό ότι αν θέλουμε να προετοιμάσουμε τους πολίτες του μέλλοντος, θα πρέπει να απομακρυνθούμε από τους στόχους, τη μεθοδολογία και τα μέσα του παρελθόντος.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η δημιουργία φιλμ (animation) με διαδοχικές φωτογραφικές λήψεις - καρέ που στη συνέχεια προβάλλονται γρήγορα, συνθέτοντας συνεχόμενη κίνηση.

Ο εκπαιδευτικός που χρησιμοποιεί το animation δεν αποσκοπεί να γίνει κινηματογραφιστής ή σκηνοθέτης ή παραγωγός ταινιών χουλιγουντιανών προδιαγραφών, αλλά μέσα από μια ερασιτεχνική δημιουργία να αναδείξει κάποια ιδέα, να εμπλέξει τους μαθητές του και να παρουσιάσει με έναν εναλλακτικό τρόπο μια συνθετική εργασία.

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να ενθαρρυνθούν οι συμμετέχοντες να εισάγουν το animation στη δουλειά τους, και να αντιληφθούν ότι με πενιχρά μέσα μπορούν να δημιουργήσουν ψηφιακές οπτικοακουστικές δημιουργίες.

Πιο συγκεκριμένα θα επιχειρήσουμε να ορίσουμε τον όρο animation, και μέσα από

συγκεκριμένα παραδείγματα να αναδείξουμε τις βασικές αρχές για τη δημιουργία ενός ερασιτεχνικού φιλμ με διαδοχικές φωτογραφικές λήψεις.

Βήμα βήμα θα παρουσιάσουμε τη διαδικασία από την αποτύπωση του σεναρίου, την κατασκευή του σκηνικού και των «ηρώων» μέχρι το μοντάζ και την παραγωγή μιας ταινίας.

Πριν ολοκληρωθεί το εργαστήριο οι συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα να πειραματιστούν – εργαστούν ομαδικά και βιωματικά χρησιμοποιώντας την φαντασία και τη δημιουργικότητά τους.

Γλωσσικό μάθημα με εν δυνάμει δίγλωσσους/ες μαθητές/τριες σε συμβατική τάξη δημοτικού σχολείου: Ανάπτυξη ακαδημαϊκής ικανότητας

Κυριάκου Νάνσια, Ειδική Επιστήμονας Πανεπιστημίου Κύπρου, Τμήμα Επιστημών της Αγωγής

Το συνεχώς αυξανόμενο ποσοστό εν δυνάμει δίγλωσσων μαθητών/τριών καθιστά πλέον γεγονός την πολυγλωσσία και την πολυπολιτισμικότητα στα κυπριακά δημοτικά σχολεία. Οι εκπαιδευτικοί των δημοτικών σχολείων καλούνται να διδάξουν την Ελληνική ως πρώτη αλλά και ως επιπρόσθετη γλώσσα -ταυτόχρονα- σε Ελληνόφωνες και εν δυνάμει δίγλωσσους/ες μαθητές/τριες αντίστοιχα. Επιπλέον πρόκληση προκύπτει από την ύπαρξη και τη χρήση της Κυπριακής Ελληνικής ποικιλίας ως η μητρική γλώσσα της πλειοψηφίας των μαθητών/τριών και ως η κυρίαρχη γλωσσική ποικιλία με την οποία έρχονται σε επαφή στις καθημερινές τους συναναστροφές οι εν δυνάμει δίγλωσσοι/ες μαθητές/τριες. Σε αυτό το πλούσιο γλωσσικό περιβάλλον, η εισήγηση θα εστιάσει στο θεωρητικό μοντέλου του Jim Cummins, πραγματοποιώντας σύνδεσή του με στρατηγικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από εκπαιδευτικούς σε συμβατικές τάξεις για να αναπτύξουν την ακαδημαϊκή γλωσσική ικανότητα των εν δυνάμει δίγλωσσων μαθητών/τριών τους. Οι στρατηγικές αυτές θα επικεντρωθούν στο γραπτό λόγο (κατανόηση και παραγωγή) που αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες ενδείξεις της ακαδημαϊκής επίδοσης των εν δυνάμει δίγλωσσων μαθητών/τριών.

World cafe: βιωματικό εργαστήριο

Κανλή Σοφία, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Καλούδη Ελευθερία, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ενας νέος τρόπος συζήτησης, το γνωστό knowledge café. Ο πιο απλός τύπος world café, ιδρυτής του οποίου είναι ο David Gurteen. Είναι μια ευέλικτη, απλή, ομαλή συζήτηση που

συμμετέχει ελεύθερα ο καθένας.

Στόχος: Στόχος της συζήτησης αυτής είναι η ανάδειξη της συλλογικής γνώσης μιας ομάδας. Η ομάδα μαθαίνει, μοιράζεται απόψεις και ιδέες, με στόχο την βαθύτερη κατανόηση ενός θέματος ή θεμάτων και την διερεύνηση λύσεων.

Μεθοδολογία:

Σε ένα φιλόξενο και οικείο περιβάλλον, συγκεντρώνονται και κάθονται σε τραπέζια, ομάδες ανθρώπων, διαφορετικοί κι ίσως και άγνωστοι μεταξύ τους.

Οι εμψυχωτές έχουν το ρόλο οικοδεσπότη.

Τα τραπέζια έχουν χαρτί του μέτρου ως τραπεζομάντηλο με σκοπό να γράφονται απευθείας σε αυτό οι σκέψεις, οι ιδέες, τα σχήματα, οι ζωγραφιές, αφήνοντας ελεύθερα τα μέλη των ομάδων να εκφραστούν με όποιον τρόπο επιλέξουν. Μπορεί να είναι διακοσμημένο με λουλούδια, ή να έχει μαρκαδόρους διαφορετικών χρωμάτων για κάθε ερώτημα.

Η συζήτηση κάθε θέματος διαρκεί 20- 30ʹ σε συνολικό χρόνο 2 ωρών.

Διατυπώνονται 3-4 ερωτήσεις ίσως και λιγότερες, σαφείς που να αφορούν όλους τους συμμετέχοντες . Καλό είναι να είναι απλές, να παρακινούν για έρευνα, να δίνουν έναυσμα σκέψεων, δυνατότητα ενεργητικής εύρεσης λύσεων.

Οι συμμετέχοντες είναι γύρω στους 30 κάθονται ελεύθερα και συνήθως άγνωστοι μεταξύ τους με σκοπό την γνωριμία τους.

Μόλις ολοκληρωθούν οι συζητήσεις, γίνεται ολομέλεια, επικεντρώνονται τα κύρια σημεία, και διατυπώνονται οι δυνατές λύσεις ή δράσεις .

Συμπέρασμα: Με τις μικρές αυτές συνομιλίες, οικοδομούνται ιδέες, ανταλλάσσονται απόψεις και διευρύνονται οι γνώσεις των συμμετεχόντων. Επίσης αναδύονται τρόποι δράσης για να λυθούν πολλά προβλήματα ή και να δημιουργηθούν καινοτόμα προγράμματα. Η συλλογική νοημοσύνη βοηθάει τα άτομα, με δημιουργικότητα και σοφία, να αντιμετωπίζουν τις πιο δύσκολες και αντίξοες καταστάσεις.

Σε αυτό το πλαίσιο θα παρουσιάσω ένα βιωματικό εργαστήρι στο συνέδριο.

Ο θησαυρός του καθενός ας γίνει φάρος και οδηγός για ένα σχολείο δημοκρατικό!

Μηνά Φλωρεντία, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
Λιασίδη Θέκλα, Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Απώτερος σκοπός της εισήγησης θα είναι η ενδυνάμωση του εαυτού, η κοινωνική συνειδητοποίηση και η καλλιέργεια μίας αντιρατσιστικής κουλτούρας. Ξεπερνώντας τις δικές μας φοβίες και ανασφάλειες, θα μπορέσουμε να αντιταχθούμε στην ξενοφοβία και τη μισαλλοδοξία, δυο παράγοντες που υποσκάπτουν ένα δημοκρατικό σχολείο. Οι συμμετέχοντες θα προβληματιστούν και θα κληθούν να απαντήσουν στα πιο κάτω ερωτήματα:

• Κατά πόσο και με ποιους τρόπους είμαστε σε θέση να αποδεχτούμε και να υπερασπιστούμε την ιδιαιτερότητά μας σε μια κοινωνία, που άμεσα ή έμμεσα, μας επιβάλλει δικούς της περιορισμούς και κανόνες.

• Πώς μπορεί η διαφορετικότητα να επηρεάσει την κοινωνική ζωή ενός ατόμου;

• Μπορεί ένα μειονέκτημα να μετατραπεί σε πλεονέκτημα;

• Σε ποιες συμπεριφορές μας οδηγεί η μη αποδοχή του εαυτού και κατ΄επέκταση του διαφορετικού- του ξένου – Εξτρεμισμός και μισαλλοδοξία

Σε μία ατμόσφαιρα παιχνιδιού, χαράς και ελευθερίας, με οδηγό την συνθήκη του θεατρικού παιχνιδιού, θα προσεγγιστεί η έννοια της αυτογνωσίας και της διαφορετικότητας. Το εργαστήριο, με τρόπο βιωματικό, θα αγγίξει έννοιες όπως δημοκρατικότητα, ανισότητα, διαφορετικότητα, ρατσισμό, αυτογνωσία και θα προσπαθήσει να τις γεφυρώσει με την σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Το εργαστήριο που θα έχει ως βάση το θεατρικό παιχνίδι θα περιλαμβάνει αυτοσχεδιασμό, παιχνίδια ρόλων, ανίχνευση σκέψης, διάδρομο συνείδησης και ελεύθερη σωματική έκφραση με στόχο να κατανοηθεί, ότι η ομορφιά του κόσμου μας, βρίσκεται στις διαφορές, και όχι στις ομοιότητες.

Η "αδυναμία" ως ευκαιρία ενίσχυσης της ετερότητας στο πλαίσιο της διαφοροποίησης της διδασκαλίας

Φύκαρης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Κύριος στόχος της βιωμαστικής δρατηριότητας –μορφής εργαστηρίου- με άμεση εμπλοκή των συμμετεχόντων είναι ο προβληματισμός και η παρακίνηση των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών προς έναν διαφοροποιημένο τρόπο διδακτικής λειτουργικότητας. Η ανάγκη της διαφοροποίησης εγείρεται από την πολυπλοκότητα της προσπάθειας προσέγγισης της μάθησης, επισημαίνοντας ότι η Διαφοροποίηση της διδασκαλίας δεν είναι ούτε ατομική διδασκαλία, ούτε εξατομικευμένη διδασκαλία. Συνάδει περισσότερο με την υπέρβαση των μαθησιακών εμποδίων και των περιορισμών που τίθενται στους μαθητές, στην προσπάθειά τους να προσεγγίσουν τη γνώση. Επί της ουσίας η Διαφοροποίηση της διδασκαλίας στοχεύει στην παρέμβαση επί της άρσης της «αδυναμίας» του μαθητή για «αυτό- πρόοδο». Δηλαδή, άρσης των ετεροβαρών εμποδίων στον μαθητή, που δυσχεραίνουν ή ακόμη και αναστέλλουν την επίτευξη της «αυτό-προόδου» του κάθε μαθητή.

Τη διαγραφείσα προσπάθεια ενισχύει η διδακτική τεχνική των «εννοιολογικών χαρτών», οι οποίοι λειτουργούν ως πλαισίου επεξεργασίας αλλά και αναζήτηση νέων πληροφοριών. Η ανωτέρω διδακτική δυναμική θα επιχειρηθεί να αναδυθεί μέσω της βιωματικής εμπλοκής των συμμετεχόντων στο συγκεκριμένο εργαστήριο, με κύρια επιδίωξη την ενίσχυση του εσωτερικού προβληματισμού και την παρακίνηση προς διδακτική ενεργοποίηση τους

Άτυπη μάθηση: το περιεχόμενο, η σημασία και η αξιοποίησή της στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού

Χατζηνεοφύτου Σαλώμη, Καθηγήτρια μέσης εκπαίδευσης, Διδάκτωρ παιδαγωγικών

Η παρούσα εισήγηση θα εστιάσει στην άτυπη μάθηση και πιο συγκεκριμένα στο περιεχόμενο, στη σημασία και στην αξιοποίησή της στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. Αρχικά, θα διασαφηνιστεί ο όρος άτυπη μάθηση, σε σχέση με την τυπική και μη τυπική μάθηση, θα γίνει αναφορά στο πως ξεκίνησε η άτυπη μάθηση και θα παρουσιαστούν οι έξι παράγοντες που καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίον αυτή διεξάγεται. Ακολούθως, η εισήγηση θα εστιάσει στα πλεονεκτήματα της άτυπης μάθησης και θα διασυνδέσει τη συγκεκριμένη μορφή μάθησης με τις θεωρίες του John Dewey σε σχέση με την ανάπτυξη των φυσικών, ηθικών, ψυχικών και συναισθηματικών ικανοτήτων του παιδιού καθώς επίσης και σε σχέση με την κοινωνικοποίηση του παιδιού, που έχει ως αποτέλεσμα τη μεταμόρφωση τόσο του ατόμου όσο και της κοινωνίας. Τέλος, θα δοθούν παραδείγματα αξιοποίησης της άτυπης μάθησης, με έμφαση στην επίσκεψη σε ένα μουσείο, και θα τονιστούν τα κοινά σημεία ανάμεσα στην άτυπη μάθηση και στην εμπειρία μιας επίσκεψης σε κάποιο μουσείο.

Πρώτη ανάγνωση με βάση τους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας

Κυριάκου Ξένια, Εκπαιδευτικός Δημοτικής Εκπαίδευσης - Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου

Η εισήγηση θα έχει διττή μορφή, και θεωρητική και πρακτική. Η θεωρητική θα επεξηγεί, πώς μπορούν να ενταχθούν οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας του Νέου Αναθεωρημένου Αναλυτικού Προγράμματος του ΥΠΠ της Κύπρου σε ένα μάθημα Γλώσσας και συγκεκριμένα σε μάθημα Πρώτης Ανάγνωσης. Θα δοθεί το ημερήσιο σχέδιο του υπό εξέταση μαθήματος ως παράδειγμα συγκερασμού (και ενημέρωσης) των ημερήσιων στόχων με τους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας. Η πρακτική θα εστιαστεί στην παρουσίαση μικρών αλλά ενδεικτικών μαγνητοσκοπημένων αποσπασμάτων από το μάθημα, που διεξήχθη κατά το πρώτο τρίμηνο της φετινής σχολικής χρονιάς 2017-2018.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ

Agapoglou Theodora 217
Bafaloukou Maria 113
Braches Rita 62
Fragkiadakis Georgios A. 162
Panagiotou Victoria Mali Johanna 58
Paravantis John A. 152
Parlampa Artemis 217
Patinari Fotini 217
Sampedro Begoña 227
Schroeder Joachim 61
Seukwa Louis Henri 63
Sfendourakis Ioannis 162
Thalassinos Nikolaos............................. 162
Tsamkosoglou Symeon 152
Tsampouris Georgios 227
Tzanaki Anna... 85
Tziampazi Theodora.............................. 217
Zahilas Loukas 59
Αγγελίδης Παναγιώτης........................... 68
Αδικημενάκη Μαρία 82
Αθανασέκου Μαρία 114
Αθανασέκου Μαρία 171
Αλεξάκης Μανόλης 154
Αλεξοπούλου Κατερίνα 167
Αλιακίζογλου Αικατερίνη....................... 170
Αλτίνη Τατιάνα 88
Αμπαρτζάκη Μαρία.............................. 174
Αμπατζόγλου Αναστασία 155
Αμπατζόγλου Αναστασία 160
Αναστασάκη Μαρία 75
Ανδρεάδου Αναστασία.......................... 256
Ανδρεάδου Ανατολή 256
Ανδρεάδου Γαβριέλα 257
Ανδρέου Μαρία 203
Ανδριανού Ευτυχία 189
Ανδριανού Ευτυχία 225
Ανδρουλάκης Εμμανουήλ 133
Αντωνάκη Ευαγγελία............................ 138
Αντωνίου Θεόδωρος 170
Αντωνίου Φλωρεντία 267
Αποστολόπουλος Νικόλαος.................... 89
Αποστόλου Στυλιανός 155
Αρβανίτης Χριστόφορος 67
Αργυριάδης Αλέξανδρος 114
Αργυριάδης Αλέξανδρος 171
Αυγερινοπούλου Διονυσία - Θεοδώρα ... 92
Αυλωνίτου Χρυσάνθη........................... 179
Βαΐτση Μαρία 262
Βαμβάκη Άννα..................................... 140
Βαμβακίδου Ιφιγένεια............................ 88
Βασιλάκη Ασπασία............................... 141
Βασιλειάδης Δημήτριος 82
Βασιλογιαννάκη Μαρία 207
Βλάχου Μαίρη..................................... 104
Βόγια Αγγελική 275
Βογιατζή Ειρήνη 77
Βορβή Ιωάννα 95
Βουβούση Μαρία................................. 245

Βουβούση Μαρία................................ 255
Βουλγαρίδου Μαρία 129
Βρέττη Ανθούλα.................................. 196
Γαλαρινιώτης Νικόλαος........................ 218
Γάτου Σοφία 76
Γελαστοπούλου Μαρία 141
Γελαστοπούλου Μαρία 233
Γενιτσαρίδου Καλλιόπη........................ 204
Γενιτσαρίδου Καλλιόπη........................ 276
Γερονικολού Παναγιώτα 71
Γιάκη Σπυριδούλα 258
Γιαννάκη Μυρτώ 218
Γιαννακόπουλος Βασίλειος 123
Γιασαφάκη Χαριτωμένη 197
Γιώγου Σταματία 144
Γκανέτσου Χαρά 156
Γκανέτσου Χαρά 186
Γκίατα Ουρανία................................... 165
Γκόλια Παρασκευή 231
Γκουτζέλας Αθανάσιος 105
Γόγολα Αγγελική.................................... 89
Γρηγορία Καρολίνα Κωνσταντινίδου..... 157
Γωγάκη Ηλιάννα.................................. 204
Δανιηλίδου Ευγενία 95
Δασκαλάκη Ζαχαρένια 205
Δασκαλάκη Μαρία 182
Δεικτάκη Αναστασία 77
Δεληγιάννη Ευφροσύνη-Εριέττα........... 130
Δεσποτόπουλος Γεώργιος 169
Δημακοπούλου Αλεξάνδρα 272
Δήμιζα Σταματίνα 219
Δημοπούλου Ελισάβετ 261
Δημοτάκη Αναστασία........................... 121
Δούκη Ιορδάνα.................................... 115
Δουλγεράκη Εβίτα 220
Δουλγεράκη Εβίτα 221
Δρ. Ροδοσθένους. Ειρήνη..................... 180
Δράγιος Χρήστος 260
Ελευθερίου Πολυξένη 222
Εξάρχου Σοφία 271
Ευαγγέλου Φίλιππος 222
Ζαρείφης-Ζησιμάτος Χαράλαμπος........ 157
Ζέρβας Νικόλαος 93
Ζερβουδάκης Κωνσταντίνος 234
Ζορμπάς Κωνσταντίνος 67
Ζυγούρη Έλενα 231
Ηλία Ελένη.. 97
Ηροδότου Στυλιανός 250
Θαλασσινός Νικόλαος.......................... 161
Ιωαννίδου Αναστασία 158
Ιωάννου Βύρωνας 253
Καδιανάκη Μαρία 96
Καδιανάκη Μαρία 96
Καζταρίδου Αλίκη 231
Καθαράκης Μιχάλης 131
Καΐλα Μαρία 99
Καΐλα Μαρία 194
Κακαρά Αλεξάνδρα 259

Καλαντζής Γεώργιος 67
Καλέμης Κωνσταντίνος 172
Καληωράκης Μιχαήλ............................ 190
Καλογεράκης Γεώργιος 198
Καλοκύρη Βασιλεία 98
Καλούδη Ελευθερία 277
Κάλφα Μαρία...................................... 241
Κανλή Σοφία.. 277
Κανταρτζόγλου Φώτιος 203
Καπετανάκη Σοφία............................... 191
Καραβασίλης Ιωάννης.......................... 176
Καραγγελή Ανθή.................................. 155
Καραγγελή Ανθή.................................. 198
Καραμπατζάκη Χρυσούλα 244
Καραμπάτσα Βάια 275
Καρανικόλα Ζωή.................................. 167
Καρατόλιος Κωνσταντίνος.................... 199
Καραχάλιου Μιχαηλία.......................... 121
Καρέλα Γεωργία 72
Καρπουτζάκη Ζωή 121
Καρύδης Θωμάς.................................. 248
Κατερίνη Ιωάννα 142
Κάτζη Χρυσάνθη.................................. 192
Κατσαρός Ιωάννης 247
Κατσαρού Βασιλική 77
Κατσιγιάννη Βικτωρία 99
Κάτσιος Αντώνιος 157
Κατσουνάρη Ιωάννα............................ 250
Καψάσκη Αγγελική 105
Κεφαλάς Εμμανουήλ............................ 143
Κιμουλάκης Νικόλαος........................... 259
Κλημεντιώτη Χριστίνα 206
Κλημεντιώτη Χριστίνα 232
Κογκούλη Πελαγία............................... 222
Κοκκινέλη Κυριακή 265
Κοκκινέλη Κυριακή 266
Κολλάτου Μαρίνα 275
Κονταξή Ελπινίκη................................. 136
Κορακάκη Ελένη 193
Κοσκοσίδου Αγάπη.............................. 218
Κοσμαδάκης Νίκος 77
Κοτσάφτης Χρήστος 108
Κουκάκης Γεώργιος 207
Κουμποτή Αντωνία.............................. 124
Κουνελάκη Βασιλεία 161
Κουρμπέτης Βασίλης............................ 233
Κουρούπης Κωνσταντίνος.................... 243
Κούτλα Βασιλική.................................. 266
Κουτούπη Μαρία 136
Κουτρουμπάς Παύλος 268
Κουτσελίνη Μαίρη 234
Κοψιδάς Οδυσσέας 72
Κοψιδάς Οδυσσέας 78
Κρητικού Ελένη 118
Κρητσωτάκη Καλλιόπη 203
Κριτσωτάκη Άννα Μαρία 131
Κυριαζή Αιμιλία..................................... 92
Κυριαζή Βιλελμίνη 147

Κυριακάκη- Σφακάκη Αθηνά 116
Κυριάκου Γιάννης 181
Κυριάκου Νάνσια 277
Κυριάκου Ξένια 280
Κυρίτση Αλεξάνδρα 79
Κωστάκη Μαρία 116
Κωσταρέλου Άννα 132
Κωσταρέλου Άννα 172
Κώτσης Κωνσταντίνος 130
Λάβδας Κώστας Α. 57
Λάμπρου Ήβη 192
Λάμπρου Κωνσταντίνα 166
Λενακάκης Αντώνης 118
Λεονταράκης Κυριάκος 131
Λιάπη Ευαγγελία 144
Λιασίδη Θέκλα 278
Λιβεράκος Πάνος 60
Λιναρίτη Μαρία 223
Λιοντάκη Αικατερίνη 276
Λίπα Βασιλική 274
Λούπας Ευστάθιος 134
Λούπας Ευστάθιος 166
Μάνου Αγγελική 133
Μαράκη Ελένη 120
Μαρία Δημάση 157
Μαρινάκη Μαρία 129
Μαρκάκη Ειρήνη 145
Μαρκαντώνη Δωρίτα 250
Μαστοράκης Σωκράτης 207
Μαστροθανάσης Κωνσταντίνος 234
Ματιάκη Βασιλική 267
Μαυράκη Μελπομένη 72
Μαυρίδης Συμεών 241
Μαυροζαχαράκης Εμμανουήλ 112
Μαυροζαχαράκης Εμμανουήλ 126
Μελισσουργάκης Ιωάννης 208
Μεραμβελιωτάκης Ηλίας 121
Μερτζάνη Ασημίνα 114
Μερτζάνη Ασημίνα 171
Μεταξάς Α.-Ι. Δ. 59
Μηλιωρίτσα Βασιλική 166
Μηλιωρίτσας Ευάγγελος 166
Μηλιωρίτσας Ευάγγελος 188
Μηνά Φλωρεντία 278
Μήτρου Ελένη 209
Μικελλίδης Δημήτρης 202
Μικελλίδου Νίκη 202
Μίχα Αθανασία 117
Μουλά Ευαγγελία 224
Μουρατιδου Τσεκτουρίδου Σαββούλα . 251
Μπαμπάλης Θωμάς 232
Μπάρα Αθηνά 78
Μπάρος Βασίλης 61
Μπεϊκάκη Κασσάνδρα 210
Μπελαδάκη Νίκη 172
Μπελαδάκης Εμμανουήλ 173
Μπερερής Πέτρος 79
Μπερτσιά Βασιλική 174

Μπότση Ευανθία................................. 127
Μπουγά Μαρία.................................. 254
Μπούντα Ελένη.................................. 246
Μπουρμπούλη Αγγελική...................... 106
Μώκος Ευάγγελος............................... 124
Μώκου Δέσποινα 124
Μωυσίδου Αγγελική 251
Νάτσκος Χρήστος 146
Νικολάου Ανδρέας 175
Νικολάου Λώρα.................................. 253
Νικολάου Σουζάννα - Μαρία................ 136
Νικολιδάκη Ελένη............................... 271
Νικολιδάκη Σοφία 246
Νιφόρου Αφροδίτη 136
Νούσια Αλεξάνδρα.............................. 263
Νούσια Χρυσούλα............................... 105
Ντάση Πετρούλα 135
Ξαφάκος Ευστάθιος 235
Ξενάκη Αντωνία 72
Ξενάκης Δημήτρης 62
Ξυπάκη Μαρία 225
Ξυπνητού Μαρία................................. 181
Παναγιωτάκη Ευαγγελία...................... 211
Παναγιωτάκης Γεώργιος 146
Παναγιωτόπουλος Γεώργιος 92
Παναγιωτόπουλος Γεώργιος 167
Παπαβασιλείου Βασίλης...................... 190
Παπαγάλου Φωτεινή 95
Παπαδάκη Αντωνία............................... 99
Παπαδάκης Δημήτριος......................... 212
Παπαδάκης Νικόλαος.......................... 200
Παπαδάκης Νίκος 59
Παπαδανιήλ Μαρία 100
Παπαδοκωστάκη Κοραλία.................... 213
Παπαδοκωστάκη Κοραλία.................... 214
Παπαδομαρκάκης Ιωάννης 224
Παπαδοπούλου Μαρία 274
Παπαδοπούλου Μιχαέλα 168
Παπαζαφειροπούλου Όλγα.................. 101
Παπαϊωάννου Βασιλική 82
Παπαπέτρου Σάββας........................... 110
Παπαπέτρου Σάββας........................... 147
Παπασταύρου Βασίλης 234
Παπαστεφανάκη Ελευθερία 201
Παπούλας Ανδρέας 163
Παππά Ευαγγελία................................ 264
Παππάς Ηλίας 112
Παππάς Ηλίας 126
Πάρλαλης Σταύρος.............................. 243
Πάρλαλης Σταύρος.............................. 253
Πασιόπουλος Γεώργιος 235
Πασχαλίδη Μαρίνα 148
Πατένταλη Βασιλική............................ 158
Πατεράκη Άννα 137
Πατεράκης Στυλιανός.......................... 179
Πέππα Αικατερίνη 149
Πέππα Ματίνα...................................... 86
Περάκη Μακρή Μάνια/Μαρία............ 150

Περάκη Μακρή Μάνια/Μαρία 111
Περτέση Αικατερίνη 92
Πετούση Μαρία 236
Πετρουλάκη Κωνσταντίνα.................... 221
Πίγκου-Ρεπούση Μυρτώ........................ 90
Ποντίκη Μαρία.................................... 169
Πούλου Ευγενία 80
Ραμματά Μαρία 94
Ραμουτσάκη Ιωάννα 102
Ράπτης Νίκος....................................... 173
Ρεντίφης Γεράσιμος 183
Ρηνάκη Αικατερίνη 138
Ριζάκη Αικατερίνη 178
Ρίζου Αικατερίνη 174
Ροδοσθένους Δρ. Νίκος........................ 125
Ρουμπής Νικόλαος 183
Ρούσου Αναστασία.............................. 184
Σαβαΐδης Στυλιανός 185
Σακαρέλλου Ευθυμία 188
Σαμαρά Ευφροσύνη 226
Σαρακινιώτη Αντιγόνη.......................... 151
Σαρατσοπούλου Αντωνία..................... 157
Σάρρας Σάββας...................................... 83
Σασλής-Θεοτοκάτος Γεώργιος.............. 107
Σιαμάγκας Δημήτριος.......................... 102
Σιαμάγκας Δημήτριος.......................... 108
Σιφακάκης Πολυχρόνης........................ 151
Σκαράκη Ευαγγελία 214
Σκλείδα Σοφία 243
Σκουληκάρη Αριάδνη - Ειρήνη 215
Σκούρτης Μιχάλης............................... 181
Σκυβαλάκη Θεονύμφη 225
Σολωμού Αιμίλιος Α. 68
Σουλτανίδου Μαρία 209
Σπανάκη Άννα 191
Σπέρκου Ευδοκία................................. 158
Σπυρίδου Ραφαηλία............................. 221
Σπύρου Άγγελος 134
Σταθοπούλου Μαρία........................... 135
Σταυρινούδης Σταύρος......................... 193
Σταυρούλη Μαρία 249
Στεφανίδης Γεώργιος 206
Στριλιγκά Μαλαματένια 148
Στριλιγκάς Γεώργιος 236
Στυλιανού Ανδρέας 73
Συμεωνίδης Νικόλαος 226
Συμεωνίδου Μαρία.............................. 131
Σφακιανάκη Βασιλική........................... 208
Σφακιανάκη Ειρήνη 164
Σφακιανού Μαρία 212
Τερζάκης Στυλιανός.............................. 170
Τερζοπούλου Θεοδώρα 204
Τζαγάκης Μιχαήλ 189
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης 112
Τζαγκαράκης Στυλιανός Ιωάννης 126
Τζαμπερής Νεζάμ 76
Τζανάκης Μιχαήλ 81
Τζανάκης Μιχαήλ 87

Τζήλου Γεωργία.................................... 235
Τζιώγα Ειρήνη-Μαρία 185
Τζωρτζάκης Ιωάννης............................. 176
Τοτόλου Αγγελική 109
Τρυφερίδου Ευδοξία............................ 152
Τσακίρης Ιωάννης 194
Τσαμήτρου Ιφιγένεια 254
Τσαούση Ελισάβετ 242
Τσιαούσκογλου Ζωή............................ 228
Τσικαλάκης Γεώργιος 164
Τσιντώνη Τιτίκα-Κωνσταντίνα 159
Τσιρίτα Εμμανουέλλα........................... 220
Τσίτσα Έφη 274
Τσούνη Βασιλική 156
Τσούνη Βασιλική 186
Υφαντή Σοφία...................................... 189
Φίλιας Ανδρέας 216
Φιλιππίδης Γεώργιος............................ 127
Φραγκιαδάκης Γεώργιος Α.................... 161
Φραγκιαδάκης Γεώργιος Α.................... 164
Φύκαρης Ιωάννης 142
Φύκαρης Ιωάννης 279
Φωκίδης Εμμανουήλ............................ 212
Φώτη Παρασκευή 229
Χάλαρη Μαρία 252
Χαμάκος Γεώργιος................................ 136
Χαραμής Κυριάκος 271
Χαρισιάδης Δημήτριος 176
Χαρούμενου Ζωή 257
Χαρούμενου Νικολέτα 257
Χασιώτη Μαρία................................... 187
Χασιώτη Μαρία................................... 188
Χασκή Ευφροσύνη 271
Χατζηαβραμίδου Ευδοκία..................... 256
Χατζηνεοφύτου Σαλώμη 280
Χατζησωτηρίου Χριστίνα......................... 68
Χατζηφωτιάδης Χρήστος....................... 166
Χατζοπούλου Βασιλική......................... 265
Χιονίδης Παντελεήμων 229
Χολέβα Αθανασία................................ 118
Χολέβα Αθανασία................................ 273
Χολέβα Μαρία - Κωνσταντίνα.............. 130
Χριστοδούλου Άντρεα.......................... 134
Χριστοφοράτου Σουλτάνα-Βαρβάρα 271
Χρονοπούλου Γεωργία 128
Χρυσοχόου Ήρα................................... 261
Ψαθοπούλου Παγώνα –Ξανθή............. 155
Ψαθοπούλου Παγώνα –Ξανθή............. 160

ISBN: 978-618-83501-6-8